

๕๐ปี โรงเรียน ตชด.

ในพระราชูปถัมภ์

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

และ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าชายวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นทีเคารพรักของประชาชนชาวไทยทั้งประเทศ ทรงเป็นที่รักของชาวไทยทั้งปวงด้วยพระเมตตาคุณากรณาธิคุณ ทรงบำเพ็ญตบะทุกขีโหดที่พลานุกิจด้วยตัวพระองค์ ทรงห่วงใยในความเป็นอยู่ของประชาชนชาวไทย พระองค์มีคุณอย่างไรจากพระราชกรณียกิจและ ทรงอุทิศเวลาทั้งหมดเพื่อราษฎรผู้ยากไร้โดยแท้ มิได้คำนึงถึงความเหนื่อยยากลำบากตรากตรำพระวรกาย ทรงเป็นผู้นำทุกขีโหดของราษฎรเป็นของพระองค์ ทรงพอพระทัยที่จะเสด็จไปทอดพระเนตร ทรงห่วงใยมเยินมความ เป็นอยู่ของราษฎรเพื่อที่จะทรงหาวิธีการที่จะช่วยเหลือประชาชนเหล่านั้นด้วยพระองค์เอง....

๕๐ ปี โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

**พระบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พระราชทานแก่คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
กรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ และกองลูกเสือโลกภาคตะวันออกไกล
และกองลูกเสือชาวเขา**

ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน วันพฤหัสบดีที่ ๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๒

...โรงเรียนที่ตำรวจชายแดนได้จัดสำหรับชาวเขา ก็ได้มีขึ้นหลายแห่งแล้ว แล้วก็เกิดประโยชน์อย่างยิ่งในทางที่จะให้ความรู้แก่เยาวชนชาวเขา เพื่อให้สามารถที่จะมีความรู้ประกอบอาชีพต่อไป ทั้งทำความเจริญให้แก่หมู่คณะของตน การสร้างกิจการโรงเรียนเขานั้นก็เป็นไปตามลำดับ ตั้งแต่เริ่มต้นด้วยความลำบากยากเย็น แต่ว่ามีความคิดริเริ่มดี มีความเข้มแข็งและด้วยความแน่วแน่ จนกระทั่งมาเป็นกิจการที่เป็นที่สนใจของคนทั่วไปทั้งประเทศ เมื่อตั้งโรงเรียนแล้ว เพื่อให้มีความรู้ ก็ได้ติดต่อให้มีการตั้งกองลูกเสือสำหรับโรงเรียนเหล่านั้นบางโรงเรียน ทางกองลูกเสือก็ได้ให้ความร่วมมืออย่างดี ขึ้นนี้ถือว่าเป็นขั้นที่สำคัญมากสำหรับประวัติของโรงเรียนชาวเขาและสำหรับเผ่าชาวเขาทั้งหลาย เพราะว่าการที่เด็กชาวเขาได้มาเป็นลูกเสือ และก็โดยเฉพาะได้มาร่วมในงานของลูกเสือประจำปี อย่างนี้ก็ถือว่าได้มีจิตใจที่ทำได้เห็นได้ดูของที่ไม่ได้เคยเห็นเลย ได้เรียนรู้ได้มาก การที่งานเช่นนี้ได้ริเริ่มขึ้นมาได้ก็ด้วยความบากบั่นเป็นปัจจัย และทำงานได้ก้าวหน้าก็ด้วยความตั้งใจ ความเห็นชอบ และสามัคคีร่วมมือของทุกฝ่าย ฝ่ายลูกเสือก็ได้ทำหน้าที่ของลูกเสือคือพยายามที่จะช่วยให้เยาวชนสามารถมีความรู้ในทางวิชาการ ทั้งมีความรู้ในทางจิตใจที่จะปฏิบัติตนให้เป็นพลเมืองดี เพราะว่าชาวเขาก็ได้เป็นพลเมืองของประเทศชาติเหมือนกัน ไม่ใช่ว่าชาวเขาเป็นชาวเขาต้องอยู่ตามลำพังของตน ชาวเขานั้นอยู่ในหมู่สังคมของประเทศไทยเหมือนกันและถ้าใช้ความสามารถของตน ซึ่งชาวเขามีความสามารถพิเศษคือ มีความรู้ในทางด้านความเป็นอยู่ที่ภูมิสำเนาของตน ก็จะช่วยกันได้รักษาประเทศของเราให้อยู่ได้ มีความสงบสุขได้

การที่ทางตำรวจชายแดนและทางการลูกเสือได้ร่วมมือกัน เพื่อให้เด็กเหล่านี้มีความรู้ มีความก้าวหน้าได้เช่นนี้ จึงเป็นงานที่สำคัญยิ่งและน่าสรรเสริญ เมื่อเริ่มงานเช่นนี้แล้ว ก็ขอให้ทำต่อไปด้วยการ

**พระบรมราชาโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พระราชทานแก่คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
กรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ และกองลูกเสือโลกภาคตะวันออกเฉียง
และกองลูกเสือชาวเขา**

ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน วันพฤหัสบดีที่ ๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๒

ชมชวายด้วยว่า เราจะทำอะไรเพื่อให้สามารถที่จะ จูงจิตใจให้ประชาชนทั้งประเทศสนใจ และให้ชาวเขาโดยเฉพาะ สนใจในกิจการลูกเสือและ ความหมายลึกๆ ของการลูกเสือ เพื่อที่จะ ให้ส่วนรวมมีประชาชนที่ดีในอนาคตของมเจยย่อนหลังไปอีก ขอชมเชยคณะ ดำรวจชายแดนที่ได้เสียสละ และมีความคิดริเริ่มที่จัดตั้งโรงเรียน และรักษาโรงเรียน ได้เป็นครู ทั้งที่มารากของตัวก็หนักมาก เพราะว่าเป็นที่ที่ต้องอยู่อย่างลำบาก และก็ต้องมีความรับผิดชอบอย่างหนัก ขอฝากชมเชยไปถึงครูโรงเรียนชาวเขาทุกคนที่ได้ปฏิบัติงานด้วยความเสียสละ ด้วยความตั้งใจแน่วแน่ เพราะว่าการรบตีว่าเป็นกิจการที่สำคัญแค่ไหน และก็ขอชมเชยที่ทางตำรวจชายแดน ได้ริเริ่มกิจการนี้จนกระทั่งกลายเป็นกิจการที่สร้างกันทั่วประเทศ และเป็นที่น่ายินดีที่มีผู้สนับสนุนมากมาย ขอฝากความระลึกถึงทุกคนที่ปฏิบัติหน้าที่นี้ทั่วทุกคน

ส่วนลูกเสือ ก็ชอบใจที่ได้ให้ความร่วมมือ ให้ความรู้วิธีการของการลูกเสือ และในเวลาเดียวกันขอให้นักถึงว่า การที่ตั้งลูกเสือชาวเขานี้เป็นวิธีการแผนใหม่ ขอให้ศึกษาว่าจะทำอย่างไร เพื่อให้กิจการลูกเสืออยู่ในสภาพดีขึ้น และอาจได้ความรู้มาสำหรับมาสอนลูกเสือสามัญ หรือลูกเสือที่ตั้งเป็นกองเป็นกลุ่มอยู่แล้วเดี๋ยวนี้ว่า อาจมีวิธีการอื่นๆ จากลูกเสือชาวเขานี้ที่จะมาสอนให้ได้ เพราะว่าจะมีประโยชน์ในการดำรงชีวิตต่อไปของเด็กที่เป็นลูกเสือ ขอให้ปฏิบัติงานด้วยความเข้มแข็งต่อไป ขอขอบใจที่ร่วมมืออย่างดีกับกลุ่มราชการอื่นๆ ในการที่จะทำให้อนาคตของชาติมีความดีและมีความเข้มแข็ง ขอให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องในกิจการนี้จะมีพลังกายพลังใจที่จะปฏิบัติงานต่อไป ให้มีความคิดที่ดี ให้มีความคิดก้าวหน้า ถ้ามีอะไร ให้ปรึกษาหารือกัน อาจปรับปรุงหรือสร้างกิจการใหม่ๆ ขึ้นมาได้ เพื่อให้ส่วนรวมของเราเป็นปีกแผ่นก้าวหน้าและมั่นคง ขอให้ทุกคนจงมีความสุข

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานบทความนี้
เพื่อลงพิมพ์ในหนังสือ "๔๐ ปี โรงเรียน ตชด." เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๓๙

ผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนขอให้ข้าพเจ้าเขียนเรื่องเกี่ยวกับโรงเรียน ตชด. เนื่องในโอกาสครบรอบ ๔๐ ปี ของการตั้งโรงเรียน ข้าพเจ้าคิดเรื่องนี้อยู่นาน เนื่องจากความคิดในการตั้งโรงเรียนชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคมของตำรวจตระเวนชายแดนในพระอุปการะของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี หรือที่รู้จักกันในชื่อ โรงเรียน ตชด. มีมาตั้งแต่ข้าพเจ้ายังไม่เกิด ข้าพเจ้ามาเกี่ยวข้องกับโรงเรียน ตชด. ได้อย่างไร เป็นเรื่องที่หลายคนสงสัย การเขียนเรื่องอะไรก็ตาม ผู้เขียนส่วนมากมักจะอดไม่ได้ที่จะสอดแทรกเรื่องของตนเองเข้าไป ซึ่งอาจทำให้ผู้อ่านรำคาญได้ ข้าพเจ้าก็เป็นคนเช่นนั้นเสียด้วย คิดอยู่นานจึงตัดสินใจเขียนให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้

ข้าพเจ้าโตขึ้นมาในช่วงที่ประเทศไทยประสบปัญหาหลายอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ที่ว่า ประชาชนพี่น้องร่วมชาติในเขตทุรกันดารห่างไกลการคมนาคมมีความเป็นอยู่ที่ยากลำบาก ได้รับความบริการของรัฐน้อย ต้องประสบภัยอันตรายจากโจรผู้ร้ายและการสู้รบ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทรงใช้เวลาส่วนใหญ่เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมท้องที่เหล่านี้ เพื่อพระราชทานพระบรมราชานุเคราะห์แก่ราษฎรในด้านต่างๆ เช่น การประกอบอาชีพเพื่อให้เกิดรายได้ การรักษาพยาบาล การศึกษา การแก้ไขปัญหาค้นคว้าต่างๆ ฯลฯ ข้าพเจ้ามีหน้าที่ในการสัมภาษณ์ประชาชนเพื่อพระราชทานความช่วยเหลือ มีผู้ตั้งคำถามว่าทราบได้อย่างไรว่าคนนั้นคนนี้เป็นคนยากจนจริง อาจจะมีบางคนที่มีความเท็จ

สวมเสื้อผ้าปอนๆ ให้อุยกจน เราใช้เกณฑ์ว่า สิ่งใดที่เราพอจะช่วยเหลือเขาได้โดยไม่สร้างความเดือดร้อนกับคนอื่นเราก็จ່ช่วย รายที่จต้องช่วยก่อน คือ รายที่มีปัญหาเรื่องสุขภาพ เพราะมองเห็นได้พอสมควร ถ้าพอมีประสพการณ์ก็จะทราบว่คนไหนเจ็บป่วย เรื่องนี้เสแสร้งได้ยาก การที่ได้รู้ได้เห็นอย่างกว้างขวางเช่นนี้ ทำให้ข้าพเจ้าตั้งความหวังว่ เมื่อโตเป็นผู้ใหญ่จะต้องมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาค่างๆ ให้อได้

ในบรรดาคณยักจนทั้งหลาย ข้าพเจ้ามีความรู้สึกว่ผู้ที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด เห็นจะเป็นเด็กๆ พวกเด็กนักเรียนที่ซบผอม อาหารการกินไม่สมบูรณ์เช่นนี้ จะเอาเรี่ยวแรงและสมองที่โหนมาเล่าเรียน โตขึ้นอาจจะไม่มีเรี่ยวแรงทำงานทำมาหากิน ก็ต้องทุกข์ยากยิ่งขึ้น ผู้ใหญ่เล่าว่ในสมัยก่อนอาหารไม่ขาดแคลนถึงแค่นี้ เห็นจะเป็นเพราะประชากรยังไม่มาก ทรัพยากรธรรมชาติก็ยังไม่ถูกทำลาย หิวขึ้นมาก็ยังจับกบจับเขียด ขุดเผือกมันกินได้ วิธีการช่วยเหลือที่ข้าพเจ้าคิดได้ในเวลานั้นก็คือติดต่อกับองค์การการกุศลที่ให้อุนอาหารกลางวัน อุนเหล่านี้ผู้ตั้งหวังว่จะหมุนเวียนได้ แต่ส่วนใหญ่ก็หมุนไม่ได้ เพราะไม่มีใครมีเงินพอซื้ออาหาร กับอีกวิธีคือ นำผลไม้ไปปลูก ข้าพเจ้าลองแล้ว แต่ก็ไม่แน่ใจว่จะมีคนดูแลต้นไม้ผลพวกนั้นแคไหน

ใน พ.ศ. ๒๕๑๙ เราสูญเสียบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือประชาชนท่านหนึ่งคือ พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าหญิงวิภาวดีรังสิต หลังจากนั้นข้าพเจ้าได้สนทนากับ ม.จ.ปิยรังสิต พระสวามี ซึ่งตั้งพระทัยจะออกไปช่วยราษฎรในภาคใต้ที่พระองค์เจ้าหญิงวิภาฯ เคยทรงงานไว้ ท่านว่แทนที่จะเอาของไปแจกเด็ก น่าจะจัดการให้เด็กปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ข้าพเจ้าจึงได้ความคิดมาอีก แต่ยังไม่ทันได้ปฏิบัติอย่างไร

ใน พ.ศ. ๒๕๒๑ ข้าพเจ้าได้ทราบถึงโครงการวัสดุอุปกรณ์การสอนสำหรับครูโรงเรียนชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคมของตำรวจตระเวนชายแดนในพระอุปการะของสมเด็จพระศรีนครินทรบรมราชชนนี ที่ศาสตราจารย์สำเนา วรวงกูร คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดกล่องอุปกรณ์การศึกษาให้โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ภายหลังข้าพเจ้าได้ร่วมโครงการกับเพื่อนซึ่งเป็นนิสิตปริญญาโท คณะครุศาสตร์ โดยอาสาเป็นฝ่ายจัดของค่างๆ

ข้าพเจ้าเริ่มวางแผนงานโภชนาการสำหรับเด็กนักเรียนในโรงเรียน โดยคิดว่าเราควรสอนวิชาเกษตร และให้นำผลิตผลทางการเกษตรมาปรุงอาหาร พร้อมทั้งสอนความรู้เบื้องต้นด้านโภชนาการด้วย เช่น เรื่องอาหาร ๕ หมู่ เมื่อหรือไปตามสถานศึกษาค่างๆ รู้สึกว่ยังมีข้อสงสัยว่การให้เด็กทำการเกษตรทำให้เสียเวลาในการศึกษาภาควิชาการ และสงสัยว่เราจะประเมินผลอย่างไร การข่งน้ำหนักวัดส่วนสูงก็ยังไม่แน่นอน จะเจาะเลือดดูปริมาณสารค่างๆ ก็ไม่มีใครยอมให้เจาะ

ในที่สุดข้าพเจ้าก็คิดขึ้นมาได้ว่าเราน่าจะเริ่มงานในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน คงจะพอพูดกันได้ ถือได้ว่าโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเป็นตัวแทนของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร นอกจากจะทำงานโครงการอาจารย์สำเนาแล้ว ข้าพเจ้าก็คุ้นเคยกับตำรวจตระเวนชายแดนมาตั้งแต่ยังเล็ก ๆ เวลาไปหัวหินก็คุ้นเคยกับพวกค่ายนเรศวรค่ายมฤคทายวัน ที่เชียงใหม่อยู่บนพระตำหนักภูพิงค์ ตำรวจตชด.ก็มาตั้งค่ายในบริเวณที่เราเรียกกันว่า ดอยบวกห้า เพื่อถวายอารักขา ตำรวจเหล่านั้นทำชิงช้า ไขกึ่งไม้ทำตุ๊กตารูปสัตว์ให้ข้าพเจ้าเล่นทุกวัน สมเด็จพระเทพฯ เราเด็ก ๆ ไปปิกนิกกับ ตชด. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีฯ ซึ่งให้ออกโอกาสความเสมอภาคทางการศึกษาแก่เด็กในถิ่นทุรกันดาร เต็มไปด้วยภัยอันตราย ครูธรรมดาเข้าไปไม่ถึง พระราชทานพระราชทรัพย์ และทรัพย์ที่มีผู้ทูลเกล้าฯ ถวายช่วยสร้างโรงเรียน ข้าพเจ้าปรึกษาผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนในขณะนั้น คือ พล.ต.ท.ประเนตร ฤทธิพิชัย ท่านก็เห็นด้วยกับความคิดข้าพเจ้า ข้าพเจ้าปรึกษาเรื่องการเกษตรกับ ดร.จันทรวีภา ธนะโสภณ ซึ่งเป็นเพื่อนร่วมชั้นของพี่สาว ข้าพเจ้าที่โรงเรียนจิตรลดา ขณะนั้นเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดร.จันทรวีภา เห็นว่าน่าจะทดลองสักสองสามแห่งก่อน เราเลือกโรงเรียน ๓ โรงเรียน ในความดูแลของกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๗ (ภาคตะวันตก) ซึ่งไม่ไกลเกินไป เราพอจะไปดูแลได้ โรงเรียนที่เลือกก็ไม่เอาชนิดที่ก้าวหน้าดีมากอยู่แล้ว เพราะจะเหมือนขุมมือเปีย ไม่ได้ช่วยอะไรเลย ไม่เลือกที่แยะมาก เพราะว่าเรามีประสบการณ์น้อยคงจะสู้ไม่ไหว เริ่มทำโครงการทดลอง ๓ โรงเรียน เมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๒๓ เรียกกันว่าโครงการอาหารกลางวัน ผักสวนครัว ปีการศึกษา ๒๕๒๔ ขยายไปทั่วประเทศ เรียกชื่อว่าโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๕

เริ่มต้น เราใช้วิธีจัดประชุมอบรมครูด้านการเกษตรและโภชนาการ หลักสูตรก็ช่วย ๆ กัน คิด มีเรื่องการปลูกผัก ผลไม้ การทำปุ๋ยหมัก ข้อควรระวังในการใช้สารเคมีปราบศัตรูพืช การขยายพันธุ์ไม้วิธีต่างๆ เช่น การติดตา ต่อกิ่ง ปักชำ ด้านโภชนาการสอนการประกอบอาหาร และการถนอมอาหารอย่างง่าย ๆ วิทยากรก็หายาก ได้พวกอาจารย์เกษตรเป็นส่วนมาก เรื่องโภชนาการยิ่งหาผู้มาช่วยได้ยาก ข้าพเจ้ายังรู้จักคนน้อย คนที่คิดว่าจะขอความช่วยเหลือเขาก็คงไม่ไว้ใจข้าพเจ้าว่าจะลุกขึ้นมาทำอะไร อาจารย์ไพวรรณ วรางกูร ภรรยาอาจารย์สำเนาจึงเข้ามาช่วย อาจารย์ช่วยเรื่องโภชนาการมาตั้งแต่ต้น ทั้งด้านวิชาการ และหาคนอื่นมาช่วยเหลือ ทั้งยังได้ออกไปช่วยเหลือเองถึงที่จนทุกวันนี้

เริ่มต้นทีเดียวเราค่อย ๆ ทำไปอย่างช้า ๆ ด้วยความระมัดระวัง ไม่บอกให้ใครทราบมากนัก นอกจากในวงของคนรู้จัก มีผู้ใหญ่ที่เป็นที่ปรึกษาสำคัญที่สุด คือ พระองค์เจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ

ผู้ไปตรวจงานก็มีคณะของ ดร.จันทรวีภา เจ้าหน้าที่เกษตรของสำนักพระราชวัง ในระยะต้นเดินทางไปพร้อมกับคณะของอาจารย์สำเนาด้วยรถกระบะ ดขด. ข้าพเจ้าไม่กล้าไปตรวจงานด้วยตนเอง เพราะกลัวความลับแตก เงินทองที่ใช้ก็ออกเองเป็นส่วนใหญ่ มีคนช่วยบ้าง เช่น แก้ว แก้วที่ขายจอบ พอทราบว่าเราทำอะไรกันก็ให้ฟรี แถมสิ่งอื่นเท่าที่จะหาได้ (ภายหลัง เมื่อมีอายุก็เลิกขายจอบ หันมาพิมพ์หนังสือธรรมะภาษาจีนเผยแพร่) เราพยายามใช้จ่ายอย่างประหยัดที่สุด เพื่อเป็นค่าเมล็ดพันธุ์ (บางครั้งมีปัญหาเพราะสมัยนั้นเมล็ดพันธุ์ฝักในท้องตลาดบางทีก็เก่า เก็บเปอร์เซ็นต์การงอกต่ำ) เครื่องมือการเกษตร เช่น บัวรดน้ำ จอบก็ซื้อแต่หน้าจอบให้ไปต่อด้ามกันเอง เครื่องครัวและเครื่องปรุงอาหารที่ทำเอาเองไม่ได้ และส่งเงินไปให้สำหรับใช้จ่าย ด้านวิชาการและการจัดการก็มีคนช่วยมากขึ้น เช่น อาจารย์พิสิษฐ์ ศศิผลิน ขณะนั้นเป็นอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตรได้มาช่วยให้ความรู้ในเรื่องการจัดการวางแผนงานแยกประเภทของโครงการว่าก้าวหน้ามาก ก้าวหน้าปานกลาง ก้าวหน้าน้อย ซึ่งต้องใช้วิธีการจัดการต่างกัน นอกจากนั้นยังช่วยส่งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรไปแนะนำการปลูกพืชที่จะทยอยให้มีผลผลิตได้บริโภคตลอดปีหมุนเวียนไป ในแปลง และเจ้าหน้าที่เคหกิจเกษตรที่จะไปดูแลเรื่องโภชนาการและให้สิ่งของจำเป็นต่างๆ เมื่อพ้นจากหน้าที่ราชการแล้วได้มาช่วยเป็นที่ปรึกษาของโครงการ ตอนแรกเราไม่ได้เคียวเขี่ยให้เลี้ยงอาหารเด็กได้ทุกวัน (หมายถึง ๕ วัน) บางโรงเรียนเลี้ยงได้เดือนละครั้ง บางโรงเรียนได้สัปดาห์ละครั้ง หรือ ๓ ครั้ง ที่ได้ทุกวันก็มี ปัจจุบันนี้ โรงเรียนในโครงการเลี้ยงเด็กได้ทุกวัน ทุกโรงเรียน แถมยังได้เงินค่าอาหารจากกระทรวงศึกษาธิการ มื้อละ ๕ บาทต่อคน

การเลี้ยงอาหารระยะแรกไม่ได้ใช้เฉพาะผักจากแปลงเพาะปลูกเพียงอย่างเดียว เนื่องจากขณะนั้นยังมีปริมาณไม่พอ ได้ใช้พืชผักพื้นเมืองที่ชาวบ้านปลูกไว้หรือผักและใบไม้ของป่าที่พอจะไปเก็บมาได้ด้วย ปัจจุบันข้าพเจ้าจึงจัดให้มีโครงการพฤกษศาสตร์ในโรงเรียนทั้งโรงเรียนประถมและมัธยม ให้เด็กนักเรียน ครู และผู้ปกครองไปสำรวจหาพืชพื้นเมืองมาปลูกในโรงเรียน ศึกษาตามหลักวิทยาศาสตร์ ทำหออพรรณไม้ในโรงเรียนที่จริงเพื่อเน้นว่าพืชในท้องถิ่นมีอะไรที่รับประทานได้ พืชพวกนั้นมีชื่อทางพฤกษศาสตร์อย่างไร และเอาไปวิเคราะห์ที่มหาวิทยาลัยมหิดลว่ามีคุณค่าทางโภชนาการอย่างไร

เหตุที่ตอนแรกที่เริ่มโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ข้าพเจ้าไม่ยอมบอกใครมาก เพราะเราไม่ค่อยมีประสบการณ์ในการทำงาน ถ้าบอกผู้ใหญ่แล้วเราทำไม่สำเร็จ ผู้ใหญ่จะว่าเอาได้ เราก็เสีย

ราว พ.ศ. ๒๕๒๔ โครงการชักจะดีเป็นเรื่องเป็นราวแล้ว ก็หารือกับผู้อื่น จึงได้ความช่วยเหลือจากกรมปศุสัตว์ (เลี้ยงเป็ด ไก่ หมู) กรมประมง (ขุดบ่อปลา) เป็นต้น ด้านกระทรวง

ศึกษาธิการได้ความช่วยเหลือจากกรมอาชีวศึกษา (วิทยาลัยเกษตร) อยู่แล้ว การทำโครงการพวกนี้ต้องแน่ใจว่ามีทุนหมุนเวียนให้พอ เช่น เรื่องอาหารสัตว์ ไม่ให้ครูต้องซักเนื้อ ท่านผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ คุณอบ ทองไข่มุกด์ ทราบเรื่องก็ไปเล่าให้คุณพูนศรี ภรรยาของท่าน ซึ่งทำงานอยู่ที่กรมวิเทศสหการว่าน่าจะหาทางช่วยโครงการนี้ พอตีมีองค์การเอกชนเยอรมันแจ้งความประสงค์จะช่วยโครงการในลักษณะนี้ คุณพูนศรีปรึกษากับคุณอภิลาส ไอสถานนท์ ขณะนั้นเป็นอธิบดีกรมวิเทศสหการ และประธานมูลนิธิไทยเยอรมันเพื่อการพัฒนา ติดต่อคุณมนตรี โกศลวัฒน์ รองผู้อำนวยการหน่วยอาสาสมัครเยอรมันประจำประเทศไทย ประสานงานทางด้านเยอรมันให้เราได้ทุน ตอนที่ข้าพเจ้าไปเยอรมนี ใน พ.ศ. ๒๕๒๕ ก็ได้ไปชี้แจงโครงการให้องค์การเอกชนหลายองค์กร แถมนักข่าวพาไปออกทีวีเยอรมันด้วย โครงการโรงเรียน ดชด. จึงได้ทุนจาก German Agro Action โดยใช้ชื่อโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันในโรงเรียนชนบทห่างไกล (ที่ใช้ชื่อโครงการนี้ เพราะเขาไม่ให้ใช้ชื่อโรงเรียน ดชด.) เป็นเวลา ๑๐ ปี เมื่อได้ทุนพระองค์เจ้าจักรพันธ์ุภ ทรงแนะนำเรื่องการเปิดบัญชีธนาคาร และการทำรายงานให้เยอรมันรู้การจ่ายเงินและความก้าวหน้าของโครงการ

เมื่อพ้น ๑๐ ปีแล้ว คุณอภิลาส ขณะเป็นปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และคุณพูนศรี ทองไข่มุกด์ ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี เห็นว่าเงินที่ได้รับหมดลง จึงรับเป็นผู้ดำเนินการหาทุน ทำให้ได้ทุนที่เรียกว่า กองทุนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร หรือที่เรียกย่อๆ ว่า กพด. ในขณะนี้

ในช่วงนี้อาจารย์มหาวิทยาลัยในภูมิภาคและเอกชนหลายท่านก็มาสนับสนุนโครงการทำให้สามารถขยายงานออกไปได้กว้างขวางขึ้น

อย่างไรก็ตาม ความก้าวหน้าของแต่ละโรงเรียนก็ไม่เท่ากัน เนื่องด้วยปัจจัยหลายๆ อย่าง เช่น ที่ตั้งของโรงเรียน ขนาดและความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ ฝ่ําของนักเรียน ฯลฯ มีครูใหญ่โรงเรียน ดชด. บรรารภกับข้าพเจ้าว่างานของเขาจะไปสู้ของโรงเรียนอื่นได้อย่างไร ที่ดินสำหรับเพาะปลูกก็มีน้อย ดินก็ไม่ดี แต่บางแห่งมีที่ถึงกับทำนาได้ ก็ต้องให้กำลังใจว่าแต่ละแห่งต่างกันหมด เราจะไม่มีกรเอาใครไปเปรียบเทียบกับ โรงเรียนหนึ่งไปขอใช้ที่ของหมู่บ้าน ซึ่งเป็นที่ว่างเปล่า ไม่ได้ใช้ประโยชน์อะไรมาปลูกผัก เมื่อได้ผลแล้วชาวบ้านเอาคินไปใช้ปลูกผักบ้าง ก็บอกกับเขาว่าดีแล้ว เพราะแสดงว่าโรงเรียนสามารถจูงใจและเป็นตัวอย่างให้ชาวบ้านได้ บางคนเห็นว่าการสอนวิชาเกษตรให้แก่เด็กที่เป็นบุตรหลานเกษตรกรจะมีประโยชน์ได้อย่างไร เด็กเขารู้ดีกว่าเรา ข้าพเจ้าชี้แจงว่าบางเรื่องเป็นเทคนิคใหม่ที่จะช่วยให้เพาะปลูกดีขึ้น สิ่งที่เห็นได้ชัดว่ามีประโยชน์ในการเพาะปลูกขนาดเล็กๆ คือ การทำปุ๋ยหมัก ลดการใช้ปุ๋ยเคมีได้ หรือการลดสารเคมีที่ใช้กำจัดศัตรูพืช ถ้าจำเป็นต้องใช้ยากำจัดศัตรูพืช ใช้อย่างไรจึงจะปลอดภัย

ราว พ.ศ. ๒๕๓๐ ข้าพเจ้าไปอินเดีย ได้ไปศึกษาเรื่องการใช้สะเดาเป็นยากำจัดศัตรูพืชที่ปลอดภัย กลับมาก็ทดลองส่งเสริมการปลูกสะเดา มอบกล้าสะเดาให้แก่โรงเรียน ตชด. และให้ใช้สะเดาในการกำจัดศัตรูพืช ปรากฏว่าได้ผลบ้าง ปัจจุบันเกษตรจังหวัดบางจังหวัดนำสารสกัดจากสะเดาไปมอบให้โรงเรียน ได้ผลดี ข้าพเจ้าเคยเห็นบางโรงเรียนเอาสาบเสื่อมาหมักเป็นยาปราบศัตรูพืช จึงขอให้เจ้าหน้าที่เกษตรไปทดลองว่าจะได้ผลจริงหรือไม่ ได้ทราบว่าได้ผลกับศัตรูพืชบางอย่าง

การที่มีเด็กหลายเฒ่าในโรงเรียนทำให้ส่งเสริมโภชนาการยาก วัฒนธรรมการกินของแต่ละเฒ่าต่างกัน เราต้องไปลองกินอาหารกับชาวบ้าน เพื่อให้ทราบรสนิยมของเขาและดัดแปลง เติมน้ำมันมีประโยชน์เข้าไป (ปัจจุบันไม่สู้เป็นปัญหามาก นักเรียนปรับตัวในเรื่องการบริโภคได้ดีขึ้น) ขณะนั้นผู้ที่ทำโครงการอาหารกลางวันมักจะใช้วิธีเก็บเงินเด็ก ส่วนเด็กที่ไม่มีเงินจริงๆ จะให้มารับจ้างทำงานแลกข้าว ข้าพเจ้าไม่ชอบวิธีการนี้เลยด้วยเหตุผลหลายอย่าง โครงการที่ข้าพเจ้าทำในโรงเรียน ตชด. จัดในลักษณะที่ทุกคนในโรงเรียนที่เป็นเด็กปกติได้รับประทานเท่ากัน ทุกคนจะต้องผลัดเวรกันมาช่วยดูแลครัวร่วมกับครูเป็นการฝึกหัด ภายหลังมีผู้ปกครองอาสาสมัคร (ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง แต่ผู้ชายก็มีบ้างมักเป็นศิษย์เก่า) ผลัดเวรมาช่วยดูแลบุตรหลานของตนเอง และเจ้าพนักงานเคหกิจเกษตรมาดูแลจัดรายการอาหาร แนะนำการจัดครัวให้ถูกสุขลักษณะ การวางของให้เป็นระเบียบ ของต่างๆ ต้องจัดใส่ภาชนะให้มิดชิด เพื่อไม่ให้สัตว์ต่างๆ มารบกวน

สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางโภชนาการ ต้องมีอาหารเสริมพิเศษ แต่แรกเงินที่ให้ไปเป็นพิเศษทางกองกำกับการ ตชด. จัดซื้อไข่ให้ ต่อมาเลี้ยงไก่ไข่และเอาไข่เข้าโรงครัว นอกจากนั้นมีการเพิ่มโปรตีนด้วยการให้ต้มนมถั่วเหลือง ในขณะที่นักวิชาการแนะนำให้ต้มถั่วเหลืองแก่เด็กขาดอาหาร วิธีการก็ยุ่งยากมากต้องเอาเมล็ดถั่วเหลืองมาต้ม แล้วบดด้วยไม้หิน แล้วจึงมากรองเอาแต่น้ำ กากที่เหลือมีผู้นำไปทำขนม ข้าพเจ้าตื่นเต้นเรื่องนมถั่วเหลืองมาก จนวันหนึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชกระแสให้ข้าพเจ้าไปพูด และสาริตเรื่องนมถั่วเหลืองที่จังหวัดบุรีรัมย์ ทรงเตือนให้ซ้อมไว้ก่อน ปกติข้าพเจ้าดีแต่สั่งคนอื่นให้ทำโน่นทำนี่ คราวนี้ลงมือเองทุกขั้นตอน จึงรู้ซึ่งว่าการไม่ถั่วเหลืองด้วยไม้หินไม่ใช่ของง่าย มีผู้แนะนำให้ใช้เครื่องบดกาแพ ซึ่งมีราคาเยอะมเยอะว่าไม้หิน บางโรงเรียนก็ใช้กัน แต่ข้าพเจ้าเองไม่ถนัดไปกว่าไม้หิน เพราะรู้สึกว่ามันเบาไปและไม่ค่อยแข็งแรง โรงเรียนที่มีไฟฟ้าก็ใช้เครื่องบดไฟฟ้า ขยายที่เวียงนครเกษม นอกจากเรื่องการบด แม้แต่จะหาเมล็ดถั่วดี ๆ ก็ไม่ใช่ของง่าย ข้าพเจ้าเคยซื้อมาและเปิดดู ปรากฏว่าต้องเลือก เพราะว่ามีสิ่งปลอมปนก้อนหินก้อนกรวดอยู่ในกระสอบไม่น้อย ต่อมาจึงได้เมล็ดอย่างดีจากกรมวิชาการเกษตร มาปัจจุบันนี้สะดวกมาก เพราะมีผงถั่วเหลืองซึ่งเป็นผลผลิตที่ยี่ห้อ “ดอยคำ” ของ

โครงการหลวง นอกจากนมถั่วเหลืองจะเตรียมยากแล้ว เด็กบางคนไม่ชอบเลยบอกว่าเหม็น ต้องใช้ใบเตยกลบกลิ่น ใส่น้ำตาล ซึ่งต้องให้เป็นพิเศษ เพราะว่าแพง ครูที่ปรุงบางทีก็ใส่น้ำตาลมากเกินไป ทำให้หวานเจี๊ยบ และน้ำตาลหมดเร็ว ต้องจัดสูตรให้ตายตัว อย่างไรก็ตาม ผงถั่วเหลืองเป็นที่นิยมและใช้มาในโรงเรียน ตชด. จนทุกวันนี้ ภายหลังข้าพเจ้าได้ศึกษาว่า การให้นมวัวจริงๆ เด็กจะได้สารอาหารเพิ่มอีกหลายอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งแคลเซียมซึ่งเป็นธาตุที่จำเป็นสำหรับร่างกาย ข้าพเจ้าจึงไปซื้อนมผงเป็นกระสอบมา เมื่อเปิดกระสอบใช้แล้ว ให้เทนมผงที่เหลือใส่ภาชนะที่มีฝาปิดแน่นหนา กระทรวงศึกษาและสาธารณสุขมีนโยบายให้นมกล่องยูเอชทีด้วยเหตุผลหลายอย่าง อย่างหนึ่งที่ทราบมา คือ แม้ว่าแพง แต่สามารถควบคุมคุณภาพและปริมาณได้ การชงนมผง ถ้าชงไม่เป็น เก็บไม่ดี จะสกปรก และขึ้นจับกันเป็นก้อน แต่ข้าพเจ้าคิดว่านมผงมีคุณค่าทางอาหารดี ราคาอ่อนโยม ขนส่งง่าย การชงนมไม่ดี ข้าพเจ้าก็เคยพบด้วยตนเอง ที่โรงเรียนให้เด็กอนุบาลชงนมเอง และไปหมด ข้าพเจ้าเชื่อใจว่า ครู ตชด. จะดำเนินการได้เรียบร้อยและเป็นระบบ

นอกจากเรื่องของการเกษตร เรื่องโภชนาการแล้ว ข้าพเจ้าได้มีส่วนส่งเสริมด้านคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ตชด. ด้วย ใน พ.ศ. ๒๕๒๖ ข้าพเจ้ามีโอกาสหารือเรื่องโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนกับอาจารย์พนอม แก้วกำเนิด ขณะนั้นเป็นอธิบดีกรมการฝึกหัดครู อาจารย์พนอมให้วิทยาลัยครูช่วยในเรื่องอบรมเทคนิคการสอนแก่ครูส่งนักศึกษาฝึกสอนไปช่วย เริ่มต้นที่วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง และขยายไปทุกวิทยาลัย วิทยาลัยครูหรือสถาบันราชภัฏได้ช่วยอีกหลายเรื่อง เช่น การจัดสถานที่ จัดห้องสมุด จัดชั้นเด็กเล็ก และประเมินผลการศึกษาเปรียบเทียบกับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ

นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาแล้ว มีสติปัญญาดีพอสมควร แต่ไม่มีทุนทรัพย์ ข้าพเจ้าก็จะพยายามให้เรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษา (เริ่ม พ.ศ. ๒๕๓๑) บางคนก็ไปอยู่กับญาติที่บ้านอยู่ใกล้โรงเรียน อยู่วัด อยู่หอพัก ผูกบ้านครูบาอาจารย์ที่พอจะอาศัยได้กลุ่มหนึ่งได้อาศัยเข้าโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ซึ่งเป็นโรงเรียนประจำของรัฐสำหรับนักเรียนที่อยู่ในเขตทุรกันดาร หรือเด็กกำพร้า นักเรียนไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียน เพราะรัฐเป็นผู้จ่ายทั้งค่าเล่าเรียน ค่าอาหาร ค่าเสื้อผ้า และค่าใช้จ่ายอื่นๆ แต่นักเรียนที่ข้าพเจ้ารับมาจากโรงเรียน ตชด. แต่ละคนนั้น ข้าพเจ้าเสียค่าใช้จ่ายเท่ากับงบประมาณรัฐบาลต่อหัว เมื่อถึงเวลาปิดภาคเรียนก็ผลักดันมาเข้าค่ายอบรมความรู้ต่างๆ และแนะแนวการศึกษา พร้อมกับการประชุมครู ตชด. ซึ่งจะมีทุกปี ขณะนั้นนักเรียนหลายคนเรียนถึงระดับอุดมศึกษา เมื่อจบแล้วก็จะออกไปประกอบอาชีพต่างๆ เป็นประโยชน์ต่อชาติบ้านเมืองสืบต่อไป ข้าพเจ้าไม่ได้กำหนดว่าเขาจะต้องชดใช้ทุน อยากให้เขามีชีวิตที่รุ่งเรืองแจ่มใส

แต่ก็หวังว่าระหว่างที่เรียนอยู่ เวลามีโอกาสกลับบ้าน จะได้ไปเยี่ยมโรงเรียนเก่า ครูเก่า เพื่อจะมีข้อแนะนำดีๆ เป็นประโยชน์กับนักเรียนรุ่นน้องบ้าง

มีเด็กอยู่กลุ่มหนึ่งที่ไม่สามารถเรียนต่อได้ เนื่องจากสติปัญญาไม่ดี หรือที่มีมากที่สุด คือ ไม่มีสัญชาติ เรียนต่อไม่ได้ ก็ขอให้อาจารย์จากกรมอาชีวศึกษา ฝึกอาชีพ (เริ่ม พ.ศ. ๒๕๓๑) ต่างๆ แก่ศิษย์เก่า ชาวบ้านที่สนใจ คณาจารย์ได้ช่วยสอนให้เด็กนักเรียนด้วย วิชาที่สอนศิษย์เก่าและชาวบ้านมุ่งให้เป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพสำหรับเด็กนักเรียนให้เป็นพื้นฐานในการทำงานต่อไป งานที่ฝึกมีหลายอย่าง เช่น การต่อไฟฟ้า การแก้เครื่องยนต์ การทำอิฐบล็อก การเกษตร การตัดเย็บเสื้อผ้า ตัดผม การทำอาหาร การประดิษฐ์ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การฝึกอาชีพระยะสั้นที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถประกอบอาชีพได้นั้นไม่ใช่เรื่องง่าย ยิ่งเป็นเรื่องของการประดิษฐ์ หรือสิ่งที่จะต้องขาย เรื่องของการตลาดทำได้ยาก

ผู้บัญชาการ ดชด. ท่านหนึ่ง จึงมีแนวคิดเรื่องการตั้งศูนย์ฝึกอาชีพแต่ละภาค นักเรียนที่คัดเลือกมาต้องอยู่ที่ศูนย์เกือบปี หลักสูตรการศึกษาวิชาชีพค่อนข้างจะเข้มข้น เนื่องจากพวกนี้เป็นนักเรียนประจำ จึงมีโอกาสเรียนหนังสือตามหลักสูตรของกรมการศึกษานอกโรงเรียน จะได้มากได้น้อยตามแต่สติปัญญาของแต่ละคน

เรื่องสหกรณ์โรงเรียน (เริ่ม พ.ศ. ๒๕๓๔) ก็เป็นงานหนึ่งที่ข้าพเจ้าพยายามจัดให้มีขึ้นทุกแห่ง เมื่อเริ่มโครงการข้าพเจ้ากำชับไว้ว่าผลผลิตที่เกิดจากงานเกษตรห้ามขายเด็ดขาด ต้องให้นักเรียนรับประทานเพื่อบำรุงร่างกายซึ่งเป็นจุดประสงค์หลักของโครงการ ถึงแม้ว่าจะมีปริมาณเกินกว่าที่จะบริโภคได้หมด ก็ให้ทำการถนอมอาหารเก็บไว้ หรือแจกให้นักเรียนไปรับประทานที่บ้าน ต่อมาเมื่อโครงการประสบความสำเร็จพอสมควรแล้ว ก็ยอมให้ขายได้ส่วนหนึ่งเพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนให้โครงการบางส่วนเลี้ยงตัวเองได้ ทั้งนี้ต้องไม่ให้มีผลกระทบต่อภาวะโภชนาการ เมื่อมีการซื้อขาย ก็ต้องเกี่ยวข้องกับระบบเศรษฐกิจ ข้าพเจ้ามีความเห็นว่าระบบที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจที่เหมาะสมกับพื้นที่ที่เป็นที่ตั้งโรงเรียน ดชด. มากที่สุด ก็คือ ระบบสหกรณ์ เพราะแต่ละคนมีเงินน้อย เมื่อรวมกันจึงพอลงทุนธุรกิจใดๆ ได้ ในหนังสือเรียนชั้นประถมศึกษาก็มีบทที่ว่าด้วยการสหกรณ์อยู่แล้ว จึงสนับสนุนให้มีการปฏิบัติจริงในโรงเรียน กรมส่งเสริมสหกรณ์ (สหกรณ์จังหวัด สหกรณ์อำเภอ) ได้มาช่วยจัดกิจกรรมสหกรณ์ โดยให้สหกรณ์ (จริงๆ) ที่อยู่ใกล้เคียง ช่วยเป็นพี่เลี้ยงดูแลแนะนำ ให้กรรมการสหกรณ์เด็กนักเรียนไปดูงานถ้าเป็นไปได้ ส่วนใหญ่จัดเป็นสหกรณ์ร้านค้า และสหกรณ์ออมทรัพย์ มีร้านค้าขายของใช้จำเป็น ข้าพเจ้าคิดว่าถ้าจะซื้อของมาใช้ในโรงเรียนก็ให้ซื้อผ่านสหกรณ์ก็จะได้เป็นราคาขายส่ง ในการที่จะขายสินค้าต่างๆ แม้แต่ขายของจากแปลงเกษตรเข้าโรงครัวก็ให้ผ่านสหกรณ์ การที่จะร่วมมือกันตลาดผลิตภัณฑ์ก็ต้องให้กรรมการสหกรณ์รับทราบ

การฝึกหัดเด็กนักเรียนในเรื่องสหกรณ ทำให้เด็กได้ฝึกหัดทักษะหลายอย่าง คือ หัดมาประชุมกัน ใช้เหตุผลโต้เถียงกัน อันเป็นการฝึกหัดการอยู่ในสังคมประชาธิปไตย เมื่อประชุมก็ให้มีการจดบันทึกการประชุม เป็นการฝึกหัดเขียนหนังสือ ฝึกหัดขาย เมื่อขายก็ต้องรู้จักการทำบัญชี ซึ่งก็เป็นอีกวิชาหนึ่งในหลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องบัญชีนี้ข้าพเจ้าเห็นว่าสำคัญมาก เพราะช่วยฝึกความละเอียดถี่ถ้วน ความเป็นระเบียบเรียบร้อย เช่น เขียนผิดแล้วจะลบไม่ได้ ต้องขีดฆ่าแล้วเซ็นชื่อกำกับ ข้าพเจ้าได้ร่วมกิจกรรมของยูวเกษตรกร ตั้งแต่ยังเป็นเด็กนักเรียนมัธยมต้น ต่อมาภายหลังจึงมีโอกาสได้แนะนำเด็กสมาชิกยูวเกษตรกรในกิจกรรมบางอย่างก็เน้นในเรื่องบัญชีของกลุ่ม การที่ข้าพเจ้าให้เด็กมารายงานการดำเนินงานของสหกรณเพื่อฝึกให้มีความกล้าในการพูด ฝึกการอ่าน กรมส่งเสริมสหกรณมีกิจกรรมให้เด็กทำหลายอย่าง เช่น ให้เรียงความเกี่ยวกับสหกรณ ให้เขียนภาพเรื่องสหกรณ สำหรับโรงเรียนที่มีเด็กนักเรียนน้อยต่ำกว่าชั้นประถมปีที่ ๔ กรมส่งเสริมสหกรณเขาก็ไม่ได้เน้นเรื่องการสหกรณเข้มงวดนัก เพียงแต่ให้ร้องเพลงเกี่ยวกับสหกรณ ให้เล่นเกมส์ เนื่องจากบางหมู่บ้านที่เราไปตั้งสหกรณโรงเรียน ไม่มีร้านค้าของหมู่บ้าน หรือหมู่บ้านอยู่ในถิ่นทุรกันดารมาก หน้าฝนไม่สามารถติดต่อกับโลกภายนอกได้เลย สหกรณโรงเรียนจึงมีบทบาทในการบริการชาวบ้านด้วย บางครั้งกิจการร้านค้าสหกรณเจริญรุ่งเรืองมาก เด็กนักเรียนและครูพากันไปขายของ ทำให้ละลายเรื่องการเรียนรู้การสอน ก็ต้องเตือนกัน

ชั้นอนุบาลหรือเด็กเล็ก เริ่มต้นโรงเรียน ตชด. มีเด็กเล็กพวกที่ติดตามพี่มาโรงเรียน เพื่อให้พี่เรียนหนังสือได้ ครูจะรวมเด็กพวกนี้ไว้ด้วยกัน และช่วยกันเลี้ยงดูให้รับประทานอาหาร ต่อมาความคิดแพร่หลายในเรื่องการตั้งศูนย์พัฒนาเด็ก ซึ่งกรมพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบอยู่ และการตั้งชั้นอนุบาลชนบทในโรงเรียนประถมศึกษาคือเนื่องจากการที่ทางโรงเรียนประถมต้องเอาเด็กที่ครบเกณฑ์การศึกษาชั้นประถมศึกษาแล้ว แต่มาเรียนเลยไม่ค่อยรู้เรื่อง เพราะครอบครัวไม่พูดภาษาไทย ต้องเรียนเด็กเล็กไปก่อนปีหนึ่งเพื่อสอนภาษาไทย ข้าพเจ้าจึงมีความหวังว่า โรงเรียน ตชด. ทุกแห่งควรมีชั้นเด็กเล็กหรืออนุบาล แต่ก็ไม่ควรตั้งพรวดเดียวร้อยแปดสิบแห่ง ควรทยอยตั้งเท่าที่มีความสามารถจะดูแลได้ สถาบันราชภัฏช่วยแนะนำและอบรมผู้ดูแลเด็ก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนในหมู่บ้านหรือศิษย์เก่าโรงเรียน ตชด. ข้าพเจ้าเห็นว่าการตั้งชั้นเด็กเล็กเป็นประโยชน์ เพราะเป็นการลดภาระผู้ปกครอง ช่วยสอนให้เด็กมีระเบียบ เมื่อขึ้นชั้น ป.๑ ก็จะสามารถง่ายขึ้น ที่สำคัญคือ การดูแลสุขภาพเด็ก ถ้าได้เด็กมาอยู่ในการดูแลของเรายิ่งเร็วที่สุดยิ่งดี ปัญหาเด็กภาวะโภชนาการบกพร่องจะลดลงมาก ข้อสังเกตคือ โรงเรียนในถิ่นทุรกันดารหลายแห่งมีเด็กประถมปลายน้อยมาก แต่เด็กอนุบาลเป็นร้อยคน มีถึงขนาดที่ชาวบ้านในหมู่บ้านไกลๆ (ที่เห็นเป็นชาวเขาเผ่าม้ง) เอาลูกๆ เป็นสิบๆ คนมาเรียนอนุบาลโรงเรียน ตชด. โดยมาตั้งเป็นค้ายในเขตโรงเรียน มีผู้ปกครองผลัดเวรกันมาดูแลลูก

แนวคิดเรื่องการสอนเด็กบ้านไกล เป็นโครงการที่เกิดขึ้น เนื่องจากโรงเรียน ดชด. หลายโรง ตั้งอยู่ในเขตป่าเขา การคมนาคมลำบาก บางแห่งมีแต่ทางลำลอง ใช้ไม่ได้ตลอดปี ข้าพเจ้าเคยไปเยี่ยมโรงเรียนในช่วงที่มีฝนตก ถนนเป็นโคลน เดินแล้วลื่นแหว่งๆ เหมือนเล่นสกี บางแห่งที่สูงชันมาก ระยะทางระหว่างโรงเรียนที่ทางราชการกำหนดไว้ ๖ กิโลเมตร ไม่มีใครเดินถึงได้ทันเวลาเรียน ฉะนั้นเด็กหลายคนต้องมาอยู่กับครู ผู้ปกครองจะมาช่วยสร้างโรงนอนอย่างง่ายๆ มีที่นอนเรียงกันเป็นแถว เอาอาหารมาให้บ้าง เด็กเพาะปลูกเองบ้าง กองกำกับการส่งข้าวมาให้บ้าง ข้าพเจ้าให้บ้าง อาหารที่รับประทานเด็กๆ ก็ทำกันเอง ถ้ามีที่ก็จะช่วยสร้างหอนอนที่มั่นคงขึ้น โรงเรียนที่มีนักเรียนบ้านไกลมากๆ มักมีทั้งเด็กหญิงและเด็กชาย แต่ที่มีน้อยๆ มักจะรับแต่เด็กชาย เพราะเรามีแต่ครูชาย

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๗ มาแล้ว ข้าพเจ้าไปเยี่ยมโรงเรียน ดชด. แห่งหนึ่ง มีทางดินเล็กๆ เข้าไปรถติดหล่ม กว่าที่จะถึงต้องเข็นรถกัน พ.ศ. ๒๕๓๐ ไปที่นั่นอีก คราวนี้มีถนนลูกรังเข้าไปเดินทางสะดวกขึ้น แต่ต้นไม้สองข้างทางถูกตัดหายไปมาก ตามชาวบ้านหมู่บ้านนั้น เขาบอกว่าเขาไม่ได้ตัด มีคนเผ่าอื่นจากหมู่บ้านอื่นมาตัด ข้าพเจ้าไม่ได้เห็นว่าเป็นเรื่องที่จะต้องสอบสวนกัน นึกขึ้นมาแต่ว่า ทำอย่างไรที่จะให้เด็กตัวน้อยๆ ลูกศิษย์ของเรา มีความรู้ความคิดในการปกป้องรักษาทรัพยากรธรรมชาติเก็บไว้ใช้เป็นประโยชน์ต่อตัวเขาได้ดีที่สุด กับทั้งจะต้องให้เขาหาความรู้จากธรรมชาติรอบตัวเขา อันเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ดีที่สุด ไม่ต้องไปซื้อหามาจากที่ไหน ข้าพเจ้าไม่ชอบวิธีการที่คนต้องการอนุรักษ์ธรรมชาติ แต่ชอบเสนอภาพที่น่าเกลียดน่ากลัว เช่น โครงกระดูกสัตว์ถูกฆ่า ต้นไม้ถูกเผาเป็นตอตะโก เพื่อให้คนมาปลงอสุภกรรมฐานเกิดความสลดสังเวช

ในโรงเรียน ดชด. โครงการที่จัดมุ่งให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจสภาพธรรมชาติ (พ.ศ. ๒๕๓๐) รู้แล้วจะได้รักและเข้าใจ กิจกรรมที่ทำประสานกับโครงการป่าชุมชนที่เขาได้อยู่แล้ว ให้ครูพาเด็กเข้าไปศึกษาธรรมชาติวิทยาว่าในป่ามีอะไรบ้าง พืช สัตว์ หิน ดิน เป็นอย่างไร มีความสัมพันธ์กันอย่างไร บางแห่งก็ร่วมกับชุมชนปลูกต้นไม้ในเขตที่กันไว้เป็นป่าชุมชนหลายแห่งที่ได้ผล เพราะผู้นำชุมชนซึ่งเป็นกรรมการศึกษาของโรงเรียนเป็นผู้นำในการปกป้องรักษาผู้มาช่วยเหลือโครงการ มีทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชน ยกตัวอย่างเช่น องค์การเอกชนจากญี่ปุ่น มีศาสตราจารย์ทางวิชาการป่าไม้ และวิชาพฤกษศาสตร์มาด้วย เขามาสอนวิธีการปลูก และให้เด็กนักเรียนใช้เครื่องมือทางด้านอนุนิยมวัดสภาพสิ่งแวดล้อม เช่น ปริมาณน้ำฝนด้วย ปัญหาสำคัญอย่างหนึ่ง คือ การที่ดินถูกกัดเซาะทำลาย เป็นเหตุให้แร่ธาตุที่มีประโยชน์ในดินถูกชะไปกับน้ำ เมื่อพื้นดินขาดความอุดมสมบูรณ์ การเพาะปลูกก็ไม่ดี เราก็ไม่ได้ผลผลิตพอบริโภค บางทีดินริมบ่อเลี้ยงปลาก็ถล่ม ทำให้บ่อตื้นเขิน

เมื่อ ๔-๕ ปีมานี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริให้ใช้หญ้าแฝกในการแก้ไขปัญหาดินกัดเซาะพังทลาย ข้าพเจ้าได้ทราบผ่านทางกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนรับพระราชดำริมาปฏิบัติโดยตรง มีการปลูกขยายพันธุ์หญ้าแฝกในบริเวณกองกำกับการ หรือในพื้นที่ของ ตชด.หลายแห่ง แต่กระนั้นปริมาณหญ้าแฝกก็ยังไม่เพียงพอ หน่วยงานที่ช่วยในเรื่องนี้คือกรมพัฒนาที่ดิน ได้นำหญ้าแฝกไปปลูกในโรงเรียน ตชด. บางส่วนอยู่ในแปลงขยายพันธุ์ บางส่วนปลูกในพื้นที่ตามรูปแบบภูมิประเทศที่สูงชัน ตามขอบบ่อ หรือในลำห้วยเป็น check dam เพื่อควบคุมกระแสน้ำ แต่ก่อนยังไม่ได้ผลทั่วถึง ระยะระหว่างต้นกว้างเกินไป เพราะว่ารากของหญ้าแฝกยังมีไม่พอ ปัจจุบันกรมพัฒนาที่ดินผลิตกล้าได้เพิ่มมากขึ้น โครงการพัฒนาอดอยตุของสมเด็จพระย่าซึ่งผลิตต้นกล้าหญ้าแฝกด้วยการเพาะเนื้อเยื่อ สามารถขนส่งได้สะดวกรวดเร็ว เราก็สามารถใช้หญ้าแฝกในโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในโรงเรียน ตชด. ได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น หญ้าแฝกยังมีประโยชน์อย่างอื่นอีกหลายอย่าง คือ เป็นวัตถุดิบในการประดิษฐ์สินค้าหลายอย่างที่มีตลาดแล้ว อาจทำให้นักเรียน ผู้ปกครอง และศิษย์เก่ามีรายได้ต่อไป นอกจากนั้นยังมีการวิจัยประโยชน์หญ้าแฝกอีกหลายอย่าง เช่น ผลิตอาหารสัตว์ เป็นปุ๋ย กรองสารพิษ ฯลฯ

เรื่องสุขภาพอนามัยที่ผ่านมาเป็นเรื่องของการแก้ไขการขาดสารอาหารที่เกิดจากการขาดโปรตีนและพลังงานเป็นส่วนใหญ่ ที่จริงแล้วนักเรียนจะได้สารอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกายหลายอย่างจากผักผลไม้ เช่น ได้วิตามินและเกลือแร่ นอกจากการอบรมเรื่องโภชนาการที่โครงการจัดเวลาประชุมครู ตชด. แล้ว ครูหลายนายเคยไปอบรมด้านอนามัย บางคนถึงกับออกไปทำคลอดให้ผู้ปกครองนักเรียนได้ และให้เฝ้าระวังโรคอื่นที่ชาวบ้านมักจะเป็น เช่น โรคมาลาเรีย (สนับสนุนให้นอนมุ้ง) โรคเท้าช้าง โรคพยาธิ โรควัณโรค และโรคทางเดินหายใจอื่นๆ โรคท้องร่วง โรคฟัน โรคหิด เหา การรักษาความสะอาด และเรื่องอนามัยอื่นๆ ไป

เข้าวันหนึ่ง ใน พ.ศ. ๒๕๓๓ ข้าพเจ้าเปิดวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยมีบทความของกระทรวงสาธารณสุขเรื่องโรคเอื้อ ซึ่งเกิดจากการขาดธาตุไอโอดีน ข้าพเจ้านึกไปถึงเมื่อสิบปีก่อน ข้าพเจ้าเคยตามเสด็จฯ ไปที่หมู่บ้านไกลๆ แถวจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีหมู่บ้านที่คนเกือบทั้งหมู่บ้านดูเป็นคนมีสติไม่สมประกอบ เป็นภาวะของคนปกติ ข้าพเจ้าคิดว่าโรคเอื้อคงเป็นอย่างนี้เอง ต่อจากนั้นข้าพเจ้าได้ไปเยี่ยมโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเขตที่มีการขาดสารไอโอดีนมาก ได้หารือกับอาจารย์ไพวรรณ อาจารย์พิสิษฐ์ คุณกิตติ (สำนักพระราชวัง) ว่า เราจะพอมีทางบรรเทาปัญหานี้อย่างไรบ้าง โดยจะเริ่มดำเนินงานในโรงเรียน ตชด. ตามเคย คณะทำงานก็ได้ไปศึกษาแนวทางในการทำงาน การออกสำรวจและหาข้อมูลซึ่งก็ไม่่ง่ายนัก เนื่องจากขาดสถิติภาคกลางและภาคใต้ ซึ่งเราไปสำรวจกันเอง ผูกอบรมให้ครู ตชด.ตรวจนักเรียน แนะนำการใช้

ไอโอดีนหยดในน้ำ ใช้เกลือไอโอดีน โรงเรียน ตชด. ที่สำรวจกันนั้น จำนวนนักเรียนขาดสารไอโอดีนเกิน ๗๐-๘๐% ถึง ๑๐๐% ก็มี ถึงจะมีปัญหาอุปสรรคมากมาย ในสามปีที่เราพยายามแก้ไขปัญหาลดลงได้มาก ในบางจุดเจ้าหน้าที่สาธารณสุขแก้ด้วยการให้ยาเม็ดแก่หญิงมีครรภ์และเด็กนักเรียน ๖ เดือนต่อครั้ง ปรากฏว่าได้ผลดี แต่ก็คงไม่ได้ตามเป้าของกระทรวงสาธารณสุขที่จะแก้ปัญหาให้ได้ภายใน ๔ ปีข้างหน้า จะได้แค่นี้ก็ตาม ก็ถือว่าเรามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาระดับชาตินี้

สำหรับสารอาหารอื่นที่มีผู้แนะนำว่าควรจะรณรงค์แก้ปัญหาอย่างเร่งด่วน ได้แก่ การขาดธาตุเหล็ก และการขาดวิตามินเอ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขให้เหล็กและวิตามินรวมแก่หญิงมีครรภ์ ในโรงเรียน ตชด. เราให้วิตามินรวมบ้าง แต่เฉพาะเหล็กกับวิตามินเอนั้นเราพยายามเน้นสารที่มีอยู่ในอาหารชนิดต่างๆ เช่น ผักใบเขียว ผลไม้สีเหลือง เป็นต้น

ในระยะเริ่มต้นก่อนข้าพเจ้าเกิด ตำรวจตระเวนชายแดนออกไปชายแดนเพื่อรักษาพระราชอาณาเขต และช่วยเหลืออาณาประชาราษฎร์ ได้ช่วยสอนหนังสือเด็ก รักษาพยาบาลผู้เจ็บป่วย แนะนำการงานอาชีพ ให้ประชาชนชายแดนมีความมั่นคงในชีวิต โดยมีสิทธิที่จะดำรงรักษาวัฒนธรรมประเพณีของเผ่าพันธุ์ไว้ จนมีการตั้งโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเป็นทางการใน พ.ศ. ๒๕๔๙ เป็นเวลา ๔๐ ปีมาแล้ว สถานการณ์ทั่วไปของประเทศในปัจจุบันก้าวหน้าเปลี่ยนแปลงไปมาก แต่ในชายแดนห่างไกลการคมนาคม ยังมีประชาชนกลุ่มเล็กกลุ่มน้อยที่รอโอกาสที่จะได้รับความเสมอภาคทางการศึกษา ตามพระราชปณิธานในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อ ๑๐๐ กว่าปีมาแล้ว พระราชปณิธานนี้จะสัมฤทธิ์ผลเมื่อใด?

โลกในยุคโลกาภิวัตน์จะเดินไปในทิศทางใด รวดเร็วเพียงใด ภารกิจ “บำบัดทุกข์บำรุงสุข” ยังคงเป็นหน้าที่และเกียรติศักดิ์ของตำรวจตระเวนชายแดน และของเราทุกคน

หมายเหตุ บทความนี้เขียนจากความทรงจำ เพื่อประกอบหนังสือที่ระลึกที่ตำรวจตระเวนชายแดนจัดพิมพ์ขึ้น จึงไม่ได้กล่าวถึงรายละเอียดการปฏิบัติการที่อยู่ในรายงานการประชุม หรือที่ผู้อื่นได้กล่าวไว้แล้ว ยังมีงานอื่นๆ และบุคคลอื่นที่ช่วยให้งานสำเร็จ ล่วงไปด้วยดี ที่ไม่ได้กล่าวถึงในบทความอีกจำนวนมาก

ต้นฉบับไม่มีหน้า

สาร ฯพณฯ นายสัญญา ธรรมศักดิ์

ตำรวจตระเวนชายแดนเป็นตำรวจหน่วยหนึ่งสังกัดกรมตำรวจ แต่การปฏิบัติหน้าที่มีความแตกต่างกับตำรวจหน่วยอื่นอยู่หลายประการ เพียงแต่ชื่อก็มีความหมายชัดเจนอยู่แล้วว่าจะต้องออกลาดตระเวน ตรวจพื้นที่ตามแนวชายแดน เป็นแนวป้องกันด่านแรกในการปกป้องอธิปไตยของชาติไทย นอกจากนี้ ตำรวจตระเวนชายแดนยังมีหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาสงเคราะห์ชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคม การให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการศึกษา การอนามัย การเกษตร และอื่นๆ ที่สำคัญที่เป็นผลงานที่ได้รับการกล่าวถึงเป็นอย่างมาก คือการจัดตั้งโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โดยมีความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ เพื่อให้เยาวชนที่อยู่ในถิ่นห่างไกลทุรกันดารได้รับการศึกษาตามพระราชบัญญัติประถมศึกษาแห่งชาติ ช่วยให้ชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคมรู้หนังสือไทย ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทย ให้มีความสำนึกเป็นคนไทยอันเป็นภารกิจส่วนหนึ่งที่ตำรวจตระเวนชายแดนได้ดำเนินการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยของชาติ

ในโอกาสที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน มีอายุครบ ๔๐ ปีในปีนี้ ข้าพเจ้าขออวยพรให้คณะครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคน จงประสบแต่ความสุข ความเจริญมุ่งหวังสิ่งใดขอให้สมปรารถนาทุกประการ

(นายสัญญา ธรรมศักดิ์)

ประธานองคมนตรี

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

สาร ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี

ในโอกาสที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนได้ก่อตั้งมาครบ ๔๐ ปี ในปี พ.ศ. ๒๕๓๙ นี้ ผมขอแสดงความยินดีและขอส่งความปรารถนาดีมายังท่านอธิบดีกรมตำรวจ ท่านผู้บัญชาการ และตำรวจตระเวนชายแดนที่รักทุกท่าน

ตำรวจตระเวนชายเดนนับเป็นหน่วยงานสำคัญ เป็นที่พึ่งและทำงานใกล้ชิดกับประชาชน ทั้งในด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยตามแนวชายแดน และการให้สงเคราะห์ช่วยเหลือพี่น้องประชาชนให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ซึ่งการจัดตั้ง “โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน” เพื่อให้การศึกษาแก่เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร และได้ดำเนินการต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานถึง ๔๐ ปี ถือเป็นกิจกรรมหนึ่งในการพัฒนาสังคม ที่มีคุณค่าและสมควรได้รับการส่งเสริมสนับสนุนเป็นอย่างยิ่ง

ในโอกาสนี้ ผมขออวยพรให้ตำรวจตระเวนชายแดนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ประสบแต่ความสุข ความเจริญ มีกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญาที่เข้มแข็ง เพื่อจะได้ร่วมกันพัฒนาชาติบ้านเมืองให้เจริญมั่นคงสืบไป

Wan N-6

(นายบรรหาร ศิลปอาชา)

นายกรัฐมนตรี

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

สาร ขณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคม นอกจากจะประสบปัญหาความยากจน ปัญหาความเจ็บป่วยแล้ว ตามหมู่บ้านต่างๆ ยังมีเด็กซึ่งอยู่ในวัยเรียนเป็นจำนวนมากยังไม่ได้เรียนหนังสือ หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการศึกษา ไม่สามารถเข้าจัดตั้งโรงเรียนได้ ทั้งนี้ เพราะเป็นพื้นที่ซึ่งเป็นป่าเขาทุรกันดาร บางพื้นที่เป็นชุมชนเกิดใหม่ อีกทั้งบางพื้นที่มีสถานการณ์ของฝ่ายตรงข้ามกับรัฐบาล ตำรวจตระเวนชายแดนได้มีบทบาทสำคัญนอกเหนือจากการปฏิบัติภารกิจในการลาดตระเวนรักษาแนวชายแดน แล้วยังทำหน้าที่เป็นครูสอนหนังสือให้แก่เด็กชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคม เพื่อให้เขาเหล่านั้นได้รู้ภาษาไทย สามารถอ่านออกเขียนได้ ติดต่อสื่อสารทำความเข้าใจ เป็นสื่อในการเผยแพร่ความรู้วิทยาการในการพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถพึ่งตนเองได้ ตลอดจนทำให้เกิดความมั่นคงในด้านการปกครองอีกด้วย

การที่กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ได้ดำเนินการในเรื่องโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนนั้น มิได้เป็นเพียงการแก้ปัญหาพื้นฐานของสังคม คือ การขาดความรู้หนังสือเท่านั้น แต่จุดหมายปลายทางยิ่งใหญ่มิใช่เพียงการปลูกฝังให้ประชาชนชาวเขา และประชาชนในพื้นที่ห่างไกลคมนาคมตระหนักถึงความเป็นคนไทย เป็นส่วนหนึ่งของประเทศไทย ซึ่งย่อมต้องมีความรับผิดชอบต่อบ้านเมืองเช่นเดียวกับคนไทยทั่วไป หากทุกคนได้ตระหนักถึงความเป็นคนไทย มีหน้าที่ต่อชาติไทย ความเป็นปึกแผ่นมั่นคง ย่อมเกิดขึ้นอย่างไม่มีสิ่งใดจะมาทำให้คลอนแคลนได้

กระทรวงศึกษาธิการตระหนักเสมอว่า กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนมีบทบาทอย่างสำคัญตลอดมาในการเพิ่มเติมให้กับการจัดการศึกษาของชาติ เพิ่มเติมให้กับสังคมไทยในแง่ความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาของประชาชนไทยทั่วทุกท้องที่ เป็นผู้บุกเบิกหรือนำร่องให้กับการก่อตั้งสถานศึกษาอย่างถาวรต่อไป ในนามของกระทรวงศึกษาธิการ ขอขอบพระคุณอย่างจริงใจต่อภารกิจสำคัญยิ่งนี้ของพี่น้องตำรวจตระเวนชายแดนทุกท่าน

ในโอกาสที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน มีอายุครบ ๕๐ ปี ขอส่งความปรารถนาดีมายังข้าราชการตำรวจตระเวนชายแดนทุกคน และขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย โปรดอภิบาลคุ้มครองให้ทุกท่านแคล้วคลาดจากภัยอันตรายทั้งปวง ประสบแต่ความสุข ความเจริญ โดยทั่วกัน

(นายสุวิทย์ รังสิตพล)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

สาร อธิบดีกรมตำรวจ

การปฏิบัติหน้าที่เพื่อรักษาชาติบ้านเมืองให้มั่นคงและเจริญก้าวหน้าในยุคโลกาภิวัตน์แห่งเทคโนโลยี ข่าวสารสมัยใหม่เช่นทุกวันนี้ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นเรื่องสำคัญเร่งด่วน โดยเฉพาะเยาวชนซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญของชาติ หากด้อยโอกาสและขาดการศึกษาแล้ว ย่อมตกเป็นเหยื่อของสังคมและสื่อข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายได้ ดังนั้น การช่วยเหลือให้เยาวชนของชาติได้มีโอกาสที่ดีทางการศึกษา จึงเป็นการสร้างเกราะป้องกันที่จะสามารถรักษาวิถีการดำเนินชีวิต และวัฒนธรรมอันดีงามของความเป็นไทยไว้ได้ ไม่ว่าสังคมและสื่อข้อมูลข่าวสารต่างๆ เหล่านั้น จะนำไปในรูปแบบไหนหรือเป็นไปในทิศทางใด ซึ่งถือเป็นการพัฒนาความมั่นคงของประเทศชาติอีกส่วนหนึ่ง

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ถือเป็นสถาบันการศึกษาเบื้องต้นรูปแบบหนึ่ง ซึ่งได้ก่อกำเนิดขึ้นเพื่อสนองต่อความต้องการทางการศึกษาของเยาวชนในท้องถิ่นทุรกันดารทั่วประเทศ และได้ถูกพัฒนาขยายผลอย่างกว้างขวาง โดยในปัจจุบันได้เป็นทั้งศูนย์การศึกษา ศูนย์บริการชุมชน ศูนย์อนามัย ศูนย์เทคโนโลยีด้านการพัฒนาการเกษตร และยังเป็นศูนย์กระจายข่าวของรัฐด้วย นับเป็นสถาบันของกรมตำรวจหน่วยหนึ่ง ซึ่งเป็นที่ยอมรับและก่อให้เกิดความผูกพันเป็นพิเศษขึ้นในจิตใจของประชาชนในท้องถิ่น สร้างความเป็นปึกแผ่นของชุมชน และนำไปสู่ความมั่นคงของชาติในที่สุด

ในโอกาสที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ได้มีอายุครบ ๔๐ ปีนี้ ได้สะท้อนให้เห็นถึงความตรากตรำ ขยันหมั่นเพียร และมานะอดทนของตำรวจตระเวนชายแดนที่ได้ร่วมกันปฏิบัติภารกิจอันยากลำบากนี้ไปสู่ความสำเร็จอย่างงดงาม ข้าพเจ้าขอแสดงความชื่นชมยินดีในความเสียสละของตำรวจตระเวนชายแดนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยความจริงใจ และขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก รวมทั้งพระบุญญาบารมีแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้โปรดดลบันดาลพระราชทานพรให้ตำรวจตระเวนชายแดน และครูตำรวจตระเวนชายแดนทุกท่าน จงประสบแต่ความสุข ความเจริญ และสัมฤทธิ์ผลในสิ่งอันพึงปรารถนาทุกประการ

พลตำรวจเอก

(พจน์ บุญยะจินดา)

อธิบดีกรมตำรวจ

ต้นฉบับไม่มีหน้า

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำหนังสือ “๕๐ ปี โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน” นี้ เป็นความตั้งใจของข้าพเจ้า ตลอดจนคณะทำงาน เพื่อนข้าราชการตำรวจตระเวนชายแดนและอดีตผู้บังคับบัญชา ที่มุ่งหวังให้หนังสือนี้เป็นหนังสือที่มีคุณค่าในทางประวัติศาสตร์เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดแก่ผู้อ่านและผู้สนใจศึกษาค้นคว้าต่อไป และเพื่อเป็นอนุสรณ์เผยแพร่ผลงานของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ที่สำคัญที่สุดคือเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ ที่ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณต่อโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเป็นอย่างยิ่ง

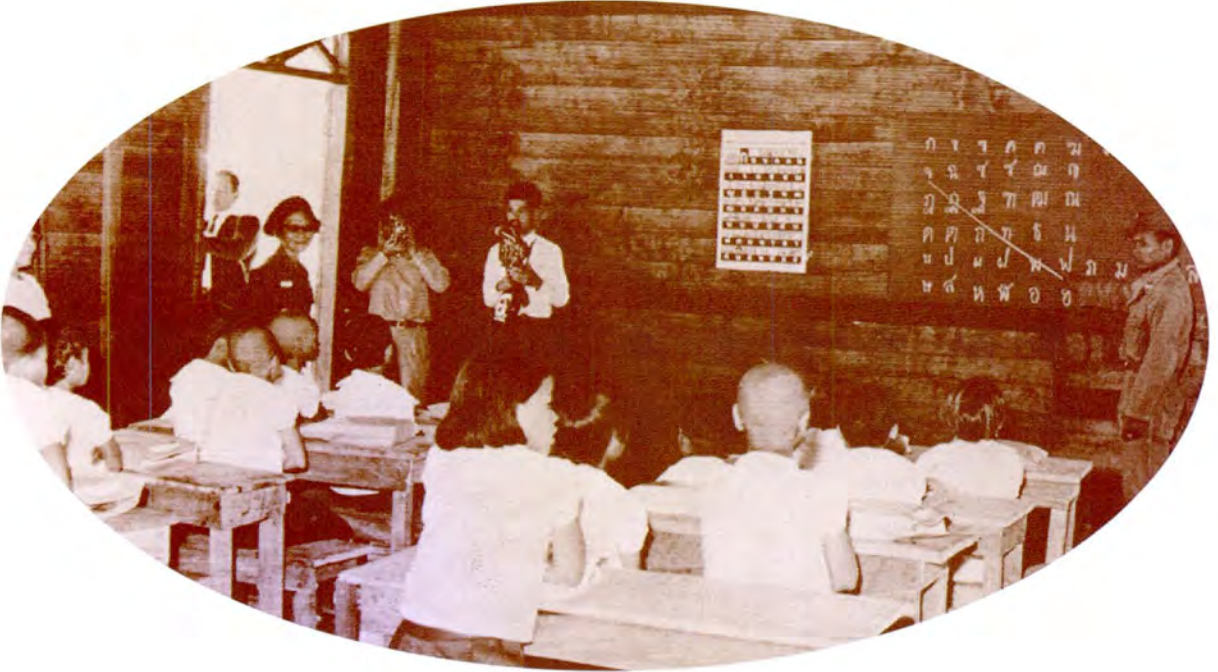
เนื้อหาของหนังสือ “๕๐ ปี โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน” ได้รวบรวมประวัติความเป็นมาในการก่อตั้ง พระมหากรุณาธิคุณของทุกพระองค์ โครงการตามพระราชดำริ ผู้ให้การสนับสนุนทั้งภาครัฐบาลและเอกชน ตลอดจนเหตุการณ์สำคัญๆ มาบันทึกไว้ การรวบรวมข้อมูลเรื่องราวต่างๆ นั้นได้รับความกรุณาจากอดีตผู้บังคับบัญชาหลายท่าน ที่ได้เสียสละเวลาให้ความร่วมมือในการค้นคว้ารวบรวมเรียบเรียงเรื่องราวต่างๆ เป็นอย่างดียิ่ง แต่ถึงอย่างไรก็ดีการรวบรวมเรื่องราวต่างๆ อาจจะไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ และคงจะไม่สามารถได้รายละเอียดต่างๆ ทั้งหมด อาจจะมีบางส่วนที่ยังหลงเหลืออยู่บ้าง แต่อย่างไรก็ตามหนังสือ “๕๐ ปี โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน” นี้ คงจะเป็นประโยชน์บ้างตามสมควรสำหรับผู้สนใจ อย่างน้อยก็เป็นข้อมูลของหน่วย ที่จะให้ผู้สนใจและอนุชนรุ่นหลังได้ศึกษาค้นคว้าได้บ้างตามสมควร

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือ “๕๐ ปี โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน” เล่มนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าราชการตำรวจตระเวนชายแดนในปัจจุบัน ที่จะได้ทราบถึงความขยันหมั่นเพียร ความเสียสละและความเหนื่อยยากของตำรวจตระเวนชายแดนในอดีต จะได้ช่วยกันสืบทอดเจตนารมณ์ อุดมการณ์ของหน่วยตำรวจตระเวนชายแดนให้เป็นปึกแผ่นมั่นคง สร้างสรรค์ตำรวจตระเวนชายแดน ให้มีเกียรติ ศักดิ์ศรี คงคุณงามความดีให้เป็นมรดกแห่งความภาคภูมิใจให้กับหน่วยตำรวจตระเวนชายแดนสืบไป

พลตำรวจโท

(โกวิท วัฒนนะ)

ผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

อันอำนาจใดใดในโลกนี้
 ไม่เท่ามิเปรียบปานการศึกษา
 สร้างคนหาค่ามิได้ในโลกา
 ขึ้นจากผู้ที่หาค่าไม่มี

หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล

สารบัญ

กำเนิดโรงเรียนชาวเขา และประชาชนไกลคมนาคม	๓๓
ศูนย์รวมข่าวชายแดน	๖๓
พระมหากษัตริย์คุณของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	๑๒๐
โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	๑๕๕
กิจกรรมสำคัญในโรงเรียน ตชด.	๒๕๕
ครูตำรวจตระเวนชายแดน	๓๓๗
เหตุการณ์สำคัญ	๓๕๑
นันทวรรณสนะ	๓๘๑
ชัยชนะของ ตชด.ในการต่อสู้กับความไม่รู้หนังสือ	๔๐๕
ครูดีเด่น	๔๒๐
บทบาทการจัดการศึกษาของ ตชด.ในอนาคต	๔๒๖
โรงเรียน ตชด. อดีต-ปัจจุบัน-อนาคต	๔๓๒
ทำเนียบ โรงเรียน ตชด.	๔๔๕

โรงเรียน ตชด. ในอดีต

กำเนิดโรงเรียนชาวเขา และประชาชนไกลคมนาคม (โรงเรียน ตชด.)

สถานการณ์

หลังสงครามโลกครั้งที่สองได้ยุติลงในปี พ.ศ. ๒๔๘๘ ประเทศอาณานิคมที่เคยเป็นเมืองขึ้นมาเป็นเวลานานหลายประเทศก็ได้รับเอกราชคืนมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศเพื่อนบ้านโดยรอบก็ได้รับเอกราชใหม่ทุกประเทศ ได้แก่ พม่า ลาว เขมร เวียดนาม และมาเลเซีย แม้ประเทศเหล่านี้จะได้รับเอกราชสมบูรณ์แล้วก็ตาม แต่ความสงบสุขของบ้านเมืองในแถบนี้ของโลกยังห่างไกลจากความเป็นจริง ทั้งนี้เกิดจากความยุ่งยากทางการเมืองภายใน จากการชิงอำนาจของนักการเมืองซึ่งมีความคิดเห็นในนโยบายการปกครองแตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งความยุ่งยากอันเกิดจากการเมืองภายนอก ที่ประเทศคอมมิวนิสต์และบริวารพยายามแผ่ขยายอิทธิพลเข้ามาสู่ภูมิภาคของโลกส่วนนี้ให้อยู่ในอุ้งมือให้จงได้ ทั้งได้พยายามดำเนินการทั้งหมดที่จะให้ประชาชนของประเทศเหล่านั้นจับอาวุธเข้าต่อสู้กับรัฐบาลของตน และประชาชนที่เป็นชาติเดียวกันเองหนักมือยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นชนวนแห่งความยุ่งยากและก่อให้เกิดเหตุร้ายในส่วนนี้ของโลกตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

ประเทศไทยได้เข้าร่วมในสงครามโลกครั้งที่สอง ตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. ๒๔๘๔ แล้วสิ้นสุดลงในปี พ.ศ. ๒๔๘๘ ซึ่งได้รับความบอบช้ำจากสงครามโลกครั้งที่สองเช่นเดียวกับประเทศเพื่อนบ้านอื่นๆ การเศรษฐกิจและการทหารก็นับว่าอยู่ในระยะที่จะต้องปรับปรุงทั้งสิ้น ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๙๔ ปรากฏว่าสถานการณ์รอบๆ ประเทศไทย และในภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้เริ่มตั้งเค้าแห่งความไม่สงบขึ้นเพราะการใช้สงครามบ่อนทำลายของฝ่ายคอมมิวนิสต์ มีสิ่งบอกเหตุว่าภัยอันตรายอาจจะเกิดขึ้นกับประเทศไทยได้

ทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ได้มีการสู้รบระหว่างฝ่ายเวียดนามหรือฝ่ายเวียดนามคอมมิวนิสต์กับฝรั่งเศส มีการแทรกซึมของฝ่ายเวียดนามเข้าสู่ประเทศลาวและประเทศเขมร ประเทศไทยอยู่ในฐานะที่ถูกคุกคามได้ตลอดเวลา

ทางด้านภาคเหนือของประเทศไทยได้มีการสู้รบกันระหว่างกองทัพของประเทศไทยกับกองทหารจีนชาติ (ก๊กมินตั๋ง) ที่ถูกคอมมิวนิสต์ตีถอยร่นลงมาทางใต้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๒ และได้เข้าอยู่ในพื้นที่ของบ้านดงและบ้านดงในเขตแดนพม่า ตรงข้ามกับอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่และพื้นที่อื่นๆ ตรงข้ามกับจังหวัดเชียงรายและแม่ฮ่องสอน นอกจากนั้น กองทัพพม่ายังต่อสู้กับกะเหรี่ยงและไทยใหญ่ที่เรียกร่องสิทธิในการปกครองตนเอง ซึ่งอยู่ติดกับทางทิศตะวันตกและทิศเหนือของไทยอีกด้วย

“ถ้าบ้านเมืองของเราไม่มีภาวะทางการเมืองและการทหารที่มั่นคงเข้มแข็งเพียงพอแล้ว อันตรายอันจะมาจากเพื่อนบ้านข้างเคียงก็จะคงมีอยู่ โดยยากที่จะลดน้อยถอยลง ซึ่งปัญหาเหล่านี้จะต้องแก้ไขทั้งทางด้านการเมืองและการทหารไปพร้อมกัน

ไม่มีบ้านเมืองใดที่ได้ประโยชน์จากการทำสงครามยืดเยื้อ การทำสงครามเป็นเหตุแห่งความเดือดร้อนใหญ่หลวงของประชาชน และผู้ต้องรับภัยพิบัติมากที่สุดจากสงคราม ก็คือ ประชาชนโดยตรง”

พิชัย วาสนาส่ง

ทางด้านภาคใต้โจรจีนคอมมิวนิสต์ได้ใช้พื้นที่บริเวณชายแดนไทย-มาเลเซีย เป็นฐานทำการต่อสู้กับรัฐบาลของอังกฤษและรัฐบาลมาเลเซีย

ประเทศไทยจึงอยู่ในภาวะที่จะต้องระมัดระวังอย่างยิ่ง เพราะภัยที่ยังมองไม่เห็นกำลังคุกคาม ตามประเทศไทยรอบด้าน ในขณะที่เหตุการณ์ภายนอกประเทศมีแนวโน้มซึ่งแสดงการคุกคามต่อประเทศไทย เหตุการณ์ภายในประเทศก็เกิดขึ้นอีก โดยปฏิบัติการของชาวญวนอพยพในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น จังหวัดหนองคาย จังหวัดอุบลราชธานี เป็นต้น

“กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เป็นหน่วยขึ้นตรงต่อกรมตำรวจ แต่มีลักษณะการจัดแตกต่างไปจากตำรวจหน่วยอื่นๆ ทั้งนี้ เพราะตำรวจหน่วยอื่นๆ จัดตั้งขึ้นเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมเป็นหลัก ส่วนการจัดของตำรวจตระเวนชายแดนเป็นการจัดในลักษณะกองกำลังเฉพาะกิจ นอกจากจะปฏิบัติหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยและการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม เช่นเดียวกับตำรวจหน่วยอื่นๆ แล้ว ยังมีหน้าที่ในการป้องกันปราบปรามการก่อความไม่สงบ และพัฒนาช่วยเหลือประชาชนเพื่อความมั่นคงของชาติอีกด้วย”

พล.ต.อ.วิภาส วิบุลากร
อดีตรองอธิบดีกรมตำรวจ

รัฐบาลและกรมตำรวจจึงได้พิจารณาดกกลงใจว่าจะต้องจัดตั้งหน่วยงานขึ้นและต้องเป็นหน่วยงานที่มีลักษณะเป็นทั้งทหาร ตำรวจและพลเรือน เมื่อไม่รบก็ต้องปราบปรามอาชญากรรม และในขณะเดียวกันก็ต้องบริการประชาชนได้ หน่วยงานนั้นนอกจากจะเป็นผลต่อความมั่นคงปลอดภัยและรักษาความสงบตามชายแดนแล้ว ยังสามารถดำเนินการตามนโยบายของทุกกระทรวง ทบวง กรม อีกด้วย หรืออาจกล่าวโดยสรุปก็คือว่า หน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นนั้นจะต้องมีคุณลักษณะ ๓ ประการ คือ.-

๑. สามารถทำการรบได้อย่างทหาร
๒. สามารถป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้อย่างตำรวจ
๓. พัฒนาและช่วยเหลือประชาชนได้อย่างพลเรือน

คณะรัฐมนตรีมีมติให้กรมตำรวจรับผิดชอบในเรื่องการรักษาความปลอดภัยของประเทศและสถานการณ์ในขณะนั้น ถ้าจะเคลื่อนย้ายกำลังทหารแล้ว เกรงว่าจะกระทบกระเทือนต่อสัมพันธไมตรีระหว่างประเทศ กระทรวงมหาดไทยโดยมติของคณะรัฐมนตรีจึงได้ออกคำสั่งที่ ๔๓๖/๒๕๙๖ ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๙๖ ประกาศตั้งกองบัญชาการตำรวจรักษาชายแดนอีสาน (บข.รช.) ขึ้นเพื่อการป้องกันรักษาเหตุการณ์และความสงบทางชายแดน

ตำรวจตระเวนชายแดนจึงถือเอาวันที่ ๖ พฤษภาคมของทุกปี เป็นวันคล้ายวันก่อตั้งหน่วยมาจนถึงปัจจุบัน

ตำรวจตระเวนชายแดนแม้จะเป็นตำรวจประเภทหนึ่ง แต่การปฏิบัติหน้าที่นั้นมีความแตกต่างไปจากตำรวจทั่วไปอยู่หลายประการ เพียงแต่ชื่อก็เป็นการขัดแย้งแล้วว่า ตำรวจตระเวนชายแดนจะไม่อยู่นิ่ง แต่จะต้องตระเวนตรวจตราพื้นที่ชายแดนในความรับผิดชอบ ทำหน้าที่เป็นเสมือนรั้วของชาติหรือเป็นแนวระวางป้องกันด่านแรกในการป้องกันประเทศชาติ เพื่อให้การปฏิบัติภารกิจได้เป็นไปตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ หมู่ลาดตระเวนจะถูกส่งออกไปจากที่ตั้งปกติเพื่อตรวจตรารักษาชายแดน เมื่อพบประชาชนผู้เดือดร้อน ก็ให้ความช่วยเหลือตามกำลังความสามารถ เป็นต้นว่าให้การรักษาพยาบาลประชาชนผู้เจ็บป่วย ให้คำแนะนำในการประกอบอาชีพเหล่านี้ เป็นต้น สิ่งหนึ่งที่หมู่ลาดตระเวนชายแดนได้พบเห็นก็คือ ตามหมู่บ้านชาวเขาหรือประชาชนไกลคมนาคมนั้น ถึงแม้ว่าจะมีเด็กอยู่ในวัยเรียนเป็นจำนวนมาก แต่ไม่มีผู้ใดสามารถจะไปจัดตั้งโรงเรียนสอนหนังสือเด็กเหล่านี้เป็นการประจำตามหมู่บ้านได้ ดังนั้นเมื่อ ๔๐ ปีที่ผ่านมาแล้ว เมื่อหมู่ลาดตระเวนเข้าไปในหมู่บ้านชาวเขา การพูดจาติดต่อจึงเป็นไปโดยยากลำบาก เพราะความแตกต่างทางภาษา ซ้ำร้ายยิ่งกว่านั้นชาวเขาบางหมู่บ้านเห็นว่าตำรวจตระเวนชายแดนเป็นคนแปลกหน้าไม่ยอมพบปะ สิ่งเหล่านี้หากปล่อยทิ้งไว้จะไม่ก่อผลดีให้แก่ประเทศชาติแต่อย่างใด ดังนั้น ตำรวจตระเวนชายแดนจึงได้ให้การรักษาพยาบาลแก่ประชาชนผู้เจ็บไข้ได้ป่วย และงานที่สำคัญยิ่งก็คือ การให้การศึกษาแก่เยาวชนชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคมเพื่อให้รู้ภาษาไทยสามารถติดต่อได้สะดวก และเป็นสื่อในการเผยแพร่ความเจริญเข้าสู่หมู่บ้านในถิ่นทุรกันดารสืบต่อไปในอนาคต

การรบนอกระบบนั้น ต้องเข้าถึงจิตใจประชาชน ดึงประชาชนให้อยู่ฝ่ายเรา ตำรวจติดต่อประสานงานกับประชาชนอยู่แล้วทุกท้องที่

อีกอย่างหนึ่ง ทหารทำงานที่ไหนต้องไปเป็นหมวดหมู่ มีผู้บังคับบัญชาควบคุมใกล้ชิด แต่การรบนอกระบบต้องทำงานตามลำพังเสมอ ๆ ซึ่งตำรวจปฏิบัติเป็นปกติอยู่แล้ว และตำรวจมีหลาย ๆ อย่างคล้ายทหาร เช่น จัดกำลังเป็นหมวดหมู่ เคยรับการฝึกอาวุธ และมีวินัยบังคับ

เวลานั้นตำรวจจึงเหมาะที่จะรบนอกระบบ

พล.ต.ต.นายแพทย์นคร ศรีวณิช

อดีตผู้บังคับค่ายนเรศวร

ความเป็นมา

การจัดตั้งโรงเรียนสอนหนังสือเด็กนั้น โดยปกติย่อมจะเป็นหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงของกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนตำรวจตระเวนชายแดน เมื่อได้ชื่อว่าเป็นตำรวจก็น่าจะทำหน้าที่เยี่ยงผู้พิทักษ์สันติราษฎร์โดยทั่วไป คือ รักษากฎหมายบ้านเมือง จับกุมปราบปรามโจรผู้ร้ายต่าง ๆ ไม่น่าจะร่วมกับชาวบ้านสร้างโรงเรียนหลังคามุงแฝก ฝาไม้ไผ่ฝาซีก หยิบซอลักเขียนกระดานดำเพื่อสอนหนังสือ เด็กอยู่ตามป่าตามดอยและท้องถิ่นทุรกันดารจะเข้าไปถึงได้ก็แต่ด้วยการเดินเท้า หากจะมาคำนี้ถึงว่าเด็กชาวเขาและเด็กในถิ่นทุรกันดารไกลคมนาคมนี้ ไม่ว่าจะอยู่ ณ แห่งหนตำบลใด คือ ส่วนหนึ่งของเด็กไทยในวันนี้ ซึ่งจะเป็นกำลังคนของชาติบ้านเมือง

ในวันหน้า เป็นทรัพยากรที่มีค่า และสำคัญของบ้านเมือง ยิ่งกว่าทรัพย์สมบัติใดๆ โดยการจัดตั้งโรงเรียนการสอนหนังสือเท่านั้นที่จะเป็นช่องทาง หรือเป็นปัจจัยให้ชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคมได้หลุดพ้นจากความโง่เขลา โรคภัยไข้เจ็บและความยากจน เป็นพลเมืองดีและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ ประกอบทั้งตำรวจตระเวนชายแดนมีภารกิจรับผิดชอบ ซึ่งจำเป็นต้องปฏิบัติอยู่ตามป่าตามเขาและพื้นที่ทุรกันดารอันเป็นที่อยู่ของเด็กเหล่านี้ ฉะนั้น เนื่องแต่เหตุผลข้างต้นและเพื่อเป็นการขยายการศึกษาชนบท ให้เข้าสู่หมู่บ้านชาวเขาและพี่น้องชาวไทยไกลคมนาคมในพื้นที่รับผิดชอบ เป็นการเสริมต่องานโรงเรียนซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการอยู่ตามพื้นที่อีกส่วนหนึ่ง ตำรวจตระเวนชายแดนจึงได้ริเริ่มจัดตั้งและดำเนินการโรงเรียนชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคมขึ้น การดำเนินงานในเรื่องนี้เป็นไปเพื่อมนุษยธรรม เป็นงานบุญงานกุศลโดยแท้ ปัจจุบันโรงเรียนชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคมเรียกชื่อว่า โรงเรียน ดชด.

“พลังอำนาจของชาติประกอบด้วยปัจจัยสำคัญมีลักษณะเป็นนามธรรม ซึ่งมีความสัมพันธ์กัน คือ ภาวะผู้นำของชาติ อุดมการณ์ของชาติ ศาสนา จริยธรรม และคุณธรรมของชนในชาติ คุณภาพของประชากร คุณภาพทางการทูต คุณภาพของรัฐบาล และประการที่สำคัญที่สุด คือ พลังสามัคคีของประชาชนในชาติ”

ดร.สมชัย รั่วจิตร์

กำเนิดโรงเรียน ตชด.

ชุดลาดตระเวนที่ออกไปปฏิบัติงานแทบทุกชุด ทั้งตำรวจพลร่ม และหมวด ตชด.มีความเห็นตรงกันว่าการสอนหนังสือเด็กให้มีความรู้ภาษาไทยเท่านั้นที่จะเป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารกัน เป็นแนวทางที่จะไปพัฒนาความเจริญให้เกิดขึ้น รวมไปถึงการหาข่าวสารสำคัญเพื่อสร้างความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน ทั้งนี้ เพราะเด็กนั้นสามารถเรียนรู้ได้เร็วและสามารถถ่ายทอดไปถึงผู้ปกครองได้ อันจะเป็นสื่อกลางในการสร้างความสนิทสนมคุ้นเคยระหว่างผู้ปกครองกับ ตชด. ได้รับความร่วมมือในการปฏิบัติงาน เป็นการดึงเอาประชาชนมาเป็นพวกเราได้เป็นอย่างดี เป็นแนวทางการพัฒนาที่ค่อนข้างถาวรและนำไปสู่การพัฒนาในด้านอื่นๆ อีกด้วย ในการดำเนินกิจกรรมนี้แทบทุกชุดปฏิบัติการได้ดำเนินการในระยะเวลาใกล้เคียงกัน

สภาพในขั้นต้นยังไม่มีโรงเรียน กก.ตชด.เขต จัดครูจาก ตชด.ไปสอน บางแห่งก็ต้องเรียนตามสภาพธรรมชาติไปก่อน เช่น ตามโคนต้นไม้ หรือลานบ้าน เพื่อความสะดวกและเป็นการจูงใจทั้งเด็กและพ่อแม่ของเด็กให้เกิดความสนใจใคร่เรียนรู้เสียก่อน ต่อมา ผบ.มว.ตชด. ก็นำ ตชด.ไปช่วยกันสร้างโรงเรียน จากวัสดุที่หาได้ตามธรรมชาติในแต่ละแห่ง ส่วน ใต้ฯ แก้อ้อ กระดานดำ ก็จัดทำขึ้นอย่างง่าย ๆ พอให้ ครู ตชด.มีโรงเรียนสอนเด็กได้ ส่วนอุปกรณ์การเรียนการสอนนั้น กก.ตชด.เขต จัดไปให้ตามที่ได้ปรึกษาหารือกับเจ้าหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ ในท้องที่จัดให้ เพียงเท่าที่จำเป็น

ต่อมาชาวบ้านเห็นความสำคัญของโรงเรียน ก็ได้ร่วมมือกับครู ตชด.ช่วยกันสร้างให้มีความมั่นคงแข็งแรงขึ้น

เมื่อชุดลาดตระเวนเหล่านั้น ได้รายงานผลการปฏิบัติงานมายัง บข.ตชด.หน่วยเหนือจึงได้เห็นความสำคัญ และเห็นว่าหากจะขยายผลการจัดตั้งโรงเรียนเพื่อสอนเด็กออกไปทุกภาคของประเทศ ก็จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานเป็นอย่างยิ่ง

ในการสอนเด็กชาวเขานั้นได้รับคำทักท้วงจากข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในกระทรวงศึกษาธิการว่าการจัดตั้งโรงเรียนสอนเด็กเกิน ๗ คน จะต้องได้รับอนุญาตจากศึกษาธิการในท้องถิ่นเสียก่อน มิฉะนั้นจะไม่ถูกต้อง กก.ตชด.เขต ๕ จึงได้ทำบันทึกขออนุมัติจัดตั้งอย่างถูกต้อง และเปิดทำการสอนเป็นครั้งแรกที่บ้านดอนมหาวัน อ.เชียงของ จว.เชียงราย ในวันที่ ๗ มกราคม ๒๔๙๙ มีชื่อว่า "โรงเรียน ตชด.บำรุงที่ ๑" ซึ่งถือเป็นการกำเนิดโรงเรียน ตชด.อย่างถูกต้องตามกฎหมายเป็นโรงเรียนแรก ซึ่งขณะนั้น ร.ต.ท.ทวี ภาณุโสภณ เป็น ผบ.มว.ตชด.อำเภอเชียงของ จว.เชียงราย พ.ต.ต.ถวิล อยู่เย็น เป็นหัวหน้ายุทธการและการฝึก พ.ต.ท.จิตต์ สิลายุทธ เป็น รอง ผกก.ตชด.เขต ๕ พ.ต.ท.ศรีสุข มหินทรเทพ เป็น ผกก.ภ.จ.เชียงใหม่ และ ผกก.ตชด.เขต ๕ พ.ต.ท.สุรพล จุลละพราหมณ์ เป็น รองหัวหน้าฝ่ายอำนวยการ พ.ต.อ.เจริญฤทธิ์ จำรัสโรมรัน เป็น หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ และ พล.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์ เป็น อ.ตร. และ ผบข.ตชด.

หลังจากได้จัดส่งครู ตชด. ไปประจำทำการสอนและวางรากฐานไว้เป็นการมั่นคงแล้ว กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๕ ได้มอบโอนโรงเรียนแห่งนี้ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงรายรับไว้ดำเนินการแต่วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๐๖ ทั้งนี้ เพื่อที่ตำรวจตระเวนชายแดน จะได้ใช้กำลังพลที่มีอยู่อย่างจำกัดช่วยเหลือประชาชน ณ หมู่บ้านอื่นๆ สืบต่อไป

การจัดตั้งโรงเรียนสอนหนังสือชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคมนี้ ในระยะเริ่มแรก เป็นการดำเนินการแบบ “จับเสือมือเปล่า” แทบทั้งสิ้น ทั้งนี้เนื่องจากมิได้มีงบประมาณจัดสรรไว้ โดยเฉพาะเพื่อการนี้แต่ประการใด ครูประจำโรงเรียนต่างๆ ได้แก่ตำรวจตระเวนชายแดน นักเรียนที่เข้าเรียนเป็นเด็กยากจนและไม่สะดวกที่จะจัดซื้อ สมุด หนังสือ ดินสอ ไม้บรรทัด ไม้ขีด ประกอบในการเล่าเรียนเช่นเด็กในเขตที่เจริญแล้ว ดังนั้นนักเรียนเหล่านี้จึงได้รับแจกสมุด หนังสือ ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด และสิ่งจำเป็นในการเล่าเรียนอื่นๆจากผู้มีจิตศรัทธาบริจาค ดังคำกล่าว ซึ่งเราเคยได้ยินอยู่เสมอว่า “ไทยช่วยไทยเมื่อไทยเดือดร้อน” เป็นคำกล่าวที่แสดงถึงวัฒนธรรม และประเพณีของไทยเราซึ่งมีการแสดงออกให้เห็นอยู่เสมอ ในระยะเริ่มต้นดำเนินการจัดตั้งโรงเรียน โดยการเสี่ยสละของชาวบ้านและตำรวจตระเวนชายแดนนั้น พ่อค้าประชาชนและองค์การ สาธารณกุศลหลายแห่ง ได้ให้ความช่วยเหลือแก่ตำรวจตระเวนชายแดน บริจาคเครื่องเขียนต่างๆ แม้กระทั่งเครื่องอุปโภค บริโภค และยารักษาโรค เพื่อนำไปแจกจ่ายให้กับชาวเขาและประชาชน ไกลคมนาคม โดยเฉพาะกลุ่มสุภาพสตรีจากสโมสรวัฒนธรรมหญิง ได้ให้ความสนใจต่อโครงการนี้ เป็นพิเศษ มีการเดินทางไปเยี่ยมเยียน และแจกจ่ายสมุดดินสอให้แก่เด็กนักเรียนถึงที่ตั้ง

ความปรารถนาของชาติ ก็คือ ความมั่นคงของชาติ ความปรารถนาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ก็คือ ความมั่นคงของพื้นที่ ตำรวจตระเวนชายแดนเป็นกำลังส่วนหนึ่งของชาติ ในการสร้างความมั่นคงของชาติในพื้นที่ที่รับผิดชอบ

ฉะนั้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของชาติและภาระหน้าที่ของตำรวจตระเวนชายแดนที่ได้รับมอบหมาย งานที่สำคัญประการหนึ่งของตำรวจตระเวนชายแดน ก็คือ การร่วมกับเจ้าหน้าที่ ในท้องถิ่นและประชาชนในพื้นที่สร้างความมั่นคงให้กับหมู่บ้านในพื้นที่ที่ตำรวจตระเวนชายแดนรับผิดชอบ

พล.ต.ท.มีชัย นุกุลกิจ

ผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ

โรงเรียน นอกจากนั้น ยังมีประชาชนและองค์กรต่างๆ ให้ความช่วยเหลือในด้านเครื่องเขียน เครื่องอุปโภค บริโภค และยารักษาโรคอีกจำนวนหลายแห่ง อาทิเช่น คณะแพทยศาสตร์ ยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย สภาอากาศไทย ศึกษาภัณฑ์ (คุรุสภา) คุณेमอมร ญาณวุฒิ คุณสานนท์ นิมากร คุณหญิงเอิบ ไพรีระย่อเดช และท่านผู้หญิงดุขฎิ มาลากุล เหล่านี้เป็นต้น

กิจการโรงเรียนชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคม ได้เจริญก้าวหน้ามาตามลำดับ ที่น่าสังเกตประการหนึ่งก็คือ โครงการช่วยเหลือประชาชนของตำรวจตระเวนชายแดนนั้น ได้ถือกำเนิดจากค่ายดาราภิรมย์แทบทั้งสิ้น อาทิเช่น ศูนย์พัฒนาการชาวเขา ศูนย์ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชาวเขา โครงการชาวเขาในพระบรมราชานุเคราะห์ เหล่านี้เป็นต้น ค่ายดาราภิรมย์นี้เป็นที่ตั้งทำการของกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๕ การจัดตั้งเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. ๒๔๙๖ นั้น ไม่สามารถหาที่ทำการถาวรได้ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนจึงได้ขออาศัยพระตำหนัก "ดารารัถิรมย์" ซึ่งเคยเป็นที่ประทับของพระราชชายาเจ้าดารารัถิรมย์ พระราชชายาของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นที่ทำการ ตามพระประวัติปรากฏว่า พระราชชายาเจ้าดารารัถิรมย์ ทรงเปี่ยมด้วยพระเมตตาและกรุณา เสด็จเยี่ยมและให้ความช่วยเหลือแก่ราษฎรอยู่เป็นเนืองนิจ เมื่อตำรวจตระเวนชายแดนเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิ์ โดยอาศัยพระตำหนักเป็นสำนักงาน อาจเป็นด้วยเหตุนี้กระมัง จึงดลบันดาลให้ตำรวจตระเวนชายแดนทุกนายเกิดความสำนึกที่จะสร้างความร่มเย็นเป็นสุขแก่ราษฎรผู้ยากไร้ดังทรงเคยปฏิบัติมาก่อนเก่า

การเรียกชื่อโรงเรียน

โรงเรียนชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคมนี้ มีการเรียกชื่อแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับแหล่งที่มาของเงินก่อสร้างและวิธีการก่อสร้าง โดยสรุปแล้วจะเป็นการตั้งชื่อให้เกียรติแก่ผู้มีส่วนร่วมในการจัดตั้งโรงเรียนนั่นเอง ซึ่งอาจแยกได้ดังต่อไปนี้

โรงเรียน ตชด. บำรุง เป็นโรงเรียนซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยความเสียสละของชาวบ้านและตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ตามหมวดต่างๆ ทั้งในด้านการเงิน วัสดุและแรงงาน ก่อสร้างเป็นโรงเรียนชั่วคราวพอเปิดสอนได้ ใช้วัสดุและแรงงานในหมู่บ้าน เมื่อไปสร้าง ณ ที่แห่งใหม่ก็ให้อันดับก่อนหลังต่อไปอีก

โรงเรียน ตชด. สงเคราะห์ โรงเรียนแบบนี้แทนที่จะเป็นโรงเรียนซึ่งเจ้าหน้าที่หมวดตำรวจตระเวนชายแดนเป็นผู้ร่วมก่อสร้างกับชาวบ้าน แต่เป็นโรงเรียนซึ่งเจ้าหน้าที่กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขตต่างๆ ร่วมกับชาวบ้าน เป็นผู้บริจาคเงิน วัสดุ และแรงงานทำการก่อสร้าง ทั้งนี้เพื่อเสริมการปฏิบัติแก่เจ้าหน้าที่หมวดตำรวจตระเวนชายแดนต่างๆ อาคารโรงเรียนเป็นแบบชั่วคราว มีการให้เลขอันดับก่อนหลังประจำทุกโรงเรียนเช่นเดียวกับโรงเรียน ตชด. บำรุง

“โดยลักษณะภูมิประเทศ ที่ตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัย ความแตกต่างทางภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณีและความเชื่อ ทำให้ไม่มีหน่วยราชการใดเข้าถึง โดยจำนวนชาวเขา เหล่านี้ เป็นชนกลุ่มหนึ่งที่อำนาจรัฐเข้าไม่ถึง เขาจึงขาดความผูกพัน และขาดจิตสำนึกต่อ แผ่นดินที่เขาอยู่ หากปล่อยทิ้งไว้โดยไม่มีเจ้าหน้าที่รัฐฝ่ายใดเข้าไปสัมผัสและผูกพัน เขาจะ เป็นกลุ่มที่ปลอดจากอำนาจรัฐสามารถเป็นภัยได้ทางด้านเศรษฐกิจโดยการทำไร่เลื่อนลอยตัดไม้ เฒ่าไม้ ทำลายป่า บนเทือกเขาสูงอันเป็นต้นน้ำ ซึ่งมีความสำคัญต่อชีวิต สามารถเป็นภัยทาง การเมือง ในยุคสมัยที่อิทธิพลคอมมิวนิสต์กำลังแทรกซึม ชาวเขาอยู่ในพื้นที่และเป็นกลุ่มชน ที่เป็นเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ และยุทธวิธีของคอมมิวนิสต์สายจีน โดยเฉพาะเผ่าแม้ว หรือ “มิง” ได้ถูกปลุกปั่นว่ามีพระเจ้าแผ่นดินของตนเอง

ชาวเขาเผ่า “มิง” เป็นกลุ่มที่มีความเฉลียวฉลาด มีไหวพริบดี มีเลือดเป็นนักรบ และ มีความผูกพันไปมาหาสู่กับพวกของตนในเมืองลาวอย่างแน่นแฟ้น การปล่อยให้เป็นกลุ่มว่างเปล่าจึงเป็นอันตรายอย่างยิ่ง”

พล.ต.อ.สุรพล จุลละพราหมณ์

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ เป็นโรงเรียนซึ่งกระทรวงศึกษาธิการให้เงินทุนในการก่อสร้าง สภาพของโรงเรียนดีกว่าโรงเรียน ตชด. บำรุง และ ตชด. สงเคราะห์

โรงเรียนมิตรตำรวจบำรุง ทั้งตำรวจตระเวนชายแดนและกระทรวงศึกษาธิการได้ พยายามสร้างโรงเรียนให้มากขึ้น แต่ก็ยังไม่เป็นการเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน ดังนั้น ตำรวจตระเวนชายแดนจึงได้จัดงานกุศล เพื่อหารายได้สร้างโรงเรียนชาวเขาและประชาชนไกล คมนาคม อาทิเช่น การจัดฉายภาพยนตร์ จัดการขกมวย ฯลฯ เนื่องจากเงินนี้ได้มาจากประชาชน ผู้มีความเห็นใจและสนใจในการจัดตั้งโรงเรียน จึงได้ชื่อโรงเรียนแบบนี้ว่า โรงเรียนมิตรตำรวจบำรุง

โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ เป็นโรงเรียนซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทาน เงินก่อสร้าง เป็นอาคารเรียนแบบถาวร สำหรับเด็กนักเรียนชาวเขา

โรงเรียนเจ้าแม่หลวงอุปถัมภ์ เป็นโรงเรียนซึ่งสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พระราชทานเงินก่อสร้าง เป็นอาคารแบบถาวรสำหรับเด็กนักเรียนชาย

โรงเรียนในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เป็นโรงเรียนที่พระองค์ท่านพระราชทานราชทรัพย์ส่วนพระองค์และมีผู้ทูลเกล้าฯ ถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศล ซึ่งจะได้รับพระราชทานชื่อโรงเรียน เช่น โรงเรียนสังวาลย์วิท โรงเรียนกัลยาณีวัฒนา โรงเรียนอานันท์ โรงเรียนมหิตล โรงเรียนวลัย โรงเรียนสระปทุม โรงเรียนจุฬา-ธรรมศาสตร์ โรงเรียนมิตรมวลชน โรงเรียนไทยท努 ฯลฯ

โรงเรียนที่ตั้งชื่อตามหมู่บ้าน เป็นโรงเรียนที่ทางตำรวจตระเวนชายแดนและประชาชนในพื้นที่ร่วมกันก่อสร้างอาคาร และจัดครู ตชด. ไปสอน จะใช้ชื่อโรงเรียนตามชื่อบ้านนั้นๆ

“การที่ตำรวจชายแดนจัดให้การศึกษาแก่เด็กที่อยู่ห่างไกลคมนาคมนี้ ทำให้ผมนึกถึงเหตุการณ์เมื่อประมาณ ๒๕ ปีมาแล้ว เวลานั้นผมได้มีโอกาสผ่านไปดูการศึกษาในเกาะใต้หวัน ที่เกาะใต้หวัน หรือฟอร์ โมซาสมัยก่อนโน้น อยู่ในความปกครองของญี่ปุ่น ในท้องถิ่นที่ห่างไกลตามป่าตามเขา ผมได้เคยเดินทางด้วยรถเข็น ซึ่งเข็นขึ้นไปตามรางใช้เวลา ๒-๓ ชั่วโมงจึงถึงที่อยู่ของชาวเกาะจริง ๆ ผมได้เห็นตำรวจญี่ปุ่นทำหน้าที่ให้การศึกษาแก่ประชาชน คือ เด็ก ๆ ในท้องถิ่นป่าเขา โดยให้เด็กเหล่านั้นอ่านและเขียนภาษาญี่ปุ่นได้ เหมือนกับท่านทั้งหลายที่กำลังกระทำอยู่ในขณะนี้ ฉะนั้นผมเห็นว่ากิจการที่ท่านทั้งหลายกำลังปฏิบัติอยู่นี้ว่าท่านได้ปฏิบัติไปในทางที่ถูกและดีงามแล้วดังนั้นในนามของกระทรวงศึกษาธิการจึงขอขอบคุณกระทรวงมหาดไทย กรมตำรวจและเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือเรื่องนี้ให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี”

นายนาถ เทพหัสดิน ณ อยุธยา

อดีตนายกรัฐมนตรี

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๐๑

ปัญหาชาวเขาตามแนวชายแดน

พล.ต.ท.ไพโรจน์ ปุชยะนาวิน

อดีตผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

เนื่องจากมีชาวเขาอพยพเข้ามาอยู่ตามแนวชายแดนเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดปัญหาความมั่นคงตามแนวชายแดน เพราะชาวเขาที่อพยพเข้ามามีการต่อสู้ทางการเมือง เช่น ชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงได้เรียกร้องแยกตัวเป็นอิสระจากรัฐบาลพม่า แต่รัฐบาลพม่าไม่ยอม ก็เกิดการต่อสู้กันขึ้น แล้วอพยพเข้ามาตามแนวชายแดนไทย ซึ่งเป็นพื้นที่ปลอดอำนาจรัฐ ดังนั้นชาวเขาที่อยู่แถบนี้จึงต้องเข้าร่วมเป็นมวลชนของฝ่ายตรงข้ามกับรัฐบาล เพื่อความปลอดภัยของตนเองและครอบครัว

สังคมชาวเขามีความผูกพันทางวัฒนธรรมของเผ่ามาก อยากรักษาดินแดนของตนเอง มีเจ้าแผ่นดินของตนเอง จึงมีการต่อสู้กับฝ่ายรัฐบาลมาตลอด มีการต่อสู้กับทหาร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของตนเอง จึงเป็นเรื่องยากที่จะให้สงบลงได้ ชาวเขาจะมีศาสนา ภาษาพูด และประเพณีที่แตกต่างจากชาวพื้นราบ การเรียนรู้ในสังคมชาวเขายังเป็นเรื่องของผู้ใหญ่แนะนำผู้เยาว์ มีองค์กรเอกชน กลุ่มคนบางคน เช่น หมอสอนศาสนามิชชันนารี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวต่างประเทศเข้ามาสอนไปพัฒนาและเผยแพร่ศาสนา โดยให้แนวความคิดแก่ชาวเขาไม่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลไทย ดังนั้นชาวเขาส่วนมากจึงไม่ค่อยจงรักภักดีต่อคนไทยเท่าใดนัก ถึงแม้จะอาศัยอยู่ในพื้นที่ประเทศไทยก็ตาม

ชาวเขาส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีการรักษาความสะอาดทั้งทางร่างกายและที่อยู่อาศัย และยังไม่ค่อยรู้จักการคุมกำเนิด จึงทำให้ประชากรชาวเขาเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และโรคภัยไข้เจ็บส่วนใหญ่จะเป็นโรคเกี่ยวกับทางเดินอาหาร ขาดสารไอโอดีน จึงทำให้เป็นโรคคอหอยพอก หรือการตึมน้ำ

ไม่ค่อยสะอาด จึงทำให้เป็นโรคท้องร่วง บางทีก็ทำให้เกิดโรคระบาดได้ง่าย และยังมีโรคที่พบอีกหลายอย่าง เช่น โรคพยาธิ ไข้มาลาเรีย หรือเด็กชาวเขาส่วนมากจะมีเหา เพราะไม่ค่อยสระผมกัน เป็นปัญหาอย่างมากในการเข้าไปพัฒนาทางด้านความสะอาด และพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้ดีขึ้น

จากการสำรวจขององค์การสหประชาชาติ ที่ได้ส่งคณะสำรวจพื้นที่ปลูกฝิ่น ในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย พบว่า มีการปลูกฝิ่นถึง ๑๔๕,๐๐๐ ไร่ ซึ่งเป็นปริมาณมหาศาล คือ เป็นปัญหาเร่งด่วนที่จะต้องแก้ไข จึงให้ความช่วยเหลือแก่รัฐบาลไทยดำเนินการในหลายๆ โครงการ เช่น โครงการปลูกพืชทดแทน โดยการประสานการปฏิบัติกับหน่วยต่างๆ เช่น กรมตำรวจ กรมประชาสัมพันธ์ และกรมป่าไม้ เป็นต้น

การปลูกฝิ่นบนที่สูง เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าไม่มีหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง เป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง แม้ว่าจะมี “สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษ” (ปปส.) เป็นหน่วยงานหลักในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศก็ตาม แต่ ปปส. ไม่มีหน่วยปฏิบัติครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดได้ โดยเฉพาะบนพื้นที่สูงในเขตชุมชนชาวเขา

การอพยพย้ายถิ่นที่อยู่อาศัยของชาวเขา นับเป็นปัญหาสำคัญอันหนึ่งของชาติ ซึ่งกระทบต่อความมั่นคง ที่สำคัญได้แก่ การทำลายทรัพยากรป่าไม้ เพื่อสร้างที่อยู่อาศัย และแหล่งทำกิน ชาวเขาส่วนใหญ่ เมื่ออพยพไปอยู่ในพื้นที่ใดก็ตาม จะต้องคัดเลือกเอาพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติเสมอ หากพื้นที่ดังกล่าวขาดความอุดมสมบูรณ์แล้ว ก็จะอพยพโยกย้ายไปอยู่ยังสถานที่แห่งใหม่ที่มีความอุดมสมบูรณ์กว่าและได้ถือปฏิบัติกันเช่นนี้สืบทอดกันมาตั้งแต่ในอดีตแล้ว ในปัจจุบันหากหน่วยงานของรัฐไม่เร่งเข้าไปแก้ไข โดยการจัดสรรที่ดินให้ทำกินอย่างเป็นทางการเป็นหลักแหล่งและถูกต้องตามกฎหมาย ตลอดจนการยกระดับรายได้ และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น บังคับใช้กฎหมายและระเบียบของทางราชการในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติจริงจังแล้ว ก็ไม่สามารถที่จะหยุดยั้งการอพยพย้ายถิ่นที่อยู่อาศัยและที่ทำกินของชาวเขาได้ ซึ่งจะสร้างปัญหาทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ให้เป็นภาระของชาติต่อไปอย่างไม่สิ้นสุด

บันทึกความทรงจำ

พล.ต.ท.วิชัย วิชัยธนพัฒน์ อดีตผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ

“ในสมัยที่ข้าพเจ้าดำรงตำแหน่งผู้บังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค 3 ซึ่งรับผิดชอบพื้นที่ชายแดนภาคเหนือ นั้น ข้าพเจ้าได้มีโอกาสพูดคุยกับนายพลลี แห่งกองพล 93 (ก๊กมินตั๋ง) นายพลลีได้ให้ข้อสังเกตว่า จากประวัติศาสตร์ของชาติไทยที่ผ่านมา คนไทยชอบที่ราบลุ่มเพื่อทำไร่ทำนา และได้ทอดทิ้งภูเขา ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นรั้วหรือกำแพงบ้าน ผู้ปกครองมักไม่สร้างความเข้มแข็งหรือนิยามเอากำลังไปวางไว้ตามแนวภูเขา เพื่อยันกับกองทัพของข้าศึกที่รุกกรานเข้ามา ซึ่งแนวภูเขานี้เปรียบเสมือนการสร้างรั้วหรือกำแพงบ้านให้เข้มแข็ง ที่ผ่านมานในอดีตรบกันครั้งใด ข้าศึกก็บุกทะลวงมาใกล้เมืองหลวง คือ กรุงศรีอยุธยาทุกที การเสียกรุงถึง 2 ครั้ง ก็เป็นไปในลักษณะเดียวกัน ทำไมคนไทยไม่รู้จักสร้างความมั่นคงให้แก่รั้วหรือกำแพงบ้าน จัดผู้คนดูแลรักษา

นายพลลีได้กล่าวยกย่องพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวว่า การที่พระองค์ท่านทรงเอาใจใส่ดูแลชาวเขา พัฒนาช่วยเหลือ โอบอุ้มทุกวิถีทางนั้น นอกจากจะเป็นการดำเนินยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงอย่างเฉลียวฉลาดด้วยการสร้างกำแพงบ้านให้แข็งแรงแล้ว ยังเป็นการแก้ปัญหาต่างๆ อีกมากมาย เช่น การทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ลดปัญหายาเสพติด แก้ปัญหาสุขอนามัย-โรคภัยไข้เจ็บ สร้างความเจริญให้แก่ชนกลุ่มน้อยและชาวเขาเผ่าต่างๆ ให้มีความจงรักภักดีในผืนแผ่นดินนี้ เป็นการวางรากฐานความมั่นคงยุทธศาสตร์ของชาติอย่างถาวร และสร้างความเป็นปึกแผ่นเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของคนทั้งชาติ ให้ร่วมกันต่อสู้กับศัตรูที่รุกกรานเข้ามา

ซึ่งข้อคิดดังกล่าว ข้าพเจ้าได้นำมาใช้ในการปฏิบัติราชการสนองตามเบื้องพระยุคลบาทมาโดยตลอดจนเกษียณอายุราชการ”

↳ ปี ที่ ก ต ว ม ท ร ง จ ำ ↳

พล.ต.อ.สุรพล จุลละพราหมณ์ อดีตอธิบดีกรมตำรวจ

รัฐบาลได้จัดตั้งตำรวจรักษาชายแดนขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๖ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยตามชายแดน ในการนี้ตำรวจรักษาชายแดนได้สำรวจพบชาวเขาหลายเผ่า จำนวนมากกระจัดกระจายอยู่ทั่วไปตามภูเขาสูงถึงนทุรกันดารในภาคเหนือ

แม้ในขณะนั้นในประเทศไทยยังไม่มีสิ่งแสดงเหตุอย่างใดว่าชาวเขาจะเป็นปัญหาสำคัญของชาติต่อไป แต่การสู้รบในอินโดจีนระหว่างฝรั่งเศสฝ่ายหนึ่งกับประเทศอาณานิคมซึ่งตั้งรกรากเพื่อเอกราชอีกฝ่ายหนึ่ง ทั้งสองฝ่ายได้ใช้ชาวเขาเข้าทำการสู้รบด้วยเป็นจำนวนมาก ทำให้นำเป็นห่วงต่อความมั่นคงของประเทศไทยทางชายแดน

ในระยะนั้นยังไม่มึนโยบายเกี่ยวกับชาวเขาแต่อย่างใด และยังไม่มีส่วนราชการใดเข้าไปดำเนินการโดยตรงเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ ตำรวจรักษาชายแดนจึงตั้งใจแน่วแน่ที่จะทำชาวเขาให้เป็นฝ่ายเรา

ตำรวจรักษาชายแดนได้เริ่มสำรวจชาวเขา ผูกมิตร ดำเนินการให้ความช่วยเหลือและพัฒนาชาวเขามาตามลำดับ ตั้งแต่ความเสียสละแรงงานและทรัพย์สินส่วนตัวเพื่อมนุษยธรรม จนกระทั่งได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากทางราชการ ประชาชน และองค์การของต่างประเทศ สามารถดำเนินงานและขยายการพัฒนาออกไปได้กว้างขวางทุกสาขา ดังปรากฏผลเป็นที่ประจักษ์ชัดอยู่แล้วทั่วไป

คณะกรรมการชาวเขาตั้งขึ้นมาจากความสนใจของรัฐบาลต่อปัญหาชาวเขา ซึ่งตำรวจรักษาชายแดนได้ริเริ่มดำเนินการมาแต่ต้น รัฐบาลได้ขยายงานสงเคราะห์และพัฒนาชาวเขาออกไปอย่างกว้างขวางทุกเผ่า จนปัจจุบันได้มอบให้ส่วนราชการของกรมประชาสงเคราะห์รับผิดชอบโดยตรง

ในสมัยที่มีการก่อการร้ายของคอมมิวนิสต์ทางภาคเหนือ ชาวเขาบางเผ่าบางคนถูกใช้เป็นเครื่องมือสมทบกับพวกผู้ก่อการร้ายซึ่งมาจากนอกประเทศ ซึ่งทางราชการกำลังปราบปรามอยู่

ผู้เขียนได้ร่วมทำงานพัฒนาชาวเขามาแต่ต้น มีความประทับใจอย่างยิ่งในความเสียสละและผลงานของตำรวจภูธรชายแดนที่ได้เป็นผู้ริเริ่มบุกเบิกงานนี้ขึ้นด้วยการมองเห็นการณ์ไกล มิฉะนั้นแล้วขอบเขตการก่อการร้ายของชาวเขาในปัจจุบันอาจจะรุนแรงและกว้างขวางกว่านี้หลายเท่าตัว

“การที่ประชาชนส่วนใหญ่ต้องเผชิญกับภัยธรรมชาติ ความเจ็บป่วย ความอดอยาก การถูกรังแก ถูกเอารัดเอาเปรียบจากผู้มีอิทธิพลหรือใช้อำนาจทางกฎหมายไม่เป็นธรรม ซึ่งชาวบ้านมักจะเป็นฝ่ายเสียเปรียบ ทำให้ประชาชนในชนบทมักจะไม่มีความมั่นใจในการที่จะเผชิญกับโลกภายนอก มีความรู้สึกหวาดกลัวเกรงอิทธิพลของบุคคลบางกลุ่มโดยไม่อยากทำตัวเป็นศัตรู บุคลิกเช่นนี้ทำให้ประชาชนไม่กล้าที่จะเสนอความคิดเห็นใด ๆ ไม่กล้าที่จะรวมเป็นกลุ่มผลประโยชน์ใด ๆ อันเป็นสาเหตุหนึ่งของอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศชาติอย่างยิ่ง”

พลเอก สายหยุด เกิดผล

ในปี พ.ศ. ๒๕๓๗-๒๕๓๘ ตำรวจตระเวนชายแดนได้เริ่มทำการสำรวจเพื่อหาความรู้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับชาวเขาทางภาคเหนือและทำการผูกมิตรกับชาวเขา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กชาวเขา เพื่ออาศัยเป็นสะพานข้ามอุปสรรคสำคัญคือ ภาษาอันเป็นกำแพงกันความเข้าใจระหว่างกันเสียก่อน จากเด็กก็จะสามารถผูกสัมพันธ์กับผู้ใหญ่ซึ่งเป็นญาติของเด็กต่อไป ให้เขาเห็นว่าเราเป็นมิตรที่แท้จริงของชาวเขา

ดังนั้น แนวความคิดเรื่องการตั้งโรงเรียนสอนเด็กชาวเขาจึงเกิดขึ้น แต่โดยที่อยู่ที่ทุรกันดาร พบ.ประถมศึกษามิได้มีผลบังคับถึง จึงอยู่นอกขอบเขต ร.ร.ประชาบาล ในปี ๒๕๓๙ ตำรวจตระเวนชายแดนได้จัดตั้งโรงเรียนสอนชาวเขาสำเร็จเป็นครั้งแรก เป็นโรงเรียนโดยรัฐบาลไม่ต้องเสียงบประมาณ การสร้างโรงเรียนอาศัยวัสดุจากธรรมชาติที่หาได้ในบริเวณนั้น แรงงานอาศัยชาวเขาร่วมกับตำรวจชายแดน สิ่งของบางอย่าง เช่น ตะปู ลวด ฯลฯ ตำรวจชายแดนเสียสละช่วยกันบริจาคเงินจัดทำให้วัสดุการสอนและการเรียนรวมทั้งเครื่องแบบนักเรียนขอรับบริจาคจากกรมสามัญศึกษา กรมประชาสงเคราะห์ เอกชนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ พิธีเปิดโรงเรียนได้เชิญเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ฝ่ายการศึกษาและอื่นๆ ไปร่วมเท่าที่พอจะไปกันได้ ให้เด็กชาวเขาร้องเพลงชาติ ชักธงชาติไทยขึ้นสู่ยอดเสา เปลี่ยนเสื้อผ้าเป็นเครื่องแบบนักเรียน รับแจกสมุด หนังสือ ดินสอ ไม้บรรทัด ฯลฯ แล้วเริ่มเข้าเรียน ครูคงใช้ตำรวจตระเวนชายแดนนั่นเอง

กรมสามัญศึกษาได้แนะนำ ในเรื่องการค้าเนินการให้เป็นโรงเรียนที่ถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับของกระทรวงศึกษาธิการ ต่อมาตำรวจตระเวนชายแดนได้รายงานผลให้กรมตำรวจและกระทรวงมหาดไทยทราบ เป็นผลให้รัฐบาลจัดตั้งคณะกรรมการสงเคราะห์ประชาชนไกลคมนาคม ขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๙๙ และได้ออกไปตรวจสอบผลงานถึงที่ตั้งโรงเรียนชาวเขาผลเป็นที่พอใจ จากนั้นตำรวจตระเวนชายแดนก็ได้ขยายการสร้างโรงเรียนออกไปเรื่อยๆ รวมทั้งขยายบริการให้ความช่วยเหลือออกไปอีกหลายสาขา

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๐ ผู้เขียนพร้อมด้วยคณะรวม ๔ นาย ได้ไปดูงานพัฒนาการท่องเที่ยวที่ฟิลิปปินส์และเวียดนามใต้ เมื่อกลับมาแล้วจึงได้กำหนดโครงการสงเคราะห์ชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคม (พ.ศ. ๒๕๐๑) ขึ้นเป็นโครงการระยะยาวใช้เป็นแนวทางปฏิบัติตลอดมา เป็นแต่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมอยู่เสมอ

กระทรวงศึกษาธิการได้เริ่มอบรมครูตำรวจตระเวนชายแดนที่สอนตามโรงเรียนต่างๆ เป็นครั้งแรกที่ครูสัมมนาจารย์ (พญาไท พระนคร) เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๑ ต่อมาได้เปิดอบรมพิเศษให้ที่ศูนย์อบรมการศึกษาผู้ใหญ่อุบลราชธานี (ศอ.ศอ.) ๔๐ นาย เพื่อไว้รับกับการขยายงานทางด้านการอนามัย การเกษตร การช่างเพิ่มขึ้นจากการศึกษาที่ทำอยู่แล้ว หลังจากนั้นก็ได้อบรมครูให้เป็นประจำตลอดมา

ตำรวจตระเวนชายแดนตระหนักดีว่าการพัฒนาชาวเขาเป็นเรื่องใหญ่ ความรู้เดิมมีแต่วิชาการตำรวจ จำเป็นต้องศึกษาอบรมเพิ่มเติมให้มากที่สุด เพื่อให้เหมาะแก่ที่จะเป็นนักพัฒนาที่ดีต่อไป จึงขอเข้าศึกษาจากทุกสถาบันที่เอื้อเพื่อจัดให้

“...สภาพของชาวเขาเมื่อก่อน ๓๐ ปีมานี้ ข้าพเจ้าจำได้ว่ามีอยู่กันกระจัดกระจายตามป่าเขาชายแดนไทย-พม่า และชายแดนไทย-ลาว ในจังหวัดต่างๆ ทางภาคเหนือ รวมประมาณ ๓,๐๐๐ หมู่บ้านมีจำนวนราว ๕๐๐,๐๐๐ คน รัฐบาลเริ่มให้ความสนใจแก่ชาวเขามาตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ (๒๔๘๔-๒๔๘๘) อาชีพของชาวเขาคครั้งนั้น คือ ถางป่า ทำไร่เลื่อนลอย และปลูกฝิ่นขายเป็นหลัก จนภูเขาซึ่งเป็นต้นน้ำลำธาร ได้กลายเป็นภูเขาหัวโล้น ดำรวจตระเวนชายแดนเป็นหน่วยราชการแรก ที่เข้าไปทำงานติดต่อกับชาวเขา เพื่อความมั่นคงปลอดภัยของชาติ เพราะขณะนั้นพวกคอมมิวนิสต์กำลังรุกลงได้

ชาวเขาเมื่อก่อน ๓๐ ปีมานี้ ส่วนมากนับถือผีสง หรือเจ้าป่า เจ้าเขา ไม่ได้นับถือศาสนาใดเป็นหลัก มีความเชื่อต่างๆ อย่างงมงาย ไม่มีเหตุผล คอมมิวนิสต์ได้พยายามเข้าติดต่อกับชาวเขาให้เป็นพวกเพื่อก่อการร้ายในประเทศไทย ชาวเขาก็เชื่อและร่วมมือกับพวกคอมมิวนิสต์ดำเนินการในหลายพื้นที่ด้วยกัน

คอมมิวนิสต์ได้ใช้พวกชาวเขานุกเข้าโจมตีนิคมดอยภูมโล จว.เพชรบูรณ์ เป็นแห่งแรก พวกชาวเขาผู้ตายจะเข้ายึดนิคมฯ ให้ได้ จุดไฟเผาอาคารสถานที่นิคมดอยภูมโล และยิงต่อสู้กับทหารไทย ทำให้เกิดความเสียหายเป็นอันมาก ผลปรากฏว่า ฝ่ายชาวเขาคอมมิวนิสต์แพ้ ถูกยิงตาย ทิ้งศพไว้ในที่รบประมาณ ๕๐ ศพ ปรากฏว่าเป็นพวกแม่ทัพทั้งหมด โดยสังเกตจากเครื่องแต่งกายของพวกแม่ทัพที่ผิดจากเผ่าอื่น เช่น นุ่งกางเกงเป้ายาน เป็นต้น ข้าพเจ้าได้เดินทางไปตรวจยังที่เกิดเหตุ โดยอาศัยเครื่องบิน ฮ.ของทหารบกไปลงบนดอยภูมโล พร้อมกับ พล.อ.สายหยุด เกิดผล แห่งกองบัญชาการทหารสูงสุด ก็ได้แลเห็นความจริงดังกล่าวทั้งหมด และเห็นว่าเราจะต้องเตรียมป้องกันปราบปรามโดยเด็ดขาดต่อไป...”

นายสุวรรณ รื่นยศ

อดีตอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์

ความเป็นมาของโรงเรียน ตชด.

พล.ท.ชาญ อังสุโชติ

อดีตผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

ที่ตั้งของตำรวจตระเวนชายแดน

พื้นที่ที่หมวดตำรวจตระเวนชายแดนไปปฏิบัติการอยู่นั้นมีสองชั้นชั้นนอกเป็น “ค่ายสนาม” ตั้งอยู่ในบริเวณป่าทึบหรือบริเวณภูเขาสลับซับซ้อนยากแก่การเข้าถึง โดยมากมักเป็นที่อยู่ของชาวป่าเขาเขาเผ่าต่างๆ หรือที่นิยมเรียกกันว่า “ประชาชนไกลคมนาคม” ดำรงชีวิตอยู่แบบเดียวกับชาวป่าเขาเขาตามภาคหรือเผ่าพันธุ์ๆ เช่น

ภาคเหนือ ได้แก่ เผ่าแม้ว เย้า มูเซอ กะเหรี่ยง แซ่ลีซอ ฮ่อ...ฯลฯ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ เผ่า ลาว เขมร ญวน...ฯลฯ

ภาคตะวันตก ได้แก่ เผ่า มอญ กะเหรี่ยง แม้ว...ฯลฯ

ภาคใต้ ได้แก่ เผ่า เงาะซาไก มลายู ฯลฯ

แต่ละเผ่ามีภาษา สภาพความเป็นอยู่ และขนบธรรมเนียมประเพณีแตกต่างกันไป ฉะนั้นจะเห็นได้ว่า พื้นที่รอบนอกที่ตำรวจตระเวนชายแดนไปตั้งอยู่นั้นจะต้องเผชิญกับชาวป่าเขาเขาหรือประชาชนไกลคมนาคมเหล่านี้ ส่วนชั้นในถัดมานั้นเป็นที่ตั้งสำหรับพักพิง หลังจากไปปฏิบัติการในค่ายสนามเป็นเวลานานๆ โดยมากตั้งไว้ใกล้ๆ อำเภอบางแห่ง เพื่อความสะดวกในการจัดหาสิ่งอุปกรณ์ในการดำรงชีพ เพื่อบำรุงร่างกายให้แข็งแรง พร้อมทั้งจะออกไปเผชิญชีวิตลำเค็ญต่อไป

“ชาวเขาเผ่าต่างๆ นอกจากเป็นภัยทางเศรษฐกิจการเมืองแล้ว ยังก่อให้เกิดภัยทางสังคม กล่าวคือ ฝิ่นที่ได้เหลือจากการเสพแล้ว จะถูกจำหน่ายเป็นสินค้า และจำนวนมากที่ถูกแปรสภาพเป็นเฮโรอีนนำเข้าสู่การจำหน่ายในสังคมเมืองและแพร่ระบาดทั่วไป นับเป็นภัยต่อสังคมที่ร้ายแรงอีกประการหนึ่ง”

พล.ต.ท.ไพโรจน์ ปุษยะนาวิน

อดีตผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

สภาพของประชาชนไกลคมนาคม

สิ่งหนึ่งที่ทุกชุดลาดตระเวนได้ประสบปัญหา คือ ความแตกต่างด้านภาษาในการสื่อความหมาย การพูดจาติดต่อกันจึงเป็นไปด้วยความยากลำบาก และสาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ตามหมู่บ้านชาวเขาหรือประชาชนไกลคมนาคมนั้น ถึงแม้ว่าจะมีเด็กอยู่ในวัยเรียนจำนวนมาก แต่ไม่มีผู้ใดสามารถจะไปจัดตั้งโรงเรียนสอนหนังสือเด็กเหล่านั้นเป็นประจำตามหมู่บ้านได้ ทำให้ไม่สามารถที่จะพัฒนาในด้านต่างๆ ให้ดีขึ้นได้ ช้ำร้ายยิ่งกว่านั้นชาวเขาบางหมู่บ้านเห็นว่าตำรวจตระเวนชายแดนเป็นคนแปลกหน้าไม่ยอมพบปะ สิ่งเหล่านี้หากปล่อยทิ้งไว้จะไม่ก่อผลดีให้แก่ประเทศชาติแต่อย่างใด ดังนั้นตำรวจตระเวนชายแดนจึงได้ให้การรักษาพยาบาลแก่ประชาชนผู้เจ็บไข้ได้ป่วย และงานที่สำคัญยิ่งก็คือ การให้การศึกษแก่เยาวชนชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคมเพื่อให้รู้ภาษาไทย สามารถติดต่อได้สะดวก และเป็นสื่อในการเผยแพร่ความเจริญเข้าสู่หมู่บ้านในถิ่นทุรกันดารสืบต่อไปในอนาคต

ประชาชนไกลคมนาคมที่ตำรวจตระเวนชายแดนไปใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันนี้ มีความเป็นอยู่แร้นแค้นและด้อยความเจริญ มิได้มีการเปลี่ยนแปลงไปแต่อย่างใด อารยธรรมแผนใหม่ดูจะไม่มี ความหมายสำหรับบุคคลเหล่านั้นเลย

ชาวป่าชาวเขาที่กล่าวถึงนี้ เป็นคนมีศีลธรรม มีขนบธรรมเนียมประเพณีอันดี มีวิญญูณ รักหมู่คณะและรักสงบสันติ ชาวป่าชาวเขาเหล่านั้นบ่อยครั้งเหลือเกินที่จะมีโอกาสได้เข้ามาชมความเจริญในเมืองหรือในย่านชุมชน พวกเขาไม่มีโอกาสจะได้พบปะสังสรรค์กับชาวเมืองเพราะอุปสรรคทางภาษาและความเป็นอยู่ของเขาซึ่งแตกต่างกับชาวเมืองอย่างเห็นได้ชัด

คุณลักษณะเด่นชัดของชาวป่าชาวเขาเหล่านั้นก็คือ มีความชำนาญในการเดินทางตามเขาตามดอยตามป่าได้ดีเป็นพิเศษ ถึงแม้จะต้องบรรทุกลสัมภาระติดตัวไปจำนวนไม่น้อย มีความ

บากันทรหอดอดทนเป็นเยี่ยม นับถือผีสงเทวดาหรือสิ่งมหัศจรรย์ที่ไม่มีตัวตน ผู้นำสำคัญคือ หมอผี ไม่ชอบคบหาสมาคมกับคนแปลกหน้าหรือผิดเหล่า ชอบทำลายป่าเพื่อเพาะปลูก แล้วเร่ร่อนไปไม่ตั้งหลักแหล่งเป็นที่แน่นอน มีความเป็นอยู่ไม่ดีพอ ไม่ว่าในด้านการศึกษา อนามัย การอาชีพ และการทำมาหากินบางเผ่ามีความดุร้ายและอาชญากรรมมาก ถูกชักจูงไปในทางที่ผิดกฎหมายได้ง่าย เพราะรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หากการกระทำใดที่ขัดต่อความเชื่อ หรือลัทธิของตนจะทำให้พวกนี้ขัดขวางและต่อต้านอย่างรุนแรง

มิตรสัมพันธ์ระหว่างประชาชนไกลคมนาคมกับตำรวจตระเวนชายแดน

ก่อนที่ตำรวจตระเวนชายแดนจะไปตั้งอยู่นั้น มีผู้ไปถึงก่อนส่วนมากเป็นหมอสอนศาสนา และพ่อค้าผู้นำสินค้าไปแลกกับของป่า หรือผลผลิตของชาวป่าชาวเขาเหล่านี้ แล้วนานๆ จึงจะมีเจ้าหน้าที่ไปสักครั้ง และยากที่จะพูดติดต่อกันรู้เรื่อง บางแห่งไม่เคยมีคนไทยไปถึงมาก่อนเลย และมีบางแห่งอีกเหมือนกันที่ผู้ไปถึงก่อนสร้างบรรยากาศแห่งความไม่เป็นมิตรไว้ โดยที่ตระหนักในเรื่องนี้ดี ตชด.จึงได้หาหนทางผูกมิตรกับชาวป่าชาวเขาเสียก่อน เริ่มตั้งแต่เด็กไปจนถึงผู้ใหญ่ เริ่มแต่รายบุคคลเรื่อยไป จนถึงตลอดทั้งหมู่บ้านแต่ละแห่งต้องใช้เวลาความอดทน และความเสียสละเป็นอันมาก

แม้ในขณะนั้นในประเทศไทยยังไม่มีสิ่งบอกเหตุอย่างใดว่าชาวเขาจะเป็นปัญหาสำคัญของชาติแต่การสู้รบในอินโดจีนระหว่างฝรั่งเศสฝ่ายหนึ่งกับประเทศอาณานิคมซึ่งตั้งขึ้นเพื่อเอกราชอีกฝ่ายหนึ่ง ทั้งสองฝ่ายได้ใช้ชาวเขาเข้าทำการสู้รบด้วยเป็นจำนวนมาก ทำให้นำเป็นห่วงต่อความมั่นคงของประเทศไทยทางชายแดน

ในระยะนั้นยังไม่มีนโยบายเกี่ยวกับชาวเขาแต่อย่างใด และยังไม่มีส่วนราชการใดเข้าไปดำเนินการโดยตรงเพื่อความมั่นคงของชาติ ตำรวจรักษาชายแดนจึงตั้งใจแน่วแน่ที่จะทำชาวเขาให้เป็นฝ่ายเรา

ในสมัยที่มีการก่อการร้ายของคอมมิวนิสต์ทางภาคเหนือ ชาวเขาบางเผ่าบางคนถูกใช้เป็นเครื่องมือสมทบกับพวกผู้ก่อการร้ายซึ่งมาจากนอกประเทศ ซึ่งทางราชการกำลังปราบปรามอยู่

ตำรวจรักษาชายแดนได้เริ่มสำรวจชาวเขา ผูกมิตร ดำเนินการให้ความช่วยเหลือ และพัฒนาชาวเขามาตามลำดับ ตั้งแต่การเสียดสละแรงงานและทรัพย์สินส่วนตัวเพื่อมนุษยธรรม จนกระทั่งได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากทางราชการ ประชาชน และองค์การของต่างประเทศ สามารถดำเนินงานและขยายการพัฒนาออกไปได้กว้างขวางทุกสาขา

ผลที่ได้รับจากมิตรสัมพันธ์

ผลที่ได้รับจากการผูกมิตรกับชาวป่าชาวเขาเหล่านี้ ได้แก่ รัฐโดยตรง เช่น เมื่อเราจัดตั้งโรงเรียนขึ้น เด็กเข้าโรงเรียน พ่อแม่ของเด็กก็คิดอยู่ประจำที่ไม่เร่รอน ป่าไม้อันมีค่าของรัฐก็ไม่

“ถ้าหมู่บ้านซึ่งเป็นชุมชนที่เล็กที่สุดของชาติ และเป็นที่อยู่อาศัยของประชาชนมีความมั่นคง ชนบทซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของคนส่วนใหญ่ของชาติก็จะเกิดความมั่นคง เมื่อคนส่วนใหญ่ของชาติมีความมั่นคงแล้ว ชาติบ้านเมืองก็จะมีความมั่นคงในที่สุด”

พล.ต.อ.วิภาส วิปุลากร

อดีตรองอธิบดีกรมตำรวจ

ถูกทำลาย ตำรวจตระเวนชายแดนสามารถแนะนำการสุขภาพอนามัยให้ ทำให้มีสุขภาพดี ร่างกายแข็งแรง เป็นกำลังและแรงงานที่ดีของชาติในยามที่ต้องการต่อไป จะไม่หลงผิดคิดประกอบการอันผิดกฎหมายตามที่ถูกชักจูงอีกต่อไป ประกอบอาชีพเป็นหลักแหล่ง ทำให้เพิ่มรายได้สูงขึ้น ซึ่งในอนาคตรัฐจะเก็บภาษีได้สูงขึ้น ในคราวจำเป็นอาจอาศัยเป็นคนนำทาง ช่วยขนลำเลียงสิ่งของเป็นพลเมืองดีของรัฐ สะดวกในการปกครอง ฯลฯ เหล่านี้ เป็นต้น ส่วนตำรวจตระเวนชายแดนก็ได้อาศัยคนเหล่านี้เป็นครูในการดำรงชีพในป่า การเดินป่า ตลอดจนช่วยเหลือในการหาข่าวคราวให้ตามสมควร

เหตุผลโดยสรุปในการตั้งโรงเรียน

(๑) การเข้าถึงผู้ใหญ่ชาวป่าชาวเขาโดยอาศัยเด็กเป็นสื่อกลางนี้ นับว่าเป็นรากฐานอันมั่นคง เพราะในครอบครัวหนึ่งๆ ย่อมมีความผูกพันกันโดยแน่นแฟ้นตามธรรมชาติเป็นทุนอยู่แล้ว ไม่ว่าทุกชาติทุกภาษา เมื่อผ่านขั้นนี้ไปแล้ว การดำเนินต่อไปก็นับว่าไม่ค่อยจะยากลำบากเท่าใดนัก ถ้าพวกเขาได้เกิดความเชื่อถือดีแล้ว

(๒) ในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ นั้นการที่จะแนะนำผู้ใหญ่ นั้นทำได้ยาก ผู้สั่งสอนแนะนำไปตั้งแต่วัยเด็กไม่ได้ ซึ่งเป็นความจริงดังที่กล่าวกันว่า “ไม่อ่อนดัดง่าย ไม่แก่ดัดยาก” ทั้งนี้เพราะเด็กนั้นมีความโน้มเอียงในทางที่จะรับฟังเชื่อฟังและปฏิบัติตามอยู่แล้ว

(๓) ในระหว่างผู้ซึ่งไม่รู้ไม่เข้าใจภาษาของกันและกันนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ใหญ่ ทำความเข้าใจกับเด็กได้ง่ายกว่าและเร็วกว่าผู้ใหญ่ด้วยกัน

(๔) จะได้อาศัยโรงเรียนเป็นแหล่งกลางในการเผยแพร่ความเจริญ และสิ่งที่จะเป็นประโยชน์แก่ชุมชนนั้นๆ ด้วยการแสดงตัวอย่างให้ดู แนะนำให้ลองทำ ตลอดจนเป็นแหล่งกลางใน

การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เหล่านี้ เป็นต้น

(๕) ด้วยความเห็นอกเห็นใจต่อประชาชนไกลคมนาคม ซึ่งไม่สามารถได้รับการศึกษาดังเช่นเด็กไทยอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กระทรวงศึกษาธิการยังไม่สามารถจะไปให้การศึกษาได้จนถึงในป่าในดงไกลๆ เช่นนั้น จึงช่วยดำเนินการแทนไปพลางก่อน

การจัดตั้งโรงเรียนของตำรวจตระเวนชายแดน

ในขณะที่ตำรวจตระเวนชายแดนออกไปทำการลาดตระเวนตามชายแดน เมื่อผ่านหมู่บ้านของชาวป่าชาวเขา หรือประชาชนไกลคมนาคม ก็แวะได้ถามทุกข์สุข แนะนำการสุขภาพและป้องกันโรค หากมีการเจ็บป่วยก็ช่วยทำการรักษาพยาบาลให้ ตลอดจนเจียดจ่ายยาประจำบ้านให้ไว้ตามความจำเป็น ถ้าเป็นหมู่บ้านที่กั้นดารหรือดอยยากก็แบ่งอาหารที่นำติดตัวไปให้ตามสมควร

หัวหน้าในการลาดตระเวน จะสอบถามความต้องการของราษฎรในหมู่บ้านนั้นว่า มีความเดือดร้อนประการใด ต้องการให้ความช่วยเหลืออย่างไรบ้าง ถ้าแจ้งความต้องการให้ลูกๆ ได้มีโอกาสเล่าเรียน และสามารถช่วยเหลือกันสร้างโรงเรียนขึ้นจากวัสดุที่มีในท้องถิ่น ตำรวจตระเวนชายแดนจะลงมือช่วยเหลือแนะนำร่วมลงแรงด้วย และจะรายงานไปยังเขต ขอจัดตั้งโรงเรียน เมื่อได้รับอนุมัติแล้วกำหนดแปลนโรงเรียนเป็นเลาๆ แล้วช่วยกันสร้างอาคารโรงเรียนขึ้นก่อนพร้อมไปกับการรวบรวมนักเรียน ในระหว่างนี้เขตจะตกลงกับหมวดตำรวจตระเวนชายแดนนั้น เรื่องการจัดตำรวจผลัดเปลี่ยนกันเป็นครู พร้อมกับจัดหาสิ่งจำเป็นขั้นต้นสำหรับโรงเรียน แล้วรายงานไปยังกองบัญชาการเพื่อขอความช่วยเหลือเพิ่มเติม

สำหรับกองบัญชาการนั้นได้ติดต่อกับกระทรวงศึกษาธิการอย่างใกล้ชิด เพื่อส่งสมุดหนังสือ ดินสอ ไม้บรรทัด กระดาษขนวน ฯลฯ สำหรับแจกจ่ายเป็นส่วนรวมไปยังทุกเขตที่รายงานว่าได้จัดตั้งโรงเรียนขึ้นแล้ว นอกจากนั้นในบางครั้งติดต่อกับองค์การสาธารณกุศลภายนอก เพื่อขอเสื้อสำหรับแจกนักเรียน ขอยาจากกรมอนามัยแจกจ่าย และใช้รักษานักเรียนและบิดามารดาของผ้าห่มนอนจากกรมประชาสงเคราะห์บรรเทาความหนาวแก่ครอบครัวชาวป่าชาวเขาเหล่านี้เป็นต้น นอกจากนั้นจะพิจารณาวางแผนระยะยาวร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้กิจการโรงเรียนเป็นปึกแผ่นยิ่งขึ้น

เมื่อได้สิ่งของจำเป็นสำหรับโรงเรียนแล้ว ทั้งกองบัญชาการ และเขต ก็จะจัดส่งไปยังโรงเรียนนั้นๆ ถ้าเสียเวลานานหรือเข้าถึงยากก็จะจัดส่งให้ด้วยการทิ้งให้ทางอากาศถึงบริเวณที่ตั้งโรงเรียนที่เดียว

การเริ่มเปิดโรงเรียน มีพิธีเล็กน้อย คือ เชิญหัวหน้าในหมู่บ้านพร้อมด้วยผู้ปกครองนักเรียนพร้อมกันที่โรงเรียน ให้หัวหน้าหมู่บ้านนั้นแจกสมุดหนังสือนักเรียน ร่วมกับผู้เป็นหัวหน้าของตำรวจตระเวนชายแดน ณ ที่นั้น ถ้ามีเสื้อผ้าแจกก็แจกให้และช่วยกันแต่งตัวนักเรียน ถ้าไม่มีก็คงแต่งกายตามเผ่าของตน เสร็จแล้วเข้าแถวเชิญธงชาติขึ้นสู่ยอดเสา ต่อจากนั้นก็เริ่มการสอนตามแบบเรียน

เนื่องจากครูของตำรวจตระเวนชายแดนนั้น ไม่ได้มีความรู้วิชาครูมาก่อน จึงสอนกันไปตามธรรมชาติ จะหวังผลดีทีเดียวนั้นก็ไม่ได้ และจะให้มีความมาตรฐานเสมอกันก็เป็นการยาก เพราะต่างภาษา ต่างเผ่า ต่างภูมิประเทศ ต่างขนบธรรมเนียมประเพณี แต่ก็ได้ใช้ความพยายาม อุตทน และเสียสละอย่างน่าเห็นใจ

...ลำ คัญคือชาวเขาเผ่าต่างๆ เหล่านี้เกิดในประเทศไทยและทำมาหากินอยู่ในประเทศไทย ซึ่งอยู่ในข่ายของพระราชบัญญัติประถมศึกษา เราจึงต้องพยายามอย่างที่สุดที่จะหีบยั้น “แสงวัฒนธรรม” ให้ถึงมือ แต่ความทุรกันดารของป่าและภูเขาเป็นอุปสรรคอย่างใหญ่หลวงที่ยังข้ามไม่พ้น อย่าพูดถึงบ้านพักครูเลย แม้แต่ตัวครูก็หาไม่ได้ นานๆ จึงจะได้พบบุรุษผู้กล้าหาญสักคนหนึ่ง ทางราชการจึงได้อนุมัติให้ตำรวจตระเวนชายแดน จัดตั้งโรงเรียนชั่วคราวขึ้น เพราะอย่างไรๆ ตำรวจก็ต้องตระเวนไปตามป่าตามภูเขาอยู่แล้ว เป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดีที่สุด และพวกเราต้องขอบคุณ ตำรวจตระเวนชายแดนเป็นอย่างมากในเรื่องนี้ ขณะที่เราประชุมหารือกัน มีโรงเรียนชนิดนี้อยู่ในภาคการศึกษาที่ ๔ จำนวน ๓๖ โรงเรียน เรียกว่าโรงเรียนไกลคมนาคม แบ่งประเภทเป็น โรงเรียน ตชด. บำรุง และโรงเรียน ตชด. สงเคราะห์ มีนักเรียนชาย หญิง ๑,๒๙๕ คน ใช้ตำรวจเป็นครูรวมทั้งสิ้น ๖๐ คน

ข้าพเจ้าได้เคยไปเยี่ยมโรงเรียน ตชด. มาแล้ว รวม ๔ แห่ง เมื่อได้เห็นแล้วก็รู้สึกภาคภูมิใจ ในสภาพเช่นนี้ตำรวจเป็นครูที่ดีมาก สามารถให้การสอน สิ่งแรกที่ตำรวจให้แก่เด็กมีค่าสูงยิ่งคือ สอนให้เด็กๆ เหล่านี้รู้ว่าตนเป็นผู้ที่มีชาติและมีประเทศเป็นที่อยู่อาศัย

ก่อนเข้าประชุมครั้งนั้น ข้าพเจ้าตั้งใจจะไปดูโรงเรียนไกลคมนาคม ชนิดที่ไกลกว่าที่เคยรู้สึกแห่งหนึ่ง โดยถือหลักว่า “ก่อนจะเขียนแผนที่ต้องขี้อวด” จึงได้ติดต่อกับตำรวจตระเวนชายแดนขอใช้เฮลิคอปเตอร์ได้เป็นผลสำเร็จ กำหนดว่าจะไปดูโรงเรียนแม่นะ อยู่ติดกับชายแดนพม่า ก่อนออกเดินทางข้าพเจ้าสังเกตเห็นตำรวจพูดจาซุบซิบกันอยู่ สอบถามได้ความว่า ไปนั้นไปได้แต่ไปถึงแล้วก็ลงไม่ได้เพราะอากาศไม่ดี ข้าพเจ้าเลยไม่ไป เพราะหากเคราะห์ห้ามยามร้ายถ้าเฮลิคอปเตอร์ไปตกในเขตพม่า จะร้องว่ามาพัฒนาการศึกษา ก็คงจะไม่เกิดผลอย่างใดจะพาให้ตำรวจต้องเดือดร้อนไปด้วย...

ม.ล.ปิ่น มาลากุล

อดีตปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

(คัดจากวารสาร “จันทร์เกษม” เดือนกันยายน ๒๕๐๓)

ศูนย์รวมข่าวชายแดน

จากหนังสือ

“กำเนิดพลร่มไทย”

โดย พล.ต.ต.นายแพทย์ นคร ศรีวิเศษ
อดีตรองผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง

“ศูนย์รวมข่าวชายแดน”

“ศูนย์รวมข่าวชายแดน” ที่มีคำย่อว่า ศรช. นั้น พล.ต.อ.สุรพล จุลละพราหมณ์ เขียนในหนังสือที่ระลึก วันเปิดอาคารกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ๖ พฤษภาคม ๒๕๑๘ ตอนหนึ่งว่า ตำรวจพลร่มเป็นหน่วยแรกใน ดชด.ที่ไปตั้งศูนย์รวมข่าวชายแดนอยู่ ณ ตำบลสำคัญตามชายแดน ซึ่งต่อมาเมื่อทหารบกจะจัดตั้ง ศปส. ตามชายแดนก็มีความสนใจ ได้ขอรายละเอียดการจัดตั้งไปประกอบการพิจารณา

ศรช.แห่งแรกของตำรวจคือเปิงเคลิง ช่องทางเข้า-ออก ระหว่างไทยกับพม่า อยู่ในเขตอำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก ที่เลือกตรงนั้นเป็นจุดเริ่มต้น เพราะหลังจากตำรวจพลร่มกระโดดลงตามชายแดนเมื่อปลายปี ๒๕๑๘ (กระโดดทั้งหมดประมาณ ๓๐ ชุด) แล้วเดินสำรวจรอบ

ประเทศไทย และได้รับรายงานที่น่าสนใจของ ส.ต.ต.ชินะ เวชกาวิ หัวหน้าชุดสำรวจชายแดนชุดหนึ่งว่า เขากระโดดลงที่แม่ฮ่องสอน เดินตามชายแดนจนถึงกาญจนบุรี พบว่าไม่มีช่องทางชายแดนตรงไหนสำคัญเท่าที่เปิงเคลิง ตรงนั้นมีหมู่บ้านประมาณ ๘๐ หลังคาเรือน เป็นทางเข้าออกระหว่างไทยกับพม่าและเป็นที่อยู่ของชนกลุ่มน้อย เช่น กะเหรี่ยง จีน แขก มอญ ตองสู ไทยใหญ่ ฯลฯ

คนไทยที่เป็นพ่อค้าวัว จากไหนต่อไหนไปตั้งต้นที่อ้อมผางก่อนแล้วเดินทางต่อไปกินนอนที่เปิงเคลิง ติดต่อซื้อวัวจากพม่า ต้องเดินทางเป็นเดือนๆ จากเปิงเคลิงมาอ้อมผางแล้วแยกย้ายกันไปอำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานีบ้าง ไปอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชรบ้าง ที่ขึ้นไปอำเภอแม่สอดหรือลงมาอำเภอสงขลา จังหวัดกาญจนบุรี ก็มี

คนพม่าซื้อขาย เสื้อผ้า ผงซักฟอกและเครื่องใช้ที่ส่งจากอ้อมผางไปไว้ใช้ประจำบ้าน เวลากะเหรี่ยงอิสระถูกกำลังของรัฐบาลพม่าตีแตกก็หนีเข้ามาทางนั้น

เปิงเคลิงอยู่ในประเทศไทย ตรงกันข้ามกับบ้านแม่ต่างเจริญ ในเขตพม่า ตรงนั้นเป็นที่ตั้งของกำลังกะเหรี่ยงอิสระกองพลที่ ๕ ที่ ๖ หัวหน้าเป็นนายพลสองพี่น้อง คนพี่ชื่อจอนนี่ทู (ต่อมามอบตัวกับรัฐบาลพม่า) คนน้องชื่อเบ็นนี่ทู คุณกำลังกะเหรี่ยงอิสระต่อมาอีกนาน

ที่นั่นมีปล้น ฆ่า และเรื่องยุ่งยากเกิดขึ้นเสมอ ที่ฆ่ากันบ่อยๆ สาเหตุจากหักหลังเรื่องการค้า

เมื่อพิจารณารายงานการลาดตระเวนของทุกชุดแล้ว เห็นว่าตรงนั้นเหมาะที่จะตั้ง ศรช. แห่งแรกจริงตามที่ ส.ต.ต.ชินะ เสนอ

เรารู้ว่าการเริ่มงานจุดแรกควรวางแผนให้รัดกุม โดยเฉพาะตัวบุคคลที่รับผิดชอบต้องเป็นคนที่เชื่อถือได้จริงๆ เวลานั้นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรในค่ายฯ มีไม่กี่คน พวกที่สำเร็จจากโรงเรียนนายร้อยสำรองก็ต้องทำหน้าที่ฝึกตำรวจใหม่ จะหาหัวหน้าผู้รับผิดชอบงานนั้นได้ก็แค่ชั้นประทวน ผมและรอง ผบ.ค่ายฯ (พ.ต.ต.ประเนตร ฤทธิภาชัย) ร่วมกันพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ที่เหมาะสมที่สุดในทุกๆ ด้าน คือ ส.ต.ต.ประสงค์ สัจวรรณ จึงมอบงานนี้ให้รับผิดชอบ พร้อมกับบอกรายละเอียดให้ทราบโดยละเอียด สำหรับเพื่อนร่วมงานอีกแปดคนให้ประสงค์เลือกเอาเอง

ศรช.ชุดแรกขึ้นเครื่องบินจากหัวหินไปกระโดดลงที่เปิงเคลิง บริเวณกระโดดเป็นสวนทุเรียนเก่า อยู่บนเนินลาดไม่ชันนัก ตรงนั้นมีบ้านร้างอยู่หนึ่งหลัง

เมื่อลงไปถึงก็สร้างที่พักโดยใช้ไม้ไผ่เป็นโครง รมเป็นฝาและหลังคา ต่อมาทางค่ายฯ ส่งเลื่อย ขวาน และเครื่องมือก่อสร้างที่จำเป็นไปให้ พลฯ บุญมา มิ่งสอน มีพื้นความรู้ทางก่อสร้างอยู่บ้าง เป็นหัวหน้าก่อสร้างอาคารถาวรขึ้น แล้วเริ่มทำงานตามนโยบายและวิทยุรายงานค่ายฯ วันละสองครั้งเข้าเย็นไม่ขาด

งานอันดับแรกที่ค่ายฯ ถือว่าสำคัญที่สุดคือ เปิดสอนหนังสือให้กับลูกชาวป่าชาวเขา เพราะฉะนั้นเมื่อสร้างที่อยู่เรียบร้อยแล้วก็พาเด็กมาเรียนหนังสือ เริ่มโดยเด็ก ๓-๔ คน ก่อน ให้มากินอยู่กับพวกเราเลย นานเข้าก็มีนักเรียนเพิ่มขึ้นถึง ๒๐ คน ที่แรกมีปัญหาเยอะ เพราะคนแถวนั้น

พูดภาษาพม่า แต่พอนานๆ เข้าพวกเราก็พูดภาษาพม่าได้ทุกคนเพราะผลัดเปลี่ยนช่วยกันสอนหนังสือเด็ก ที่พูดพม่าได้ดีมากคือ บุญมา มิ่งสอน กับ อำนาจ (จ๋านามสกุลไม่ได้) ซึ่งทำหน้าที่ครูโดยเฉพาะ

ไม่รู้ว่เพราะเหตุใด เด็กที่เราสอนหนังสือให้มีสมองปราดเปรื่องแทบทุกคน เมื่อนำเข้าสอบไล่ประจำปีแม่สอด ผลปรากฏว่าที่หนึ่งถึงที่สิบของชั้น ป.๔ เป็นนักเรียนของเราทุกคน ต่อมาเห็นว่าโรงเรียนมีมาตรฐานดีแล้วก็จะโอนให้ทางการ แต่ศึกษานิการอำเภอไม่ยอมรับ อาจจะเป็นเพราะว่าเด็กพวกนี้เคยได้รับการเอาใจใส่ดูแลอย่างดีจากพวกเรา เมื่อไปอยู่กับเขาเกรงจะมีปัญหาขึ้น

“ในสมัยก่อนหน่วยซีซัพพลาย (SEA SUPPLY) เข้ามาช่วยเหลือ ดชด. ในขณะที่มีปัญหาต่างๆ ตามแนวชายแดน จึงสั่งให้ทีมงานสำรวจ (ใช้ตำรวจพลร่ม) ตามแนวชายแดนแม่น้ำโขง ตั้งแต่ทิวเขาแดนลาว เรียบไปจนถึงจังหวัดน่าน ไล่ไปถึงอรัญประเทศ จังหวัดปราจีนบุรี และทิวเขาตะนาวศรี ตั้งแต่แม่ฮ่องสอนไปถึงจังหวัดระนอง โดยสำรวจประกอบแผนที่ทางทหาร จากการสำรวจ พบว่ามีช่องทางแนวชายแดนที่สามารถติดต่อกับต่างประเทศได้ ๙๗ ช่องทาง และมีชาวเขา (ชนกลุ่มน้อย) อาศัยอยู่ตลอดแนวชายแดน ๒๘ เผ่า มีภาษาพูด ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมที่แตกต่างจากคนไทย ถ้าปล่อยไว้ก็จะเป็นอันตรายต่อชาติบ้านเมือง เนื่องจากเป็นรอยต่อของประเทศ หากทำไม่ดีก็เปรียบเหมือนเราใส่เสื้อกางเกงไม่เย็บตะเข็บ

การปฏิบัติงานมวลชนของ ดชด. จึงเป็นการเย็บตะเข็บรอยต่อของพื้นที่รวมกำลังประชาชน ผนึกความคิดเพื่อสนองตอบยุทธศาสตร์ความมั่นคงของชาติ โดยแท้จริง”

พล.ต.ท.เจริญฤทธิ์ จรรย์โรมรัน

อดีตผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

หลังจาก ฯพณฯ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ปฏิวัติไม่นาน ได้ทราบว่ามีตำรวจพลร่มสอนเด็กชาวป่าเขาเขาได้ผลดี ก็สั่งให้คัดเลือกนักเรียนเป็นตัวแทนส่งเข้ากรุงเทพฯ เพื่อจะดูว่าที่รายงานไปนั้นจริงเท็จแค่ไหน? เราคัดเลือกได้สี่คน ผู้หญิงคนหนึ่งเป็นต๋องสู (เผ่าหนึ่งของกะเหรี่ยง) ผู้หญิงอีกคนหนึ่งกับผู้ชายสองคนเป็นกะเหรี่ยง ทุกคนอายุระหว่าง ๙ ถึง ๑๒ ขวบ

การเดินทางจากเปิงเคลิงมาหัวหิน สมัยนั้นยุ่งยากมาก ขึ้นต้นว่าจ้างช้างบรรทุกร่มเรื่องนี้ไม่ยากเพราะเราเคยช่วยเอาช้างคืนจากโจรมาให้เจ้าของ เขาจึงบริการอย่างดี สัมภาระทั้งหมดบรรทุกช้าง โดยเฉพาะร่มซึ่งมีจำนวนมาก ต้องใช้ช้างถึงสองตัว คนทั้งหมดเดินเท้า นอกจากเด็ก ๆ บางครั้งต้องขึ้นหลังช้าง ออกจากเปิงเคลิงผ่านป่าที่บนนั้นหน้าฝนต้องข้ามห้วยน้ำลึกไหลแรง ๙-๘ แห่ง ทำให้เสียเวลามาก ค้างตามทางที่บ้านกะเหรี่ยงสองคืนจึงถึงอู่ผาง จากอู่ผางผ่านหนองหลวง หนองวะเหล่ และค้างตามทางอีกสองคืนจึงถึงกำแพงเพชร ให้ช้างกลับแล้วพวกเราขึ้นรถยนต์จากกำแพงเพชรมานครสวรรค์ ต่อรถไฟเข้ากรุงเทพฯ แล้วขึ้นรถเด็กเขามาหัวหิน

อยู่ที่หัวหินสามคืนก็ส่งลูกศิษย์เข้าพบนายฯ ท่านลองให้อ่านเขียนหนังสือและแสดงการรำอย่างไทยๆ ปรากฏว่าพอใจมาก สั่งให้นำไปออกทีวีแพร่ภาพทั่วประเทศ โดยไม่มีใครรู้ว่านั่นเป็นผลงานของตำรวจพลร่ม

ปัจจุบันนักเรียนรุ่นนั้นโตๆ กันหมดแล้ว ผู้หญิงเข้ามาเป็นครูสอนอยู่ในตัวจังหวัดก็มี บางคนตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๖ ของงบประมาณจ้างไว้เป็นครูสอนลูกชาวป่าชาวเขา ที่เป็นชายที่ขบหากินทางหมัดๆ มวยๆ มาขกที่เวทีพิษณุโลก เวทีราชดำเนิน เป็นนักมวยชั้นดีก็หลายคน

นอกจากสอนหนังสือให้นักเรียนแล้ว ก็มีบริการทางพยาบาล กะเหรี่ยง จีน แยก มอญ ต้องสู้ ไทยใหญ่ ทุกคนต้องรู้จัก “สาละวุ้งฟุ้ง” สาละวุ้ง เป็นภาษาอะไรก็ไม่รู้ รู้แต่ว่าหมายถึงหมอ ฟุ้งเป็นชื่อคน คือ พลฯ ฟุ้ง คุณากร เป็นตำรวจพลร่มที่ได้อบรมวิชาพยาบาลขั้นต้นไปแล้ว มีความรู้พอให้ยาแก้ไข้แก้ท้องเดิน ฯลฯ ได้ นอกจากนั้น ยังรู้ขั้นตอนการคลอดนิดๆ หน่อยๆ ที่เกี่ยวกับบาดแผล สาละวุ้งฟุ้ง มักจะรักษาให้เรียบร้อย แผลนิดๆ หน่อยๆ ก็ใส่ทิงเจอร์ แผลใหญ่ก็เย็บตามมีตามเกิด ในบรรดาพวกเราทั้งหมด สาละวุ้งฟุ้งอยู่ดีกินดีกว่าคนอื่นๆ เพราะชาวบ้านคอยบริการอาหารและผลไม้ตามฤดูกาลแน่ละ พวกเราพลอยได้รับผลบุญด้วย

ที่เกี่ยวกับการปราบปรามโจรผู้ร้ายมีอยู่หลายเรื่อง จะขอนำมาเล่าเพียงเรื่องเดียว คือ “โจรลักข้าง”

วันหนึ่งมีชายสองคนมาพบประสงค์ที่ศูนย์ บอกว่าถูกลักข้าง

“ลักเมื่อไหร่?”

“หลายวันแล้ว”

“เฮ้ย เพิ่งมาบอก รู้หรือเปล่าใครลัก? เวลานี้โจรอยู่ที่ไหน? ข้างอยู่ที่ไหน?”

“ไม่รู้ว่าอยู่ที่ไหนแน่ แต่ตามรอยดินมันไปฝั่งโน้น” ซี้เข้าไปในเขตพม่า

“เอ อยู่ฝั่งโน้นเห็นจะยากนะ เราซิ่นเข้าไปก็ถูกเขายิง แล้วไม่รู้ว่าอยู่ที่ไหนเสียด้วย แต่เอาเถอะ อุตสาห์มาไกล จะลองติดต่อกับฝั่งโน้นดู” แล้วให้สองคนนั้นพักอยู่กับพวกเราก่อน

รุ่งขึ้นอำนาจกับบุญมาประชุมนักเรียน ปกติก่อนสอนหนังสือก็เอาเรื่องทั่วๆ ไปที่เป็นประโยชน์มาคุยกับเด็กก่อน สอนให้รู้ขนบธรรมเนียมประเพณี และเรื่องอื่นๆ วันนั้นพูดถึงการลักขโมยว่าผิดกฎหมาย คนถูกขโมยก็เดือดร้อน แล้วถามว่าถ้านักเรียนเลี้ยงหมา แล้วมีคนลักหมาไป นักเรียนจะเสียใจไหม?

“เสียใจครับ” นักเรียนตอบพร้อมๆ กัน เพราะสอนไว้อย่างนั้น

“ถ้ามีคนนำหมาที่หายมาคืนให้ จะดีใจไหม?”

“ดีใจครับ”

แล้วครูก็เล่าถึงเรื่องคนมาแจ้งว่าถูกขโมยข้าง เขาเสียตายข้าง มาขอความช่วยเหลือ ครูเป็นตำรวจก็ต้องช่วย แต่จะช่วยเองคงไม่สำเร็จต้องขอให้นักเรียนช่วยด้วย โดยไปบอกผู้ปกครองให้สืบถามดูว่า ใครเห็นข้างที่น่าสงสัยว่าเป็นข้างที่ถูกขโมย อยู่ที่ไหนบ้าง นักเรียนจะช่วยครูไหม

“ช่วยครับ” ตอบพร้อมๆ กัน

หลังจากนั้นไม่กี่วัน ผู้ปกครองของนักเรียนก็มาส่งข่าวว่าโจรลักข้างเป็นผู้ใหญ่บ้านชื่อหม่องซิงหย่อย เป็นคนติดฝิ่น ลักข้างเพื่อต้องการเงินค่าไถ่

เมื่อรู้ที่อยู่ของโจรและข้างแล้ว ก็ขอแรงชาวบ้านออกเดินทางพร้อมกับความข้าง เมื่อไป

ถึงที่ข้างอยู่ ชาวบ้านก็ช่วย “ไล่เหล่า” (ต้อนช้าง) ให้ผ่านมายังที่ๆ ความข้างคอยอยู่บนต้นไม้ แล้วความข้างก็กระโดดลงขี่พาข้างกลับบ้าน

จับตัวหม่องซึ่งหย่อยมาที่ศูนย์ฯ มันสารภาพ เราไม่ดำเนินการตามกฎหมาย เพราะมีขั้นตอนยุ่งยากมาก แต่ให้ประกาศตัวต่อหน้าชาวบ้านว่าต่อไปจะไม่ขโมยอีก และถ้ามีเหตุอะไรที่ทำให้เดือดร้อน ชาวบ้านก็จะรีบมาแจ้งที่ศูนย์ฯ

ขโมยรายนั้นถ้าตำรวจพลร่มไม่ช่วยเหลือ ก็ไม่มีทางได้ข้างคืน เพราะจะไปแจ้งที่อุ้มผาง ก็เดินทางถึงสองวันและถึงแจ้งก็ไม่ได้ประโยชน์อะไร เพราะเจ้าหน้าที่ของเขามีน้อย ไม่มีเวลาตามจับให้

ด้านการข่าว มีรายงานเกี่ยวกับที่ตั้ง กำลังและการเคลื่อนย้ายของทหารกะเหรี่ยงและพม่าทุกกระยะ นั่นถือว่าการหาข่าวธรรมดาๆ ข่าวที่พิเศษหน่อยคือ เรื่องผู้วิเศษซึ่งกะเหรี่ยงนับถือเหมือนกษัตริย์ถือศีลอย่างพระ ใช้ผ้าขาวนุ่งห่มแบบพระ ไว้ผมจุก มีเมียไม่ได้ มองผู้หญิงไม่ได้ แต่พอออกพรรษาถือปืนชี้ข้างล่าสัตว์ พวกสาวกแต่งตัวธรรมดา ไว้ผมจุกทุกคน คนพวกนี้อยู่ในป่าใหญ่ ห่างจากที่เราอยู่ลงมาทางใต้เดินกว่าครึ่งวัน หลายคนเล่าว่าบริเวณนั้นมีสัตว์ใหญ่ เสือ ช้าง หมี ทำร้ายคนแปลกหน้า แต่ไม่ทำร้ายผู้วิเศษและบริวาร

ประสงค์ สนใจเรื่องนี้จึงให้ อี๊ด วิโรจน์ศิริ กับ พิพัฒน์ เมืองแก่น ไปสดับตรับฟัง ก็รู้ว่าเรื่องสัตว์ร้ายต่างๆ นั้นไม่เป็นความจริง ที่ปล่อยข่าวออกมาก็เพื่อไม่ให้คนอื่นเข้าไปในเขตนั้น และผู้วิเศษก็ไม่วิเศษอย่างว่า แต่มีเบื้องหลังสะสมอาวุธ ประสงค์ได้ข่าวนั้นหลังปฏิวัติไม่นาน ใกล้เคียงเวลาเดินทางกลับ จึงยังสับสนไม่แน่ชัดว่า ผู้วิเศษเป็นฝ่ายกะเหรี่ยง พม่า หรือฝ่ายไหน?

ปกติกการเดินสำรวจชายแดนหรือการไปอยู่ ศรช.เรา มีนโยบายให้ทำงานประมาณ ชุดละ ๓-๔ เดือน เมื่อ ศรช.ชุดของประสงค์อยู่ครบสี่เดือนแล้วจะเดินทางกลับ ก็ประจวบกับ

ฯพณฯ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ปฏิวัติห้ามเคลื่อนย้ายกำลังจากทุกจุดก่อนได้รับอนุญาต เพราะฉะนั้นจุดนี้จึงต้องอยู่ที่เปิงเคลิงติดต่อกันเกือบเก้าเดือน ตำรวจพลร่มทุกคนกำลังฟิตปั๋ง เมื่อถูกอยู่นานๆ เข้าก็ทนไม่ไหว บางคนจึงมีครอบครัวอยู่ที่นั่น อย่างเช่น “หม่องโย้” (ดูเหมือนชื่อจริงว่า พลฯ พิพัฒน์ เมืองแก่น) ต่อมาขอกลับไปอยู่ที่นั่นติดต่อกันถึงสี่ปี พวกเราอีกหลายคนที่มีครอบครัวเป็นชาวป่าชาวเขา และอยู่กันอย่างมีความสุขจนถึงทุกวันนี้

พลร่มผลัดเปลี่ยนกันไปทำงานที่ ศรข.เปิงเคลิงหลายชุด มาตอนหลังได้โอนให้หน่วยอื่น โอนแล้วไม่นานชาวบ้านร่วมมือกับนักศึกษาที่หนีเข้าป่ายกกำลังเข้าปล้นยึดอาวุธยุทโธปกรณ์ไปหมด

นั่นเป็นตัวอย่าง ศรข.หน่วยหนึ่งของตำรวจพลร่ม สำหรับหน่วยอื่นๆ ก็ตั้งอยู่ตามชายแดนจุดสำคัญรอบประเทศ แต่หลังจากจอมพล สฤษดิ์ปฏิวัติ ศรข.ถูกยกเลิกเกือบหมด ปัจจุบันทราบว่าการได้เริ่มงานแบบเดียวกับ ศรข.ของพลร่ม เชื่อว่าถ้าช่วยกันทำงานอย่างเสียสละจริงๆ งานนี้จะให้ผลกับประเทศชาติอย่างมหาศาล

พล.ต.ต.นายแพทย์นครศรีวิชสำเร็จการศึกษาแพทย์ศิริราชหลังจากสำเร็จการศึกษาทำงานที่ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ๑ ปี จากนั้นไปเป็นสาธารณสุขจังหวัดยะลา ปี ๒๕๔๔ พล.ต.ท.เผ่า ศรียานนท์ รองอธิบดีกรมตำรวจ (ยศและตำแหน่งในขณะนั้น) ได้ขอตัวมาอยู่กองแพทย์ กรมตำรวจ มียศเป็นว่าที่ ร.ต.อ.ตำแหน่งนายแพทย์ประจำแผนกพยาบาล ต่อมาเข้ารับการศึกษาที่โรงเรียนตำรวจ และย้ายมาเป็นตำรวจพลร่ม ค่ายนเรศวร ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๗-๒๕๕๑ ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้บังคับค่ายนเรศวร ตำแหน่งสุดท้ายเป็นรองผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง

บันทึกความทรงจำ

พล.ต.อ.ประเนตร ฤทธิภายชัย

อดีตรองอธิบดีกรมตำรวจ

ภาร ก็อีกอย่างหนึ่งที่พวกเราภูมิใจในผลงานกันมากก็คือ การกระโดดร่มลงตามแนวชายแดนแล้วเดินลาดตระเวนสำรวจสภาพภูมิประเทศ และความเป็นอยู่ของราษฎรทั่วทุกภาคของประเทศไทย ในระยะนั้นทำให้เกิดมีคำพูดติดปากพวกเราอยู่ประโยคหนึ่งว่า “ไม่มีพื้นดินส่วนไหนของเมืองไทยที่ตำรวจพลร่มไม่รู้จัก” เพราะเราไปเดินดูกันมาจนทั่วหมดแล้ว กำลังส่วนย่อยของตำรวจพลร่มได้ทำการลาดตระเวนหาข่าว โดยทางเท้าตลอดพื้นที่ชายแดนรอบประเทศไทย หน่วยลาดตระเวนได้ผ่านหมู่บ้านตามชายแดนเป็นจำนวนมาก ซึ่งตั้งอยู่โดดเดี่ยว และห่างไกลจากสถานที่ราชการ หน่วยลาดตระเวนได้เขียนรายงานเกี่ยวกับรายละเอียดที่สำคัญๆ เช่น สภาพหมู่บ้าน และความเป็นอยู่ของราษฎรที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ดังกล่าว นับเป็นรายงานที่มีค่ายิ่งซึ่งไม่เคยมีมาก่อนเลย หมวดยุทธการได้ช่วยชีวิตประชาชนในท้องที่ห่างไกลคมนาคมไว้เป็นจำนวนมาก ส่วนกองร้อยส่งกำลังทางอากาศก็ได้ส่งอาหารและอุปกรณ์ให้กับหน่วยลาดตระเวน และหมวดยุทธการซึ่งอยู่ในพื้นที่ทุรกันดาร ซึ่งไม่สามารถส่งด้วยวิธีอื่นได้ ในรอบปีหนึ่งคิดเป็นน้ำหนักกว่า ๑๐๐,๐๐๐ ปอนด์ ใจผู้ร้ายตามพื้นที่เหล่านั้นซึ่งยังไม่เคยได้รับการปราบปรามอย่างทั่วถึงมาก่อน ต้องหวั่นเกรงสมรรถภาพตำรวจพลร่ม

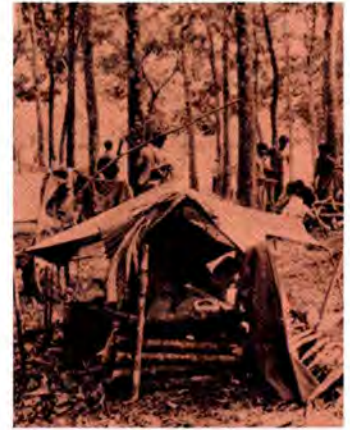
ประสิทธิภาพของหมวดยุทธการช่วยให้ผู้บังคับบัญชา ณ ที่ตั้งปกติได้รับทราบข่าวสารภายในเวลาอันสั้น แม้ว่าข่าวเหล่านั้นจะถูกส่งมายังพื้นที่ส่วนที่อยู่ห่างไกลที่สุดของประเทศไทย

ผลสะท้อนอันเนื่องมาจากความเข้าใจผิด และข่าวลือที่ผิดพลาดต่างๆ ทำให้ผลงานอันน่าพึงพอใจที่ตำรวจพลร่มได้ปฏิบัติมาแล้ว จึงไม่เป็นที่รับทราบได้ทั่วถึงในส่วนราชการอื่น ถึงแม้ว่าหน่วยตำรวจพลร่มจะยังไม่มีการรับรองถึงคุณค่าเป็นทางการเท่าที่ควร แต่ขวัญของตำรวจทุกคนในหน่วยยังคงอยู่ในระดับสูงตลอดมา

หลังจากที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับหมู่บ้านตามชายแดนแล้ว ได้พิจารณาแบ่งพื้นที่โดยทั่วไปของประเทศไทยออกเป็น ๒ ส่วน โดยมุ่งพิจารณาถึงสายการคมนาคมทางพื้นดินเป็นหลัก ในแต่ละส่วนนี้ได้ทำการจัดตั้งศูนย์รวมข่าวชายแดนขึ้น ณ ตำบลที่อยู่ห่างไกลจากสถานที่ทำการของรัฐบาล สถานีตำรวจภูธร และหมวดตำรวจตระเวนชายแดน โดยจัดกำลังตำรวจอยู่ปฏิบัติหน้าที่ประจำอย่างต่อเนื่อง มอบให้หมวดปืนเล็กรับผิดชอบในพื้นที่แต่ละเขต จัดสร้างที่พักอย่างถาวรขึ้นและถือปฏิบัติเช่นค่ายฝึกในป่าห้วยสัตว์ใหญ่ ตำบลสองพี่น้อง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี แต่มีความมุ่งหมายมากไปกว่านั้นยิ่งขึ้น ในการนี้ได้ทำการเตรียมเลือกสถานที่หลบซ่อนไว้ตามตำบลที่อยู่ใกล้เส้นทางคมนาคมที่สำคัญต่างๆ เพื่อรับสถานการณ์ฉุกเฉินอันอาจเกิดขึ้นได้ในอนาคตตามความคาดหมาย ตำรวจที่ประจำอยู่ ณ ศูนย์รวมข่าวชายแดนในขณะนี้ มีกำลังเพียง ๑ หมู่อิสระ ซึ่งอาจมีเพิ่มเติมแล้วแต่เหตุการณ์และความจำเป็น กำลังที่ประจำอยู่จะมีการหมุนเวียนสลับเปลี่ยนกันอย่างเหมาะสม กล่าวคือ ไม่ให้ตำรวจต้องอยู่ประจำนานเกินไปจนเกิดความเบื่อหน่ายซึ่งอาจเกิดผลเสียขึ้นได้ ตามปกติทำการสลับเปลี่ยนกำลังกัน ๓ เดือนต่อครั้ง

ตามพรมแดนของประเทศไทยมีช่องทางต่างๆ มากมาย ทางภาคเหนือมีภูเขา ซึ่งมีชนชาวเขาเผ่าต่างๆ หลายเผ่าอพยพไปมา และทำการหาเลี้ยงชีพอยู่ทางภาคเหนือของไทย ลาว พม่า และทางภาคใต้ของจีน สุดแต่บริเวณใดจะอุดมสมบูรณ์ในปีไหน การอพยพของบุคคลเหล่านี้ไม่คำนึงถึงเชื้อชาติและเขตแดน ถือเอาความสะดวกสบายเป็นเกณฑ์ มีความชำนาญในการเดินป่าและรู้จักเส้นทางต่างๆ เป็นอย่างดี

คณะนักสอนศาสนาบางคนจะมีอิทธิพลเหนือชาวเขาเหล่านี้ บางกลุ่มนับเป็นเวลานานมาแล้ว ทางราชการเห็นท่าทางความเป็นอยู่ หรือการอพยพและการเคลื่อนไหวของชาวเขาเหล่านี้มาเป็นเวลานาน พวกชาวป่าชาวเขานี้หากฝ่ายใดมีอิทธิพลเหนือก็จะได้ประโยชน์อย่างใหญ่หลวง เพราะมีความชำนาญในการเดินป่าและปฏิบัติการในป่าได้เป็นอย่างดี

ตามพรหมแดนด้านตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งมีแม่น้ำโขงกั้นนั้น สามารถข้ามได้ทุกแห่งเป็นการยากที่จะตรวจตราควบคุม และประชาชนทั้งสองฝั่งมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดประดุจญาติพี่น้องกัน ความอ่อนแอของพรหมแดนเหล่านี้ควรจะได้รับ การระวังรักษาอย่างกวาดขัน

ในระยะที่ผ่านมา กิจการของศูนย์รวมชาวชายแดนได้ดำเนินไปสมความมุ่งหมาย ได้สร้างอาคารที่พักถาวรขึ้นแล้ว ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละแห่งมีความคุ้นเคยต่อสภาพภูมิประเทศและลมฟ้าอากาศในแต่ละท้องถิ่นเป็นอย่างดี หน่วยปืนเล็กอันเป็นกำลังหลัก ได้ลาดตระเวนเยี่ยมเยียนราษฎรและหาข่าวตามชายแดนได้ผลยิ่งขึ้น พนักงานวิทยุมีความชำนาญในการส่งข่าวติดต่อถึงค่ายโดยรวดเร็ว และได้ติดต่อกับหน่วยลาดตระเวนอื่นซึ่งค่ายส่งออกไปปฏิบัติหน้าที่ตามความจำเป็นของเหตุการณ์ ถ้ายทอดข่าวให้ผู้บังคับบัญชาทางค่ายทราบ บุรุษพยาบาลได้แนะนำช่วยเหลือราษฎรในบริเวณใกล้เคียงให้พ้นจากการเจ็บป่วยเป็นจำนวนมาก เจ้าหน้าที่ส่งกำลังได้ระวังรักษาร่วมและอุปกรณ์ควบคุมส่งกลับค่ายด้วยความเรียบร้อย และคงสภาพดีอยู่เสมอ

การปฏิบัติงานอย่างเข้มแข็งตรงไปตรงมา ไม่เบียดเบียนราษฎรให้เดือดร้อน และให้การช่วยเหลือราษฎรด้วยใจบริสุทธิ์ ทำให้ราษฎรมีความเลื่อมใส เชื่อมั่น และนิยมรักใคร่ มีความไว้วางใจตำรวจพลร่มเป็นอย่างมาก ในด้านการส่งเสริมการศึกษาแก่ชาวป่าชาวเขาที่อยู่ห่างไกลทางคมนาคม ก็ได้จัดตั้งโรงเรียนขึ้น ณ ศูนย์รวมชาวชายแดน โดยตั้งชื่อว่า โรงเรียนนเรศวรอุปถัมภ์

เด็กเหล่านี้จะมีความรู้และเป็นกำลังต่อไปในอนาคต ราษฎรและเด็กๆ เหล่านี้สามารถใช้ประโยชน์ได้เมื่อจำเป็น อันเป็นความมุ่งหมายที่สำคัญอย่างหนึ่ง นอกจากนั้นตำรวจที่ปฏิบัติอยู่ในแต่ละท้องถิ่นยังต้องเรียนรู้ เข้าใจและพูดภาษาพื้นเมืองในแถบนั้นให้ได้

จากความรู้ความชำนาญในการฝึกการดำรงชีพในป่า และการเดินลาดตระเวน ประมวลได้ดังต่อไปนี้ คือ

๑. ภูมิประเทศและลมฟ้าอากาศในแต่ละภาคของประเทศไทยแตกต่างกัน
๒. การลาดตระเวนหรือการปราบปรามโจรผู้ร้ายตามชายแดนเท่าที่ได้เคยปฏิบัติไปแล้ว ตำรวจรู้จักภูมิประเทศอย่างผิวเผิน ยังไม่มีความชำนาญภูมิประเทศในแต่ละท้องถิ่นพอเพียง กล่าวคือ ต้องใช้คนนำทางแทบทุกครั้ง
๓. ฝ่ายตรงกันข้ามทราบข่าวต่างๆ ดีกว่าฝ่ายปราบปราม เนื่องจากราษฎรไม่คุ้นกับเจ้าหน้าที่ หรือราษฎรตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของฝ่ายตรงข้ามด้วยความจำเป็นบังคับ
๔. ฝ่ายตรงข้ามทราบข่าวการติดตามและความเคลื่อนไหวของเจ้าหน้าที่ก่อนเสมอ ทำให้หลบหลีกเจ้าหน้าที่ได้ทุกครั้ง เพียงซ่อนตัวอยู่ใกล้ๆ อาจทำร้ายเจ้าหน้าที่ หรือหากไม่ทำร้ายก็ทำให้เจ้าหน้าที่ติดตามด้วยความยากลำบากโดยไร้ประโยชน์
๕. ฝ่ายตรงข้ามรู้จักใช้ภูมิประเทศให้เป็นประโยชน์ในการต่อสู้หรือหลบหนี เพราะรู้จักภูมิประเทศทุกซอกทุกมุมดีกว่า เมื่อฝ่ายปราบปรามไม่มีความรู้ในภูมิประเทศทำให้เสียผล แม้จะปฏิบัติการได้เปรียบทางยุทธวิธีแต่ก็จะทำให้เกิดความลังเลในการขยายผลไล่ติดตามต่อไป
๖. หน่วยกำลังของชาติ และโจรผู้ร้ายต่างชาติข้ามแดนเข้าปล้นสดมภ์หมู่บ้านชายแดนตามชายแดนเสมอ เจ้าหน้าที่ปกติมีกำลังด้านทานไม่เพียงพอ ทำให้ราษฎรตามหมู่บ้านชายแดนขวัญไม่ตี หวาดกลัวภัยจนไม่เป็นอันประกอบอาชีพได้อย่างปกติสุข

บันทึกความทรงจำ

พล.ต.ถวิล อยู่เย็น

อดีตผู้กำกับการยุทธการ

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

เมื่อ ตำรวจตระเวนชายแดนเริ่มก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๙๖ ได้จัดกำลังพลออกเป็น ๗ กองกำกับการเขต มีหมวดตำรวจตระเวนชายแดน ๑๒๐ หมวด วางกำลังรอบประเทศ ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล ไม่มีโรงเรียน และสถานพยาบาล เมื่อมีชาวบ้านเจ็บไข้ตำรวจจึงจำเป็นต้องให้การช่วยเหลือ เนื่องจากมีอัตราเจ้าหน้าที่เสนารักษ์และยารักษาโรคจำนวนหนึ่งก็จำเป็นต้องให้การช่วยเหลือชาวบ้านเท่าที่จะทำได้ เนื่องจากเป็นพื้นที่ยากจน จึงต้องแบ่งปันอาหารและเครื่องนุ่งห่มจนเจือชาวบ้านบ้าง อาทิเช่น เกือบทะเลที่หายาก ตำรวจตระเวนชายแดนบางคนที่มีอุปนิสัยเป็นครู หรือเคยเป็นครูอยู่ก่อน เมื่อเห็นเด็กวิ่งเล่นยังไม่ได้ศึกษาเล่าเรียนเพราะอยู่ห่างไกล โรงเรียนประจำบดเมื่อตนว่างจากหน้าที่จึงรวบรวมเด็กในหมู่บ้านมาสอนหนังสือและหัดพูดภาษาไทยเพราะชาวเขาที่ห่างไกลยังพูดภาษาไทยไม่ได้ บางแห่งเวลาพักธงชาติประจำวันก็รวบรวมเด็กมาเข้าแถวกับตำรวจ ให้ร้องเพลงชาติ ซึ่งกระทำเวลาเช้า ๐๘.๐๐ น. การกระทำของหมวดตำรวจตระเวนชายแดนดังกล่าว เป็นการผูกมิตรช่วยเหลือประชาชน บางครั้งจะต้องอาศัยชาวป่าเขาในการนำทาง หรือไปสืบข่าว บางโอกาสตำรวจต้องลาไปบ้านหรือไปราชการในเมือง ก็ได้ใช้ชาวเขาเสริมกำลังออกลาดตระเวน ชาวบ้านและตำรวจจำเป็นต้องอาศัยซึ่งกันและกัน การสอนหนังสือในที่ห่างไกลเช่นนี้ถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นโรงเรียนเถื่อน เพราะการตั้งโรงเรียนนั้นจะต้องขออนุญาตแต่ที่กระทำไปเพราะใจรักและเป็นอุปนิสัยการเป็นครูเมื่อว่างก็จัดการสอนไปเท่าที่จะทำได้ ตำรวจแทบทุกหมวดได้กระทำสิ่งเหล่านี้มาแต่แรก

ต่อมาจึงได้มีการรายงานขึ้นมา กองบัญชาการฯ เกิดความสนใจ ขณะนั้น พล.ต.อ.เจริญฤทธิ์ จรรย์สโรมรัน ดำรงตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายอำนวยการจึงได้จัดการช่วยเหลือสนับสนุน ให้ยารักษาโรค เสื้อผ้า และตำราเรียนจัดส่งไปให้หมวดต่างๆ โดยความร่วมมือจาก

กระทรวงศึกษาธิการ และกรมประชาสงเคราะห์ การจัดการสอนเด็กจัดเป็นชั้นเรียน เป็นหลักฐาน ขึ้นตามลำดับ ได้ชาวบ้านมาปลูกโรงเป็นชั้นเรียนตามมีตามเกิด จนกระทั่งมีเสียงวิจารณ์ที่ว่า ตชด. ตั้งโรงเรียนโดยไม่ได้รับอนุญาตอยู่ระยะหนึ่ง เมื่อมีความเข้าใจกันจึงได้ขยายไปจัดตั้งหลาย แห่งโดยเฉพาะในภาคเหนือและภาคอีสานเมื่อปลายปี พ.ศ. ๒๔๙๘ พ.ต.อ.เจริญฤทธิ์ฯ ได้รายงาน ผลงานไปยังกระทรวงมหาดไทยเรื่องการช่วยเหลือประชาชนไกลคมนาคม พล.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์ อธิบดีกรมตำรวจ ได้นำเรียน จอมพล ป.พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี ท่านเกิดความสนใจได้ เขียนนโยบายเรื่องชาวเขามายืดยาวในท้ายรายงานสรุปความได้ว่าเป็นเรื่องที่ดี เห็นควรให้การ สนับสนุน ซึ่งโดยปกติท่านมักจะให้นโยบายสั้นๆ จากนั้นกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนได้ ขยายการจัดตั้งโรงเรียนชาวเขาขึ้นหลายแห่งพอได้ขบปี เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๙ พ.ต.อ.เจริญฤทธิ์ฯ ได้เชิญเจ้าหน้าที่ชั้นผู้ใหญ่ที่เกี่ยวข้องจากกระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการไปตรวจผลงาน มีพระยารามราชภักดี ปลัดกระทรวงมหาดไทย นายชำนาญ ยุวบูรณ์ อธิบดีกรมการปกครอง นายปรกรณ์ อังศุสิงห์ อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ คณะรวม ๑๕ คน เดินทางด้วยเครื่องบิน เฮลิคอปเตอร์ ไปตรวจเยี่ยมชายแดน อ.แม่สอด อ.แม่สะเรียง อ.แม่ฮ่องสอน อ.แม่จัน อ.แม่สาย จัดให้พักที่หมวดตำรวจดอยผาหมี การเดินทางใช้เวลา ๒ คืน ๓ วัน ตำรวจตระเวนชายแดน จึงได้รับการสนับสนุนให้ขยายงานในโรงเรียนมากขึ้น ความจริงเรื่องงานชาวป่าชาวนานี้ หมวด ตำรวจตระเวนชายแดนเป็นผู้ริเริ่มขึ้นก่อน เพราะอยู่ใกล้ชิดกับชาวบ้าน เมื่อมีปัญหาเฉพาะหน้า

เกิดขึ้นเช่น การเจ็บป่วยจำเป็นจะต้องให้การช่วยเหลือ ต่อมาความทราบถึงกองบัญชาการฯ จึงได้สนับสนุนช่วยเหลือ ถึงแม้จะเป็นงานในหน้าที่รองกลับมีความสำคัญเพราะเป็นการพัฒนาคนในถิ่นทุรกันดารจนกระทั่งเมื่อ ๑๖ ก.ย. ๒๕๐๐ เกิดรัฐประหาร มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองจอมพล ป.พิบูลสงคราม พล.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์ ต้องพ้นหน้าที่ไป มีผู้เสนอให้ยุบกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เพราะจัดตั้งขึ้นโดยไม่มีกฎหมายรับรอง ทำงานซ้ำซ้อนกับตำรวจภูธรในท้องที่ เพราะหน่วยนี้ พล.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์ เป็นผู้ตั้งขึ้น แต่ผลการพิจารณามาติดอยู่ที่โครงการพัฒนาชาวเขา ซึ่งมีโรงเรียนชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคมอยู่กว่า ๑๐๐ แห่ง กระทรวงศึกษาธิการไม่สามารถจะรับงานนี้ได้ จำเป็นจะต้องให้ตำรวจตระเวนชายแดน รับผิดชอบต่อไป น่าพอใจผู้บังคับหมวดตำรวจตระเวนชายแดนรุ่นแรกๆ ที่ได้ริเริ่มงานนี้ไว้

“เหตุการณ์สำคัญที่ประทับใจ และอยู่ในความทรงจำของข้าพเจ้าตลอดมา เกิดขึ้นเมื่อประมาณ ๓๐ ปีมาแล้ว มีเด็กชาวเขาเผ่าอีก้อคนหนึ่ง ซึ่งเรียนหนังสือจากโรงเรียน ดชด. และจบการศึกษาไปแล้ว ก็อาศัยอยู่ในหมู่บ้านชาวเขา วันหนึ่งมีพ่อค้ายาเสพติดขนยาเสพติดมาจากประเทศใกล้เคียงได้มาพักอยู่ในหมู่บ้านเด็กผู้นี้เห็นเหตุการณ์จึงมาแจ้งให้ครู ดชด. นำกำลังไปจับกุม ยึดของกลางได้เฮโรอีนมากกว่า ๑๐๐ กิโลกรัม รวมทั้งอาวุธสงครามร้ายแรงอีกจำนวนหนึ่ง ซึ่งนับเป็นผลงานที่ประทับใจแก่หน่วย ดชด. และได้รับคำชมเชยจากหน่วยงานปราบปรามยาเสพติดของสหรัฐอเมริกาเป็นอย่างมาก”

พล.ต.ต.สมบุรณ์ อายุโย

อดีตผู้บังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค ๔

“..ประเทศไทยนี้ เป้าหมายคือ ให้ทุกคนมีความมั่นคง ประเทศจึงจะมีความมั่นคง ไม่ล้ม ไม่มีอันตราย ไม่เกิดความเดือดร้อน การที่จะได้เป้าหมายนี้ คือ ทุกคนมีความเจริญรุ่งเรือง ข้าราชการ มีบางข้อที่ละเอียดถึงก็ได้ ละเอียดถึงความรู้ แต่ละคนต้องขอขยายหาความรู้ ความขยันหมั่นเพียร และจะต้องมีความละเอียดรอบคอบ เห็นอกเห็นใจกัน คือ สลับอยู่ในคำว่า เมตตาซึ่งกันและกัน ไม่ว่าจะใครที่อยู่ในประเทศไทยนี้ก็ต้องเมตตาซึ่งกันและกันว่าเป็นเพื่อนร่วมชาติ ร่วมที่อยู่ ถ้าเป็นเช่นนั้นแล้ว ประเทศไทยไม่มีล้ม...”

(พระบรมราชโองการ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในโอกาสที่คณะกรรมการสิทธิการเกษตร สิทธิการนิคม สิทธิการประมง และสมาชิกผู้รับนมสด เข้าเฝ้า ณ โครงการสวนพระองค์ สวนจิตรลดา วันศุกร์ที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๓๐)

โรงเรียน ตชด. ในความทรงจำของข้าพเจ้า

พล.ต.ท.เจริญฤทธิ์ จรรย์สรโรมรัน
อดีตผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

งานที่ข้าพเจ้าได้สร้างไว้ให้กับ ตชด. คือ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งเป็นที่โด่งดังทั้งในประเทศและดังไปทั่วโลก เพราะได้รับรางวัลดีเด่นทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เป็นความภาคภูมิใจและชื่นใจยามแก่เฒ่าและปลื้มใจที่สุดหาที่เปรียบมิได้ เมื่อกิจการโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมราชชนนี และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงดูแลโดยใกล้ชิด แม้พระเมตตาด้วยพระราชทานโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ด้วยวิธีการให้นักเรียนฝึกทำการเกษตรช่วยตัวเอง และโปรดเกล้าฯ พระราชทานให้ข้าพเจ้าร่วมโต๊ะเสวยในฐานะผู้ริเริ่มสร้างโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน พร้อมกับผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน และข้าราชการหลายฝ่ายที่ได้เข้ามาร่วมในโครงการโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ท่านไม่ลืมข้าพเจ้า ไม่ลืมแม่

แต่น้ำข้าพเจ้า คุณหญิงไพฑูริย์ฯ ท่านทรงดูแลจนปัจจุบันนี้ที่ ร.พ.จุฬาลงกรณ์ นี้แหละครับที่เราเรียกกันว่า “พระบารมีปกเกล้าฯ” โดยเฉพาะสมเด็จพระเจ้าฯ ข้าพเจ้าไม่มีโอกาสได้เข้าเฝ้าถวายงาน โดยใกล้ชิด นานๆ จะได้มีโอกาสได้เข้าเฝ้าสักครั้งหนึ่งและทุกครั้งที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณ โปรดฯ ให้เข้าเฝ้าพร้อมกับคณะ ท่านทรงจำได้เป็นอย่างดีเรียกชื่ออย่างถูกต้องและเสด็จให้ราชองครักษ์ นำมาที่ข้าพเจ้าและรับสั่งถามถึงสุขภาพของข้าพเจ้าทุกครั้ง ไม่ทราบว่าจะองค์ท่านทรงทราบได้อย่างไร ข้าพเจ้าละอายเป็นที่สุดเพราะพระองค์ท่านทรงมีพระชนม์ถึง ๘๒ พรรษา ข้าพเจ้าเพียง ๗๑ ปี ยังสู้พระองค์ท่านไม่ได้ ทำให้กำลังใจของข้าพเจ้ากลับคืนมา แม้ว่าจะถูกโรคภัยเบียดเบียนและจิตใจถูกทำลายจากคนที่เรารักใคร่ ข้าพเจ้าจึงต้องกลับมาทำอีก ทั้งๆ ที่ตั้งใจแล้วว่าจะไม่แตะต้องอีก ฉะนั้นจะกลายเป็นการรอดตัณญาไม่รู้คุณ

ข้าพเจ้าได้บทเรียนจากสงครามทางเอเชียบูรพา เกี่ยวกับชาวเขาเป็นอย่างมากโดยเฉพาะหน่วยทหารในบังคับบัญชาของข้าพเจ้า ถูกซุ่มโจมตีจากชาวเขาเผ่ามูเซอ เสียชีวิตทันที ๔ คน รวมทั้งคนนำทาง รอดมาเพียงคนเดียว ภายหลังได้ไปสำรวจพบว่าบริเวณที่ถูกซุ่มโจมตีนั้นมีแต่ปลอกกระสุนปืนลูกซองเพียง ๒๐ ปลอกเท่านั้น สภาพศพถูกทำทารุณจนจำแทบไม่ได้ทั้งๆ ที่ทหารมีอาวุธพร้อมและเหนือกว่ามาก และภายหลังข้าพเจ้าต้องเอาเด็กชาวเขาเผ่ามูเซอเป็นวัยรุ่นมาเลี้ยงไว้ในหน่วยหนึ่งคน ทำให้หน่วยทหารของเราปลอดภัยมาตลอด ด้วยความชำนาญไพรของเจ้ามูเซอที่เอามาเลี้ยงไว้ ข้าพเจ้ายังจำเรื่องชาวเขาตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา และเมื่อผลสำรวจได้ทราบว่ามีชาวเขาเป็นจำนวนนับแสนคน อยู่ตามชายแดนเป็นจำนวนนับสิบเผ่าทั่วทุกภาคของประเทศจึงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อชาวเขาเหล่านี้ มิให้เป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ และจะต้องทำให้ชาวเขาเหล่านี้เป็นพวกเดียวกันให้ได้ และให้มีประโยชน์ต่อบ้านเมืองต่อไป ข้าพเจ้าจึงได้ดำเนินการพร้อมกันโดยทันทีทั้งสองทาง ทางแรกได้ทำรายงานเสนอท่าน พล.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์ อธิบดีกรมตำรวจ ถึงแผนการที่จะดำเนินการต่อชาวเขาใน

อนาคตเพื่อความมั่นคงของชาติต่อไป และรายงานดังกล่าวนี้ได้ไปถึงคณะรัฐมนตรีในสมัยนั้น คณะรัฐมนตรีเห็นชอบด้วยและได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นชุดหนึ่งชื่อว่า “คณะกรรมการช่วยเหลือชาวเขาและประชาชนห่างไกลคมนาคม” ขึ้น มีพระยารามราชภักดี (อดีตปลัดมหาดไทย สมัยนั้น) เป็นประธานประกอบด้วยคณะกรรมการจากหน่วยต่างๆ ในกระทรวงมหาดไทย เช่น อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมการปกครอง และจากกระทรวงอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมป่าไม้ เป็นต้น โดยมีคุณฉวีล สุทรสารทูล รองอธิบดีกรมการปกครองสมัยนั้นเป็น เลขานุการและข้าพเจ้าเป็นรองเลขานุการคณะกรรมการดังกล่าวโดยคณะกรรมการชุดนี้ได้เดินทางไป สสำรวจชาวเขาในภาคเหนือที่ จว. เชียงรายและเชียงใหม่หลายแหล่ง และเป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องนี้ ต่อไป โดยให้ตำรวจตระเวนชายแดนเป็นผู้ดำเนินการตามแผนการดังกล่าว ส่วนอีกทางหนึ่งนั้น ข้าพเจ้าได้ติดต่อประสานงานกับทางฝ่าย ที่ปรึกษา อเมริกัน ให้จัดยาและเครื่องมือแพทย์สนามที่ใช้ในกองทัพสหรัฐอเมริกา สงคราม ตลอดจนเวชภัณฑ์ต่างๆ ให้พร้อมและได้ติดต่อกับท่านอาจารย์ หมอเกษมศักดิ์ จาติกวณิช ให้นำคณะแพทย์และนักเรียนแพทย์ปีที่ ๔ รวมเป็นคณะประมาณ ๑๒ ท่าน ข้าพเจ้าและคุณจิตร ลีลายุทธ เป็นผู้อำนวยความสะดวกทุกอย่างตั้งแต่การเดินทางจาก กรุงเทพฯ-เชียงราย โดยเครื่องบินของ SEA SUPPLY เดินทางโดยรถยนต์จี๊ปกลางของ ดชด. บุกขึ้น ดอยเท่าที่เส้นทางจะอำนวย แล้วเดินทางด้วยเท้าและจัดที่พักแรมให้ตามยอดดอยต่างๆ ที่มีชาว เขาอาศัยอยู่ทั้ง ม้ง มูเซอ เย้า อีก้อ เป็นเวลานานนับเป็นอาทิตย์ๆ ไปให้การรักษาพยาบาล บางแห่งก็เปิดการผ่าตัดขึ้น บางแห่งก็ทำหน้าที่ผดุงครรภ์คลอดบุตรให้เป็นที่ชอบใจกับทุกฝ่าย เราได้ดำเนินการนี้เป็นเวลาติดต่อกัน ๒-๓ ปี ภายหลังจากอาจารย์หมอเกษมศักดิ์ฯ ไม่ได้ไปเอง ก็ให้นายแพทย์อาจารย์หมอนันตดา ศรียาภักย์ เป็นหัวหน้าไปแทน จากผลการดำเนินการดังกล่าวนี้เอง นับได้ว่าเป็นการประเดิมงานการใช้อาวุธเย็นของ ดชด. เป็นครั้งแรกของ ดชด. ที่ได้เริ่มยิงเข้าสู่ ชาวเขาและประชาชนห่างไกลคมนาคม เราก็ไม่ได้หยุดยั้งได้ดำเนินการต่อไปเพื่อที่จะได้ให้แผน

งานเป็นรูปธรรมขึ้น ข้าพเจ้าได้ไปติดต่อท่าน ม.ล.ปิ่น มาลากุล ในสมัยที่ท่านดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และท่านอาจารย์อภัย จันทวิมล เพื่อเรียนกับท่านว่า ข้าพเจ้าใคร่ขอแบบเรียนของกระทรวงศึกษาธิการไปใช้ในการสอนหนังสือไทยแก่เยาวชนชาวเขาซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก และพูดภาษาไทยไม่ได้ ขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนาแตกต่างออกไป ท่านทั้งสองได้พิจารณาแล้วเห็นว่าตำราเรียนที่เหมาะสมสำหรับเด็กชาวเขานั้นควรจะเป็นตำราเรียนในสมัยที่ท่าน พล.อ.มังกร พรหมโยธี เป็น รมว.ศธ. เรียกตำราเรียน “ด.ญ.เรณู ด.ช.ปัญญา” เหมาะสำหรับเด็กที่ไม่รู้หนังสือไทยเลย และสามารถเรียนรู้ได้เร็ว สามารถอ่านออกเขียนได้ภายใน ๑-๒ ปี ท่านได้ยกหนังสือเรียนดังกล่าวพร้อมด้วยอุปกรณ์การเรียนมาให้ และต่อมาภายหลังท่านได้ตั้งงบประมาณช่วยการศึกษา ดชด. เป็นประจำทุกปี ท่านส่งเสริมโดยให้เหตุผลว่าเป็นการให้การศึกษานอกโรงเรียน หลังจากติดต่อกับกระทรวงศึกษาเรียบร้อยแล้ว ข้าพเจ้าได้ไปพบ คุณปกรณ์ อังศุสิงห์ อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ในสมัยนั้น ได้ไปเรียนขอความช่วยเหลือจากท่าน โดยขอเสื้อผ้าชุดนักเรียนชายหญิง และอุปกรณ์การศึกษาอันมี สมุด ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด เพื่อใช้ในการศึกษาและเสื้อผ้าเหลือใช้ ผ้าห่มกันหนาว ตลอดจนเสื้อผ้ากันหนาวไปแจกพ่อแม่และเด็กนักเรียนด้วย ก็ได้รับความกรุณาจากท่านเป็นอย่างดีและก็ได้รับการสนับสนุนเป็นประจำทุกๆ ปีต่อมา โดยเฉพาะท่านอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ คุณปกรณ์ฯ ท่านเป็นผู้รู้ซึ่งถึงปัญหาชาวเขาเป็นอย่างดี ท่านได้ติดตามและให้การสนับสนุนมาโดยตลอด

จากผลการติดต่อประสานงานทุกฝ่ายได้เรียบร้อยแล้ว ข้าพเจ้าได้เชิญ พ.ต.อ.จิตร สีสายุทธ เมื่อครั้งเป็น ผกก.ตชด. เขต ๕ และ พ.ต.อ.เริงณรงค์ ทวีโภค ผกก.ตชด. เขต ๖ มาพบและชี้แจงถึงความจำเป็นที่จะต้องตั้ง โรงเรียน ดชด. ขึ้น เป็นความเร่งด่วนอันดับหนึ่ง เพราะเป็นพื้นที่ๆ มีชาวเขาเผ่าต่างๆ มากที่สุด เขต ๖ ก็มีชาวเขาเผ่าม้งมากที่สุดตามแนวทิวเขา

ตะนาวศรี รongมาเป็นเผ่ากะเหรี่ยง ชาวม้งมีพญา ม้งเป็นหัวหน้า พญา ม้งผู้นี้เคยขี่ม้า นำกำลังแม่ว นับจำนวนพันมาพบกับ พล.ต.อ.เผ่าฯ ที่ อ.แม่สอด จ.ตาก ได้รับประทานอาหารและเสพสุราร่วม กันทั้งคืนแล้วแยกกันเดินทางกลับ หลังจากนั้นมาชาวเขาเผ่าม้งด้านตะวันตกไม่เคยมีปัญหา กับ ดชด. อีกเลย การตั้งโรงเรียน ดชด. ก็ได้เริ่มขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๙๙ ได้เริ่มขึ้นครั้งแรกทั้งสองเขต รวม ๑๘ โรงเรียน นับว่าเป็นการเริ่มยิงอาวุธทางความคิดเข้าประชาชนชาวเขา เป็นการปูพื้นฐานอาวุธทาง ความคิดได้ผล เพราะถ้าพูดภาษาเดียวกันไม่ได้ก็ใช้อาวุธทางความคิดไม่ได้ ขอให้เห็นใจเถิดว่าจะ คิดจะทำอะไรอย่างหนึ่งนั้นไม่ใช่ของง่าย แต่ถ้าจะทำลายนั้นชั่ววินาทีเดียวก็ย่อยยับได้ การตั้ง โรงเรียน ดชด. นั้น แม้แต่ อ.ก.พ.กรมตำรวจในสมัยนั้นยังมีบางท่านไม่เห็นด้วย บอกว่าไม่ใช่ หน้าที่ของตำรวจ ข้าพเจ้าต้องแถลงรายละเอียดและความจำเป็นต่างๆ ให้ฟังจึงได้ยอมรับ แต่ไม่ ยอมให้การสนับสนุน เชื้อไหมครับข้าพเจ้าสร้างโรงเรียน ดชด. นั้นไม่เคยได้รับงบประมาณช่วย เหลือแม้แต่บาทเดียว อาคารเรียนก็แสวงหาเอาตามธรรมชาติ ใช้ผ้าเดินที่กระเบาะบ้าง ไม้ไผ่บ้าง แฝกบ้าง ไปตามเรื่องพอที่จะหาได้ พอต่อมาภายหลังพ่อแม่เด็กชาวเขาเห็นชอบได้ช่วยกันทำ โรงเรียนชั่วคราวได้สำเร็จ สร้างร่วมกันโดยครู ดชด. กับชาวบ้านชาวเขานั้นเอง บางแห่งก็เรียนใน ค่ายสนามของ มว.ดชด. นั่นเอง และเมื่อได้เห็นผลปีต่อๆ มา จำนวน โรงเรียน ดชด. ได้เพิ่ม จำนวนมากขึ้น จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๐๐ จึงได้มีถึง ๘๔ โรงเรียนการช่วยเหลือก็ได้เพิ่มมากขึ้นจากกระทรวงศึกษา จากกรมประชาสัมพันธ์และหน่วยอื่นๆ จนกระทั่งเกิดปฏิวัติโดย จอมพลสฤษดิ์ฯ เมื่อวันที่ ๑๖ ก.ย. ๒๕๐๐ ข้าพเจ้าก็ได้พ้นหน้าที่ไปและได้กลับมาอยู่ ดชด. ใหม่โดยไม่มีตำแหน่ง ข้าพเจ้ากลับมา ดำเนินงานเรื่อง โรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม ที่เรียกว่า ปอเนาะ

ในขั้นแรก โรงเรียน ดชด. โคนก้อเหตุที่ โรงเรียน ดชด.บ้านป่ายาบ จ.เลย ถูกศึกษาธิการ และ ผวจ.เลย รายงานว่าตั้งโรงเรียนเถื่อนและเข้าช้อนกับโรงเรียนประชาบาลของ อ.เชียงคาน ซึ่งได้ตั้ง

โรงเรียนแล้วในรายงานปรากฏมีจำนวนนักเรียน มีครูและมีครูใหญ่ด้วย และตั้งมาเป็นเวลาหลายปีแล้ว ข้าพเจ้าจึงได้ให้ พ.ต.อ.มโน สมิตะพินทุ ผกก.ตชด. เขต ๔ ไปสอบสวนและถ่ายภาพสอบปากคำผู้ใหญ่บ้านปายาบ เพราะรายงานของ กก.ตชด.เขต ๔ ได้เปิดโรงเรียนในปี พ.ศ. ๒๔๙๙ ในวันชาติสมัยเก่าและครูได้โดดร่มเอาธงชาติไทยไปติดที่โรงเรียน และเส้นทางทุรกันดารมาก ผลปรากฏสุดท้ายฝ่ายเราเป็นฝ่ายถูก ทางศึกษาธิการอำเภอ และจังหวัดเลยถูกลงโทษเป็นแถวฐานดัดตุนผู้ว่า จว.เลย และกระทรวงศึกษาธิการสมัยนั้นได้มีหนังสือประกาศรับรองโรงเรียน ตชด. เป็นโรงเรียนที่ให้การศึกษแบบนอกโรงเรียนของ ศธ.เป็นการถูกต้อง ไม่ใช่โรงเรียนเถื่อนอีกต่อไป เหมือนกับ ตชด.ในสมัยแรกที่ตั้งตามประกาศกระทรวงมหาดไทยไม่ได้ออกเป็น พ.ร.บ. เช่นหน่วยตำรวจอื่น ท่าน พล.ต.จ.จงฯ ข้าพเจ้าจำนามสกุลท่านไม่ได้ ท่านเป็น หนก.วข. ของ ตร.ท่านบอกข้าพเจ้าว่า ตชด. เป็นตำรวจเถื่อน ท่านผู้นี้เป็นคนตรงพูดจาเฝงผางตรงไปตรงมาเวลาประชุม อ.ก.พ.กรมตำรวจเสียงท่านดัง เป็นรองจากอธิบดีเฝ้าฯ เคยประกาศลาออกกลางที่ประชุม อ.ก.พ. ข้าพเจ้านิยมท่านจริงๆ

ข้าพเจ้าบันทึกเรื่องสำคัญยิ่งเกี่ยวกับโรงเรียน ตชด.ที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจาก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมราชชนนี และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตอนนั้นข้าพเจ้าถูกหวยปฏิวัติไปสังกัดอยู่กรมตำรวจ (ประจำกรมเพื่อรอการปลด) แต่ยังทรงพระเมตตาและพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ เป็นนายตำรวจราชสำนักเเวร ถึงแม้ว่าทาง ตร.นำขึ้นกราบบังคมทูลฯ ให้พ้นจากหน้าที่นี้ เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แปรพระราชฐานครั้งแรกไปประทับแรมที่พระตำหนักดอยบวกฯ ซึ่งกรมป่าไม้สร้างถวายเป็นหลังดอยสุเทพ พระตำหนักภูพิงค์ฯ ยังไม่ได้สร้างและได้เคยใช้สถานที่นี้เป็นสถานที่รับรอง ดร.ชูกาโน อดีตประธานาธิบดีอินโดนีเซีย เป็น พระราชอาคันตุกะ ระหว่าง

ทางเสด็จพระราชดำเนิน ครูโรงเรียน ตชด. ได้นำเด็กนักเรียนชาวเขาเผ่าม้ง (ดอยปุย) ภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็น โรงเรียน ตชด. (เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑) มาเข้าแถวรับเสด็จเมื่อรถพระที่นั่งผ่านได้ ร้องเพลงสรรเสริญพระบารมีถวาย รถพระที่นั่งหยุดและได้รับสั่งถามผู้ตามเสด็จว่าใครเป็นผู้สอน ให้เด็กชาวเขาร้องเพลง ทรงได้รับคำตอบว่า ตชด. เป็นผู้สอน และได้มาตั้งโรงเรียนสอนชาวเขาเผ่าม้ง ที่ดอยปุย และได้รับสั่งถามต่อไปว่าเป็นความคิดของใคร มีผู้กราบบังคมทูลฯ ชื่อข้าพเจ้าว่าเป็น ผู้ริเริ่ม ต่อมาได้เสด็จพระราชดำเนินไปที่โรงเรียน ตชด. ดังกล่าว และได้รับพระมหากรุณาธิคุณ เริ่มต้นมาตั้งแต่นั้น วันหนึ่งข้าพเจ้าได้ไปปฏิบัติหน้าที่เวรนายตำรวจราชสำนัก ณ พระตำหนัก จิตรลดา และได้ถวายรายงานตัวตามระเบียบเมื่อจะตามเสด็จตามพระราชกิจเมื่อถวายรายงาน เสร็จท่านทรงรับสั่งถาม เรื่องโรงเรียน ตชด. ทรงถามถึงเหตุผลต่างๆ ข้าพเจ้าได้กราบบังคมทูลฯ อย่างย่อๆ ถวายและกราบบังคมทูลฯ ว่าคงจะต้องใช้เวลากราบบังคมทูลฯ นานพอสมควร ภายหลังเมื่อเสด็จกลับจากพระราชภารกิจแล้วได้โปรดเกล้าฯ ให้ขึ้นเฝ้าบนพระตำหนักและได้ ถวายรายงานโดยละเอียดถึงความเป็นมาและความจำเป็นที่จะต้องตั้งโรงเรียน ตชด. เพื่อความ มั่นคงและปลอดภัยของชาติบ้านเมืองในอนาคต

ในปัจจุบันนี้โรงเรียน ตชด. ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยเฉพาะสมเด็จพระบรมราชชนนีฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระ เจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ที่ประชาชนเรียกกัน ดิดปากว่า "สมเด็จพระพี่นาง" ได้ทรงมีพระราชหฤทัยใส่ตลอดเวลาตั้งปรากฏเป็นที่ทราบแก่ประชาชน ทั่วทั้งประเทศ ทรงจัดหางบประมาณสร้างโรงเรียน ตชด. นับเป็นร้อยๆ โรงเรียนโครงการอาหาร กลางวัน โครงการศึกษาและอนามัยฯ มากมายเหลือคณานับและเป็นตัวอย่างทำให้โรงเรียนของ กระทรวงศึกษาและหน่วยงานต่างๆ ได้ตื่นตัวขึ้นโดยเฉพาะโครงการอาหารกลางวันได้นำวิธี ดำเนินการไปใช้ในทุกวัน

บันทึกความทรงจำ

พล.ต.ท.มโน สมิตะพินทุ
อดีตผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ

เมื่อปลายปี พ.ศ. ๒๔๙๗ กรมตำรวจได้ออกคำสั่งให้รวมตำรวจรักษาดินแดน (รด.) กับ ตำรวจรักษาชายแดน (รช.) เข้าเป็นหน่วยเดียวกัน เรียกว่า ตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.) เฉพาะกองกำกับการตำรวจภูธรเขต ๔ จังหวัดอุดรธานี ให้โอนค่ายเสนีย์รณยุทธ ทั้งตัวบุคคลที่ประจำอยู่อาวุธยุทโธปกรณ์ เครื่องมือสื่อสาร ยานพาหนะ พื้นที่และสิ่งก่อสร้างทั้งหมด เปลี่ยนเป็นกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๔ ขึ้นตรงต่อกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (บช.ตชด.) ในกรุงเทพฯ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๔๙๘

ข้าพเจ้าในฐานะตำแหน่งผู้บังคับค่ายเสนีย์รณยุทธ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๖ ได้รับแต่งตั้งให้เป็นรอง ผกก.ตชด.เขต ๔ โดยมี พ.ต.อ.วิศิษฐ์ เขาวนะปรีชา ผกก.ภ.จว.นครพนม รักษาการฯ ผกก.ตชด.เขต ๔ อีกตำแหน่งหนึ่ง ที่ทำงานหลักของท่าน คือ กก.ภ.จว.นครพนม ส่วนข้าพเจ้าอยู่ประจำทำงานที่ค่ายเสนีย์รณยุทธ จว.อุดรธานี เมื่อมีคำสั่งให้รวมตำรวจ รด. และ รช. เป็น ตชด. งานแรกที่ข้าพเจ้าต้องทำคือ ตระเวนไปดู ไปพบ ไปรู้จักทั้งคนและที่ฝึกตำรวจ รด. และ รช. ในเขต ๔ ทั้งหมด ตลอดจนลักษณะภูมิประเทศ สภาพความเป็นอยู่ของชาวบ้าน และข้าราชการหน่วยต่างๆ ที่ตั้งอยู่ในอำเภอ และจังหวัดต่างๆ ในเขต ๔ ตามแนวชายแดนตั้งแต่ อ.ด่านซ้าย อ.ท่าลี่ ตามลำน้ำเหือง ถึง อ.เชียงคาน จว.เลย ตามริมแม่น้ำโขงลงมาถึงเขต จว.หนองคาย จว.นครพนม สิ้นสุดที่ อ.มุกดาหาร จว.นครพนม สมัยนั้น จากนั้นก็เป็นแผนการเคลื่อนย้ายหมวด รด. และ รช. หมุนเวียน เามาปรับกำลังและฝึกกันใหม่ให้เป็นหมวด ตชด. การทำเช่นนั้นเพราะตำรวจ รด. และ รช. จัดกำลังคนและอาวุธไว้แต่เดิมไม่เหมือนกัน จำเป็นต้องจัดใหม่ ฝึกใหม่ หมุนเวียนกันเข้ามา และส่งไปรักษาชายแดน ใช้เวลาประมาณปีเศษ

ในปี พ.ศ. ๒๔๙๙ บข.ตขต. สั่งการให้สำรวจชาวเขาเผ่าต่างๆ ในพื้นที่แต่ละเขต และให้เตรียมการจัดตั้งโรงเรียนสอนหนังสือให้แก่เด็กชาวป่า ชาวเขา และประชาชนในพื้นที่ทุรกันดาร ทางไกลคมนาคม ความมุ่งหมายหลักในขณะนั้น คือ “การข่าว” สำหรับป้องกันและรักษาชายแดน ส่วนความมุ่งหมายรองลงไปก็คือ ช่วยพัฒนาให้รู้หนังสือ รู้ข่าวคราวต่างๆ ของประเทศของตนเอง สำนึกในความเป็นคนไทย และเป็นมิตรกับตำรวจชายแดน ช่วยเหลือ เป็นหู เป็นตา และเป็นกำลัง ส่วนหนึ่งช่วยเหลือตำรวจชายแดน ในการป้องกันรักษาชายแดนไว้ ก่อนที่กำลังทหารจะเคลื่อนย้ายเข้าไปรักษาพื้นที่ และป้องกันประเทศ

การสำรวจชาวเขาในพื้นที่เขต ๔ นั้น มีชาวเขาเผ่ามั่ว (ม้ง) อยู่เฉพาะบนภูมิลอ เขต อ.ด่านซ้าย จว.เลย ต่อเขตกับ อ.นครไทย จว.พิษณุโลก แต่เพียงแห่งเดียว นอกจากนั้นก็ยังมีชาวภูไท หรือผู้ไท อยู่บนเทือกเขาภูพาน และแนวเชิงเขาจาก จว.อุดรธานี ไป จว.สกลนคร และ จว.นครพนม ชาวภูไททางด้าน อ.กุมภวาปี จนถึงต่อเขต อ.วาริชภูมิ จว.สกลนคร ที่ได้ไปสำรวจในปี พ.ศ. ๒๔๙๙

การสำรวจชาวเขาทาง อ.ด่านซ้าย ในปี พ.ศ. ๒๔๙๙ ข้าพเจ้าได้มอบให้ ร.ต.ท.ดำเกิง รื่นนาม เป็นหัวหน้าชุด ส่วนข้าพเจ้ากับครูฝึกอีกชุดหนึ่ง สำรวจชาวไทยภูเขาทางด้านตะวันออกบนเทือกเขาภูพานไปจนถึงเขต จว.สกลนคร คณะของ ร.ต.ท.ดำเกิง รื่นนาม มีนายตำรวจร่วมไปด้วย ๑ นาย ครูฝึก ๔ นาย พนักงานวิทยุ ๒ นาย นายสืบพยาบาล ๑ นาย จากค่ายเสนีย์ รณยุทธไปสมทบกับชุดของ ผู้บังคับหมวด ตขต. อ.ด่านซ้าย ขึ้นไปสำรวจชาวเขบบนภูมิลอ เขต ติดต่อ อ.หล่มสัก และ อ.นครไทย ผลการสำรวจมีแนวชาวต้องการโรงเรียนสอนบุตรหลาน ตขต. ก็ช่วยชาวเขาเหล่านั้นสร้างโรงเรียนกันตามมีตามเกิด ใช้วัสดุก่อสร้างเท่าที่จะหาได้ในพื้นที่ และจัดครูตำรวจเข้าไปสอน จัดพนักงานวิทยุ นายสืบพยาบาล และกำลังเพิ่มเติมอีก ๓-๕ นาย เป็นกำลังเพิ่มเติมในเบื้องต้น มีเสบียงและอาหาร ยารักษาโรคเพียงพอ จะอยู่ได้ในระยะเวลาหนึ่ง

ก่อนจะมีการสลับเปลี่ยน ซึ่งก็จะกำหนดระยะเวลาในรอบหนึ่งเดือน ส่วนครูที่สอนนักเรียนนั้นสมัครใจอยู่นานกว่าระยะเวลาหมุนเวียน อุปกรณ์การเรียนการสอนในระยะเริ่มแรก ขอรับการสนับสนุนจากส่วนกลาง ชาวเขามีความพอใจส่งลูกมาเรียนหนังสือ เป็นโรงเรียนชาวเขาแห่งแรกของ กก.ตชด. เขต ๔ ในปี พ.ศ. ๒๔๙๙

ดำเนินการสอนอยู่ได้ประมาณ ๒-๓ ปี ทางฝ่ายศึกษาธิการอำเภอด่านซ้าย จว.เลย ก็ขอรับมอบโอนไปเป็นโรงเรียนของจังหวัด แต่ก็อยู่ได้ไม่นานก็เลิกไปโดยปริยาย เพราะครูที่จัดส่งขึ้นไปนั้นเข้าใจว่ามีได้สมัครใจ และต้องโดดเดี่ยว การเดินทางขึ้นลงภูเขาสูงชัน ต้องระมัดระวังอันตรายจากสัตว์ป่านานาชนิด รวมทั้งโรคภัยไข้เจ็บด้วย การเดินทางมารับเงินเดือน และประชุมแต่ละครั้งก็ลำบากเสียเวลาหลายวัน บางครั้งเมื่อลงมาแล้วก็อยู่บ้านนาน ๕-๗ วัน จึงจะกลับขึ้นไปสอน บางคราวก็อาจจะนานกว่านั้น นักเรียนก็ต้องรอครู ครูก็ลำบากไม่อยากขึ้นไปสอน ในที่สุดก็ไม่มีนักเรียนและแล้วโรงเรียนก็เลิกกลับไป ต่อมาเมื่อลัทธิคอมมิวนิสต์เข้มแข็งขึ้นในระยะหนึ่งก็ส่งชาวเขาจากพื้นที่นี้ไปรับการฝึกอาวุธและการรบแบบกองโจรจากต่างประเทศ แล้วกลับมาปฏิบัติการเป็น ผกค. ในบริเวณนี้ ที่เรียกว่า หินร่องกล้า และเป็นบริเวณละแวกเดียวกันกับภูมโล

การสำรวจทางด้านภูพานจากอุดรธานีไปยังสกลนครนั้น ข้าพเจ้าได้ขอยืมม้าจาก กก.ภ. จว.อุดรธานี มา ๗ ตัว ให้ครูฝึกอีก ๖ นาย เดินทางด้วยการขี่ม้าในราวปลายปี พ.ศ. ๒๔๙๙ ออกจากค่ายเสนาธิการยุทธ ไปตามถนนสายอุดรธานี-สกลนคร ซึ่งยังเป็นถนนลูกรังอยู่ เมื่อถึง กม. ๑๘ เลี้ยวขวาไปทางหนองหาน ภูมกวาปี เลี้ยวขึ้นสันเขาภูพาน ตั้งแต่ภูสนาม ภูไม้เป่า ภูเมย เรื่อยไปตามทางเดินและทางเกวียนของชาวบ้านภูไทยบนสันเขาภูพาน พักค้างคืนสนทนาสอบถามทุกข์สุขของชาวบ้าน ไปตามหมู่บ้านต่างๆ หลายแห่ง ก่อนจะถึงภูผาหัก ก็มีหมู่บ้านสามหมู่บ้านเป็นรอยต่อระหว่างจังหวัดอุดรธานี-สกลนคร และกาฬสินธุ์ หมู่บ้านเหล่านี้ต้องการโรงเรียน เพื่อ

ให้บุตรหลานของตนได้เรียนหนังสือ โดยให้เหตุผลว่าลูกหลานโตเป็นหนุ่มสาวที่แต่งงานมีเหย้ามีเรือนแล้วก็มีมาก แต่ไม่รู้หนังสือกันเลย ผู้ใหญ่บ้านทั้งสามหมู่บ้านเล่าให้ฟังว่า เคยไปขอพบศึกษาธิการอำเภอสว่างแดนดิน จว.สกลนคร เพื่อขอให้ไปจัดตั้งโรงเรียน แต่ไม่ได้พบได้พบเพียงแต่เสมียนเท่านั้น พวกเขาได้รายงานว่าอยากได้โรงเรียน มีครูไปสอนหนังสือให้แก่บุตรหลาน ถ้าทางราชการไม่มีเงินสร้างโรงเรียน พวกเขาจะช่วยกันสร้างให้ ถ้าไม่มีเงินจ้างครูไปสอน พวกเขาจะเรียกริเงินช่วยกันเป็นเงินเดือนครูที่ไปสอน เสมียนของศึกษาธิการอำเภอบอกว่าจะช่วยกันสร้างโรงเรียนขึ้นมาเองนั้นไม่ได้ผิดกฎหมาย พวกเขาผิดหวัง และไม่มีโรงเรียนมาจนถึงวันนี้ ข้าพเจ้ากับครูฝึกขี่ม้าไปบนเทือกเขาภูพานและได้รับทราบเรื่องนี้ พวกเขาขอร้องให้ข้าพเจ้าช่วยเหลือในเรื่องนี้ ข้าพเจ้ารับปากว่าจะไปสอบถามให้ และตั้งใจจะไปพบผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร คือ นายสุพัฒน์ วงษ์วัฒน์ เพราะรู้จักกันดีมาก เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๔๙๑ ท่านเป็นนายอำเภออำนาจเจริญ และ ข้าพเจ้าเป็นหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภออำนาจเจริญ จว.อุบลราชธานี (ปัจจุบันแยกเป็น จว.อำนาจเจริญ)

ต่อจากสามหมู่บ้านรอยต่อสามจังหวัด พวกเรา ๗ คน ขี่ม้าบนเทือกเขาภูพานไปจนถึงภูผาทักจำเป็นต้องเลี้ยวกลับมาลงทางตำบลไชยวานตั้งใจจะกลับจว.อุดรธานีเพียงแค่นี้เพราะขี่ม้ามา ๖ วันแล้ว คืนวันนั้นได้ขออาศัยพักค้างคืนที่บ้านกำนันเพชร ทองคำใบ ๑ คืน รุ่งเช้าขี่ม้ากลับ อ.หนองหาน จว.อุดรธานี โดยเส้นทางของชาวบ้านไปยังเส้นทางสายหลัก อุดรฯ-สกลนคร ระยะทางไกลมาก ผ่านทุ่งนา ป่าเขาสลับกันไป จากเข้าจนค่ำ เวลา ๒๓.๐๐ น.เศษ ก็ถึงบ้านผา อยู่ติดถนนใหญ่ กม.ที่ ๕๑ จาก จว.อุดรธานี ขี่ม้าย้อนกลับถึง อ.หนองหาน ประมาณ เวลา ๐๑.๐๐ น. รุ่งเช้า ๐๕.๐๐ น. เดินทางกลับถึงค่ายเสนาธิการยุทธ เวลา ๐๗.๐๐ น.

เรื่องโรงเรียนที่ชาวภูไทบนเทือกเขาภูพานต้องการนั้นยังไม่มีโอกาสได้พบศึกษาธิการอำเภอสว่างแดนดิน คงได้พบแต่เสมียนศึกษาธิการอำเภอเท่านั้น และถูกขู่ว่าผิดกฎหมาย จะมี

ความผิดถ้าสร้างโรงเรียนกันเอง ข้าพเจ้าได้เดินทางไปจังหวัดสกลนคร และเล่าเรื่องให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ และท่านรับปากว่าจะจัดการให้ ข้าพเจ้าก็ขอขอบคุณและนึกในใจอยู่ว่าทางจังหวัดหรืออำเภอไม่ทำให้เขา ตชด.กำลังสำรวจเรื่องโรงเรียนเขาและประชาชนไกลคมนาคมอยู่ท้องถิ่นใด หมู่บ้านใด ต้องการโรงเรียน ทางอำเภอ-จังหวัด ไม่มีงบประมาณ ตชด.ก็จะช่วยชาวบ้านจัดให้ไปพลางก่อนโดยมีครู ตชด.ไปสอนให้ ไม่ทราบว่าจะทางอำเภอสว่างแดนดินไปตั้งโรงเรียนให้ตามที่ชาวบ้านขอหรือไม่ เพราะข้าพเจ้าเองก็ย้ายไปจังหวัดอุบลราชธานี ผู้ว่าราชการจังหวัดก็ย้ายไปจังหวัดอื่น ทราบแต่เพียงว่าตรงเขตรอยต่อสามจังหวัดบนเทือกเขาภูพานดังกล่าวแล้วนั้น กลับกลายเป็นฐานที่มั่นสำคัญแห่งหนึ่งของ ผกค.ในเขต ๔ เมื่อช่วงเวลาระหว่าง พ.ศ. ๒๕๒๐-๒๕๒๔ กว่าที่จะใช้กำลังปราบปรามได้ก็สูญเสียกำลังพล งบประมาณ และเสียเวลานานไปชั่วระยะเวลาหนึ่ง มานั่งคิดเสียดายในภายหลังโดยส่วนตัวเองว่า ถ้า ตชด.จัดตั้งโรงเรียนให้เขา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๙ พื้นที่ตรงนั้นก็ควรจะเป็นฐานที่มั่นของ ตชด. ไม่ใช่เป็นของ ผกค. นำเสียดายจริงๆ

หลังจากที่จัดตั้งโรงเรียนในหมู่บ้านแม้ว (มัง) บนภูมโล เขต อ.ด่านซ้าย จว.เลย ติดเขต อ.นครไทย จว.พิษณุโลก ไปแล้ว บข.ตชด.ก็ได้สั่งการเพิ่มเติมให้ทุกหมวด ตชด. มีโรงเรียนอย่างน้อย หมวดละ ๑ โรงเรียน ในสมัยนั้นยังไม่มีกองร้อย ตชด. หมวด ตชด.ที่กระจายอยู่ตามแนวชายแดนก็ลาดตระเวนออกสำรวจสอบถามความต้องการของประชาชนในพื้นที่ห่างไกลคมนาคมแล้วช่วยกันสร้างโรงเรียนขึ้นตามมีตามเกิด โดยใช้วัสดุเท่าที่หาได้ในพื้นที่

การคัดเลือกครูไปสอนก็คัดเลือกจากผู้ที่มีสมัครใจ และมีความประพฤติดี ประการสำคัญที่ กก.ตชด.เขต ๔ ใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือก ก็คือพิจารณาคัดเลือกครู ตชด. ที่มีภรรยาแล้วและอนุญาตให้ภรรยาไปอยู่ที่โรงเรียนได้ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความวุ่นวาย และจะได้ไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับหญิงชาวบ้านโดยผิดศีลธรรมจารีตประเพณี โดยเฉพาะเด็กนักเรียนเขาและประชาชนไกลคมนาคมบางแห่งโตเป็นสาวเร็ว จำเป็นต้องกันไว้ก่อน

ในสมัยเริ่มแรกนักเรียนไม่มีเครื่องแบบ การแต่งกายก็ตามมีตามเกิด กระดาษดินสอและหนังสือเรียนก็ขาดแคลนหากันเองบ้าง อาศัยการสนับสนุนจากส่วนกลางบ้าง หนังสือเรียนต้องทูลถนอมไว้ส่งต่อๆ กันไปให้รุ่นหลังได้ใช้เป็นแบบเรียน อุปสรรคอีกประการหนึ่งก็คือ ข้อกล่าวหาว่าตั้งโรงเรียนเดือนผิดกฎหมาย กว่าจะตกลงกันได้ส่วนกลางตกลงกับกระทรวงศึกษาธิการส่วนภูมิภาคตกลงกับศึกษาธิการจังหวัด ใช้เวลาห้วงระยะหนึ่งในการวางระเบียบและข้อตกลงระหว่างกันในเรื่องวุฒิครู การใช้หลักสูตรและหนังสือแบบเรียน

การมอบโอนโรงเรียนให้กับกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อมีนักเรียนแต่ละแห่งเกินกว่า ๖๐ คนขึ้นไป และทางฝ่ายศึกษาธิการจังหวัดมีความพร้อม ตชด.ก็จะมอบโอนเป็นโรงเรียนของแต่ละจังหวัด

สำหรับชื่อ ตชด. ภายหลังการปฏิวัติเมื่อ ๑๖ ก.ย. ๒๕๐๐ ก็เปลี่ยนเป็นตำรวจภูธรชายแดน (ภชด.) แล้วก็เปลี่ยนกลับมาเป็น ตชด.ตามเดิมเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ช่วงระยะเวลาของคณะปฏิวัติก็นานหลายปี โรงเรียน ตชด.บางแห่งก็อยู่ในสภาพขังกัน สอนกันไปตามมีตามเกิดเช่นเดิมก็มี

ปัจจุบันนี้ก้าวหน้ามากเป็นอย่างยิ่ง นับตั้งแต่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เสด็จฯ ทรงเยี่ยม โรงเรียน ตชด.ทุกภาค และพระราชทานเงินสร้างโรงเรียนให้ดีขึ้น รวมทั้งพระราชทานเงินให้สร้างโรงเรียนเพิ่มขึ้นหลายแห่งรวมทั้งพระราชทานเครื่องแบบนักเรียนหญิง-ชาย และเครื่องเขียนแบบเรียนให้ทุกปี บรรดาบุคคล คณะบุคคล บริษัท ห้างร้าน และธนาคารต่างๆ ได้ทราบก็พากันโดยเสด็จพระราชกุศลถวายเงินสร้างโรงเรียนเพิ่มขึ้น และสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนกันเป็นจำนวนมาก รวมทั้งเกิดมีโรงเรียนพี่โรงเรียนน้อง เป็นโครงการช่วยเหลือ ร.ร.ตชด.ในถิ่นทุรกันดารขึ้นอีกด้วยโรงเรียน ตชด.จึงอยู่ในสภาพที่ดีขึ้นมากตามลำดับ ทั้งนี้นอกจาก บข.ตชด.จะซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณเป็นอย่างยิ่งตลอดมาแล้ว บรรดาราชบุรุษในถิ่นทุรกันดารที่มีโรงเรียน ตชด.ตั้งอยู่ต่างก็ซาบซึ้ง และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นอย่างยิ่งทั่วกันตลอดมาจนถึงวาระสมัยที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ทรงเยี่ยมโรงเรียน ตชด. และ

พระราชทานอุปกรณ์การเรียนการสอน ตลอดจนโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันแก่เด็กนักเรียน และเสด็จฯ ทรงเยี่ยมกิจการของโรงเรียน ดชด.เป็นประจำเสมอมา ทำให้กิจการโรงเรียน ดชด.ที่ยังคงมีอยู่ในสมัยนี้เจริญก้าวหน้าขึ้นอีกมาก

เหตุการณ์สำคัญที่ข้าพเจ้าประทับใจมากที่สุด คือ โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันของเด็กนักเรียนที่ยากจนในถิ่นทุรกันดารของโรงเรียน ดชด.นั้น โครงการนี้ พระองค์ท่านรับสั่งว่า เริ่มแรกให้โรงเรียน ดชด.ได้รับการช่วยเหลือเป็นตัวอย่างไปก่อน ส่วนโรงเรียนต่างๆ ของส่วนราชการจังหวัด และกระทรวงศึกษาธิการนั้น มีจำนวนมากขอให้รอไว้และช่วยเหลือตนเองไปพลางก่อน หลังจากเริ่มต้นทดลองให้โรงเรียน ดชด.ดำเนินการแล้วเพียงไม่นานข้าพเจ้าได้ไปดูโรงเรียน ดชด.ที่บ้านสวนผึ้ง อ.จอมบึง จ.ราชบุรี ครูโรงเรียน ดชด.ได้พาข้าพเจ้าดูสวนผักต่างๆ ที่ปลูกไว้ตามโครงการอาหารกลางวันแก่เด็กนักเรียน ครูได้รายงานให้ทราบว่า มีแต่ผักต่างๆ หลายชนิดที่จะประกอบอาหาร แต่ไม่มีเกลือ น้ำตาล กะปิ น้ำปลา น้ำส้ม และน้ำมันพืช จะขายพืชผักที่มีอยู่ก็ขายไม่ออก ชาวบ้านเขาก็มีปลูกอยู่บ้างและบางอย่างก็ขอกันกิน การประกอบอาหารจึงมีอุปสรรค ข้าพเจ้าจึงได้ให้ กก. ๕ บก.อก.ดชด.ขณะนั้นติดต่อกับเจ้าหน้าที่การเกษตรสวนจิตรลดาขอให้นำความเรื่องนี้ กราบบังคมทูล สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อพระองค์ทรงทราบแล้วเห็นว่าเป็นเรื่องจริงก็พระราชทานเงิน ให้หัวละ ๑ บาทต่อวัน รวมกันเป็นค่าเครื่องปรุงอาหารแก่เด็กนักเรียนทุกโรงเรียน ดชด.ทันที นับว่าเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างล้นพ้นแก่ โรงเรียน ดชด. โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันแก่เด็กนักเรียนนี้ได้แพร่หลายไปยังโรงเรียนต่างๆ ของจังหวัดและกระทรวงศึกษาธิการ ด้วยรวมทั้งในส่วนของ กทม. นับว่าได้ผลดีเยี่ยม นอกจากนั้นก็ยังมีผลพลอยได้ติดตามมาในเรื่องการฝึกสอนฝึกหัดวิชาการเกษตรบางประการให้แก่เด็กนักเรียน แถมมีการฝึกวิชาชีพบางอย่างตามมาด้วย เช่น การตัดผม การเย็บปักถักร้อย การจักสาน และวิชาชีพอื่นๆ บางประเภทจึงเป็นที่น่าประทับใจอย่างยิ่ง เพราะจะเป็นผลดีต่อเยาวชนที่จะเป็นกำลังสำคัญของชาติบ้านเมืองต่อไปในอนาคต

บันทึกความทรงจำ

โดย พ.ต.อ.จำลอง จุลกะ
อดีตรองผู้บังคับการสถาบันพัฒนา
ข้าราชการตำรวจ

ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๐๐ สมัยที่ พล.ท.ชาญ อังศุโชติ ดำรงตำแหน่ง ผู้บัญชาการ ตำรวจตระเวนชายแดน ท่านได้ดำเนินการพัฒนากิจการตำรวจตระเวนชายแดนหลายประการ ประการสำคัญอย่างหนึ่งคือ การพัฒนาโรงเรียนชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคม ซึ่งในขณะนั้น ยังอยู่ในระยะแรกเริ่มการก่อตั้ง และมีความจำเป็นต่อสถานการณ์ ในพื้นที่ห่างไกลคมนาคม ตามแนวชายแดนเป็นอย่างยิ่ง

พล.ท.ชาญ อังศุโชติ ได้เห็นความสำคัญที่กำลังตำรวจตระเวนชายแดน ส่วนใหญ่ปฏิบัติ หน้าที่อยู่ตามแนวชายแดน โดยเฉพาะที่ตั้งศูนย์รวมชาวเขาแดน ของตำรวจตระเวนชายแดน และตำรวจพลร่มจากค่ายนเรศวร ควรเพิ่มเติมเรื่องการศึกษา เพื่อประโยชน์ด้านการหาข่าว ส่งข่าวจากชาวเขาเผ่าต่างๆ ที่อยู่ตามชายแดนรอบประเทศมากยิ่งขึ้น จึงริเริ่มตั้งโรงเรียนสอนชาว เขาและประชาชนไกลคมนาคมขึ้น ที่ศูนย์รวมชาวเขาแดนทุกเขต (ตชด.) และศูนย์รวมข่าว ของตำรวจพลร่มค่ายนเรศวร

การเข้ารับการอบรมจากคณะอาจารย์ ของกระทรวงศึกษาธิการ จากความคิดริเริ่มดังกล่าว เพื่อให้ได้มาตรฐานในการสอน ตลอดจนวิธีปฏิบัติต่อผู้ไม่รู้หนังสือ ในปี พ.ศ. ๒๕๐๑ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน จึงมีคำสั่งให้กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนทุกเขต รวมทั้งกองกำกับการสนับสนุนทางอากาศ จัดส่งผู้ทำหน้าที่ครูตำรวจตระเวนชายแดนประกอบด้วยนายตำรวจ นายสิบ พลตำรวจ รวมทั้งสิ้น ๔๐ นาย เดินทางไปเข้ารับการอบรมหลักสูตร การสอนในโรงเรียนชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคม ใช้เวลาในการอบรม ๔ สัปดาห์ ที่ครูสัมมนาจารย์ ภายในโรงเรียนพญาไท อำเภอพญาไท กรุงเทพมหานคร โดยอยู่ในความควบคุม ของกระทรวงศึกษาธิการซึ่งขณะนั้นประกอบด้วย อาจารย์อภัย จันทวิมล อาจารย์จรูญ วงษ์สายันท์

อาจารย์เกรียง เอี่ยมสกุล และคณะอาจารย์ ที่ชำนาญการสอนจากสถาบันต่างๆ ทั้งโรงเรียนอนุบาลและชั้นประถม

สำหรับนายตำรวจที่เข้ารับการอบรมเท่าที่จำได้มีอาทิเช่น

๑. ร.ต.ท.สมบุญ	สมประเสริฐ	จากเขต ๒
๒. ร.ต.ท.มนัส	ขันธทัตบำรุง	จากกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
๓. ร.ต.ท.ไพโรจน์	ปุษยะนาวิน	จากเขต ๕
๔. ร.ต.ท.ศรีทอง	อินทลิป	จากเขต ๙
๕. ร.ต.ท.ชนะ	ไชแสง	จากเขต ๔
๖. ร.ต.ท.ปรีดา	จารุมาศ	จากเขต ๕
๗. ร.ต.ต.นิพนธ์	สุชาโต	จากกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
๘. ร.ต.ต.ขจร	รุ่งขจรกลิน	จากเขต ๖
๙. จ.ส.ต.จำลอง	จูลกะ	จาก กก.สอ.

วิชาที่ทำการอบรมประกอบด้วย

- การประดิษฐ์เครื่องช่วยสอน การทำของเล่นเด็กจากสิ่งของเหลือใช้ การใช้กระดาษสีตัดเป็นรูปสัตว์ต่างๆ
- การสอนวิธีการอ่านหนังสือ จากตำราชั้นอนุบาล และชั้นประถม
- การคิดเลขวิธีง่ายๆ
- การเข้าแถว และการฝึกแถวหน้าเสาธง
- การร้องเพลงชาติ เพลงปลุกใจต่างๆ
- การทออบทดอกสร้อย สุภาษิต เช่น มดเอี่ยมมดแดง ฯลฯ

- การวาดภาพด้วยสีเทียน ดินสอสี
- การฝีมือ เช่น การพับกระดาษเป็นรูปต่างๆ เช่น เสือ นก ฯลฯ
- การใช้กระดานชนวน และดินสอเขียนกระดานชนวน
- การฝึกพลศึกษา และวิธีเล่นเกมสลับการฝึกของชาวเขา
- การเขียนตัวหนังสือบรรจง และการผสมคำ
- การทดสอบ และติดตามการทดสอบความเข้าใจ

เมื่ออบรมเสร็จสิ้น ครูตำรวจตระเวนชายแดนได้รับความรู้สมความมุ่งหมายทุกประการ

ในการปฏิบัติหลังจากเสร็จสิ้นการฝึกอบรมแล้ว สำหรับกองกำกับการสนับสนุนทางอากาศ (ค่ายนเรศวร) ได้ดำเนินการเปิดการสอนโรงเรียนชาวเขาไกลคมนาคมขึ้นเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. ๒๕๐๑ จำนวน ๒ โรงเรียน คือ

๑. เปิดสอนที่ศูนย์รวมชาวเขาชายแดน ก (ศช.ก) ที่ตำบลเปิงเคลิง อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก มีนักเรียนชาวกะเหรี่ยงเข้ามาเรียนทั้งชายและหญิง อายุไม่เกิน ๑๒ ปี จำนวน ประมาณ ๒๐ คน โดยมี ส.ต.ท.ประสงค์ สัจจวรรณ (ปัจจุบันเกษียณอายุราชการแล้วยศ พ.ต.ท.) เป็นครูใหญ่ มีครูผู้ช่วยสอน ๕ คน

๒. เปิดการสอนที่ศูนย์รวมชาวเขาชายแดน ค (ศช.ค) ตำบลแม่ระเมิง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีนักเรียนชาวกะเหรี่ยงเข้ามาเรียนทั้งชายและหญิง อายุไม่เกิน ๑๒ ปี จำนวน ๒๕ คน โดยมี จ.ส.ต.จำลอง จุลกะ (ปัจจุบันเกษียณอายุราชการยศ พ.ต.อ.) เป็นครูใหญ่ มีครูผู้ช่วยสอน ๕ คน

ทั้งสองโรงเรียนได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากที่ปรึกษาอเมริกัน พ.ต.อ.เจมส์ วิลเลียมแลร์ โดยสนับสนุนข้าวสารอาหารแห้งสำหรับอาหารกลางวัน เสื้อผ้านักเรียน เครื่องเขียน กระดาษขนวน สมุด ตำรา งบประมาณจากกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

เป็นที่สังเกตว่าทั้งสองโรงเรียนจะมีนักเรียนชายอายุประมาณ ๑๐ ปี เป็นส่วนใหญ่ และมีนักเรียนหญิง อายุไม่เกิน ๑๐ ปี โรงเรียนละ ๒-๓ คน เท่านั้น นักเรียนชายดังกล่าวเมื่อเรียนจบไปวันหนึ่งๆ กลางคืนจะกลับไปนอนที่บ้าน (พี่สาวซึ่งมีอายุระหว่าง ๑๓-๑๕ ปี ไม่ไปโรงเรียนเพราะต้องไปทำไร่กับพ่อแม่) จนสาวกะเหรี่ยงบางบ้านสามารถอ่านหนังสือและเขียนหนังสือได้โดยไม่ต้องไปโรงเรียน

นักเรียนกะเหรี่ยงจะใช้เวลาเรียนประมาณ ๔-๖ สัปดาห์ หรือยืดเวลาไปจนกว่าทดสอบแล้ว เห็นว่าพออ่านออก เขียนหนังสือได้ ผสมคำได้ ทางครูก็จะดำเนินการทดสอบ แล้วส่งผลการทดสอบไปยังกองกำกับการสนับสนุนทางอากาศ เพื่อรายงานกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนต่อไป

จะเห็นได้ว่าการอบรมที่ครูสัมมนาจารย์ในปี พ.ศ. ๒๕๐๑ ได้ให้ประโยชน์แก่ครู ดชด. ในระยะแรกเริ่มมาก และเป็นรากฐานในการจัดการเรียนการสอน ในช่วงระยะเวลาต่อมาเป็นอย่างยิ่ง

“การศึกษาเป็นสิ่งที่ทำให้ประชาชนมีทัศนคติที่กว้างไกล การตัดสินใจปัญหาต่างๆ ของผู้มีการศึกษาดี ย่อมตั้งอยู่บนพื้นฐานของเหตุผล การศึกษาทำให้มนุษย์มีความตื่นตัวต่อสู้เพื่อชีวิต ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ฉะนั้นในสังคมที่มีความเจริญในด้านการศึกษา ประชาชนย่อมเข้าใจและยอมรับผลของการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ง่ายกว่าในสังคมที่ยังล้าหลังทางการศึกษา ประเทศที่ด้อยพัฒนา ประชาชนยังไม่ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง ทำให้ผู้ที่ฉลาดกว่าแสวงหาผลประโยชน์จากผู้โง่เขลากว่า”

พล.ต.ท.มีชัย นุกูลกิจ

ผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ

“การศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทางการศึกษาและถือได้ว่าการศึกษาในระดับนี้เป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาของชาติ เพราะเด็กส่วนใหญ่มีโอกาสเรียนเพียงจบชั้นประถมศึกษา ดังนั้นการจัดการศึกษาในระดับนี้จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งหากการศึกษาในระดับนี้ขาดคุณภาพ จะมีผลทำให้ได้ประชากรที่ด้อยคุณภาพ อันจะมีผลกระทบโดยตรงต่อการพัฒนาประเทศดังที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีพระบรมราชโองการไว้ว่า

...วัยเด็ก คือ วัยเริ่มต้น เป็นวัยเตรียมตัวเพื่อสร้างความเจริญมั่นคงในชีวิต เด็ก ๆ จึงควรริบชวนขวยศึกษา จักได้มีความฉลาดรอบรู้อะไรคือความดี และอะไรคือความเลื่อมเสีย เพื่อสามารถเลือกเพื่อนหยิบยกเอาแต่สิ่งที่ดีงามขึ้นมาประพฤติปฏิบัติให้เป็นทางนำชีวิตของตนไปสู่ความสุข ความเจริญ โดยถูกต้องและสมบูรณ์...

การศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับ ซึ่งบางคนคิดว่าการศึกษาภาคบังคับ คือ การบังคับให้เด็กมาเรียน แต่ความจริง การศึกษาภาคบังคับหมายถึง การศึกษาที่รัฐมีหน้าที่ต้องจัดให้แก่ประชาชน หรือเยาวชนทั่วประเทศอย่างสม่ำเสมอเท่าเทียมกัน การประถมศึกษา คือ ถือได้ว่าเป็นการศึกษาขั้นมูลฐานที่พลเมืองทุกคนจะต้องได้รับวิชาที่สอนในโรงเรียนประถมศึกษา เป็นวิชาที่พลเมืองทุกคนจะต้องนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนเป็นวิชาพื้นฐานในการศึกษาระดับมัธยมศึกษาด้วย จึงจัดได้ว่าการประถมศึกษาเป็นการศึกษาสำหรับมวลชนอย่างแท้จริงด้วย”

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

การสร้างโรงเรียน ตชด. โรงเรียนในชีวิตข้าพเจ้า

พล.ต.ต.สมนึก พลสิทธิ์

อดีตผู้บังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค ๑

“ถึงรู้หนังสือไทยก็เพาะไม่ได้”

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๑ ข้าพเจ้าทำหน้าที่ ผบ.มว.ตชด. ที่ ๗๕ ตั้งอยู่ที่ บ.บึงชะง่างล่าง ต.หนองตากง อ.โป่งน้ำร้อน จว.จันทบุรี เป็น มว.ตชด. ที่ตั้งอยู่ห่างไกลที่สุดของ กก.ตชด.เขต ๑ เส้นทางเข้า-ออก ต้องเดินด้วยเท้าเท่านั้น ระยะทางห่างจากตัวจังหวัดประมาณ ๗๘ กม. ใช้เวลาเดินทาง ๒-๓ วัน ถ้าเป็นฤดูฝนต้องลุยน้ำ ว่ายข้ามลำธารถึง ๕ แห่งด้วยกัน ประชาชนตามแนวชายแดนในพื้นที่รับผิดชอบ เป็นชาวเขมรทั้งหมด พูดไทยไม่ได้

ในวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๑ ข้าพเจ้าได้รับวิทยุด่วนจากกองกำกับการฯ ให้ทุก มว.ตชด. จัดตั้งโรงเรียนชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคมขึ้น หมวดละ ๒ โรงเรียน โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

๑. ต้องเป็นหมู่บ้านห่างไกลตามแนวชายแดนในพื้นที่รับผิดชอบ
๒. ไม่มีโรงเรียนประชาบาลตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียง
๓. ให้คัดเลือก ตชด. ที่สมัครใจ ทำหน้าที่เป็นครูสอนโรงเรียนละ ๒ นาย ทำหน้าที่ครูใหญ่ ๑ นาย และครูน้อย ๑ นาย
๔. จะจัดตั้งโรงเรียนขึ้นในหมู่บ้านใด เปิดทำการสอนเมื่อใด ให้ใครทำหน้าที่ครู ให้รายงานให้ทราบโดยด่วน

เมื่อแรกที่ได้รับคำสั่งดังกล่าว ข้าพเจ้าต้องอ่านซ้ำอยู่หลายเที่ยว เพราะไม่มีความรู้เรื่องโรงเรียนมาก่อนเลย อีกทั้งสภาพของ ตชด. ในสมัยนั้นมีที่ตั้งอยู่ในป่าลึก จะพบเห็นผู้คนบ้างก็เป็นคนพื้นบ้านที่พูดกันคนละภาษาไม่รู้เรื่อง สภาพแวดล้อมก็เป็นป่าเขาลำเนาไพรที่เห็นซ้ำซากจำเจ

ทำให้สมองว่างเปล่า ไม่รู้ว่าจะคิดอะไร ทำอะไร แต่เมื่อเป็นคำสั่งก็ต้องปฏิบัติตามที่สุดความสามารถ ข้าพเจ้าจึงปรึกษากับ รอง ผบ.มว. และ ผบ.หมู่ ถึงหมู่บ้านที่จะจัดตั้งโรงเรียนได้ ๒ หมู่บ้าน คือ หมู่บ้านตาเรือง กับหมู่บ้านดินแดง ได้รายงานให้กองกำกับการฯ ทราบ

ข้าพเจ้าและ ผบ.หมู่ ได้เดินทางไป บ.ดินแดง พบกับนายจันรางผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำหมู่บ้าน ทุกคนเห็นด้วย และได้กำหนดนัดหมายชาวบ้านมาช่วยกันก่อสร้างอาคารเรียนชั่วคราว ฝาไม้ไผ่ หลังคามุงหญ้าคา โดยนัดให้มาพร้อมกันช่วยสร้างอาคารเรียนในวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๑ คิดว่าเมื่อสร้างเสร็จจะเปิดทำการสอนเลยแต่ก็ต้องพบกับปัญหาขาดแคลนอุปกรณ์การเรียนการสอน จะไปยืมจากโรงเรียนประชาบาลบริเวณใกล้เคียงก็ไม่มีเช่นกัน จึงต้องทำกระดานดำกันเอง โดยขอไม้จากชาวบ้านมา ๒ แผ่น เอาไส้ในของถ่านไฟฉายที่ใช้แล้วผสมน้ำมันยางใสทา ปรางกฏ ใช้การได้ดีและทนทานด้วย สำหรับสมุดหนังสือเรียนของเด็ก ส.ต.อ.เมือง จรัสวงศ์ รอง ผบ.หมวด รับอาสาเดินไปซื้อที่ตัวจังหวัดจันทบุรี โดยมีตำรวจตามไปช่วยขนของด้วยอีก ๓ นาย ใช้เวลาเดินทางไปกลับราว ๗ วัน ข้าพเจ้าคัดเลือกครู ตชด. ได้ ๒ นาย คือ ส.ต.ท.สมิง สิทธิวงศ์ วุฒินักธรรมโท กับ พลฯ ทองหล่อ อุดม วุฒิ ม.๔ อดีตทหารกองหนุน เป็นอันว่าปัญหาเรื่องการก่อสร้างอาคารเรียน อุปกรณ์การเรียนการสอน และครูสอนก็หมดไปแล้ว ข้าพเจ้าก็เบาใจคิดว่าไม่น่าจะมีปัญหาอะไรขึ้นมาอีก

ครั้นถึงกำหนดวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๑ ซึ่งเป็นวันนัดหมายกับชาวบ้านมาก่อสร้างอาคารเรียน เวลาประมาณ ๐๗.๓๐ น. ขณะที่ข้าพเจ้าเตรียมตัวจะไปร่วมกับชาวบ้านสร้างอาคารเรียน ลิบเวรได้มารายงานว่า นายจันราง ผู้ใหญ่บ้าน มาขอพบมีเรื่องสำคัญจะหารือด่วน ข้าพเจ้าจึงรีบไปยัง บก.หมวด พบนายจันราง หน้าตาซีดเซียว บอกแก่ข้าพเจ้าว่า เมื่อวานตอนเย็น นายเต๊ะ นายแมน และนายลาน มาพบที่บ้าน ห้ามไม่ให้ชาวบ้านไปสร้างโรงเรียน ใครมาช่วยสร้าง

โรงเรียนจะถูกทำร้าย นายเต๊ะยังพูดว่า “รู้จักหนังสือไทยก็เหาะไม่ได้” ข้าพเจ้าถามว่า นายเต๊ะเป็นใคร ผู้ใหญ่บ้านตอบว่า “มันเป็นหมอผี มีคาถาดี ของดี ชาวบ้านกลัว ผมก็กลัวครับ” ข้าพเจ้าได้บอกให้ผู้ใหญ่บ้านกลับไปก่อน

คำว่า “รู้จักหนังสือไทยก็เหาะไม่ได้” ดังก้องอยู่ในหูข้าพเจ้า มันกระทบต่อความรู้สึกและกระเทือนจิตใจเป็นอย่างยิ่ง ข้าพเจ้าตั้งสติคิดหาแนวทางแก้ไขได้ ๓ แนวทาง คือ

แนวทางที่ ๑ ใช้กำลังตำรวจล้อมจับตัวการสำคัญทั้ง ๔ คน มาในค่าย ถ้าพูดกันรู้เรื่องก็ปล่อยตัวไป ถ้าพูดไม่รู้เรื่องอาจต้องสั่งสอนกันบ้าง แต่คิดทบทวนดูแล้วมีข้อเสียมากมาย อาจเป็นศัตรูกับชาวบ้านและจองเวรกันไปยาวนาน ไม่มีผลดีอะไรเลย

แนวทางที่ ๒ ย้ายที่ตั้งไปสร้างโรงเรียนที่หมู่บ้านอื่น แต่คิดแล้วว่า เป็นการหนีปัญหา ไม่ใช่แก้ปัญหา

แนวทางที่ ๓ คิดว่าเป็นแนวทางแก้ปัญหาที่ดี นิ่มนวล ไม่กระทบต่อใคร น่าจะมีผลสำเร็จด้วยดี ด้วยการไปปรึกษาผู้รู้ และสามารถให้คำแนะนำได้ ข้าพเจ้าจึงมุ่งตรงไปยังตัวท่านศึกษานิเทศก์ อำเภอโป่งน้ำร้อน เพราะเป็นผู้รับผิดชอบการศึกษาของอำเภอนี้

ข้าพเจ้าจึงได้สั่งการให้ ผบ.หมู่จัดตำรวจ ๔-๕ นาย ไปพบนายเต๊ะกับพวกให้ได้ ให้ทุกคนอย่าประมาท เมื่อพบก็ให้ชี้แจงด้วยเหตุด้วยผล อย่าใช้อารมณ์เด็ดขาด ได้ความอย่างไร มารายงานให้ทราบ ส่วนข้าพเจ้าตกลงใจเดินทางไปยัง อ.โป่งน้ำร้อน เพื่อพบศึกษาธิการ โดยใช้เส้นทางสายบึงชะงะนังคลองใหญ่ ข้าพเจ้าเดินทางอย่างเร่งรีบไม่หยุดพักร่วม ๓ ชม. ผ่านบ้านคลองใหญ่ไปถึงบ้านเนินตะคร้อ ที่นั่นมีร้านค้าเป็นของครูประจำตำบล ข้าพเจ้าจึงแวะเข้าไปจะหาอาหารกลางวันรับประทาน บังเอิญไปเจอท่านศึกษาธิการกับปลัดอำเภออยู่พอดีเลย ได้เล่าถึงปัญหาให้ฟัง ปลัดอำเภอพูดตบตบขึ้นมาว่า “หมวดไม่ต้องห่วง ผมจัดการให้เอง” พร้อมกับหันไปถามท่านศึกษาฯ ว่า “มีลูกอายุ ๗ ขวบ เข้าเกณฑ์ประถมศึกษาแล้ว พ่อแม่ไม่ให้ลูกเรียนผิดไข่มใหม่ศึกษา” ท่านศึกษาฯ ตอบว่า “ผิดครับ” “งั้นไปจับมาปรับให้หมด” พร้อมกับหันมาถามข้าพเจ้าว่า “หมวดเจอไอ้วิทย์ที่บ้านคลองใหญ่ไหม?” เมื่อข้าพเจ้าตอบว่าเห็น ท่านปลัดจึงสั่งให้คนไปตาม พลฯ วิทย์ มาพบ และให้นำตัวนายเต๊ะกับพวก ๔ คน ไปพบที่ อ.โป่งน้ำร้อน วันพรุ่งนี้ตอนบ่ายๆ ถ้าไม่มาให้หมวดนำกำลังไปจับได้เลย สมัยนั้นอำนาจการสอบสวนอยู่ที่อำเภอ ท่านปลัดเป็นเจ้าพนักงานสอบสวนโดยตรงของ อ.โป่งน้ำร้อน แล้วนัดหมายให้ข้าพเจ้าไปพบด้วยก่อนเที่ยง จากนั้นก็แยกย้ายกันเดินทางกลับ

วันรุ่งขึ้นตำรวจในหมวดมารายงานว่าตำรวจภูธรนำกำลังมาจับกุมนายเต๊ะกับพวกไปอำเภอแล้วไม่รู้ข้อหาอะไร ทำให้ข้าพเจ้าสบายใจขึ้นมาทันที ความวิตกกังวลค่อยผ่อนคลายเป็น

เข้ามีดของวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๑ เวลาประมาณตี ๓ ข้าพเจ้ารีบออกเดินทางไปยัง อ.โป่งน้ำร้อน เดินอยู่ ๖ ชม.เต็ม ประมาณ ๐๙.๓๐ น. ก็ถึงอำเภอ ได้พบท่านศึกษาฯ ท่านชี้ให้ดู นายเต๊ะกับพวกรวม ๕ คน นั่งอยู่กับพื้นหลังฟิงผาอยู่ในห้องสอบสวนบอกว่าได้ผลแล้ว ล่ามประจำอำเภอขู่เสียจนกลัวลาน นั่งคุยกันจนใกล้เที่ยง ท่านปลัดอำเภอก็ขึ้นมา แล้วกระซิบกับ ข้าพเจ้าว่า “หมวดช่วยเล่นละครหน่อย” แล้วเดินไปนั่งโต๊ะพนักงานสอบสวน ให้ล่ามเรียกคนทั้ง ๕ มายืนตรงหน้า แล้วพูดว่าทั้งหมดมีความผิดที่ไม่ส่งลูกอายุเกิน ๗ ขวบเข้าเรียน ต้องมีโทษปรับ คนละ ๑๐ บาท ถ้าไม่มีเงินค่าปรับต้องส่งตัวไปจำคุกแทนค่าปรับคนละหนึ่งเดือนที่จังหวัดบุรีรัมย์ พล่ามแปลเสร็จ คนทั้ง ๕ ตกใจจนเนื้อตัวสั่นเทา เหงื่อกาฬไหล ท่าทางคล้ายจะเป็นลม ล่ามพูด ขู่ว่าอย่างไรไม่ทราบ เห็นบางคนลงนั่งยกมือไหว้ขอความกรุณา

ล่ามแจ้งกับปลัดว่าคนพวกนี้ไม่มีเงินเสียค่าปรับ ปลัดตอบว่า “เมื่อไม่มีก็ส่งตัวเข้าคุกแทนค่าปรับ ให้ไปขังไว้ที่สถานีตำรวจภูธรก่อน พรุ่งนี้ค่อยให้ตำรวจคุมตัวไปจังหวัดบุรีรัมย์” พล่ามแปลเสร็จ คนทั้ง ๕ ยิ่งกลัวมาก นั่งลงยกมือไหว้ขอความกรุณา มือไม้สั่นระรัวไปหมด ท่านปลัดลุกขึ้นจากโต๊ะเดินไปที่บันได ทำท่าว่าจะเดินลง แต่หันกลับเข้ามาเรียกข้าพเจ้าไปที่โต๊ะสอบสวน ให้ล่ามถามว่า “ถ้ายืมเงินของข้าพเจ้าจ่ายแทนค่าปรับก่อนจะเอาหรือไม่ เพราะสงสารไม่อยากให้ไปเข้าคุก” ทุกคนเงยกันไปพักหนึ่ง แล้วหันหน้าปรึกษากันเบาๆ นายเต๊ะหันไปพูดกับล่าม ซึ่งล่ามแปลให้ข้าพเจ้าฟังว่า ถ้าข้าพเจ้าให้เงินยืมแทนค่าปรับได้ จะขอบคุณมาก เพราะพวกเขาพร้อมกันแล้วมีเงินไม่ถึง ๑๐ บาท เมื่อกลับถึงบ้านเขาจะหาเงินใช้หนี้ทันที ท่านปลัดหันมาถามข้าพเจ้าว่า “หมวดมีเงินให้ยืมคนละ ๑๐ บาท หรือเปล่า” ข้าพเจ้าตอบว่ามี แล้วล้วงกระเป๋าเอาเงิน ๕๐ บาท ส่งให้นายเต๊ะ ท่านปลัดลุกขึ้นจากโต๊ะสั่งล่ามว่า พูดให้พวกนี้รู้จักบุญคุณกันหน่อย แล้วชวน

ข้าพเจ้า พร้อมท่านศึกษาฯ ลงจากอำเภอ ไปที่ร้านค้า เมื่อคนทั้ง ๕ เสียค่าปรับเสร็จเรียบร้อย เดินผ่านมาทางร้านค้า ข้าพเจ้าจึงเรียกให้เข้าไปกินข้าว ทุกคนทำทางทิวจัด ทานข้าวราดแกงจานใหญ่คนละ ๒ จานทีเดียว เมื่อทานอิ่ม คนทั้ง ๕ ยกมือไหว้ข้าพเจ้า แล้วพูดว่า “บ๊าดๆ” คงจะขอบคุณ ข้าพเจ้าจึงให้ล่ำมถามว่าจะช่วยกันสร้างโรงเรียนเมื่อใด ได้รับคำตอบว่าฟุ้งนี้จะสร้างให้เสร็จเรียบร้อย ข้าพเจ้าจึงถือโอกาสเรียนเชิญท่านศึกษาฯ เป็นประธานในพิธีเปิดโรงเรียนด้วย ท่านศึกษาฯตอบรับด้วยความเต็มใจ แต่ตั้งว่า หมวดขอใช้วันจันทร์เป็นวันนัดหมาย จึงไม่ค่อยราบรื่น ควรเป็นวันพฤหัสบดีดีกว่า เพราะเป็นวันครู ซึ่งตรงกับวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๑ จึงตกลงใช้วันที่ ๑๙ เป็นวันเปิดโรงเรียน เพราะทุกอย่างคงจะเรียบร้อยไปด้วยดี ส่วนล่ำมก็ส่งเงิน ๕๐ บาทคืนให้ข้าพเจ้า จากนั้นก็แยกย้ายกันเดินทางกลับ

รุ่งเช้าวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๑ เวลาประมาณ ๐๘.๐๐ น. ข้าพเจ้าได้นำตำรวจเดินทางไปบ้านดินแดง เมื่อไปถึงสถานที่ก่อสร้างเห็นชาวบ้านทั้งเด็กหนุ่มสาวและผู้ใหญ่ ประมาณ ๑๐๐ คนเศษ กำลังช่วยกันทำงาน บางคนก็ถางป่า บ้างก็ลากเอาต้นหญ้าต้นไม้ออก แบ่งกันเป็นพวกๆ บางพวกเอาเกวียนไปบรรทุกต้นเสาซึ่งเป็นไม้แดง บ้างก็ไปบรรทุกไม้ไผ่มาทำโครงหลังคา ทำฝา และทำม้านั่งสำหรับนักเรียน เพราะสมัยนั้นป่าไม้ยังหนาแน่นอยู่ใกล้ๆ หมู่บ้าน ทุกคนร่วมมือกันแข็งขัน ตั้งใจจริง

“โรงเรียน ดชด.เป็นบทบาทหนึ่งในการสร้างคน หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นการสร้างคนของฝ่ายเรา จนมีบางครั้งเราเคยได้ยินว่าชาวบ้านและชาวป่าเขาเขา ซึ่งเป็นพ่อแม่ของเด็กนักเรียน จะไม่มีใครมาชักจูงหรือโน้มน้าวใจได้ เพราะเขาจะฟังครู ดชด.เท่านั้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงอิทธิพล อำนาจที่เกิดขึ้นอย่างไม่เป็นทางการ

ในภาคใต้สมัยที่ข้าพเจ้าเป็น ผกก.ดชด.เขต 9 มีโรงเรียน ดชด.หลายโรง ที่มีนักเรียนทั้งไทยพุทธ ไทย-จีน และไทยอิสลาม เรียนรวมกันได้ด้วยความสามัคคี ไม่มีปัญหาทั้งเชื้อชาติและศาสนา มีแต่ความเป็นเพื่อนกันไปหมดทุกคน ทำให้ความมั่นคงในพื้นที่ขยายออกไปและเมื่อเด็กเหล่านี้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ ก็สามารถประสานประโยชน์กันได้ โดยไม่มีข้อขัดแย้ง”

พล.ต.ท.วิชัย วิชัยธนพัฒน์

ต้องยอมรับว่า ผู้นำตามธรรมชาติ ในพื้นที่ห่างไกลความเจริญเช่นนี้ เป็นที่ศรัทธาเชื่อถือของชาวบ้านอย่างแท้จริง ข้าพเจ้าจึงให้เงินไปซื้ออาหารมาทำทานร่วมกัน เมื่อสร้างอาคารเรียนชั่วคราวเสร็จ ได้ช่วยกันขุดบ่อน้ำลึกประมาณ ๘ เมตร ก็ได้น้ำใสสะอาดดี ทำส้วมหลุมขึ้น สร้างบ้านพักครูอย่างง่าย ๆ ส่วน รอง ผบ.มว. พร้อมพวกซึ่งเดินทางไปซื้ออุปกรณ์ต่างๆ ที่ จว.จันทบุรี ตั้งแต่วันที่ ๗ ได้กลับมาถึงที่ตั้งหมวด ในวันที่ ๑๔ ได้อุปกรณ์มาครบตามที่ต้องการแล้ว วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๑ ส.ต.ท.สมิง สิทธิวงศ์ ครูใหญ่ พลฯ สมัคร ทองหล่อ อุดมครูน้อย ได้ทำการสำรวจและจัดทำบัญชีรายชื่อนักเรียน ทั้งให้ผู้ปกครองนำเด็กมามอบตัว ในช่วงวันที่ ๑๖-๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๑ ได้สอนการเข้าแถวเคารพธงชาติ และร้องเพลงชาติ เป็นที่น่าประหลาดใจว่า ช่วงระยะเวลา ๒ วันที่ครูฝึกสอนเด็กๆ ที่พูดภาษาไทยไม่ได้เลย สามารถร้องเพลงชาติได้ ถึงแม้ว่าเสียงจะเพี้ยนอยู่บ้าง แต่ก็นับว่าอยู่ในเกณฑ์ดีทีเดียว

เข้าวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๑ เวลาประมาณ ๑๐.๐๐ น. ท่านศึกษาธิการอำเภอ พร้อมด้วยคณะ ๕-๖ คน เดินทางมาถึง ทุกคนเสื้อผ้าชุ่มไปด้วยเหงื่อ เพราะออกเดินทางด้วยเท้าจาก อ.ปोंน้ำร้อน ตั้งแต่เช้ามืด ไม่หยุดพักเลย พิธีเปิดเมื่อข้าพเจ้าอ่านรายงานจบ ท่านศึกษาฯ ดึงผ้าคลุมป้ายชื่อโรงเรียนออก (เป็นผ้าขาวม้าผืนใหม่) ครูบอกแถวเคารพธงชาติ เด็กนักเรียนร้องเพลงชาติ ชักธงชาติขึ้นสู่ยอดเสา เมื่อเพลงชาติจบ ท่านศึกษาฯ ถามว่าฝึกสอนกันเมื่อใด ครูตอบว่า ฝึกมาล่วงหน้า ๒ วัน ทั้งท่านศึกษาฯ และคณะแสดงความพอใจพูดว่า “เยี่ยมมาก” แล้วแจ้งกับ

ข้าพเจ้าว่า โรงเรียนนี้ถ้านักเรียนเกิน ๔๕ คนเมื่อใด จะขอรับโอน เพราะมีแผนจะสร้างโรงเรียน อยู่แล้ว

การสร้างโรงเรียนและพิธีเปิดโรงเรียนหลังแรกในชีวิตข้าพเจ้า ได้สำเร็จเรียบร้อยสมตาม ความมุ่งหมายที่วางไว้ ต่อมาโรงเรียน ตชด. บ้านดินแดง ได้โอนไปให้ อ.โป่งน้ำร้อน ประมาณปี ๒๕๐๖ ทำการสอนต่อมา เป็นความทรงจำในการปฏิบัติงานสำคัญในชีวิตของข้าพเจ้า โดยเฉพาะ กับคำพูดของคนเขมรที่ว่า “ถึงรู้หนังสือไทยก็เหาะไม่ได้”

“อานิสงส์และความประทับใจ”

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๐๗ ข้าพเจ้าได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บังคับกองร้อย ตชด.ที่ ๑ กก.ตชด.เขต ๒ ปีนี้ข้าพเจ้าถือว่าเป็นปีอันเป็นมงคลยิ่งของข้าพเจ้า และของหน่วย เนื่องจากสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี จะเสด็จฯ ทรงเยี่ยม ตชด. บ้านบึงชะง่าง อ.โป่งน้ำร้อน ในวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๐๗ ทางกองกำกับการฯ ได้สั่งให้ข้าพเจ้านำรถยนต์บรรทุกสิ่งของจาก จันทบุรีไปยังที่ตั้งหมวดให้ได้ ในระยะนั้นเป็นตอนปลายฤดูฝน เส้นทางยังใช้ไม่ได้ ลำธารบางสายน้ำยังลึกและไหลเชี่ยวอยู่บ้าง ข้าพเจ้ารีบสำรวจเส้นทางทันที มีอยู่ ๓ เส้นทาง ได้เลือกเอาเส้นทางเดียวที่พิจารณาเห็นว่า พอสามารถนำรถยนต์ไปได้ คือ เส้นทาง บึงชะง่าง - บ.คลองใหญ่ ซึ่งเป็นเส้นทางที่มีระยะทางประมาณ ๑๕ กิโลเมตร ต่อจากบ้านคลองใหญ่ไปยังบ้านทับไทรและลงเขาเกลือ ไม่มีปัญหาเพราะเป็นดินแข็งใช้การได้และจากบ้านทับไทรข้ามเขาเกลือรถแทรกเตอร์ของกรมทางหลวงกำลังตัดทาง สามารถใช้เส้นทางได้ เมื่อเป็นเช่นนั้นการซ่อมแซมเส้นทางต้องขอแรงงานจากชาวบ้าน ข้าพเจ้าได้เข้าไปยังบ้านดินแดง เป็นเวลา ๖ ปีแล้วที่ไม่ได้ไปที่หมู่บ้านนี้ ได้เข้าพบผู้ใหญ่บ้าน เพราะได้รับการจัดตั้งเป็นหมู่บ้านแล้ว ได้รับการต้อนรับด้วยหน้าตายิ้มแย้ม ทั้ง

ผู้หญิง ผู้ชาย ถามข้าพเจ้าเป็นภาษาไทยว่ามาเมื่อไร ข้าพเจ้าชื่นใจมากที่คนในบ้านนี้เริ่มสนใจภาษาไทย และพูดภาษาไทยได้มากขึ้น เมื่อแจ้งขอแรงงานชาวบ้านต่อผู้ใหญ่บ้านแล้ว ก็ได้รับการตอบยืนยันว่าระยะทางแค่นี้ใช้คนบ้านดินแดง หนองกก หนองกะพิง และหลักกันจ้ง ไม่เกิน ๓ วันก็ซ่อมให้รถยนต์วิ่งได้ เพราะเดี๋ยวนี้คนเข้ามาอยู่เพิ่มขึ้นมาก และจะลงมือในวันพรุ่งนี้ เส้นทางตอนนี้ผู้ใหญ่บ้านดินแดงได้นำลูกบ้านไปซ่อมเสร็จภายใน ๓ วัน จะเห็นว่าพฤติกรรมของชาวบ้านเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก นอกจากนั้นในปี พ.ศ. ๒๕๑๙-๒๕๒๓ ข้าพเจ้าเป็นผู้กำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๒ ซึ่งสถานการณ์ชายแดนกำลังรุนแรงทั้งเขมรแดง และ ผกค. ไทยร่วมกันก่อความตามแนวชายแดนด้านตะวันออกสร้างความเดือดร้อนทั่วไป ข้าพเจ้าไปฝึกกำลังป้องกันหมู่บ้านให้ชุดหนึ่งจำนวน ๑๕ คนได้จ่ายอาวุธพลยบ.๘๘ ประจำตัวทุกคน ปรากฏว่าชุดป้องกันหมู่บ้านชุดนี้ทำงานโดยเสียสละอย่างมาก สามารถรักษาความปลอดภัยให้กับหมู่บ้านได้โดยตลอดมา และยังช่วยเหลือข้าพเจ้าในด้านการข่าวอย่างยิ่ง ข่าวทุกข่าวมักจะเป็นข่าวจริงและทันเวลา ในต้นปี พ.ศ. ๒๕๒๓ ได้เรียกอาวุธปืนคืน เพราะหน่วยนาวิกโยธินเข้ารับผิดชอบแล้ว อาวุธปืนได้รับคืนในสภาพเรียบร้อยทุกกระบอก เมื่อปี ๒๕๓๓ ข้าพเจ้านำพากลุ่มแม่บ้านธนบุรีไปเยี่ยมโรงเรียน ได้รับการต้อนรับอย่างดีจากผู้ใหญ่บ้าน (คนใหม่) และชาวบ้านที่จำข้าพเจ้าได้ ได้ยกย่องว่าข้าพเจ้าเป็นคนสร้างโรงเรียนนำความเจริญมาสู่พวกเขา

โรงเรียนที่ตำรวจตระเวนชายแดน เข้าปูพื้นฐานการศึกษาให้พวกเขาได้เรียนรู้หนังสือไทย พูดภาษาไทยได้ ทำให้พวกเขาเหล่านี้เกิดจิตสำนึกอย่างเปี่ยมล้นว่า พวกเขาเป็นคนไทย มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รักและหวงแหนแผ่นดิน เช่นเดียวกับคนไทยทั้งหลาย นี่คือนิสัยและความประทับใจที่ข้าพเจ้ามีต่อโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

“เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๐ ขณะที่ข้าพเจ้าดำรงตำแหน่ง
ศึกษาธิการอำเภอขุนันธ์ จว.ศรีสะเกษ ซึ่งมีพื้นที่ติดแนวชายแดน
ด้านกัมพูชา ข้าพเจ้าได้มีโอกาสไปเยี่ยมโรงเรียน ตชด. ซึ่งตั้งอยู่
บนเทือกเขาบรรทัด ๖-๗ โรง โดยเดินเท้าไปกับ ส.ต.ต.พัน
สันวิลาส อดีตเพื่อนนักเรียนมัธยมศึกษาด้วยกัน ซึ่งสอน
ลูกหลานชาวบ้านซึ่งเป็นชาวเขมร มีเด็กนักเรียนประมาณ ๒๐ คน
สภาพอาคารเรียนเป็นโรงยาว หลังคามุงหญ้า ไม่มีฝาผนัง แต่มีไม้

กระดานแผ่นใหญ่ ตั้งเป็นแผงกันลม ทาสีดำใช้เป็นกระดานดำได้ด้วย ภายในโรงเรียนมีไม้ตัด
เป็นท่อนๆ ตั้งเรียงกันสำหรับนั่งเรียน มีโต๊ะปูด้วยกระดานแผ่นหนาๆ สำหรับรองเขียนหนังสือ
นอกจากใช้สอนหนังสือแล้วยังใช้เป็นที่พักผ่อนหรือของชาวบ้าน ประกอบพิธีทางศาสนา และใช้
เป็นที่พักผ่อนของเจ้าหน้าที่ที่ไปเยี่ยมด้วย

หมู่พื้นเล่าให้ฟังว่า กว่าจะสร้างโรงเรียนนี้ได้ลำบากมากเพราะอยู่ไกลตัวอำเภอ ต้องขอ
แรงชาวบ้านช่วยกันถากถาง ตัดไม้ ใช้วัสดุจากธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ ช่วงแรกๆ เด็กไม่ค่อย
สนใจที่จะเรียนหนังสือ ต้องคิดหาเกมส์ให้เด็กเล่น ฝึกแถว ร้องรำทำเพลง การละเล่นต่างๆ สอน
การต่อสู้ป้องกันตัวให้เด็กสนุกสนานและอยากมาโรงเรียนก่อนจากนั้นจึงค่อยๆ แทรกวิชาความรู้เข้าไป
ซึ่งการสอนให้อ่านออกเขียนได้ยากมาก เพราะเด็กใช้ภาษาเขมร แจกสมุดหนังสือ พ่อแม่ก็เอา
กระดาษไปมวนบุหรี่สูบ เด็กเห็นขอลูกก็เอามาเคี้ยวกิน เอามาบดเป็นแป้งทาหน้า ต้องคอยเก็บให้ดี

แต่เมื่อครูเข้ากับเด็กๆ ได้ พ่อแม่ก็มาช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียน มีปัญหาอะไรก็มา
ปรึกษาครู ตชด. มีอะไรผิดสังเกตก็จะรีบนำข่าวมาบอกครู โดยเฉพาะเรื่องอาหารการกิน เอามา
แบ่งให้ครูอย่างเหลือเฟือเพื่อถึงแม้ว่าผลการเรียนจะสู้โรงเรียนในตัวเมืองไม่ได้ แต่ผลในด้านจิตวิทยา
ด้านความมั่นคงตามแนวชายแดน การผูกมิตรกับคนต่างเชื้อชาติ ศาสนา เป็นเรื่องที่ดียิ่ง ซึ่ง
ข้าพเจ้านึกชมเชยครู ตชด.อยู่ในใจว่ามีความอดทนในความยากลำบาก ขาดแคลนสิ่งอุปกรณ์ทุก
สิ่งทุกอย่าง แต่ก็สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ผลสำเร็จอย่างดียิ่ง ซึ่งข้าพเจ้ามักจะนำเรื่องนี้มาพูดให้ครู
ในสังกัดของข้าพเจ้าฟังอยู่เสมอ เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีในการทำงานแบบหนึ่ง”

นายอำนาจ อุเทศ

อดีตศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 11

ชีวิตครู ตชด. ที่ได้เห็นมา

พล.ต.ต.ประวัติ ปัจฉิมสวัสดิ์

อดีตรองผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

ข้าพเจ้ามีความผูกพันกับตำรวจ ตชด. มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๘ ในช่วงที่ปฏิบัติราชการอยู่ที่ กองวิชาการ และกองการต่างประเทศ ในฐานะผู้ประสานงานกับยูซอม (USOM) ร่วมกับท่าน อ.ตร. พล.ต.อ.เอก สารสิน (ยศขณะนั้น ร.ต.อ.) และนายตำรวจอีกหลายท่านที่เรียนจบมาจากต่างประเทศด้วยกัน ในช่วงนั้นพวกเราทุกคนทำงานกันอย่างหนักและเต็มอกเต็มใจ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างกรมตำรวจให้ทันสมัย ตามแนวความคิดของยูซอม ที่สนับสนุนช่วยเหลือ และผู้บังคับบัญชาของกรมตำรวจ ตามข้อตกลงระหว่างสหรัฐฯ กับประเทศไทยในช่วงนั้น

ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายให้ประสานงานกับกองบัญชาการตำรวจภูธร (การจัดองค์กรตำรวจในขณะนั้นมีหน่วยขึ้นตรงต่อกรมตำรวจ บข.น. บข.ภ. จ.ตร. บข.ก. และ บข.ศ.) ซึ่งตำรวจชายแดนยังเป็นเพียงฝ่ายหนึ่งของกองบัญชาการตำรวจภูธรอยู่ คือเป็นตำรวจภูธรฝ่ายชายแดน มีรอง ผบข.ภ. ฝ่ายชายแดน พล.ต.ต.กระจำจ ผลิตเพิ่ม เป็นผู้บังคับบัญชา และมีสถานที่อยู่ใน บข.ตชด. ขณะนี้ โดยเอาโรงพยาบาลโรคปอดเป็นที่ตั้งของการบังคับบัญชาส่วนกลางควบคุม (ตึก ร.พ.ภูธร) เป็นสถานที่ออกกำลัง และที่ตั้งรูปปั้น อ.ตร.เผ่า ศรียานนท์) ตำรวจ ตชด. ที่อยู่ส่วนภูมิภาค

ในขณะนั้น การดำเนินงานของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) กำลังเร่งดำเนินการล้มล้างชาติไทยอยู่อย่างหนัก ด้วยการสนับสนุนจากพรรคคอมมิวนิสต์นอกประเทศ และก็เป็นช่วงเวลาที่ข้าพเจ้าได้ร่วมเดินทางไปกับมิสเตอร์ดูบอย และ พล.ต.จ. คุณหลวงพรหมฯ และคณะทำการสำรวจความต้องการต่างๆ ทั่วประเทศ เพื่อปรับปรุงตำรวจภูธร ซึ่งรวมตำรวจชายแดนด้วย อันนำมาซึ่งการก่อตั้งสถานีตำรวจตำบล เพื่อที่จะใช้เป็นศูนย์กลางสำหรับชาวบ้าน โดยจะให้มึบริการต่างๆ ช่วยเหลือชาวบ้าน ประมาณ ๔ พันกว่าสถานี โดยมีแนวความคิดว่า ศูนย์กลางนี้จะเป็น "สถานีตำรวจของเรา" ของชาวบ้าน อันมีตำรวจภูธรและตำรวจชายแดนร่วมมือกัน

ความผูกพันของข้าพเจ้าในระยะนั้น ยังเป็นบุคคลภายนอกที่มีความสำนึกอยู่ในใจอย่างลึกๆ ว่า ตำรวจชายแดนนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความมั่นคงของประเทศชาติอย่างแท้จริง แต่กรมตำรวจกลับให้ความสนใจในความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่นๆ โดยไม่เหลียวแล และย้ายแต่ตำรวจที่ทำผิดมาอยู่ เหมือนหนึ่งว่าไม่มีตำรวจชายแดนอยู่ในสังกัดเลย เมื่อได้สอบถามรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับตำรวจชายแดนกับผู้รับผิดชอบ เช่น พ.ต.ท.อัศวิน ตุงคะเดชะ (ซึ่งประสบอุบัติเหตุเครื่องบินตกทะเลเสียชีวิตที่หัวหิน) ผู้ที่ข้าพเจ้าได้คุยกันอย่างจริงจังก็คือ พล.ต.อ.ประเนตร ฤทธิภาชัย (ยศ ร.ต.อ. ขณะนั้น) ประจำอยู่ค่ายนเรศวร ที่หัวหิน โดยได้ปรารภกันว่า กำลังพลที่หัวหินมีไม่เพียงพอกับการปฏิบัติภารกิจ โดยมีกำลังพลประมาณร้อยละ ๖๐ นาย ข้าพเจ้าจึงได้อาสาประสานงานกับสำนักงานเลขานุการกรมตำรวจ เพื่อแต่งตั้งนักเรียนพลตำรวจนครบาล บางเขน ไปบรรจุที่หัวหินได้จนพอกับความต้องการ เพราะพี่ชายข้าพเจ้าเป็นเลขานุการกรมตำรวจในขณะนั้น

ใน พ.ศ. ๒๕๑๒ เมื่อได้ใช้ชีวิตตำรวจในหลายแห่งหลายมุมในหน่วยงานต่างๆ ของกรมตำรวจอย่างเพียงพอแล้ว ประกอบกับสถานการณ์ต่างๆ ของบ้านเมืองก็เข้าสู่ขั้นวิกฤติ เพราะ

“

ในรชชนี้ จุดมุ่งหมายหลักของการตั้งโรงเรียนก็เพื่อ
 มนุษยธรรมและความมั่นคงของชาติเป็นหลัก เป็นการให้ความ
 เมตตาปราณีแก่เยาวชนไกลคมนาคมได้มีโอกาสเรียนหนังสือ

”

ผู้ที่มีเงินทั้งหลายเริ่มหาหนทางหลบหลีกภัยคอมมิวนิสต์ ด้วยการจัดหาซื้อบ้านในต่างประเทศ เนื่องจากประเทศรอบๆ บ้านเมืองไทยเริ่มเสียอิสรภาพไปที่ละประเทศๆ เริ่มด้วยเวียดนาม ลาว และเขมร ข้าพเจ้าได้กระทำในสิ่งที่เพื่อนฝูงกล่าวหาว่าเสียสติ ด้วยการขอย้ายตัวเองมาอยู่ที่ ตำรวจตระเวนชายแดน และได้มีโอกาสร่วมมือกับผู้บังคับบัญชา จัดดำเนินการในโครงสร้างใหม่ของตำรวจตระเวนชายแดน โดยแยกออกจากกองบัญชาการตำรวจภูธรมาเป็นอิสระ คือเป็นกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน และข้าพเจ้าได้เข้าดำรงตำแหน่งใหม่คนแรกของโครงสร้าง คือ กองบังคับการสนับสนุน คู่กับ พล.ต.ท.เสริม ยะคะเสม เป็นผู้บังคับการอำนวยการ จากการเป็น ฝ่ายสนับสนุน (ฝน.) และฝ่ายอำนวยการ (ฝอ.) ของตำรวจภูธรฝ่ายชายแดน มาเป็นกองบังคับการอิสระ ในกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

ณ จุดนี้ ข้าพเจ้าจึงได้เข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่ง เดิมเคยเรียกว่า “โรงเรียนชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคม” อันตรงต่อความเป็นจริงอย่างมาก ในช่วงนั้น เพราะการไปเยี่ยมโรงเรียนของ ตชด. นั้น จะต้องบุกป่าฝ่าดงไป และการไปที่สะดวกที่สุดก็คือการไปด้วยเครื่องบินปีกหมุน (เฮลิคอปเตอร์) ในระยะนั้นจุดมุ่งหมายหลักของการตั้งโรงเรียนก็เพื่อมนุษยธรรมและความมั่นคงของชาติเป็นหลัก เป็นการให้ความเมตตาปราณีแก่เยาวชนไกลคมนาคมได้มีโอกาสเรียนหนังสือในโรงเรียน ตชด. เวลานั้น ไม่อาจที่จะเรียกได้ว่าเป็นโรงเรียนเลย น่าจะเรียกว่า เป็นโรงเรียนรวบรวมเด็กที่อยู่กับพ่อแม่ โดยอาศัยอยู่ในป่าเขาลำเนาไพรท่ามาหากินมากกว่า เพราะหลังคามุงด้วยหญ้าคาหรือแฝกเป็นส่วนใหญ่ ไม่มีผนัง มีแผ่นไม้ที่ตอกบนเสาสั้นๆ เป็นโต๊ะ และกระดานแผ่นยาวที่ตอกยึดกับเสาไม้ที่รองรับชิ้นส่วน ไม้ยาวขนาด

เล็กเป็นที่นั่ง พื้นโรงเรียนก็คือดินที่อัดแน่นอย่างธรรมดา ถ้ามีพายุฝนตกหนัก ก็ถือเป็นการปิดโรงเรียนโดยอัตโนมัติ

ผู้ที่ร่วมมือกันอย่างเหนียวแน่นในการขยายผลโรงเรียนชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคมหรือโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนนั้นมีหลายคน เท่าที่จำได้ก็มี พล.ต.ต.ทวีป ดำรงสัตย์ พล.ต.ต.มนัส ชันธทัตบำรุง และนายตำรวจอีกหลายนาย เนื่องจากเรื่องของโรงเรียนในช่วงนั้นขึ้นกับกองบังคับการสนับสนุนอยู่ พวกเราได้พยายามชักชวนและขอความช่วยเหลือจากคหบดีในกรุงเทพฯ ทั่วไป เพื่อให้ช่วยเหลือโรงเรียนโดยกำหนดการตั้งชื่อผู้สนับสนุนไว้เป็นอนุสรณ์ให้ด้วย เช่น โรงเรียนของคุณแม่ คุณหญิงชนิด ปิยะอุย เป็นต้น เราได้วางโครงการจัดตั้งโรงเรียนพี่-โรงเรียนน้อง โดยให้โรงเรียนที่มีฐานะดีในกรุงเทพฯ รับอุปถัมภ์โรงเรียน ตชด. ตามที่จะเลือก ถ้าข้าพเจ้าจำไม่ผิด เราเริ่มด้วยการไปหาอาจารย์ใหญ่โรงเรียนศึกษานารี ที่ฝั่งธนบุรีเป็นแห่งแรก และก็ขยายผลต่อไปเรื่อยๆ เช่น โรงเรียนสามเสนวิทยา ตลอดจนถึงติดต่อจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดสัมมนาและสร้างอุปกรณ์ช่วยฝึก เป็นต้น การอุปการะของโรงเรียนพี่นั้นคือ การให้อุปถัมภ์ การศึกษา โต๊ะเก้าอี้ ที่เหลือใช้ โดยให้กองกำกับการเขตต่างๆ ดำเนินการมารับของ นอกจากนั้นเรายังได้ไปหารือกับผู้จัดการบริษัทรองเท้าบาจา ขอบริจาครองเท้าที่ตกรุ่น หมดสมัยแล้ว ไปให้นักเรียนของพวกเราด้วย

การขยายผลในเรื่องโรงเรียน ตชด. นั้นก็มีอุปสรรคในเรื่อง “สงคราม-สำนักงาน” เช่น กระทรวงศึกษาธิการส่งครูเข้าไปสอนแทนตำรวจ แต่ก็ปรากฏว่าไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะครูที่ส่งไปไม่อาจที่จะทนอยู่ในสภาพที่แร้นแค้นได้ จึงมีการลาออกหรือทิ้งโรงเรียน ทำให้เกิดปัญหาในเรื่องกำลังพลของ ตชด. เพราะครูตำรวจได้ย้ายไปแล้ว ขาดการต่อเนื่องในการสอน เป็นต้น

ข้าพเจ้ามีความทรงจำพิเศษหลายเรื่องเกี่ยวกับโรงเรียน ตชด. เพราะได้ตั้งใจไว้ว่าจะต้องตรวจเยี่ยมทุกหมวดทุกจุดที่ ตชด. ประจำอยู่ทั่วประเทศ และก็ได้ทำอย่างที่ตั้งใจไว้ โดยครั้งแรกเมื่อไปตรวจเยี่ยม ภาค ๓ และได้เยี่ยมโรงเรียนชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคม โรงเรียนหนึ่ง จำได้แต่เพียงว่าค่อนข้างไปทางชายแดนประเทศพม่า เมื่อไปถึงโรงเรียนแล้ว ปรากฏว่าไม่มีนักเรียนอยู่ที่โรงเรียน ตลอดจนไม่พบครู ตชด. ด้วย ได้ให้ตำรวจ เขต ๕ ที่ไปด้วยเพื่อสอบถามชาวบ้านว่าเกิดเหตุและมีปัญหาอะไร ในความคิดของข้าพเจ้าในขณะนั้นเป็นไปในทางลบต่อครูตำรวจ ตชด. อย่างมาก เพราะการไปตรวจเยี่ยมครั้งนั้นไม่ได้บอกกล่าวล่วงหน้า เพราะต้องการปิดลับเพื่อความปลอดภัย เมื่อตำรวจเขต ๕ ที่ชำนาญภูมิประเทศกลับมารายงานว่าครู ตชด. ล้มป่วย จึงมีความจำเป็นต้องไปเยี่ยมถึงที่พัก เมื่อไปถึงแล้วมองดูสภาพความเป็นอยู่ก็รู้สึกเข้าใจ ทำให้เกิดการเปรียบเทียบความเป็นอยู่ของตำรวจนครบาลหรือตำรวจหน่วยอื่นๆ ที่อยู่ในเมือง กับตำรวจ ตชด. ของเรา ทำให้เกิดจิตใต้สำนึกที่หลอนตัวเองมาจนทุกวันนี้ ข้าพเจ้าเลยกำหนดไว้ในใจตลอดมาว่า จะต้องทำให้ตำรวจ ตชด. เกยหน้าอำปากอย่างมีศักดิ์ศรีให้ได้ เมื่อใดที่มีโอกาส ได้วางแผนการในทางเศรษฐกิจไว้หลายเรื่อง ทำสำเร็จบ้างและไม่สำเร็จบ้าง เช่น จัดตั้งสถานีวิทย์กระจายเสียงได้ ๑๐ แห่ง เสนอให้ ตชด. จัดตั้งสถานีโทรทัศน์ ซึ่งได้ประสาน พล.ต.อ.ประจวบ สุนทรางกูร อ.ตร.เรียบร้อยแล้วขณะที่เป็นประธาน กบว. แต่ไม่สำเร็จ จัดหาที่ราชพัสดุไว้ที่คลองหลวง ๕๐๐ ไร่ (เป็นที่ตั้งของ บก.ตชด. ภาค ๑ ขณะนี้) และสั่งให้ทุกเขตประสานที่ดินจังหวัดให้หาที่ไว้เพื่อตั้งหน่วยอย่างถาวร ฯลฯ

ความตกใจที่พบครู ตชด. ป่วยอยู่นั้น ทำให้รื้อรรมในเรื่องการรักษาพยาบาล ครูตำรวจเห็นท่าทางของข้าพเจ้าก็เลยพูดว่า ไม่ต้องตกใจเพราะมีหยูกยาอยู่พร้อมแล้ว และกำลังพักผ่อนอยู่ ได้สอบถามสุข ทุกข์ ทุกอย่างตามระเบียบปฏิบัติของทางราชการเรียบร้อยแล้ว ได้เอ่ยขึ้นโดยสัญชาติญาณของผู้บังคับบัญชาว่า

“ครูต้องการอะไรพิเศษขอให้บอกมา”

ครู ตชด. ได้ถามว่า “ทุกอย่างหรือครับ”

ข้าพเจ้านึกในทางลบอีกว่า เจ้าหนูนุ่มน้อยอยู่ป่าอย่างว่าแหวนี่ คงจะขอบางอย่างที่จัดหาให้ไม่ได้เพื่อฉีกหน้าแน่ๆ ก็เลยถือหลักการว่า “กล้าสู้ กล้าชนะ” ตอบไปว่า “ได้ทุกอย่าง” แต่มันผิดคาดที่คำขอไม่ตรงกับที่ข้าพเจ้า คิดไว้

ครู ตชด. ขอร้องว่า “ขอถุงน่อง”

“เรื่องเล็กน้อย เอาที่กิโลกรัม”

“ไม่ต้องมากครับท่าน เอาคู่เดียว”

ข้าพเจ้าคิดว่า ครู ตชด. คนนี้คงจะเสียชีวิต

“เอามาทำไมคู่เดียว”

“เอามาถมครับ จะได้ไม่ลื่นลื่นถุงน่อง”

นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น และ
ต้องถือว่าเป็นโชคดีของชาวไทยทั้งชาติที่องค์พระ
ประมุขของประเทศ ตลอดจนพระบรมวงศานุวงศ์ทรง
รักและห่วงใยในปวงพสกนิกรของพระองค์ท่านโดย
ทั่วถ้วน

ทุกครั้งที่เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมเยียน
ราษฎรในทุกหนแห่ง และทุกครั้งที่พระราชทาน
พระบรมราชวโรกาสให้เข้าเฝ้าเบื้องพระยุคลบาท
ล้วนนำมาซึ่งความปลาบปลื้มปิติยินดีเป็นที่สุด

เพราะมีเพียงพระราชกรณียกิจ และพระ
ราชจริยวัตรอันงดงาม แม้พระราชกระแสพระราชทาน
ก็เปี่ยมล้นด้วยข้อคิด อันควรค่าแก่การน้อมนำไปเป็น
หลักชัยแห่งการดำเนินชีวิต

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

พระราชดำรัสสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

เนื่องในโอกาสทรงรับเหรียญราชการชายแดน

ณ วังสระปทุม

เมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๐๘

ขอขอบใจท่านทั้งหลายที่ได้นำเหรียญราชการชายแดนมามอบให้ การที่ข้าพเจ้าได้ออกเยี่ยมจังหวัดชายแดน ก็เพราะระลึกอยู่เสมอว่า ข้าราชการและประชาชนในจังหวัดชายแดนนั้น ย่อมได้รับความสะดวกสบายน้อยกว่าผู้ที่อยู่ในเมืองหลวง ยิ่งในเวลาที่ประเทศใกล้เคียงบังเกิดสถานการณ์ไม่สงบเรียบร้อยด้วยแล้ว ก็จะทำให้ลำบากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะตำรวจภูธรชายแดน ต้องไปปฏิบัติหน้าที่ห่างไกลจากความเจริญ ซึ่งไม่เคยชินมาก่อน ย่อมทำให้ได้รับความทุกข์ยากตรากตรำมาก การที่ท่านทั้งหลายได้อดทนปฏิบัติหน้าที่ในถิ่นอันทุรกันดารเช่นนั้น เป็นการเสียสละความสุขส่วนตัว เพื่อประโยชน์ส่วนรวม คือ ความมั่นคงของชาติ และความผาสุกของประชาชน

ด้วยความห่วงใยในความลำบากที่ท่านทั้งหลายได้รับดังกล่าวนั้น และใครจะได้เห็นสภาพความเป็นอยู่ที่แท้จริง เพื่อที่จะได้ช่วยเหลือกัน ข้าพเจ้าจึงได้ออกเยี่ยมตามที่ต่าง ๆ ขอให้ท่านทั้งหลายได้ทราบด้วยว่า ข้าพเจ้าระลึกถึงการปฏิบัติหน้าที่อันยากลำบากของท่านทั้งหลายอยู่เสมอ และยินดีให้ความช่วยเหลือแก่ท่านทั้งหลายด้วย ทั้งนี้ก็เพื่อประโยชน์ต่อประเทศชาติของเรา ข้าพเจ้าขอขอบใจท่านอีกครั้งหนึ่งที่ได้พร้อมใจกันนำเหรียญราชการชายแดนมามอบให้ในวันนี้

(พิธีถวายเหรียญราชการชายแดน แด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี โดย ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี รองปลัดกระทรวงมหาดไทย อธิบดีกรมตำรวจ ผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน และผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๐๘ เวลา ๑๖.๓๐ น.)

ศรัทธาฉายแสงแรงเจิดจ้า
หรือจันทร์อ่อนละมุนอุ่นสิงขร
แม่หยาดฝนฉ่ำชื่นพื้นอัมพร
หรือจะเทียบสุนทรแห่งการุณ

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงห่วงใยตำรวจตระเวนชายแดนเป็นอย่างมากหลังจากที่ได้เสด็จฯทรงเยี่ยมหน่วย ดชด. ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๗ เพราะทรงเห็นว่า ดชด. เป็นผู้ปฏิบัติงานด้วยความเสียสละความเป็นอยู่ลำบากและเสี่ยงต่อภัยอันตรายต่างๆ รอบด้าน ในการเสด็จฯทรงเยี่ยมหน่วย ดชด.ตั้งแต่ครั้งนั้นได้ทรงทราบถึงข้อขัดข้องต่างๆ เช่น ขาดแคลนอาหาร เบียดเบียน และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ จึงได้ทรงช่วยจัดปิดเป้าความเดือดร้อนทั้งปวงเหล่านั้น เพื่อให้ ดชด. มีความเป็นอยู่ดีขึ้น สะดวกสบายขึ้น ได้รับเบียดเบียนครบถ้วนและรวดเร็วเต็มตามสิทธิ ทุกครั้งที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเสด็จฯกลับจากประเทศสวิสเซอร์แลนด์ พระราชภารกิจอันดับแรกคือเสด็จฯทรงเยี่ยม ดชด. และทรงมอบหมายให้ดำเนินการ เป็นผู้รับสนองพระราชประสงค์ในด้านต่างๆ เพื่อช่วยเหลือประชาชนให้ดำรงชีพอยู่ด้วยความผาสุก และทรงอุปถัมภ์โครงการของตำรวจตระเวนชายแดน ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชน ทั้งในด้านเกี่ยวกับการศึกษาการรักษาพยาบาลและอื่นๆในการที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเสด็จฯ ทรงเยี่ยม ดชด. นี้ ทำให้ ดชด. มีกำลังใจเข้มแข็งในการที่จะต่อสู้กับศัตรูของแผ่นดิน เหล่า ดชด. ทั้งหมดมีความซาบซึ้งในพระเมตตาของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้ พระองค์ยังทรงเอาพระทัยใส่สอบถามข้อขัดข้อง และความต้องการของ ดชด. ทั่วประเทศพร้อมทั้งพระราชทานสิ่งของ และเครื่องใช้จำเป็นให้ ดชด. โดยทั่วหน้าโดยเฉพาะอย่างยิ่งอาหารสำหรับพระราชทาน ดชด. จะเสด็จฯลงมาอำนวยความสะดวก และทรงประกอบอาหารบางอย่างด้วยพระองค์เองที่วังสระปทุม การที่ทรงเอาพระทัยใส่โอบอุ้ม ดชด. ตั้งแต่ปี ๒๕๐๗ จนถึงปัจจุบันนี้ทำให้ ดชด. มีขวัญและกำลังใจดีขึ้นกว่าเก่าเป็นอย่างมาก

พลเรือเอก สุภวาร มลิินทางกุล
อดีตราของครักษ์ประจำกรมราชองครักษ์

พระมหากรุณาธิคุณของ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณเปี่ยมล้นแก่บรรดา ตำรวจตระเวนชายแดน ทรงเอาพระทัยใส่ดูแล โอบอุ้มทุกวิถีทาง เดิมทีเดียวตำรวจตระเวนชายแดน แทบจะไม่ได้ได้รับความสนใจจากบุคคลฝ่ายต่างๆ เท่าที่ควร ทั้งๆที่ปฏิบัติงานด้วยความยากลำบาก และเสี่ยงต่ออันตรายรอบด้าน

เมื่อปี ๒๕๐๗ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เสด็จฯไปประทับแรมที่พระตำหนัก ภูพิงคราชนิเวศน์ และได้เสด็จฯ ทรงเยี่ยมราษฎรและเสด็จฯ ตามป่าเขา บริเวณรอบพระตำหนัก และจังหวัดใกล้เคียงบ้างเป็นครั้งคราว ในระหว่างนั้นตำรวจตระเวนชายแดนได้นำกำลังมาถวาย อารักขา และได้จัดตำรวจตระเวนชายแดนตามเสด็จด้วยทุกครั้ง ในขณะเดียวกัน ก็ทำหน้าที่เป็น ผู้นำทางด้วย ระหว่างที่ประทับอยู่ ณ พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ พระองค์เสด็จฯ แทบทุกวัน เพื่อทรงไต่เขา ปลูกต้นไม้ เก็บดอกไม้ป่า และเสด็จฯ น้ำตกริเวณรอบๆ พระตำหนัก

ภูพิงคราชนิเวศน์ ในโอกาสนี้จะเสวยพระกระยาหารกลางวันในป่า หรือน้ำตกพร้อมกับผู้ตามเสด็จ โดยเฉพาะตำรวจตระเวนชายแดน โดยเตรียมอาหารห่อมาจากพระตำหนัก ในครั้งนั้นสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนียังทรงแข็งแรงมาก พระชนมายุ ๖๔ พรรษาแล้ว แต่สามารถจะเสด็จฯ บนไหล่เขาสูงชัน และเป็นป่าได้อย่างสะดวกสบาย โดยไม่ทรงเหน็ดเหนื่อยมากนัก ในปีนั้นเองพระองค์ได้เสด็จฯ ขึ้นดอยอินทนนท์ ซึ่งเป็นยอดเขาสูงสุดของประเทศไทย ซึ่งเป็นผลงานของตำรวจตระเวนชายแดนเดินทางไปสำรวจ และนำทางเสด็จฯ อีกเช่นเคย การเสด็จฯ ขึ้นดอยอินทนนท์นี้เริ่มออกเดินทางเมื่อ ๒๕ เมษายน โดยเฮลิคอปเตอร์จากสนามบินเชียงใหม่ ไปลงที่ผาหมอน เสวยพระกระยาหารกลางวันแล้วเสด็จฯ จากผาหมอนขึ้นไปประทับแรมที่ปางสมเด็จ (เดิมชื่อไกรสิทธิ์) การประทับแรมใช้เต็นท์กระโจมธรรมดา อากาศหนาวมากต้องก่อไฟผิงในคืนนั้นหมอกลงจัดมาก ตอนเช้าออกเดินทางหลังจากเสวยพระกระยาหารเช้าแล้ว เสด็จฯ ขึ้นไปถึงยอดดอยอินทนนท์ เสวยพระกระยาหารกลางวันแล้วเสด็จฯ ลงมาประทับแรมที่ผาหมอน ตอนเช้าจึงเสด็จฯ กลับโดยเฮลิคอปเตอร์

การเสด็จฯ ขึ้นดอยอินทนนท์ครั้งนี้ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงพระสำราญพระราชหฤทัยมาก และมักจะเอ่ยถึงการปีนเขาครั้งนี้บ่อยครั้งด้วยความชื่นชม การที่ได้ทรงใกล้ชิดกับ ดตช.อยู่เป็นเวลานานทำให้ทรงคุ้นเคย และทรงทราบถึงความเป็นอยู่ของ ดตช.หน้าที่และความรับผิดชอบตลอดจนข้อขัดข้องต่างๆ จึงได้ทรงหาทางช่วยเหลือและทรงอุปการะ ดตช. ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา โดยเฉพาะทรงสนพระราชหฤทัยในโครงการช่วยเหลือชาวเขา และชาวบ้านที่อยู่ห่างไกลเส้นทางคมนาคมของตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งดำเนินการเรื่อง การศึกษา และการช่วยเหลือทางการเกษตร และการรักษาพยาบาล ตั้งแต่ปี ๒๕๐๗ เป็นต้นมา สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พระราชทานเงินให้ตำรวจตระเวนชายแดน สร้างโรงเรียน

“โรงเรียน ดชด. นั้น สร้างขึ้นจากการจัดตั้งหมวด ดชด. ในที่ถิ่นทุรกันดาร ทุกแห่งทั่วประเทศที่มีหมวด ดชด. วัสดุที่ใช้สร้างก็จากของธรรมชาติ เช่น ไม้ไผ่ ไม้ที่เหลือสร้างกองร้อย หลังคาใช้ใบจาก ใบตองตึง...ฯลฯ เมื่อเวลาผ่านไปดินฟ้าอากาศและภัยธรรมชาติ ทำให้วัสดุส่วนมากชำรุดทรุดโทรมเกือบจะหมดสภาพ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีโปรดเกล้าฯ พระราชทานทรัพย์ส่วนพระองค์ให้ซ่อมแซม บางแห่งซ่อมแซมไม่ได้ ก็โปรดให้สร้างใหม่ ฉะนั้น พระราชภารกิจทรงเปิดโรงเรียน ดชด. จึงต้องเสด็จฯ ออกเยี่ยมถิ่นทุรกันดารตลอด โดยมีได้พักผ่อนพระวรกาย ทรงเสียสละความสุขส่วนพระองค์อันใหญ่หลวงเพื่อการศึกษาของเยาวชนอันเป็นการปลูกฝังอบรมหล่อหลอมเยาวชนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพเพื่อความเจริญของประเทศ เป็นเป้าหมายตามพระราชดำริ อย่างมีคุณค่าสูงสุดของประชาชน โดยไม่ต้องใช้งบประมาณของแผ่นดิน พสกนิกรของพระองค์เป็นผู้ที่มีบุญที่สุดของโลก”

กุลประไพ ทัดตานนท์

อดีตประธานชมรมแม่บ้าน ดชด.

ชาวเขา และประชาชนไกลคมนาคมเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในโอกาสนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้พระราชทานเงินสร้างโรงเรียนเพิ่มเติมอีกหลายโรงเรียน ในระยะหลังๆ ก็มีผู้บริจาคโดยเสด็จพระราชกุศลสร้างโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารเป็นจำนวนมาก สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี จึงได้พระราชทานเงินให้ตำรวจตระเวนชายแดน สร้างโรงเรียนชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคมขึ้นแทบทุกภาคของประเทศไทย และโรงเรียนซึ่งสร้างขึ้นใหม่นี้จะพระราชทานสิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็นให้แก่โรงเรียน และครูรวมทั้งเด็กนักเรียนทุกคนด้วย โดยในขั้นแรกให้อยู่ในความรับผิดชอบของตำรวจตระเวนชายแดน เมื่อทางสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติพร้อมที่จะรับแล้วก็จะมอบให้รับไปดำเนินการ

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี จะเสด็จฯ ทรงเยี่ยมตำรวจตระเวนชายแดนทั่วประเทศทุกครั้งที่เสด็จกลับประเทศไทย ในโอกาสเดียวกันนี้ก็ถือโอกาสปฏิบัติพระราชกรณียกิจหลายประการไปพร้อมกันด้วย ตำรวจตระเวนชายแดนทุกหน่วยจะได้รับพระราชทานอาหารและเครื่องใช้จำเป็นส่งไปพระราชทานอยู่เป็นประจำ

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงมีพระเมตตาต่อตำรวจตระเวนชายแดนมาก เพราะทรงเห็นว่าตำรวจตระเวนชายแดนมีความเป็นอยู่อย่างยากลำบาก จะต้องมีความอดทนทั้งๆ ที่ทำหน้าที่อย่างเสี่ยงอันตราย จึงทรงโอบอุ้มและส่งเสริมกำลังใจให้ตำรวจตระเวนชายแดนตลอดเวลา ทำให้ตำรวจตระเวนชายแดนซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณอย่างยิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทรงตั้งมูลนิธิสงเคราะห์ตำรวจตระเวนชายแดน และครอบครัวขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๐ เพื่อช่วยเหลือตำรวจตระเวนชายแดน และครอบครัว

วัตถุประสงค์ของมูลนิธิสงเคราะห์ ตชด.และครอบครัว

- เพื่อช่วยเหลือด้านสวัสดิการของข้าราชการตำรวจตระเวนชายแดนและครอบครัว
 - เพื่อช่วยเหลือข้าราชการตำรวจตระเวนชายแดนที่ทำหน้าที่เป็นครูโรงเรียนชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคม
 - เพื่อช่วยเหลือข้าราชการตำรวจตระเวนชายแดนที่ได้รับบาดเจ็บหรือถึงแก่กรรม เนื่องจากปฏิบัติหน้าที่ราชการ ตลอดจนสงเคราะห์ครอบครัวเกี่ยวกับการนี้
 - เพื่อช่วยเหลือข้าราชการตำรวจตระเวนชายแดน และครอบครัวที่ประสบสาธารณภัย
 - เพื่อช่วยเหลือข้าราชการตำรวจตระเวนชายแดน และครอบครัวที่เจ็บหรือถึงแก่กรรม
- การจัดตั้งมูลนิธิดังกล่าวในระยะเวลาที่ผ่านมา ข้าราชการตำรวจตระเวนชายแดนได้เสียชีวิตจากการปราบปรามเป็นจำนวนไม่น้อย ครอบครัวที่เสียชีวิตก็ได้รับพระมหากรุณาธิคุณสงเคราะห์เงินช่วยเหลือจำนวนหนึ่งถึงแม้ไม่มากนักแต่ก็เป็นกำลังใจทำให้มีขวัญดีในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจตระเวนชายแดนที่ปฏิบัติหน้าที่เสี่ยงอันตรายเพื่อป้องกันประเทศ

การที่ทรงโอบอุ้ม และช่วยเหลือตำรวจตระเวนชายแดนมาโดยตลอดนั้น ทำให้ตำรวจตระเวนชายแดนซึ่งไม่ค่อยมีคนสนใจได้รับความเอาใจใส่ให้ความช่วยเหลือทั้งทางรัฐบาลและเอกชน เป็นการสร้างความเป็นปึกแผ่นให้แก่ตำรวจตระเวนชายแดน เพิ่มขวัญกำลังใจ ให้แก่ตำรวจตระเวนชายแดน อันเป็นกำลังป้องกันประเทศ อย่างหาที่สุดมิได้

“สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงพระเมตตาและทรงห่วงใยตำรวจตระเวนชายแดน เป็นอันมาก ทุกโอกาสที่พระองค์เสด็จกลับมาประทับอยู่ในประเทศไทย พระองค์มิได้ทรงพักผ่อนสำราญพระราชอิริยาบถเลย ได้ทรงพระราชอุทิศหาเสด็จาทรงเยี่ยมเยียนตำรวจตระเวนชายแดน และพระราชทานเครื่องอุปโภคบริโภคแก่ครอบครัวตำรวจตระเวนชายแดนด้วยพระองค์เองโดยทั่วถึง นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณแก่ตำรวจตระเวนชายแดนเป็นล้นเกล้าฯ อย่างหาที่สุดมิได้”

พลเอก หลวงกัมปนาทแสนยากร

ทรงเปิดโรงเรียนใหม่ในบ้านป่า
พระเมตตาบรมราชชนนี

ชวยะลาชื่นพระคุณอุ้นเกศี
เด็กป่าดงได้มีที่เล่าเรียน

“สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงเป็นผู้จุดประกายแสงสว่างแก่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน อันหมายถึง การจุดประกายให้คนมองเห็นความเสียเปรียบของเยาวชนในแดนทุรกันดารผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส ทรงพระเมตตาและทรงอุปถัมภ์โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เป็นเบื้องต้น

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงเป็นผู้ขยายแสงสว่างแห่งดวงประทีปให้เรื่องจรสัจจันโดดเด่นให้สังคมมองเห็น พระองค์ทรงตระหนักถึงคุณค่าของเยาวชนว่าจะต้องได้รับการศึกษาและการศึกษานั้นจะต้องมีคุณภาพ คุณภาพการศึกษาจะดี สมองของคนจะดีสุขภาพร่างกายจะต้องมาก่อน นักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่อยู่ห่างไกลจึงได้รับการดูแลเอาใจใส่ทั้งด้านอาหารด้านสุขภาพและด้านการศึกษา ซึ่งก็เนื่องด้วยพระมหากรุณาธิคุณเป็นที่ยิ่งนั่นเอง”

พระราชกรณียกิจเกี่ยวกับการศึกษา

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงสนพระราชหฤทัยในการศึกษาของประชาชน เป็นอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กๆ ในจังหวัดชายแดน และห่างไกลคมนาคม เมื่อเสด็จฯ ทรงเยี่ยม ตชด.ตั้งแต่ปี ๒๕๐๗ ทรงเห็น ตชด.สอนหนังสือให้นักเรียนในหมู่บ้านชาวเขาและ ในท้องถิ่นทุรกันดาร บางโรงเรียนก็มีแต่หลังคาไม่มีฝา ไม่มีโต๊ะเรียน อุปกรณ์การสอนก็ขาดแคลน จึงได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ให้ ตชด.สร้างโรงเรียนและพระราชทานอุปกรณ์ การสอน และเครื่องมือเครื่องใช้ให้แก่ครู และนักเรียนพร้อมทั้งพระราชทานเงินช่วยเหลือแก่ครู ตชด. และครูลูกจ้างส่วนหนึ่ง ทำให้เด็กชาวเขา และเด็กในท้องถิ่นทุรกันดารได้มีโอกาสศึกษา หาความรู้ และสถานที่ศึกษาก็มีอุปกรณ์การสอน และมีครูคอยแนะนำสั่งสอนให้ได้รับความรู้เป็น อย่างดี ในระยะหลังๆ พ่อค้าประชาชนได้ทราบข่าวทรงช่วยเหลือในการสร้างโรงเรียนจึงได้ถวายเงิน เพื่อกิจการนี้เป็นจำนวนมาก สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ก็ได้พระราชทานเงิน ที่มีผู้ทูลเกล้าฯ ถวาย ให้แก่ ตชด.เพื่อสร้างโรงเรียน หลังจากที่สร้างโรงเรียนเสร็จแล้ว สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี จะเสด็จฯทรงเปิดโรงเรียนทุกแห่ง และทรงตั้งชื่อโรงเรียนตาม เจ้าของทุนที่ถวายให้สร้าง และโปรดเกล้าฯ ให้โรงเรียนเหล่านั้นอยู่ในความรับผิดชอบของ ตชด.จนกว่าโรงเรียนเหล่านั้นพร้อมที่จะโอนให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดรับไปดำเนินการ นอกจากนี้ ในการเสด็จฯทรงเยี่ยมราษฎรในท้องถิ่นซึ่งโปรดเกล้าฯ ให้แพทย์อาสา สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ไปให้การรักษาประชาชนในแต่ละท้องถิ่น ทุกครั้งที่เสด็จฯจะ พระราชทานสิ่งของให้แก่โรงเรียน และพระราชทานเสื้อผ้า สมุด ดินสอแก่เด็กนักเรียนในโรงเรียน ในพื้นที่และใกล้เคียงพื้นที่ที่เสด็จฯทรงเยี่ยมด้วย

“...โดยที่ทรงเห็นประโยชน์ของแผนที่ดังกล่าวมาแล้ว สมเด็จพระศรีนครินทร์บรมราชชนนี จึงมีพระราชดำริที่จะให้เด็ก ๆ ทั้งหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กนักเรียนในจังหวัดชายแดนซึ่งเป็นบ้านเกิดของตนเองได้เรียนรู้ และรู้จักรักและปกป้องประเทศชาติ ฉะนั้นเมื่อราว พ.ศ. ๒๕๐๗ จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดให้กระทรวงศึกษาธิการจัดทำแผนที่ประเทศไทยขนาดเชิง โดยตัดแบ่งออกเป็นส่วน ๆ เน้นเฉพาะจังหวัดชายแดนต่าง ๆ พร้อมทั้งมีหมุดติดไว้ที่ส่วนนั้น ๆ ให้สามารถดึงออกมาได้ เป็นการสะดวกต่อการเรียนรู้ของเด็กว่าจังหวัดของเขาอยู่ตรงส่วนไหนของประเทศไทย เป็นการเรียนจากแผนที่มากกว่าคำอธิบายอย่างเดียว เพราะเห็นได้ชัดเจน ทั้งจะใช้เป็นการเล่นต่อรูปเพื่อสนุกก็ยังได้ และได้ความรู้ไปในตัวด้วย แผนที่ดังกล่าวนี้ ทรงพระกรุณาโปรดให้จัดทำขึ้นเพื่อพระราชทานแก่โรงเรียนชายแดนต่าง ๆ ที่เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมอยู่เสมอเป็นประจำปี...”

ขวัญแก้ว วัชโรทัย

รองเลขาธิการพระราชวัง

จึงเห็นได้ว่าพระองค์ทรงทำนุบำรุงการศึกษาของชาติเป็นอย่างมาก ลำพังรัฐบาลไม่สามารถขยายการศึกษาไปยังท้องถื่นทุรกันดารได้ทั่วถึง พระองค์ก็ได้ทรงช่วยให้เด็กในชนบทมีโอกาสได้ศึกษาเล่าเรียนอย่างทั่วถึงอันจะทำให้มีความรู้ และสติปัญญาซึ่งจะเป็นกำลังของชาติในอนาคต และอีกประการหนึ่งในการที่ทรงมอบให้ ตชด.ดูแลเรื่องการศึกษาในระยะต้นนั้นเป็นการสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่าง ตชด.และประชาชนในถิ่นนั้น ๆ ที่จะได้ช่วยเหลือใกล้ชิดกันเพื่อร่วมมือให้การศึกษากลุ่มหลานของเขาเหล่านั้นซึ่งจะเป็นผลให้เกิดความร่วมมือในงานสำคัญๆ ของชาติอย่างอื่นอีกมากมาย

และเนื่องด้วยการปฏิบัติงานของตำรวจตระเวนชายแดน มีหลายภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและช่วยเหลือประชาชนผู้อยู่ห่างไกลคมนาคมเหล่านั้นโดยตรง พระองค์จึงได้พระราชทานสิ่งของ และพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์สนับสนุนการปฏิบัติงานของตำรวจตระเวนชายแดน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษา พระองค์ท่านทรงรับกิจการโรงเรียนชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคมของตำรวจตระเวนชายแดนไว้ในพระราชูปถัมภ์ พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ในการก่อสร้างโรงเรียนให้เด็กชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคม ได้มีโอกาสเข้ารับการศึกษาในระดับประถมศึกษาอย่างทั่วถึง

เป็นเวลาอันยาวนานมิใช่น้อยที่พระองค์ท่านเฝ้าทะนุบำรุงกิจการงานของตำรวจตระเวนชายแดน ให้เจริญก้าวหน้า เป็นปึกแผ่นมั่นคงและมีศักยภาพสูงในการพัฒนาและ

ช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบของตำรวจตระเวนชายแดน ให้มีความเป็นอยู่ดีขึ้นในด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย การอาชีพ ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ด้วยพระเมตตาที่ทรงมีต่อทวยราษฎร์ผู้อยู่ห่างไกล กอปรกับพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีต่อดำรวจตระเวนชายแดน เหล่าตำรวจตระเวนชายแดนที่น่าเสด็จ และเฝ้าถวายอารักขาก็เริ่มขานพระนามพระองค์ว่า “สมเด็จพระย่า” ซึ่งครั้งต่อมาเมื่อความทราบถึงพระองค์ท่านพระองค์ท่านได้ทรงรับสั่งว่า “ฉันเป็นย่าของเขาก็แล้วกัน”

“ในสมัยที่ข้าพเจ้ายังเป็นร้อยตำรวจโทอยู่นั้น ยังไม่มี สรภ.สำหรับพระองค์ท่าน แต่จะมีราชองครักษ์ติดตามถวายความปลอดภัยในการเสด็จฯ ไปยังที่ต่างๆ เพียงคนเดียว พล.ต.ท.อังกูร ทัดตานนท์ จึงเรียกตัวข้าพเจ้าไปทำหน้าที่ดังกล่าวตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๘-๒๕๑๒

ด้วยภารกิจหน้าที่ของ ดชด. ต้องปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร จึงไม่คุ้นเคยกับคำราชาศัพท์ เกรงว่าจะเกิดความผิดพลาดในการใช้ถ้อยคำ กอปรกับที่พระองค์ท่านทรงเป็นสมเด็จพระย่าของพระเจ้าลูกยาเธอทั้งหลาย เหล่า ดชด. ในพื้นที่จึงเรียกขานพระองค์ท่านเป็น “สมเด็จพระย่า” ซึ่งในส่วนนี้พระองค์ท่านได้เคยตรัสไว้ว่า “ดชด.ทุกคนเป็นหลานของเรา”

พล.ต.ต.อวยชัย สิริสัมพันธ์

อดีตผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

พระราชภารกิจของ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

ม.ร.ว.จันทรมศิริโชค จันทรทัต
อดีตรัฐมนตรีว่าการธนาคารออมสิน

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงเป็นขัตติยนารีพระองค์หนึ่งในบรรดาสตรีไทย ผู้ถึงพร้อมด้วยเสน่ห์ทานุภาพ อัจฉริยภาพ ทรงเป็นที่รักเทิดทูนของประชาชนอย่างยิ่ง

สมเด็จพระบรมราชชนนี ทรงปฏิบัติพระราชภารกิจมากหลายด้านหลายประการ เนื่องจากทรงเข้าพระทัยในความเรียกร้องอย่างหนักหน่วงเกี่ยวกับกิจการด้านสำคัญของสังคมและด้านราชการในพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และการทรงรับผิดชอบตามราชประเพณี ในกรณีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ มิได้เสด็จฯ ประทับอยู่ในประเทศ พระองค์ทรงดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ และในส่วน

พระองค์เองนั้น ก็ยังทรงตั้งพระราชหฤทัยบำเพ็ญงานพระราชกุศลสาธารณประโยชน์ เพื่อบ้านเมืองทั้งในด้านความขาดแคลนของประชาชนชายแดน และด้านการศึกษาของเยาวชนในชนบท อยู่มิได้ขาด พระราชทานพระราชูปถัมภ์แก่ชนผู้ขาดแคลน และผู้ต้องการขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ป้องกันบ้านเมือง ทั้งทรงพระเมตตาจัดตั้งสถานศึกษาขึ้นหลายแห่ง

พระราชภารกิจอันแสนหนักแห่งชาติดิยารัฐผู้ยิ่งใหญ่ของชาติไทย แต่เปี่ยมไปด้วยพระราชจริยวัตรตรงดงาม ทรงดำรงพระชนม์อย่างเรียบง่าย ย่อมประจักษ์แก่ประชาชนอยู่อย่างชัดเจนในทุกวันนี้

เป็นเวลานานมิใช่น้อยที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงเฝ้าแต่มีพระราชกังวลห่วงใยในพสกนิกรของพระองค์ ทรงพระอนุสรณ์คำนึงถึงดินแดนชายอาณาเขตของประเทศไทย ซึ่งมีตำรวจตระเวนชายแดนปฏิบัติหน้าที่เฉพาะด้านอยู่นั้น ได้ขยายงานการป้องกันชายแดนออกคือต้องสอนหนังสือเด็ก ๆ ต้องช่วยเหลือราษฎรที่ป่วยไข้ และตำรวจตระเวนชายแดนเหล่านี้ ก็ได้รับพระราชทานพระเมตตาสนับสนุนอยู่เป็นเนืองนิจ พระเมตตาของพระองค์ยังแผ่ไพศาลออกไปสู่ชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ซึ่งเป็นเวลาหลายรุ่นอายุคนมาแล้ว ที่ชาวเขาเหล่านี้ได้พบจรรรอนเร่จากแหล่งที่ไม่ทราบต้นสาย โยกย้ายไปตามทิวเขาชายอาณาเขตเข้ามาในประเทศไทย จนกระทั่งปัจจุบันได้ลงหลักปักฐานอยู่บนพื้นที่ราบสูงอันอุดมสมบูรณ์บนขุนเขาตามแนวชายอาณาจักรไทย ดินแดนดังกล่าวจะเป็นจุดหมายปลายทางแห่งการอพยพของชาวเขาดังกล่าว ที่ราบสูงนั้นจึงกลายเป็น

แนวเขตที่พวกเขาเขาได้อาศัยอยู่กินมีชีวิตตามแบบดั้งเดิมนับเป็นร้อย ๆ ปีมาแล้ว สมเด็จพระบรมราชชนนีทรงเข้าพระทัยชนเหล่านี้ดียิ่ง มีพระราชปรารภอันแรงกล้าที่จะทรงอนุเคราะห์เขาเหล่านั้นทางด้านสวัสดิการ ด้วยการจัดตั้งสถานศึกษา และด้านการสาธารณสุข อันเป็นโครงการที่ต้องใช้ความพยายามกว้างขวางและใช้เวลายาวนาน เพื่อช่วยให้เขาเหล่านั้นได้ปรับตัวเองให้เข้ากับวิถีครองชีพแผนใหม่ที่ดีกว่าเก่า ซึ่งทั้งประวัติศาสตร์และเหตุการณ์แวดล้อมย่อมจะบันดาลให้เป็นไปเช่นนั้น สมเด็จพระบรมราชชนนีทรงพระราชอุทิศสละบำเพ็ญงานเพื่อสวัสดิภาพของกลุ่มชาวเขาหลายประการ ประการหนึ่งที่สำคัญก็คือ ทรงก่อตั้งโรงเรียนชั้นประถมขึ้น ณ หน่วยที่ตั้งของตำรวจตระเวนชายแดนมากกว่า ๒๐๐ แห่ง ตามตำบลอันทุรกันดาร ห่างไกลยากที่จะเข้าไปถึงได้ และยังไม่เคยได้รับความสะดวกใดๆ ในการจัดตั้งสถานศึกษามาก่อนเลย โรงเรียนที่ตั้งขึ้นได้ใช้ครูตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งได้รับการอบรมไว้สำหรับงานนี้โดยเฉพาะ ทั้งที่บุคคลเหล่านี้ต้องปฏิบัติหน้าที่อื่นอีกสารพัด

สมเด็จพระบรมราชชนนี ได้ทรงจัดตั้งหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ มีเวลาออกปฏิบัติงานเดือนละสองครั้งในป่าอันกันดารไกล ซึ่งไม่มีหนทางจะไปถึงได้สะดวก นอกจากด้วยพาหนะเฮลิคอปเตอร์หรือเดินเท้าเท่านั้น และในปัจจุบัน พระมหากรุณาธิคุณยังได้แผ่ไพศาลออกไปถึงชาวชนบทชายแดนทุกภาคในประเทศไทย ทั้งบนแผ่นดินและในฝั่งทะเลเกาะไกลๆ ในชายพระราชอาณาเขต...

พระมหากษัตริย์คุณล้นเกล้าล้นกระหม่อม

“พนา ๙๘”

ตำรวจตระเวนชายแดน หรือ ตชด. เป็นตำรวจหน่วยหนึ่งซึ่งได้ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่รักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศชาติตามชายแดนและท้องถื่นทุรกันดารห่างไกลเส้นทางคมนาคม ให้รอดพ้นจากการแทรกซึมบ่อนทำลายของอริราชศัตรูทั้งภายนอกและภายใน มิให้กล้ากรายทำลายล้างสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมสำคัญตลอดจนการแพร่ระบาดของยาเสพติด เป็นกองกำลังที่มีการฝึกปรือ ให้เข้มแข็งอดทน พร้อมทั้งจะปฏิบัติภารกิจอันยากลำบากให้ลุล่วงไปด้วยดี นอกจากนี้ ตชด.ยังมีหน้าที่พัฒนาช่วยเหลือประชาชนในท้องถื่นทุรกันดารให้ได้รับความร่มเย็นเป็นสุข อยู่ดีกินดี ซึ่งจะมีผลเชื่อมโยงไปสู่ความปลอดภัยและความมั่นคงของประเทศชาติในที่สุด

จากวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๙๖ อันเป็นวันที่ ตชด.ได้ถือกำเนิดขึ้นในวงการตำรวจ จนถึงปัจจุบันนี้เป็นเวลาถึง ๔๓ ปีเศษ ตลอดเวลาที่ก่อตั้งมา ตชด.มิได้หยุดนิ่ง มีการริเริ่มงานใหม่ ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพัฒนาการทำงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการปฏิบัติงานเพื่อความร่มเย็นเป็นสุขของประชาชน เพื่อความมั่นคงปลอดภัยของประเทศชาติและราชบัลลังก์อยู่ตลอดเวลา มีโครงการและผลงานที่สำคัญเกิดขึ้นมากมาย

ความมุ่งมั่นในการทำงาน ความสำเร็จที่ได้รับ ตลอดจนความก้าวหน้าที่เกิดขึ้น เป็นผลสืบเนื่องมาจากพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อม ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงมีพระเมตตาแก่ ดชด. ทรงอุปถัมภ์ให้ ดชด.ได้รับสนองพระราชประสงค์ ในการปฏิบัติงานเพื่อช่วยเหลือประชาชนไกลคมนาคม ในโครงการต่างๆ จำนวนหลายโครงการ ในโอกาสนี้จะกล่าวถึงเฉพาะโครงการโรงเรียนชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคม หรือโรงเรียน ดชด.

เพื่อเป็นการสร้างมิตรสัมพันธ์อันดีกับประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ ตลอดจนช่วยเหลือให้เด็กไกลคมนาคมได้มีโอกาสได้เรียนหนังสือ ดชด.จึงได้จัดตั้งโรงเรียนสอนหนังสือให้แก่เยาวชนชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคม โดยได้จัดตั้งโรงเรียนขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๑๙ ที่บ้านดอนมหาวัน อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย โดยมีชื่อว่า "โรงเรียน ดชด.บำรุงที่ ๑"

การจัดตั้งโรงเรียน ดชด. นี้ เป็นการร่วมมือช่วยเหลือระหว่างชาวบ้านกับ ดชด. ไม่มีงบประมาณไว้ใช้จ่ายแต่อย่างใด เป็นการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาแบบให้เปล่า เพราะผู้ปกครองและนักเรียนยากจน จึงต้องขอรับความช่วยเหลือจากผู้มีเมตตาจากภาคเอกชนและทางการ เมื่อกิจการมั่นคงแล้วจะโอนมอบให้กระทรวงศึกษาธิการรับไว้ดำเนินการต่อไป

เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปเป็นอย่างดีว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระราชหฤทัยฝักใฝ่ห่วงใยในทุกข์สุขของพสกนิกร

ชาวไทยเป็นนิจสิน ได้ทรงทราบถึงเรื่องนี้และได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์เพื่อสร้างโรงเรียน ดชด. นับเป็นพระมหากษัตริย์คุณเหนือเกล้าเหนือกระหม่อมแก่นักเรียนชาวเขา และ ดชด. เป็นอย่างยิ่ง

เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๐๕ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถได้พระราชทานเงินให้แก่องค์ก่อกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๕ ค่ายดารารัศมี อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ สำหรับก่อสร้างโรงเรียนชาวเขาเผ่าเย้า ที่บ้านแก่มัน ตำบลแม่งอน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ โรงเรียนแห่งนี้ได้รับพระราชทานนามว่า “โรงเรียนเจ้าแม่หลวงอุปถัมภ์ ๑” หลังจากนั้นเมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๙ ได้พระราชทานเงินก่อสร้าง “โรงเรียนเจ้าแม่หลวงอุปถัมภ์ ๒” สำหรับชาวเขาเผ่าแม้ว ที่บ้านหนองหอย ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

ในระยะต่อมา เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๖ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานเงินให้แก่ ดชด.ค่ายดารารัศมี เพื่อก่อสร้างโรงเรียนสอนหนังสือชาวเขาเป็นครั้งแรกที่บ้านแม้วดอยปุย ตำบลบ้านโป่ง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ โดยได้พระราชทานนามว่า “โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑” หลังจากนั้นได้พระราชทานเงินเพิ่มเติมอีกตามลำดับ เพื่อจัดสร้างโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ รวมทั้งสิ้น ๑๐ แห่ง

คำว่า “เจ้าพ่อหลวง” และ “เจ้าแม่หลวง” เป็นคำซึ่งชาวเขาใช้เรียกพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

ในปี ๒๕๐๗ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงเริ่มรู้จัก ดชด. หลังจากได้

เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมหมวด ดชด.ที่บ้านหัวนา ตำบลม่อนปิ่น อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ และการเสด็จพระราชดำเนินขึ้นยอดดอยอินทนนท์ ซึ่งทาง ดชด. ค่ายดารารัศมี เป็นกำลังส่วนหนึ่งที่ได้รับพระราชทานโอกาสอันสูงส่ง ถวายการอารักขา นำเสด็จและประทับแรม ทำให้พระองค์ได้ทรงทราบและเข้าใจถึงการปฏิบัติงานและภาระหน้าที่ของ ดชด. ทรงเล็งเห็นว่าโรงเรียนชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคม ซึ่ง ดชด.ดำเนินการอยู่นั้น เป็นผลดีต่อเยาวชนไกลคมนาคม อันเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติในอนาคต จึงทรงรับไว้ในพระราชูปถัมภ์

เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๐๗ สมเด็จพระศรีนครินทร์ราชบรมราชชนนี ได้พระราชทานเงินให้แก่ตำรวจพลร่ม ค่ายนเรศวร อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ก่อสร้างโรงเรียนเป็นครั้งแรก จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ โรงเรียนวลัย บ้านหนองพลับ ตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และโรงเรียนอนันท์ บ้านป่าเลาอู ตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในระยะต่อมา ได้พระราชทานเงินส่วนพระองค์ก่อสร้างโรงเรียนเพิ่มเติมอีก โดยลำดับ อาทิเช่น โรงเรียนสระปทุม โรงเรียนมหิดล โรงเรียนสังวาลย์วิทย์ ๑ ถึง ๘ และโรงเรียนทัศนาวลัย

นอกจากจะพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์สร้างโรงเรียนแล้ว ยังได้ทรงชักชวนพระบรมวงศานุวงศ์ ตลอดจนข้าราชการ พ่อค้า ประชาชน ทูตเกล้าฯ ถวายเงินเพื่อก่อสร้างโรงเรียนเพิ่มเติมอยู่เสมอ ได้พระราชทานชื่อโรงเรียนเหล่านี้ตามพระนาม หรือชื่อผู้บริจาคเงิน ก่อสร้าง อาทิเช่น โรงเรียนกัลยาณวิวัฒนา โรงเรียนเพชรรัตน์ โรงเรียนสุทธสิริโสภา โรงเรียนเบตตี้

ดูเมน โรงเรียนกรุงไทย โรงเรียนจุฬาลงกรณ์ โรงเรียนอาโอยามา โรงเรียนศรีสมวงศ์ โรงเรียนทหารม้าอนุสรณ์ โรงเรียนนิรมย์ภักดี โรงเรียนคุรุสภา ฯลฯ ทำให้โรงเรียน ตชด.ที่สร้างขึ้นเป็นอาคารชั่วคราว เปลี่ยนเป็นอาคารถาวร โรงเรียนเหล่านี้มีชื่อว่า โรงเรียนพระราชทาน มีจำนวนรวม ๑๙๘ แห่ง สร้างด้วยเงินพระราชทานรวม ๑๕,๘๓๕,๓๔๘.๕๐ บาท

พระมหากษัตริย์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ที่ทรงมีต่อกิจการโรงเรียน ตชด. นี้ เป็นอเนกอนันต์ สุดจะพรรณนาให้หมดสิ้นได้ ในการก่อสร้างโรงเรียนนั้น ทรงให้ก่อสร้างตามแบบแปลนของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อสะดวกต่อการรับโอนมอบของกระทรวงศึกษาธิการ และที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ นอกจากอาคารโรงเรียนแล้ว ทรงกำหนดให้สร้างบ้านพักครูไว้ด้วย เพื่อเป็นที่พักของครู ตชด. ไม่ต้องไปรบกวนชาวบ้าน เมื่อก่อสร้างเสร็จจะเสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธีเปิดโรงเรียนพระราชทานทุกแห่งด้วยพระองค์เอง ในบางครั้งสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ จะตามเสด็จไปด้วย พร้อมทั้งได้พระราชทานคำแนะนำแก่ ครู ตชด. เกี่ยวกับการศึกษาแผนใหม่ในคราวเดียวกัน

ในการเสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดโรงเรียนแต่ละครั้ง นอกจากจะทรงประกอบพิธีเปิดด้วยพระองค์เองแล้ว ยังได้พระราชทานสิ่งของประจำโรงเรียน ถูของขวัญสำหรับครู ตชด. เครื่องเขียน แบบเรียน และเครื่องแบบให้แก่นักเรียน สำหรับสิ่งของพระราชทานประจำโรงเรียนนั้น ประกอบด้วย ธงชาติ พระพุทธรูป ภาปร. พระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อตั้งไว้เคารพสักการะบูชา ให้ครูและนักเรียนได้ยึดมั่นและมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และ

“สมเด็จพระยาทรงมีความห่วงใย ตชด. มาก ทุกปีจะพระราชทานถุงของขวัญ ซึ่งจะมีเครื่องใช้ แปรงสีฟัน ยาสีฟัน ผ้าขาวม้า ผ้าเช็ดตัว ครบทุกอย่าง ภาคเหนือก็จะมีเสื้อกันหนาว ภาคใต้ก็จะมีเสื้อกันฝน ทุกพื้นที่พระองค์ท่านจะพระราชทานสิ่งของไปให้ นอกจากนี้ผู้เฒ่าผู้แก่ เด็ก ก็จะมีของเด็กเล่น ไม่ว่าจะเสตัสฯ ทรงเยี่ยมหมู่บ้าน ไต่ก็แล้วแต่ พระองค์ท่านจะจัดเตรียมสิ่งของสำหรับพระราชทานไว้พร้อมหมด โดยให้ ตชด. ขนของเข้าไป...”

พล.ต.ท.โกวิท วัฒนะ

ผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

พระมหากษัตริย์ ยิ่งกว่านั้นยังได้พระราชทานวิทยุทรานซิสเตอร์แก่ครู ตชด. เพื่อรับฟังข่าวสาร และหาความบันเทิง เนื่องจากต้องอยู่ในห้องที่ทุรกันดารไกลคมนาคม ทรงมีความห่วงใยในสวัสดิการของครู ตชด. เป็นอย่างมาก ได้พระราชทานเครื่องแบบชุดฟาร์ติกให้แก่ครู ตชด. และในระยะต่อมาทรงมอบให้มูลนิธิสงเคราะห์ ตชด. และครอบครัวในพระราชูปถัมภ์ฯ มอบเครื่องแบบหรือเครื่องแต่งกายที่เหมาะสม หรือเครื่องอุปโภคบริโภคให้แก่ครู ตชด. ที่ออกทำงานครบ ๑ ปี เป็นประจำทุกปี

นอกจากนักเรียนและครู ตชด. ซึ่งได้รับพระเมตตาจากสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีแล้ว ยังปรากฏอีกด้วยว่า ในการเสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดโรงเรียนแต่ละครั้งนั้น ยังได้พระราชทานผ้าห่มนอนและยารักษาโรคแก่คนชรา พร้อมทั้งพระราชทานของเล่นให้แก่เด็กเล็ก ซึ่งมาเฝ้ารับเสด็จอีกด้วย

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงเอาพระทัยใส่ในกิจการโรงเรียน ตชด. เป็นอย่างยิ่ง เมื่อเริ่มจัดตั้งหน่วยแพทย์อาสาในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี หรือ พอ.สว. ขึ้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ในปี ๒๕๑๒ นั้น ตชด. ได้รับมอบหมายให้รับสนองพระราชประสงค์กำหนดหมู่บ้านที่ออกปฏิบัติงาน จัดยานพาหนะสนับสนุนและรักษาความปลอดภัยให้แก่คณะ พอ.สว. ที่ออกทำงาน มีการออกปฏิบัติงานตามโรงเรียนพระราชทาน เป็นที่น่ายินดีที่ นักเรียนชาวเขาได้ช่วยทำหน้าที่เป็นล่ามแปลภาษาไทยระหว่างคนไข้และแพทย์ ในการรักษาและจ่ายยา หลังจากมีการจัดตั้งเป็นมูลนิธิ พอ.สว. แล้ว ได้พระราชทานยาให้กับโรงเรียน ตชด. ไว้ใช้รักษาคนไข้ในหมู่บ้านเป็นประจำทุกปี

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงมีพระเมตตาแก่เหล่า ทชด. สุดจะสรรหาคำใดมากล่าวได้ ทรงอุปถัมภ์ค้ำจุนแก่ ทชด. ในการปฏิบัติงานต่างๆ สำหรับกิจการโรงเรียน ทชด. นี้เมื่อทรงมีพระชนมายุสูงขึ้น การเสด็จทรงเยี่ยมโรงเรียนต่างๆ ได้บรรเทาเบาบางลงไป แต่อย่างไรก็ตาม นับแต่พระองค์ท่านทรงรับกิจการโรงเรียน ทชด. ไว้ในพระราชูปถัมภ์แต่ปี ๒๕๐๗ เป็นต้นมานั้น เหมือนฟ้ามาโปรดกิจการโรงเรียน ทชด. อันเป็นการขจัดความไม่รู้หนังสือให้แก่เยาวชนชาวเขาและไกลคมนาคมนี้ ได้เจริญก้าวหน้าและแผ่ขยายไปตามพื้นที่ห่างไกลคมนาคมทั่วประเทศ และจะคงก้าวเดินต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง หากขาดพระเมตตาบารมีของพระองค์ท่าน ซึ่งมีได้ค้ำนึ่งถึงเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ศาสนา เพศ และวัย ทรงอุปถัมภ์ค้ำจุนให้ ทชด. ดำเนินการโครงการนี้แต่ปี ๒๕๐๗ เป็นต้นมาแล้ว ทชด. คงจะไม่สามารถไปสู่ชัยชนะแห่งการรณรงค์ต่อสู้กับความไม่รู้หนังสือได้ นั่นก็คือองค์การยูเนสโก ได้มอบรางวัลเกียรติยศระหว่างประเทศด้านการรู้หนังสือให้แก่ “โรงเรียน ทชด.” เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๓๒ ที่สำนักงานใหญ่ องค์การยูเนสโก กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส หลังจาก ทชด. ทุกหมู่เหล่าได้ร่วมแรงร่วมใจกันดำเนินกิจการโรงเรียน ทชด. เป็นเวลาล่วงไปแล้วถึง ๓๓ ปีเศษ

เป็นที่ทราบและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณในหมู่ ทชด. ทุกชั้นยศว่า สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงมีความห่วงใยในโครงการโรงเรียน ทชด. เป็นอย่างยิ่ง ได้รับสั่งกับสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีอยู่เสมอว่า ถ้าเสด็จไปตามชายแดนขอได้ไปเยี่ยมโรงเรียน ทชด. บ้าง

ปี ๒๕๒๓ เป็นปีที่มีความสำคัญต่อ ตชด. และโครงการโรงเรียน ตชด. เป็นอย่างยิ่งอีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้เนื่องจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานพระเมตตาทรงรับโรงเรียน ตชด. ไว้ในพระราชูปถัมภ์ ทรงมีพระราชดำริให้ดำเนินโครงการต่างๆ ในโรงเรียน ตชด. อาทิเช่น โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน โครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โครงการฝึกอาชีพให้แก่นักเรียน โครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ โครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน โครงการส่งเสริมสหกรณ์ และโครงการแพทย์พระราชทาน ทรงริเริ่มโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันเป็นโครงการแรก โดยทรงเริ่มทดลองปฏิบัติที่โรงเรียน ตชด. ในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๗ ค่ายพระพุทธรยอดฟ้า อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี รวม ๓ แห่ง เมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๒๓ เมื่อประสบผลสำเร็จทรงขยายโครงการไปทั่วประเทศ นับแต่ปี ๒๕๒๔ เป็นต้นมา

กิจการโรงเรียน ตชด. เป็นงานบุญงานกุศล นับวันแต่จะเจริญก้าวหน้าเป็นผลดีแก่นักเรียนและชาวบ้าน โครงการนี้มีอายุครบ ๔๐ ปี เมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๓๙ ความเจริญก้าวหน้าความเป็นปึกแผ่นมั่นคงและความร่วมใจร่วมใจในการทำงานที่เกิดขึ้น ก็เพราะพระบารมีปกเกล้าปกกระหม่อมมหาที่สุดมิได้ ตชด. รวมทั้งนักเรียนชาวเขาและประชาชนชาวไทยไกลคมนาคม พร้อมด้วยผู้ร่วมปฏิบัติงานทุกฝ่าย ต่างสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อมอยู่เสมอมา ต่างมุ่งมั่นที่จะร่วมกันถวายงานด้วยความอดทนและเสียสละ เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลสมพระราชเจตนาที่จะให้ความไม่รู้หนังสือได้หมดสิ้นไปในท้องถิ่นป่าเขาทุรกันดารไกลคมนาคม ตลอดจนการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตและความร่มเย็นเป็นสุขให้เกิดขึ้นในสังคมชนบท

(๒๙ พฤษภาคม ๒๕๓๙)

เขาสูงแผ่นดินต่ำ
 ดงดิบกันดารใด
 สดับข่าวพสกทุกข์
 พระเมตตาตั้งสายฝน

หรือฝิ่งน้ำทะเลไกล
 ฐ มิเคยหวั่นกมล
 เสด็จดับที่ร้อนรน
 ชะโลมโลกให้แล้งหาย

มูลนิธิแพทย์อาสาสมเด็จพระบรมราชชนนี (พอ.สว.)

ด้วยพระเมตตาและห่วงใยต่อประชาชนในพื้นที่ห่างไกลคมนาคม ว่าห่างไกลจากแพทย์ที่จะรักษาเมื่อเจ็บไข้ จึงทรงอนุเคราะห์และมอบหมายให้ตำรวจตระเวนชายแดนรับผิดชอบในการรักษาพยาบาลแก่ประชาชน ชาวไทยภูเขา และไกลคมนาคม หากผู้ป่วยรายใดมีอาการเกินขีดความสามารถที่จะรักษาพยาบาลในท้องถิ่นได้ ก็ทรงให้นำมารับการรักษา ณ โรงพยาบาลโดยอยู่ในพระอุปถัมภ์ของพระองค์ท่าน

พุทธศักราช ๒๕๑๒ ระหว่างที่เสด็จฯ ประทับแรม ณ พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ จ.เชียงใหม่ เพื่อทรงเยี่ยมราษฎรภาคเหนือ ทรงมีพระราชดำริในการจัดหน่วยแพทย์เคลื่อนที่กับ พ.ต.อ.นิรันดร ชัยนาม ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ และคุณหญิงพุลสมัย ชัยนาม ซึ่งท่านทั้งสองได้นำมาปรึกษากับคณะแพทย์ พยาบาล เหล่ากาชาดจังหวัดเชียงใหม่ และตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งทุกฝ่ายเต็มใจอาสาสมัครจะปฏิบัติงานโดยพร้อมเพรียงกัน และนำความขึ้นกราบบังคมทูลพระองค์ทรงโปรดเกล้าฯ ให้อาสาสมัครเข้าเฝ้า ณ พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ จ.เชียงใหม่ และมีการประชุมเพื่อจัดตั้งหน่วยแพทย์อาสาสมัคร โดยพระองค์ทรงเป็นองค์ประธานในการประชุม เมื่อ ๒๒ ก.พ. ๒๕๑๒ ทรงมอบหมายหน้าที่ให้กับส่วนต่างๆ และมอบหมายให้ตำรวจตระเวนชายแดนเป็นผู้กำหนดจุดปฏิบัติงาน สนับสนุนยานพาหนะ อำนวยความสะดวก และรักษาความปลอดภัยให้กับคณะ ต่อมาจึงทรงจัดตั้งเป็นมูลนิธิแพทย์อาสาในสมเด็จพระบรมราชชนนี (พอ.สว.) สำนักงานกลางตั้งอยู่ที่วังสระปทุม กรุงเทพมหานคร และมีการปฏิบัติการอยู่ในพื้นที่ของจังหวัดต่างๆ ที่มีพื้นที่ทุรกันดาร

นอกจากนี้ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ยังได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานยาและเวชภัณฑ์ ในนามมูลนิธิ พอ.สว.ให้แก่โรงเรียน ตชด. ตั้งแต่ปี ๒๕๒๙ และมูลนิธิ พอ.สว. ได้ดำเนินการจัดส่งยาและเวชภัณฑ์ พระราชทานให้แก่โรงเรียน ตชด. อย่างต่อเนื่องทุกปี

Lansaine
๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๕

พล.ต.ท. สุรพล

จอมพลสุรพล ทำราชวงษาแดง
และครอบครัว ลูกคนที่โตในพระบาท
สมเด็จพระที่นั่งจักรี และประทับอยู่
ในอาสนวิหารที่หอระฆังดี และเกษม
ลูกคนที่โต ลูกคนที่โต

หรือว่า "ลันสายน"

ดีดดีวลูกคน

วิวัฒน์

สำเนาพระราชหัตถเลขาที่ทรงมีมาถึง พล.ต.ท.สุรพล จุลละพราหมณ์ ผู้บัญชาการ
ตำรวจตระเวนชายแดน เมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๕

ระลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณ “สมเด็จพระเจ้า”

พล.ต.ต.อวยชัย ศิริสัมพันธ์

อดีตผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงเป็นอัจฉริยะและปราชญ์บุคคล ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจนานาประการ เพื่อประโยชน์สุขของชาวไทย ทรงมีพระปรีชาสามารถและพระปฏิภาณอันเฉียบแหลมในการทรงวินิจฉัยริเริ่มกระทำสิ่งที่จำเป็นที่สุดก่อนผู้ใดจะคำนึงถึง ทรงสนพระราชหฤทัยอย่างลึกซึ้งและกว้างไกลในสวัสดิภาพของประชากรชาวไทยในเรื่องสุขภาพ การศึกษา การเจ็บป่วย การทำมาหากินและความเป็นอยู่ โดยเฉพาะคนในถิ่นทุรกันดาร รวมทั้งผู้ปฏิบัติภารกิจชายแดน และครอบครัว พระองค์จะเสด็จฯ ถึงทุกถิ่นแม้จะไกลแสนไกล และเดินทางลำบาก เพื่อจะได้ทรงตระหนักถึงสภาพที่แท้จริงของประชาชนด้วยพระองค์เองทั้งนี้เพื่อแสวงหาหนทางแก้ไข ช่วยเหลืออุปการะแก่ผู้ด้อยโอกาสขาดแคลนทุกยาก ประสบเคราะห์กรรม ให้เขาเหล่านั้น มีสภาพชีวิตที่ดีขึ้น

จากการที่ข้าพเจ้าได้ถวายความปลออดภัยติดตามเสด็จ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี อย่างใกล้ชิด ขณะทรงงานในพื้นที่ต่างๆ ความซาบซึ้งประทับใจในการที่ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่ต่างๆ คือ

ประการที่หนึ่ง คือการที่ทรงห่วงใยความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นทุรกันดาร โดยเฉพาะในปัญหาสุขภาพของประชาชน ซึ่งทรงเห็นว่า ผู้ที่อยู่ในท้องถิ่นทุรกันดาร เมื่อยามเจ็บป่วยนั้น ไม่มีโอกาสที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยแพทย์สมัยใหม่ได้ เนื่องจากความห่างไกลทุรกันดารของพื้นที่ พระราชกรณียกิจในเรื่องนี้เริ่มแต่เมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินพื้นที่ทุรกันดารทางภาคเหนือของประเทศ ซึ่งมีผู้ช่วยเหลือลำเลียงเป็นชาวเขาในพื้นที่ และเมื่อเวลาผ่านไป ๑ ปี พระองค์ยังทรงรำลึกถึงบุคคลและเหตุการณ์ในครั้งนั้น จึงโปรดเกล้าฯ ให้แพทย์ในขบวนเสด็จทำการตรวจรักษาชาวบ้านที่ส่วนใหญ่เป็นชาวเขา โดยพระองค์ทรงช่วยจ่ายยาบรรจุนใส่ซองด้วย

พระองค์เอง ในขณะที่นั้นยังใช้ชื่อเรียกว่า หน่วยแพทย์พระราชทาน และต่อมาทางจังหวัดเชียงใหม่ ได้สนอง พระราชดำริดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในรูปของโครงการ พอ.สว.

ความห่วงใยต่อสุขภาพพลานามัยของประชาชนในท้องถิ่นทุรกันดารนี้ได้ครอบคลุมถึงความละเอียดอ่อนในปัจจุบันที่อาจเป็นสาเหตุของปัญหาสุขภาพในด้านต่างๆ เช่น การให้ความดูแลรักษาฟัน ซึ่งปัจจุบันก็มีหน่วยทันตแพทย์ในโครงการ พอ.สว.เพิ่มขึ้นอีกส่วนหนึ่งด้วย ทั้งนี้ทรงเห็นว่าหากมีฟันดีแล้วย่อมนำไปสู่ความมีพลานามัยและกำลังสติปัญญาที่ดีด้วย นอกจากนี้ยังรวมถึงความสนพระทัยต่อปัญหาสภาพแวดล้อม การอนุรักษ์ทรัพยากรโดยเฉพาะการปลูกป่า ซึ่งทางรัฐบาลก็ได้ถวายพื้นที่ทรงงานตามโครงการพัฒนาอยตุง เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตัดไม้ทำลายป่าในพื้นที่ภาคเหนืออีกด้วย

ประการที่สอง คือพระเมตตาที่ทรงมีต่อผู้ปฏิบัติหน้าที่ในท้องถิ่นห่างไกลทุรกันดาร โดยเฉพาะต่อ ดชด.อย่างยิ่ง ด้วยเมื่อครั้งที่ยังทรงพระพลานามัยแข็งแรงนั้น ได้เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมเยียนราษฎรโดย ดชด. ถวายความปลอดภัย ทำให้ทรงมองเห็นถึงสภาพความเป็นอยู่ของ ดชด.ในพื้นที่ ความสนพระทัยของพระองค์ท่านทรงมีต่อ ดชด. ปรากฏให้เห็นจากที่เสด็จฯ ทรงเยี่ยมเยียน มว.ดชด.ที่ปฏิบัติการในสนาม รวมไปถึงครู ดชด. ซึ่งในส่วนนี้จะเห็นได้จากที่พระองค์ท่านให้ทรงสนับสนุนการดำเนินกิจการโรงเรียน ดชด. สละพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์พระราชทานเป็นค่าก่อสร้างโรงเรียน ดชด. รวมไปถึงพระราชทานเครื่องแบบชุดฟาร์ติกให้กับครู ดชด.เป็นพิเศษ และถุงของขวัญสำหรับ ดชด.ในพื้นที่ทุกนาย ไม่เฉพาะแต่ที่ถวายความปลอดภัยเท่านั้น สำหรับกองร้อยปฏิบัติการในสนาม ยังทรงพระราชทานอาหารแห้ง ๒ ปี ต่อ ๑ ครั้ง ตามวงรอบการปฏิบัติการกิจที่ทรงกำหนดไว้ในครั้งนั้น ซึ่งทุนทรัพย์ส่วนพระองค์ที่ทรงมีพระเมตตาต่อ ดชด.ในส่วนนี้ตกปีละประมาณ ๕-๖ ล้านบาท แต่สำหรับข้าพเจ้าและ ดชด.ทุกคนแล้ว สิ่งนี้คือขวัญและกำลังใจเป็นความซาบซึ้งประทับใจที่ประมาณค่ามิได้เลย

พระเมตตาที่กล่าวข้างต้นนี้ แม้ในปัจจุบันเมื่อสถานการณ์ในพื้นที่คลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้น พระองค์ยังทรงพระเมตตาสนับสนุนการดำเนินงานด้วยพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ สำหรับเป็นเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาและรับเอาโครงการพัฒนาชนบทของ ดชด.ไว้ในพระอุปถัมภ์ คือ โครงการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงในชนบทที่หมู่บ้านในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ซึ่ง ดชด. ได้ขยายผลการดำเนินงานออกไปยังพื้นที่ห่างไกลทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ ดำเนินการอย่างต่อเนื่องตามพระประสงค์ของพระองค์ท่าน

ประการที่สาม คือพระจริยวัตรและพระราชกรณียกิจที่ทรงเน้นและให้ความสำคัญถึงความประหยัด ทั้งที่ทรงปฏิบัติให้เห็นและที่ทรงพระราชทานกล่าวชี้แนะแก่ข้าราชการทั้งหลาย ทรงย้ำเตือน ชี้ให้เห็นว่ายังมีผู้ที่ยากไร้อีกเป็นจำนวนมากที่ไม่มีโอกาสได้รับในสิ่งต่างๆ แม้แต่เพื่อความเพียงพอต่อการยังชีพให้อยู่รอด สิ่งต่างๆ ที่เราใช้ไปด้วยความสิ้นเปลืองโดยใช่เหตุ อาจจะเป็นสิ่งที่มีค่ายิ่ง ของคนอีกมากมาย ดังนั้นทุกสิ่งจึงมีคุณค่าในตัวของมันเองเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งก็อยู่ที่ว่าเราจะนำมันมาใช้ประโยชน์อย่างไร ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม

พระราชโฆวาท

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๘

การให้การศึกษาถือว่าเป็นการให้คุณสมบัติโดยรวมยอดแก่เยาวชนคือให้ทั้งความรู้ ความสามารถ ความคิดจิตใจ จริยธรรม ตลอดจนความเป็นคนไทย ถ้าให้การศึกษาได้ถูกต้องและสมบูรณ์ครบถ้วน ก็จะทำให้เยาวชนเจริญเติบโตขึ้น เป็นคนที่มีคุณภาพ สามารถเสริมสร้างฐานะความเจริญมั่นคงให้กับตนเองและบ้านเมืองได้ แต่ถ้าให้การศึกษาไม่ถูกหรือไม่ครบ ก็จะทำให้เยาวชนเติบโตขึ้นเป็นคนอ่อนแอ และไร้สมรรถภาพ ไม่สามารถสร้างประโยชน์อันเป็นแก่นสารได้ ซึ่งในที่สุดก็จะทำให้ส่วนรวมและบ้านเมืองต้องเสื่อมลง เพราะฉะนั้น ผู้มีหน้าที่ให้การศึกษาทุกฝ่ายทุกระดับจึงต้องทำหน้าที่ของตนให้ดี ให้หนักแน่นจริงจัง ด้วยความรู้ตัวอยู่ตลอดเวลาว่างานที่กำลังทำอยู่นั้น เป็นงานที่สำคัญที่สุดที่มีผลต่อความเจริญขึ้น หรือเสื่อมลงของประเทศในอนาคต

จักรีสรินธร
 ทุนเทิดประเสริฐไกร
 ทรงงานมิรู้เบื่อ
 ประกอบกิจทวิบุณ
 ขอเดชพระศรีรัตน
 เรืองเดชพระภูบาล

นรากรประชาไทย
 ฐ นำชัยประสาทคุณ
 ทรงโอบเอื้อและเกื้อหนุน
 เพิ่มพูนลาภบารามพาล
 นำสวัสดิ์ให้สุขสานต์
 ชนม์ยืนนานชั่วกาลเทอญ

โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ความเป็นมาของโครงการตามพระราชดำริ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้โดยเสด็จพระราชดำเนนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ไปทรงเยี่ยมเยียนราษฎรในถิ่นทุรกันดารห่างไกลการคมนาคมทั่วทุกภาคของประเทศไทย ทรงพบเห็นปัญหาความยากจน และความทุกข์ยากลำบากของประชาชนด้วยพระองค์เอง โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน มักจะมีสภาพยากจน ขาดแคลนอาหารที่จะบริโภค ประกอบกับอนามัยสิ่งแวดล้อมไม่ดี จึงทำให้สุขภาพร่างกายอ่อนแอเกิดการเจ็บป่วยได้ง่าย ทรงมีความห่วงใยเยาวชนเหล่านี้ ซึ่งจะเป็นกำลังที่สำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต

ด้วยน้ำพระทัยเมตตาที่จะช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนเหล่านี้ ดังพระราชดำรัสว่า "...อย่างเราๆ นั้นมีโอกาสที่ดีมาก มีอาหารการกินที่ดีทุกอย่าง อยากรู้อะไรก็ได้ และยังมีโอกาสได้รับการศึกษาเล่าเรียนอย่างเต็มที่ ซึ่งนักเรียนเหล่านั้นจะได้รับการศึกษาคงจะไปไม่ถึงระดับที่เราได้ ส่วนที่เราได้รับก็เป็นการศึกษาพิเศษแล้ว เพราะฉะนั้นเมื่อเราเป็นบุคคลพิเศษได้โอกาสดีกว่าคนอื่น ก็เท่ากับประชาชนทั้งชาติสนับสนุนมากให้ทุนมา ให้ศึกษาได้ถึงระดับอุดมศึกษา ก็จะต้องมีหน้าที่ที่จะต้องทำอะไรตอบแทน เพื่อให้เพื่อนร่วมชาติที่สนับสนุนเราได้มีโอกาสที่ดีขึ้นกว่านี้..." จึงทรงมีพระเมตตาที่จะช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาสเหล่านี้ให้มีคุณภาพพลานามัยสมบูรณ์ พร้อมทั้งจะสร้างเสริมสติปัญญาเพื่อการศึกษและพัฒนาตนเองให้เป็นประโยชน์แก่สังคมต่อไปได้

ในเดือนเมษายน ๒๕๒๓ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชดำริให้ทดลองทำโครงการด้านการพัฒนาขึ้น โดยเริ่มที่โรงเรียนชาวเขาและไกลคมนาคม (ในถิ่นทุรกันดาร) ในความรับผิดชอบของตำรวจตระเวนชายแดน เพราะเป็นโรงเรียนที่อยู่ในท้องถิ่นทุรกันดารห่างไกลคมนาคม ดังพระราชดำรัสว่า

“...ในการเริ่มต้นคิดโครงการนี้ขึ้นก็ด้วยพิจารณาเห็นว่าโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนนั้น เป็นโรงเรียนที่ตั้งขึ้นในเขตทุรกันดาร ที่มีสภาพยากลำบากกว่าที่ตั้งโรงเรียนอื่นๆ ทั้งยังเป็นถิ่นที่ โดยทั่วไปแล้วมีภัยอันตรายต่างๆ ซึ่งยากที่หน่วยงานปกติที่รับผิดชอบในด้านการศึกษา จะสามารถดำเนินการไปได้อย่างราบรื่น ทาง ดชด. ซึ่งมีหน้าที่ประจำอยู่ในท้องถิ่นนั้นๆ อยู่แล้ว เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย ป้องกันบ้านเมืองก็ได้ช่วยในด้านการบริการประชาชนในด้านการศึกษา และด้านการประกอบอาชีพอื่นๆ ไปด้วยในตัว จึงเห็นว่า ควรจะสนับสนุนเพราะการดำเนินการ ของโรงเรียนนั้น จะได้รับประโยชน์ไปถึงประชาชนที่อยู่ในท้องถิ่นนั้นด้วย...”

เริ่มศึกษาทดลองในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

“...ในระยะแรกเริ่มขึ้นด้วยความสนใจที่จะศึกษาในเรื่องวิธีการที่จะพัฒนาบุคคลที่อยู่ใน ท้องถิ่นทุรกันดาร เมื่อแรกเริ่มคือประมาณพฤษภาคม ๒๕๒๒ ถึง ๒๕๒๓ ประมาณนั้น ได้มี ความสนใจในเรื่องนี้ แต่ว่ายังไม่ได้มีความรู้ในหลักการและวิธีการที่จะปฏิบัติมากนัก จึงหา โอกาสที่จะศึกษาโดยการขออาศัยโรงเรียนในสังกัดตำรวจตระเวนชายแดนเป็นแหล่งที่ศึกษาเพราะ เห็นว่าเป็นโรงเรียนในเขตท้องถิ่นที่ห่างไกลการคมนาคมและมีภาวะที่ยากลำบากต่างๆ ในตอน เริ่มต้นก็มุ่งไปในแง่ที่ว่า ทำอย่างไรเยาวชนที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียนอย่างนั้นจะมีสุขภาพ พลานามัยแข็งแรงสมบูรณ์ พร้อมทั้งจะสร้างเสริมสติปัญญา เพื่อการศึกษาและพัฒนาตนเองให้เป็น ประโยชน์ต่อภูมิลำเนาและสังคมสืบต่อไป...”

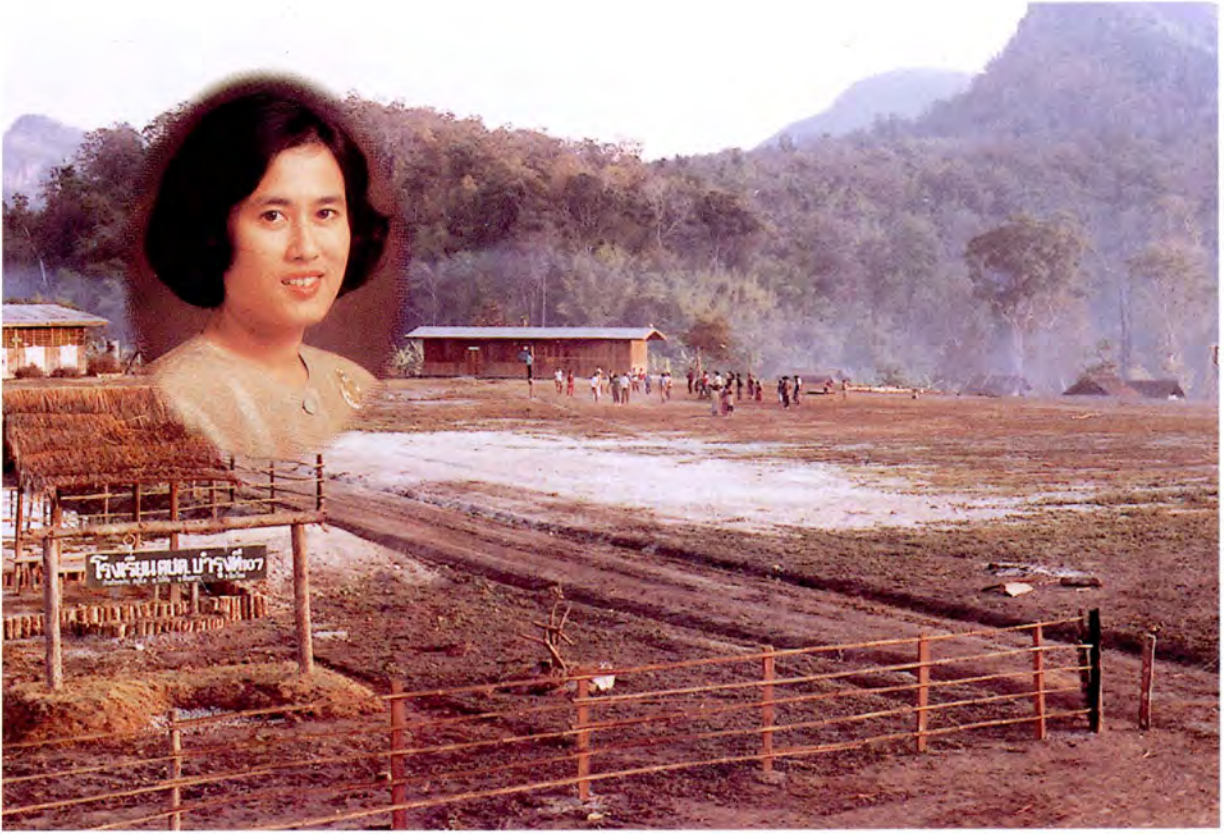

“...การใช้โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนนั้น ก็มีส่วนที่ดีอยู่ที่ว่าจำนวนของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนนั้นไม่มากนัก และอีกประการหนึ่งหลักสูตรที่วางไว้ก็ไม่ตายตัว สามารถที่จะปรับได้ตามสภาพของท้องถิ่นและสภาพของนักเรียน ผู้ปกครอง...”

“...เพราะการทำโครงการหรือการทำงานอะไรสักอย่างต้องมีขอบเขตของงาน คือ ขอบเขตของงานมากนักแค่ไหน ย่อมจะขึ้นกับกำลังเงินที่มีอยู่ กำลังสติปัญญา กำลังความสามารถ ทุกๆ อย่าง คือทรัพยากรทั้งหมดที่เรามี คิดว่าทำได้แค่ไหน ตอนนั้นเท่าที่ประเมินตัวเองว่าทำได้ แต่ไม่เกิน ๒๐๐ โรงเรียน...”

การดำเนินงานโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๒๕๒๓ ซึ่งประกอบด้วย ๗ โครงการ และเมื่อปี ๒๕๓๕ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดหน่วยแพทย์พระราชทานขึ้นอีก ๑ โครงการ

“เด็กน้อยในดงแดน
สมเด็จพระเทพฯ ทรงโครงการ
ด้วยพระเมตตาคุณ
เด็กน้อยในถิ่นไกล

ขาดแคลนสรรพาหาร
เพื่อบุตรหลานของชาวไทย
ทรงเกื้อหนุนน้อมนำให้
มีอาหารกลางวันกิน”

โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จึงทรงมีพระราชดำริให้ทดลองทำโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันในโรงเรียนตำรวจ ดชด. จำนวน ๓ โรงเรียนเมื่อปี ๒๕๒๓ ด้วยจุดมุ่งหมายคือ "...เราต้องการช่วยให้นักเรียนในโรงเรียนมีสุขภาพอนามัยบริบูรณ์แข็งแรง รับประทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะและถูกต้องตามส่วนประกอบที่จะบำรุงร่างกาย... .. อยากรให้เป็นพืชผักหรืออุปกรณ์แล้วให้นักเรียนมาทำการเกษตร ซึ่งเป็นวิธีที่อ้อมและยากขึ้นมาจากทางหนึ่ง อาหารที่จะให้รับประทานนั้นเป็นอาหารที่ได้มาจากผลผลิตของนักเรียนผู้รับประทานอาหารเอง ซึ่งอาจจะได้ผลช้า แต่ก็ป็นวิธีหนึ่งซึ่งจะได้รับอาหาร และคิดว่าจะได้รับประโยชน์เป็นผลพลอยได้ที่สำคัญคือ ความรู้ทางด้านเกษตรและด้านโภชนาการ ซึ่งจะป็นวิชาติดตัวไปจนนักเรียนเหล่านั้นเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ และได้ประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม วิชาการใหม่ๆ เหล่านั้น อาจจะนำมาช่วยในการครองชีพได้มากทีเดียว..." เพื่อให้เด็กนักเรียนมีอาหารกลางวันที่มีคุณภาพ รับประทานตลอดช่วงการศึกษา โดยใช้ผลผลิตที่ผลิตขึ้นเองในโรงเรียน มุ่งเน้นให้ครู ผู้ปกครอง และ

นักเรียนร่วมกันทำการเกษตรในโรงเรียน แล้วนำผลผลิตที่ได้มาประกอบเป็นอาหารกลางวัน สำหรับนักเรียน โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานเงินทุน สิ่งของ พันธุ์พืช สัตว์ และอุปกรณ์การเกษตรรวมทั้งอุปกรณ์การประกอบอาหารให้แก่โรงเรียน ซึ่งโครงการนี้นอกจากจะทำให้เด็กนักเรียนมีอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการรับประทานแล้ว นักเรียนซึ่งส่วนใหญ่มีผู้ปกครองทำอาชีพเกษตรกรรมยังได้ความรู้ด้านการเกษตรแผนใหม่ที่สามารถนำไปประกอบอาชีพต่อไปได้

ซึ่งในการดำเนินงานนั้นได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานหลายหน่วยงานส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปให้คำแนะนำ ด้านวิชาการเกษตรต่างๆ รวมทั้งสนับสนุนด้านกิจกรรมการเกษตรของโรงเรียน ทำให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางการเผยแพร่ความรู้ด้านการเกษตรให้แก่หมู่บ้านอีกแห่งหนึ่งด้วย

ปลูกเอ๋ย ปลูกผัก
 สารอาหาร ของดี มีมากมาย
 จะกินผัก ต้องล้าง ให้สะอาด
 ขอเชิญ เหล่าเด็ก และคนชรา

ไม่ยากนัก สอนลูก ให้ปลูกง่าย
 ช่วยขบถ่าย จิตปลอดโปร่ง โล่งกาย
 มิฉะนั้น ปวงพยาธิ จะถามหา
 จงตั้งหน้า กินผักเถิด ประเสริฐเอย

บทพระนิพนธ์

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
 ทรงนิพนธ์ไว้เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๖

“...โดยที่ถือว่าโรงเรียนนี้เป็นศูนย์กลางของชุมชนแห่งหนึ่ง ถ้าเราสามารถทำให้คนรุ่นใหม่ในสังคม คือนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียน และพวกผู้ปกครองที่จะมาดู มาช่วย มาเห็น มีความรู้ทางด้านเทคนิคทางการเกษตรอย่างใหม่ที่ทางราชการตั้งใจจะส่งเสริมแต่ก็ส่งเสริมตั้งแต่ในวัยเรียน เมื่อเขาเติบโตเป็นผู้ใหญ่เขาจะได้มีการได้รับการฝึกหัดให้ทำตามแบบแผนอย่างใหม่ ซึ่งจะมีประสิทธิภาพมากกว่าที่เคยทำมา หรือว่าจะได้มีความคุ้นเคยในการติดต่อกับทางราชการ เมื่อมีข้อขัดข้องอะไรจะได้ปรึกษาหารือกันได้อย่างง่ายขึ้น และผู้ปกครองคนในหมู่บ้านเอง เมื่อมีปัญหาข้อขัดข้องอะไรก็จะรู้ได้แน่ใจว่าจะมีที่ที่จะมาหาได้ ได้แก่ที่โรงเรียน ซึ่งครูจะได้เป็นส่วนที่จะช่วยเหลือได้มาก...” เมื่อโครงการทดลองดำเนินการจนเป็นผลแล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ดำเนินโครงการดังกล่าวในโรงเรียน ตชด. ทั่วประเทศตั้งแต่นั้นปี ๒๕๒๔ เป็นต้นมา

ผลการดำเนินงานโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน

ปริมาณผลผลิตทางการเกษตร ที่โรงเรียนผลิตได้ ประจำปีการศึกษา ๒๕๓๘

ผลผลิตประเภทเนื้อสัตว์ ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม-พฤศจิกายน ๒๕๓๘ พบว่า โรงเรียน ตชด. สามารถผลิตอาหารประเภทเนื้อสัตว์ ได้เฉลี่ย ๒๒.๖๗ กรัม/คน/วัน (ความต้องการ ๔๐ กรัม/คน/วัน) โดยมีโรงเรียนที่ผลิตได้อยู่ในเกณฑ์ดีมาก จำนวน ๔๕ โรงเรียน ดี ๒๖ โรงเรียน พอใช้ ๓๘ โรงเรียน และปรับปรุงอีก ๔๓ โรงเรียน

ผลผลิตประเภทพืชผัก ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม-พฤศจิกายน ๒๕๓๘ พบว่า โรงเรียน ตชด. สามารถผลิตอาหารประเภทพืชผักได้เฉลี่ย ๔๙.๖๓ กรัม/คน/วัน (ความต้องการ ๑๐๐ กรัม/คน/วัน) โดยมีโรงเรียนที่ผลิตได้อยู่ในเกณฑ์ดีมาก จำนวน ๓๘ โรงเรียน ดี ๒๙ โรงเรียน พอใช้ ๕๑ โรงเรียน ปรับปรุง ๓๔ โรงเรียน

ผลผลิตประเภทไม้ผล ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม-พฤศจิกายน ๒๕๓๘ พบว่า โรงเรียน ตชด. สามารถผลิตอาหารประเภทไม้ผล ได้เฉลี่ย ๒๑.๖๗ กรัม/คน/วัน (ความต้องการ ๑๐๐ กรัม/คน/วัน) โดยมีโรงเรียนที่ผลิตได้อยู่ในเกณฑ์ดีมาก จำนวน ๑๑ โรงเรียน ดี ๑๔ โรงเรียน พอใช้ ๓๖ โรงเรียน และปรับปรุง ๙๑ โรงเรียน

“สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงทำโครงการการพัฒนาและช่วยเหลือประชาชนมานาน เมื่อครั้งทรงศึกษาอยู่ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โปรดให้ทำโครงการสอนเด็กในชุมชนแออัดข้างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้ปลูกผักสวนครัว เพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ พ.ศ. ๒๕๒๓ ทรงเริ่มต้นทำโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันในโรงเรียนชาวเขาและไกลคมนาคมตามชายแดน เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนอาหารกลางวันและให้เด็กมีความรู้ด้านการเกษตร ทรงทำโครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน โครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา ช่วยพัฒนาความรู้ของครู สนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอน สร้างอาคารเรียนพระราชทาน โปรดให้คัดนักเรียนที่จบชั้น ป.๖ เพื่อทรงรับเป็นนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ฯ พระราชทานทุนให้เรียนต่อ ปัจจุบันมีนักเรียนกว่า ๗๐๐ คน สำหรับเด็กที่ไม่ได้เรียนต่อ โปรดให้มีโครงการฝึกอาชีพ เพื่อฝึกอาชีพที่สามารถใช้ได้ในท้องถิ่น ทรงมีโครงการส่งเสริมสหกรณ์เพื่อปลูกฝังการรวมกลุ่มด้วยวิธีของสหกรณ์ ทรงมีโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อปลูกฝังให้เยาวชนและชาวบ้านมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติด้วย

ทรงทำโครงการพัฒนามากมาย ปัจจุบันครอบคลุมกว่า ๒๐๐ หมู่บ้าน ใน ๓๙ จังหวัด แต่ทุกโครงการจะเริ่มด้วยการให้ความรู้ควบคู่ไปกับการช่วยเหลือ”

ว่าที่ ร.ต.กิตติ ชันธมิตร

รองผู้อำนวยการโครงการส่วนพระองค์ฯ

ความถี่ของการประกอบอาหาร

พบว่า โรงเรียน ตชด. ร้อยละ ๙๘.๓๐ มีการประกอบอาหารกลางวันเลี้ยงเด็กนักเรียน อยู่ในเกณฑ์ดีมาก (มากกว่า ๘๐% ของวันเรียน)

อัตราการมีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์

เด็กก่อนวัยเรียน (อายุ ๓-๕ ปี) จากการชั่งน้ำหนักนักเรียนครั้งที่ ๒ ประจำปีการศึกษา ๒๕๓๘ ในเด็กเล็กพบว่า มีนักเรียนมีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์อยู่ร้อยละ ๑๔.๗๙ (ปี ๒๕๓๗ ร้อยละ ๑๔.๑๕) โดยมีโรงเรียนที่ดำเนินการอยู่ในเกณฑ์ดีมาก จำนวน ๗๕ โรงเรียน ดี ๓๕ โรงเรียน พอใช้ ๒๕ โรงเรียน และปรับปรุง ๒๕ โรงเรียน

เด็กวัยเรียน (ป.๑-ป.๖) จากการชั่งน้ำหนักนักเรียนครั้งที่ ๒ ประจำปีการศึกษา ๒๕๓๘ ในชั้น ป.๑-ป.๖ พบว่า มีนักเรียนมีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยอยู่ร้อยละ ๑๔.๘๔ (ปี ๒๕๓๗ ร้อยละ ๑๓.๕๔) โดยมีโรงเรียนที่ดำเนินการอยู่ในเกณฑ์ดีมาก (อัตราการมีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ ๑๐) จำนวน ๕๗ โรงเรียน เกณฑ์ดี ๗๐ โรงเรียน พอใช้ ๒๗ โรงเรียน และปรับปรุง ๒๐ โรงเรียน

“...อยากจะเน้นว่าเรื่องอาหาร เฉพาะอย่างยิ่งอาหารในชนบท
ต้องเน้นถึงอาหารที่มีประโยชน์ จำเป็นต่อร่างกาย
และหาได้ง่ายในท้องถิ่นนั้นๆ”

พระราชดำรัสในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

โครงการส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยแม่และเด็กในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

จากการที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ดำเนินโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันขึ้นในโรงเรียน ตชด. ซึ่งอยู่ในถิ่นทุรกันดารตามแนวชายแดนทั่วประเทศ เพื่อเป็นการช่วยแก้ไขปัญหาคาดสารอาหารในเด็กวัยเรียนทางหนึ่งนั้น ผลการดำเนินงานโครงการดังกล่าว สามารถช่วยลดความรุนแรงของปัญหาลงได้ระดับหนึ่ง ดังจะเห็นได้จากอัตราการมีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ของเด็กนักเรียน เมื่อต้นปี ๒๕๓๕ คือ ร้อยละ ๓๑.๙ ลดลงเหลือร้อยละ ๑๔.๘ ในกลางปี ๒๕๓๘ อย่างไรก็ตาม ปัญหาคาดสารอาหารในเด็กวัยเรียนในพื้นที่ทุรกันดารเหล่านี้ยังคงมีอยู่ในอัตราที่สูงเมื่อเทียบกับเป้าหมายของแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร พ.ศ. ๒๕๓๕-๒๕๓๙ (ร้อยละ ๑๐) และแผนอาหารและโภชนาการแห่งชาติ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๗ (ร้อยละ ๗) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงรากฐานของภาวะโภชนาการและสุขภาพอนามัยของบุคคลในพื้นที่เหล่านี้ยังไม่ดีพอ ทั้งนี้เนื่องจากสภาพพื้นที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการคมนาคม อีกทั้งบางพื้นที่ก็ยังไม่ปลอดภัย จึงทำให้บริการขั้นพื้นฐานต่างๆ รวมทั้งบริการสาธารณสุขเข้าไปไม่ถึง ในทางกลับกัน ประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวก็เดินทางออกมารับบริการต่างๆ ได้ลำบาก เป็นเหตุให้กลุ่มประชาชนที่อาศัยอยู่ตามพื้นที่ทุรกันดารเหล่านี้มีโอกาสในการพัฒนาด้านต่างๆ ด้อยกว่าที่อื่นๆ ด้วยเหตุนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จึงมีพระราชดำริให้ดำเนินโครงการส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยแม่และเด็กในถิ่นทุรกันดารนี้ขึ้น เพื่อช่วยให้เด็กมีการเจริญเติบโตและพัฒนาการได้เต็มศักยภาพ เป็นคนที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีซึ่งจะเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป เพราะการที่คนเราจะมีภาวะโภชนาการและสุขภาพอนามัยดีนั้น จะต้องเริ่ม

“...เรื่องของโภชนาการ ไม่เพียงแต่เฉพาะเด็กเพียง
 อย่างเดียว ผู้ใหญ่ได้รับการดูแลให้พร้อมในทุกๆ ด้าน ก็
 ทำให้บุคคลนั้นมีความสุขทั้งกายและใจ”

พระราชดำรัส

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ต้นตိုင်แต่อยู่ในครรภ์มารดา นั่นคือ แม่จะต้องมีภาวะโภชนาการและสุขภาพอนามัยที่ดีด้วย ถ้าแม่
 ขาดสารอาหารก็จะส่งผลอย่างร้ายแรงต่อเด็กที่จะเกิดออกมา ทั้งด้านการเจริญเติบโตและพัฒนา
 การของร่างกายและสมอง

โดยส่งเสริมให้หญิงมีครรภ์ หญิงให้นมบุตร และเด็กทารกแรกเกิดจนถึงอายุ ๓ ปี ได้รับ
 บริการที่เหมาะสม ที่จะช่วยให้แม่มีภาวะโภชนาการที่ดีและสุขภาพอนามัยดี และเด็กเกิดรอด มี
 การเจริญเติบโต และพัฒนาการได้เต็มศักยภาพ แนวความคิดในการดำเนินการมีดังนี้

๑. สนับสนุนให้มีบริการการดูแลอนามัยแม่และเด็กขั้นพื้นฐานให้ครบทุกพื้นที่เป้าหมาย
๒. กำหนดให้มีกิจกรรมเพิ่มเติมที่เหมาะสมสำหรับพื้นที่ที่มีลักษณะเฉพาะ ได้แก่ บาง
 พื้นที่ทางภาคเหนือ ซึ่งเป็นพื้นที่ชาวเขา และบางพื้นที่ในภาคใต้ ซึ่งเป็นชาวมุสลิม
๓. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ เพื่อให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ
 สามารถประสานงานกันได้อย่างรวดเร็วและทันการ
๔. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรของชุมชน เพื่อช่วยในการให้บริการได้อย่างทั่วถึง
๕. รณรงค์และกระตุ้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญ และมีส่วนร่วมในการดูแลอนามัยแม่
 และเด็กทั้งในครอบครัวตนเองและชุมชน

การดำเนินงานในโครงการนี้ นอกจากหน่วยตำรวจตระเวนชายแดนในพื้นที่แล้ว ยังมี
 สำนักงานโครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และเจ้าหน้าที่
 กระทรวงสาธารณสุขด้วย เริ่มดำเนินการตั้งตั้งแต่ปี ๒๕๓๙-๒๕๔๔

พื้นที่เป้าหมาย

หมู่บ้านที่ตั้งอยู่ในเขตบริการการศึกษาโรงเรียน ตชด. ทั่วประเทศ โดยแบ่งพื้นที่เป้าหมายตามความทุรกันดารของพื้นที่ได้เป็น ๓ ประเภท

ประเภทที่ ๑ คือ พื้นที่ที่รถเข้าไม่ถึงหรือเข้าได้เฉพาะบางฤดูกาลเท่านั้น

ประเภทที่ ๒ คือ พื้นที่ที่อยู่ห่างไกลจากสถานบริการสาธารณสุข ต้องใช้เวลาเดินทางนาน แต่รถยนต์สามารถเข้าถึงได้ตลอดทั้งปี

ประเภทที่ ๓ คือ พื้นที่ปกติ เป็นพื้นที่ที่มีสถานบริการสาธารณสุขอยู่ใกล้ในรัศมีไม่เกิน ๑๕ กิโลเมตร ประชาชนสามารถเดินทางไปรับบริการได้สะดวกตลอดทั้งปี

ในพื้นที่ทั้ง ๓ ประเภทดังกล่าวข้างต้น ยังประกอบด้วยบางพื้นที่ที่มีลักษณะพิเศษในเรื่องของขนบธรรมเนียมประเพณีและความเชื่อถือ ได้แก่ บางพื้นที่ในเขตภาคเหนือ ซึ่งเป็นชาวเขา และบางพื้นที่ในเขตภาคใต้ ซึ่งเป็นชาวมุสลิม

การดำเนินงานตามโครงการนี้จะสามารถแก้ปัญหาการขาดสารอาหารในเด็กวัยก่อนเรียนได้อย่างดียิ่ง ทำให้เด็กมีการเจริญเติบโตและพัฒนาการได้อย่างเต็มศักยภาพ เป็นคนที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีและเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

โดย นายพิสิษฐ์ ศศิผลิน

ที่ปรึกษางานโครงการตามพระราชดำริ

ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

อดีตอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๓ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้มีพระราชดำริให้ทดลองดำเนินโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันขึ้นในโรงเรียน ตชด. ซึ่งเป็นโรงเรียนประถมอยู่ในความดูแลของ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน โดยพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ สิ่งของ วัสดุอุปกรณ์การเกษตร พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ต่างๆ ตลอดจนอุปกรณ์การประกอบอาหารให้โรงเรียน

พระองค์มีพระราชดำริว่า นอกจากการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์เพื่อนำมาประกอบเป็นอาหาร กลางวันในโรงเรียนแล้ว เด็กนักเรียนควรมีความรู้ทางด้านการเกษตร เพราะเขาเหล่านั้นเมื่อเรียนจบชั้นประถมศึกษาแล้วมีโอกาสที่จะได้เรียนต่อน้อยมาก เด็กส่วนใหญ่เป็นลูกชาวไร่ชาวนามีฐานะยากจน เมื่อจบการศึกษาภาคบังคับแล้วจำเป็นต้องกลับไปช่วยพ่อ-แม่ ทำมาหากินทางด้านการเกษตรต่อไป นอกจากนี้เด็กๆ ควรมีความรู้ทางด้านโภชนาการ รู้ถึงคุณค่าของอาหาร รู้จักวิธีการประกอบอาหาร การถนอมอาหาร ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้เด็กๆ สามารถพัฒนาตนเองและครอบครัวได้ในอนาคต

สิ่งสำคัญที่พระองค์ทรงหวังไว้อีกอย่างหนึ่งคือ ความร่วมมือจากผู้ปกครองของนักเรียน ในท้องถิ่นชนบทห่างไกลผู้ปกครองไม่มีเวลาจะดูแลเด็กๆ เพราะต้องออกไปทำงานนอกบ้าน การดูแลเด็กนักเรียนเป็นภาระของครู ตชด. ซึ่งครูทุกคนเข้าใจดี และช่วยดูแลให้ แต่ในขณะเดียวกันก็ควรจะต้องช่วยกันเพาะนิสัยของผู้ปกครองให้รู้จักหน้าที่และเสียสละเวลาในการดูแลลูกของตนด้วย ผู้ปกครองจะต้องรู้ตนเองว่า เวลาใดจะให้ความช่วยเหลือแก่ทางโรงเรียนได้บ้าง เมื่อเด็กนักเรียนมีกิจกรรมเกษตร โรงเรียนมีแปลงผัก มีสวนผลไม้ มีการเลี้ยงสัตว์ พระองค์ก็ทรงหวังจะให้โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยาการของหมู่บ้าน ถึงแม้ว่าจะไม่สมบูรณ์นัก แต่ก็ยังเป็นแหล่งความรู้ด้านการเกษตรที่ใกล้ตัวที่สุด

เมื่อเริ่มโครงการทรงโปรดให้คณะเกษตรศาสตร์ของมหาวิทยาลัยในภาคต่างๆ วิทยาลัยเกษตรกรรม เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในภูมิภาคที่มีโรงเรียน ดชด. ตั้งอยู่ ช่วยทำการอบรมฟื้นฟูความรู้ทางการเกษตรให้กับครูผู้รับผิดชอบโครงการฯ ทั้งทางด้านการเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ การประกอบอาหารและถนอมอาหาร โดยจัดเป็นหลักสูตรระยะสั้น มีการติดตามตรวจเยี่ยมโครงการเท่าที่เวลาของแต่ละสถาบันจะอำนวยให้

ด้านการประกอบอาหาร ทรงส่งเสริมให้ทำอาหารกลางวันที่ปรุงง่าย มีคุณค่าทางอาหารเพียงพอ โดยใช้ผลผลิตที่ได้จากโรงเรียนหรือจากผู้ปกครองในหมู่บ้านเป็นหลัก แม้แต่รสชาติของอาหาร พระองค์ก็ยังทรงแนะนำว่าให้ปรุงรสตามความนิยมหรือถูกปากของชาวบ้าน เช่นเด็กในหมู่บ้านใดชอบอาหารรสหวาน เค็ม เปรี้ยวหรือเผ็ด (ชาวเขางบางเผ่า) ก็ให้ปรุงรสอาหารตามที่เด็กชอบ สำหรับเด็กเล็กการประกอบอาหารต้องทำให้เป็นชิ้นเล็กๆ และอ่อนนุ่ม ทั้งนี้ เพื่อช่วยเด็กที่ฟันไม่ดีและป้องกันไม่ให้เกิดเชื้ออาหารที่ไม่ชอบออกทิ้ง (เรื่องนี้เป็นที่มาของการทดลองโครงการอาหารจานเดียวในโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร)

ความสำเร็จของโครงการนี้ ขึ้นอยู่กับผู้อำนวยการโครงการ เจ้าของโครงการหรือครูใหญ่ ซึ่งควรจะเป็นผู้ที่มีอุดมการณ์ และเข้าใจโครงการ มีการประสานงานระหว่างผู้ดำเนินการเป็นอย่างดี โปรดให้ถือความสำคัญระหว่างบุคคลอย่างไม่เป็นทางการ การดำเนินงานทุกขั้นตอนให้ใช้หลักการง่ายๆ ประหยัด และประสานประโยชน์ ครู ดชด. ทุกคนจะเป็นบุญแก่สำคัญที่จะทำให้โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันประสบความสำเร็จ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ เมื่อเริ่มโครงการทรงหวังว่า เด็กควรจะได้รับประทานอาหารกลางวัน ที่โรงเรียนบ้าง ถึงแม้จะยังไม่ครบทุกวันหรือยังมีโภชนาการไม่ครบทุกหมู่ แต่ก็ขอให้พยายามแก้ไขให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในแต่ละปีให้ดีขึ้น ไม่โปรดให้มีการประกวดโครงการหรือแข่งขันกันในแต่ละโรงเรียน เพราะเหตุว่าโรงเรียนต่างๆ มีการประกวดกันขึ้นโรงเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลจะเสียใจในด้านความดีความชอบของครูที่ดำเนินโครงการนี้ พระองค์ทรงฝากว่าครูทุกคนคงตระหนักได้ดีว่าในแต่ละปีตนเองได้ทำอะไรให้เกิดประโยชน์แก่เด็กนักเรียนบ้าง คิดว่าความภูมิใจคงจะต้องเกิดขึ้นแน่ และสิ่งนี้ควรจะเป็นรางวัลที่อยู่ในใจของครูทุกคน

ด้วยพระปณิธานอันสูงส่งที่เปี่ยมล้นด้วยพระเมตตา และพระปรีชาสามารถ ทรงมีพระราชดำริให้เริ่มโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ให้เด็กนักเรียนในชนบทที่ห่างไกลที่ขาดแคลนสารอาหาร สุขภาพอ่อนแอ ได้บริโภคอาหารที่ดีมีคุณภาพเสริมสร้างสุขภาพพลานามัย ไม่เพียงแต่จะมีความสมบูรณ์ทางร่างกายและสมองอันจะเกิดสติปัญญาให้ศึกษาเล่าเรียนได้ดีขึ้นแล้วยังสามารถดำรงชีพและปรับตัวอยู่กับสังคม เป็นพลเมืองดีของชาติในอนาคต โครงการพระราชดำรินี้ประสบความสำเร็จได้ด้วยพระบารมีและพระจริยาวัตรอันงดงาม เสด็จพระราชดำเนินติดตามเยี่ยมเยียนให้กำลังใจแก่สถาบันและบุคลากรผู้ร่วมปฏิบัติงานถึงท้องที่ แม้จะอยู่ในท้องที่ทุรกันดารเพียงใดก็มีได้ทรงย่อท้อหรือเห็นแก่เหนื่อยยาก ด้วยความสำนึกในพระกรุณาธิคุณเป็นผลให้เกิดกำลังใจและสติปัญญาในการแก้ไขปัญหาดำเนินงานตามโครงการด้วยความเต็มใจของทุกฝ่าย พระกรุณาธิคุณได้แผ่ไพศาลปกเกล้าประชาชนทั่วประเทศให้อยู่ร่มเย็นเป็นสุข อย่างกว้างขวางหาที่สุดมิได้

บทบาทของโรงเรียน ตชด. ในการพัฒนาการเกษตร

นายอนันต์ ดาโลดม

อดีตอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

ทิศ ทางของการพัฒนาการเกษตรในอนาคตข้างหน้า ทั้งในระยะสั้น และระยะยาว คือ การปรับระบบการเกษตรที่มีหลักการให้ตลาดนำการผลิต และการผลิตนั้นจะต้องมีความเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ และครัวเรือนเกษตรกร เกษตรกรจะเป็นผู้ตัดสินใจและทำแผนการผลิตด้วยตนเอง เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทั้งพืชเดิม และพืชใหม่ ฝ่ายราชการจะสนับสนุน และถ่ายทอดวิชาการ และจัดหาปัจจัยการผลิตที่จำเป็น ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต สมาชิกในครอบครัวทุกคน นอกจากพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพแล้ว การหารายได้เสริมจากการแปรสภาพผลผลิต การนำวัสดุเหลือใช้ในการเกษตรมาประดิษฐ์ให้มีมูลค่า และสวยงาม การจัดบ้านเรือน และอนามัยในครอบครัวจะต้องดำเนินการควบคู่กันไปด้วย ทั้งนี้ ในการพัฒนาดังกล่าว ควรมีการคำนึงถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สภาพแวดล้อมเพื่อไม่ให้เกิดผลเสียแก่สภาพนิเวศน์วิทยา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำริในด้านการเกษตร ในโรงเรียน ตชด. คือ เพื่อให้เด็กนักเรียนมีความรู้ทางการเกษตร โภชนาการ ซึ่งเมื่อจบ การศึกษาภาคบังคับแล้ว และไม่ได้ศึกษาต่อ ต้องกลับไปช่วยพ่อแม่ทำมาหากินด้านการเกษตร จะช่วยให้สามารถพัฒนาตนเองและครอบครัวได้ในอนาคต นอกจากนี้ ทรงหวังจะให้โรงเรียน เป็นแหล่งวิทยาการของหมู่บ้าน ถึงแม้จะไม่สมบูรณ์นัก แต่ก็แหล่งความรู้ด้านเกษตรที่ใกล้ตัว ที่สุด พระองค์ทรงมุ่งหวังในความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียน ในการเสียสละเวลามาดูแล ลูกของตนเอง โดยเฉพาะเรื่องการประกอบอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการในเวลากลางวัน เด็กจะได้รับสารอาหารครบถ้วนตามความต้องการของร่างกาย และความรู้ที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่ เคนหกิจเกษตรด้านโภชนาการ สุขอนามัย จะได้รับการถ่ายทอดเป็นนิสัยให้แก่ผู้ปกครอง ในการนำไปปฏิบัติที่บ้านด้วย ภาวะการขาดสารอาหารก็จะลดน้อยลง

การดำเนินงานโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ในโรงเรียน ตชด. ได้มีการพัฒนา จากการปลูกพืชผัก ไม้ผล เพื่อให้เพียงพอแก่การบริโภคของนักเรียนในแต่ละโรงเรียน มาสู่การผลิตที่มีคุณค่าทางด้านสารอาหารมากขึ้น และมีความเชื่อมโยงไปสู่การตลาด ทั้งในการจำหน่าย สด และการเพิ่มมูลค่าของผลผลิตนั้นๆ ทั้งนี้ได้รวมไปถึงการผลิตที่มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ควบคู่กันไปด้วย โรงเรียน ตชด. ได้นำกระแสรับสั่งของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม- ราชกุมารี เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นมาสู่การปฏิบัติภายใต้การให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด ของเจ้าหน้าที่ในระดับต่างๆ ของกรมส่งเสริมการเกษตร คือ

๑. การวางแผนการประกอบอาหาร และการผลิต

เด็กนักเรียนแต่ละโรงเรียน คือ ตลาดสินค้า ซึ่งผู้ผลิตจะต้องสนองความต้องการของ ผู้บริโภค ข้อมูลจำนวนนักเรียน ภาวะการขาดสารอาหารประเภทต่างๆ รวมทั้งข้อมูลในการขาด

ไอโอดีน และอุปนิสัยการบริโภคของชุมชนนั้นๆ จะนำมาใช้เป็นข้อมูลในการผลิต เพื่อให้ได้ปริมาณ คุณภาพ และชนิด ที่ถูกต้องในแต่ละภาคการศึกษา สำหรับพืชอาหารยีนต้น ที่ท้องถิ่นนิยมบริโภค ก็จะต้องนำมาปลูกได้อย่างพอเพียง เพราะไม้ยืนต้นประเภทพืชผักเหล่านี้เป็นสิ่งที่ชาวบ้านใช้เก็บบริโภคมาเป็นเวลานาน มีความคุ้นเคยบางชนิดเป็นไม้ป่า ถูกตัดโค่นทิ้ง นับวันจะหายาก อีกทั้งเป็นพืชที่ปลอดภัยจากสารพิษหรือเป็นสมุนไพรพื้นบ้าน เจ้าหน้าที่เคหกิจเกษตร จะนำมาดัดแปลงใช้ประกอบอาหารให้หลากหลายรสชาติ เพื่อให้มีการบริโภคมากขึ้น คงคุณค่าของสารอาหารไว้ให้มากที่สุด หรือขจัดสิ่งที่เป็นพิษภัยต่อร่างกายออกไป โดยการปรุงอย่างถูกต้อง แผนการผลิตอาหารนี้จะประกอบด้วยพืชผัก ซึ่งให้แร่ธาตุวิตามินต่างๆ และธาตุอาหารอื่นๆ ครบทั้ง ๕ หมู่ โดยเฉพาะโปรตีน หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะร่วมกันสนับสนุนปัจจัยการผลิต เช่น พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ จะเห็นได้ว่ารูปแบบของการผลิตในโรงเรียน ดชด. คือ การทำไร่นาสวนผสม ที่มีผลผลิตออกมาอย่างสม่ำเสมอ ตามแผนปฏิบัติที่กำหนดไว้ ถ้าเกษตรกรนำไปปฏิบัติ ก็จะมีรายได้ประจำวันตลอดทั้งปี

๒. ความร่วมมือของชุมชน

โรงเรียนตำรวจ ดชด. จะได้รับความร่วมมือจากสตรีที่เป็นแม่หรือผู้ปกครองของเด็กนักเรียนอย่างดี โดยการรวมกลุ่มเป็นกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ซึ่งจะได้รับความรู้ทางด้าน การเพาะปลูกพืช การดูแลรักษาสัตว์ การประกอบอาหารที่คงคุณค่าทางโภชนาการ อาหารเสริมสำหรับเด็กวัยต่างๆ การแปรรูปการถนอมอาหาร หัตถกรรมการเกษตรจากวัสดุเหลือใช้ในไร่นา ซึ่งจะช่วยครอบครัวในการหารายได้เสริม สิ่งสำคัญที่สุดคือ การกระจายความรู้เหล่านี้แก่นักเรียนในโรงเรียน แม่บ้านเกษตรกรจะมีการผลิตเปลี่ยนหมุนเวียน มาร่วมกันประกอบอาหารที่ดีให้กับบุตรหลานของตนเอง บางครั้งเมื่อวัสดุในการประกอบอาหารจากโรงเรียนไม่เพียงพอ ก็เสียสละนำมาจากบ้าน ด้วยความรักและห่วงใยในบุตรหลานของตน แม่บ้านจะร่วมกัน

ประกอบอาหารกลางวันให้เด็กนักเรียน พร้อมทั้งมีอาหารเสริมหรือขนม ที่ไม่มีสารพิษเจือปน ประกอบด้วยคุณค่าทางอาหารที่เสริมให้ เช่น ข้าวเกรียบจากถั่วต่างๆ ข้าวเกรียบดัด ถั่วเขียวต้ม น้ำตาล เป็นต้น

ในส่วนของเกษตรกรขาย การอนุรักษ์ป่าชุมชน ซึ่งเป็นพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กรรมการหมู่บ้านจะช่วยกันดำเนินการ มีการปิดป้ายแสดงชื่อพันธุ์ไม้ต่างๆ เพื่อให้เยาวชนได้เรียนรู้การหารายได้จากป่า โดยการเลี้ยงผึ้ง จะเป็นผลพลอยได้จากการอนุรักษ์ป่าชุมชนอีกทางหนึ่ง

๓. ลดการใช้สารเคมีในการปลูกพืช

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงรับสั่งเรื่องการใช้สารสกัดจากพืชมาใช้ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ทรงริเริ่มในการใช้สารสกัดจากสะเดา ก่อนที่หน่วยราชการจะนำไปค้นคว้าทดลอง ทรงเล่าว่าได้ทอดพระเนตรเห็นการใช้ที่อินเดียและทรงเสนอแนะให้เริ่มทดลองในโรงเรียน ดชด. ก่อน จนปัจจุบันแพร่หลาย สามารถสกัดเป็นสารผสมฉีดพ่นพืชและทำเป็นอุตสาหกรรมได้ การเริ่มใช้สารสะเดา จึงน่าจะถือได้ว่า โรงเรียน ดชด. เป็นผู้นำ

ในด้านวิชาการเกษตร โดยใช้สารสกัดจากพืชในการป้องกันแมลงศัตรูพืช นอกจากนี้ ภายใต้การแนะนำของฝ่ายป้องกันกำจัดศัตรูพืช ของสำนักงานเกษตรจังหวัด โรงเรียน ตชด. ได้เริ่มดำเนินการทางปลูกผักกางมุ้ง การใช้กับดักกาวเหนียวมากยิ่งขึ้น ทำให้พืชผักที่ใช้บริโภคในโรงเรียน ปลอดภัยจากสารพิษอย่างแท้จริง และจำหน่ายได้ในท้องตลาดในราคาที่สูงกว่า เป็นการชักชวนให้เกษตรกรในชุมชนหันมาปลูกผัก เช่นเดียวกับในโรงเรียน ตชด. กันมากขึ้น

นอกจากการลดสารเคมีโดยการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแล้ว การทำปุ๋ยหมักในโรงเรียน เป็นการลดการใช้ปุ๋ยเคมี และช่วยปรับปรุงบำรุงดินได้อีกด้วย รวมไปถึงการเพาะเห็ดฟาง เมื่อเก็บผลผลิตหมดแล้ว ฟางที่เหลือได้ผ่านการย่อยสลายของเชื้อเห็ดราแล้ว เมื่อนำไปใช้ในแปลงผัก จึงเป็นปุ๋ย และอินทรีย์วัตถุที่ช่วยให้ดินมีคุณสมบัติที่ดีขึ้น

๔. การตลาดสินค้าการเกษตร

โรงเรียนตำรวจ ตชด. จะมีระบบการผลิตที่ค่อนข้างจะครบวงจร จากการวางแผนการผลิตที่ดี และมีระบบสหกรณ์ในโรงเรียน กลุ่มผู้ประกอบการอาหารในโรงเรียนจะเป็นผู้บริโภคลำดับแรกของการจำหน่ายสินค้า โดยผ่านระบบสหกรณ์ของโรงเรียน หรือกระบวนการกิจกรรมของกลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียน เมื่อมีเหลือจากการบริโภค โรงเรียนๆ จะทำการแลกเปลี่ยนสินค้าจากพืชผักเป็นอย่างอื่นที่จำเป็น เช่น เนื้อสัตว์ ผลผลิตที่เหลือไปจากนี้ อาจนำไปใช้ในกระบวนการแปรรูป

ถนอมอาหาร เก็บไว้ในยามขาดแคลนขายให้ท้องถิ่น เกิดเป็นเงินทุนหมุนเวียนในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันได้ ในชุมชนที่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรขยันขันแข็ง มีวัสดุการเกษตรเหลือเพื่อการผลิตผลิตภัณฑ์สินค้าแปรรูปถนอมอาหาร จะขยายกว้างไปสู่นอกชุมชนนั้นได้ ทำให้รายได้ของเกษตรกรในชุมชนเพิ่มขึ้นจากการผลิตการเกษตรของครอบครัว

ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น การพัฒนาการเกษตรในชุมชนเล็กๆ ที่อยู่ห่างไกลคมนาคมตามแนวชายแดน จะเริ่มต้นจากโรงเรียน ตชด. ก่อน เนื่องจากส่วนราชการที่มีหน้าที่เข้าไปปฏิบัติงานด้านส่งเสริมการเกษตร จะไม่สามารถทำได้อย่างใกล้ชิด และมีการติดตามอย่างสม่ำเสมอ จึงต้องอาศัยครูเกษตรของ โรงเรียน ตชด. นักเรียน ผู้นำเกษตรกรในชุมชนช่วยถ่ายทอดแนวความคิดในการพัฒนา การนำพันธุ์พืชใหม่ๆ รวมทั้งแนวความคิดในด้านปรับปรุง การกินอยู่ สุขอนามัย การปรับปรุงบ้านเรือนให้น่าดู การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนการหารายได้เสริมซึ่งทั้งหมดนี้เป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างสูง ที่ทรงช่วยผลักดันให้หน่วยราชการที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง เข้าไปปฏิบัติงานให้มากขึ้นในท้องถิ่นที่ห่างไกลเหล่านี้ โดยมีโรงเรียน ตชด. เป็นแกนกลาง เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ไปสู่วิถีทางที่ดีขึ้น จนสามารถยกระดับการครองชีพของชุมชนนั้นได้ในระดับหนึ่ง

พระราชดำริเพื่อเพิ่มผลผลิตการประมง ใน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ดร.ปลอดประสพ สุรัสวดี

อธิบดีกรมประมง

สืบ เนื่องจากเด็กและเยาวชนไทยจำนวนมากในท้องถิ่นทุรกันดาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่อาศัยอยู่ในเขตชายแดน พื้นที่สูงห่างไกลความเจริญ ส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ทำให้ไม่สามารถบริโภคอาหารที่มีคุณประโยชน์ต่อพัฒนาการของร่างกาย ต้องประสบภาวะทุพโภชนาการ เป็นโรคขาดอาหาร สุขภาพร่างกายและสติปัญญาไม่สมบูรณ์ เยาวชนเหล่านี้นับเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งต่อประเทศชาติ เปรียบประดุจเป็นรั้วของชาติ หากรั้วของชาติไม่มั่นคงแข็งแรงย่อมส่งผลกระทบต่อพัฒนาประเทศ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงตระหนักว่า เด็กเป็นทรัพยากรที่มีค่าเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต จึงทรงมีพระเมตตาที่จะช่วยเหลือพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาสเหล่านี้ ได้มีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์ พร้อมทั้งจะสร้างเสริมสติปัญญา เพื่อการศึกษาและพัฒนาตนเองให้เป็นประโยชน์แก่สังคม

เมื่อเดือนเมษายน พุทธศักราช ๒๕๒๓ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำริให้ทดลองทำโครงการด้านการพัฒนา เพื่อให้เด็กนักเรียนโรงเรียนชาวเขาในท้องถิ่นทุรกันดารห่างไกลคมนาคมได้มีอาหารกลางวันที่มีคุณภาพรับประทานตลอดช่วงการศึกษา โดยใช้ผลผลิตจากการส่งเสริมกิจกรรมการเกษตรในโรงเรียน มาประกอบเป็นอาหารกลางวัน

สำหรับนักเรียน โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานเงินทุน สิ่งของ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ อุปกรณ์การเกษตร และอุปกรณ์การประกอบอาหารให้แก่โรงเรียน ในการดำเนินงานได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจากหลายหน่วยงาน ทำให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางด้านการเผยแพร่ความรู้ด้านการเกษตรให้แก่หมู่บ้านอีกแห่งหนึ่งด้วย ส่วนนักเรียนได้รับประทานอาหารกลางวันฟรีอย่างน้อย ๓ วันต่อสัปดาห์ ซึ่งกรมประมงเป็นหน่วยงานหนึ่งซึ่งได้เข้าร่วมในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

โครงการประมงโรงเรียนตามพระราชดำริ

โครงการประมงโรงเรียน เป็นโครงการหนึ่งภายใต้โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนในพื้นที่โรงเรียน ตชด. โดยกรมประมงได้เข้าร่วมปฏิบัติงาน และเป็นแกนนำในกิจกรรมเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำ อาทิ การสร้างบ่อปลาประจำโรงเรียน การจัดฝึกอบรมครูและนักเรียน ให้มีความรู้ความเข้าใจในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ สาธิตโภชนาการปลาที่ถูกหลักอนามัย และการจัดการบ่อเลี้ยงปลา ฯลฯ

นิยามความหมาย

“โครงการประมงโรงเรียน” หมายถึง โครงการซึ่งกรมประมงได้จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมให้โรงเรียนสามารถดำเนินการเลี้ยงปลาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อการเพิ่มปริมาณอาหารโปรตีนจากสัตว์น้ำแก่นักเรียน ช่วยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการฝึกฝนประสบการณ์ให้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการประกอบวิชาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ตลอดจนปลูกฝังและสร้างเสริมจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำเพื่อความสมดุลทางธรรมชาติ

“คณะกรรมการประมงโรงเรียน” หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ประกอบด้วย ครูเกษตร หรือครูผู้มีความรู้ด้านการเกษตร ๓ คน และผู้แทนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖ จำนวน ๗ คน ซึ่งแต่งตั้งโดยครูใหญ่

วัตถุประสงค์ของโครงการฯ

ประการที่หนึ่ง เพื่อผลิตอาหารโปรตีนประเภทปลาให้แก่เด็กนักเรียนบริโภคอาหารกลางวัน

ประการที่สอง เพื่อปลูกฝังและฝึกอบรมให้เด็กนักเรียนได้มีความรู้และประสบการณ์ในการเพาะเลี้ยง การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำอย่างถูกวิธี และมีความเข้าใจในหลักการอนุรักษ์ทรัพยากรประมงอย่างถูกต้อง

ประการที่สาม เพื่อให้โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยากรของหมู่บ้าน โดยฝึกอบรมครูให้มีความรู้ในสาขาวิชาการประมง เพื่อที่จะได้นำไปอบรมส่งเสริมและถ่ายทอดให้แก่ราษฎรในหมู่บ้าน

ประการที่สี่ ก่อให้เกิดรายได้จากการจำหน่ายสัตว์น้ำเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาโรงเรียน

ประการที่ห้า เพื่อเป็นตัวอย่างแก่ผู้ปกครองและเกษตรกรได้นำไปปฏิบัติตาม

ประการที่หก เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในด้านการแปรรูป และหลักโภชนาการปลา รวมทั้งทัศนคติในการบริโภคปลาที่ดีและถูกสุขลักษณะแก่เด็กนักเรียน

เป้าหมายของโครงการฯ

๑. การคัดเลือกพื้นที่ พื้นที่โครงการประมงโรงเรียน ต้องอยู่ในความดูแลของโรงเรียน ตชด. หรือโรงเรียนที่ดำเนินโครงการอาหารกลางวันตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี หรือดำเนินกิจกรรมการเกษตร การประมง และอื่นๆ มีพื้นที่สำหรับขุดบ่อปลาไม่ต่ำกว่า ๒ ไร่ หรือมีพื้นที่ที่เหมาะสมในการเลี้ยงปลา อาจารย์ใหญ่และครูมีความสนใจในการพัฒนาและยินดีเข้าร่วมโครงการ

๒. การก่อสร้างและปรับปรุงบ่อปลา กรมประมงทำการสำรวจ ออกแบบ และควบคุม การก่อสร้าง ปรับปรุงบ่อปลา โดยมอบให้โรงเรียนมีหน้าที่ตรวจสอบดูแลการก่อสร้าง และปรับปรุงบ่อปลา

๓. การเพิ่มผลผลิตการประมง กรมประมงดำเนินการอบรมครูและนักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถด้านการเลี้ยงปลา การอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ การจัดการและดูแลรักษาแหล่งน้ำ จัดหาวัสดุที่จำเป็นในการเลี้ยงปลา เช่น ปุ๋ยคอก พันธุ์ปลา ฯลฯ ส่วนทางโรงเรียนรับผิดชอบใน ด้านการบริหารแหล่งน้ำ มอบหมายหน้าที่การดำเนินกิจกรรมแก่เด็กนักเรียน เช่น การให้อาหาร ปลา การใส่ปุ๋ย ฯลฯ

๔. การใช้ประโยชน์ บ่อปลาในโครงการประมงโรงเรียนซึ่งมีความสมบูรณ์ จะเป็นแหล่ง อาหาร เป็นศูนย์กลางการดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องทางการเกษตร ทำให้เกิดผลผลิตที่สามารถนำ มาใช้ประโยชน์ คือ

๔.๑ นำปลามาสับสუნโครงการอาหารกลางวันก่อให้เกิดรายได้จากการจำหน่ายปลา และเป็นตัวอย่างแก่เกษตรกรผู้สนใจ

๔.๒ นำรายได้จากการจำหน่ายปลาที่เหลือจากการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน เป็นกองทุนในการดำเนินกิจกรรมในปีต่อไป

๔.๓ เป็นแหล่งวิทยากรการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำแก่ครู นักเรียน และเกษตรกร

๕. ความต่อเนื่อง รายได้จากการจำหน่ายผลผลิตส่วนหนึ่งนำไปเป็นทุนเพื่อสนับสนุน โครงการพัฒนาอาหารกลางวัน และรายได้ส่วนที่เหลือนำไปพัฒนากิจกรรมด้านอื่นๆ ของโรงเรียน เช่น จัดซื้ออุปกรณ์กีฬา แท็งก์น้ำ ฯลฯ นอกจากนี้โรงเรียนยังเป็นแหล่งวิทยากรในการถ่ายทอด เทคโนโลยี ความรู้ และทักษะแก่ราษฎรในด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม

๑. การดำเนินงานตามแนวทางที่กำหนด คือ สนับสนุนให้มีการขุดบ่อปลาในโรงเรียน ขนาดพื้นที่ ๒ ไร่ หรือปรับปรุงแหล่งน้ำที่มีอยู่แล้วให้มีศักยภาพในการทำการประมงเพิ่มขึ้น หรือโรงเรียนที่มีแหล่งน้ำที่เหมาะสมดีแล้ว แต่ต้องการสนับสนุนพันธุ์ปลาและอาหารปลา

๒. การดำเนินการเลือกตั้งคณะกรรมการประมงโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยครู ๓ คน ผู้แทนนักเรียน ๗ คน

๓. การจัดฝึกอบรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจและทักษะในการเพาะเลี้ยง และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำอย่างถูกวิธี ทั้งยังมีความเข้าใจในหลักการอนุรักษ์ทรัพยากรประมงอย่างถูกต้อง โดยการอบรม ๓ วัน สำหรับครู และ ๑ วัน แก่นักเรียน

๔. การให้คำแนะนำส่งเสริม หากการดำเนินงานตามโครงการประมงโรงเรียนต้องประสบปัญหาอุปสรรคเจ้าหน้าที่กรมประมงก็จะเข้าร่วมแก้ไขปัญหากับคณะกรรมการประมงโรงเรียน

๕. การปล่อยปลา อัตราการปล่อยปลาไร่ละ ๔,๐๐๐ ตัว ในอัตรา ๑ : ๓ คือ ปลานิล ๑ ส่วน ปลาตะเพียน ๓ ส่วน ทั้งนี้ชนิดและจำนวนอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามสภาพพื้นที่ อัตราการเจริญเติบโตของปลา และความนิยมในการบริโภค

๖. การเก็บเกี่ยวผลผลิต หลังจากการเลี้ยง ๖-๘ เดือน ปลาจะโตได้ขนาด จึงทยอยจับขึ้นมาใช้ประโยชน์ ซึ่งจะช่วยลดพื้นที่การอยู่อาศัยของปลาในบ่อไม่ให้แออัดมากเกินไป

๗. กิจกรรมต่อเนื่อง เนื่องจากโรงเรียนมีวิชาเกษตรกรรมในหลักสูตรการเรียนการสอน อยู่แล้ว การมีบ่อปลาจะเป็นส่วนสนับสนุนในเรื่องน้ำเพื่อการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์

๘. การจัดสรรรายได้ รายได้จากการจำหน่ายปลา ได้จัดสรรเพื่อจัดตั้งกองทุน อาหารกลางวันประจำโรงเรียน ร้อยละ ๖๐ และอีกร้อยละ ๔๐ เพื่อปรับปรุงบ่อและซื้อพันธุ์ปลา ดำเนินการในปีต่อไป

๙. โภชนาการปลา กรมประมงได้สาธิตด้านโภชนาการปลาที่ถูกหลักอนามัย เพื่อ สนับสนุนให้นักเรียนได้มีโอกาสบริโภคอาหารโปรตีนจากปลาเพิ่มขึ้น

๑๐. การบันทึกข้อมูล คณะกรรมการประมงโรงเรียนดำเนินการตรวจสอบและเก็บรวบรวม ข้อมูลจากการจับปลาทุกครั้ง ได้แก่ วิธีการจับ ปริมาณผลผลิต การนำไปใช้ประโยชน์

ผลการดำเนินงาน

กรมประมงได้ดำเนินการปล่อยพันธุ์ปลาในโครงการประมงโรงเรียน ๑๑๕ แห่ง ฝักอบรม ครู จำนวน ๓๔๕ คน นักเรียน ๘๐๕ คน

รายละเอียดพื้นที่การดำเนินงานโครงการประมงโรงเรียน ภายใต้โครงการเกษตรเพื่อ อาหารกลางวัน ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในปี ๒๕๓๗ และปี ๒๕๓๘

ประโยชน์ที่ได้รับ

สัตว์น้ำ เป็นอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง ได้แก่ โปรตีน ไขมัน วิตามิน และแร่ธาตุ เหมาะสมสำหรับนำมาประกอบอาหารของคนทุกเพศทุกวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปลา มีโปรตีน ๒๐ ชนิด เนื้อปลาประกอบด้วยกรดอะมิโนที่จำเป็นต่อร่างกายสูง เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของทารก เด็กวัยก่อนเรียน เด็กวัยเรียน ผู้ป่วย ผู้สูงอายุ เนื่องจากเนื้อปลาโดยลักษณะตามธรรมชาติมีเนื้อเยื่อเกี่ยวพันน้อย ย่อยง่าย ทางด้านไขมัน ประกอบด้วยกรดไขมันที่จำเป็นต่อร่างกาย ลดอัตราการตายจากโรคหัวใจและกรดไขมันที่ไม่อิ่มตัวที่มีความสำคัญต่อร่างกาย คือ กรดโดโคซาเอ็กซีโนอิก หรือ ดี เอช เอ ที ซึ่งเป็นส่วนประกอบของเซลล์สมอง ทั้งยังให้วิตามินและแร่ธาตุ ที่เสริมสร้างสุขภาพและร่างกายในสมบูรณ์แข็งแรง

การบริโภคปลาอย่างมีคุณค่าทางโภชนาการนั้น ต้องผ่านการประกอบอาหารให้สุกด้วยความร้อน เนื่องจากปลาดิบมีพยาธิตัวจิ๋ว ซึ่งจะเข้าไปตามกล้ามเนื้อ ผิวหนัง และอวัยวะต่างๆ ที่ร่างกาย นัยน์ตา และสมอง ทำให้มีอาการปวดท้อง คลื่นไส้ อาเจียน ท้องอืด ท้องเฟ้อ เบื่ออาหาร ถ้าเข้าสู่ภูมิต้านทานอาจทำให้ตาบอดได้ พยาธิใบไม้ในตับ ทำให้เกิดอาการท้องอืดท้องเฟ้อ อาหารไม่ย่อย อ่อนเพลีย ตัวเหลือง ตาเหลือง ทำให้เกิดฝีในตับ และอาจกลายเป็นมะเร็งในตับได้

เพลงส้มตำ

พระราชนิพนธ์ ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

สยามบรมราชกุมารี

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

สยามบรมราชกุมารี ทรงขับร้อง

ทำนอง

แท้

เรียบเรียง ดนตรี ประยงค์ ชื่นเย็น

ต่อไปนี้จะเล่าถึงอาหารอร่อย คือส้มตำกินบ่อยบ่อย รสชาติแซ่บดี วิธีทำก็ง่าย จะบอกได้ต่อไปนี้ มันเป็นวิธีพิเศษเหลือหลาย ไปซื้อมะละกอนานพอเหมาะเหมาะ สับสับเฉาะเฉาะไม่ต้องมากมาย ตำพริกกับกระเทียม ยอดเยี่ยมกลิ่นไอ มะนาว น้ำปลา น้ำตาลทราย น้ำตาลปีบถ้ามี

ปรุงรสให้แน่นอน ใส่มะละกอลงไป อ้ออย่าลืมใส่กุ้งแห้งป่นของดี มะเขือเทศ เร็วเข้า เอาถั่วฝักยาวใส่เร็วรี่ เสร็จสรรพแล้วซี ยกออกจากครีว กินกับข้าวเหนียว เที้ยวแจกให้ทั่ว กลิ่นหอมยวนยั่ว น่าน้ำลายไหล จดตำราจำ ส้มตำลาว เอาตำรามา ใครหม่าเกินอัตรา ระวังท้องจะพัง ขอแถมอีกนิดแล้วจะตั้งใจใหญ่ ไก่ย่างด้วยเป็นไร อร่อยแน่จริงเออ

ชีวิตที่เห็นมา

จ.ส.ต.สุรินทร์ ศรีสุวรรณ

ครูใหญ่โรงเรียน ตชด. อากาศอุทิศ

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๗ ข้าพเจ้าได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติหน้าที่เป็นชุดปฏิบัติการ บ.นางบ.บ่อเกลือ (ปัจจุบันเป็นกิ่ง อ.บ่อเกลือ) อ.บัว จว.น่าน ที่ฐานปฏิบัติการบ้านนางบ.แห่งนี้ ได้รับการร้องขอจากชาวบ้านให้จัด ตชด. เข้าไปสอนเด็กในหมู่บ้าน เนื่องจากในหมู่บ้านไม่มีโรงเรียน ข้าพเจ้าพร้อมพวกรวม ๒ นาย ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา ให้ไปสอนหนังสือให้กับเด็กๆ ในหมู่บ้าน โดยชาวบ้านและกำลัง ตชด. ช่วยกันสร้างอาคารเรียนชั่วคราวขึ้นพร้อมบ้านพักครู

เมื่อเปิดทำการสอนมีนักเรียนทั้งหมดประมาณ ๒๐ คน สอนไปได้ประมาณ ๑๕ วัน ข้าพเจ้าและเพื่อนก็เริ่มสงสัยว่า เวลาพักเที่ยงปล่อยเด็กไปรับประทานอาหารกลางวัน ใช้เวลาไม่ถึง ๑๕ นาที เด็กๆ ก็กลับมาโรงเรียนกันหมดแล้ว ข้าพเจ้าและเพื่อนได้สังเกตมาหลายวัน และวันหนึ่งก็ได้สอบถามเด็กๆ ว่า “พวกเธอกินข้าวหรือยัง” พวกเด็กๆ ตอบว่า “กินแล้วครับ-ค่ะ” ในใจคิดว่าทำไมจึงกินข้าวเสร็จเร็วจัง เมื่อข้าพเจ้าและเพื่อนรับประทานอาหารกลางวันที่บ้านพักครู ก็จะมีเด็กๆ นักเรียนเข้ามามุงดู จนบางครั้งข้าพเจ้าและเพื่อนกินข้าวไม่ลง ได้แต่มองตากันปริบๆ บางครั้งเมื่อพอมีอาหารเหลืออยู่บ้าง ข้าพเจ้าและเพื่อนได้เรียกเด็กๆ มารับประทาน เด็กๆ ก็จะวิ่งเข้ามารับประทานอาหารอย่างเอร็ดออร่า จากการสังเกตจึงได้รู้ว่า เด็กๆ ไม่ได้รับประทานอาหารกลางวัน เนื่องจากที่บ้านไม่มีข้าวกิน

ที่โรงเรียนมีต้นส้มป่าอยู่ต้นหนึ่ง เริ่มแรกที่มาสอนใหม่ๆ ใบกี้ยังเต็มต้น เวลาผ่านไปไม่กี่วัน ใบล้มป่าเริ่มลดลงจนผิดสังเกต และเป็นที่น่าสังเกตว่าจะมีเด็กนักเรียน ขอบมาจับกลุ่มกันที่ใต้ต้นส้มป่าเป็นประจำในตอนพักเที่ยง วันหนึ่งข้าพเจ้าได้เดินเข้าไปถามเด็กๆ นักเรียนที่กำลังจับกลุ่มกันอยู่ที่โคนต้นส้มป่าว่า “พวกเธอทำอะไรกัน?” เด็กๆ ตอบว่า “กินใบล้มค่ะ” แล้ว

เด็ก ๆ ก็ได้สาธิตวิธีกินใบส้มป่อยให้ข้าพเจ้าดู โดยวิธีใช้ใบส้มป่อยท้อเกลือแล้วเคี้ยวกินแทนอาหารเที่ยง ข้าพเจ้าลองชิมดูตามที่เด็ก ๆ รับประทานรสชาติไม่เลวเลย และมีผลไม้ชนิดหนึ่งที่เด็ก ๆ เอามาจิ้มเกลือรับประทาน คือ มะแว้ง ผลคล้ายมะเขือพวง แต่ลูกเล็กกว่า มีรสชาติขมมาก เด็ก ๆ จิ้มเกลือรับประทานแทนอาหารกลางวันหน้าตาเฉย

จากตัวอย่างที่ข้าพเจ้าเล่ามาทั้งหมด เป็นหนึ่งในหลายๆ ตัวอย่าง และในหลายๆ พื้นที่ ที่เด็ก ๆ ในวัยเรียนประสบภาวะขาดแคลนอาหาร เพราะความยากจนของพ่อแม่ อาศัยพืชพันธุ์ ธัญญาหารตามธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่เพื่อประทังชีวิต ต่อสู้รอดชีวิตมาด้วยความทรหดอดทน เป็นพระมหากษัตริย์คุณเป็นล้นพ้นที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงมีสายพระเนตรที่ยาวไกล เล็งเห็นความสำคัญของเยาวชนในชนบท ซึ่งจะเจริญเติบโตขึ้นเป็นกำลังสำคัญของชาติในอนาคต จะต้องได้รับสารอาหารที่จำเป็นในการเจริญเติบโตของร่างกายอย่างเพียงพอ จึงได้พระราชทานโครงการต่างๆ ให้กับโรงเรียน ดซด. รับไปดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเยาวชนห่างไกลคมนาคมอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

... **พ**มมีพี่น้อง ๒ คน พ่อแม่มีอาชีพทำไร่ข้าวโพด
ฐานะยากจนมาก ได้เงินมาโรงเรียนวันละ ๑ บาท ผมเรียนที่
โรงเรียน ตชด.แห่งนี้มาตั้งแต่ชั้น ป.๑ ครู ตชด. ที่สอนผมใจดี
ทุกคน ที่โรงเรียนครูให้ผมปลูกผักบุ้ง หัวหอม และให้อาหารไก่
เพื่อเอามาประกอบอาหารกลางวันรับประทานทุกวัน และยังได้
รับประทานนมถั่วเหลืองอีกด้วย ครูได้จัดเวรให้ผมกับเพื่อนล้าง
จานและหั่นผัก ครูบอกว่าเป็นโครงการของสมเด็จพระ-
เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่พระราชทานให้กับ
โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ผมตั้งใจจะเป็นครูสอนหนังสือ
ให้กับเด็กยากจน ไม่ทราบว่าพ่อแม่จะส่งเรียนต่อหรือไม่ ผม
เห็นรุ่นพี่เป็นนักเรียนทุนในพระราชานุเคราะห์ ได้ไปเรียนต่อ
ผมอยากมีโอกาสบ้างครับ...

ด.ช.บุตตา คำลาดี

อายุ ๑๒ ปี ชั้น ป.๕

โรงเรียน ตชด.บ้านน้ำอ้อม กิ่ง อ.เขาฉกรรจ์ จ.สระแก้ว

... **พ**มมีพี่น้อง ๕ คน หนูเป็นคนที่ ๓ พ่อแม่มีอาชีพ
ทำไร่ข้าวโพดและทำนา ได้เงินมาโรงเรียนวันละ ๑-๒ บาท
บางวันก็ไม่ได้ เริ่มเรียนที่โรงเรียน ตชด.บ้านน้ำอ้อม ตั้งแต่ชั้น
ป.๑ ครูให้ทำหน้าที่ปลูกถั่ว ปลูกผักบุ้ง ในโครงการเกษตรเพื่อ
อาหารกลางวัน ครูจัดเวรให้หนูผัดผัก และแกงจืดเลี้ยงเพื่อนๆ
อยู่ที่โรงเรียนสนุกค่ะ พี่น้องเรียนที่โรงเรียนนี้ทุกคน
อนาคตอยากจะเป็นครู แต่ขณะนี้หนูสนใจการตัดเย็บเสื้อผ้า
อยากช่วยพ่อแม่หารายได้เพื่อเป็นทุนเรียนต่อ...

ด.ญ.ผ่องศรี สีกะหวัน อายุ ๑๓ ปี ชั้น ป.๕

โรงเรียน ตชด.บ้านน้ำอ้อม กิ่ง อ.เขาฉกรรจ์ จ.สระแก้ว

...**นี้**นี้มีลูก ๓ คน เรียนที่โรงเรียน ตชด. บ้านน้ำอ้อม กิ่ง อ.เขาฉกรรจ์ จว.สระแก้ว บ้านอยู่ห่างจากโรงเรียนประมาณ ๓ กม. อาชีพทำไร่ข้าวโพด รายได้ปีละประมาณ ๑๐,๐๐๐ บาท ได้มาช่วยประกอบอาหารที่โรงเรียนนี้อาทิตย์ละครั้ง โดยสับเปลี่ยนเวรกับเพื่อนๆ ชาวบ้านด้วยกันอีกประมาณ ๑๐ คน ตามคำชี้แจงของครูใหญ่ ด.ต.เสวก จันแก้ว ส่วนมากอาหารเป็นจำพวกผัดผักรวมแกงจืด อาหารเสริม มีนมถั่วเหลืองพระราชทาน ผักได้มาจากที่เด็กนักเรียนปลูก มาทำงานนี้ด้วยความเต็มใจไม่มีค่าจ้างแต่อย่างใด รู้สึกดีใจที่ได้ช่วยเด็กให้มีอาหารกลางวันรับประทาน ซึ่งก็มี

ลูกๆ ของดิฉันด้วย ครูใหญ่บอกว่าเป็นโครงการตามพระราชดำริของสมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี และได้มีโอกาสเข้าเฝ้าพระองค์ท่าน ซึ่งเสด็จมาทรงเยี่ยมโรงเรียน ตชด. บ้านน้ำอ้อม เมื่อ ๑๒ เมษายน ๒๕๓๙ รู้สึกดีใจเป็นอย่างยิ่ง และตั้งใจจะมาช่วยประกอบอาหารให้เด็กรับประทานตลอดไป

นางปัด เทพรส ชาวบ้านบ้านเนินตะแบก

กิ่ง อ.เขาฉกรรจ์ จว.สระแก้ว

...**ผ**มสอนชั้น ป.๒ ทำหน้าที่ครูมาแล้ว ๕ ปี รู้สึกสนุกเป็นสุขกับการทำงาน ดีใจที่ได้เห็นนักเรียนที่ยากจนได้มีความรู้ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ผมได้รับมอบหมายจากครูใหญ่ ให้รับผิดชอบโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน นักเรียนสนใจและตั้งใจมาก เพราะเด็กได้เอาพืชผักที่ตัวเองปลูกมาประกอบอาหารทานในมือกลางวัน เป็นพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงพระราชทานโครงการต่างๆ เข้ามาในโรงเรียน ตชด. ปัจจุบันสามารถประกอบอาหารกลางวันเลี้ยงเด็กได้สัปดาห์ละ ๕ วัน เป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่ง ที่

ทำให้เด็กอยากมาโรงเรียนเพราะชาวบ้านแถวนี้มีฐานะยากจนมาก ส่วนใหญ่มีอาชีพทำไร่เลื่อนลอย การประกอบเลี้ยงอาหารเด็ก โรงเรียนได้รับความร่วมมือจาก กลุ่มแม่บ้านห้วยโศก และสำนักงานเกษตรจว.เพชรบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี มาสอน การประกอบอาหาร....

จ.ส.ต.สัมฤทธิ์ ดิษฐ์ ครูโรงเรียน ตชด. นเรศวรห้วยโศก

อ.แก่งกระจาน จว.เพชรบุรี

ผมเคยเรียนอยู่โรงเรียน ตชด.บ้านนาบกปิด อ.ปากชม จว.เลย ตั้งแต่ชั้น ป.๑ - ป.๖ ครูใหญ่ชื่อ ต.ต.ประดิษฐ์ อุปะจันโท ครูที่โรงเรียนใจดีทุกคน ผมได้ความรู้จากโครงการ เกษตรเพื่ออาหารกลางวันมาก ในการทำการเกษตร ได้ ปลูกผัก เลี้ยงปลา เป็ด ไก่ ร่วมกับเพื่อนๆ และจัดเวรทำกับ ข้าวทานตอนกลางวัน พ่อแม่ผมทำอะไรข้าวโพดฐานะยากจนมาก ไม่ได้ให้เงินผมมาโรงเรียน ก็ได้มาทานข้าวกลางวันที่โรงเรียน กับเพื่อนๆ ครูบอกว่า ที่ผมและเพื่อนๆ มีอาหารกลางวันทาน ก็เพราะสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ท่านทรงมีพระเมตตา พระราชทานโครงการอาหารกลางวันมา ให้ ทำให้มีหน่วยงานต่างๆ เข้ามาช่วย เมื่อผมเรียนจบชั้น ป.๖ พระองค์ทรงรับไว้เป็นนักเรียนทุนในพระราชานุเคราะห์ ผมได้ มีที่เรียนฟรี มีอาหารทานครบ ๓ มื้อ ผมตั้งใจจะเรียนให้ดีที่สุด ตั้งใจจะเป็นหมอ จะได้รักษาคนไข้ ที่บ้านผมมีคนยากจนมาก เจ็บไข้ไม่มีคนดูแล ผมได้บอกกับน้องชายที่กำลัง เรียนอยู่อีกคนว่า ขอให้ตั้งใจเรียนอย่างเต็มที่ จะได้เป็น นักเรียนทุนในพระราชานุเคราะห์แบบผม จะได้มีอนาคตที่ดี

ผมรู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ ท่านเป็นอย่างยิ่ง ปิดเทอมภาคฤดูร้อนนี้ผมกับเพื่อนๆ จึง สนิทครใจบวชเณร เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระองค์ท่าน ขอให้พระองค์ท่านทรงมีพระชนมายุ เจริญยิ่งยืนนาน ครับ

นายอนันต์ แสนมะเพ็ง

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ร.ร.ศึกษาสงเคราะห์

อ.พรรณานิคม จว.สกลนคร

พระราชดำรัส

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

พระราชทานแก่ผู้ประสานงาน

โครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน ตชด.

ณ ดิกชัยพัฒนา วันศุกร์ที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๓๑

“...อย่างเราๆ นั้นมีโอกาสที่ดีมาก มีอาหารการกินที่ดีทุกอย่าง อยากได้อะไรก็ได้ และยังมีโอกาสได้รับการศึกษาเล่าเรียนอย่างเต็มที่ ซึ่งนักเรียนเหล่านั้นจะได้รับการศึกษาคงจะไปไม่ถึงระดับที่เราได้ ส่วนที่เราได้รับก็เป็นการพิเศษแล้ว เพราะฉะนั้นเมื่อเราเป็นบุคคลพิเศษได้โอกาสดีกว่าคนอื่น ก็เท่ากับประชาชนทั้งชาติสนับสนุนมาก ให้ทุนมา ให้ศึกษาได้ถึงระดับอุดมศึกษา ก็จะต้องมีหน้าที่ที่จะต้องทำอะไรตอบแทน เพื่อให้เพื่อนร่วมชาติที่สนับสนุนเราได้มีโอกาสที่ดีขึ้นกว่านี้...”

โครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา

สเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเห็นว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร นอกจากจะพัฒนาด้านอาหารโภชนาการ และสุขภาพอนามัยแล้วยังมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาทางด้านอื่นควบคู่ไปด้วย ได้แก่ การพัฒนาด้านความรู้ การศึกษา จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งโครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาขึ้น เมื่อปี ๒๕๒๖ ดังพระราชดำรัสที่ว่า “...เป็นด้วยดำริริเริ่มในส่วนของกรมการฝึกหัดครู ที่เข้ามาร่วมในตอนแรกนั้นเนื่องจากโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน...ต่อมาเห็นว่ากรมการฝึกหัดครูนั้นมีความชำนาญที่จะสามารถช่วยเหลือพัฒนาบุคคลที่เราต้องการจะพัฒนาได้.....โดยมีหลักการว่ากรมการฝึกหัดครู มีหน้าที่และมีความชำนาญในเรื่องของการฝึกหัดครู นั่นคือวิชาการที่ว่าด้วยการถ่ายทอดความรู้จากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง ซึ่งการศึกษานี้ไม่ใช่ว่าเป็นของที่จะทำการไปได้ง่าย ๆ โดยที่ไม่มีหลักเกณฑ์ เพราะว่าเป็นเรื่องที่ต้องอาศัยวิธีการ ...จึงมานั่งในเรื่องของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้การศึกษาในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนนั้นเป็นไปด้วยดี...”

ครู ตชด. ทั้งหมดเป็นข้าราชการตำรวจ นอกเหนือจากการสอนหนังสือแล้วยังต้องปฏิบัติภารกิจหลักของตำรวจด้วย จึงมักขาดความเชี่ยวชาญทางด้านการเรียนการสอน ประกอบกับโรงเรียนแต่ละท้องถิ่นมีปัญหาเฉพาะท้องถิ่น เช่น การไม่รู้ภาษาไทย เป็นต้น ทำให้คุณภาพการศึกษาในโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารไม่ดีเท่าที่ควร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จึงทรงมีพระราชดำริให้ดำเนินโครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๖ เพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร ให้มีมาตรฐานการศึกษาสูงขึ้น มีสื่อการเรียนที่เหมาะสมกับท้องถิ่น โดยมีสถาบันราชภัฏต่างๆ ทั่วประเทศที่ตั้งอยู่ใกล้โรงเรียนจะเป็นผู้ช่วยให้คำแนะนำด้านการสอน การผลิตและใช้สื่อการสอนต่างๆ แก่ครู ตชด. และยังส่งนักศึกษาเข้าไปฝึกสอนในโรงเรียน ตชด. ทำให้ครู ตชด. ได้รับประสบการณ์และเทคนิคการสอนใหม่ๆ

“...จึงเห็นได้ว่า แนวพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสนี้ พระองค์ทรงมองปัญหานี้อย่างเป็นระบบ เชื่อมโยงเข้ากับระบบสังคมโลกและประเทศ นั่นคือ การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคมไทย เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อถึงความเป็นอยู่ของคนไทยในชนบท และการจะช่วยให้คนเหล่านี้อยู่ได้ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงนี้ ก็ต้องให้การศึกษาแก่คนชนบทโดยเฉพาะตามบริเวณชายแดนซึ่งยังมีความยากจน ขาดโอกาสทางการศึกษา”

ดร.สุรวุฒิ ปัดไธสง

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

ผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา

จากข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ปี ๒๕๓๗ ของโรงเรียน ตชด. ที่รายงานเข้ามาจำนวนทั้งสิ้น ๑๔๐ โรงเรียน สำนักงานโครงการฯ ได้นำเข้ามาประเมินโดยใช้คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนชั้น ป.๒ ป.๔ และ ป.๖ จำแนกตามกลุ่มวิชาและรวมทุกวิชา เปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มโรงเรียน โดยอาศัยร้อยละของคะแนนมากกว่า หรือเท่ากับกลุ่ม ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ๘๕-๑๐๐% ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดี ๘๕-๙๐% อยู่ในเกณฑ์พอใช้และน้อยกว่า ๗๐% อยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง จากผลคะแนนรวมในทุกชั้นและทุกกลุ่มวิชา พบว่า มีโรงเรียน ตชด. ที่อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ๒๑ โรงเรียน

เป็นแหล่งดู
ให้ความรู้
ใครมุงมัน
ถ้าหนูชอบ
หนังสือภาพ
อ่านไม่จบ
จบแล้วมี

ห้องเอย
ปัญญา
เพลิดเพลิน
คั่นคว่า
นิทาน
หยิบไป
ยืมไปบ้าน
เล่มใหม่

ห้องสมุด
พาสุขสันต์
เชิญเร็วพลัน
อย่ารอรี
เลือกอ่านได้
เรื่องลูกหมี
นะเด็กดี
ให้อ่านเอย

กรมการฝึกหัดครูกับงาน โรงเรียน ตชด.

ดร.สายหยุด จำปาทอง
อดีตอธิบดีกรมการฝึกหัดครู

จากการที่กรมการฝึกหัดครูได้มีโอกาสร่วมกับกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ดำเนินการตามโครงการพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโรงเรียน ตชด. กรมการฝึกหัดครูได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากครู ตชด. กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนในเขตพื้นที่ทุกแห่ง และกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาโรงเรียน ตชด. ที่กรมการฝึกหัดครูรับผิดชอบ ซึ่งน่าภูมิใจเป็นอย่างยิ่งที่ถึงแม้ภารกิจหลักของตำรวจตระเวนชายแดน มิใช่การรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาโดยตรง แต่ก็มีอุดมการณ์อันแน่วแน่ มีความจริงจังและจริงใจในการจัดการศึกษาโรงเรียน ตชด. ที่อยู่ในพื้นที่อันตรายนวชายแดนทั่วประเทศ ท้องที่ทุรกันดารไกลคมนาคม เพื่อช่วยเหลือให้ประชาชนและเยาวชนของชาติที่อยู่ในพื้นที่เหล่านั้นได้มีโอกาสรับการศึกษา ความรู้ทัดเทียมกับเยาวชนกลุ่มอื่นๆ ในประเทศที่จะเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นแกนสำคัญในการพัฒนาหมู่บ้านในพื้นที่ ในเรื่องความเป็นอยู่ขั้นพื้นฐานของประชาชนเพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวมและประเทศชาติสืบไป

โครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาโรงเรียน ตชด. เป็นโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่กรมการฝึกหัดครูถือเป็นหน้าที่หนึ่งที่ต้องให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๒๖ เป็นต้นมา โดยได้มอบหมายให้วิทยาลัยครูทั่วประเทศรับผิดชอบในงานด้านส่งเสริมคุณภาพการศึกษาโรงเรียน ตชด. ในเขตพื้นที่นั้นๆ ซึ่งในระยะแรกๆ นั้น กรมการฝึกหัดครูรับผิดชอบ โรงเรียน ตชด.ตามโครงการฯ เพียง ๕๔ โรงเรียน และได้มีการขยายพื้นที่และโรงเรียน ตชด. เพิ่มขึ้นทุกปี โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการดำเนินงานโครงการฯ ดังนี้

๑. เพื่อพัฒนาด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน ตชด. ให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น ทัดเทียมกับโรงเรียนประถมศึกษาที่หน่วยงานอื่นๆ รับผิดชอบ
๒. เพื่อพัฒนาอาคารสถานที่และอุปกรณ์ให้มีสภาพเหมาะสมและเอื้อต่อบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอน
๓. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนในโรงเรียน ตชด. มีสุขภาพอนามัยที่ดีขึ้น ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการจัดการเรียนการสอน
๔. เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้โรงเรียน ตชด. เป็นโรงเรียนของชุมชน เป็นศูนย์กลางบริการวิชาการในท้องถิ่น

งานหลักของโครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาโรงเรียน ตชด.เป็นงานเกี่ยวกับการปรับปรุงและส่งเสริมด้านการเรียนการสอน โดยการจัดกิจกรรมตลอดปีได้แก่

๑. การฝึกอบรมหรือสัมมนาครู ตชด.ให้ทราบและเข้าใจเรื่องหลักสูตร วิธีสอน การสร้างและใช้สื่อ การวัดผลประเมินผล เป็นประจำทุกปี

๒. จัดให้อาจารย์ในวิทยาลัยครูได้ออกไปนิเทศติดตามผล สานิตการสอน การผลิต และการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนในโรงเรียน ตชด.เป็นระยะๆ และยังสานิตและแนะนำการจัดกิจกรรมต่างๆ

๓. จัดส่งนักศึกษาออกฝึกสอนในโรงเรียน ตชด.เพื่อเป็นการนำวิทยาการเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ใหม่ๆ ไปแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับครู ตชด.

๔. ช่วยเหลือให้ความร่วมมือสนับสนุนในงานด้านต่างๆ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ตชด. อาทิ การนำนักศึกษาออกค่ายอาสาพัฒนาโรงเรียน ตชด. ในการสร้างและปรับปรุงอาคารสถานที่ จัดงานด้านการเกษตรเพื่อสนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน การจัดอบรมประชาชนในพื้นที่ให้มีความรู้ด้านโภชนาการและกิจกรรมอื่นๆ ที่กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนหรือโรงเรียน ตชด. ขอความร่วมมือ

กรมการฝึกหัดครูรู้สึกภาคภูมิใจมากที่ได้มีโอกาสร่วมงานกับตำรวจตระเวนชายแดนผู้เสียสละ ผู้ที่เปี่ยมไปด้วยความเมตตาที่มีต่อประชาชนในเขตกันดารห่างไกลคมนาคมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ตชด.

การพัฒนาการศึกษา โรงเรียน ตชด.

รศ.ดร.สุรศักดิ์ หลาบมาลา

หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์

โรงเรียน ตชด. ได้จัดตั้งขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ที่หมู่บ้านดอนมทาวัว อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ เปิดทำการสอนเมื่อวันที่ ๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๙ มีชื่อว่า “โรงเรียน ตชด. บำรุงที่ ๑” โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเพื่อขจัดความไม่รู้หนังสือ เป็นการเสนอโอกาสให้แก่ผู้ด้อยโอกาสในการได้รับบริการทางการศึกษาจากรัฐ ทั้งนี้ก็โดยตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาว่าเป็นปัจจัยของการพัฒนา การให้การศึกษาของตำรวจตระเวนชายแดน มิได้มุ่งเป็นที่จะให้ประชาชน “อ่านออก เขียนได้” หรือ “รู้หนังสือ” เท่านั้น แต่เป็นการให้การศึกษาแบบครบวงจร ผู้ที่รับความรู้จากโรงเรียน ตชด. ไปแล้วนั้น สามารถที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต ตลอดจนปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ทรงเยี่ยมเยียนราษฎร ได้ทรงทราบว่าเยาวชนในชนบทส่วนใหญ่ประสบปัญหาทุพโภชนาการ ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย ซึ่งจะมีผลเชื่อมโยงไปสู่ปัญหาด้านการศึกษา เพราะเมื่อเด็กมีสุขภาพไม่ดี ก็ไม่สามารถจะรับการศึกษาได้ดี จึงมีพระราชดำริให้จัดทำโครงการขึ้น ๒ โครงการ คือ โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันและโครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา เพื่อดำเนินการในโรงเรียน ตชด.

โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันได้ดำเนินการครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๓ โดยมีหน่วยราชการที่มาร่วมกับตำรวจตระเวนชายแดนดำเนินโครงการ คือ กรมส่งเสริมการเกษตร และสำนักพระราชวัง วัตถุประสงค์ของโครงการก็เพื่อลดปัญหาการขาดแคลนอาหารกลางวันของโรงเรียน ตชด. ส่งเสริมความรู้และเทคโนโลยีทางการเกษตร การโภชนาการ การถนอมอาหาร

ให้แก่ นักเรียน ส่งเสริมอุปนิสัยในการรู้จักช่วยเหลือตนเอง และเพื่อให้โรงเรียน ตชด. เป็น ศูนย์กลางวิทยาการในชุมชน ชนบททุกถิ่นดาร์ห่างไกลคมนาคม

ส่วนโครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาได้เริ่มดำเนินการครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๖ โดยมีหน่วยราชการที่เข้ามาร่วมกับตำรวจตระเวนชายแดนดำเนินโครงการ คือ กรมการฝึกหัดครู โดยหน่วยศึกษานิเทศก์กรมการฝึกหัดครูรับผิดชอบเป็นผู้ประสานงานโครงการให้กับวิทยาลัยครูในพื้นที่ ๒๗ แห่ง เป็นผู้ดำเนินโครงการ วัตถุประสงค์ของโครงการก็เพื่อพัฒนาการสอนของครู ตชด. ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ตชด. จัดหาจัดทำสื่อการสอน ตลอดจนพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมและเอื้อประโยชน์ต่อการเรียนการสอน อีกทั้งทำการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบและรายงานผลการปฏิบัติงาน

จากผลการพัฒนาเศรษฐกิจในระยะเวลา ๒๐ ปีที่ผ่านมา หากพิจารณาในแง่ของความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ แล้วก็อาจจะกล่าวได้ว่าประเทศไทยประสบผลสำเร็จอย่างน่าพอใจ แต่เมื่อพิจารณาในแง่ของการกระจายผลประโยชน์ที่ได้จากการให้ทรัพยากรของชาติโดยส่วนรวมแล้ว จะปรากฏว่า การขยายตัวทางเศรษฐกิจนั้นไม่สม่ำเสมอทุกพื้นที่ เกิดปัญหาช่องว่างระหว่างเขตเมืองและชนบท จนกลายเป็นที่มาแห่งการสะสมปัญหาความไม่มั่นคงและบั่นทอนเสถียรภาพทางการเมืองและการปกครอง อันอาจนำไปสู่ปัญหาสังคมเศรษฐกิจ ตลอดจนปัญหาอาชญากรรมได้นอกจากนี้ยังจะเห็นได้ว่ามีชาวชนบทของประเทศเป็นบางส่วนเท่านั้นที่ได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาและสามารถจะช่วยเหลือตนเองได้ ขณะเดียวกันก็มีประชากรอีกจำนวนไม่น้อยที่ไม่ได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาเลย โดยเฉพาะอย่างยิ่งชนบทเขตชายแดนไทย ซึ่งมีความยาวกว่า ๕,๐๐๐ กม. ซึ่งต่างก็ยังคงความยากจนไม่สามารถจะช่วยเหลือตัวเองได้ ชีวิตความเป็นอยู่ที่เป็น

มาแต่แรกเกิดเป็นอย่างไร อยู่อย่างไร กินอย่างไร ก็ยังคงความเป็นอยู่อย่างนั้น กินอย่างนั้น ความสำนึกในเรื่องของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ตลอดจนการเมืองการปกครองไม่สามารถจะวัดได้ว่ามีมากน้อยเท่าใด เพราะคนเหล่านั้นขาดการสื่อสาร ขาดโอกาสในการเรียนรู้ การชี้แจงให้เข้าใจ ความหลงผิดจึงเกิดขึ้นได้ง่ายในหมู่ชาวชนบทเขตชายแดนไทย การพัฒนา เศรษฐกิจและความมั่นคง จึงเป็นเครื่องมืออันสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาเพื่อความมั่นคงของชาติ ในขณะนี้และกลุ่มคนที่ควรที่จะพัฒนาอย่างเร่งด่วน คือ เยาวชนและชุมชนในเขตชายแดนไทย เพราะปัญหาความยากจนและความล้าหลังทางเศรษฐกิจเป็นปัญหาที่สัมพันธ์เชื่อมโยงโดยตรงกับความทรุดโทรมของคุณภาพชีวิต ทั้งนี้จะเห็นได้จากดัชนีทางสาธารณสุขชี้ให้เห็นว่าร้อยละ ๘๐ ของประเทศไทยในหมู่บ้านที่ยากจนเป็นโรคพยาธิลำไส้ และร้อยละ ๗๐-๘๐ ของเด็กก่อนวัยเรียน จะได้รับความรู้ไม่เพียงพอ ภาวะทุพโภชนาการนี้เองที่ทำให้เกิดปัญหานานับประการ และล้วนแต่เป็นสิ่งที่บั่นทอนทรัพยากรกำลังคนของประเทศชาติอย่างมหาศาล หากปล่อยให้สถานการณ์เป็นไปเช่นนี้ต่อไป คนยากจนในชนบทจะไม่สามารถพึ่งตนเองได้ ไม่ว่าจะเป็นทางการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรม ซึ่งจะมีผลกระทบโดยตรงต่อความมั่นคงของประเทศอย่างไม่อาจ จะหลีกเลี่ยงได้

“การพัฒนาโดยเน้นการมองภาพรวม ทำให้ประชาชนในส่วนที่ไม่มีบทบาทสำคัญที่จะทำให้ภาพรวมนั้นเติบโตกลายเป็นผู้ถูกทอดทิ้ง ไม่ต่างอะไรกับเศษฝุ่นที่ถูกกวาดไปซ่อนไว้ใต้พรม เพื่อจะบอกว่าห้องนั้นสะอาดแล้ว สวยงามแล้ว คำถามก็คือ เราจะยอมให้มีใครถูกกวาดไปเป็นเศษฝุ่นใต้พรมอย่างที่กล่าวนี้ต่อไปหรือไม่”

ดร.เลิศชาย ศิริชัย

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

เมื่อสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงประจักษ์ด้วยพระองค์เอง ในโอกาสโดยเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ไปทรงเยี่ยมราษฎรทั่วทุกภาคของประเทศว่า เด็กนักเรียนซึ่งอยู่ในถิ่นทุรกันดารส่วนมากมักจะมีปัญหาเรื่องโรคภัยไข้เจ็บ เนื่องจากขาดอาหารและมีปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาเล่าเรียนยังมีคุณภาพไม่ดีพอ จึงมีพระราชประสงค์ด้วยพระมหากษัตริย์คุณที่จะทรงช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ดชด. ทั่วประเทศ ให้มีสุขภาพและคุณภาพทางการศึกษาดี

ดังนั้นกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน กรมการฝึกหัดครู (สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ) และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง จึงได้ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง และเห็นเป็นการสมควรให้ความร่วมมือสนับสนุนโครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาของตำรวจตระเวนชายแดน โดยพระราชดำริในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้วยจุดประสงค์และรายละเอียดอื่นๆ ดังต่อไปนี้

จุดประสงค์ของโครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาโรงเรียน ดชด.

๑. เพื่อปลูกฝังและพัฒนาจิตใจของเยาวชนในถิ่นทุรกันดารให้มีคุณธรรม รับผิดชอบสร้างความสำเร็จในความเป็นคนไทย ตามการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

๒. เพื่อแก้ไขปัญหเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ตชด. ทั่วประเทศไทย

๓. เพื่อให้ครูที่สอนในโรงเรียน ตชด. มีความรู้ในวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประสิทธิภาพของการสอนการเรียน

๔. เพื่อให้โรงเรียน ตชด. มีสื่อการสอนการเรียนที่เหมาะสมกับท้องถิ่นไว้ใช้ประกอบการสอนการเรียนวิชาต่างๆ

๕. เพื่อให้มีการร่วมมือกันระหว่างโรงเรียน ตชด. กับแหล่งวิทยการระดับสูงในท้องถิ่นที่ใกล้เคียง เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๖ ทรงมีพระราชดำริถึงการแก้ไขปัญหการเรียนของนักเรียนชั้นต้นๆ ให้เกิดผลที่ดีมีประสิทธิภาพ โดยการจัดให้มีการเรียนการสอนชั้นเรียนก่อนประถมศึกษาหรือการจัดการศึกษาก่อนวัยเรียนหรือการเรียนชั้นอนุบาล ซึ่งมีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนขึ้นในโรงเรียน ตชด.

เนื่องจากมีเด็กก่อนวัยเรียนเป็นจำนวนมากในท้องถิ่นทุรกันดารห่างไกลการคมนาคม ที่ขาดการเลี้ยงดูเอาใจใส่จากพ่อแม่ เพราะพ่อแม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน จึงปล่อยเด็กเหล่านั้นไว้กับบ้าน บางครั้งพี่ต้องขาดเรียนเพื่อดูแลน้อง ดังนั้นโรงเรียน ตชด. จึงได้ช่วยแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ และเพื่อช่วยให้พี่ที่อยู่ในวัยเรียนได้มาเรียนหนังสืออย่างสม่ำเสมอ โดยการรับเด็กเหล่านั้นมาดูแลที่โรงเรียน แต่มิได้จัดการศึกษาสำหรับเด็กเหล่านั้นอย่างเป็นทางการ ประกอบกับพื้นที่อันเป็นที่ตั้งของโรงเรียน ตชด. บางแห่งอยู่ในหมู่บ้านชาวเขา ซึ่งมีได้มีการใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน จึงเป็นปัญหาต่อการเรียนการสอนอย่างมาก โดยเฉพาะในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ครูต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการสอนเพื่อให้เด็กสามารถพูดภาษาไทยได้

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำริให้ดำเนินการจัดตั้งชั้นอนุบาลในโรงเรียน ตชด. ขึ้น ด้วยทรงตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน เพราะประสบการณ์ที่เด็กได้รับในช่วงอายุนี้ เป็นการสร้างฐานความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม และบุคลิกภาพ นอกจากนี้ยังเป็นการเตรียมความพร้อมทางด้านภาษาไทยให้กับเด็ก สำหรับการศึกษาในระดับประถมศึกษาต่อไป

เนื่องจากความสำคัญดังกล่าว กรมการฝึกหัดครู สำนักพระราชวัง และกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน จึงได้ร่วมกันดำเนินการเปิดชั้นเรียนอนุบาลในโรงเรียน ตชด. ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน (อายุต่ำกว่า ๖ ปี) ในโรงเรียน ตชด. แต่ละท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ในท้องถิ่นทุรกันดาร และการศึกษาในระดับประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

การดำเนินงานในระยะแรก มีการปฏิบัติภารกิจดังนี้

๑. การพิจารณาหลักสูตรอนุบาลในวัดของกรมการศาสนาร่วมกันระหว่างกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน กรมการฝึกหัดครู และสำนักงานโครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
๒. การทดลองใช้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นใหม่ในโรงเรียน ตชด. นำร่อง ทั้ง ๔ แห่ง
๓. ขยายผลการดำเนินงานในโรงเรียน ตชด. ทุกแห่ง ในปีการศึกษา ๒๕๓๗

ปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินการโครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา

๑. การประสานงานล่าช้าไม่ทันต่อเหตุการณ์และสถานการณ์ที่ต้องการ
๒. งบประมาณโครงการมีจำกัดไม่สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างเต็มที่
๓. พื้นที่ที่โรงเรียน ตชด. ตั้งอยู่ทุรกันดารมาก และมีระยะทางห่างไกลกับวิทยาลัยครู
๔. การส่งนักศึกษาไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพทำได้ยาก มีจำนวนนักศึกษาสมัครใจน้อย
๕. ขาดบุคลากรที่จะช่วยสนับสนุนโครงการนี้
๖. ขาดยานพาหนะที่จะใช้ในการเดินทาง ไม่มีค่าน้ำมันเชื้อเพลิง
๗. ครู ตชด. มีการโยกย้ายและสับเปลี่ยนบ่อยๆ
๘. นักเรียนที่เรียนเป็นชนกลุ่มน้อยมีปัญหาในเรื่องการใช้ภาษามาก
๙. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีผลค่อนข้างต่ำ
๑๐. ขาดการสนับสนุนด้านต่างๆ จากวิทยาลัยครู ไม่เห็นความสำคัญมากนัก
๑๑. ขาดเอกสารการสอน คู่มือครู และสื่อการสอน

สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ

จักรวาลกว้างใหญ่ไร้ที่เปรียบ
ยากจะเทียบกับสิ่งใดที่ไหนได้

แต่ถ้าเปรียบกับองค์เจ้าของชาวไทย
ก็คงไม่เท่าครึ่งหนึ่งที่พึงมี

พระคุณท่านยิ่งใหญ่มากมหาสมุทร
ไม่สิ้นสุดให้เราต้องหมองศรี

เด็กคนไหนมีความรู้ท่านใจดี
ช่วยให้มีการศึกษาเพื่อฝ่าฟัน

วันข้างหน้าของเราจะไม่สิ้นสุด
จงอย่าหยุดสู้ไปอย่าได้วัน

เราไม่ไหวควรร่วมมือช่วยเหลือกัน
ช่วยฝ่าฟันร่วมมือกันอย่างปรองดอง

ท่านยังเป็นแสงทองส่องสว่าง
ช่วยนำทางให้เราพ้นความหม่นหมอง

เราไม่ไหวท่านยังช่วยมาประคอง
ควรตรึกตรองก่อนลงทำสิ่งใด

ข้าพเจ้าคนหนึ่งซึ่งมีสิทธิ์
ที่ท่านมอบชีวิตที่สดใส

ข้าพเจ้าได้เรียนสมตั้งใจ
เพราะองค์ท่านมีน้ำพระทัยที่เมตตา

ข้าพเจ้าขออาราธนาสิ่งศักดิ์สิทธิ์
ที่สถิตอยู่ทั่วไปในฟากฟ้า

โปรดประทานพรให้องค์สุขสมอุรา
พวกเราพาขอให้องค์ทรงพระเจริญ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ข้าพระพุทธเจ้า

เด็กหญิงจิรนนท์ ปานสีเงิน

มัธยมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

จังหวัดจันทบุรี

ศิษย์เก่าโรงเรียน ตชด.

นายเจริญ ธรรมบัณฑิต

(ชื่อเดิม จะแฮ จะกู่ ชาวเขาเผ่ามูเซอแดง)

อาจารย์ ๒ ระดับ ๕ ศูนย์บริการการศึกษา

นอกโรงเรียน อ.ฝาง จว.ลำปาง

ข้าพเจ้าเกิดเมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๐๒ เป็นชาวเขาเผ่ามูเซอแดง เดิมชื่อ “จะแฮ จะกู่” เป็นบุตรคนที่ ๒ ในจำนวน ๙ คน ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ ๑๙๓ หมู่ ๓ ต.เมืองนะ อ.เชียงดาว จว.เชียงใหม่

ข้าพเจ้าเกิดและเติบโตท่ามกลางภูเขาสูง พื้นที่ อ.แม่จัน จว.เชียงราย ทางภาคเหนือสุดของประเทศไทย เป็นพื้นที่ทุรกันดารห่างไกลคมนาคม ไม่มีโอกาสที่จะได้ติดต่อคบค้าสมาคมกับชาวพื้นราบเท่าใดนัก เพราะโดยปกติแล้วชาวเขาจะได้รับการปลูกฝังค่านิยม ให้หลีกเลี่ยงการพบปะกับชาวคนเมือง (ชาวพื้นราบ) เพราะชาวคนเมืองมักจะชอบทำตัวเป็นฝ่ายที่เหนือกว่า เอารัดเอาเปรียบอยู่เสมอ แต่เนื่องจากคุณพ่อเป็นหัวหน้าหมู่บ้าน มีชาวพื้นราบไปติดต่ออยู่เสมอจึงไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ และทุกครั้งที่มีการติดต่อสัมพันธ์ก็มักจะเป็นฝ่ายเสียเปรียบทั้งๆ ที่รู้อยู่แก่ใจก็หนีไม่พ้น

คุณพ่อเป็นคนที่มีความคิดก้าวหน้า ต้องการที่จะให้ลูกๆ ได้รับการศึกษาเพื่อเรียนรู้สังคมไทย โดยเฉพาะกฎหมายบ้านเมือง แต่ด้วยเหตุที่หมู่บ้านอยู่ห่างไกล ต้องเดินทางเป็นเวลา ๑-๒ วัน จึงจะถึงในเมือง ข้าพเจ้าจึงไม่มีโอกาสได้เรียนหนังสือ จนกระทั่งอายุ ๑๒ ปี ข้าพเจ้าจึงได้รู้จักโรงเรียน ตชด.เป็นครั้งแรก ที่หมู่บ้านจะจู้ลาบา ต.ป่าซาง อ.แม่จัน จว.เชียงราย คุณครูชื่อ “รับ บุญมี” (ปัจจุบันยศ พ.ต.ต. เป็น หนผ.๕ กก.ตชด. ๓๓) แต่ข้าพเจ้าก็เรียนหนังสือที่นั่นได้ไม่กี่เดือนก็ต้องอพยพตามคุณพ่อไปอยู่ที่บ้านจะคือ ต.ห้วยขมภู อ.เมือง จว.เชียงราย

ที่บ้านจะคือนึกที่ไม่มีโรงเรียน ข้าพเจ้าจึงต้องเดินทางไปเรียนหนังสือที่โรงเรียนไทยทนต์ (ในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี) บ้านสันตันดู่ ต.แม่อาว กิ่ง อ.แม่จัน จว.เชียงใหม่ ห่างจากบ้านจะคือประมาณ ๒๐ กม. ด้วยที่ข้าพเจ้าเป็นศิษย์ดีเด่น จึงได้พักที่บ้านพักครูโรงเรียน ตชด. กับครอบครัวคุณครู “ประสิทธิ์ นันตา” และเดินทางกลับบ้านเฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์ เท่านั้น เส้นทางระหว่างหมู่บ้านกับโรงเรียนเป็นป่าเขาทุรกันดาร เดินทางลำบากมาก ข้าพเจ้าเรียนอยู่ที่โรงเรียนไทยทนต์ เป็นเวลา ๓ ปี ก็จบชั้น ป.๔ โดยการสอบไล่ชั้น ป.๔ สมทบกับโรงเรียนบ้านท่าตอน อ.แม่อาว จว.เชียงใหม่

โรงเรียน ตชด. เปรียบเสมือนแสงเทียนเล่มแรกที่ส่องสว่างให้ข้าพเจ้าได้มีสายตาที่กว้างไกล ได้มีโอกาสได้รับการศึกษาต่อเนื่องจากปริญญาตรีคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จนกระทั่งระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้เข้าสู่ตำแหน่งทางราชการในระดับปานกลางด้วยวัยเพียง ๓๖ ปี ซึ่งคาดว่าอาจจะประสบความสำเร็จในชีวิตราชการระดับสูงในอนาคต โรงเรียน ตชด.ได้ให้ความหวังใหม่ ให้ชีวิตใหม่แก่ข้าพเจ้า หากไม่มีโรงเรียน ตชด. ข้าพเจ้าก็อาจจะเป็น “มูเซอขี้ยา” นอนโทรมๆ อยู่ตามท้องไร่ท้องนา เหมือนกับชาวเขาเพื่อนของข้าพเจ้าอีกหลายหมื่นคนที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ปัจจุบันโรงเรียน ตชด. ได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษา ลูกศิษย์ที่จบจากโรงเรียน ตชด.ได้เข้ารับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาลำดับสำคัญๆ หลายแห่ง ที่จบแล้วก็มีโอกาสรับใช้สังคมในแทบทุกวงการไม่ว่าในฐานะข้าราชการ พ่อค้า ประชาชนหรือผู้นำหมู่บ้านต่างๆ ยังมีชาวเขาประชาชนไกลคมนาคมอีกจำนวนมากที่ยังคอยความหวังจาก ตชด. ขอให้ท่านได้ดำเนินการช่วยเหลือเขาเหล่านั้นต่อไปโดยไม่หยุดยั้ง คงคุณงามความดีอันนี้ไว้ควบคู่กับสังคมไทยชั่ววันรันดร์

ร.ต.อ.นาวิน วงศ์รัตนมัจฉา

รองสารวัตรสถานีตำรวจภูธร
ตำบลนาหวาย อ.เชียงดาว จว.เชียงใหม่

ข้าพเจ้าเกิดเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๗ ที่บ้านเลขที่ ๓๙ หมู่ที่ ๖ บ้านขุนคอง อ.เวียงแหง จว.เชียงใหม่ เป็นชาวเขาเผ่าลีซอ เป็นบุตรคนที่ ๕ ใน ๑๓ คน ของนายเลาธุ และนางอะเลมะ วงศ์รัตนมัจฉา (เล่ายี่ป่า)

เมื่อข้าพเจ้าเป็นเด็กอยู่ในหมู่บ้านทุดกันดาร เดินทางจากหมู่บ้านไปอำเภอเวียงแหงใช้เวลาเดินเท้า ๕-๖ ชั่วโมง และเดินทางจากหมู่บ้านถึงอำเภอเชียงดาว ใช้เวลา ๒ วัน ข้าพเจ้าเคยเดินผ่านหน้าโรงเรียนในอำเภอเชียงดาว เห็นเด็กนักเรียนกำลังเรียนหนังสือ นึกอยากจะเข้าไปเรียนกับเขาบ้าง และเคยตั้งความหวังว่าสักวันหนึ่งที่บ้านของเราคงมีโรงเรียนให้เรียนบ้าง ปัญหาที่ยิ่งใหญ่ในหมู่บ้านของข้าพเจ้าในขณะนั้น คือ ชาวเขาไม่ต้องการความเจริญเข้าไปในหมู่บ้าน โดยยึดถือความคิดเก่าในสุภาษิตที่ว่า “ไกลป่าปลอดภัยเสือ ไกลเมืองปลอดภัยคุก” ในที่สุดความหวังของข้าพเจ้าก็เริ่มจะเป็นจริง เมื่อคุณพ่อและกลุ่มหนุ่มสาวชาวเขาในหมู่บ้านโดยการนำของ ตชด. ได้ไปทัศนศึกษาและแสดงการละเล่นของชาวเขาที่กรุงเทพฯ และได้มีโอกาสเข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เมื่อคุณพ่อเดินทางกลับ คุณพ่อได้เล่าให้ข้าพเจ้าฟังว่า สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้พระราชทานพระราชทรัพย์ ให้สร้างโรงเรียนในหมู่บ้านของข้าพเจ้า โดยให้ ตชด. จากกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๕ ค่ายดารารัศมี อำเภอแมริม เป็นผู้มาสร้างและเป็นครูสอน ทำให้ข้าพเจ้าดีใจจนนอนไม่หลับ และต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๐๗ ความฝันของข้าพเจ้าก็เป็นความจริงที่หมู่บ้านของข้าพเจ้า มีโรงเรียน ตชด. ชื่อ “โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมิตรตำรวจบำรุง ๑” มีครูเป็น ตชด. จากกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๕ ค่ายดารารัศมี ชื่อ ส.ต.อ.บรรยงค์ จันทรดวง เป็นผู้สอนข้าพเจ้าพร้อมเด็ก ๆ ในหมู่บ้านได้เข้าเรียนในโรงเรียนแห่งนี้ ข้าพเจ้าเรียนอยู่ได้ ๑ ปี

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ ตชด.ได้คัดเลือกเด็กนักเรียนที่เรียนดี ไปเรียนต่อที่โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แม่จัน จว.เชียงราย ข้าพเจ้าพร้อมกับน้องๆ ได้ไปเรียนที่โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แม่จัน จว.เชียงราย รุ่นแรก จำนวน ๑๐ คน (ในปัจจุบัน ๑๐ คน สำเร็จปริญญาตรี ๔ คน เป็นผู้ใหญ่บ้าน ๒ คน) ในช่วงปิดเทอมทุกปี ตชด. จะรับส่งข้าพเจ้าและน้องๆ กลับบ้านโดยเฮลิคอปเตอร์เป็นประจำ

โรงเรียน ตชด. ยังมีความจำเป็นในอีกหลายหมู่บ้าน ยังมีเด็กไทยอีกหลายแสนหลายล้านคน ในพื้นที่ทุรกันดารและไกลคมนาคม ที่ไม่มีโอกาสได้ศึกษาเล่าเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ เด็กเหล่านี้ยังรอความหวังจากครู “ตำรวจตระเวนชายแดน” ไปสอนพวกเขา ถ้าวันนั้นไม่มีโรงเรียน ตชด.มิตรตำรวจบำรุง ๑ วันนี้ข้าพเจ้าคงไม่ได้เป็นร้อยตำรวจเอก และไม่มีวันมานั่งเก้าอี้รองสารวัตรสอบสวนสถานีตำรวจภูธรตำบลนาหวายแน่ ขณะนี้เด็กไทยอีกหลายแสนคนมีความหวังในอนาคต เขาอยากช่วยชาติอยากช่วยครอบครัว อยากมีชีวิตที่ดีที่สังคมยอมรับพวกเขา

นายสุวรรณ ไชยทวีชัย

เกิดวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๐๒

ศิษย์เก่า โรงเรียน ตชด.มหาราช ๑ ต.เขาแดง อ.สะบ้าย้อย จว.สงขลา

จบการศึกษา ปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสงขลา

ตำแหน่ง อาจารย์ ๒ ระดับ ๕ โรงเรียนบ้านทุ่งไพล ต.เขาแดง อ.สะบ้าย้อย จว.สงขลา

นายระพิน พรหมवास

เกิดวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๐๖

ศิษย์เก่า โรงเรียน ตชด.สังวาลย์วิท ๔ ต.แม่หวาด อ.ธารโต จว.ยะลา

จบการศึกษา ปริญญาตรี สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ตำแหน่ง นักวิชาการสรรพกร อ.ตระการพืชผล จว.อุบลราชธานี

นายจรรยา แก้วประดับ

เกิดวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๐๓

ศิษย์เก่า โรงเรียน ตชด.มหาราช ๑ ต.เขาแดง อ.สะบ้าย้อย จว.สงขลา

จบการศึกษา ปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสงขลา

ตำแหน่ง อาจารย์ ๒ ระดับ ๕ โรงเรียนมหิดล ต.เขาแดง อ.สะบ้าย้อย จว.สงขลา

นางประไพ เกตุใหญ่

เกิดวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๐๗

ศิษย์เก่าโรงเรียน ตชด.มหาราช ๑ ต.เขาแดง อ.สะบ้าย้อย จว.สงขลา

จบการศึกษา ปริญญาตรี สถาบันราชภัฏยะลา

ตำแหน่ง ครูช่วยสอนโรงเรียน ตชด.มหาราช ๑

ตำรวจไทยชายแดนผู้แฉ่วนกล้า
ยามสงบหน้าที่มีไม่วาย

ยามศึกมาก็ต้องสู้ริปูสลาย
เป็นครูเด็กหญิงชายในป่าดง

โครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์

“...เมื่อกาลผ่านมา ๑๐ ปี ความเปลี่ยนแปลงของประเทศมีมากขึ้น ถึงแม้ว่าแหล่งปฏิบัติงานของเราจะอยู่ไกล แต่หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะได้รับผลกระทบ...จึงเป็นเหตุให้คิดว่าจะมีอะไรทำเพิ่มเติมในส่วนของเราให้กับบุคคลในความอาทรของคุณและของเรา คือ ด้านของความรู้ ความสามารถ การศึกษา...เป็นสาเหตุให้อยากจะลองตั้งโครงการอีก ๒ โครงการหลัง ได้แก่การพยายามที่จะให้นักเรียนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนของเราได้เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นกว่าระดับประถมศึกษาซึ่งเราคิดกันมาแต่ก่อนว่าเป็นระดับที่พอสมควรและเบ็ดเสร็จในตัว ในเมื่อสังคมเปลี่ยนไปแค่นี้จะพอหรือไม่ อันนี้ก็เป็นเรื่องที่ควรจะคิด อย่างน้อยส่วนหนึ่งที่พอทำได้ในทรัพยากรที่มีอยู่ หมายความว่าเท่าที่จะพอหรือไม่ อันนี้ก็เป็นเรื่องที่ควรจะคิด อย่างน้อยส่วนหนึ่งที่พอทำได้ในทรัพยากรที่มีอยู่ หมายความว่าเท่าที่จะพอมีเงินมีทองมีทุนอยู่ ก็จะช่วยให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ตามกำลังความสามารถ ส่วนนักเรียนอีกส่วนหนึ่งนั้นเราที่ทำงานอยู่ก็คงจะรู้จักเด็กและเห็นได้ชัด ๆ ว่า บุคคลหรือเด็กเหล่านี้จะเป็นด้วยสติปัญญาและการเตรียมพร้อมตั้งแต่เล็กมาก็ตาม ฐานะทางเศรษฐกิจหรือว่าฐานะทางการเมืองและสังคมไม่เปิดโอกาสแน่ ๆ ให้เขาได้ไปศึกษาต่อในระดับมัธยมหรืออย่างน้อยในช่วงนี้ไม่ทันการ ก็อยากจะให้อะไรกับเขาเป็นส่วนเพิ่มเติมขึ้นมา แม้อาจจะเล็กน้อย แต่ก็ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ คือเรื่องของการฝึกฝนให้กระทำอาชีพได้เป็นเรื่องปัจจุบันทันด่วน...จึงทำให้นึกถึงว่าอยากจะได้โครงการฝึกอาชีพต่างๆ ให้นักเรียนหรือศิษย์เก่าของโรงเรียน ดชด. เลือกให้ทำอะไรที่จะมีตลาดจะขายได้ ทำได้หรือว่ามีคนจ้างให้ทำเพื่อที่จะเอาวิชานั้นมาหาเลี้ยงชีพต่อไป...”

จากพระราชดำริสข้างต้นจึงมีโครงการ ๒ โครงการเกิดขึ้น คือ โครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ และโครงการฝึกอาชีพ “มองเห็นว่านักเรียนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่ได้รับการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างดี ไม่น้อยหน้ากว่าใคร ก็มีความสามารถ มีความรู้พอที่จะต่อในชั้นมัธยมเหมือนคนอื่น แต่ว่าก็มีหลายคนที่บ้านฐานะเศรษฐกิจทางบ้าน หรือว่ามีความจำเป็นหลายอย่างที่ไม่สามารถจะเรียนต่อได้ ก็ขอให้ครูใหญ่ช่วยไปคัดเลือกนักเรียนเหล่านี้มา และขอความร่วมมือจากทางกระทรวงศึกษาธิการ ให้รับนักเรียนเหล่านี้เพิ่มเข้าไปจากโควต้าที่เคยได้รับอยู่ประจำ นักเรียนเหล่านี้พยายามเลือกที่ไม่มีทุนอื่นที่จะศึกษาต่อได้จริงๆ เพราะฉะนั้นก็อาจจะมีนักเรียนบางคนที่จะเข้าเรียนช้ากว่ากำหนดเปิดการศึกษา เพราะว่าครูบาอาจารย์ต้องการให้แน่ใจว่าเป็นนักเรียนที่ไม่มีโอกาสได้เรียนจริงๆ ทางโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ก็ได้ให้ความอนุเคราะห์กวดวิชาให้เป็นพิเศษ และดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี เป็นที่น่าชื่นชมอย่างมาก และนักเรียนเองก็มีความวิริยะอุตสาหะที่จะศึกษาให้ทันเพื่อน และมีโอกาสในชีวิตเท่าเทียมกับคนอื่นสืบต่อไป”

จากการที่โรงเรียนในถิ่นทุรกันดารเปิดทำการสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ประกอบกับนักเรียนมีฐานะทางบ้านยากจน และตามชายแดนมักไม่มีโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับสูง ทำให้เด็กนักเรียนเมื่อจบการศึกษาแล้วไม่มีโอกาสศึกษาต่อในระดับสูงต่อไปได้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้คัดเลือกนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ที่มีผลการเรียนดี แต่มีฐานะยากจนให้เป็นนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ และจะพระราชทานทุนค่าเล่าเรียนและค่าใช้จ่ายต่างๆ ในระหว่างการเรียนไปจนกว่านักเรียนเหล่านี้จบการศึกษาสูงสุดตามกำลังความสามารถของแต่ละคน จึงได้จัดตั้งโครงการนี้ขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๑

ผลการดำเนินงานโครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์

ในปี ๒๕๓๘ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงรับนักเรียน ดชด. เข้าไว้เป็นนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ทั้งสิ้น ๑๒๐ คน ทำให้มีนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ทั้งหมด ในปัจจุบัน ๖๓๖ คน และมีกำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาต่างๆ ๑๔๒ แห่ง ทั่วประเทศ (๕๒ จังหวัด) แยกเป็นระดับต่างๆ ดังนี้

๑. ระดับประถมศึกษา (ป.๑-ป.๖)	จำนวน ๒๘ คน
๒. ระดับมัธยมต้น (ม.๑-ม.๓)	จำนวน ๔๒๕ คน
๓. ระดับมัธยมปลาย (ม.๔-ม.๖ ปวช.๑-ปวช.๓)	จำนวน ๑๔๙ คน
๔. ระดับอุดมศึกษา (ปวส.๑-ปวส.๒ วิทยาลัยพลศึกษา สถาบันราชภัฏ วิทยาลัยพยาบาล พานิชย์นาวิ มหาวิทยาลัย)	จำนวน ๓๔ คน

มูลนิธิร่วมจิตต์น้อมเกล้าฯ กับ การพัฒนาเด็ก ตชด.

...พระวรราชินีเธอ พระองค์เจ้าสุทธสิริโสภา

ประธานคณะกรรมการอำนวยการ

มูลนิธิร่วมจิตต์น้อมเกล้าฯ เพื่อเยาวชน ในพระบรมราชินูปถัมภ์

มูลนิธิร่วมจิตต์น้อมเกล้าฯ เพื่อเยาวชน ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๕ โดยองค์การเอกชน ๑๐ แห่ง ที่มีสาขาทั่วประเทศ ได้แก่ สภาสังคมสงเคราะห์ฯ สภาสตรีแห่งชาติฯ ศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน ชมรมลูกเสือชาวบ้าน กทม. สภายุวพุทธฯ สภาลูกเสือฯ สภาผู้ปกครองและครู พุทธสมาคมฯ สันนิบาตมูลนิธิฯ และคจรสภา มีหม่อมงามจิตต์ บุรฉัตร เป็นผู้ประสานการก่อตั้ง เพื่อแสดงความจงรักภักดี และกตเวทิตาคุณถวายแด่สมเด็จพระบรมมหากษัตริยาธิราชเจ้าทุกพระองค์ และแสดงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษของเราผู้เสียสละเลือดเนื้อและชีวิต สร้างความเป็นปึกแผ่น และพัฒนาประเทศสืบต่อมาจนถึงปัจจุบัน โดยการร่วมแรงร่วมใจกันพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่เยาวชนผู้ด้อยโอกาส

มูลนิธิฯ มุ่งมั่นพัฒนาเยาวชน โดยการให้ทุนการศึกษาอบรมคุณธรรมอย่างต่อเนื่องแก่เยาวชนผู้ด้อยโอกาส ทุกอำเภอ ทุกสังกัด ทุกระดับการศึกษาทั่วประเทศ ปีละ ๓,๐๐๐ กว่าคน เป็นเงินปีละกว่า ๗ ล้านบาท ในรอบ ๑๓ ปี ที่ผ่านมาได้ให้ทุนการศึกษาอบรมแก่เยาวชนไปแล้ว ๑๐,๐๐๐ กว่าคน เป็นเงินกว่า ๖๐ ล้านบาท

มูลนิธิฯ ได้ให้ทุนการศึกษาแก่เด็ก ตชด. เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ปีละ ๑๔๒ คน ปัจจุบันให้ทุนปีละ ๒๒๔ คน และได้ให้ทุนแก่เด็ก ตชด. ไปแล้ว ๑๓ ปี จำนวน ๑,๐๙๒ คน เป็นเงินประมาณ ๒.๓ ล้านบาท

ในส่วนของการปฏิบัติงาน เจ้าหน้าที่ทุกระดับของ ตชด. ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และในสถานศึกษา เป็นผู้มีความสนใจอันประเสริฐยิ่ง ได้ให้ความร่วมมือกับมูลนิธิฯ ในการดำเนินงานด้านต่างๆ ด้วยความเสียสละและเข้มแข็งยิ่งนัก แม้ว่าจะงานมูลนิธิฯ จะเป็นภาระที่ต้องอาศัยความละเอียดรอบคอบ ต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ ของเยาวชน ต้องช่วยเหลือผ่อนคลายความเดือดร้อนด้วยความเห็นอกเห็นใจ ต้องใช้เวลาติดตามตรวจสอบผลงานที่เกี่ยวกับเยาวชนตลอดเวลา นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ ตชด. ยังเป็นกำลังสำคัญในการอบรมคุณธรรมให้แก่เยาวชนได้รู้จักการแสดงความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ตามเจตนารมณ์ของมูลนิธิฯ เป็นผลให้เยาวชนได้รับความเมตตาจากผู้อุปการะเป็นพิเศษ อาทิ ได้รับทุนเรียนต่อจนถึงระดับอุดมศึกษา ได้รับเงินรักษาพยาบาล พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ที่เจ็บป่วย ได้อุปการะการเรียน ได้รับจดหมายให้กำลังใจจากผู้อุปการะ สิ่งเหล่านี้เป็นพลังเสริมสร้างพัฒนาคุณภาพชีวิตเยาวชนในชนบท และเยาวชนท้องถิ่นชายแดนได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ย่อมนำมาซึ่งความปลื้มปิติ ที่ได้ทำบุญชูปชีวิตเยาวชนร่วมกัน

คณะกรรมการมูลนิธิฯ จึงขอแสดงความระลึกถึงพระคุณเจ้าหน้าที่ ตชด. ทุกๆ ท่านผู้ให้ความร่วมมือไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ในโอกาสที่โรงเรียน ตชด. ได้ก่อตั้งมาครบ ๔๐ ปี มูลนิธิฯ ขออำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากลโลก โปรดดลบันดาลให้กิจการของโรงเรียน ตชด. เจริญก้าวหน้ายิ่งๆ ขึ้น เพื่อเป็นหลักที่พึ่งของเยาวชนผู้ยากไร้ในท้องถิ่นชายแดนตลอดไป และขอให้เจ้าหน้าที่ ตชด. ทุกท่านเจริญด้วยจตุรพิธพรชัยมงคล สมบูรณ์พูนผล ในสิ่งที่ปรารถนาทุกประการ

อเน็งอค็องค็นาค
 พระเทพรัตนฯ กุมาริ
 พระเป็ร็องปราดฉลาตล้า
 นิพนธ์พจนัพระพุทธรัฒาย
 ประกอบภาวะการุณ
 มีย่อท้อพระทัยทน
 พระเลอโฉมประโลมชาติ
 ประดุงแก้วกระจ่างจาร
 ประมวลการกิจแทน
 พระภาโธปถัมภธร
 ประชาชน สัจจนยาก
 พระบัตเป้าประเทหาใน
 ตลอดเด็กอนาธา
 พระไปรยปราย ณ สายธาร
 ระเบิลชื่อระบือบุญ
 ประกอบงานมีว่างเว้น

จิตราขเร็องศรี
 ก็มากบุญพระคุณหลาย
 มโนธรรมประเท็องฉาย
 ประโยชน์เพื่อผดุงพล
 ยเบิกบุญพิศาลสนธิ
 กระทำกิจพิพิธการ
 พระงามราชวัตรการ
 เจริญใจ ณ นาคร
 ชนกแสนจะหนักถอน
 ฐ บำบัดขจัดภัย
 บริจาคบัจจัย
 ประดาทุกขัมิรุกราน
 และกำพรั้าพิกลการ
 กรุณย์หลังชะโลมเย็น
 ยเนื่องหนูนอนันต์เห็น
 พระกิจจาคุณากร

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้าเหล่านักเรียนในพระราชานุเคราะห์

ความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ ของนักเรียนในพระราชานุเคราะห์

ดิฉัน เด็กหญิงพัชร์วิไลย์ คำงอน เป็นนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์อย่างล้นพ้น ที่ทรงมีพระเมตตาพระราชทานทุนให้ดิฉันได้มีโอกาสเรียนต่อชั้นมัธยม ทั้งที่ไม่เคยคิดฝันมาก่อนเลย เพราะเมื่อตอนที่ดิฉันเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียน ดชด. บ้านทุ่งกบินทร์ ซึ่งเป็นโรงเรียนประจำหมู่บ้าน จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ แล้ว ดิฉันคิดว่าคงไม่มีโอกาสที่จะได้เรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษา เพราะฐานะของพ่อแม่ยากจน แต่เมื่อดิฉันสำเร็จการศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ คุณครูก็ได้คัดเลือกนักเรียนที่มีความประพฤติดี เรียนดี เข้ารับทุนของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ดิฉันภาคภูมิใจมาก และมีความซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์อย่างล้นพ้น ที่พระองค์ทรงมีพระเมตตาต่อนักเรียนที่ยากจนแต่อยากเรียนเช่นดิฉัน

“ในสังคมที่กำลังพัฒนาไปอย่างไม่หยุดยั้งและคนจำนวนหนึ่งมีสิทธิที่จะเลือกทางเดินชีวิตตามสติปัญญาและความสามารถ มีโอกาสได้ศึกษาเล่าเรียนและฝึกฝนทักษะที่จะดำรงชีวิตอยู่อย่างเหมาะสมในโลกสมัยใหม่ ชีวิตของเด็กในชุมชนที่ห่างไกลและทุรกันดารกลับไม่มีโอกาสเลือกทางเดินของชีวิตเหมือนเด็กอื่น ๆ ชีวิตที่เกิดมาท่ามกลางความแร้นแค้นและได้เรียนหนังสือเพียงแค่ระดับประถม ทำให้เด็กเหล่านี้มีโอกาสน้อยมากที่จะได้เลือกมีชีวิตอย่างที่ตนเองอยากเป็น การเป็นชาวต่างชาติไร้ที่ทำการเป็นกรรมกรแบกหามที่ไร้ศักดิ์ศรี คือ อนาคตที่สังคมได้กำหนดไว้แล้วสำหรับผู้ที่ไม่มีความรู้ การได้มาเรียนต่อในระดับมัธยมที่โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ คือ โอกาสอันสำคัญของชีวิตของเด็กและครอบครัว เพราะทุกคนรู้ว่าตนเองมีทางเลือกสำหรับชีวิตที่ดีกว่าเดิม”

จากหนังสือ

สมเด็จพระเทพรัตนฯ กับการศึกษาของผู้ด้อยโอกาส

การที่ดิฉันได้เรียนทุนของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ดิฉันคิดว่าคงเป็นบุญของดิฉัน เพราะมีเด็กอีกมากมายที่อยากจะเรียนแต่ขาดโอกาส เขาเหล่านั้นก็ต้องออกไปอยู่บ้าน ดิฉันได้เรียนต่อที่โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์นางรองในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ความเป็นอยู่ที่โรงเรียนสะดวกสบายทุกอย่าง ได้เรียน ได้มีอาหารอย่างดี รับประทาน เสื้อผ้า อุปกรณ์เครื่องเรียน ด้วยพระเมตตาของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เด็กทุกคนจะอยู่หอพัก ช่วยเหลือตัวเอง โดยมีคุณครูประจำหอพักคอยดูแลควบคุม การอยู่ร่วมกันทำให้ทุกคนรู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ รู้จักเกื้อหนุนจุนเจือ มีน้ำใจต่อกัน ทุกคนต้องทำงาน นอกเหนือจากงานหอพักแล้ว ยังได้ปลูกผัก เลี้ยงไก่ ทหารายได้ระหว่างเรียน นักเรียนทุนของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี รุ่นของดิฉัน มีทั้งหมด ๕ คน ทุกคนมีรายได้ มีเงินกลับไปมอบให้พ่อแม่ แทนที่จะขอพ่อแม่เช่นแต่ก่อน ส่วนตัวดิฉันเองมีรายได้ระหว่างเรียนโดยเป็นพนักงานขายของสหกรณ์ สิ้นเดือนคุณครูก็ปันกำไรให้ รวมกับการปลูกผักขายให้โรงครัวแล้ว ดิฉันมีเงินกลับบ้านในวันปิดภาคเรียนเทอม ๒ เป็นเงิน ๘๖๐ บาท ซึ่งเป็นจำนวนเงินที่มากสำหรับดิฉัน

ปัจจุบัน ดิฉันกำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ดิฉันก้าวขึ้นมาอยู่ในระดับนี้ได้ก็เพราะพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์อย่างสูงยิ่งสำหรับเด็กบ้านนอกเช่นดิฉันที่เกิดมาพร้อมกับความยากจน ทำไร่ ทำนามาตลอด ไม่เคยคิดว่าตนจะได้มีโอกาสเรียนต่อเหมือนคนอื่นเขา

“โอกาสในการศึกษาต่อจากการศึกษาภาคบังคับของเด็กในหมู่บ้านชนบทห่างไกลนั้นเกือบจะไม่มีเลย แม้ว่าพ่อแม่ของเด็กในหมู่บ้านต่างมีความปรารถนาให้ลูกได้เรียนสูงๆ ขึ้นไปก็ตาม พ่อแม่บางคนคิดถึงเรื่องการเรียนของลูกตั้งแต่ลูกยังเรียนไม่ถึงชั้นประถม ๖ คนเหล่านี้ทราบดีว่า ชีวิตที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเป็นชีวิตที่ยากลำบาก การทำไร่เป็นงานหนัก ต้องมีการลงทุนสูง และคนจำนวนมากต้องไปกู้ยืมเงินมาลงทุน และเมื่อได้ผลผลิตแล้ว การขายก็ลำบาก เพราะกำหนดราคาเองไม่ได้ และมักขายได้ราคาต่ำ บางครั้งเมื่อฝนไม่ตก พืชผลก็เสียหายหรือบางปีฝนมากเกินไป พืชผลก็เสียหายเช่นกัน ชาวบ้านมองชีวิตการทำไร่ว่าเป็นงานหนักเสี่ยงต่อการขาดทุนและมีผลกำไรน้อยหรือเกือบไม่มีเลยเมื่อหมดหน้าทำไร่ก็ต้องรับจ้างใช้แรงงานได้ค่าแรงวันละประมาณ ๓๐ บาท ในช่วงฤดูฝน บางทีก็หาของตามธรรมชาติ เช่น เห็ด หน่อไม้ มาขายหรือนำมารับประทานได้บ้าง คนเหล่านี้รู้ดีถึงความยากลำบาก ในชีวิตซึ่งนับจะมีมากขึ้นเรื่อยๆ เพราะของแพงขึ้น และอาหารตามธรรมชาติก็มีน้อยลง จึงไม่ต้องการให้ลูกต้องมามีชีวิตเหมือนตนเอง แต่ทางที่จะให้ลูกได้พ้นไปจากความยากลำบากนี้มีอยู่จำกัด โดยเฉพาะหากลูกได้เรียนหนังสือเพียงแค่ชั้นประถม ๖ ดังนั้นภายใต้เงื่อนไขที่มีอยู่ พ่อแม่ต่างมองว่าการศึกษาที่สูงขึ้นไปจากชั้นประถม ๖ จะเป็นการเปิดโอกาสให้ลูกได้มีชีวิตที่ดีกว่าพ่อแม่ แต่สภาพที่หมู่บ้านตั้งอยู่ห่างไกลจากโรงเรียนมัธยมและการเดินทางไปโรงเรียนทำได้ยากลำบาก ความหวังและความใฝ่ฝันที่ต้องการให้ลูกได้เรียนต่อจากชั้นประถม ๖ จึงเป็นสิ่งที่ดูจะไกลเกินเอื้อมของพ่อแม่เกือบทั้งหมดที่อยู่ในหมู่บ้านห่างไกลเช่นนี้”

ดร.นภาพร หะวานนท์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

พระมหากษัตริย์คุณของพระองค์มากล้นสุดจะกล่าวได้ ดิฉันตั้งใจเรียนจะเป็นคนดี และจะทำประโยชน์ต่อชาติบ้านเมือง ให้สมกับที่พระองค์ทรงช่วยชุบชีวิตของตัวดิฉันให้เป็นคนที่สมบูรณ์เหมือนคนอื่นเขา

ดิฉันขออาราธนาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากลโลก จงอภิบาลดูแล ปกป้อง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ขอทรงมีพระพลานามัยสมบูรณ์ มีพระชนมายุยืนนาน

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้า เด็กหญิงพัชร์วิไลร์ คำออน

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์นางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

แม่ฟ้าของพระราชภรณ์

คุณ ครูที่โรงเรียนให้ยกตัวอย่างผู้มีพระคุณ เราทุกคนจะนึกถึงพ่อแม่เป็นอันดับแรก และต่อมาก็คือครูบาอาจารย์ของเราเอง แต่ถ้าเรามองให้ลึกลงไปอีกสักนิด เราก็จะนึกถึงบุคคลอีกผู้หนึ่งซึ่งถือว่ามีพระคุณกับข้าพเจ้าและปวงชนชาวไทยเป็นอันมาก บุคคลผู้นี้ได้ทุ่มเททั้งร่างกายและสติปัญญา ยอมสละได้ทุกๆ อย่าง เพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้ประชาชน โดยมีได้หวังผลตอบแทนใดๆ เลย บุคคลผู้นี้คือ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เราได้ยินข่าวกันบ่อยๆ เกี่ยวกับสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งพระองค์มิได้ประทับอยู่แต่ในพระราชวัง เสด็จฯ ทรงออกเยี่ยมเยียนประชาชนอยู่เป็นประจำ โดยมีได้ถือพระองค์แม่แต่น้อย ทรงทุ่มเทพระวรกายและมีพระราชหฤทัยอันแน่วแน่ที่จะบำบัดทุกข์ บำรุงสุข ให้กับประชาชนถ้วนหน้า ให้พวกเขาได้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ในแต่ละครั้งที่พระองค์เสด็จฯ ไปยังที่ต่างๆ พระองค์จะพาคณะแพทย์ไปดูแลรักษาคนไข้ นำขนมและของเล่นไปพระราชทานให้เด็กๆ นำเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มพระราชทานให้คนชรา และทรงปรุงอาหารให้เด็ก ได้มีโอกาสรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย และยังทรงพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ เพื่อเป็นทุนการศึกษาแก่เด็กที่เรียนดีแต่ขาดทุนทรัพย์ในการเรียนต่อ เมื่อพระองค์พระราชทานทุนการศึกษาให้พวกเขาก็มีโอกาสที่จะเรียนต่อให้สูง และนำความรู้ที่เรียนมาใช้ในการพัฒนาประเทศให้เจริญเหมือนกับนานาอารยประเทศ ตามพระประสงค์ของพระองค์ เพราะทรงเห็นว่า เด็กวันนี้คือผู้ใหญ่ที่จะเป็นกำลังสำคัญของชาติในวันข้างหน้า เด็กบางคนพ่อแม่ต้องทำงานหาเช้ากินค่ำไม่มีเวลาดูแลครอบครัว แม้ว่าลูกของตนจะได้รับพระราชทานทุนการศึกษาก็ตาม พระองค์ก็ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นำเด็กเหล่านั้นไปอยู่ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ต่างๆ ทั่วประเทศ ข้าพเจ้าก็เป็นเด็กอีกคนหนึ่ง ซึ่งพระองค์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานทุนการศึกษาให้ข้าพเจ้าได้มีโอกาสเรียนต่อ และในขณะนี้ข้าพเจ้าก็กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พัทลุง อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง ที่โรงเรียนข้าพเจ้าได้มีโอกาสพบกับเพื่อนๆ ที่เป็นนักเรียนทุนด้วยกันอีก ๗ คน พวกเราต่างก็มีจุดหมายเดียวกัน ที่จะเรียนต่อให้สูงที่สุดเท่าที่จะเรียนได้ เพื่อที่จะนำเอาความรู้ที่เรียนมาพัฒนาประเทศให้เจริญต่อไปในโอกาสหน้า พวกเราจะไม่ทำให้พระองค์ทรงผิดหวังอย่างแน่นอน ด้วยความรู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ที่มีต่อพวกเราทุกคนเป็นอย่างยิ่ง ที่พระองค์ทรงอุปถัมภ์พวกเราให้มีโอกาสยืนหยัดอยู่ในสังคมปัจจุบันอย่างมีความสุข

“สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มิได้เพียงแค่พระราชทานทุนการศึกษาให้แก่นักเรียนที่ยากจนในถิ่นทุรกันดารเท่านั้น แต่ยังทรงมีพระราชดำริเกี่ยวกับสถานที่เรียนของนักเรียนด้วย การจัดที่เรียนให้นักเรียนที่อยู่ในท้องถิ่นห่างไกลทุรกันดาร จะต้องเป็นโรงเรียนที่นักเรียนไปอยู่ประจำได้ ทั้งนี้เพื่อตัดปัญหาในเรื่องการเดินทาง โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เป็นโรงเรียนที่รัฐตั้งขึ้น เพื่อให้เด็กที่ขาดโอกาสที่จะเข้าเรียนในโรงเรียนปกติ เช่น เด็กในท้องถิ่นทุรกันดาร เด็กที่ขาดผู้อุปการะ เด็กที่กำพร้าบิดามารดาได้มีโอกาสเรียนหนังสือ โดยได้จัดที่พักให้นักเรียนมาเรียนในลักษณะโรงเรียนกึ่งนอน มีนักเรียนเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่เป็นนักเรียนไปกลับ ปัจจุบันทั่วประเทศ มีโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ๒๔ โรงเรียน”

จากหนังสือ

สมเด็จพระเทพรัตนฯ กับการศึกษาของผู้ด้อยโอกาส

ในวโรกาสคล้ายวันพระราชสมภพของพระองค์ วันที่ ๒ เมษายน ที่จะถึงนี้ ด้วยความรู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ ข้าพระพุทธเจ้าขอถวายพระพรให้พระองค์ทรงพระเจริญ มีพระชนมายุยืนนาน เป็นมิ่งขวัญของปวงชนชาวไทยตลอดกาล

ทรงมานะอดทนฝึกฝนให้	เราชาวไทยมีสุขทุกแห่งหน
ไร้โรคภัยพาลมารบกวน	เราทุกคนร่วมใจถวายพระพร
ข้าแต่เทพยดาที่ศักดิ์สิทธิ์	ซึ่งสถิตอยู่ทั่วทุกสิ่งขร
ช่วยปกปักให้ไว้ภัยราญรอน	ถวายพระพรให้พระองค์ทรงพระเจริญ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้า เด็กชายเอ อั้นเต็ง

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พัทลุง จังหวัดพัทลุง

ระลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณของ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระองค์ทรงมีพระมหากษัตริย์คุณ ทรงห่วงใยประชาราษฎร์ ทรงบำเพ็ญประโยชน์และพระราชกรณียกิจเป็นประโยชน์ต่อบ้านเมือง และสังคมเป็นอย่างมาก ไม่เพียงแต่ภารกิจในประเทศเท่านั้น พระองค์ยังเสด็จฯ ต่างประเทศ เพื่อที่จะได้นำความรู้กลับมาพัฒนาความเป็นอยู่ของปวงประชา

ข้าพเจ้า นางสาวแสงจันทร์ สีเดช เป็นบุตรของ นายมูล สีเดช และ นางชวน สีเดช มีพี่น้อง ๖ คน ข้าพเจ้าเป็นบุตรคนที่ ๕ ภูมิลำเนาบ้านเลขที่ ๒๙ หมู่ ๙ ตำบลบ้านเก่า อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ข้าพเจ้าเรียนอยู่ที่โรงเรียน ตชด. ประตูด่าน โรงเรียนของข้าพเจ้าอยู่ห่างไกล การคมนาคม และแห้งแล้ง กันดาร พระองค์ทรงจัดทำโครงการอาหารกลางวันให้แก่โรงเรียน ของข้าพเจ้าและยังทรงพระราชทานเมล็ดพันธุ์ผักให้แก่โรงเรียน เพื่อจะได้ปลูกไว้เป็นอาหาร ให้แก่เด็กๆ ในโรงเรียนของข้าพเจ้า เมื่อข้าพเจ้าอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ข้าพเจ้าคิดว่าข้าพเจ้า

จะต้องออกไปช่วยบิดามารดาของข้าพเจ้าทำไร่อย่างแน่นอน เพราะฐานะของข้าพเจ้ายากจน บิดามารดาของข้าพเจ้าไม่สามารถที่จะหาทุนมาให้ข้าพเจ้าได้เรียนอย่างแน่นอน เมื่อข้าพเจ้าจบจากชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ อาจารย์ของข้าพเจ้าก็ได้แจ้งให้ข้าพเจ้าทราบว่า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระราชทานทุนการศึกษาให้แก่โรงเรียนของข้าพเจ้า และข้าพเจ้าก็ได้รับคัดเลือกให้ได้รับทุนการศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ข้าพเจ้าได้รับทุนมาเรียนต่อที่โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พนมทวน ข้าพเจ้าได้พบหลายสิ่งหลายอย่างในโรงเรียน ข้าพเจ้าได้พบเพื่อนจากเผ่าต่างๆ และมาจากหลายจังหวัด ข้าพเจ้าได้เป็นนักเรียนทุนในพระราชานุเคราะห์ ซึ่งกำลังจะจบจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พนมทวน เมื่อข้าพเจ้าจบจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ แล้ว ข้าพเจ้ามีความประสงค์ที่จะไปศึกษาต่อในสายวิชาชีพที่วิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๓๔ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ เยี่ยมราษฎรในที่ต่างๆ รวมทั้งโรงเรียนของข้าพเจ้าด้วย ในวันนั้นข้าพเจ้าได้รับเสด็จอย่างใกล้ชิด พระองค์ตรัสถามว่า อยู่โรงเรียนสบายดีหรือเปล่า เมื่อจบไปจากโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พนมทวน จะไปศึกษาต่อที่ไหน พระองค์ท่านตรัสถามข้าพเจ้าและเพื่อนๆ อย่างมากมาย พระองค์เสด็จฯ ทรงเยี่ยมราษฎรที่มาคอยเข้าเฝ้าพระองค์ ทรงมีพระพักตร์ยิ้มแย้มอยู่ตลอดเวลา ตั้งแต่ข้าพเจ้าเกิดมา ไม่เคยมีความรู้สึกดีใจและปลื้มปิติอย่างนี้มาก่อน เพราะตั้งแต่จำความได้ ข้าพเจ้าไม่เคยได้เห็นพระองค์เลย เคยได้ยินแต่พระนาม และเห็นแต่พระรูปที่พระองค์เสด็จฯ ทรงเยี่ยมราษฎรในที่ต่างๆ

พระองค์ทรงมีพระมหากษัตริย์คุณแก่ข้าพเจ้าอย่างล้นเหลือ ข้าพเจ้าไม่มีสิ่งใดจะตอบแทนพระองค์ท่าน ข้าพเจ้าจะตั้งใจเรียน เป็นบุตรที่ดีของบิดามารดา เป็นศิษย์ที่ดีของครูบาอาจารย์ และเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศไทย ให้สมกับที่พระองค์ทรงเสียสละเวลาและพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ให้แก่ข้าพเจ้า

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้า นางสาวแสงจันทร์ สีเดช

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

ดิฉันเกิดที่ อ.ย่านตาขาว จว.ตรัง มีพี่น้อง ๔ คน บิดา มารดาทำสวนยางพารา และรับจ้างทั่วไป รายได้ไม่คึก เนื่องจาก บ้านอยู่ไกลจากตัวอำเภอมาก ไม่มีโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานประถมศึกษาเลย มีแต่โรงเรียน ตชด. ดิฉันและน้องๆ จึงได้เข้าเรียนที่โรงเรียน ตชด. บ้านทุ่งตะเซาะพัฒนา ต.ทุ่งกระปือ อ.ย่านตาขาว จว.ตรัง ครู ตชด. ทุกคนที่สอนเอาใจใส่นักเรียนอย่างยิ่ง สอนให้พวกเราปลูกผัก เลี้ยงไก่ ปลา เพาะเห็ด จัดเวรกันมา ทำอาหารกลางวันรับประทาน ดิฉันและเพื่อนๆ ที่มีฐานะยากจน ได้มีโอกาสทานข้าวกลางวันทุกวัน ช่วยแบ่งเบาภาระทางบ้านไปได้มาก เมื่อจบชั้นป.๖ ดิฉันมีผลการเรียนที่ดี สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงรับไว้เป็น นักเรียนทุนในพระราชานุเคราะห์ ได้ไปเรียนต่อที่โรงเรียนย่านตาขาว รัฐนุญปลัดมรก จนจบชั้น ม.๖ จึงได้สอบเข้ามาเรียนที่วิทยาลัยพยาบาล ใน กทม. สมตามความตั้งใจที่ได้ใฝ่ฝันมาแต่เด็กๆ เพราะพระมหากษัตริย์คุณของพระองค์ท่านโดยแท้ ดิฉันตั้งใจไว้ว่าเมื่อจบออกมาเป็น พยาบาลจะเอาใจใส่ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์อย่างเต็มความสามารถ เพื่อสนองตอบต่อพระราชปณิธานของพระองค์ท่าน ที่ทรงช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่เหล่าพสกนิกรที่ด้อยโอกาส ขอพระองค์จงทรง พระเจริญ และทรงพระเกษมสำราญตลอดไป

น.ส.อ้อยใจ คชเวช

นักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์

โครงการฝึกอาชีพ

“ยิ่งทำงานไปก็อาจจะมีการเปลี่ยนแปลง มีการพัฒนาอะไรขึ้นไปได้อีก ไม่ใช่ว่าจะมี ๓-๔ โครงการ อาจจะมีเพิ่มขึ้นมาเรื่อยๆ มีข้อหนึ่งที่น่าจะติดตามคือนักเรียนที่จบไปจากเราแล้วนั้น น่าจะติดตามต่อไปว่าเขาได้ไปทำอะไรบ้าง ในแง่ที่ว่าป็นศิษย์เก่าของเรา ถ้ามีปัญหาอะไรเดือดร้อน เราก็อาจจะช่วยเหลือได้ หรือเขาไปทำอะไร ส่วนใหญ่เรียนต่อแล้วไปปฏิบัติหน้าที่อะไร ปฏิบัติอาชีพอะไร กระทำตัวอย่างไร ก็เป็นเรื่องที่น่ารู้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาวิธีการทำงานของเราต่อไป...”

“สำหรับนักเรียนบางคนนั้นที่ไม่ได้มีโอกาสเรียนต่อ ซึ่งก็ไม่ได้จำเป็นว่าทุกคนจะมีลักษณะการดำเนินชีวิตเหมือนกันไปหมด นักเรียนที่ไม่ได้เรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษา จะเป็นด้วยเหตุใดก็ตาม ก็ยังคิดว่าน่าจะมีโอกาสในการหาความรู้ที่จะประกอบอาชีพต่อไป ทางกรมอาชีพศึกษา ก็ช่วยมาตั้งหลักสูตร และอบรมนักเรียนให้มีความรู้ ในทางด้านวิชาชีพก็ทำควบคู่กันไป ก็เป็นโครงการต่างๆ ที่มีเพิ่มขึ้น”

โครงการนี้จัดตั้งขึ้นเมื่อปีการศึกษา ๒๕๓๑ เพื่อฝึกอาชีพที่เหมาะสมกับท้องถิ่นให้แก่เยาวชนที่จบการศึกษาจากโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารแล้วไม่ได้ศึกษาต่อ โดยเริ่มจากการเตรียมทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียน และจัดอบรมวิชาชีพแก่เยาวชนที่จบการศึกษาแล้ว โดยเน้นวิชาชีพที่เหมาะสมกับท้องถิ่นโดยเฉพาะวิชาชีพด้านการเกษตร

ผลการดำเนินงานโครงการฝึกอาชีพ

โครงการฝึกอาชีพ

ในการดำเนินงานโครงการฝึกอาชีพที่ผ่านมา กรมอาชีวศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานโดยผ่านอาชีวศึกษาจังหวัด ซึ่งประกอบไปด้วย วิทยาลัยเทคนิค โรงเรียนสารพัดช่าง วิทยาลัยเกษตรกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพ การดำเนินงานดังกล่าว ประกอบไปด้วย การสำรวจความสนใจ ความเหมาะสมของวิชาชีพ หลังจากการคัดเลือก และดำเนินงานฝึกอบรมต่อไป โดยมีขั้นตอน

๑. การฝึกอาชีพขั้นพื้นฐาน

๒. การฝึกอาชีพเพื่อให้เกิดความชำนาญพอที่จะไปดำรงชีพหรือสร้างรายได้ในส่วนของภาพรวมของโครงการฯ สำนักงานกำลังอยู่ในระหว่างการรวบรวมข้อมูล ทุกรีก็ตาม ในปี ๒๕๓๘ ที่ผ่านมานี้ ได้ดำเนินการจัดตั้งโครงการพัฒนาหมู่บ้านนายาว เพื่อจะให้มีมีการแก้ปัญหาอย่างเป็นกระบวนการผสมผสานกันอย่างเป็นระบบ

“การพัฒนานั้น มิใช่ว่าจะทำสำเร็จเสียอย่างเดียว คนที่ไม่สำเร็จจะว่าไม่เก่งก็มีใช่ เพราะสภาพแวดล้อมต่างๆ อาจไม่เอื้ออำนวย แต่ขอให้มีความตั้งใจช่วยเหลือบ้านเมืองสืบไป”

พระราชดำรัส สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

“... จะเห็นได้ว่านักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เมื่อจบการศึกษาภาคบังคับ หรือเท่าที่เปิดสอนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนแล้ว นักเรียนส่วนมากจะไม่ได้เรียนต่อจะมีก็เพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ได้ศึกษาต่อ ทั้งนี้ก็มีอยู่ด้วยกันหลายสาเหตุสาเหตุแรกก็คือ การขาดทุนทรัพย์ สาเหตุที่สองก็คือระยะทางการคมนาคมห่างไกล

จึงอยากจะตั้งกองทุนสนับสนุนให้นักเรียนเหล่านี้ ที่หาโอกาสในการศึกษาต่อได้ยากนั้น ให้ได้รับการศึกษาต่อพอได้เป็นตัวอย่าง อาจมีกฎข้อบังคับบางประการให้ต้องกลับมาเป็นผู้ช่วย นำความเจริญให้หมู่บ้าน สำหรับเรื่องที่สอง คือโครงการฝึกอาชีพนักเรียนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนนั้น เนื่องจากที่ไปตรวจเยี่ยมมามีบางโรงเรียนไม่มีคุณสมบัติที่จะศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาได้ ก็คงจะทราบเพราะสาเหตุใดบ้าง ซึ่งแม้แต่การศึกษาในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ก็เป็นการสอนเพื่อให้อ่านออกเขียนได้และเพื่อให้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพต่อไป พวกนี้เรียนต่อไม่ได้แน่ๆ แทนที่จะปล่อยเอาไว้เฉยๆ โดยไม่มีลู่วางในการทำมาหากินที่ดี หรือไม่มีความผูกพันกับบ้านเมืองควรจะเปิดโอกาสให้มีความรู้เพิ่มขึ้นหลังจากจบจากโรงเรียนแล้วก็เลยนึกถึงเรื่องการฝึกอาชีพที่จะใช้ได้ในท้องถิ่นนั้นๆ คือทำให้เยาวชนเกิดความรักหวงแหนในถิ่นกำเนิดของตนและสามารถที่จะนำอาชีพที่ตนได้ฝึกอบรมไปประกอบอาชีพทำมาหากินในท้องถิ่นของตนได้และก็นึกว่าเป็นการพัฒนาหมู่บ้านนั้นในด้านอาชีพ...”

พระราชดำรัส

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ศูนย์ฝึกอาชีพนักเรียนเก่า โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

เมื่อ วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๓๑ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำริโครงการฝึกอาชีพนักเรียนเก่าโรงเรียน ตชด. ที่จบจากชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ แล้ว และไม่ได้เรียนต่อ แทนที่จะปล่อยเอาไว้อย่างเดียว โดยไม่มีช่องทางในการทำมาหากินที่ดี หรือไม่มีความผูกพันกับบ้านเมือง ควรจะเปิดโอกาสให้มีความรู้เพิ่มขึ้นหลังจากจบจากโรงเรียนแล้ว ควรจัดให้มีการฝึกอาชีพที่จะใช้ได้ในท้องถิ่นนั้น เพื่อให้เยาวชนเกิดความรัก และหวงแหนในถิ่นกำเนิดของตน และสามารถที่จะนำอาชีพที่ตนได้ฝึกอบรมไปประกอบอาชีพทำมาหากินในท้องถิ่นของตนได้ และถือว่าเป็นการพัฒนาหมู่บ้านนั้นในด้านอาชีพด้วย

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ได้สนองพระราชดำริโดยการจัดทำโครงการศูนย์ฝึกอบรมเกษตรกรรูปแบบประณีตที่ ต.ห้วยยาง อ.กระนวน จ.ขอนแก่น ทำการฝึกอบรมนักเรียนเก่าโรงเรียน ตชด. ที่อยู่ในพื้นที่ของ กองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค ๒ เพื่อการทดลอง ซึ่งก็ประสบผลสำเร็จในการให้ความรู้ด้านการเกษตรครบวงจรระดับหนึ่ง

เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๓๒ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ทรงเยี่ยมศูนย์ฯ ทรงพอพระราชหฤทัย ได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์

จำนวน ๓๐๐,๐๐๐ บาท และเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๓๓ ได้พระราชทานรถไถนาเดินตาม ๑ คัน มูลค่า ๒๐,๐๐๐ บาท เพื่อดำเนินการและใช้ในการฝึกอบรม

เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๓๓ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำริเพิ่มเติมแก่ พล.ต.ท.ไพโรจน์ ปุษะยะนาวิน ผบช.ตชด.และคณะพร้อมด้วย นายกิตติ ขันรมิตร หัวหน้าฝ่ายพัฒนาและส่งเสริมกองบำรุงรักษาอุทยาน สวนจิตรลดา ณ พระตำหนัก จิตรลดาธารหลวงในการจัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพนักเรียนเก่าโรงเรียน ตชด.นั้น ให้เพิ่มความรู้ด้านการควบคุมโรคพืช โดยวิธีธรรมชาติควบคู่ไปกับการศึกษาผู้ใหญ่ในระบบโรงเรียน เพื่อให้เยาวชนที่สำเร็จการฝึกอาชีพ สามารถอ่านออก เขียนได้ และนำเอาวิชาการที่ได้รับไปพัฒนาการเกษตร สิ่งแวดล้อม และอาชีพของตนในหมู่บ้าน

พล.ต.ท.ไพโรจน์ ปุษะยะนาวิน ผบช.ตชด. ได้สนองพระราชดำริโดยจัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพนักเรียนเก่าฯ ขึ้นทั้ง ๔ ภาค และให้อยู่ในความ รับผิดชอบของ บก.ตชด.ภาค ๑-๔ โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญเพื่อให้ศิษย์เก่าโรงเรียน ตชด. ได้รู้จักประกอบอาชีพตามแนวความถนัดของตน เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น ยกกระดับมาตรฐานการครองชีพของครอบครัวให้สูงขึ้น ปลุกฝังค่านิยมให้เยาวชนรัก และหวงแหนถิ่นกำเนิด รู้จักพัฒนาความเป็นอยู่ในท้องถิ่นของตนให้เจริญก้าวหน้า

นอกจากหน่วยตำรวจตระเวนชายแดนในพื้นที่แล้วยังได้ประสานการปฏิบัติกับส่วนราชการ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เช่น มหาวิทยาลัยในพื้นที่ วิทยาลัยเกษตรกรรม สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน วิทยาลัยเทคนิค ประมงจังหวัด ฯลฯ เพื่อขอความร่วมมือทางวิชาการ และการฝึกงานตามสายอาชีพต่างๆ

ที่ตั้งของศูนย์ฝึกอาชีพนักเรียนเก่าโรงเรียน ตชด.

บก.ตชด.ภาค ๑ ตั้งอยู่ที่บ้านห้วยสะพาน ต.หนองโรง อ.พนมทวน จว.กาญจนบุรี (เป็นที่ตั้งของกองร้อย ตชด.๑๓๓) จำนวน ๑๕๐-๒๐๐ ไร่ รับนักเรียนเก่าจากโรงเรียน ตชด. ของภาคกลาง จำนวน ๔๔ โรงเรียน เปิดเรียนครั้งแรก เมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๓๗ บก.ตชด. ภาค ๑ มอบหมายให้ กก.ตชด.๑๓ รับผิดชอบในการดำเนินการ โดยประสานงาน ควบคุมดูแลในการดำเนินงานทั้งหมด จัดทำหลักสูตรโรงเรียนได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานของ กรมอาชีวศึกษาทุกแห่งใน จว.กาญจนบุรี หน่วยงานราชการอื่นๆ รวมทั้งภาครัฐและเอกชนด้วย

บก.ตชด.ภาค ๒ ตั้งอยู่ที่บ้านจอมบึง ต.หัวนาคำ อ.กระนวน จว.ขอนแก่น จำนวนพื้นที่ ๑๑๗ ไร่ เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี ๒๕๒๖ ซึ่งนับว่าเป็นศูนย์ฝึกอาชีพแบบเบ็ดเสร็จ เป็นศูนย์แรกของ บก.ตชด. ก่อนจะขยายไปภาคอื่นๆ รับนักเรียนโรงเรียน ตชด. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๓๙ โรงเรียน

บก.ตชด.ภาค ๓ ตั้งอยู่บ้านปางกว้าง ต.อินทิล อ.แม่แตง จว.เชียงใหม่ จำนวนพื้นที่ ๒๐๐ ไร่ (แบ่งพื้นที่จากโครงการเกษตรแม่แตง) รับนักเรียนโรงเรียน ตชด. ในภาคเหนือ จำนวน ๕๗ โรงเรียน บก.ตชด.ภาค ๓ มอบหมายให้ กก.ตชด.๓๓ รับผิดชอบในการดำเนินการ โดยได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องและภาคเอกชนเป็นอย่างดี เปิดเรียน รุ่นแรก จำนวน ๘๐ คน ตั้งแต่ ๒ เมษายน ๒๕๓๕ - ๖ เมษายน ๒๕๓๖

บก.ตชด.ภาค ๔ ตั้งอยู่บ้านสะพานไม้แก่น ต.สะพานไม้แก่น อ.จะนะ จว.สงขลา (แบ่งพื้นที่ของกองร้อย ตชด.๔๓๒) จำนวน ๒๐๐ ไร่ รับนักเรียนเก่าจากโรงเรียน ตชด. ในพื้นที่ภาคใต้ จำนวน ๔๕ โรงเรียน เปิดเรียนครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๖

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ทรงเยี่ยมศูนย์ฝึกอาชีพ นักเรียนเก่าโรงเรียน ตชด. ที่ อ.แม่แตง จว.เชียงใหม่ วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖

หลักสูตรสำหรับฝึกอบรมนักเรียนเก่าโรงเรียน ตชด. นั้น มีภาควิชาการในห้องเรียนและปฏิบัติจริงในเรื่องต่างๆ โดยยึดหลักใช้พื้นที่อย่างต่อเนื่องในทุกฤดูกาลแยกเป็นสาขาวิชา ดังนี้

๑. วิชาพื้นฐานทั่วไป (บังคับ) ได้แก่ วิชาหลักการตลาด หลักการสหกรณ์ ศาสนาศีลธรรม การพัฒนาบุคลิกภาพ การส่งเสริมคุณภาพชีวิต ตลอดถึงความรู้สามัญมัธยมต้น

๒. วิชาเกษตรพื้นฐาน (บังคับ) ได้แก่ วิชาหลักการพัฒนาที่ดิน การปลูกพืชไร่ การปลูกพืชสวน การเลี้ยงสัตว์ทั่วไป การเกษตรธรรมชาติ การเลี้ยงไก่พื้นเมือง การผลิตและถนอมอาหาร

๓. วิชาชีพทั่วไป (เลือก) เช่น ตัดผม ช่างไฟฟ้า ช่างเครื่องยนต์ และวิชาเลือกในด้านหัตถกรรมอีกหลายอย่าง เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกตามความสนใจและถนัดในวิชานั้นๆ โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการสาขาต่างๆ ออกใบประกาศนียบัตรให้เพื่อเป็นการรับรองสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ตามความต้องการของชุมชน

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ทรงเยี่ยมศูนย์ฝึกอาชีพ นักเรียนเก่าโรงเรียน ดชด. บ้านจอมบึง ต.หัวนาคำ อ.กระนวน จ.ขอนแก่น เมื่อ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๓๒ ได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ จำนวน ๓๐๐,๐๐๐ บาท ถูงของขวัญ และสิ่งของต่างๆ แก่ครูผู้ควบคุม และเยาวชน

พระอุปถัมภ์อาชีวะเกื้อ
โรงเรียนถิ่นกัณฑ์ดาร
ฝึกอาชีพนักเรียนผสวน
สามารถเลี้ยงชีพได้

การงาน
หนุนให้
ผสมหัตถ์
เมื่อพ้นวัยเรียน

การฝึกวิชาชีพในชุมชน-โรงเรียน ตชด.

โดย...ครูฝึก

เพื่อ

หน่วยงานของรัฐและเอกชนได้ไปปฏิบัติงานสนับสนุนการพัฒนาการศึกษาคุณภาพชีวิตของนักเรียนในโรงเรียน ตชด. และได้รับความร่วมมือจากนักเรียน ครู ตชด. ศิษย์เก่า เยาวชน ผู้ปกครอง แต่ปัญหาสืบเนื่องการพัฒนาเฉพาะกิจกรรมในโรงเรียนไม่ได้ผล เพราะการพัฒนาทางด้านสังคม เทคโนโลยีตามความเจริญของประเทศ ทำให้คนที่อยู่ในชุมชนห่างไกลในถิ่นทุรกันดารจะต้องพัฒนาตนเอง ตามระบบการศึกษาที่จัดการศึกษาภาคบังคับของโรงเรียน ตชด. ในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ไม่เพียงพอที่จะสร้างความรู้ ความสามารถ โดยเฉพาะด้านที่จะนำไปพัฒนาการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ ตามความเจริญต่อไป

ในปีพุทธศักราช ๒๕๓๑ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำริ "...เมื่อกาลผ่านมา ๑๐ ปี ความเปลี่ยนแปลงของประเทศมีมากขึ้น ถึงแม้แหล่งปฏิบัติงานของเราจะอยู่ห่างไกล แต่หากเลี้ยงไม่ได้ที่จะได้รับผลกระทบ...ส่วนนักเรียนส่วนหนึ่งนั้น เราที่ทำงานอยู่ก็คงจะรู้จักเด็กและเห็นได้ชัดๆ ว่า บุคคลหรือเด็กเหล่านี้จะเป็นด้วยสติปัญญาและการเตรียมพร้อมตั้งแต่เล็กมาก็ตาม ฐานะทางเศรษฐกิจหรือว่าฐานะทางการเมืองและสังคมไม่เปิดโอกาสแน่ๆ ให้เขาไปศึกษาต่อในระดับมัธยมหรือน้อยอย่างน้อยในช่วงนี้ไม่ทันการ ก็อยากจะให้อะไรกับเขาเป็นส่วนเพิ่มเติมขึ้นมา แม้อาจจะเล็กน้อย แต่ก็ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ คือ เรื่องของการฝึกฝนให้กระทำอาชีพได้เป็นเรื่องปัจจุบันทันด่วน...จึงทำให้นึกถึงว่าอยากจะได้โครงการฝึกอาชีพต่างๆ

ให้นักเรียน หรือศิษย์เก่าของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เลือกให้ทำอะไรที่จะมีตลาดจะขายได้ ทำได้หรือว่ามีคนจ้างให้ทำเพื่อที่จะเอาวิชานั้นมาหาเลี้ยงชีพต่อไป...”

เนื่องจากชุมชน-โรงเรียน ตชด. อยู่ในถิ่นทุรกันดาร มีความหลากหลายด้วยวัฒนธรรม ประเพณี ความรู้พื้นฐานทางสังคม ทักษะชีวิตที่แตกต่างกัน รวมทั้งข้อจำกัดหลายประการในการฝึกอาชีพ ดังนั้นการดำเนินงานการฝึกอาชีพในชุมชน-โรงเรียน ตชด. ได้มีข้อกำหนดสมมุติฐาน จุดมุ่งหมายในการฝึกอาชีพว่า “การฝึกอาชีพ คือการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะวิชาชีพ เพื่อการทำงาน การประกอบอาชีพ”

ประการแรก การฝึกอาชีพ เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะวิชาชีพ ที่จะนำไปใช้ในการดำรงชีวิต ลดรายจ่าย-มีรายได้ เช่น การรู้จักการซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์เครื่องใช้งานไฟฟ้าในบ้าน เครื่องยนต์เล็ก เย็บเสื้อผ้า เป็นต้น

ประการสอง การฝึกอาชีพ เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะวิชาชีพ เป็นพิเศษ โดยการฝึกวิชาชีพต่อเนื่องให้มีความชำนาญสามารถที่จะให้บริการ รับจ้าง ในชุมชน เช่น ร้านตัดเย็บเสื้อผ้า ร้านซ่อมเครื่องยนต์เล็ก ร้านเสริมสวย ตัดผม ฯลฯ การดำเนินงานกิจกรรมโดยผ่านร้านสหกรณ์ของชุมชนในหลักการ “การบริการชุมชน การแบ่งสรรประโยชน์รายได้กลับสู่สมาชิกที่ใช้บริการ”

ประการสาม การฝึกวิชาชีพพิเศษ เพื่อให้นักเรียน ศิษย์เก่า เยาวชน ประชาชน ได้มีความรู้ความสามารถเป็นพิเศษที่สามารถจะทำงานได้เฉพาะ ที่จะไปทำงานบริการรับจ้างเป็นแรงงานและการสร้างงาน สร้างกลุ่มการผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายเช่นการทอผ้าไหมกลุ่มทำไม้กวาดดอกหญ้า การเลี้ยงไก่ ฯลฯ โดยการฝึกวิชาชีพพิเศษ มุ่งเน้นการสร้างผลิตภัณฑ์ การใช้ความรู้ ความสามารถ ทักษะวิชาชีพพิเศษ มีเงื่อนไขที่สำคัญ คือ การสร้างงาน สร้างรายได้ที่เหมาะสมจากการผลิตภัณฑ์

มีตลาดจำหน่าย การสร้างระบบการผลิต จำหน่าย การส่งเสริมกลุ่มอาชีพ การมีสมาชิกในชุมชน รับผิดชอบร่วมกัน การพัฒนาคุณภาพการผลิตและการจัดสรรทรัพยากรผลประโยชน์รายได้ โดยการใช้ระบบสหกรณ์เป็นวิถีทางการดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องและมีกิจกรรมการพัฒนาอาชีพด้วย

ตามสมมุติฐานหลักการการฝึกอาชีพในชุมชน-โรงเรียน ตชด. ที่จะให้ นักเรียน ศิษย์เก่า เยาวชน ประชาชน ให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะวิชาชีพ ที่ดำเนินการ "...ให้ประโยชน์แก่ ผู้เข้าฝึกอบรม นำไปใช้ตามความต้องการ ให้มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงกิจกรรม ต่อเนื่อง..." ควรจะได้นำวิธีการดำเนินการ ดังนี้

๑. การสำรวจ ศึกษาข้อมูล ในการเตรียมการฝึกอบรมวิชาชีพ คือ ความรู้พื้นฐานความสามารถในการรับรู้ของผู้ที่มีความต้องการฝึกอบรมโดยสมัครใจ ประเพณีวัฒนธรรมข้อจำกัดทางสังคม ชุมชน การมีเวลา รายได้ ระยะเวลาเหมาะสม ที่จะจัดฝึกอบรม บัณฑิตต่าง ๆ ที่จะช่วยงานสนับสนุนการดำเนินกิจกรรม การเผยแพร่สร้างความเข้าใจให้ผู้เข้าฝึกอบรมได้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในวัตถุประสงค์และกิจกรรม ผลประโยชน์ที่จะได้รับ รวมทั้งการประสานประโยชน์ระหว่าง ผู้เข้าฝึกอบรม ชุมชน-โรงเรียน ตชด. และผู้ดำเนินการ การสร้างสัมพันธภาพเข้าใจสร้างสรรค์ กิจกรรมการดำเนินงานต่อไป

๒. การวางแผน การจัดหลักสูตร การฝึกอบรม ให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ของผู้เข้าฝึกอบรม ความเหมาะสมของปัจจัยที่จะเอื้อประโยชน์ในการฝึกอบรมและท้องถิ่น การจัด วิทยากร วัสดุอุปกรณ์

๓. การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการฝึกวิชาชีพที่จะดำเนินการ คือ การฝึกอบรมเบื้องต้น สำหรับผู้ที่ไม่มีความรู้พื้นฐาน เข้าใจในวิชาชีพ ประโยชน์ที่จะได้รับ เป็นการเสริมสร้างทัศนคติต่องานอาชีพ เป็นเรื่องสำคัญยิ่ง โดยระดับพื้นฐานและนำไปใช้ประโยชน์ได้บ้าง การ

ฝึกอบรมต่อเนื่อง ในลักษณะที่จะให้ผู้ที่มีความรู้เบื้องต้นฝึกอาชีพให้สูงขึ้นที่จะไปดำเนินการใช้งานประกอบอาชีพ โดยการศึกษาต่อในวิทยาลัยสารพัดช่าง วิทยาลัยการอาชีพที่ได้จัดการเรียนการสอน หรือฝึกวิชาชีพเป็นพิเศษ ที่จะให้ความรู้เฉพาะทางในหลักสูตรทางช่าง หรือการศึกษาพัฒนาการฝึกอบรมที่จะเป็นขบวนการพัฒนางานวิชาชีพของกลุ่มอาชีพ หรือศิลปอาชีพพิเศษที่จะสร้างงานสร้างอาชีพ การฝึกอาชีพเฉพาะด้านที่จะสร้างงาน สร้างรายได้เสริมเป็นกลุ่มอาชีพ เฉพาะวิธีการฝึกอาชีพจะต้องดำเนินงานศึกษาพัฒนาต่อเนื่องในกิจกรรมกลุ่มอาชีพ พัฒนาเทคนิควิธีเฉพาะด้าน การตลาดและค่านิยม เช่น กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม ขั้นต้น ก็ฝึกวิชาชีพให้รู้จักขบวนการทอผ้าไหม การย้อมสีเบื้องต้น ขั้นสอง การฝึกวิชาชีพพัฒนาเทคนิคการทอตามสายผ้า และพัฒนาเทคนิคเฉพาะ ขั้นสาม การพัฒนาศึกษาค่านิยมความต้องการของตลาด ขั้นที่สี่ เป็นการพัฒนาเทคนิคขั้นสูงเฉพาะเรื่อง

๔. การประเมินผลการดำเนินงาน โดยศึกษาการฝึกอาชีพนั้นได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์การดำเนินงาน หลักสูตร และกำหนดวิธีการพัฒนาต่อเนื่องต่อไป

๕. การศึกษาพัฒนาต่อเนื่องในด้านการฝึกวิชาชีพ โดยเฉพาะที่จะจัดการให้เหมาะสมกับชุมชนท้องถิ่นต่อไป ในด้านการส่งเสริมการสร้างสรรค์การทำงานต่อเนื่องจากการฝึกอาชีพไปแล้ว เช่น ทุนส่งเสริมการดำเนินงาน การตลาด วิธีการทำงานร่วมกันและสร้างกลุ่มอาชีพ รวมทั้งการส่งเสริมพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง ในแต่ละพื้นที่ได้มีระบบกลไกทางสังคมสภาพสิ่งแวดล้อมที่จะดำเนินการได้มีความแตกต่างกัน การดำเนินการจะต้องมีหน่วยงานของรัฐและเอกชนเกี่ยวข้องที่จะส่งเสริมพัฒนาอาชีพมาเกี่ยวข้องหลายฝ่ายที่จะต้องประสานประโยชน์ให้การสนับสนุนการดำเนินงานกลุ่มอาชีพ เช่น การจัดหาเงินทุนปัจจัยหมุนเวียน เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพ รวมทั้งการแข่งขันในด้านการตลาด

“ประเทศไทยปัจจุบันมีหมู่บ้านที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารเป็นจำนวนมาก หมู่บ้านเหล่านี้ อยู่ลึกเข้าไปในเขตป่าเขา ไกลเส้นทางคมนาคม ไกลหน่วยงานของรัฐ ไกลตัวเมือง ประชากร เกือบทั้งหมดมีอาชีพทำไร่นาเป็นหลัก

หมู่บ้านในถิ่นทุรกันดารส่วนใหญ่เกิดขึ้นในช่วง ๑๐-๔๐ ปีที่ผ่านมา โดยเกิดขึ้นใน ๒ ลักษณะ คือ ลักษณะแรกเป็นหมู่บ้านของชนกลุ่มน้อยที่อพยพมาจากภายนอกประเทศแต่ครั้ง อดีต ชนกลุ่มน้อยเหล่านี้จะตั้งหมู่บ้านอยู่ในถิ่นห่างไกลตัวเมือง เพราะมีที่ว่างเปล่าให้จับจองได้ และมีอิสระที่จะดำเนินชีวิตตามวัฒนธรรมของตนได้ เมื่อเมืองขยายตัวออกมามากขึ้น ชนกลุ่ม น้อยดังกล่าวก็จะถูกผลักดันให้อพยพเข้าไปตั้งถิ่นฐานในเขตป่าที่ลึกต่อไปอีก เช่น หมู่บ้านของ ชาวกะเหรี่ยง ใน ต.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี ลักษณะที่สองเป็นชุมชนที่เกิดขึ้นใหม่และเกิดขึ้นมาก คือ ชุมชนที่ผู้ยากไร้ในท้องถิ่นต่าง ๆ หมาดหวังกับการทำมาหากินในถิ่นเดิม เมื่อได้ข่าวว่าที่ใดมีที่ว่าง เปล่าพอให้จับจองได้ก็อพยพเข้าไปหักร้างถางพงเป็นที่ทำกิน การหักร้างถางพงดังกล่าวจำต้อง เข้าไปในเขตป่าลึกจึงมีที่ว่างให้จับจองและไกลจากหูดตาเจ้าหน้าที่ ในกรณีที่เป็นเขตป่าสงวน ประชาชนบางส่วนได้ข่าวเรื่องการจับจองที่ดินจึงตามเข้าไปบ้าง แต่ปรากฏว่าที่ดินได้ถูกจับจอง หมดไปแล้ว ครั้นจะซื้อต่อจากผู้อื่นก็ไม่มีเงิน ประชาชนส่วนนี้จึงไปตั้งหลักแหล่งโดยไม่มีที่ดิน ทำกินมาแต่ต้น“

ดร.เลิศชาย สิริชัย

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ในการปฏิบัติงานในพื้นที่ชุมชน-โรงเรียน ตชด. ในถิ่นทุรกันดารห่างไกล ข้อจำกัดของ พื้นที่ที่ยากในการดำเนินงานจะต้องอาศัยความร่วมมือจากครู ตชด. ที่อยู่ใกล้ชิด เป็นผู้ประสาน งานในการจัดการฝึกวิชาชีพให้ นักเรียน เยาวชน ศิษย์เก่า ประชาชน ส่วนใหญ่จะดำเนินการได้ ในขั้นต้น ในขั้นต่อเนื่องการรับผิดชอบที่จะให้ผู้ฝึกอบรมนำไปใช้ประโยชน์ได้หรือไม่ คือ ความ จำเป็นและโอกาส เมื่อเป็นกิจการกลุ่มอาชีพจะต้องพัฒนาบุคลากรของชุมชน กลุ่มอาชีพให้มื ความรู้ความสามารถในด้านวิชาชีพต่อเนื่องแล้ว ความจำเป็นที่จะต้องให้ความรู้ในการจัดการ ในด้านกิจกรรมต่อเนื่อง เช่น การจัดการเรื่องบรรจภัณฑ์ การพัฒนารูปแบบสีส้น คุณภาพ การควบคุมคุณภาพต่อไป ประการสำคัญที่สุดความร่วมมือ การเอาจริงที่จะนำเอาความรู้ ความสามารถ ทักษะวิชาชีพ ไปฝึกฝนต่อไป เพราะการฝึกระยะสั้นย่อมไม่บังเกิดผลเท่าที่ควร จะต้องไปปฏิบัติซ้ำแล้วซ้ำอีก เกิดทักษะและความชำนาญ ที่ให้เกิดผลผลิตสร้างสรรค์งาน ทั้งนี้ ครูฝึกไม่มีโอกาสและเวลาที่จะอยู่ในพื้นที่ได้ตลอดไป ดังนั้นความสำเร็จที่จะเกิดผลเป็นรูปธรรม

คือ ผู้รับการฝึกอบรม...จะต้องให้ความสำคัญที่จะนำ ความรู้ ความสามารถ ทักษะวิชาชีพ ไปใช้ และฝึกฝนต่อเนื่อง สร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์ มีความต้องการพัฒนาต่อเนื่อง มีความสำนึกที่จะไปใช้งานทั้งทางตรงทางอ้อม...

การฝึกอาชีพในชุมชน-โรงเรียน ตชด. ยังไม่เกิดผลเป็นรูปธรรมต่องานอาชีพ ลดรายจ่าย สร้างงานมีรายได้ กิจกรรมกลุ่มอาชีพ เท่าไรนัก ปัจจัยที่เกิดขึ้นในการปรับเปลี่ยนตามสภาวะของสังคมมาก ปัจจัยที่ไม่เอื้ออำนวยในการฝึกวิชาชีพมีหลายประการ ได้แก่ การไม่เข้าใจในวัตถุประสงค์ระหว่างผู้ดำเนินการ ครู ตชด. นักเรียน เยาวชน ศิษย์เก่า ประชาชน การไม่มีผู้เข้าฝึกอบรมมีเฉพาะเด็กเล็กที่ไม่มีความรับผิดชอบที่จะสร้างสรรค์งานภายหลังการฝึกวิชาชีพ การสื่อสารในเรื่องภาษาถิ่น วัฒนธรรมประเพณีที่ไม่ได้มีการยอมรับขบวนการเทคนิควิธี การหาวิธีการฝึกวิชาชีพที่ไม่เหมาะสม ตลอดจนการพัฒนาประเทศต่อเนื่องจากการฝึกอบรมที่จะสร้างสรรค์งานนำไปใช้ประโยชน์ ในพื้นที่ทุรกันดารห่างไกลประชาชนจะมุ่งเน้นการทำมาหากินที่เป็นประจำและจำเป็นต่อการยังชีพ สำหรับงานวิชาชีพจะสร้างงานจะมีรายได้บ้างก็ตาม แต่การดำรงชีวิตจะต้องใช้ปัจจัยที่หาได้จากท้องถิ่นเพื่อดำรงชีวิตก่อน ในบางอย่างเงินไม่สามารถที่จะจัดซื้อหรือหาปัจจัยทดแทนได้ รวมทั้งการผลิตภัณฑ์ได้มีคุณภาพและราคาต่อการทำงานอย่างอื่นไม่คุ้มค่างัน ทำให้ขาดกระตือรือร้นสนใจ เช่น งานศิลปะหัตถกรรม เป็นต้น

การฝึกวิชาชีพในชุมชน-โรงเรียน ตชด. ได้ดำเนินการมาถึงจะมีปัญหาอุปสรรค การดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายจะต้องใช้เวลาที่จะสร้างสรรค์ฝึกคนให้มี ความรู้ ความสามารถ ทักษะวิชาชีพ ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ทั้งทางตรงทางอ้อม เพื่ออนาคตความจำเป็นที่คนในชุมชน-โรงเรียน ตชด. ได้มีโอกาสการพัฒนาตามความสามารถ การพัฒนาคนในด้านวิชาชีพเปรียบเสมือนการปลูกไม้ผล ในวันนี้เพื่อหวังผลในวันข้างหน้า ความสำเร็จการฝึกวิชาชีพจะต้องได้รับความร่วมมือจาก นักเรียน เยาวชน ศิษย์เก่า ประชาชน ครู ตชด. ครูฝึก และผู้ให้การสนับสนุน ส่งเสริม การดำเนินงานวิชาชีพในชุมชน-โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ที่จะให้ความสำคัญร่วมแรงร่วมใจที่จะช่วยกัน ให้บรรลุวัตถุประสงค์...ให้นักเรียน เยาวชน ศิษย์เก่า ประชาชน ในชุมชน-โรงเรียน ตชด. ให้มีวิชาชีพติดตัวและสามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตัวได้ รวมทั้งการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพตามรูปแบบสหกรณ์ การสร้างงาน เพิ่มรายได้ให้แต่ละครอบครัว ตามความสามารถที่จะพึ่งพาตนเอง ให้พออยู่พอกิน ที่จะสร้างสรรค์เศรษฐกิจความมั่นคงทางสังคมร่วมมือการพัฒนาประเทศชาติตลอดไป

โครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน

จาก การสำรวจของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข พบว่าประชาชนจำนวนมากในภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นโรคคอพอกเนื่องจากการขาดสารไอโอดีน ในปี ๒๕๓๐ พบภาวะคอพอกในเด็กนักเรียนชั้นประถมใน ๑๔ จังหวัดทางภาคเหนือ และจังหวัดเลย โดยเฉลี่ยสูงถึงร้อยละ ๑๒.๐๗ ต่อมาในปี ๒๕๓๑ ได้สำรวจเฉพาะในพื้นที่ที่มีการระบาดรุนแรง ในพื้นที่ดังกล่าวนี้ พบอัตราคอพอกในเด็กนักเรียนสูงถึงร้อยละ ๔๓.๑๑ ซึ่งนับว่าเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของประเทศ กระทรวงสาธารณสุขจึงได้ดำเนินการรณรงค์การควบคุมโรคขาดสารไอโอดีนขึ้นใน ๑๔ จังหวัดภาคเหนือ และจังหวัดเลย และยังได้พบปัญหานี้ในอีก ๑๖ จังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อุทัยธานี และอีก ๗ จังหวัด ทางภาคกลางอีกด้วย จะเห็นได้ว่าประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวใน ๓๙ จังหวัด ประชากรเกือบ ๙ ล้านคน มีโอกาสจะป่วยด้วยโรคนี้ ซึ่งจะมีผลไม่เฉพาะต่อสติปัญญา และการเจริญเติบโตในแต่ละบุคคลเท่านั้น ยังส่งผลไปถึงบุตร ธิดา และต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนและการพัฒนาประเทศด้วย

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญในเรื่องนี้ ได้ทรงพบปัญหานี้ด้วยพระองค์เองในโรงเรียนและพื้นที่หลายแห่งที่เสด็จทรงเยี่ยม โดยเฉพาะเมื่อได้ทรงพบเด็กนักเรียนในโรงเรียน ตชด. และประชาชนในอำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ขาดสารไอโอดีนกันมาก เห็นว่าควรเริ่มดำเนินการเพื่อแก้ปัญหานี้ จึงมีพระราชดำริที่จะช่วยเสริมการทำงานของกระทรวงสาธารณสุขในพื้นที่ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปไม่ถึงยาก และมีประชากรเป้าหมายที่จะต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ ได้แก่ นักเรียนในโรงเรียน ตชด. ซึ่งอยู่ห่างไกลจากการบริการของรัฐ รวมทั้งประชาชนในหมู่บ้านในพื้นที่ดังกล่าวด้วย ถ้าหากมีการดำเนินการควบคุมและป้องกันโรคขาดสารไอโอดีนในประชากรเป้าหมายในพื้นที่เหล่านี้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่องแล้ว ก็จะเป็นการช่วยแก้ปัญหาสาธารณสุขของประเทศต่อไป

โครงการนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะควบคุมและป้องกันโรคขาดสารไอโอดีน ไม่เฉพาะแต่เด็กนักเรียนในโรงเรียน ตชด. เท่านั้น แต่มีเป้าหมายให้ครอบคลุมไปถึงประชาชนที่อยู่ในหมู่บ้านพื้นที่เหล่านี้ด้วย

“...สารไอโอดีนนี้มีความสำคัญต่อสุขภาพอนามัยและคุณภาพชีวิต
ทั้งทางร่างกายและสติปัญญา มันสมอง การเรียนรู้ และการปฏิบัติ
หน้าที่การงานต่างๆทุกด้าน”

พระราชดำรัส

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

การดำเนินงานของโครงการ

โครงการนี้ ได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๓๓ โดยมีการประชุมเพื่อปรึกษาหารือ ถึงการดำเนินโครงการฯ การร่วมมือประสานกันก่อน แล้วจึงได้จัดให้มีการฝึกอบรมครู ๓๗๓ คน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้ทราบปัญหา ความสำคัญของโครงการขาดสารไอโอดีน และความจำเป็นที่จะต้องดำเนินมาตรการป้องกันและควบคุม ให้ความรู้เกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดการขาดไอโอดีน วิธีป้องกัน รักษา การเฝ้าระวัง ตลอดจนสถิติวิธีการตรวจคอ เพื่อดูภาวะการขาดสารไอโอดีนในระยะต่างๆ วิธีการผลิตการใช้เกลือเสริมไอโอดีน การใช้น้ำเสริมไอโอดีน เพื่อป้องกันและรักษาโรคขาดสารไอโอดีน เป็นต้น

จัดให้มีการอบรม โดยวิทยากรจากกองโภชนาการ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข นอกจากนั้น ยังมีการตรวจคอ เพื่อดูภาวะโรคขาดสารไอโอดีนของเด็กนักเรียนโรงเรียน ตชด. โดยมีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่ดำเนินการร่วมกับครู ตชด. และจัดหาโถงใส่น้ำเสริมด้วยไอโอดีน ตามปริมาณที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขแนะนำ ให้เด็กนักเรียนดื่มเป็นประจำ ให้มีการใช้เกลือเสริมไอโอดีน ในการประกอบอาหารในโรงเรียน แจกจ่ายเกลือให้นักเรียนนำกลับไปใช้ที่บ้าน และประชาชนใกล้เคียง ตลอดจนการเผยแพร่ความรู้เรื่องการป้องกันโรคขาดสารไอโอดีน ให้แก่นักเรียนและประชาชนในพื้นที่ใกล้เคียง และเฝ้าระวัง กระตุ้นให้มีการใช้น้ำและเกลือเสริมไอโอดีนอย่างต่อเนื่อง และติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเกลือผสมไอโอดีน จำนวน ๑ ล้านถุง น้ำหนัก ๘๐ ตัน ให้กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนนำไปแจกจ่ายแก่โรงเรียน ตชด. และประชาชนในถิ่นทุรกันดารในอัตรา ๒๐ ถุง/คน/ปี

ผลการดำเนินงานโครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน

จากข้อมูลผลการตรวจภาวะคอพอกในเด็กนักเรียนครั้งที่ ๑ (มี.ย. ๓๘) ประจำปีการศึกษา ๒๕๓๘ พบว่า นักเรียนโรงเรียน ตชด. เป็นโรคคอพอก เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ ๑๗.๔๒ โดยมีโรงเรียนที่มีระดับรุนแรงน้อย ๖๕ โรงเรียน ปานกลาง ๖๔ โรงเรียน และรุนแรงมาก ๓๗ โรงเรียน เมื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจปี ๒๕๓๑ พบสูงถึงร้อยละ ๔๓.๑๑ ในพื้นที่ ๑๔ จังหวัดทางภาคเหนือ

หน่วยแพทย์พระราชทาน

“ในเรื่องของสุขภาพอนามัยนั้น ก็พยายามให้มีการติดตาม เฝ้าระวังโรคต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น ในขณะที่ได้ไปตรวจเยี่ยม นั้น ได้รับความร่วมมือจากหน่วยราชการหลายหน่วย ทั้งทางด้านตำรวจ และทางด้านสาธารณสุข ในการตรวจรักษาโรคของประชาชนที่เข้ามารออยู่ในที่นั้นด้วย ก็ถือว่าเป็นการช่วยชีวิตของคนได้มากเหมือนกัน”

ในระหว่างการเสด็จฯ ติดตามการดำเนินงานโครงการตามพระราชดำริในพื้นที่ทุรกันดาร ทรงพบเห็นราษฎรที่มาเฝ้าฯ รอรับเสด็จ หลายคนเจ็บป่วย และได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แพทย์ส่วนพระองค์ตรวจรักษา แต่ก็ไม่สามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึง และทรงเห็นว่าอาการเจ็บป่วยบางอย่างหากได้รับการรักษาแต่เบื้องต้นก็จะไม่เป็นถึงขั้นรุนแรงอย่างที่พบเห็น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดหน่วยแพทย์ออกบริการตรวจรักษาราษฎรในพื้นที่ที่เสด็จฯ และทรงรับผู้ป่วยที่ยากจนไว้เป็นผู้ป่วยในพระราชานุเคราะห์ด้วย หน่วยแพทย์พระราชทานได้ออกบริการตรวจรักษาตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ๒๕๓๕ เป็นต้นมา การดำเนินงานแต่ละครั้งได้รับการสนับสนุนแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ จากกรมตำรวจและสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดต่างๆ โดยมีสำนักงานโครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นผู้ประสานงานจัดเตรียมเวชภัณฑ์และยาพระราชทาน

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดหน่วยแพทย์พระราชทานออกบริการตรวจรักษาราษฎรครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๓๕ ที่โรงเรียน ตชด. บ้านแม่กลองคี ตำบลโมโกร อำเภอกู่เมียง จังหวัดตาก

“...ในการรับประทานอาหารให้ถูกส่วน ให้พอเหมาะพอควรแล้ว ร่างกายก็แข็งแรง จะไม่เจ็บป่วย ไข้ไม่ไข้ ไม่ต้องเข้าโรงพยาบาล ไม่ต้องหาหมอ”

พระราชดำรัส

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

หน่วยแพทย์พระราชทานได้รับความสนับสนุนบุคลากรจากสำนักงานแพทย์ใหญ่ กรมตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ในพื้นที่ ปฏิบัติงาน โดยมีสำนักงานโครงการส่วนพระองค์พระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นผู้จัดการโครงการและจัดหาเวชภัณฑ์พระราชทาน

ในโอกาสเดียวกัน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้ทรงพระราชทานเงินให้กับโรงพยาบาลต่างๆ ที่มาร่วมออกหน่วยแพทย์พระราชทาน หรือร่วมดำเนินงานในพื้นที่ๆ เสด็จพระราชดำเนิน สำหรับจัดตั้งกองทุนพระราชทานเพื่อสงเคราะห์คนไข้ยากจน ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

“...การใช้วิธีของสิทธิกรณีนี้นี้ ดีที่สุดแล้ว
 เพราะ ว่าผู้ที่ปฏิบัติงานในด้านเกษตรก็จะได้รับ
 ประโยชน์ทั่วถึงทุกคน คือ ไม่ได้แบ่งเป็นนายงาน
 กับลูกจ้าง ไม่ได้แบ่งเป็นพวกที่เงินเดือน
 พวกที่เงินเดือน ทุกคนเป็นนายของตัวเอง แต่เมื่อ
 ทุกคนเป็นนายของตัวเอง ก็ต้องร่วมมือกัน มี
 และนั้นก็ไม่มีอหิยา ไม่มีระเหยิบ ก็จะไม่กลายเป็นสิ่ง
 ที่ไม่ดี เพราะ ว่าจะต้องมีการเยียดเยียนกัน ถ้าทุก
 คนร่วมมือกันดี เจ็ดว่าทุกคนก็ได้รับความสุข
 ความมั่นคงได้...”

(พระบรมราชโองการ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวโรกาสที่ผู้นำสิทธิกรณีการเกษตร สิทธิกรณินิยม และสิทธิกรณ
 ประมงทั่วประเทศ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ณ ศาลาดุสิดาลัย วันพฤหัสบดีที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๒๔)

โครงการส่งเสริมสหกรณ์

“...สหกรณ์แต่ละแห่ง จะดำเนินงานบรรลุเป้าหมายได้สมบูรณ์เพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถ และคุณสมบัติของมวลสมาชิก อย่างหนึ่ง สมาชิกสหกรณ์ควรจะต้องมีความรู้ความเข้าใจอันชัดเจนตรงกัน ในเรื่องการสร้างสรรค์ประโยชน์และความเจริญส่วนรวม แล้วมุ่งมั่นประกอบการ เพื่อประโยชน์และความเจริญนั้น อย่างเข้มแข็งเหนียวแน่น และพร้อมพรักอีกอย่างหนึ่ง จะต้องมีวินัยเคร่งครัดและสม่ำเสมอในอันที่จะปฏิบัติตัวปฏิบัติงาน ตามระบบและระเบียบแบบแผนของสหกรณ์ พร้อมกันต้องกระตือรือร้นสนใจ ที่จะแสวงหาความรู้และฝึกฝนตนเองให้คล่องแคล่ว แยกคาย ในการประสานงาน ประสานประโยชน์กับทุก ๆ ฝ่าย และสำคัญที่สุด จะต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต มีความจริงใจและเมตตากรุณาต่อกัน ไม่เอารัดเอาเปรียบกัน แม้ว่าจะมีช่องทางหรือมีโอกาสอันควรให้ทำได้...”

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเล็งเห็นว่าการปลูกฝังหลักการสหกรณ์แก่เด็กและเยาวชนโดยเริ่มจากโรงเรียนเป็นอันดับแรก จะก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมแรงร่วมใจในกลุ่มของเด็กนักเรียน ตลอดจนจนครูและประชาชนในท้องถิ่นอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม การรวมกลุ่มกันในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น จึงมีพระราชดำริให้ดำเนินการสหกรณ์ในโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารขึ้น โดยให้กรมส่งเสริมสหกรณ์ ส่งเสริมวิธีการสหกรณ์ ให้แพร่หลายไปยังเด็กนักเรียน ด้วยการจัดวิชาสหกรณ์เสริมในหลักสูตรของโรงเรียน ส่งเสริมกิจกรรมสหกรณ์ของโรงเรียนโดยมุ่งเน้นการสร้างพฤติกรรมสหกรณ์ให้เกิดขึ้น ไม่ใช่มุ่งทำธุรกิจการค้าเพื่อผลกำไร

"โรงเรียนจะเป็นตัวกลางได้ในการซื้อขาย เพราะฉะนั้นจึงได้เชิญให้ทางด้านการส่งเสริม สหกรณ์ มาช่วยกันคิดว่ามีวิธีไหนที่จะฝึกงานในด้านการสหกรณ์ เรื่องนี้ก็เหมือนกันที่แบ่งเป็น ๒ ทาง คือทางแรกที่ตั้งใจจะให้เป็นการฝึกนักเรียนให้มีความรู้ มีความเคยชินกับระบบการทำงาน ร่วมกันตามแบบสหกรณ์ ฝึกตั้งแต่เป็นเด็กเล็กๆ ได้ขึ้นไป ต่อมาก็ถ้าเป็นชาวบ้านเป็นราษฎรเดิม ที่แล้วก็จะได้เข้าใจหลักการและเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์ใหญ่ต่อไปได้"

เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๓๔ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชกระแสกับ พล.ต.อ.สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ อธิบดีกรมตำรวจ ณ โรงเรียน ตชด. บ้านภูต่าง อำเภอบ้านโคก จังหวัดอุดรธานี ให้ดำเนินการสหกรณ์ในโรงเรียน ตชด. เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๓๔ ทรงมีพระราชกระแสกับอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ ณ พระตำหนัก จิตรลดารโหฐาน ให้ส่งเสริมวิธีการสหกรณ์ให้แพร่หลายไปยังเด็กนักเรียนในโรงเรียน ตชด. และ เสด็จทรงเยี่ยมโรงเรียน ตชด. ในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๓๔ พระองค์ได้มีพระราชกระแสให้ขยายการส่งเสริมสหกรณ์ไปยังกลุ่มเป้าหมายอื่นๆ ในดินทุรกันดาร ที่โรงเรียน ตชด. ตั้งอยู่ คือศิษย์เก่าของโรงเรียน ตชด. ที่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ ผู้ปกครอง นักเรียนและราษฎรในท้องถิ่นด้วย

กรมส่งเสริมสหกรณ์โดยความร่วมมือและประสานงานกับกรมตำรวจและกองบัญชาการ ตำรวจตระเวนชายแดน จึงได้จัดทำโครงการ ส่งเสริมสหกรณ์ในโรงเรียน ตชด. เพื่อสนอง พระราชดำริดังกล่าว

แนวคิดในการส่งเสริมสหกรณ์ในถิ่นทุรกันดารตามแนวชายแดน

ปัญหาที่สำคัญยิ่งของประชาชนในถิ่นทุรกันดารคือความยากจน การแก้ไขปัญหที่สำคัญประการหนึ่งคือ การสนับสนุนให้จัดตั้งสหกรณ์ในพื้นที่เหล่านั้น เพื่อให้ประชาชนเกิดความร่วมมือ มีความรับผิดชอบร่วมกันในการช่วยเหลือซึ่งกันและกันและช่วยตนเอง เพื่อการแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่จะยังให้เกิดผลประโยชน์ร่วมกัน อาทิ การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มราคาผลผลิต การประหยัดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน การพัฒนาคุณภาพชีวิตของครอบครัวและชุมชน การปรับปรุงและรักษาสภาพแวดล้อม ฯลฯ โดยการปลูกฝังความรู้ในเรื่องหลักการและวิธีการสหกรณ์แก่เด็กนักเรียนในโรงเรียน ตชด. เป็นลำดับแรก เพื่อจะได้เป็นกำลังของชาติในการพัฒนาครอบครัวและชุมชนให้เจริญก้าวหน้าต่อไป แล้วจะแพร่ขยายไปสู่ประชาชนในพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อให้เกิดความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจ ระหว่างเยาวชน ครู ผู้ปกครอง และประชาชนในท้องถิ่นอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องโดยการส่งเสริมการรวมกลุ่มของบุคคลเหล่านี้ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ด้วยวิธีการสหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการที่ประชาชนจะร่วมกันพัฒนาชุมชนของตนให้มีความเอื้อเฟื้อต่อกัน เพื่อการดำรงชีวิตที่ดีงาม

ผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมสหกรณ์

การดำเนินงานโครงการส่งเสริมสหกรณ์ มีเป้าหมายที่จะให้ความรู้เกี่ยวกับหลักและวิธีการสหกรณ์ ด้วยการส่งเสริมให้มีการปฏิบัติจริง ในการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า ระดับความรู้ในหลักและวิธีการสหกรณ์ของนักเรียนชั้น ป.๔ ป.๕ และ ป.๖ อยู่ในเกณฑ์น่าพอใจถึง ๙๘.๐๑% มีเพียง ๑.๙๙% เท่านั้นที่อยู่ในเกณฑ์ไม่น่าพอใจ โดยมีจำนวนสมาชิกสหกรณ์ร้านค้าทั่วประเทศ (ในปี ๒๕๓๗) จำนวน ๑๒,๑๙๗ คน จำนวนหุ้นทั้งสิ้น ๑๑๐,๑๑๘ หุ้น มียอดขายทั้งสิ้น ๒,๖๘๘,๓๕๘ บาท มีกำไรในภาพรวมเท่ากับ ๓๙,๑๖๘ บาท

นอกจากการดำเนินงานสหกรณ์ร้านค้าแล้ว ยังจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ใน ๑๑ โรงเรียน หรือคิดเป็นร้อยละ ๙.๖ ของโรงเรียน ดชด. ทั้งหมด

“สหกรณ์นั้นเป็นปัจจัยประกอบการที่ดี มี
ประสิทธิภาพ สำหรับการพัฒนาอาชีพ และฐานะ
ความเป็นอยู่ ของคนส่วนใหญ่ในแผ่นดิน ซึ่งเป็น
ชาวบ้านเป็นพ่อค้าแม่ค้าเป็นชาวไร่ชาวนาธรรมดา
จุดหมายสำคัญใหญ่ยิ่งของสหกรณ์อยู่ที่ความเจริญ
และความมั่นคงเป็นปีกแผ่นของงาน ของมวล
สมาชิก”

(พระราโชวาท สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานแก่ สมาชิกผู้เลี้ยงโคนมแห่งประเทศไทย
และสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ณ โครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา วันศุกร์ที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๓๔)

โครงการกองทุนสหกรณ์โรงเรียน ตชด.

โรงเรียน ตชด. เริ่มดำเนินงานโครงการส่งเสริมสหกรณ์ในโรงเรียน ตชด. ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มาตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ด้วยทรงเล็งเห็นว่า การปลูกฝังหลักการสหกรณ์แก่เด็กและเยาวชน โดยเริ่มจากโรงเรียนเป็นอันดับแรก จะก่อให้เกิดความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจ ในกลุ่มของเด็กนักเรียน ตลอดจนครู และประชาชน ในท้องถิ่นอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม การรวมกลุ่มกันในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น

การดำเนินงานที่ผ่านมา มุ่งส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับหลักการ วิธีการสหกรณ์ แก่เด็กนักเรียน โดยการสอนวิชาสหกรณ์ในโรงเรียนทุกโรงเรียน ทั่วทุกภาค เนื่องจากโรงเรียน ตชด. ตั้งอยู่ในพื้นที่ทุรกันดารห่างไกลคมนาคม ประชาชนมีรายได้ค่อนข้างต่ำ การจัดตั้งร้านค้าสหกรณ์ในระยะเริ่มต้นจึงประสบปัญหาขาดแคลนเงินทุน ทั้งในการดำเนินงานเบื้องต้น เช่น การก่อสร้าง และการปรับปรุงอาคาร การจัดซื้อครุภัณฑ์ที่จำเป็น รวมทั้งเงินทุนหมุนเวียนเพื่อจัดซื้อสินค้ามาจำหน่าย

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน จึงได้จัดการรณรงค์เพื่อจัดตั้งกองทุนสหกรณ์ในโรงเรียน ตชด. ขึ้น เพื่อส่งเสริมงานสหกรณ์ของโรงเรียนในสังกัด ให้บังเกิดผลสำเร็จตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยได้รับสนับสนุนทุนดำเนินการ และเงินทุนหมุนเวียนส่วนหนึ่งจาก พิระยานุเคราะห์มูลนิธิ สำหรับโรงเรียน ตชด. ทั่วประเทศ ปีละ ๑,๗๐๐,๐๐๐ (หนึ่งล้านเจ็ดแสนบาทถ้วน) เป็นระยะเวลา ๕ ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๘-๒๕๔๒ รวมเป็นเงิน ๘,๕๐๐,๐๐๐ บาท (แปดล้านห้าแสนบาทถ้วน)

หนูเป็นเหรียญของสหกรณ์ร้านค้าโรงเรียน ตชด.มา ๓ ปีแล้ว มีความเข้าใจหลักการและวิชาการสหกรณ์คิดว่ามีประโยชน์ต่อชุมชนมาก ก่อให้เกิดความสามัคคี ร่วมมือช่วยเหลือกัน โดยใช้ระบบประชาธิปไตย ให้รู้จักแบ่งปันผลกำไรให้สมาชิกอย่างเป็นธรรม ช่วยดูแลร้านค้าร่วมกัน ทำให้เกิดความเสียสละ ซื่อตรงต่อกติกา หน้าที่ และซื่อตรงต่อตนเอง ที่โรงเรียนของหนูสมาชิกถือหุนๆ ละ ๑ บาท จะคนละกี่หุนก็ได้ปีที่ผ่านมามีผลหุนละ ๐.๕๐ บาท หนูรู้สึกภูมิใจที่ได้รับหน้าที่นี้ ครูบอกหนูว่า โครงการนี้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงโปรดให้ดำเนินการในโรงเรียน ตชด. หนูคิดว่าเป็นพระมหากษัตริย์คุณอันหาที่สุดมิได้

ด.ญ.สุกัญญา บุญมากุล อายุ ๑๒ ปี
นักเรียนชั้น ป.๖ โรงเรียน ตชด.บ้านคลองตะเคียนชัย
ต.ตาหลังใน อ.วังน้ำเย็น จว.สระแก้ว

โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

ด้วยสายพระเนตรอันยาวไกลของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงห่วงใยคุณภาพชีวิตของราษฎรที่ต้องพึ่งพาธรรมชาติและอยู่ในระบบนิเวศน์ที่สมบูรณ์ จึงทรงตั้งมั่นพระราชหฤทัยที่จะปลูกฝังเด็กและเยาวชนให้มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ดังพระราชดำรัสว่า "...ต่อไปในอนาคตอาจจะมีอะไรที่สำคัญยิ่งขึ้นก็ได้ เช่นที่เราคิดถึงในเรื่องว่าให้นักเรียนในบางโรงเรียน ๒-๓ โรงเรียน ให้มีการดูแลสมบัติของส่วนรวม เช่นเรื่องของสิ่งแวดล้อม เป็นต้น..."

ความเป็นมาของโครงการ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมโรงเรียน ตชด. บำรุงที่ ๑๐๗ บ้านห้วยจะค่าน ตำบลปิงโค้ง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๐ ทรงมีพระราชดำริให้ดำเนินการปลูกฝังการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้แก่เด็กนักเรียน และให้โรงเรียนปลูกสะเดา ซึ่งนอกจากจะสามารถนำมาประกอบเป็นอาหารอาศัยเป็นร่มเงาแล้ว เมล็ดสะเดายังใช้ในการป้องกันกำจัดแมลงในผักได้ด้วย ซึ่งไม่มีพิษตกค้างและทำลายสภาพแวดล้อมเหมือนสารเคมีต่างๆ ไป จากพระราชดำริดังกล่าวโครงการนี้ได้ขยายออกไปยังโรงเรียน ตชด. ทั่วประเทศ และมีโครงการอื่นๆ เพิ่มขึ้นอีกด้วย เช่น การส่งเสริมให้มีการปลูกหญ้าแฝก เพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำและโครงการปลูกป่าชุมชน เป็นต้น

โครงการนี้จัดตั้งขึ้นเพื่อให้เด็กเยาวชนรวมทั้งประชาชนในพื้นที่ที่มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งการรักษาสภาพแวดล้อมในชุมชน เช่น การดูแลรักษาป่าไม้ การปลูกสวนป่า การปลูกหญ้าแฝกเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ การปลูกสะเดาเพื่อนำมาใช้เป็นสารป้องกันศัตรูพืช การปลูกป่าและดูแลรักษาป่าไม้ รอบๆ ชุมชน

ผลการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นโครงการที่เน้นให้เยาวชน และประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ จากผลการประเมินความรู้ความเข้าใจของนักเรียนด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ประจำปี ๒๕๓๗ พบว่า โรงเรียนที่มีระดับความรู้ของนักเรียนน่าพอใจ มีอยู่ ๙๕.๔๘% ในส่วนของกิจกรรมป่าชุมชน ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมหลักของโครงการในปี ๒๕๓๗ มีอยู่ทั้งสิ้น ๑๐๒ แห่ง (ข้อมูลรวมกำลังอยู่ในระหว่างดำเนินงาน) สำหรับผลการดำเนินงาน ในปี ๒๕๓๗ มีพื้นที่ป่าชุมชน ๔๒ แห่งทั่วประเทศ โดยมีพื้นที่เฉลี่ย ๑๘๑.๙๓ ไร่/แห่ง โดยร้อยละ ๙๐.๔๘ (๓๘ แห่ง) เป็นป่าชุมชนที่สมบูรณ์อยู่แล้ว เพียงแต่เข้าไปจัดการดูแลรักษา และมีเพียงร้อยละ ๙.๕๒ (๔ แห่ง) ที่เป็นป่าปลูกใหม่

ในการดำเนินงานป่าชุมชนดังกล่าว มีการจัดตั้งคณะกรรมการ เพื่อช่วยกันดูแลรักษา กำหนดขอบเขตกติการ่วมกัน ให้มีการสำรวจพันธุ์ไม้ จัดทำป้ายโครงการ ป้ายวิชาการ มีรายชื่อพันธุ์ไม้ ชื่อวิทยาศาสตร์ ชื่อพื้นบ้าน พร้อมทั้งประโยชน์ มีการปลูกป่าธรรมชาติ อนุรักษ์สัตว์ป่า นำนักเรียนเข้ามาทัศนศึกษา จัดทำแผนผังของป่าชุมชน ฯลฯ ในรอบปีที่ผ่านมาโรงเรียนต่างๆ ได้ดำเนินงานไปตามแผนที่กำหนดอีกทั้งมีการใช้ประโยชน์ เช่น มีโรงเรียนร้อยละ ๖๗.๐๕ นำนักเรียนเข้าไปทัศนศึกษา มีป่าชุมชนร้อยละ ๘๐.๙๕ ที่ชาวบ้านเข้าไปหาของป่า และร้อยละ ๕๙.๕๒ ที่ชาวบ้านเข้าไปใช้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

การดำเนินงานเรื่องป่าชุมชน

ด้วยราษฎรบนพื้นที่สูงและห่างไกลคมนาคมในถิ่นทุรกันดาร ดำรงชีพและมีวิถีชีวิตที่พึ่งพาอาศัยทรัพยากรจากแหล่งธรรมชาติ ที่ได้จากป่าไม้ แหล่งน้ำ และพื้นดินที่ทำกินบริเวณเชิงเขาและที่ลาดชัน เมื่อประชากรเพิ่มมากขึ้น และมีความจำเป็นทางเศรษฐกิจบีบคั้น ทำให้ราษฎรเข้าไปบุกรุกถางเผาป่า เพื่ออยู่อาศัยและขยายพื้นที่ทำไร่เลื่อนลอยเป็นจำนวนมาก เมื่อสภาพป่าไม้หมดไป ทำให้สภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลงฝนที่ไม่ตกต้องตามฤดูกาลเกิดภาวะแห้งแล้งระยะยาวนาน เมื่อมีฝนตกน้ำจะไหลป่าจากที่สูงลงมาอย่างรุนแรง ได้เกิดการพังทลายของหน้าดินเป็นจำนวนมาก ไหลป่าลงมาทับถมทำให้แม่น้ำลำธารตื้นเขินและพื้นที่ทำกินขาดความอุดมสมบูรณ์ซึ่งจะมีผลต่อชีวิต ความเป็นอยู่ของเขาเหล่านั้น ต่อไปในอนาคต และมีผลกระทบที่เห็นได้ชัดต่อประชาชนทั่วประเทศโดยส่วนรวม

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงห่วงใยและตระหนักในปัญหาดังกล่าว และได้ประจักษ์ด้วยพระองค์เอง จากการติดตามโครงการพระราชดำริในโรงเรียน ตชด. ทราบว่าสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปในทางเสื่อมโทรม ป่าไม้ถูกทำลาย และเกิดปัญหาขาดแคลนน้ำ เพื่อการอุปโภค-บริโภคมากขึ้น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ดำเนินงานโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อเป็นการปลูกฝังให้เด็กและเยาวชน ตลอดจนประชาชน มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสามารถนำผลิตผลที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ มาใช้ในการดำรงชีพได้อย่างเหมาะสม เช่น สมุนไพร ต่างๆ เป็นต้น

การดำเนินงานดังกล่าวเป็นไปอย่างมีรูปธรรมชัดเจนยิ่งขึ้น โดยสำนักงานโครงการส่วนพระองค์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ร่วมกับกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน โดยการสนับสนุนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้จัดให้มีการดำเนินงาน “ป่าชุมชน” ขึ้น เพื่อสนองพระราชดำริดังกล่าว โดยมีระยะเวลาดำเนินงาน ๓ ระยะ รวม ๓ ปี (๒๕๓๗-๒๕๓๙) เพื่อจัดทำป่าชุมชนตามแนวบริเวณชายแดนของประเทศ ให้ได้ครบพื้นที่โรงเรียน ตชด.ทุกแห่ง

การดำเนินงานเรื่องป่าชุมชน มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนและประชาชนมีส่วนร่วมในการปลูกสร้างป่าชุมชน ร่วมดูแลรักษา และร่วมกันใช้ประโยชน์ ตามศักยภาพของชุมชน เป็นการอนุรักษ์ป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติ ในรูปแบบป่าชุมชนและสวนเกษตร มีการปลูกป่าทดแทนในพื้นที่ที่มีสภาพเสื่อมโทรม และสงวนรักษาพื้นที่อุดมสมบูรณ์ไว้ มุ่งเน้นให้ประชาชนทั่วไปรู้จักการใช้ทรัพยากรจากป่าไม้อย่างประหยัดและคุ้มค่า โดยแนวทางการดำเนินงานมีการกำหนดขอบเขตพื้นที่ป่าชุมชน ดำเนินการปลูกต้นยูคาลิปตัส สำหรับเป็นรั้วธรรมชาติตามแนวเขตพื้นที่ป่าที่กำหนดขึ้น แล้วจัดการปลูกป่าเสริมให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และปลูกพืชสมุนไพรพันธุ์ไม้ป่าที่กินได้และที่ใช้ประโยชน์ ดำเนินการอนุรักษ์สัตว์ป่า และจัดการปลูกหญ้าแฝก เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำด้วยวิธีธรรมชาติ จัดทำระบบการให้น้ำอย่างเหมาะสม วางกำหนดกฎระเบียบการดำเนินงาน การใช้ประโยชน์ร่วมกันของป่าชุมชน เป็นต้น

ค่าใช้จ่ายตามโครงการนี้ เป็นเงินพระราชทานของสมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี สำหรับนำไปจัดทำป้ายโครงการ ป้ายวิชาการสำหรับให้ความรู้ และค่าใช้จ่ายจ่ายทั่วไปสำหรับ ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ มีโรงเรียน ดชด.ที่เข้าร่วมโครงการ ๖๐ โรงเรียน และกำหนดพื้นที่ปลูกป่าชุมชน จำนวน ๔,๗๑๒ ไร่

โรงเรียน ตชด.

กับการอนุรักษ์ดินและน้ำ

นายบุญรักษ์ สืบศิริ

อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงตระหนักถึงภาพปัญหาความเสื่อมโทรมของผืนดินอันเป็นผลจากการที่ผืนหน้าดินถูกกัดเซาะจากฝนที่ตกลงมาชะล้างดิน ทำให้ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ และบางครั้งยังเกิดประเภทดินพังทลาย ก่อให้เกิดความเสียหายต่อพื้นที่ทำการเกษตรและต่อทรัพยากรดินและน้ำ จึงทรงมีพระราชดำริ ให้ทดลองใช้หญ้าแฝกในการอนุรักษ์ดินและน้ำ เนื่องจากเป็นวิธีการที่ใช้เทคโนโลยีแบบง่ายๆ เกษตรกรสามารถดำเนินการได้เอง ทั้งยังไม่ต้องดูแลรักษาหลังจากปลูกมากนัก และประหยัดค่าใช้จ่ายมากกว่าวิธีอื่นๆ ด้วย

นับแต่มีพระราชดำริในการนำหญ้าแฝกมาใช้ในการอนุรักษ์ดินและน้ำ ทำให้หน่วยงานต่างๆ ตระหนักถึงความสำคัญในการอนุรักษ์ดินและน้ำ กรมพัฒนาที่ดินเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ได้รับสนองพระราชดำริ โดยดำเนินการศึกษาเรื่องหญ้าแฝกและคัดเลือกพันธุ์ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ไปพร้อมๆ กัน เพื่อจะได้นำไปส่งเสริม และขยายพันธุ์ในพื้นที่ต่างๆ ตลอดจนทำหน้าที่เป็นศูนย์หลักในการแจกจ่ายพันธุ์ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความยุ่งยากหรือใช้พันธุ์ผิดกลายเป็นวัชพืชได้

หญ้าแฝกเป็นพืชที่ขึ้นอยู่ตามธรรมชาติ กระจายตามภาคต่างๆ ทั่วประเทศ จากที่ลุ่มจนถึงที่ดอน และสามารถขึ้นได้ในดินเกือบทุกชนิด เจริญเติบโตโดยการแตกอย่างรวดเร็ว หากนำมาปลูกติดต่อกัน เป็นแนวยาวขวางแนวลาดเทของพื้นที่ กอซึ่งอยู่เหนือดินจะแตกติดต่อกันเหมือนรั้วต้นไม้ สามารถกรองเศษพืชและตะกอนดิน ซึ่งถูกน้ำชะล้างพัดพามาตกทับถมติดอยู่กับกอหญ้า และเกิดเป็นคันดินตามธรรมชาติได้ ระบบรากไม่เป็นอุปสรรคต่อพืชที่ปลูกข้างเคียง สามารถช่วยให้ดินมีความชื้น และรักษาหน้าดินให้เป็นดินที่เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจได้

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เป็นหน่วยงานหนึ่งใน ๑๖ หน่วยงาน ที่ได้ดำเนินการปลูกและขยายพันธุ์หญ้าแฝกขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบของหน่วย รวมทั้งโรงเรียน ตชด. ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ เพื่อสนองตามพระราชดำริ ที่ผ่านมามกรมพัฒนาที่ดินได้รับการประสานงานเป็นอย่างดีจากตำรวจตระเวนชายแดน ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

สำหรับการปลูกและขยายพันธุ์หญ้าแฝกในโรงเรียน ตชด. ในปี ๒๕๓๘ นั้น ทราบว่า ตำรวจตระเวนชายแดนดำเนินการไปแล้ว ๓๐ โรงเรียน และกำลังจะขยายผลไปโรงเรียน ที่เหลืออยู่จนครบ ๑๘๕ โรงเรียน เหตุที่เลือกโรงเรียน ตชด. เป็นพื้นที่เป้าหมายในการเผยแพร่และสาธิต ก็เพื่อให้ประชาชนได้มีความรู้ เข้าใจและเห็นคุณประโยชน์ของหญ้าแฝก ในการอนุรักษ์ทรัพยากรดินและน้ำ โดยส่งเสริมให้ปลูกรอบขอบสระน้ำ เพื่อกรองตะกอนดิน ปลูกในสวนผลไม้ ปลูกตามขอบบ่อเลี้ยงปลา อ่างเก็บน้ำ และพื้นที่ตามลำห้วยธรรมชาติ เป็นต้น โรงเรียน ตชด. บางโรงปลูกหญ้าแฝกควบคู่กับโครงการปลูกป่าชุมชน และโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ซึ่งเป็น

โครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อเป็นการปรับปรุงคุณภาพดิน ให้เกิดการร่วนซุย ทำให้ดินเกิดความชุ่มชื้น และใบของหญ้าแฝกมาคลุมดินในการทำการเกษตรและทำปุ๋ยหมักด้วย

ดังนั้นหญ้าแฝกนับได้ว่ามีประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นการป้องกันการพังทลายของหน้าดิน ซึ่งโรงเรียน ตชด. ที่มีการดำเนินการปลูกขยายพันธุ์หญ้าแฝกนับว่าเป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้ไปสู่ประชาชน และชุมชนใกล้เคียง อันจะเกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้เพื่อสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น และเหนือสิ่งอื่นใดก็จะพัฒนา และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามแนวพระราชดำริของพระบิดาแห่งสิ่งแวดล้อมอันเป็นที่รักยิ่งของปวงชนชาวไทยต่อไป

การสนับสนุนของหน่วยงาน

กรมส่งเสริมการเกษตร ได้สนับสนุนในกิจกรรมต่างๆ ดังนี้ ส่งเสริมการปลูกพืชไร่ พืชผักสวนครัว และไม้ผล ส่งเสริมการดำเนินงานด้านเคหะกิจ เช่น การแปรรูปอาหาร การถนอมอาหาร การให้ความรู้ด้านโภชนาการ เป็นต้น ส่งเสริมกิจกรรมยุวชนเกษตร ส่งเสริมอาชีพกลุ่มแม่บ้านการเกษตร ฝึกอบรมด้านการเกษตรแก่ครู ตชด. จัดสัมมนาทำแผนการผลิต

กรมประมง ได้สนับสนุนพันธุ์ปลา อาหารปลา การชุดบ่อปลา อบรมให้ความรู้ในการ เลี้ยงปลา และการใช้ประโยชน์จากปลา แก่ครูและนักเรียน

สถาบันราชภัฏ ได้สนับสนุนการจัดอบรมครูโรงเรียน ตชด. นิเทศติดตามผล ประเมินผล การดำเนินงาน จัดสัมมนาผู้ประสานงาน จัดนิทรรศการและประชาสัมพันธ์โครงการ การจัดห้องสมุดในโรงเรียน ตชด. การจัดชั้นเรียนอนุบาล และจัดส่งนักศึกษาไปทำการสอน

กรมอาชีวศึกษา ได้ดำเนินการฝึกอาชีพให้แก่ นักเรียน ศิษย์เก่า เยาวชน ประชาชน ในชุมชนที่ตั้งโรงเรียน ตชด.

กรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้ดำเนินการจัดการสัมมนา และฝึกอบรมการสหกรณ์แก่ครู
 ตชด. และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ แนะนำการสอนวิชาสหกรณ์แก่ศิษย์เก่า ผู้ปกครองและประชาชน ใน
 เขตชุมชนที่โรงเรียน ตชด. ตั้งอยู่

กรมอนามัย ได้สนับสนุนเกลือเสริมไอโอดีน แก่โรงเรียน ตชด. จัดให้มีการเฝ้าระวังโรค
 ขาดสารไอโอดีน และจัดอบรมครูอนามัยในโรงเรียน ตชด.

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน จัดกำลังพลปฏิบัติงานและทำหน้าที่เป็นครู ตชด. ในโรงเรียน ตชด. และประสานการปฏิบัติงานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและได้ดำเนินการซ่อมแซมอาคารเรียน จัดหาวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียน การสอน วัสดุอุปกรณ์งานบ้านงานครัว วัสดุอุปกรณ์การเกษตร เครื่องแบบนักเรียน วัสดุเครื่องปรุงอาหาร ยาและเวชภัณฑ์ น้ำมันเชื้อเพลิง จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน จัดหาวัสดุอุปกรณ์ประจำศูนย์ และมีกองทุนอาหารกลางวัน ในโรงเรียน ตชด. โดยได้รับการสนับสนุนเงินกองทุนอาหารกลางวันจากกระทรวงศึกษาธิการ (คนละ ๕ บาท/คน/วัน)

สำนักพระราชวัง ดำเนินการบริหารโครงการ ได้แก่ การพัฒนาบุคลากร การจัดนิทรรศการ การประชุมสัมมนา การจัดทำเอกสารเผยแพร่โครงการ การจัดทำระเบียบข้อมูล เป็นต้น และได้รับเงินพระราชทานจาก สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการจัดซื้อแบ่งถั่วเหลืองและน้ำตาลทราย ดำเนินงานหน่วยแพทย์พระราชทาน ค่าใช้จ่ายนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ จัดของพระราชทานไปยังพื้นที่ต่างๆ ดำเนินงานโครงการป่าชุมชน สนับสนุนเมล็ดพันธุ์พืชพระราชทาน เป็นต้น

“การปฏิบัติงานในโรงเรียน ตชด. มีสถาบันหลายแห่งได้ให้ความร่วมมือกันมาโดยตลอด และไม่เคยทอดทิ้งพวกเรา ที่เห็นได้ชัดก็มีสถาบันราชภัฏทั่วประเทศ ที่มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการพัฒนาด้านบุคลากร โดยเฉพาะครู ตชด. หากไม่มีเหตุการณ์พลิกผันไปเป็นอย่างอื่น ครู ตชด. จะได้เข้าศึกษาเพิ่มเติม และรับปริญญาจากสถาบัน เป็นกรณีพิเศษอีกจำนวนไม่น้อย ปัจจุบันมีครู ตชด. ได้สมัครเข้าเรียนแล้วทั่วประเทศเกือบ ๒๐๐ นาย ดังนั้นจึงมั่นใจได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียน ต่อไปคงไม่ด้อยกว่าโรงเรียนอื่นในกลุ่ม และเมื่อครูได้รับปริญญาดังกล่าวแล้ว หน่วยจะได้สนับสนุนให้ได้รับความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานกันต่อไป”

พล.ต.ท.โกวิท วัฒนะ

ผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

นอกจากนั้น ยังมีหน่วยราชการและภาคเอกชน เช่น กรมปศุสัตว์ กรมสามัญศึกษากกรมการศึกษานอกโรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมการปกครอง กรมตำรวจ และองค์กรเอกชนอีกจำนวนมากที่ให้การสนับสนุนโครงการ

จากการดำเนินงานโครงการตามพระราชดำริ ตั้งแต่ปี ๒๕๒๓ ด้วยการทดลองทำโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันเพียง ๑ โครงการ ในโรงเรียน ตชด. ๓ โรงเรียน โครงการตามพระราชดำริ ก็ได้ขยายมีการพัฒนาขึ้นเป็นลำดับจนถึงปัจจุบันมีโครงการทั้งสิ้น ๗ โครงการ และครอบคลุมโรงเรียน ตชด. ใน ๓๙ จังหวัด ทั่วทุกภาคของประเทศทั้งหมด ๑๔๕ โรงเรียน ด้วยวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชน และเมื่อปี ๒๕๓๕ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดหน่วยแพทย์พระราชทานขึ้น เพื่อบริการตรวจรักษาราษฎร ในระหว่างที่เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมโครงการฯ และราษฎร ในโรงเรียน ตชด. นอกจากนี้ ส่วนราชการและหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เป็นการก่อให้เกิดรูปแบบการประสานงานที่ดีระหว่างหน่วยงานต่างๆ

รพช.สนองโครงการพระราชดำริ โรงเรียน ตชด.

นายเฉลิม พรหมเลิศ
เลขาธิการเร่งรัดพัฒนาชนบท

สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย มีภารกิจในการแก้ปัญหาในชนบทที่ห่างไกลทุรกันดาร โดยใช้กลยุทธ์การพัฒนาชนบทแบบ “ผสมผสาน” คือพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การก่อสร้างถนน สะพาน อ่างเก็บน้ำ สระน้ำ บ่อน้ำบาดาล ฯลฯ ควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ การรวมกลุ่มชาวชนบทในบริเวณสิ่งก่อสร้างที่ รพช.ดำเนินการ แล้วจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพและรายได้ให้ชาวชนบท มีสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นจากลักษณะการดำเนินงานดังกล่าวของสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท หรือ รพช.ซึ่งมีขอบเขตการปฏิบัติงานครอบคลุมทุกจังหวัดทั่วประเทศ ยกเว้นกรุงเทพฯ จึงมีโอกาสนองโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโรงเรียน ตชด. ในหลายจังหวัดทั่วประเทศ

ทั้งนี้โครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในความรับผิดชอบของสำนักงาน รพช. เป็นโครงการที่เริ่มต้นจากสมเด็จพระเทพฯ เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมพสกนิกรในท้องถื่นทุรกันดาร แล้วทรงมีพระกระแสรับสั่งผ่านองคมนตรี ราชเลขาฯ นายกรัฐมนตรี หรือผู้ตามเสด็จให้จัดทำโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของราษฎร ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาเห็นว่า สำนักงาน รพช.เป็นหน่วยงานที่มีขีดความสามารถและเหมาะสมที่จะจัดทำโครงการสนองพระราชดำริได้ จึงแจ้งให้สำนักงาน รพช.ดำเนินการหรือทรงมีรับสั่งให้สำนักงาน รพช.จัดทำโครงการต่างๆ เพื่อสนองพระราชดำริ หรือเป็นโครงการที่มีหน่วยราชการอื่นรับผิดชอบอยู่แล้ว และแจ้งให้สำนักงาน รพช.เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาในภายหลัง

โรงเรียน ตชด. นเรศวรป่าละอู

โรงเรียน ตชด. นเรศวรป่าละอู ตำบลห้วยสัตว์ใหญ่ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นโรงเรียน ตชด. แห่งหนึ่ง ที่สำนักงาน รพช.ได้ให้การสนับสนุน โดยอยู่ในเขตปฏิบัติงานของศูนย์ปฏิบัติการ รพช.ปราณบุรี โรงเรียนแห่งนี้ ได้ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๖ โดยได้รับหนังสือร้องขอให้จัดตั้งจาก นายคะ ปัญญาหาร ผู้ใหญ่บ้านป่าละอู และ ราษฎรชาวไทยภูเขา (กะเหรี่ยง กะหรั่ง) จำนวน ๕๕ ครอบครัว รวม ๒๓๗ คน เพราะบุตร ธิดา ของตนขาดที่เรียน เนื่องจากการย้ายที่อยู่มาอยู่ที่ดินจัดสรรทำกินแห่งใหม่ (บ้านป่าละอู) ตามพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยได้ดำเนินการก่อสร้างอาคารเรียนชั่วคราวขึ้นบนเนื้อที่ ๔๐ ไร่ มีหลายหน่วยงานให้การสนับสนุน ปัจจุบันโรงเรียน ตชด.นเรศวรป่าละอู มีนักเรียนทั้งหมด ๘๒ คน ซึ่งนอกจากจะเป็นแหล่งการเรียนการสอน และการศึกษาของชุมชนแล้ว ยังได้ดำเนินโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโครงการ

ต่าง ๆ เช่น โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน โครงการฝึกอาชีพ โครงการอนุรักษ์ธรรมชาติและขยายพันธุ์หญ้าแฝก เป็นต้น

ในส่วนของสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท ได้ให้การสนับสนุนโรงเรียน ตชด.นเรศวร ป่าละอู ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ดังนี้

๑. ก่อสร้างถนน ๒ สาย ใช้เป็นเส้นทางคมนาคมติดต่อกับในเมือง คือ

- ถนนลาดยาง (ทางหลวงชนบทชั้นที่ ๒) สาย ปข ๒๐๗๓ บ้านฟ้าประทาน-น้ำตกป่าละอู ระยะทาง ๑๐.๘๕๙ กิโลเมตร ผิวจราจรกว้าง ๖ เมตร ไหล่ทางกว้างข้างละ ๑.๕๐ เมตร ใช้งบประมาณก่อสร้าง ๑๘,๓๗๓,๔๐๐ บาท เริ่มก่อสร้างปี ๒๕๓๗ จะแล้วเสร็จปลายปี ๒๕๓๘ นี้เส้นทางนี้ยังใช้เป็นเส้นทางสู่แหล่งท่องเที่ยว น้ำตกป่าละอูอีกด้วย

- ถนนลูกรัง (ทางพัฒนาแบบที่ ๑) สาย ปข ๑๒๐๒๓ ระยะทาง ๕.๓๐๐ กิโลเมตร ใช้งบประมาณก่อสร้าง ๓๒๐,๐๐๐ บาท ก่อสร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๗ ปัจจุบันใช้เป็นเส้นทางสัญจรไปมาได้สะดวกในหมู่บ้านกะเหรี่ยง

๒. ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยป่าเลา ที่หมู่บ้านสหกรณ์ห้วยสัตว์ใหญ่ ตำบลหนองพลับ อำเภอท่ายหิน ลักษณะของเขื่อนเป็นเขื่อนดินยาว ๖๕๕ เมตร มีความจุอ่างเก็บน้ำที่ระดับเก็บกัก ๒ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ผิวน้ำในอ่างที่ระดับเก็บกัก ๒๐๖.๒๕ ไร่ พื้นที่รับน้ำฝนเหนือเขื่อน ๔๗.๑๐ ตารางกิโลเมตร ปริมาณน้ำเฉลี่ยทั้งปีที่ไหลลงสู่อ่าง ๑๘ ล้านลูกบาศก์เมตร เริ่มดำเนินการก่อสร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๖ แล้วเสร็จ พ.ศ. ๒๕๒๗ โดยอำนวยการประโชยน์ให้แก่ราษฎรบริเวณใกล้เคียงรวมทั้งโรงเรียน ตชด.แห่งนี้ ด้วยการส่งน้ำสำหรับอุปโภคบริโภค และ พื้นที่ประมาณ ๙๐๐ ไร่ ให้ทำการเกษตรได้ตลอดทั้งปี นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งเพาะเลี้ยงปลาน้ำจืดตามธรรมชาติ และเป็น

ถนนลาดยาง รพช. บ.ฟ้าประทาน-น้ำตกป่าละอู

ถนนลูกรังเข้าโรงเรียน ตชด.

อ่างเก็บน้ำห้วยป่าเลา

สถานที่พักผ่อนหย่อนใจด้วย โดยสำนักงาน รพช.ยังได้ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ เพื่อบริหาร การใช้น้ำ ตลอดจนช่วยกันบำรุงรักษาระบบส่งน้ำ ซ่อมแซม และปรับปรุงให้อยู่ในสภาพที่ สามารถใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

๓. สนับสนุนเครื่องจักรในการก่อสร้างอาคารเรียน และปรับสนามกีฬาของโรงเรียนให้ครู และนักเรียนได้มีสถานที่ออกกำลังกาย

จากการสนับสนุนของสำนักงาน รพช. โดยศูนย์ปฏิบัติการ รพช.ปราณบุรี ส่งผลกระทบ ให้ราษฎรในหมู่บ้านกะเหรี่ยง หมู่บ้านใกล้เคียง มีการเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีเส้น ทางคมนาคมที่สะดวก และมีแหล่งน้ำที่เพียงพอแก่การอุปโภค-บริโภค เลี้ยงปลาและทำการ เกษตรได้ตลอดปี ซึ่งนอกจาก โรงเรียน ตชด.นครสวรรค์ละอูแห่งนี้แล้ว ยังมี โรงเรียน ตชด.อีก หลาย แห่งในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่สำนักงาน รพช.ให้การสนับสนุน โดยเฉพาะการจัดหาน้ำ อุปโภคบริโภค โดยการก่อสร้างถังเก็บกักน้ำขนาดใหญ่ และการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล เช่น ที่ โรงเรียน ตชด.ห้วยผึ้ง ต.ห้วยสัตว์ใหญ่ อ.หัวหิน โรงเรียน ตชด.บ้านเขาเจ้า ต.เขาเจ้า อ.ปราณบุรี โรงเรียน ตชด.บ้านย่านซื่อ ต.หาดขาม อ.กุยบุรี เป็นต้น

ที่กล่าวมานี้ เป็นเพียงส่วนหนึ่งในการสนับสนุนของสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท ใน โรงเรียน ตชด. ณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เท่านั้น หากแต่ยังมี โรงเรียน ตชด.อีกหลายแห่ง ในจังหวัดต่างๆ ตามแนวชายแดนไทย ที่สำนักงาน รพช.ได้สนองพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อยู่เป็นจำนวนมาก ภารกิจของ รพช. จึงมีส่วน ช่วยเหลือราษฎรจากความเดือดร้อนและมีคุณภาพชีวิต มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น อย่างต่อเนื่อง ตลอดไป

๑๗ ปี โครงการพระราชดำริ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

...ไพวรรณ วรางกูร

ที่ปรึกษางานโครงการตามพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ประเทศไทยยังมีปัญหาเกี่ยวกับโรคภัยไข้เจ็บเนื่องจากการขาดสารอาหารอยู่มาก โดยเฉพาะเด็กที่อยู่ตามชายแดน และในถิ่นทุรกันดาร ไกลจากการคมนาคม ทำให้เด็กเหล่านี้มีสุขภาพอ่อนแอ ซึ่งมีผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาด้วย และส่วนมากเด็กจะไม่มีโอกาสได้เล่าเรียน เนื่องจากเป็นพื้นที่ ชายแดนอยู่ในเขตอันตราย หน่วยงานที่รับผิดชอบไม่สามารถเข้าไปตั้งโรงเรียนได้ จึงไม่มีโรงเรียนตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียง

เมื่อกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ได้ริเริ่มจัดตั้งโรงเรียนขึ้นในเขตรับผิดชอบตามชายแดนและในถิ่นทุรกันดาร ตชด. ต้องทำหน้าที่สอนหนังสือในโรงเรียนด้วย นอกเหนือไปจากการรักษาความมั่นคงในพื้นที่ การสอนหนังสือเด็กนักเรียนในระยะแรกๆ นั้น ประสบปัญหามากมาย เช่น ภาษาที่ใช้เป็นสื่อระหว่างครูกับนักเรียน ครู ตชด. ขาดประสบการณ์ในการสอน โรงเรียนขาดอุปกรณ์การสอน เหล่านี้ เป็นต้น ในระยะนั้น (ปี พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๒๓) กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน จึงได้ร่วมมือกับคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดตั้งโครงการ “จัดหาอุปกรณ์การสอนและฝึกอบรมครูโรงเรียนชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคม ของตำรวจตระเวนชายแดน” และด้วยพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้ทรงรับโครงการนี้อยู่ในพระราชูปการระ โครงการนี้จัดทำโดยศาสตราจารย์สำเนา วรางกูร หัวหน้าภาควิชาโสตทัศนศึกษา พร้อมด้วยอาจารย์ประจำภาควิชาและนิสิตปริญญาโท ที่กำลังจะจบการศึกษาออกไปปฏิบัติงานโครงการ โดยการจัดหา ฝึกอบรมวิธีการผลิต การใช้โสตทัศนอุปกรณ์ต่างๆ ให้ ครู ตชด. เป็นประจำทุกปี ค่าใช้จ่ายต่างๆ ได้รับพระราชอุปการะจากสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเป็นส่วนใหญ่ ถ้าหากไม่พอ อาจารย์และนิสิตจะช่วยกันหาเพิ่มเติม ในปีสุดท้ายได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้

ศ.สำเภา วรวงูร

พระราชทานอุปกรณ์การสอน และหนังสือมากมายให้ โรงเรียน ตชด. ทำให้การสอนนักเรียน โดยครู ตชด. เป็นไปอย่างราบรื่นขึ้น

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงตระหนักถึงความทุกข์ยาก และทรงเล็งเห็นความสำคัญของสุขภาพอนามัย การศึกษา และความด้อยโอกาสของเด็กนักเรียน เหล่านี้ จึงได้มีพระราชดำริโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันขึ้น เมื่อปี ๒๕๒๓ และต่อมา มีโครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา ได้มีพระราชวินิจฉัยว่าสมควรทำในโรงเรียน ตชด. ก่อน เพราะเป็นโรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารไกลคมนาคม และอยู่ในเขตที่หน่วยงานอื่นยากที่จะเข้าไป ปฏิบัติงานได้

การดำเนินงานของโครงการทั้งส่วนนี้จึงได้เริ่มขึ้นโดยการสำรวจข้อมูลต่างๆ โดยเฉพาะทาง การเกษตร และการศึกษาของโรงเรียนในความรับผิดชอบ กก.ตชด. เขต ๗ (ปัจจุบัน กก.ตชด. ๑๓, ๑๔) คือ ที่จังหวัดกาญจนบุรี ราชบุรี และประจวบคีรีขันธ์ รวมโรงเรียนที่สำรวจทั้งสิ้น ๑๐ โรงเรียน คณะผู้สำรวจประกอบด้วย นิสิตจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยการนำของ ดร.จันทรวีภา ธนโสภณ และนิสิตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยการนำของ ศาสตราจารย์ สำเภา วรวงูร ในระหว่างวันที่ ๓-๕ มิถุนายน และ ๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ ผลจากการสำรวจได้พบว่า เด็กนักเรียนส่วนมากไม่มีอาหารกลางวันรับประทาน บางคนนำข้าวหรือข้าวเหนียวมาจากบ้านเล็กน้อยโดยไม่มีอาหารอื่นเลย เมื่อถึงเวลาพักกลางวันเด็กจะวิ่งเล่นกันแทน เมื่อถามว่า เมื่อเข้านี้กินข้าวกับอะไร ก็ได้รับคำตอบว่า ไม่ได้กิน แสดงว่า นอกจากจะไม่ได้กินอาหารกลางวันแล้ว ข้าวเข้าก่อนมาโรงเรียนก็ไม่ได้กิน เด็กส่วนมากสุขภาพอ่อนแอ ตัวเล็ก ผอมบาง และมีความหวาดกลัวเมื่อถูกซักถาม หรือเดินหนีไปเลย บางคนมีโรคภัยเรื้อรัง เช่น มาลาเรีย ทำให้สุขภาพทรุดโทรมมาก ซึ่งการติดตามในระยะต่อมาเด็กเสียชีวิตไปแล้ว บริเวณโรงเรียนมีเนื้อที่พอสมควร ที่จะทำการเกษตรได้ แต่สภาพอาคารโรงเรียนไม่สามารถจะคุ้มครองเด็กได้เมื่อ

ฝนตก กล่าวคือ ไม่มีฝักกัน หรือมีแต่ไม่สมบูรณ์ ครู ตชด. ขาดความรู้ และประสบการณ์ในการสอน ครูมีจำนวนไม่พอกับชั้นเรียน และครูบางคนต้องปฏิบัติภารกิจอื่นด้วย ทำให้การเรียนของเด็กไม่ดีเท่าที่ควร เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ มาเตรียมวางแผนโครงการ และหารูปแบบในการดำเนินงานแล้ว สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ทดลองโครงการใน ๓ โรงเรียนก่อน คือ

- โรงเรียน ตชด. บ้านคลองแจ่ง อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี
- โรงเรียน ตชด. บ้านทุ่งศาลา อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี
- โรงเรียน ตชด. บ้านคอกอ้ายเผือก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

โดยมีพระราชประสงค์ให้เด็กนักเรียนมีอาหารกลางวันรับประทานก่อน แม้ในสัปดาห์ละครั้งก็ยังมีดีในขั้นแรกนี้ แล้วค่อยๆ ปรับปรุงให้ดีขึ้นเรื่อยๆ

วิธีดำเนินการของโครงการนั้น คือ พระองค์ท่านพระราชทานเมล็ดพันธุ์พืช เครื่องมือการเกษตร อุปกรณ์การประกอบอาหาร และเครื่องปรุงประกอบอาหาร ให้เด็กนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และชาวบ้าน ช่วยกันทำการเกษตรในบริเวณโรงเรียน ผลผลิตที่ได้นำมาประกอบอาหารกลางวัน ให้เด็กในขณะเดียวกันก็พระราชทานเมล็ดถั่วเหลืองไม่ให้ครูทำนํ้านมถั่วเหลืองเป็นอาหารเสริมให้เด็ก พร้อมกันนั้นก็จัดอบรมแนะนำความรู้ทางด้านการเกษตร โภชนาการเบื้องต้น ให้ครูมีความรู้ไปด้วย กรมฝึกหัดครูก็ได้ช่วยแนะนำความรู้ทางด้านการศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของครูในการสอนนักเรียน คณะผู้ดำเนินงานได้เดินทางไปให้คำแนะนำแก้ปัญหา และติดตามผลการดำเนินงานเป็นครั้งคราว ทั้งนี้ในการเริ่มต้นโครงการยังไม่มีมีการเปิดเผยมากนัก ดังพระราชดำรัสที่ว่า “ในการดำเนินงานเริ่มต้น เป็นการทำงานแบบลับสุดยอด ไม่ได้บอกให้ใครทราบ เอาเฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องกัน ทางด้านการเกษตรบ้าง โภชนาการ และอื่นๆ โดยมีทาง ตชด. เป็นเจ้าของโครงการ”

ผลจากการทดลองโครงการในปีแรกนี้ เด็กนักเรียนมีอาหารกลางวันอย่างน้อย ๑-๒ ครั้งต่อสัปดาห์ โดยครู ผู้ปกครอง และชาวบ้านช่วยกันทำ เด็กเริ่มสนใจในการทำการเกษตร ซึ่ง

ตรงกับพระราชประสงค์ที่จะให้เด็กมีความรู้ด้านการเกษตร เพื่อนำไปช่วยพ่อแม่ทำงาน และติดตัวไปใช้ในอนาคต

เมื่อโครงการมีทางเป็นไปได้ จึงขยายโครงการไปในโรงเรียน ตชด. ทั่วประเทศ ในปี ๒๕๒๔ ต่อมาก็มีหน่วยงานจากรัฐบาลและเอกชน ช่วยดำเนินการและสนับสนุน เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมอนามัย วิทยาลัยครูในจังหวัดที่โรงเรียน ตชด. ตั้งอยู่กรมอาชีวศึกษา เป็นต้น

จากวันที่เริ่มโครงการ ปี พ.ศ. ๒๕๒๓ จนถึงปี ๒๕๓๙ นี้ นับเป็นเวลา ๑๗ ปี โครงการพระราชดำริ ได้ขยายขอบเขตกว้างขวางมากขึ้น ไม่จำกัดเฉพาะโรงเรียน ตชด. แต่ยังมีโครงการในโรงเรียนถิ่นทุรกันดาร อีกหลายแห่ง และโรงเรียนอีกหลายแห่ง ได้ดำเนินการจัดหาอาหารกลางวัน ให้เด็กนักเรียนตามรอยพระยุคลบาท

เด็กนักเรียนได้มีการพัฒนาในทุกด้านอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะเด็กนักเรียน ตชด. มีสุขภาพแข็งแรงขึ้น โรงเรียนจัดหาอาหารกลางวันให้เด็กทุกวันที่เปิดเรียน และได้รับพระราชทานอาหารเสริมต่างๆ หลายอย่างในขณะนี้ ไม่เฉพาะแต่ได้อาหารกลางวัน แต่โครงการยังเน้นถึงคุณภาพทางโภชนาการของอาหารด้วย เด็กนักเรียนได้รับอาหารโปรตีนเพิ่มขึ้น จากการเลี้ยงไก่ ปลา หมู เป็นต้น ปริมาณเด็กขาดสารอาหารลดลงอย่างชัดเจน เด็กนักเรียนจะได้รับการเอาใจใส่ดูแลเป็นพิเศษ ถ้าขาดสารอาหารบางชนิด เช่น ไอโอดีน ไวตามินเอ ธาตุเหล็ก เป็นต้น นอกจากนี้เด็กยังได้รับความรู้ทางการเกษตรระบบสหกรณ์ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่ออนาคตของเด็ก

เมื่อสุขภาพดีขึ้น การศึกษาของเด็กก็ดีขึ้นตามมาด้วย เมื่อเรียนจบประถมศึกษาแล้ว ถ้ามีความสามารถจะเรียนต่อในชั้นที่สูงขึ้น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าฯ ทรงรับไว้เป็นนักเรียนในพระบรมราชานุเคราะห์จนจบ ขณะนี้มีนักเรียนไม่ต่ำกว่า ๖๐๐ คน ได้รับพระราชทานทุนเรียนต่อในสถานศึกษาหลายแห่ง

“...การขาดสารอาหารไม่เพียงแต่จะเป็นผลเสียต่อตัวเอง คือ ร่างกายไม่เจริญเติบโต อ่อนแอ เจ็บป่วยบ่อย ยังเป็นปัญหาสำหรับครอบครัวและประเทศชาติด้วย”

พระราชดำรัส

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สภาพของโรงเรียน ตชด. มีอาคารเรียนที่เหมาะสม มีห้องพยาบาล ห้องสมุด อาคารเอนกประสงค์ ตามรูปแบบ ของโรงเรียนทั่วไป

การพัฒนาสังคม เด็กรู้จักสังสรรค์ในหมู่เพื่อน ครูและผู้มาติดต่ออย่างกล้าหาญ ฉลาดเฉลียว กล้าพูด กล้าคิด และกล้าแสดงออกมากขึ้น ทั้งด้านความรู้ และทำทางอย่างน่าชื่นชม เด็กมีความรู้เรื่องระบบสหกรณ์ และการจัดการในสหกรณ์ร้านค้าของโรงเรียน

ครู ตชด. มีวุฒิการศึกษาสูงมากขึ้นจนถึงระดับปริญญา มีความรู้ความสามารถ และความพร้อมที่จะสอนเด็กนักเรียน

ในปี ๒๕๒๕ นี้ สำนักงานโครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้พัฒนาการจัดการโครงการตามพระราชดำริให้เข้าสู่ระบบการจัดการที่ถูกต้องขึ้นกล่าวคือ มีการวางแผนงานโครงการในระยะ ๕ ปี เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานจากหน่วยงานต่างๆ ปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกันตามพระราชประสงค์ เรียกว่า แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ซึ่งได้ครอบคลุมแผนงานด้านอาหาร โภชนาการ และสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา ด้านการเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม และงานด้านบริหาร มีระบบเก็บข้อมูลและป้อนข้อมูล สะดวกต่อการค้นหา เพื่อพัฒนาโครงการให้ก้าวหน้าต่อไป

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จฯ ทรงเยี่ยมนักเรียนในโครงการด้วยพระองค์เอง ทรงติดตามการดำเนินงาน พร้อมทั้งพระราชทานข้อแนะนำแนวทางแก้ไขปัญหาต่างๆ เพื่อให้โครงการลุล่วงไปด้วยดี

๑๗ ปีของโครงการพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เปิดโอกาส ให้เด็กเป็นจำนวนมาก มีโอกาสยกระดับคุณภาพชีวิต การศึกษา ให้เป็นประชาชนที่มีคุณภาพเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต ใครเล่าที่ทรงเห็นการณ์ไกล และทรงห่วงใยในความทุกข์ยากของพลสกนิกร ในถิ่นทุรกันดาร และได้เปิดโอกาสให้มีการพัฒนาขึ้นมาจนถึงระดับนี้ได้ ถ้าไม่ใช่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

อาศิรวาท

พระทรงเป็นร่มฉัตร	เป็นดวงรัตน์แห่งจักรี
สยามราชกุมารี	เทพรัตนราชสุดาฯ
เปลื้องทุกข์ประชาราษฎร์	ยุวราชทรงเมตตา
ตามเสด็จพระบิดา	บรมราชชนนี
ทั้งสถลชลมารค	แม่ลำบากมิถอยหนี
เสด็จทั่วปฐพี	พระทรงมุ่งประเทืองไทย
ชาวเขาผู้ทุกข์ยาก	แสนลำบากทั้งกายใจ
ขจัดยากขจัดภัย	พระทรงเกื้อพลาหาร
ส่งเสริมการศึกษา	เพิ่มปัญญาวิชาการ
พระคุณแม่ไพศาล	ถวายราชสดุดี
เฉลิมเกียรติเฉลิมศักดิ์	อัครราชกุมารี
เฉลิมราชจักรี	เฉลิมศรีสยามเทอญ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพโรธ เลิศพิริยกุลมล

วันที่ฟ้ามีสองฟ้า

โดย...ศิรินรี แขวงโสภา

นีนยืนอยู่ตรงมุมหนึ่งนอกห้องเล็กๆ ภายในอาคารเรียน ซึ่งเป็นอาคารไม้หลังเดียว พยายามทำตัวไม่ให้เกะกะกีดขวางทางที่จะเสด็จพระราชดำเนินผ่าน เสียงลากยาวแบบเสียง ผู้ใหญ่พูดกับเด็กดังลอดออกมาจากห้องให้ชวนขำและชวนเอ็นดู

“นี่คืออะร่าย นักเรียน”

“ใคร” เสียงเล็กใสหลายเสียงตอบขึ้นเป็นภาษาถิ่นพร้อมกัน

“ม่ายข่าย นี่คือตะไคร้ อ่านว่า ตะ-คร้าย นะคะ”

“ตะ-คร้าย” เสียงย้ำหนักแน่น

“ดีมากคะนักเรียน แล้วนี่คืออะร่าย”

“ขี้มัน” เสียงเล็กๆ ดังชัดกว่าเดิม

“ม่ายข่าย ขี้มัน ขมัน อ่านว่า ขะ-มัน”

“ชะ-มัน”

เสียงเล็กๆ ชัดเจนแจ่มใสจากเด็กนักเรียนตัวน้อยๆ ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นเด็กเล็กของโรงเรียน ดชด. แห่งนี้ เรียงกรอຍแย้มสรวลลอลล่านอยู่บนพระพักตร์ ฉันแอบเห็นพระเสโทผุดพรายอยู่บนสองปรางและเหนือแนวพระโอษฐ์จ๋ามได้รูป แต่หาได้ทรงเอาพระทัยใส่แต่อย่างใดไม่ ทรงหยุดทักทายเป็นสอบถามความก้าวหน้าและพัฒนาการของเด็กจากครูผู้สอน ทรงฟังและทรงจดบันทึกอย่างตั้งใจพระทัย ภาพที่เด็กนักเรียนตัวน้อยๆ หมอบกราบกับพื้นขณะทรงพระดำเนินผ่านช่างเป็นภาพที่งดงามน่ารักน่าเอ็นดูเสียนี้กระไร

ภายในเต็นท์ที่กางเรียงรายรอบนอกบริเวณอาคารเรียน ผู้คนมากมายต่างเพศต่างวัย ทั้งเด็ก ผู้ใหญ่และคนชรา นั่งกันอยู่อย่างมีระเบียบ บางคนก็เดินทางมาไกลแสนไกล ความทุกันดาร

ของหนทางไม่ได้เป็นอุปสรรคขวางกั้นน้ำใจจงรักภักดีที่เขาเหล่านั้นมีต่อองค์ “พระสยามบรม-
ราชกุมารี” เลยแม้แต่น้อยนิด

ความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าอันอาจจะมีจากการเดินทาง พลันมลายหายสิ้นเมื่อได้เฝ้า
ชมพระบารมีอย่างใกล้ชิด ขณะเสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมเยียนใต้ถุนทุกซอกซอกของปวงชน
เหล่านั้น โปรดฯ ให้คณะแพทย์ที่ตามเสด็จฯ ดูแลคนเจ็บป่วยและผู้ที่มีปัญหาทางสุขภาพ

ณ ตรงจุดหนึ่งภายในเดินท์ หนูน้อยเพศชาย วัยประมาณแปดเดือน รูปร่างอ้วนท้วนน่า
รักเหมือนเช่นเด็กสุขภาพดีโดยทั่วไป แต่อนิจจาจากข้อเท้าทั้งสองข้างลงมา หนูน้อยไม่ได้มีเท้า
เหมือนเด็กอื่น มันด้วนกุดอยู่แค่นั้น ฉันทอนใจด้วยความเวทนา และปิติเต็มตื่นขึ้นมาทันที เมื่อ
เห็นภาพที่ทรงจับต้องหนูน้อยอย่างมีพระเมตตา และเมื่อทรงหยอกล้อ หนูน้อยก็หัวเราะอ้า
ปากกว้างอย่างไร้เดียงสา

อีกคนหนึ่งเล่าวัยไม่เกินสี่เดือน นอนหลับสนิทอยู่บนตักผู้เป็นมารดา ผิวพรรณดีหน้า
ตาน่ารักน่าเอ็นดู แต่เมื่อเลิกผ้าห่มออกไปภาพที่ปรากฏอยู่แก่ตา ทำให้ทุกคนที่เฝ้าตามเสด็จ อยู่
ถึงกับถอนใจ ร่างนั้นมีแต่ครึ่งลำตัวและอวัยวะเพศชายเท่านั้น แขนขาด้วนกุดจนหมดสิ้น ทรงแตะ
ศีรษะเด็กน้อยเบาๆ ด้วยทรงกลัวหนูน้อยจะตื่น

“โอม !...เพียง!” ฉันทภาวนาอยู่ในใจ

“ด้วยเดชพระบารมี ขอให้การแพทย์สมัยใหม่จะมีเครื่องมือหรืออุปกรณ์ทันสมัยใดๆ
ช่วยให้หนูน้อยไม่เป็นภาระแก่ครอบครัวมากนัก เมื่อยามโตขึ้น”

สายพระเนตรที่เปี่ยมด้วยพระเมตตา จับจ้องอยู่ที่ใบหน้านั้นนิ่งนาน ฉันทเต็มตื่นปิติใน
หัวอกหัวใจโดยพลัน

“จะหาไดไหนเล่าในแผ่นดินทรงรับรู้เสียสิ้นถึงโศกสุข
ที่เห็นทุกข์ทรงผ่อนคลายให้หายทุกข์ ถ้าเห็นสุขก็ทรงมีพระปรีดา”

ห้องฟ้าเบื้องนอกสว่างไสวด้วยแดดจ้าจัด เมฆบางใสดูจะลอยลี้วปลิ่วไปตามลม พลอยให้ดวงตะวันทอแสงแรงกล้ายิ่งขึ้น ขบวนตามเสด็จ ซึ่งหนาตามาแต่แรก เริ่มจะเบาบางลงด้วยผู้สูงวัยบางคนต้องเลี้ยวออกไปหาร่มไม้ใบบังเพื่อพักสายตาที่เริ่มพร่ามัว อีกหลายคนก็เดินช้าลงจนตามขบวนไม่ทัน ด้วยทรงพระดำเนนลี้วไปไม่ทรงรู้เหน็ดเหนื่อย จากห้องบรรยายสรุปสู่ห้องสหกรณ์ จากห้องสหกรณ์สู่ห้องสมุด ห้องเด็กเล็ก และทรงแวะเยี่ยมชมห้องครัวของโรงเรียน จากห้องครัวสู่แปลงผักซึ่งเป็นสวนเกษตร และจากแปลงเกษตรทรงพระดำเนินไปยังบ่อเลี้ยงปลา ซึ่งอยู่กลางลานโล่งรับแสงสว่างจ้าเต็มที่ ไร้มันเงาของสุมทุมพุ่มพฤกษ์จะปกป้องกระไอแดดอันร้อนผ่าว ความร้อนที่แม้แต่คนธรรมดาสามัญทั่วไปก็หลีกเลี่ยงที่จะเผชิญถ้าไม่จำเป็นนัก แต่จะทรงเป็นกังวลแม้เพียงหนึ่งก็หาไม่ เปลวแดดที่อาบไล้อยู่ทั่วพระวรกาย ฤาจะขวางกั้นน้ำพระทัยอันหนักแน่นแน่น รับสิ่งถามไถ่เรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับการเลี้ยงปลา พันธุ์ปลา และอาหารปลา สลับไปกับการพระราชทานพระราชดำริในบางเรื่อง ทรงรอบรู้ในเรื่องที่ทรงสนพระทัยอย่างที่ฉันเองก็คาดไม่ถึง

ท่ามกลางแสงตะวันที่จ้าแจ่มอยู่เบื้องบน อาบไล้พระพักตร์ที่ชุ่มพรราวด้วยพระเสโท หยดหนึ่งจับอยู่ที่ปลายพระนาสิก อีกหลายหยดจับอยู่ปลายพระหนุ ดูวิบวาวราวเกล็ดเพชร ฉันได้แต่คำนึงอยู่ในใจว่า “พระเสโทตั้งเพชรรายที่พรายพร้อย” ไม่ผิดเพี้ยนเชียวหนอ

จินตนาการของฉันโลดแล่นย้อนกลับไปเมื่อครั้งฉันได้มีโอกาสรับเสด็จ ณ โรงเรียนตชด. แห่งหนึ่ง ในอำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา ในวันนั้น ทรงเข้าครัวปรุงอาหารกลางวัน พระราชทานแก่นักเรียนทั้งโรงเรียน ฉันจำได้ว่าทรงผัดผักทองใส่ไข่กะทะใหญ่ เมื่อทรงตักพระราชทานแก่นักเรียนทุกคนแล้ว ยังเหลือผักทองผัดในหม้ออยู่ส่วนหนึ่ง

ฉันอยากลองชิมอาหารที่ทรงปรุงด้วยพระหัตถ์เสียเหลือเกิน เมื่อเห็นว่าทรงพระดำเนินไปทางแปลงเกษตรโน้นแล้ว ฉันชวนน้องซึ่งยืนอยู่ด้วยกันเดินไปที่หม้ออะลูมิเนียมใบนั้น เปิดฝาออกจับทัพพีในหม้อตักผัดพักทองขึ้นมาจนเต็มเหลียวซ้ายแลขวาไม่เห็นมีช้อนเหลืออยู่เลยแม้แต่คันเดียวและดูท่าทางว่าไม่มีใครสนใจ เราสองคนก็ใช้มือหยิบพักทองจากทัพพีใส่ปากทันที เคี้ยวไปกลืนไปอยู่หลายคำ

ขณะที่จืดจ๋ออยู่กับอาหารตรงหน้า ฉันรู้โดยสัญชาตญาณว่า มีสิ่งผิดปกติบางอย่างเกิดขึ้นข้างหลัง และเมื่อฉันหันกลับไป ภาพที่ปรากฏอยู่ตรงหน้าทำให้ทัพพีแทบหลุดจากมือ ฉันรีบวางทัพพีลง หุบปากสนิท ทั้ง ๆ ที่ยังมีพักทองบางชิ้นหลงเหลืออยู่ในปาก จะเคี้ยวก็ไม่ได้ จะกลืนก็ไม่ลง ฉันถวายนัยน์ตาดังอยู่ในท่านั้น

ทรงแย้มสรวลและรับสั่งว่า

“เอ๊ะ ! วันนี้ฉันไม่ได้ทำอะไรผิดนะ แต่ทำไมยังมีคนหน้าแดงก็ไม่รู้”

ทุกคนในขบวนเสด็จฯ หัวเราะกันคิกคัก ผู้ที่หัวเราะไม่ออก นอกจากฉันและน้องผู้ร่วมชะตากรรมแล้ว ยังมีอีกคนหนึ่งคือคนใกล้ชิดเคียงข้างฉันเอง นอกจากจะไม่หัวเราะแล้ว ยังขำเลียงสายตาคู่ๆ มายังฉันอีกเหมือนจะพูดว่า

“รู้มร่ามอีกแล้วนะ ยายคนนี่”

ฉันเหมินมองไปทางอื่น ไม่พยายามสบตาด้วย ฉันไม่สนใจคำตำหนิของใครหรอก ในเมื่อ “พระทูลกระหม่อมจอมใจ” ของฉันยังไม่ทรงตำหนิเลย กลับทรงเห็นขันและรับสั่งสรรพยกหยอกเอนโดยไม่ถือพระองค์ทรงเป็นเสมือน “ฟ้า” ที่โน้มตัวต่ำลงมาจด “ดิน”

ยามที่ฉันยังเยาว์วัย เป็นเด็กน้อยไร้เดียงสา ฉันเห็นว่าฟ้านี้ใหญ่โตนัก ครอบคลุมอยู่เหนือหัวอยู่ห่างขึ้นไปไกลลิบ ฟ้ากับดินคงไม่มีวันเจอกันได้หรอกหนา พอฉันเริ่มโตขึ้น ฉันไปยืนอยู่

ริมทะเลเมื่อใด ฉันจะเห็นฟ้าถนัดชัดเจน ขอบฟ้าด้านหนึ่งจดน้ำทะเล ส่วนอีกด้านหนึ่งจดภูเขา และเทลาดต่ำลงจนจรดพื้นดินเส้นที่ขอบฟ้าจดดินเห็นได้รางๆแต่ฉันก็รู้ว่า“ฟ้ากับดิน” มาบรรจบกันได้

วันเวลาที่ผ่านไป ทำให้ฉันรู้ว่า สิ่งที่ฉันเห็นนั้น ไม่ใช่ภาพแห่งความจริง ฟ้าก็อยู่ส่วนฟ้า ดินก็อยู่ส่วนดิน เส้นที่ขอบฟ้าจดขอบน้ำจดภูเขาและจดกับดิน ปรากฏให้ฉันเห็นนั้น คือภาพลวงตาซึ่งมองในระยะไกลๆ ก็ดูว่าเป็นดั่งนั้น แท้ที่จริงแล้วเมื่อลองเดินเข้าไปใกล้ ฟ้าก็จะถอยห่างออกไปอีก ห่างออกไปไม่มีวันบรรจบกันได้เลย

แต่ “ฟ้า” ที่ตำรงพระอิสริยยศอยู่ด้วยฐานันดรศักดิ์อันสูงส่ง สูงเหนืออาณาประชาราษฎร์ อันเป็นเสมือน “ดิน” เป็น “ข้าแผ่นดิน” มาแต่กำเนิด และฟ้านั้นไม่ได้ทรงถือเอาฐานันดรศักดิ์สูงส่งมาเป็นเครื่องกีดขวางกั้นให้ห่างไกลกับดินเลย ทรงลดพระองค์ลงสัมผัสแตะต้อง แบ่งปัน น้ำพระทัยที่เปี่ยมล้นด้วยพระเมตตา พระราชทานความช่วยเหลือ พระราชทานกำลังใจ และพระราชทานแนวพระราชดำริแก่ดินทุกผู้ทุกหมู่เหล่า ไม่เลือกชั้น วรรณะ ชาติ ศาสนา

ณ บัดนี้ เวลานี้ ฉันยืนอยู่ใต้ฟ้าอีกครั้ง ฟ้าซึ่งครอบคลุมศีรษะฉันไว้ ฟ้าซึ่งให้ตะวัน อัดสาดแสงจ้าในทิวาวาร ฟ้าซึ่งให้ดวงจันทร์และดวงดาวแสงระยิบในยามรัตติกาล ฟ้านี้ยังคงอยู่ตลอดไปและจะเป็นเช่นนี้ไปชั่วนิรันดร์

และเบื้องหน้าฉัน ที่ประทับอยู่ท่ามกลางรายล้อมแห่งข้าแผ่นดินทั้งหมด คืออีกฟ้าหนึ่งซึ่งให้ความสว่างไสวจ้าแจ่มยิ่งกว่าแสงแห่งตะวัน อ่อนหวานละมุนละไมยิ่งกว่าเดือนดาราที่ดารดาษอยู่ทุกค่ำคืน ฟ้าซึ่งดูสูงส่งแต่อยู่ใกล้ คือสถิตอยู่ในดวงใจของอาณาประชาราษฎร์ทุกผู้ทุกนาม อยู่ทุกเมื่อ และจะเป็นเช่นนี้ตลอดไปชั่วนิรันดร์

พระมหากษัตริย์คุณ

โดย พ.ต.อ.ไพศาล จันทร์มณี

รองผู้บังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค ๓

ผม ได้เดินทางไปรับตำแหน่ง ผกก.ตชด.๔๔ จว.ยะลา เมื่อต้นเดือน ธันวาคม ๒๕๓๓ กก.ตชด.๔๔ นั้น ดูแลรับผิดชอบในพื้นที่ ๓ จว.ชายแดนภาคใต้ อันได้แก่ จว.ยะลา บัตตานี และนราธิวาส พื้นที่ดังกล่าวนี้ ผมเคยอยู่ปฏิบัติงานมาก่อนตั้งแต่ปี ๒๕๑๕ ในสมัยมี ยศ ร.ต.ต. ถึง ร.ต.อ. พื้นที่ที่อยู่ยาวนานที่สุดเห็นจะเป็น อ.เบตง จว.ยะลา ในตำแหน่ง ผบ.หมวด ตชด.๙๐๐ เกือบ ๒ ปี จึงย้ายไปอยู่กองร้อย ตชด. อ.นาทวี จว.สงขลา ซึ่งในสมัยนั้นเรียกว่า กองร้อย ๙ อยู่ได้ปีเศษก็ย้ายไปเป็นรอง ผบ.ร้อย ๓ ตชด. อ.เบตง และขึ้นเป็น ผบ.ร้อย ๓ ตชด. อ.เบตง ในปี ๒๕๑๙

เมื่อได้กลับไปอยู่ในภาคใต้ดินเดิมอีกครั้ง ก็ทำให้มีความสุข เป็นสุขที่เกิดขึ้นจากการได้พบปะพูดคุยกับลูกน้องเก่า ๆ ที่เคยกิน เคยนอน ร่วมทุกข์ ร่วมสุข กันมานานหลายปี ในพื้นที่ป่าเขา รกทึบ เคยลำบากตรากตรำเสี่ยงภัยอันตรายต่างๆ ร่วมกันมา เหตุการณ์ที่ร้ายแรงและสะเทือนจิตใจพวกเรามากที่สุดคือ การเสียชีวิตของ ร.ต.อ.บัญชา โปร่งสระ ผบ.ร้อย ๓ ตชด. อ.เบตง จากการปะทะอย่างดุเดือดกับโจรจีนคอมมิวนิสต์มาลายา (จคม.) ในป่าสวนยาง ตำบลตานะมะเราะ อ.เบตง ในเดือนกรกฎาคม ๒๕๑๙ เหตุการณ์ครั้งนั้นรุนแรงมาก จคม.ไม่ยอมล่าถอยไปเหมือนครั้งก่อนๆ ที่เคยปะทะกับพวกเรา พวกเราต้องแบ่งกำลังส่วนหนึ่งยิงคุ้มกันให้ แล้วให้กำลังอีกส่วนหนึ่งคลานไต่เนินเขาขึ้นไป เอาเชือกมัดศพ ร.ต.อ.บัญชาฯ ลากลงมา กว่าที่จะเอาศพออกมาได้กินเวลาหลายชั่วโมง และในบ่ายวันนั้นเราได้ทำพิธีรดน้ำศพ ร.ต.อ.บัญชาฯ ที่กองร้อย ตชด. ทุกคนร้องไห้ จนน้ำตาไหลไปหมด ผมเองก็ยอมรับว่าเสียขวัญ หวาดกลัวมากลูกน้องทุกคนก็กลัว แม้กระทั่งเราจะเข้าไปในตลาด อ.เบตง ซึ่งอยู่ห่างจากกองร้อยเพียง ๑ กม.เศษ เราก็หวาด

ร.ต.อ.บัญชา โปร่งสระ

กลัวไปหมด เป็นครั้งแรกที่เราสูญเสียผู้นำระดับ ผบ.ร้อย ผมเองก็ยอมรับว่าเสียขวัญมาก แต่ในสถานการณ์อย่างนั้นเหลือผมเพียงผู้เดียวที่จะต้องปลุกปลอบขวัญ แก้วไขสถานการณ์ เรียกขวัญ กำลังใจเรากลับมาได้ แม้จะกลัวแต่กลัวไม่ได้ จากเหตุการณ์ครั้งนี้ทำให้เรายังรักกันมากขึ้นร่วมเป็นร่วมตายกันมากขึ้น และหลังจากนี้ประมาณสองเดือนเศษ คือ ในวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๑๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินทาง ฮ. ไปลงในกองร้อย ทรงฟังบรรยายสรุปเหตุการณ์และทรงเยี่ยมครอบครัว ทชด. การเสด็จพระราชดำเนินครั้งนี้ นับเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของ อ.เบตง และคงจะหาโอกาสเช่นนี้อีกไม่ได้แล้ว

ความทรงจำนี้ เมื่อใดก็ตามที่ผมรำลึกขึ้นมา เหตุการณ์ต่างๆ นั้นยังคงแจ่มชัดเหมือนเพิ่งเกิดขึ้นเมื่อวันวาน และผมก็จะพยายามหาโอกาสเล่าถ่ายทอดให้เพื่อน ทชด. ในหลายๆ แห่ง ฟังเพื่อรับทราบถึง พระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้แล้ว เพื่อให้เป็นกำลังใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ในฐานะ “ข้าแผ่นดิน” ต่อไปอย่างดีที่สุด

ในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้น มีการคุกคามโดย ขบวนการโจรก่อการร้าย (ขจก.) อย่างต่อเนื่องตลอดมา เป็นระยะเวลานานหลายสิบปีแล้ว วิธีการอย่างหนึ่งของ ขจก. คือ การลอบเผาโรงเรียน ข่มขู่ คุกคามครูเพื่อไม่ให้เปิดสอน เมื่อไม่มีการสอนในโรงเรียนก็จะทำให้เด็กและเยาวชนในท้องถิ่นต่างๆ นั้น ซึ่งเป็นคนไทยมุสลิมเกือบ ๑๐๐% พูดภาษาไทยไม่ได้ การที่ไม่รู้ภาษาไทยก็ทำให้ตัวเองมีความรู้สึกว่าเป็นคนไทยน้อย หรือไม่ใช่นคนไทย หรือเป็นคนไทยก็แต่เพียงในสำมะโนครัวบัตรประชาชนเท่านั้น แต่ภาษาพูดภาษาเขียน วัฒนธรรม ประเพณี ตลอดจนศาสนา กลับไปเหมือนชาติอื่นที่มีพรมแดนอยู่ติดกัน

ในเขต ต.ข้างเผือก, ต.ศรีบรรพต อ.ศรีสาคร จ.นราธิวาส ก็เช่นกันหลายๆ โรงเรียน เปิดทำการสอนแต่ก็หาครูไปสอนไม่ได้ หรือสอนไปได้สักพักครูก็ต้องขอลาออก เนื่องจากเกรงว่า จะไม่ปลอดภัยต่อชีวิต และทรัพย์สิน เด็กและเยาวชนจำนวนมากไม่สามารถเข้าเรียนในการศึกษา ภาคบังคับได้ กรรมการหมู่บ้าน จึงได้ทำหนังสือไปยังหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง และในที่สุด หน่วย ดชต. ก็ได้รับเป็นภาระในเรื่องนี้ก่อสร้างอาคารชั่วคราวขึ้น และเปิดสอนที่หมู่ ๔ ต.ข้างเผือก ในหมู่บ้านไอร์บือเต ตั้งชื่อว่า โรงเรียน ดชต. บ้านไอร์บือเต ในเดือน มิถุนายน ๒๕๓๓ และอีกโรงเรียนหนึ่ง ที่หมู่ ๓ ต.ศรีบรรพต ในหมู่บ้านตืองอ ตั้งชื่อว่า โรงเรียน ดชต. บ้านตืองอ เมื่อเดือน กรกฎาคม ๒๕๓๔ ทั้งสองโรงเรียนนี้ เด็กนักเรียนเป็นชาวไทยมุสลิมทั้งหมด และก็อาจกล่าวได้ว่า พูดภาษาไทยไม่ได้เลย ในระยะเริ่มแรกที่ โรงเรียน ดชต.บ้านไอร์บือเต มีนักเรียนประมาณ ๓๐ คน และที่โรงเรียน ดชต.บ้านตืองอ มีนักเรียนประมาณ ๔๐ คน เปิดสอน ชั้นเด็กเล็ก และประถมศึกษาปีที่ ๑ เป็นปีแรก

สำหรับ ดชต. ที่จะไปทำหน้าที่ครูสอน ก็ต้องเลือกหาคนส่วนใหญ่จะหาผู้สมัครใจ ไปเป็นครูได้ยากมาก เพราะเสี่ยงอันตราย อีกทั้งที่ตั้งแต่ละแห่งก็เดินทางด้วยความยาก ลำบาก ต้องกินนอนอยู่ในโรงเรียน จะเข้ามาเย็นกลับไม่ได้ ซึ่งเรื่องนี้ เป็นระเบียบของโรงเรียน ดชต.ทั่วประเทศ ซึ่งทำให้ครู นักเรียนและราษฎรในหมู่บ้านเดียวกันมีความใกล้ชิดกันมาก เจ็บไข้ ได้ป่วยก็มาหาครู เพราะครูมียาพอประทังอาการเจ็บป่วยเบื้องต้นได้ บางครั้งทะเลาะเบาะแว้งกัน ก็อาศัยครูนี้แหละเป็นผู้ไกลเกลี่ย ดัดสนเรื่องราวต่างๆ ลงไปได้ หรือแม้กระทั่งการเลี้ยงดูลูก ในวัยทารก ๒ ขวบ ๓ ขวบ พ่อแม่บางคนมีความจำเป็นต้องไปทำงานในเมืองก็อาศัยครูนี้แหละ เลี้ยงทั้งพี่ ทั้งน้อง กินนอนกันอยู่ที่โรงเรียน เวลาเรียนก็ปล่อยให้้องหลานเล่นดินเล่นทรายอยู่ หน้าห้องเรียน น้องร้องพี่ซึ่งโตกว่าน้องนิดเดียว ก็จะรีบออกมาปลอบน้องจนเงียบ แล้วก็กลับ เข้าไปเรียนเช่นนี้ก็ยังมีอยู่มาก จากระเบียบของ บข.ดชต.ที่กำหนดให้ครูต้องอยู่กับโรงเรียน และ

ให้การช่วยเหลือประชาชนต่างๆ อย่างนี้จึงเป็นเสมือนเกราะป้องกันอันตรายให้กับครู ตชด. ไปในตัว ถ้ามีข่าวสารอะไร ที่จะเป็นอันตรายกับครู ราษฎรก็จะแจ้งเตือนหรือขจัดปัดเป่าไป ฉะนั้นเท่าที่ผ่านๆ มา จึงจะไม่ปรากฏว่ามีกลุ่มโจรห้าร้อยใดๆ ทำอันตราย ตชด. ที่ไปทำหน้าที่ครู อยู่ในพื้นที่เลย

การก่อตั้งเสร็จ หาครูได้ โรงเรียนเปิดสอนมาเรื่อยๆ จนประมาณต้นเดือนสิงหาคม ผมก็ได้รับทราบข่าวว่า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จะเสด็จฯ ทรงเยี่ยมโรงเรียน ตชด. ทั้งสองแห่ง ผมก็ตื่นเต้นดีใจจนนอนไม่หลับ แต่ขณะเดียวกันความวิตกกังวลก็เกิดขึ้นอย่างมากคือ เพราะยังไม่เคยรับเสด็จมาก่อน มีความสำคัญว่าต้องเตรียมการถวายการรับเสด็จให้ทอดพระเนตรอย่างดีที่สุด เท่าที่เวลาจะอำนวย โดยรีบประสานงานกับทางจังหวัด และหน่วยราชการต่างๆ เช่น แขวงการทาง, รพช. ก็ได้ช่วยเอาเครื่องจักรกลมาปรับปรุงถนนหนทาง ทางเข้าโรงเรียนจนสัญจรไปมาได้พอสมควร

และแล้ววันที่พวกเราอดคอยกันก็มาถึง ในวันที่ ๒๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ เวลาช่วงบ่ายๆ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ โดยรถยนต์พระที่นั่งมาถึง

“เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๘ ข้าพเจ้าได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติหน้าที่ครูโรงเรียน ตชด. บ้านป่ายาบ ต.กกสะทอน อ.ด่านซ้าย จว.เลย ทำการสอนอยู่ได้ ๒ ปี ชาวเขาได้จับอาวุธขึ้นต่อสู้กับฝ่ายรัฐบาล ในปี พ.ศ. ๒๕๑๐ ลูกศิษย์ได้มาแจ้งครูทุกคนที่โรงเรียนให้ทราบว่า ชาวเขาเผ่าแม้วได้จับอาวุธขึ้นสู้แล้ว ให้ครูหนีไป อ.ด่านซ้าย โดยเร็ว เด็กนักเรียน ๑๐ คน อาสาที่จะไปส่งในเส้นทางที่ปลอดภัย ในขณะนั้น พลฯ สมัคร สมบัติ พินิจมนตรี ไม่ยอมลงมาด้วย เพราะเป็นห่วงเสือกันหนาวที่แม้วยืมไป พอวันรุ่งขึ้นได้ทราบว่า พลฯ สมัคร สมบัติ ถูกแม้วยิงตาย และเกิดสู้รบกันตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา”

ด.ต.อุดม คงพลปาน

ครูใหญ่โรงเรียน ตชด. บ้านหนองแคน อ.นาด้วง จว.เลย

โรงเรียน ตชด. บ้านไอร์บือแต พล.ต.อ.สวัสดิ์ อมรวีวัฒน์ อ.ตร.,พล.ต.ต.ชาติชาย ฉายอรุณ
รอง ผบช.ตชด., พล.ท.กิตติ รัตนฉายา มทภ.๔, นายผัน จันทรปาน ผวจ.นราธิวาส และ
ข้าราชการจำนวนมาก เฝ้ารับเสด็จ ผมได้ถวายรายงานแล้วนำเสด็จฯ ทอดพระเนตรตามที่ต่างๆ
ประมาณ ๑ ชม.เศษ ขบวนรถยนต์พระที่นั่งก็ได้เดินทางไปยัง โรงเรียน ตชด.บ้านตืองอ เป็น
แห่งที่สอง และที่โรงเรียนนี้ซึ่งไม่มีกิจกรรมโครงการอะไรให้พระองค์ท่านทอดพระเนตรเลย
เพราะโรงเรียนเพิ่งตั้งมาได้เพียงเดือนเดียวเท่านั้น แต่ก็ได้อาศัย ส.ต.ต.การี มะ ซึ่งเป็นมุสลิม
และสมัครใจมาเป็นครูสอน ได้สาธิตการเรียนการสอนในชั้นเด็กเล็ก สอนให้เด็กหัดพูดภาษาไทย
แปลภาษายาวีให้ฟัง ทำให้พระองค์ท่านพอพระทัยมาก ได้หยุดทอดพระเนตรอยู่เป็นเวลานาน
จากนั้นก็เสด็จฯ ทรงเยี่ยมราษฎรชาวไทยมุสลิมที่มาเฝ้ารับเสด็จจำนวนมาก ต่างก็เตรียมผลไม้
มาถวายกันเต็มไปหมด

จนถึงเวลาประมาณ ๑๗.๐๐ น. ขณะนั้นแสงแดดก็อ่อนลงมากแล้ว การเสด็จฯ ทรงเยี่ยม
ราษฎรก็เสร็จสิ้นลง รถยนต์พระที่นั่งมาจอดเทียบ ข้าราชการต่างๆ มายืนรอส่งเสด็จ อย่างเป็น
ระเบียบ พล.ต.อ.สวัสดิ์ฯ อ.ตร. และ พล.ต.ต.ชาติชายฯ รอง ผบช.ตชด. ซึ่งตามเสด็จ มายืนอยู่

เป็นตำแหน่งสุดท้าย เพื่อส่งเสด็จ ประทับรถยนต์พระที่นั่ง ส่วนผม และ พ.ต.อ.ดิเรก พงษ์ภมร ผกก.๕ บก.อก.ตชด. ยืนอยู่ข้างหลังท่าน อ.ตร. และรอง ผบช.ตชด. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ผ่านมาจะขึ้นรถยนต์พระที่นั่ง แต่คงทรงนึกอะไรได้ จึงหันกลับมา ทรงมีพระราชดำรัสกับ อ.ตร. และรองฯ ขาดิชาย ซึ่งผม และ พ.ต.อ.ดิเรกฯ ต่างก็ได้ยินกันอย่างชัดเจนว่า “ก่อนเดินทางมาที่นี่ ได้ไปเยี่ยมสมเด็จพระย่ามา (ขณะนั้นสมเด็จพระย่าทรงได้รับการรักษา ผ่าตัดที่ ร.พ.ศิริราช อยู่) สมเด็จพระย่าทรงมีพระอาการดีขึ้นมากแล้ว ได้ทูลสมเด็จพระย่าว่าวันพรุ่งนี้จะไปนราธิวาส จะไม่ได้มาเยี่ยมสมเด็จพระย่าหลายวัน” เมื่อได้ทรงทูลเช่นนั้นสมเด็จพระย่าก็ได้รับสั่งว่า “ย่าแก่แล้ว ไปไหนไม่ค่อยไหว ขอให้สมเด็จพระเทพฯ ถ้าไปที่ไหนขอให้เสด็จฯ เยี่ยม ตชด. แทนย่าด้วย” พระราชดำรัสนี้ชัดเจนแจ่มแจ้ง ตั้งแต่วันนั้นตราบจนถึงวันนี้ผมขนลุกชูด้วยความปลาบปลื้มปิติยินดีความเหน็ดเหนื่อยจากการเตรียมการรับเสด็จ ๑๐ กว่าวัน หายไปหมดสิ้น ซาบซึ้งในน้ำพระทัยของสมเด็จพระย่า แม้ว่าจะเสด็จพระราชดำเนินไม่ค่อยไวยังทรงอุตส่าห์มีน้ำพระทัยระลึกถึง ตชด. ผากให้หลานที่ไปเยี่ยม ตชด. แทนพระองค์ท่าน ทรงมีความห่วงใย ตชด. อยู่ตลอดเวลา นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้แล้ว ส่วนองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นั้นเล่า ทรงรับเอาภาระทั้งสิ้นทั้งปวงจากองค์สมเด็จพระย่า มาเป็นภาระของพระองค์อย่างเต็มพระทัยยิ่ง ซึ่งจะเห็นได้ว่าหลังจากนี้ต่อมาพระองค์ท่าน จะเสด็จฯ ทรงเยี่ยม โรงเรียน ตชด. อย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกภูมิภาคของประเทศ ไม่ว่า โรงเรียน ตชด. นั้น จะตั้งอยู่ ณ ถิ่นทุรกันดารสักแค่ไหนเพียงไร

ผมได้มีโอกาสมาถวายงานพระองค์ท่าน เมื่อย้ายมาเป็น ผกก.ตชด.๓๑ จว.พิษณุโลก ที่ โรงเรียน ตชด.อาหารอุทิศ อ.นครไทย และ โรงเรียน ตชด.บ้านรักไทย อ.ชาติตระการ จว.พิษณุโลก อีก ๒ แห่ง และต่อมาในปี ๒๕๓๔ ได้ย้ายมาเป็น ผกก.ตชด.๓๓ จว.เชียงใหม่ ได้มีโอกาสถวายงานที่โรงเรียน ตชด.เชียงใหม่อำรง บ้านปู่หมื่นใน ต.แม่สาว อ.แม่สาย จว.เชียงใหม่, โรงเรียน ตชด.เบญจมาะ ๑ บ้านสามหมื่น ต.เมืองแหง อ.เวียงแหง จว.เชียงใหม่,

โรงเรียน ตชด.บ้านตุน ต.ห้วยฮ่อม อ.แม่ลาน้อย จว.แม่ฮ่องสอน, โรงเรียน ตชด.โลออนสัมมาจักร ๙ บ้านป่าข้าวหลาม ต.กิดช้าง อ.แม่แตง จว.เชียงใหม่ และโรงเรียน ตชด.บ้านใหม่พัฒนาสันติ ต.แม่นาจร อ.แม่แจ่ม จว.เชียงใหม่ อีก ๕ โรงเรียนติดต่อกัน เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๓๘ ได้สังเกตเห็นพระจริยาวัตรที่งดงามของพระองค์ท่าน ในการเสด็จฯ ทรงเยี่ยม โรงเรียน ตชด. ทั้ง ๕ แห่งนี้ซึ่งจะมีรูปแบบที่เหมือนกัน

เมื่อเสด็จฯ มาถึงโรงเรียน ตชด. ก็จะมีพระราชทานสิ่งของให้แก่ครู นักเรียนและตัวแทนชาวบ้าน ทรงปลูกต้นไม้ เสด็จฯ ขึ้นบนอาคารเรียน ลงพระนามาภิไธยในสมุดเยี่ยม ทอดพระเนตรการเรียนการสอน แผนที่ แผนผังบริเวณโรงเรียน ทอดพระเนตรครัว โรงอาหาร แปลงผัก การเลี้ยงเป็ด ไก่ สุกร ปลา ฯลฯ เสด็จฯ ทรงเยี่ยมราษฎร ระหว่างการเสด็จฯ ทอดพระเนตรกิจกรรม โครงการต่างๆ นี้ จะทรงจดบันทึกเรื่องราวต่างๆ ไว้ตลอดเวลา ทรงซักถามปัญหา พระราชทานแนวทางในการดำเนินการ ทั้งๆ ที่การเสด็จฯ ในโรงเรียน ตชด.แต่ละแห่งนั้น จะมีแนวทางเหมือนกันเกือบทั้งหมด แต่พวกเราที่ตามเสด็จฯ ถวายการต้อนรับมิเคยได้เห็นเลยว่า พระองค์ท่าน จะทรงแสดงพระอาการเหน็ดเหนื่อย เบื่อหน่าย ย่อท้อต่อความร้อน หนาว ด้วยประการใดๆ แต่กลับเห็นพระองค์ทรงมีพระพักตร์สดชื่น แจ่มใส แยมพระสรวลอยู่เป็นนิตย์ เป็นพระจริยาวัตรที่ติดตาม ตรึงใจพสกนิกรทั้งประเทศ ภาพที่เห็นทำให้ต้องทวนคิดว่า พระองค์ท่านเป็นถึงเจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดิน แต่ยังทรงสู้อ้าปากพระวรกาย อดทนถึงขนาดนี้แล้วพวกเราซึ่งเป็นข้าแผ่นดิน จะมีถวายงานรับใช้เบื้องพระยุคลบาทให้สุดชีวิตจิตใจได้อย่างไร

พระจริยาวัตรอันงดงามยิ่ง นำพระทัยอันเปี่ยมล้นด้วยพระเมตตา พระมหากรุณาธิคุณอันยิ่งใหญ่ที่มีต่อ ตชด. และพสกนิกรทั่วประเทศ ตามที่ผมได้ประสบพบเห็นมานี้เป็นเพียงส่วนน้อย เท่านั้นที่พระองค์ท่านได้ทรงปฏิบัติ พระมหากรุณาธิคุณแผ่ไพศาลทั่วแคว้นแผ่นดินไทย ทรงเป็นหลักชัย เป็นธงชัยของประเทศ ขอจงทรงพระเจริญเป็นร่มเกล้าของชาวไทยทั่วประเทศตลอดไป

กิจกรรมลูกเสือ ในโรงเรียน ตชด.

พล.ต.ท.สมควร หริกุล

ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน

โรงเรียนชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคมนี้ มิได้จัดการเรียนการสอนเฉพาะในหลักสูตรประถมศึกษาเท่านั้น แต่ยังสามารถจัดกิจกรรมของเยาวชนให้เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรแก่นักเรียนเพิ่มขึ้นอีก ได้แก่ กิจกรรมลูกเสือ โดยพิจารณาเห็นว่ากิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างความสามัคคี การบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น และเสริมสร้างความสงบสุขให้แก่ประเทศชาติทั้งในยามสงบและยามคับขัน ดังนั้นกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนจึงได้ริเริ่มเปิดกองลูกเสือสำรองขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๙ ที่โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑ บ้านดอยปุย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ และโรงเรียนเจ้าแม่หลวงอุปถัมภ์ ๒ บ้านหนองหอย อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นกองลูกเสือสำรองชาวเขาเผ่าแม้ว และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานธงประจำกองลูกเสือทั้งสองกอง ที่พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๐ และลูกเสือสำรองชาวเขาได้เดินทางมาร่วมสวนสนามในวันสถาปนาคณะลูกเสือแห่งชาติเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๐ ด้วย

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ได้ขยายการจัดตั้งกองลูกเสือชาวเขาและรวมไปถึงกองลูกเสือไกลคมนาคม ให้เป็นองค์กรเยาวชนในโรงเรียนชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคมจนครบทุกภาคในเวลาต่อมา มีความมุ่งหมายที่จะเผยแพร่กิจการของโรงเรียนให้เป็นที่รู้จักแก่ประชาชนมากขึ้น โดยได้รับความร่วมมือจากสโมสรลูกเสือกรุงเทพฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเปิดอบรมหลักสูตรผู้บังคับบัญชาลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ชั้น บี.ที.ซี. และชั้นวูดแบดจ์ให้กับครู ตชด.

ลูกเสือชาวเขา

นางยุลา อมาตยกุล

นายกสโมสรลูกเสือกรุงเทพฯ

การ จัดตั้งกองลูกเสือชาวเขา เริ่มแต่ นายขวัญแก้ว วัชรโรทัย ข้าราชบริพารของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้มาหา ครูเพทาย อมาตยกุล นายกสโมสรลูกเสือกรุงเทพฯ ประรอกว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงโปรดเกล้าฯ จะให้จัดตั้งกองลูกเสือให้แก่ลูกหลานชาวเขา ที่มีภูมิลำเนาอยู่ หมู่บ้านดอยปุย และหนองหอย ใกล้พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ที่เชียงใหม่ ได้มีการปรึกษาหารือกันถึงเรื่องการจัดทำธงประจำกอง และสีของผ้าผูกคอลูกเสือ และส่วนใหญ่เป็นลูกเสือสำรอง ครูเพทาย อมาตยกุล ได้จัดทำธงประจำกองขึ้น ๒ ธง เป็นธงสีเหลืองของลูกเสือสำรอง มีตราเครื่องหมายและปักชื่อกองลูกเสือขึ้นทูลเกล้าถวาย ซึ่งทรงพระราชทานนามกองลูกเสือทั้ง ๒ กองว่า “กองลูกเสือสำรองเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ดอยปุย” จังหวัดเชียงใหม่ และ “กองลูกเสือสำรองเจ้าแม่หลวงอุปถัมภ์หนองหอย” และครูเพทาย อมาตยกุล ได้คิดสีของผ้าผูกคอของลูกเสือทั้ง ๒ กองนี้ คือ ใช้ผ้าสีแดงเลือดนกขลิบด้วยสีดำ ชายสามเหลี่ยม มีเครื่องหมายลูกเสือจังหวัดเชียงใหม่ สีนี้เป็นสีของตำรวจ และเป็นสีเดียวกับสีของกองลูกเสือสำรองโรงเรียน

สันติราษฎร์บำรุงของกรมตำรวจ เป็นสีของความเป็นอัศวิน และต่อมาสีผ้าผูกคอนี้ก็เป็นที่เดียวกับสีของลูกเสือชาวบ้านที่วราชอาณาจักร และกองลูกเสือสำรองก็ทรงพระราชทานก่อตั้งขึ้น อยู่ในความดูแลฝึกฝนอบรมของตำรวจตระเวนชายแดน ครูแพทย์ อมาตยกุล ได้มีโอกาสได้เข้าเฝ้าโดยใกล้ชิดในงานพระราชทานธงประจำกองลูกเสือทั้งสอง ที่เชียงใหม่ด้วย บิดามารดาพี่น้องของลูกเสือชาวเขามีกวามปลาบปลื้มปิติยินดีเป็นล้นพ้น ได้เข้าเฝ้าได้เบื้องพระยุคลบาทโดยใกล้ชิดงานนี้เป็นงานส่งเสริมความมั่นคงของชาติ งานถวายเป็นความจงรักภักดี ส่งเสริมโครงการพระราชดำริเกี่ยวกับกองลูกเสือชาวเขา ครูแพทย์ฯ ได้ริเริ่มนำลูกเสือชาวเขาเผ่าต่างๆ เช่น มูเซอ อีเกอ แม้ว ฯลฯ ซึ่งมีภูมิลำเนาจากทุกภาคของประเทศไทย โดยขอให้ตำรวจตระเวนชายแดนช่วยคัดเลือก และจัดพาหนะนำส่งถึงสโมสรลูกเสือกรุงเทพฯ ครั้งหนึ่งๆ ประมาณ ๖๐-๗๐ คน จัดที่พักให้ จัดอาหารเลี้ยงดู จัดให้ได้เดินสวนสนามถวายเป็นความจงรักภักดีแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในวันสถาปนาคณะลูกเสือแห่งชาติ ร่วมกับลูกเสือในจังหวัดพระนครและจังหวัดใกล้เคียง ที่สนามกีฬาแห่งชาติ ตลอดจนนำเข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ พระตำหนักสวนจิตรลดา เข้าเฝ้าถวายเป็นความเคารพสมเด็จพระสังฆราชเจ้าคารวะ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี เจ้านายข้าราชการผู้ใหญ่ ผู้บัญชาการทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ อธิบดีกรมต่างๆ นำขมกองทัพอากาศ ขมเรือรบที่ลัดทียบ และสถานที่ราชการสำคัญๆ ต่างๆ พระบรมมหาราชวัง พระที่นั่งอนันตสมาคม สถาปผู้แทนราษฎร และได้รับการต้อนรับเลี้ยงดู และรับแจกของขวัญของที่ระลึกมากมายนำกลับบ้านฝากญาติพี่น้อง เป็นการส่งเสริมพัฒนาจิตใจ ก่อให้เกิดความจงรักภักดีต่อประเทศชาติ ศาสนาพระมหากษัตริย์ รักบ้านรักเมือง ถิ่นกำเนิดในผืนแผ่นดินไทย ลูกหลาน และชาวเขาจากท้องถิ่นต่างๆ เหล่านี้จะนำความไปเล่าให้พี่น้องพ่อแม่ของเขาฟังด้วยความอิมเอมใจ

การปฏิบัติกรนำลูกเสือชาวเขาเข้ามาในเมืองหลวงนี้ ได้รับความร่วมมือด้วยดีจากสถาบันทุกฝ่าย และปฏิบัติต่อเนื่องกันมาทุกปี จะมีเว้นบ้างก็เมื่อมีเหตุการณ์ไม่เหมาะสมเกิดขึ้น

งานนี้จึงเป็นงานปฏิบัติเพื่อการส่งเสริมความมั่นคง ความจงรักภักดีโดยแท้จริงที่ครูเพทาย อมาตยกุล ได้เป็นหัวหน้าดำเนินการมา โดยมีได้รับงบประมาณช่วยเหลือใดๆ ในการนำมา ก็ได้ อาศัยการช่วยเหลือจากกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนตลอดมา

หลังจากครูเพทาย อมาตยกุล ได้เสียชีวิตลง คณะกรรมการบริหารสโมสรลูกเสือกรุงเทพฯ ได้มีมติให้สืบสานงานลูกเสือชาวเขาที่ครูเพทายได้ดำเนินการ โดยระหว่างวันที่ ๑๗-๒๒ ตุลาคม ๒๕๓๗ ได้เชิญชวนลูกเสือชาวเขาเข้าร่วมงานชุมนุมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ แห่งประเทศไทย ครั้งที่ ๔ ณ ค่ายพระรามหก อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และหลังจากเสร็จงานชุมนุมฯ ยังได้นำลูกเสือชาวเขาเข้าเฝ้าสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี ทรงพระราชทานเลี้ยงอาหารแก่คณะลูกเสือชาวเขา พระราชทานเหรียญพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวแก่คณะทุกคน และหลังจากนั้นได้เข้าคารวะ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีและข้าราชการผู้ใหญ่ดังที่เคยปฏิบัติ โดยได้รับความกรุณาจากกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนเป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ ในนามของสโมสรลูกเสือกรุงเทพฯ ขอแสดงความยินดีในโอกาสที่โรงเรียน ตชด. ได้มีอายุครบรอบ ๔๐ ปี ในปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ขออำนาจบารมีขององค์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว องค์พระผู้พระราชทานกำเนิดลูกเสือไทย สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายดลบันดาล ให้กิจการโรงเรียน ตชด. ได้มีความเจริญรุ่งเรืองสืบไป

ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน

การ ศึกษาในระดับก่อนการประถมศึกษามีความสำคัญมาก เพราะเป็นรากฐานของการพัฒนาการศึกษาทุกระดับ และเป็นรากฐานของการพัฒนาประชากรที่มีคุณภาพ

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๕ พล.ต.ท.เจริญฤทธิ์ จรรย์โรมรัน ผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ได้กำหนดนโยบายให้ตั้งสถานสงเคราะห์เด็กก่อนวัยเรียน ขึ้นในหน่วยตำรวจตระเวนชายแดน โดยมีเป้าหมายให้ตั้งที่กองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค ๒-๔ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๒-๔ กองบังคับการฝึกพิเศษ (กก.๒-๖ บก.กฝ.) และกองกำกับการสนับสนุนทางอากาศ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการช่วยเหลือประชาชนที่ยากจน และไกลคมนาคม เพื่อแบ่งเบาภาระในการอุปการะเลี้ยงดูเด็กก่อนเข้ารับการศึกษาภาคบังคับ ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและโภชนาการที่ถูกต้องให้กับเด็ก ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต การเสริมสร้างคุณภาพของเด็กให้สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา นั้น จะต้องเริ่มตั้งแต่เด็กเล็กก่อนวัยเรียน อายุตั้งแต่ ๒ ปีครึ่ง ถึง ๖ ปี โดยให้การศึกษาอบรมด้วยวิธีการที่ถูกต้อง เพื่อเป็นพื้นฐานที่ดีสำหรับการศึกษาในชั้นประถมศึกษาต่อไป

วิธีดำเนินการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนของ ตชด.นั้น ยึดความพร้อมและความสนใจของประชาชนในท้องถิ่น และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากที่สุด โดยเฉพาะในเรื่องการจัดตั้งและสร้างศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน และให้เจ้าหน้าที่ ตชด. อย่างน้อย ๑ นาย ร่วมกับกรรมการหมู่บ้าน ทำหน้าที่บริหารศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน ทั้งนี้ต้องอยู่ในความควบคุมดูแลของกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดน สำหรับการอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็นลักษณะเข้าไปเยี่ยมกลับ

ต่อมาปี พ.ศ. ๒๕๓๑ พล.ต.ท.วิภาส วิบุลากร ผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน มีนโยบายให้จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน ในโรงเรียน ตชด. เป็นหลัก เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการประถมศึกษาแห่งชาติฉบับที่ ๖ และให้ใช้งบประมาณพัฒนาชนบทในระบบ กชช. สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนที่ตั้งอยู่กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดน หรือกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อเป็นสวัสดิการช่วยเหลือข้าราชการตำรวจนั้น ให้ผู้ปกครองเด็กมีส่วนร่วมรับผิดชอบงบประมาณ ในการดำเนินการเป็นหลัก

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๖ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำริถึงการแก้ปัญหาการจัดการศึกษาเด็กก่อนวัยเรียน เพราะประสบการณ์ที่เด็กได้รับในช่วงอายุนี้ เป็นการสร้างพื้นฐานความพร้อมทางด้านร่างกาย สติปัญญา และบุคลิกภาพ นอกจากนี้ยังเป็นการเตรียมความพร้อมด้านภาษาไทยให้กับเด็ก สำหรับศึกษาในระดับประถมศึกษาต่อไป ดังนั้น บข.ตชด. กรมการฝึกหัดครู และสำนักพระราชวัง จึงได้ร่วมกันดำเนินการเปิดชั้นเรียนอนุบาลในโรงเรียน ตชด.ขึ้น สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนที่มีอยู่ก่อนแล้วในโรงเรียน ตชด. ก็เปลี่ยนมาเป็นชั้นอนุบาลในโรงเรียน ตชด.

ปัจจุบันมีศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนอยู่ในความรับผิดชอบของ บข.ตชด. ทั้งหมด ๑๙๑ แห่ง อยู่ในโรงเรียน ตชด. ๑๖๗ แห่ง ดำเนินการอยู่นอกโรงเรียน ตชด. แต่อยู่ในความดูแลของ ตชด. จำนวน ๒๔ แห่ง

ศูนย์พัฒนาเด็กบ้านนาราชควาย ต.นาราชควาย อ.เมือง จว.นครพนม อยู่ในความรับผิดชอบของกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๓๖ ได้รับรางวัลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดีเด่น ประจำปี ๒๕๓๖ จากกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในโอกาสทรงครองราชย์ปีที่ ๕๐

ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ แห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมชาวเขาและประชาชนในชนบท ได้ทรงประจักษ์ถึงการทำงานของตำรวจตระเวนชายแดน ว่านอกจากจะทำหน้าที่ลาดตระเวนเฝ้าตรวจชายแดนแล้ว ยังได้จัดตั้งโรงเรียนสอนหนังสือชาวเขาอีกด้วย ซึ่งในระยะเริ่มต้นเป็นเพียงความร่วมมือ ระหว่างตำรวจตระเวนชายแดน และประชาชนในพื้นที่ ร่วมกันจัดสร้างอาคารเรียนในลักษณะโรงเรียนชั่วคราว ทำจากวัสดุที่หาได้ในท้องถิ่น เพียงเพื่อกันแดดกันลมให้แก่นักเรียน โดยมีครูผู้สอนคือ ตำรวจตระเวนชายแดนที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ จึงได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ให้แก่ตำรวจตระเวนชายแดน นำไปจัดตั้งโรงเรียนสำหรับชาวเขา และประชาชนไกลคมนาคม และได้พระราชทานนามโรงเรียนว่า “โรงเรียน ตชด. เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์” นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีต่อโรงเรียน ตชด.

ในปี พ.ศ. ๒๕๓๙ อันเป็นวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงครองสิริราชสมบัติ เป็นปีที่ ๕๐ ประกอบด้วยโรงเรียน ตชด. ได้ดำเนินการมาครบ ๔๐ ปี กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน มุ่งหวังที่จะพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียน ตชด. เพื่อช่วยเหลือประชาชนผู้ยากไร้ได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนเพิ่มขึ้นและสนองตอบพระมหากรุณาธิคุณ ที่ทรงมีต่อการดำเนินงานโรงเรียน ตชด. และพระราชกรณียกิจที่ทรงมีต่อพสกนิกรผู้ด้อยโอกาส ในท้องถิ่นห่างไกล ทุรกันดาร โดยถือเอาวโรกาสเป็นมหามงคลยี่สิบปี จัดทำโครงการโรงเรียน ตชด. เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสทรงครองสิริราชสมบัติ เป็นปีที่ ๕๐ ขึ้น จำนวน ๔ โรงเรียน ในพื้นที่รับผิดชอบของกองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค ๑-๔ กองบังคับการละ ๑ โรงเรียน โดยมีเป้าหมายการพัฒนาบทบาทโรงเรียน ตชด. เฉลิมพระเกียรติฯ ให้เป็น “โรงเรียนชุมชน” เป็นศูนย์กลางบริการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นแก่ประชาชน สอดคล้องกับสภาพปัญหาในท้องถิ่น นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอน เช่น การบริการขั้นพื้นฐานทางสาธารณสุข โดยสามารถดูแลให้การช่วยเหลือผู้เจ็บป่วยในขั้นต้นได้ การให้บริการสินค้าที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ และเพื่อการเกษตรพื้นฐาน (วัสดุค้ำ, อุปกรณ์, เครื่องมือการเกษตร) ในรูปของร้านค้าสหกรณ์ เป็นศูนย์พัฒนาภูมิปัญญาของชาวบ้าน เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนให้เกิดขึ้นแก่ชุมชน รวมทั้งเป็นศูนย์ประสานการปฏิบัติงานในพื้นที่ระหว่างชุมชนและหน่วยราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

การก่อสร้างโรงเรียน ตชด.เฉลิมพระเกียรติฯ นี้ มีการวางแผนการใช้ที่ดิน การจัดกลุ่มกิจกรรม และรูปแบบของสิ่งก่อสร้างที่จะเกิดขึ้นภายในโรงเรียนอย่างชัดเจน โดยแบ่งออกเป็นพื้นที่ต่างๆ ได้แก่ พื้นที่/สิ่งก่อสร้าง แบ่งออกเป็น เขตที่พักอาศัย (บ้านพัก) ของครู เขตอาคารเรียน โรงอาหาร ห้องน้ำ-ห้องส้วม เขตสนามกีฬาและพื้นที่ดำเนินงานโครงการตามพระราชดำริ

การดำเนินการในโรงเรียน ตชด.เฉลิมพระเกียรติฯ มุ่งเน้นให้สามารถดำเนินงานตามโครงการตามพระราชดำริฯ ให้เป็นผลสำเร็จ สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีได้ทุกโครงการ โดยกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ได้รับการสนับสนุนเงินค่าก่อสร้างจากพิระยานุเคราะห์มูลนิธิ โรงเรียนละ ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท (สองล้านห้าแสนบาทถ้วน) รวม ๔ โรงเรียน เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สิบล้านบาทถ้วน) ตั้งอยู่ในพื้นที่กองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดน ภาค ๑-๔ ดังนี้

๑. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนพิระยานุเคราะห์ ๑ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวโรกาสครองราชย์ปีที่ ๕๐ ตั้งอยู่ที่บ้านคลองชล ต.วังสมบูรณ์ อ.วังน้ำเย็น จว.สระแก้ว

๒. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนพระยานุเคราะห์ฯ ๒ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวโรกาสครองราชย์ปีที่ ๕๐ ตั้งอยู่ที่บ้านโคกยาจิก ต.ปรีอ อ.ปราสาท จว.สุรินทร์

๓. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนพระยานุเคราะห์ฯ ๓ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวโรกาสครองราชย์ปีที่ ๕๐ ตั้งอยู่ที่บ้านสว่างใหม่ ต.น้ำบาง อ.แม่จริม จว.น่าน

๔. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนพระยานุเคราะห์ฯ ๔ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวโรกาสครองราชย์ปีที่ ๕๐ ตั้งอยู่ที่บ้านบูกาสะแลแม ต.ปะโด อ.มายอ จว.ปัตตานี

เริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๓๘ - ธันวาคม ๒๕๓๙ แต่ละโรงเรียนประกอบด้วยอาคารต่างๆ คือ อาคารเรียน อาคารอเนกประสงค์ และห้องสมุด โรงครัว โรงอาหาร อาคารสภกรณ์ ห้องพยาบาล บ้านพักครู และห้องน้ำ-ห้องส้วม พร้อมจัดทำโต๊ะ-เก้าอี้ สำหรับครู-นักเรียน

สำหรับโรงเรียน ตชด. เฉลิมพระเกียรติฯ ทั้ง ๔ โรงเรียน ได้รับอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์งานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี จากสำนักราชเลขาธิการ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๓๙

นอกจากนี้กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนยังได้รับการสนับสนุนเงินค่าก่อสร้างอาคารเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในวโรกาสทรงครองราชย์ปีที่ ๕๐ จากสมาคมแม่บ้านตำรวจอุปถัมภ์เป็นเงินจำนวน ๕,๐๙๙,๕๖๐ บาท เพื่อเป็นอาคารอเนกประสงค์ในโรงเรียน ตชด. จำนวน ๔ โรงเรียน คือ โรงเรียน ตชด.บ้านนายาว จว.ฉะเชิงเทรา โรงเรียน ตชด.บ้านหนองตู๋ จว.นครพนม โรงเรียน ตชด.บ้านรักไทย จว.พิษณุโลก และโรงเรียน ตชด.บ้านท่าข้าม จว.นครศรีธรรมราช

สัญลักษณ์งานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี

ที่ รล ๐๐๐๓/๘๑๓๐

สำนักกราชเลขาธิการ

พระบรมมหาราชวัง กทม. ๑๐๒๐๐

๑๗ พฤษภาคม ๒๕๓๙

เรื่อง อนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์งานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี
เรียน พลตำรวจโท โกวิท วัฒนะ ผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
อ้างถึง หนังสือที่ มท ๐๕๑๕.๕๕๔/๕๘๐ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๓๙
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตราสัญลักษณ์งานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี

ตามที่ท่านได้มีหนังสือแจ้งว่า ในวโรกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี
ปีระยานุเคราะห์มูลนิธิได้ให้การสนับสนุนการก่อสร้างโรงเรียนตำรวจตระเวน
ชายแดน จำนวน ๔ แห่ง แห่งละ ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งจะแล้วเสร็จในปี พ.ศ.
๒๕๓๙ เพื่อเป็นราชสักการะและแสดงความจงรักภักดี การนี้จึงใคร่ขออนุญาต
เชิญตราสัญลักษณ์งานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี ประดิษฐานที่อาคารเรียน
ของโรงเรียนทั้ง ๔ แห่งนั้น

สำนักกราชเลขาธิการพิจารณาแล้วเห็นสมควรอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์ฯ
ดังกล่าวได้ ทั้งนี้ ตราสัญลักษณ์ฯ จะต้องมียูรูปแบบและสีถูกต้องตามต้นแบบที่
ทางราชการกำหนด

ขอแสดงความนับถือ

(หม่อมหลวงพีระพงศ์ เกษมศรี)

ราชนเลขาธิการ

ขกองการในพระองค์

โทร. ๒๒๕๓๔๕๙ - ๖๒ ต่อ ๓๕๓

โทรสาร ๒๒๕๓๒๕๙

คุณสุมิตร เลิศสุมิตรกุล ประธานมูลนิธิ “เลิศสุมิตรกุล” ทูลเกล้าฯ ถวายเงินสร้างอาคารโรงเรียน ตชด. และบริจาควัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน เมื่อ ๒ พฤษภาคม ๒๕๓๗

ศาสตราจารย์ ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ประธานมูลนิธิพระยานุเคราะห์ มอบเงินสนับสนุนให้แก่ พล.ต.ท.โกวิท วัฒนะ ผบข.ตชด. เพื่อสร้างโรงเรียน ตชด. เฉลิมพระเกียรติฯ และเป็นทุนการศึกษาแก่นักเรียน เมื่อ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๓๘

โครงการโรงเรียนพี่ ช่วยโรงเรียนน้อง

โรงเรียน ดชต. นั้นได้จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนแก่ผู้ยากไร้ด้อยโอกาส ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ในถิ่นทุรกันดาร ต่อมาได้มีกลุ่มโรงเรียนต่างๆ ได้มีความประสงค์ จัดทำโครงการโรงเรียนพี่ช่วยโรงเรียนน้องขึ้น โดยเฉพาะที่จะให้การช่วยเหลือ สนับสนุนกิจการโรงเรียนชาวเขา และประชาชนไกลคมนาคม โดยมีความมุ่งหมายที่จะให้ โรงเรียนที่สมบูรณ์ช่วยเหลือโรงเรียน ดชต. ที่ขาดแคลน เท่าที่สามารถจะทำได้ ในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ โรงเรียนศึกษานารีได้ติดต่อขอทำโครงการดังกล่าวกับโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑ บ้านดอยปุย ตำบลบ้านปาง อำเภอบางเขน จังหวัดเชียงใหม่ ให้เป็นโรงเรียนน้องเป็นครั้งแรก การดำเนินการในระยะแรก ได้ให้ความช่วยเหลือด้านวัสดุสิ่งของ ต่อมาได้จัดงานส่งเสริมกิจกรรมในด้านการศึกษาอื่นๆ เช่น ทำสมุดภาพชีวิตของคนในเมืองหลวง ภาพการทำมาหากินของในภาคต่างๆ พร้อมทั้งรวบรวมอุปกรณ์การเรียนการสอนที่โรงเรียนน้องไม่เคยมีมอบให้ด้วย โรงเรียนศึกษานารีได้ส่งวัสดุสิ่งของไปช่วยโรงเรียนน้องในปีนั้นหลายครั้งด้วยกัน การดำเนินการของโรงเรียนศึกษานารีได้ผลดียิ่ง ระยะต่อมาจึงได้มีโรงเรียนต่างๆ ทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด มีความสนใจเสนอทำโครงการนี้บ้าง จนกระทั่งกิจการได้ขยายออกไปอย่างทั่วถึง โรงเรียนพี่บางโรงเรียนได้มีจิตเมตตาไปเยี่ยมโรงเรียนน้องเป็นประจำทุกปี ทำให้โรงเรียน ดชต. เจริญขึ้นเป็นอันมาก ทำให้โรงเรียนที่ได้รับการอุปการะจากโรงเรียนพี่นั้น มีความพร้อมและได้มอบเงินให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดรับไปดำเนินการต่อหลายโรงเรียนแล้ว

รายชื่อโรงเรียนพี่ที่เคยช่วยโรงเรียนชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคม

๑. โรงเรียนศึกษานารี	๓๕. วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๒. โรงเรียนพนิชยการสีลม	๓๖. โรงเรียนอรุณประดิษฐ์
๓. โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์	๓๗. วิทยาลัยครูสวนดุสิต
๔. วิทยาลัยครูธนบุรี	๓๘. โรงเรียนอนุบาลสามเสน
๕. โรงเรียนสตรีวิทยา	๓๙. วิทยาลัยครูนครปฐม
๖. โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย	๔๐. โรงเรียนราชประชาสมาศัย รัชดาภิเษก
๗. โรงเรียนศิริธรศึกษา	๔๑. โรงเรียนทวิธาภิเษก
๘. โรงเรียนวัดสุทธิวราราม	๔๒. วิทยาลัยครูเพชรบุรี
๙. โรงเรียนสมถวิลราชดำริ	๔๓. โรงเรียนสายน้ำทิพย์
๑๐. โรงเรียนดาราคาม	๔๔. โรงเรียนสตรีมหาพุดमारาม
๑๑. โรงเรียนพลับพลาไชย	๔๕. โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนต์
๑๒. วิทยาลัยครูจันทระเกษม	๔๖. โรงเรียนสตรีประเทืองวิทย์
๑๓. โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย	๔๗. โรงเรียนจิตรลดา
๑๔. โรงเรียนไตรรัตน์ศึกษา	๔๘. โรงเรียนบดินทร์เดชา
๑๕. โรงเรียนสตรีวุฒศึกษา	๔๙. วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช
๑๖. โรงเรียนสายน้ำผึ้ง	๕๐. คณะศึกษาศีการเขต ๖ (ลพบุรี)
๑๗. โรงเรียนวัดประยูรวงศาวาส	๕๑. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
๑๘. โรงเรียนบางกะปิ	๕๒. โรงเรียนประถมนนทบุรี
๑๙. โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย	๕๓. วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี
๒๐. โรงเรียนวัดชินโรส	๕๔. โรงเรียนจอมสุรางค์อุปถัมภ์ อยุธยา
๒๑. วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลัยกรณ	๕๕. โรงเรียนสหวิทย์ สุพรรณบุรี
๒๒. วิทยาลัยครูพระนคร	๕๖. โรงเรียนสวนหญิง สุพรรณบุรี
๒๓. โรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส	๕๗. วิทยาลัยครูจอมบึง (ราชบุรี)
๒๔. โรงเรียนราชวินิต	๕๘. วิทยาลัยครูกาญจนบุรี
๒๕. โรงเรียนพิบูลย์อุปถัมภ์	๕๙. โรงเรียนสตรีประชากร
๒๖. โรงเรียนวัดโสมนัส	๖๐. วิทยาลัยช่างกลปทุมวัน
๒๗. โรงเรียนวัดโบสถ์	๖๑. วิทยาลัยเทคนิคสตูล
๒๘. โรงเรียนสมบุญวิทยาสตรี	๖๒. สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
๒๙. โรงเรียนวัดอมรินทร์าราม	๖๓. โรงเรียนประถมนนทรี
๓๐. โรงเรียนกุหลาบวัฒนา	๖๔. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
๓๑. โรงเรียนอัมพรไพศาล	๖๕. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๓๒. โรงเรียนสิงหราชพิทยาคม	๖๖. มหาวิทยาลัยรามคำแหง
๓๓. โรงเรียนปานะพันธุ์วิทยา	๖๗. วิทยาลัยเทคนิคตาก
๓๔. โรงเรียนสตรีวัดอัสสรรสวรรค์	

โครงการค่ายอาสาพัฒนา

โรงเรียน ตชด. ได้ถือกำเนิดมาจากการร่วมมือระหว่างประชาชนท้องถิ่นและตำรวจตระเวนชายแดนในการจัดตั้งโรงเรียนแต่ละแห่งนั้น ซึ่งขาดความพร้อมทั้งด้านอาคารเรียนและวัสดุอุปกรณ์ สถาบันการศึกษาต่างๆ ในระดับอุดมศึกษาได้เห็นความขาดแคลนของโรงเรียน ตชด. จึงได้จัดทำโครงการค่ายอาสาพัฒนาขึ้นตั้งแต่ปี 2513 เป็นต้นมา โดยจัดตั้งเป็นชมรมหรือกลุ่ม ลักษณะการดำเนินงานของโครงการ ได้แก่ ส่งชุดผู้แทนออกไปสำรวจข้อมูลเบื้องต้น และความต้องการต่างๆ ในพื้นที่เพื่อวางแผนงาน กำหนดโครงการ/กิจกรรม การพัฒนาในด้านต่างๆ แล้วรวบรวมวัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณและนำสมาชิกไปตั้งค่าย ในโรงเรียน ตชด. เพื่อทำกิจกรรมร่วมกับประชาชนในท้องถิ่น โดยมีตำรวจตระเวนชายแดนให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวก กิจกรรม ส่วนใหญ่จะเป็นการก่อสร้างอาคารเรียน อาคารอเนกประสงค์ สิ่งสาธารณูปโภค สนามเด็กเล่น และมีกิจกรรมเสริมอื่นๆ เช่น การพัฒนาทางด้านการศึกษา สาธารณสุขมูลฐาน ฯลฯ ให้แก่นักเรียน และประชาชนในหมู่บ้านรอบๆ โรงเรียน ซึ่งนอกจากจะทำให้ให้นักศึกษาได้บำเพ็ญประโยชน์ ในการช่วยเหลือพัฒนาชนบทแล้ว ยังเป็นโอกาสให้สมาชิกของค่ายอาสาพัฒนา ได้สัมผัสกับความเป็นอยู่ของชาวเขา และประชาชนไกลคมนาคม ปลุกฝังลักษณะนิสัยของนักศึกษา มีความเสียสละเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างความเป็นผู้นำให้แก่เยาวชนโดยตรง

กิจกรรมการออกค่ายอาสาพัฒนา ของสถาบันต่างๆ

ระลึกถึงความหลัง

อรนุช ปุคคะณันท์

ผู้ประสานโครงการความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ

การที่ตำรวจตระเวนชายแดน ได้จัดตั้งโรงเรียนขึ้นเพื่อประชาชนในถิ่นทุรกันดาร ชายแดนนั้น นับเป็นกิจกรรมที่ควรส่งเสริมเป็นอย่างยิ่ง ตลอดระยะเวลาเกือบ ๔๐ ปี ที่ผ่านมา จะเห็นว่า โรงเรียน ตชด. มีความเจริญงอกงามเติบโตใหญ่ แผ่ไพศาล ประสบความสำเร็จตามเจตจำนงที่ตั้งไว้ทุกประการ

โรงเรียน ตชด. ช่วยพัฒนาความมั่นคงของชาติ พัฒนาและขยายโอกาสทางการศึกษา ให้แก่เยาวชนในถิ่นทุรกันดาร เสริมสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน ความร่วมมือและสันติ สืบสานวัฒนธรรม ยกกระดับคุณภาพชีวิต พัฒนาเศรษฐกิจ สาธารณสุข อีกทั้งมีส่วนในด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมและมรดกวัฒนธรรมท้องถิ่น

สิ่งสำคัญยิ่งที่ทำให้โรงเรียน ตชด. พัฒนามาได้จนถึงทุกวันนี้ ก็คือพระบารมีปกเกล้าปกกระหม่อม ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สถานการณ์ได้นำศึกษานารีเข้าร่วมงานกับโรงเรียน ตชด.

หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ยูเนสโก ได้ตั้งโครงการการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ (UNESCO ASSOCIATED SCHOOLS PROJECT) ขึ้น เพื่อสร้างสันติภาพ ความเข้าใจอันดีให้เกิดขึ้นในมวลมนุษยชาติโดยผ่านทางการศึกษา และแจ้งมาทางคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโก จากนั้นศึกษานารีจึงได้เข้าร่วมโครงการในปี ๒๕๑๖

ด้วยความจริงที่ว่า “ความเข้าใจอันดีในชาตินั้นย่อมจะนำไปสู่ความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ” นักศึกษานารีเริ่มงานพัฒนาความเข้าใจอันดีกับโรงเรียน ตชด. จุดประสงค์คือโรงเรียนที่ช่วยโรงเรียนน้อง หมายถึง โรงเรียนที่สมบูรณ์พร้อม ช่วยเหลือโรงเรียนที่ยังขาดแคลนในถิ่นทุรกันดาร โดยถือเป็นโครงการนำร่องของศูนย์ความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ เราพัฒนาความเข้าใจอันดี ช่วยเหลือเด็กนักเรียนชาวเขาเผ่าต่างๆ เช่น แม้ว เย้า มูเซอ กะเหรี่ยง เป็นต้น เราจะช่วยโรงเรียน ตชด. ตามริมฝั่งแม่กก โดยร่วมมือกับกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๓ ค่ายดารารัศมี จว.เชียงใหม่

เราเปิดโครงการด้วยการไปเยี่ยมโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑ ที่ดอยปุย โรงเรียนนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานเงินสร้างอาคารเรียนให้ เป็นอาคารไม้ชั้นเดียว มีบ้านพักครู และที่เก็บน้ำ อากาศดีมาก ใกล้บ้านพักครู มีกุหลาบสีชมพูกอใหญ่ท่วมหัวส่งกลิ่นหอมรยริน เด็กๆ น่ารัก บริสุทธ์ไร้เดียงสา ครู ตชด. เล่าให้ฟังว่า บางครั้งนักเรียนก็ไปรับประทานอาหารกลางวันและหาเสบียงจากครัวที่บ้านพักครูนั้นแหละ

ขณะนั้น (ปี ๒๕๑๔) การเดินทางไปที่โรงเรียนนี้ยังลำบาก เส้นทางจากดอยสุเทพไปยังดอยปุยยังละอะมาก เมื่อเจ้าหน้าที่จากค่ายดารารัศมีพาเราไปถึง ก็สะบักสะบอมกัน

อาจารย์พงษ์ศรี วิทยานนท์ อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนศึกษานารี หัวหน้าโครงการสั่งการให้หาข้อมูลรวบรวมสิ่งที่จะต้องช่วยเหลือ จัดทำทะเบียน ดูแลสุขภาพทั่วไปว่าต้องการการรักษาอย่างไรรับด่วนหรือไม่ และสรุปได้ว่าสิ่งที่จะต้องจัดหามาให้ คือ อุปกรณ์การศึกษา การกีฬา เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ธงชาติ แป้งน้ำทำเสาธง บัตรตาเลี่ยน ตะเกียงเจ้าพายุ และแน่นอนขนมของโปรดของคุณหนูๆ ทันทีที่กลับถึงกรุงเทพฯ เราก็จัดส่งมาให้โดยมิรอช้า ต่อมาภายหลังได้ให้จัดทุนการศึกษาให้ ๑ ทุน แก่เด็กนักเรียนชายชื่อ “ซัว” ซึ่งมีท่าทางฉลาดเฉลียว มีไหวพริบดี

และสุขภาพดีมาก โดยจัดให้เข้าเรียนจนจบมัธยมศึกษา และศึกษาในชั้นสูงต่อไป เพื่อนำความรู้กลับมาพัฒนาท้องถิ่น

ความประทับใจจากการไปเยี่ยมโรงเรียน ตชด. และความร่วมมืออีกทั้งความมีน้ำใจจากทางค่ายดาราจารย์ในครั้งนั้น กระตุ้นให้เราช่วยโรงเรียนน้องต่อไป เพราะเราตระหนักว่า ตำรวจตระเวนชายแดนนั้น โดยหน้าที่หลักคือ ดูแลรักษาความสงบปลอดภัยตามบริเวณชายแดน อันกว้างใหญ่รอบขอบเขตสิมาลิกเข้าไปในเขตเขาลำเนาไพรแดนดินถิ่นทุรกันดาร กอดป็นระแวงระวังภัย ตลอดเวลาเปรียบเหมือนไม่เคยนอนตาหลับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในขณะที่เกิดการขัดแย้งกันทางอุดมการณ์นั้น ไม่เคยพบพานกับแสงสี เพื่อความบันเทิงใจ หรือพักผ่อนใดๆ ทั้งสิ้น ขาดแคลนไปเสียทุกสิ่งทุกอย่าง นักรบชายแดนนั้น มีหน้าที่รบ มีหนึ่งไปรยปรายด้วยความปรานี เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีกับพี่น้องชาวไทยตามชายแดน โดยช่วยให้การศึกษาและพัฒนา ความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น เพื่อให้คนไทยทั้งประเทศได้อยู่เย็น อันจะนำไปสู่ความมั่นคงแห่งชาติต่อไป ฉะนั้นเราควรช่วยตำรวจตระเวนชายแดน โดยช่วยแบ่งเบาภาระทางการศึกษาให้ผ่อนคลายลง เพื่อเขาจะได้ปฏิบัติหน้าที่หลักได้เต็มที่ อาจารย์พงษ์ศรีฯ ได้ไปชวนโรงเรียนต่างๆ มากมาย ช่วยโรงเรียน ตชด. ในภาคต่างๆ อาทิ โรงเรียนสตรีวิทยา มาแตร์เดอี ศิริอนศึกษา สอนกุหลาบ มหาพุดมาราม ดาราคาม เป็นต้น

เมื่อครั้งนั้นเกิดการขัดแย้งทางอุดมการณ์ และเกิดการต่อสู้กันอย่างรุนแรง ทำให้มีการสูญเสียของตำรวจตระเวนชายแดนอยู่ด้วย เราได้พบนายตำรวจผู้หนึ่งซึ่งได้ผ่านการต่อสู้ และการสูญเสียมาไม่นาน เสียเพื่อนและลูกน้องไปหมด ยังซื่อคอยู่เลย นำสงสาร เขานึกกว่ายังรบอยู่ เมื่อได้ยินเสียงแกรกกรากอะไร ก็จะไม่เครียดเขม็ง ในลักษณะระวังตัวเต็มที่ ส่วนคนอื่นๆ ก็ห้อยเหรียญ ที่ได้รับพระราชทานจากสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ดูจะมีกำลังใจและปฏิบัติงานอย่างเข้มแข็ง

นี้แหละทำให้เราทุ่มเทกำลังช่วยโรงเรียนตำรวจ ดชด. กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๓ ค่ายดารารัศมี โดยการพัฒนาโรงเรียนตามริมแม่กก ดังนี้

๑. โรงเรียนศึกษานารีอนุสรณ์ ๑ (ปี ๒๕๑๖-๒๕๑๘) บ้านแม่เมืองน้อย ต.แม่นาวาง อ.แม่เมาะ จว.เชียงใหม่ เป็นโรงเรียนเด็กชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง และเผ่ามูเซอแดง โดยจัดสร้างอาคารเรียน จัดหาอุปกรณ์การศึกษา กีฬาและอื่นๆ

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงพระกรุณาเสด็จฯ ทรงเปิดและพระราชทานนามโรงเรียนนี้

๒. โรงเรียนศึกษานารีอนุสรณ์ ๒ (ปี ๒๕๑๙-๒๕๒๑) บ้านแม่สะลัก ต.แม่นาวาง อ.แม่เมาะ จว.เชียงใหม่ เป็นโรงเรียนรวมเผ่า (ไทยราบ ไทยใหญ่ เย้า อีก้อ ฯลฯ) ได้จัดซื้อที่ดินสร้างบ้านพักครู และจัดหาอุปกรณ์การศึกษาให้

๓. โรงเรียนศึกษานารีอนุสรณ์ ๓ (ปี ๒๕๒๒-๒๕๒๔) บ้านห้วยสำน ต.ท่าตอน อ.แม่เมาะ จว.เชียงใหม่ เป็นโรงเรียนชาวเขาเผ่าลีซอ ได้จัดสร้างอาคารถาวร และจัดหาอุปกรณ์การศึกษาให้

๔. โรงเรียนศึกษานารีอนุสรณ์ ๔ (ปี ๒๕๒๕-๒๕๒๗) บ้านป่าเฮี้ยะ ต.ปงน้อย อ.แม่จัน จว.เชียงราย จัดสร้างอาคารเรียนคอนกรีต เป็นโรงเรียนเพื่อเด็กพื้นราบ จัดหาอุปกรณ์การศึกษา และกีฬา สนับสนุนโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันในพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โครงการนมถั่วเหลือง และศาลาอ่านหนังสือพิมพ์

๕. โรงเรียนอาโอยามา (ปี ๒๕๒๘) บ.ป่าคา ต.ม่อนปิ่น อ.ฝาง จว.เชียงใหม่ เป็นโรงเรียนของเผ่ามูเซอดำ เดิมทีชาวญี่ปุ่นสร้างอาคารเรียนถวายสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เมื่อปี ๒๕๐๔ แต่ทรุดโทรมมาก ศึกษานารีได้จัดดนตรีการกุศลเพื่อหาเงินช่วยปรับปรุงอาคาร

๖. โรงเรียนศึกษานารีอนุสรณ์ ๕ (ปี ๒๕๒๙-๒๕๓๐) อ.คลองขลุง จว.กำแพงเพชร เป็นโรงเรียนของไทยพื้นราบ ได้จัดสร้างอาคารเรียนถาวร (ไม้) ห้องอาหาร ห้องพยาบาล สหกรณ์ ห้องพระ อุปกรณ์การศึกษา-กีฬา ถาดอาหาร อ่างเก็บน้ำ และสร้างรั้วลวดหนามให้

“สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำริให้มีการจัดดำเนินโครงการในท้องที่ห่างไกล ด้วยทรงเห็นว่า ในพื้นที่อื่นๆ ได้มีหน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชนดำเนินการพัฒนาอยู่แล้ว แต่ในท้องที่ห่างไกลทุรกันดาร ผู้ปฏิบัติงานอาจประสบอุปสรรคในการที่จะเข้าไปดำเนินการ พระองค์จึงทรงให้ความสนพระทัยกับพื้นที่เหล่านี้เป็นพิเศษ โดยได้พระราชทานแนวพระราชดำริในการดำเนินให้มีโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยเฉพาะด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียน ทั้งนี้เพราะสุขภาพอนามัยที่ดีเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาสติปัญญา การศึกษาเล่าเรียน และการประกอบอาชีพสุขภาพอนามัยที่ดีย่อมมาจากการที่เด็กได้รับโภชนาการที่มีคุณประโยชน์และบริโภคอาหารครบทุกมื้อ...”

จากหนังสือ

สมเด็จพระเทพรัตนฯ กับการศึกษาของผู้ด้อยโอกาส

การช่วยเหลือโรงเรียน ตชด. ดำเนินต่อเนื่องไปด้วยดีอย่างสม่ำเสมอ มีความเข้าใจที่ดีและร่วมมือกัน ชาวบ้านก็ให้ความร่วมมือกับตำรวจตระเวนชายแดนด้วยดีทุกครั้ง ตำรวจช่วยเหลือเขาจริงๆ ตามความต้องการ เราเองก็พอใจที่จะทำงานกับตำรวจตระเวนชายแดนมากกว่าตำรวจหน่วยอื่นๆ เพราะเขาทำงานกันจริงๆ

งานดำเนินต่อไปไม่หยุดยั้ง ศึกษานารีจัดกิจกรรมหลากหลายเพื่อหาเงินช่วยโรงเรียน ตชด. เริ่มด้วยการเชิญชวนให้นักเรียนงดดื่มน้ำอัดลม ๑ วัน แล้วนำเงินมาบริจาคแทน จัดดนตรี การกุศล ขายอาหาร ขายดอกไม้ จัดเดินการกุศลและละครการกุศล ไปเยี่ยมโรงเรียนน้อง จัดหาอุปกรณ์ต่างๆ ให้ เขียนจดหมาย และจัดหาของขวัญให้ในโอกาสต่างๆ จัดทำกล่องหนังสือ นิตยสารให้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่อ่าน เพื่อเป็นการรณรงค์การไม่รู้หนังสือ เรามุ่งหวังให้โรงเรียน ตชด. เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาท้องถิ่นในด้านต่างๆ เปรียบเสมือนตะเกียงที่ให้แสงสว่างในความมืดมิด

ในระหว่างปี ๒๕๓๒-๒๕๓๖ ศึกษานารีได้จัดหาเงินช่วยโรงเรียน ตชด. ๕ แสนบาท โดย ๒ แสนบาทแรกได้ทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อพัฒนาโรงเรียน ตชด. บำรุงที่ ๑๐๗ บ้านห้วยจะค่าน ต.ปึงโค้ง อ. เชียงดาว จ. เชียงใหม่ แต่ทำไม่ได้

เพราะดินเลนมาก เงินที่เหลือให้โรงเรียนศึกษานารีอนุสรณ์ ๓ บ้านห้วยसान สร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน และโรงประกอบอาหาร จัดซื้อเครื่องพิมพ์ดีด สนับสนุนโครงการเลี้ยงกบและปลาดุกบักอูย โครงการต่อเติมโรงอาหารนักเรียน สร้างอาคารโรงซ่อมเครื่องมือ โครงการฝึกอาชีพนักเรียนเก่าโรงเรียน ตชด. ที่แม่แตง จว.เชียงใหม่ โครงการพัฒนาประปาภูเขา และระบบไฟฟ้าของโรงเรียนศึกษานารีอนุสรณ์ ๓

โรงเรียน ตชด. เกิดขึ้นจากความต้องการของชาวบ้าน เรียกร้องให้ ตชด. ช่วยจัดทำให้เราเองก็เคยถูกขอร้องให้ช่วยสร้างโรงเรียนให้ เมื่อคราวไปสำรวจโรงเรียนที่แม่จัน จว.เชียงราย ราษฎรเขามาจากหมู่บ้านอื่น เขาบอกให้ช่วยสร้างให้เขาสักโรงเรียนหนึ่งเถิด อยู่ห่างไป ๕ กิโลเมตรนะ เมื่อโรงเรียน ตชด. เจริญได้ถึงระดับที่กำหนด ทางตำรวจก็มอบให้การประถมศึกษาแห่งชาติดูแลต่อไป คราใดที่ทราบว่ามีโรงเรียนน้องของเราให้การประถมศึกษาไปก็รู้สึกใจหายนิดๆ ที่น้องเราถูกพรากไปจากอก แต่ก็ดีใจที่น้องเราเติบโตใหญ่ขึ้น และตำรวจชายแดนก็จะได้ไปพัฒนาที่อื่นต่อไป เพื่อความมั่นคงแห่งชาติ การศึกษา เศรษฐกิจ ยกระดับชีวิต ความเป็นอยู่ของพี่น้องชาวไทยในถิ่นทุรกันดาร อนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และมรดกวัฒนธรรมท้องถิ่น อีกทั้งรณรงค์การไม่รู้หนังสือ พัฒนาเด็กให้พ้นจากการตกเขี้ยว และคุ้มครองสิทธิสตรี เมื่อโรงเรียนพี่มาเยี่ยมเยียนโรงเรียนน้อง และเมื่อโรงเรียนน้องไปเยี่ยมโรงเรียนพี่ในกรุงเทพฯ ก็จะได้พบเห็นความศิวิไลซ์ วัฒนธรรมชาวกรุงเทพฯ ที่แตกต่างกันออกไป อีกทั้งยังได้นำวัฒนธรรมท้องถิ่นออกไปเผยแพร่เหมือนดังที่โรงเรียนศึกษานารีอนุสรณ์ ๓ เชียงใหม่ น้องที่เหลืออยู่โรงเรียนเดียวในอำเภอที่นำนักเรียนมาร่วมงานสืบสานวัฒนธรรมไทยที่ศึกษานารี เมื่อปี ๒๕๓๖ ที่ผ่านมา

เมื่อได้ไปร่วมประชุมระหว่างชาติหรือระหว่างทวีปในงานของโครงการ UNESCO ASSOCIATED SCHOOLS PROJECT หรือร่วมการประชุมของ WFUCA (WORLD FEDERATION OF UNESCO CLUBS ASSOCIATIONS) มีโอกาสได้เผยแพร่โครงการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีใน

ชาติกับชนในถิ่นทุรกันดาร โดยร่วมมือกับโรงเรียน ตชด. ทั้งการบรรยาย พูดคุย เอกสารและการจัดนิทรรศการ โดยเรียกชื่อโครงการนี้ว่า “SISTER SCHOOLS PROGRAMME” และคราใดที่เจ้าหน้าที่ระดับสูงจากคณะกรรมการว่าด้วยยูเนสโกของชาติต่างๆ มาเยี่ยมโรงเรียนศึกษานารี ก็จะได้รับรู้เรื่องนี้ด้วยเช่นกัน เจ้าหน้าที่จากยูเนสโกท่านหนึ่งได้ กล่าวว่า เป็นโครงการที่ประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง และโครงการนี้มีอยู่แห่งเดียวในโลก คือ ประเทศไทย เป็นที่ภาคภูมิใจแก่พวกเราอย่างยิ่ง

เนื่องจากโครงการนี้แพร่หลายไปพอสมควรในระดับนานาชาติ ดังนั้นในปีเยาวชนสากลที่ผ่านมาจากสหพันธ์ชุมนุมยูเนสโกโลก (CWFUCA) ที่ปารีส จึงได้มอบหมายให้ศูนย์ความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ (CIU) และโรงเรียนศึกษานารี จัดทำวิดิทัศน์ เรื่อง “บทบาทเยาวชนร่วมพัฒนา” (YOUTH AND SOLIDARITY) (ความเข้าใจอันดี วัฒนธรรมและการรณรงค์การไม่รู้หนังสือ) ได้ไปถ่ายทำบางส่วนที่โรงเรียน ตชด. ที่เชียงใหม่ เชียงราย นั้นแหละ

โรงเรียน ตชด. ซึ่งเริ่มเป็นโครงการนำร่องมาตั้งแต่ปี ๒๕๑๖ มาแล้วนั้น ตราบจนถึงปัจจุบันนี้ถือว่าเป็นโครงการที่ประสบความสำเร็จอย่างงดงาม เกิดการตื่นตัวในการช่วยเหลือโรงเรียนที่ขาดความพร้อมขึ้นมาอีกมากมาย แม้แต่กรมสามัญศึกษายังให้โรงเรียนมัธยมในสังกัดถือเป็นนโยบายปฏิบัติด้วย

เวลากลืนกินตัวของมันเอง สรรพสิ่งทรุดโทรมไปตามกาลเวลา อาคารที่สร้างไว้ผู้พังกี่มี คนมาสร้างใหม่แทนของๆ เรา เราก็เวียนไปสร้างของเราใหม่ขึ้นมาอีก

เมื่อติดตามข่าวจากโทรทัศน์ ก็พบว่าเวลาผ่านไปได้นำความเจริญมาสู่โรงเรียน ตชด. และการพัฒนามีผลอันน่าพึงพอใจ

เหนือสิ่งอื่นใด คือ พระมหากษัตริย์คุณที่ได้รับพระราชทานจากสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ดังเช่น โครงการตามพระราชดำริมากมาย อาทิเช่น โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน โครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ โครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา โครงการฝึกอาชีพนักเรียนเก่าโรงเรียน ตชด. เป็นต้น ซึ่งเกิดขึ้นโดยเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไปทรงเยี่ยมราษฎรในถิ่นทุรกันดาร และได้ทรงตระหนักถึงปัญหาความทุกข์ยากลำเค็ญ อันเกิดจากปัจจัยสี่แห่งการยังชีพ ทรงห่วงใยวิตกกังวลถึงเด็ก ๆ ที่ขาดแคลน พิกุล ยากไร้และสิ้นหวัง หากคุณภาพชีวิตของเยาวชนไม่สมบูรณ์ ชาติก็จะอ่อนแอในที่สุด โครงการในพระราชดำรินี้ โรงเรียน ตชด. ได้นำไปปฏิบัติให้บังเกิดผลเห็นประจักษ์ และด้วยเดชพระบารมีแห่งองค์สมเด็จพระสยามบรมราชกุมารี จึงมีหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ผนึกกำลังกันเข้ามาสืบสานงานโครงการตามพระราชดำริมากขึ้นทุกที พร้อมกันนั้นโครงการตามพระราชดำรินี้ก็เพิ่มขึ้นมาเรื่อยๆ นอกจากนั้นพระองค์ท่านยังเสด็จฯ ทรงเยี่ยมโรงเรียน ตชด. เป็นประจำเสมอมา ครู ตชด. เมื่อมาประชุมประจำปีก็ได้เข้าเฝ้ารับพระราชโอรสอีกด้วย นับเป็นกำลังใจโดยแท้

คราใดที่เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมโรงเรียน ตชด. เพื่อติดตามงานโครงการตามพระราชดำริ ดำรวจ ครู นักเรียนต่างๆ ก็ดีใจ ตระเตรียมงานเพื่อถวายทอดพระเนตรเฝ้ารอวันเวลาด้วยใจจดจ่อ ส่วนราษฎรนั้นเล่าก็พากันมาเฝ้าอย่างแน่นขนัด พากันออกจากบ้าน เดินถือธงชาติตามกันมาเป็นขบวนยาวเหยียดมุ่งหน้าสู่บริเวณพิธีขบวนยาวจริงๆ รถวิ่งมาตั้งนานแล้วก็ยังไม่พ้นขบวนสักที หลายขบวนมาจากหลายทิศทาง หลายหมู่บ้าน เพื่อมาเฝ้าองค์สยามบรมราชกุมารี ช่างเป็นภาพที่น่าประทับใจยิ่งนัก

**กิจใดไทยประชาจะผาสุก
นิราศทุกซ์ชุปชีพชนพื้นทุกซ์เชื้อ
การใดไทยประชาจะอยู่เย็น
พระมิเว้นอุตสาหะวิริยะทำ**

๒๐ ปี อาสา'สีลมที่ บ้านดอยล้าน

...ประสิทธิ์ อินบางยาง

ชมรมอาสาพัฒนาพันธกิจการสีลม

เมื่อปี ๒๕๑๖ ข้าพเจ้าได้ร่วมเป็นส่วนหนึ่งของคณะครู นักเรียน ของโรงเรียนพันธกิจการสีลม ที่เดินทางไปเยี่ยมชมกิจการของโรงเรียน ตชด. และได้เลือกให้ไปเยี่ยมชมที่โรงเรียน ตชด.บ่ารุงที่ ๔๑ (โรงเรียนดอยล้านในปัจจุบัน) บ้านดอยล้าน ต.วาวี อ.แม่สรวย จ.เชียงราย ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ไปได้สะดวก และยังไม่มีหน่วยงานเอกชนให้ความช่วยเหลือแต่อย่างใด ในเส้นทางที่ว่าสะดวกทำให้คณะของข้าพเจ้าต้องเดินทางด้วยเท้าขึ้นดอยที่ไปงูปู่เฟื่อง ริมทางสาย เชียงราย ดอยสะเก็ด ใช้เวลาประมาณ ๖ ชั่วโมง จึงถึงตัวโรงเรียน ดิที่สัมภาระต่างๆ ครูใหญ่ พร้อมชาวบ้านได้ช่วยจัดหาม้าต่างมาช่วยแบ่งเบาภาระ ทำให้เราเดินทางไปถึงจุดหมายปลายทาง โดยสวัสดิภาพ

สิ่งที่ข้าพเจ้าและทุกคนได้ไปเห็น คือ อาคารเรียนขนาด ๒ ห้องเรียน เล็กๆ เก่ามาก ๑ หลัง บ้านพักครูใช้บ้านครูใหญ่ ในรูปพื้นเมืองของชาวลื้อซอ นักเรียนตัวเล็กๆ ทั้งชายและหญิงแววตา สดใส แต่แต่งกายมอมแมม ทั้งแบบนักเรียนและแบบชาวเขา ชาวบ้านในเครื่องแต่งกายชาวเขาที่ มารอรับเป็นจำนวนมาก และมองดูพวกเราด้วยความสงสัย คงอยากจะถามว่าเรามาทำอะไร พวก เขาสงสัยไปหมดทั้งการกิน และการอยู่หลับนอน เพราะเขาจะพยายามติดตามและแอบมองพวก เราตลอดเวลา เพียงแต่นักเรียนหญิงของเราุ่งกางเกงขาสั้นทำงาน เขาก็จะมองด้วยความแปลกใจ จากการที่เราได้คลุกคลีอยู่ในหมู่บ้านตลอดเวลา ๔ วัน ข้าพเจ้าได้พบเห็นความมุ่งมั่น ความตั้งใจ จริงของครูใหญ่ และครูน้อยที่พยายามสอนเด็กให้มีระเบียบวินัย พุด อ่าน เขียน ภาษาไทย สำนึกในความเป็นไทย ความขยัน ความตั้งใจของนักเรียนที่พยายามเรียนรู้ในสิ่งที่ได้สอนไป ความร่วมมือกับกิจกรรมต่างๆ ทั้งด้านการเรียน กีฬา บันเทิง และสุขอนามัย เมื่อคราวที่ข้าพเจ้า เหาเครื่องแบบไปแจก เขาจะมีความรักในสิ่งที่แจกให้ ต้องสั่งให้ใส่เครื่องแบบชุดใหม่มาโรงเรียน

เขาถึงจะใส่ และจะใส่ทับชุดเก่า เมื่อจะนั่งเรียนก็จะยกกระโปรงชุดใหม่ขึ้นให้นั่งทับกระโปรงตัวเก่า ของเล่นที่ข้าพเจ้าได้รับจากการบริจาค แม้จะชำรุดไม่ว่าจะเป็นตุ๊กตาหรือรถ เขาจะเล่นด้วยความรักและทะนุถนอม บรรดาชาวบ้านนั้นในทุกๆ เข้าก่อนไปไร่ ก็จะเอาข้าวไร่ที่ดำไว้มาให้ครูเพื่อรับรองแขกคนละเล็กคนละน้อย หากลับก็จะมีผัก ผลไม้ มาฝากให้ที่โรงครัวทุกวัน แต่ละบ้านก็จะพยายามชวนพวกเราไปเที่ยวที่บ้าน ในตอนกลางวันบางวันเราจะมีการแข่งขันกีฬา ช่วงกลางวันก็จะมีการเล่นรอบกองไฟ ชาวบ้านก็จะสอนให้เราเต้นรำแบบลีสซอ ร้องเพลงแข่งกันแบบไม่มีใครยอมแพ้ แต่ก็เต็มไปด้วยความสนุกสนาน จนกระทั่งวันกลับพวกเขาก็หยุดงานเพื่อมาส่งพวกเรา พวกเด็กและวัยรุ่นก็จะเดินตามมาส่งด้วยจนถึงบ้านอีก้อแสนเจริญ นี่เป็นส่วนหนึ่งของความประทับใจที่ข้าพเจ้าได้รับจากคนบนดอยล้าน และรวมถึงน้ำใจและความอบอุ่นจากเจ้าหน้าที่ ตชด.ที่ส่งไป รปภ. หมอวชนสงที่อำนวยความสะดวกของร้อย ตชด.๓๒๗ โดยเฉพาะผู้ร่วมบุกเบิกงานนี้ทุกท่าน

จากความประทับใจในครั้งนั้น ทำให้พวกเราตกลงใจว่า เราควรจะรับโรงเรียน ตชด.บำรุงที่ ๔๑ ไว้เป็นโรงเรียนน้อง ในโครงการโรงเรียนพี่ช่วยโรงเรียนน้อง พร้อมกับดำเนินการ หาทุนสร้างอาคารเรียนพร้อมบ้านพักครูตามแบบของทางราชการ โดยจัดภาพยนตร์ ดนตรีการกุศล ร่วมกับโรงเรียนดุสิตวิทยการ ซึ่งเป็นโรงเรียนในเครือเดียวกัน ทำให้มีรายได้ประมาณ ๑ แสน บาทเศษ มอบให้ทางกองกำกับการฯ ดำเนินการสร้างอาคารเรียน บ้านพักครู อุปกรณ์การเรียน การสอนในปี ๒๕๑๘ และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิด อาคารเรียน พร้อมทั้งพระราชทานชื่อโรงเรียนว่า “โรงเรียนดอยล้าน” หลังจากนั้นข้าพเจ้าก็ได้ รับมอบให้มาดำเนินงานทางด้านนี้โดยตรงจากอาจารย์ผู้ริเริ่มโครงการซึ่งได้ลาออกไป ซึ่งต่อมา ข้าพเจ้าก็ได้รวบรวมอาสาสมัครจัดตั้งเป็นกลุ่มอาสาสมัคร อาสาพัฒนาวิทยการสيلم หรือที่ เรียกกันว่า อาสาสيلم ทำการจัดหาทุน รับบริจาคอุปกรณ์การเรียนการสอน เครื่องกีฬา เสื้อผ้า ของเล่น และนำคณะครูนักเรียน นักศึกษา ไปมอบให้กับโรงเรียนและชาวบ้านเป็นประจำทุกปี ทั้งยังเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนและหมู่บ้านเท่าที่นักเรียนพณิชยจะทำได้ เช่น การจัด สื่อการเรียนการสอน ทาสีอาคาร เลี้ยงอาหาร ปลูกป่า ปรับปรุงพัฒนาบริเวณโรงเรียน สนับสนุน การสร้างอาคารอเนกประสงค์ เป็นต้น ในระยะหลังๆ ภาระหน้าที่ในงานประจำที่เพิ่มมากขึ้น จำนวนคน ความสามารถที่มีอยู่อย่างจำกัด ทำให้อาสาสيلم ไม่สามารถขยายงานและความรับ ผิดชอบไปยังโรงเรียนอื่นได้ ดังนั้นพวกเราจึงตั้งใจว่า จะขอรับผิดชอบและให้ความอุปถัมภ์ แก่โรงเรียนน้องแห่งนี้ให้ดีที่สุด นานที่สุดเท่าที่จะทำได้ และจะไปเยี่ยมเยียนอย่างเป็นทางการ ทุกๆ ๒ ปี

เมื่อถึงปี ๒๕๓๘ ข้าพเจ้าดีใจเป็นอย่างมากที่ได้พบเห็นความเจริญก้าวหน้าของหมู่บ้าน แห่งนี้ จากการขยายตัวของหมู่บ้าน เส้นทางคมนาคมที่สะดวกและดีขึ้น มีความช่วยเหลือจาก หน่วยราชการเข้ามายกระดับความเป็นอยู่ของชาวบ้าน

“สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงใส่พระทัยเป็นพิเศษกับประชาชนกลุ่มที่เกิดมาด้อยโอกาสกว่าผู้อื่น ความด้อยโอกาสนี้ อาจเป็นผลมาจากความบกพร่องทางร่างกาย เช่น เด็กที่เกิดมาพิการ หูหนวก หรือตาบอด หรืออาจเป็นผลมาจากการที่บุคคลเกิดมาในท้องถิ่นทุรกันดาร หรือในสภาพครอบครัวที่ยากจน หรือเด็กที่เกิดมาในครอบครัวของชุมชนแออัดในเขตเมือง พระองค์ทรงมองเห็นว่า เด็กเหล่านี้ขาดโอกาสที่จะมีคุณภาพชีวิตที่ดีเหมือนเด็กอื่นๆ โดยเฉพาะในเรื่องโภชนาการ สุขภาพอนามัย การศึกษาเล่าเรียน และงานอาชีพ พระองค์จึงทรงริเริ่มโครงการต่างๆ ขึ้นมาหลายโครงการ แต่ละโครงการล้วนเกิดขึ้นมาจากการที่พระองค์ทรงเห็นปัญหาและทรงหาวิธีที่จะช่วยแก้ปัญหาหรือผ่อนคลายนปัญหาให้บรรเทาเบาบางลง พระปรีชาญาณในการมองปัญหาและพระเมตตาที่ทรงมีต่อพสกนิกรเป็นไปอย่างไร้พรมแดน...”

ดร.นภาพรณี หะวานนท์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

มีนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงมาสร้างอาคารเด็กเล็ก นักศึกษาจากวิทยาลัยช่างกลปทุมวันมาสร้างอาคารเรียนสำหรับเด็กประถม การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคก็จะนำไฟฟ้าเข้าสู่หมู่บ้านในอนาคตอันใกล้ แต่สิ่งหนึ่งที่กำลังร่วงโรยไปตามกาลเวลาจนอยู่ในสภาพที่น่าเป็นห่วง คืออาคารเรียนและบ้านพักครูหลังแรกของโรงเรียนในวันนี้ อาสาสี่ลม จึงได้ร่วมกับทาง กก.ตชด. ๓๒ ทำการซ่อมสร้างให้อยู่ในสภาพเดิม โดยได้รับมอบเงินสนับสนุนในโครงการนี้ครั้งแรก ๖๐,๐๐๐ บาท (หกหมื่นบาทถ้วน) และข้าพเจ้าก็หวังว่า ข้าพเจ้าคงจะได้รับความสนับสนุนจากกลุ่มอาสาสมัครและผู้มีจิตศรัทธา สนับสนุนงานของอาสาสี่ลม ช่วยซ่อมสร้างอาคารเรียนและบ้านพักครู โดยการบริจาคเงินเพิ่มเติมในงวดต่อไป เพื่อให้งานลุล่วงไปตามเป้าหมายปี ๒๕๓๘ นี้ โรงเรียนคงจะมีอาคารเรียนและบ้านพักครูใหม่ พวกเราอาสาสี่ลม ก็คงจะดีใจและภูมิใจที่ยังมีความสามารถดำเนินงานที่บ้านดอยล้านอย่างเหนียวแน่นมาจนถึง ๒๐ ปี ข้าพเจ้าเป็นสุขใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการน่าน้ำใจของผู้มีจิตศรัทธาสนับสนุนการศึกษาของชาติไปมอบให้กับชาวบ้าน ๒๐ ปีที่ดอยล้าน ๒๐ ปีของอาสาสี่ลม ตุลาคม ๒๕๓๙ นี้ พวกเราจะไปเยี่ยมเยียนท่านอีก

โรงเรียน ตชด. กับชมรมมิตรมวลชน

พล.อ.ต.ประเสริฐ สัจฉกร

ประธานชมรมมิตรมวลชน

ข้าพเจ้าได้รู้จักโรงเรียน ตชด.เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๕ เมื่อคณะชมรมมิตรมวลชนได้ทูลเกล้าฯ ถวายเงิน จำนวน ๘๐,๐๐๐ บาท (แปดหมื่นบาทถ้วน) แต่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี โดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๑๕ ที่ตำหนักไกลกังวล อ.หัวหิน จว.ประจวบคีรีขันธ์ พระองค์ทรงมอบเงินนี้ให้ ตชด. สร้างโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารที่ กระทรวงศึกษาธิการยังเข้าไปไม่ถึง ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณพระราชทานนามโรงเรียนนี้ว่า “โรงเรียนมิตรมวลชน” ที่หมู่บ้านเขาจันทร์ หมู่ที่ ๙ ต.ป่าบอน อ.ปากพูน จว.พัทลุง และต่อมา ชมรมมิตรมวลชน ได้รวบรวมเงินบริจาคเพื่อการศึกษาของเยาวชนในชนบทถิ่นทุรกันดารถวายสมเด็จพระเจ้าอีก และพระองค์ก็พระราชทานให้ ตชด.นำไปสร้างโรงเรียน ตชด.มิตรมวลชน ๒ และ ๓ ในท้องถิ่นทุรกันดารอื่นๆ

ในความคิดของข้าพเจ้าและคณะชมรมมิตรมวลชนคิดว่าโรงเรียน ตชด.มีประโยชน์ต่อประเทศชาติมากเพราะโรงเรียนนี้สร้างขึ้นในชนบทถิ่นทุรกันดารห่างไกลความเจริญยังไม่มีโรงเรียนของ สปอ. หรือ สปจ.ของกระทรวงศึกษาธิการ ในป่าเขาลำเนาไพรมีผู้คนอาศัยอยู่เป็นครอบครัวเป็นหมู่บ้าน เป็นสังคมเล็กๆ แต่ไร้ความเจริญแทบทุกด้าน โดยเฉพาะทางการศึกษา ตชด. ได้เข้าไปนำและดำเนินการจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้เหล่านั้น ทำให้เยาวชนซึ่งจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ต่อไปเหล่านั้นได้เป็นกำลังอันสำคัญของชาติ เป็นประจักษ์ที่ยืนยันว่าแผ่นดินไทยในถิ่นทุรกันดารและได้ให้โอกาสแก่เยาวชนผู้นำสงสารได้พัฒนาชีวิตของเขาเหล่านั้นให้ดีขึ้น นับเป็นบุญกุศลอย่างยิ่ง

เมื่อได้ไปเห็นไปสัมผัสมาด้วยตนเอง ได้เข้าไปยังห้องดินทุรกันดารที่ โรงเรียน ดชด. ตั้งอยู่ได้พบนักเรียนตัวเล็กๆ ระดับประถมศึกษา เบิกบาน แจ่มใสที่ได้เข้าโรงเรียน ได้รับการสอนหนังสือ สภาพหมู่บ้านและประชาชนซึ่งก็คือผู้ปกครองของนักเรียนเหล่านั้นมีความเป็นอยู่อย่างยากไร้ ห่างไกลจากความเหลียวแล มิใช่แต่จากทางราชการเท่านั้น แต่แม้กับเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน น่าสงสารมาก ได้เห็นครู ดชด. เป็นครั้งแรกในชีวิตโดยไม่คิดคาดฝันมาก่อน บุรุษนักรบผู้องอาจเหล่านั้นเป็น “ผู้สร้าง” คือสร้างโรงเรียน สร้างอาคารเรียน โรงอาหาร ห้องเรียน ห้องน้ำ ห้องสุขาทำโต๊ะเรียน ปลูกผักทำแปลงผัก สารพัด ดชด.นักรบเปรียบเสมือน “ผู้ปิดทองหลังพระ” ตามคติโบราณ มิใช่แต่เป็นผู้สร้างโรงเรียน สร้างงานการศึกษาที่ยังมีช่องว่างอยู่ แต่เขายังเป็น “ผู้สร้างคน” ให้มีโอกาส ถึงแม้จะไม่ทัดเทียมกับคนในเมือง แต่เขาก็พอจะมีโอกาสของความเป็น “คน” มากขึ้น ข้าพเจ้าขอแสดงความนับถือครู ดชด.อย่างสุดหัวใจ

โรงเรียน ดชด. ในอนาคตควรเป็นโรงเรียนที่ได้รับการสนับสนุนจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานงบประมาณ กระทรวงการคลัง ฯลฯ มีโครงการ แผนงาน และงบประมาณที่แน่นอน กำลังพลของ ดชด. ที่ปฏิบัติหน้าที่โดยตรงกับงานการศึกษาของ ดชด. นี้ ควรได้รับการพิจารณาความดี ความชอบเป็นพิเศษ อย่างน้อยก็น่าจะมีเงินเพิ่มค่าสอนหรือค่าครูบ้าง

ประสบการณ์เกี่ยวกับ โรงเรียน ตชด.

คุณหญิงพรณชীন รื่นศิริ

อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา

โดย อาชีพข้าพเจ้าเป็นครู ชีวิตราชการเป็นครูสอนหนังสือจนกระทั่งเป็น ผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ในชีวิตของการเป็นผู้บริหารโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) และโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ข้าพเจ้ามีประสบการณ์เกี่ยวกับโรงเรียน ตชด. มาก เป็นกิจกรรมที่ข้าพเจ้าและคณะครู-อาจารย์ตลอดจนนักเรียนกระทำด้วยความเต็มใจอย่างแท้จริง เพราะเมื่อใดที่ได้ยินคำว่า “ตำรวจตระเวนชายแดน” ข้าพเจ้าจะมองเห็นภาพผู้เสียสละความสุขส่วนตัว ทุ่มทั้งครอบครัวเพื่อส่วนรวมและเพื่อชาติ นอกจากนี้ ยังใช้ความสามารถในการให้ความรู้แก่เด็กในถิ่นทุรกันดารด้วยทั้งๆ ที่ขาดแคลนทุกสิ่งทุกอย่าง

ข้าพเจ้าเริ่มเข้าไปช่วยพัฒนาโรงเรียน ตชด. ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๐ บางแห่งก็ได้ไปเยี่ยมเยียนและนำสิ่งของไปให้ถึงที่ รู้สึกเห็นใจผู้ทำหน้าที่เป็นครู และสงสารเด็กๆ ที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ห้องเรียนสร้างติดกับพื้นดิน ฝาห้องและหลังคาบางแห่งไม่มั่นคง เช่น ที่โรงเรียน

ตชด.บ้านมอญเจริญ จังหวัดกำแพงเพชร ข้าพเจ้าจึงจัดหาปูนซีเมนต์และสังกะสีไปให้สำหรับสร้างอาคารเรียนพร้อมทั้งจัดส่งโต๊ะเรียนไปให้ด้วย ๑๕๐ ชุด ที่โรงเรียน ตชด.บ้านแม่อกสูง กิ่งอำเภอพบพระ จังหวัดตาก ได้ทราบข่าวขาดแคลนน้ำ จึงจัดซื้อเครื่องสูบน้ำพร้อมอุปกรณ์ไปให้เพื่อใช้ในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

อีกโรงเรียนหนึ่งที่อดจะกล่าวถึงมิได้ คือโรงเรียน ตชด.บ้านถ้ำแก้วที่จังหวัดเพชรบูรณ์ โรงเรียนนี้ข้าพเจ้าและคณะครู-อาจารย์ ตลอดจนนักเรียนได้ไปเยือนหลายครั้ง จนครั้งหนึ่งเกิดอุบัติเหตุตอนเขาไปที่จังหวัดนครสวรรค์เพราะรถคว่ำ เฉพาะบุญไม่มีผู้ใดบาดเจ็บสาหัส สำหรับตัวข้าพเจ้าเองแขนขวาหักต้องเข้าเฝือกอยู่หกเดือนและต้องเข้าพักรักษาตัวที่โรงพยาบาลสมิติเวชประมาณ ๑๐ วัน เคราะห์ดีที่ได้ส่งข่าวสารตลอดจนอุปกรณ์การเรียนการสอน เครื่องนุ่งห่มและอาหารไปก่อนโดยแจ้งให้ทางตำรวจตระเวนชายแดนนำรถบรรทุกของจากโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ล่วงหน้าไปก่อนหนึ่งวัน อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าร่างกายของข้าพเจ้าจะเจ็บ แต่ข้าพเจ้าก็สุขใจเมื่อนึกว่าสิ่งของที่ส่งไปนั้นได้ถึงมือผู้ยากไร้จริงๆ ข้าพเจ้าได้ตัดสินใจรับอุปถัมภ์โรงเรียน ตชด. ที่อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ และขอเปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็น “โรงเรียน ตชด. เตรียม-

อุดมศึกษา ๑” มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้ส่งสิ่งของไปช่วยคิดเป็นเงินประมาณปีละหนึ่งแสนบาท ในปี พ.ศ. ๒๕๒๗-๒๕๒๘ ได้ส่งข่าวสารไปให้เป็นจำนวน ๑๓๐ กระสอบ ได้รับทราบว่าทางโรงเรียนและคณะกรรมการของจังหวัดได้นำข่าวสารนี้ ไปจัดทำเป็นคลังข่าวสารให้ชาวบ้านได้ขอยืมไปใช้รับประทานและเมื่อถึงฤดูทำนา เขาเหล่านั้นทำนาได้ผลก็นำข้าวมาใช้คืนเป็นการหมุนเวียน ซึ่งนับว่าได้ประโยชน์มาก

ข้าพเจ้าเชื่อมั่นว่า เด็กในถิ่นทุรกันดารตามชายแดนจะต้องสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีที่ได้สนพระทัยในการพัฒนาเขาเหล่านั้นโดยที่ได้ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณสนับสนุนโรงเรียน ดชด. เสมอมา

ข้าพเจ้าได้ทราบว่าเมื่อโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนแห่งใดมีความพร้อมในด้านกายภาพและด้านอื่นๆ พอสมควรก็จะโอนโรงเรียนไปให้แก่การศึกษาท้องถิ่นเป็นผู้รับไปดำเนินการต่อ ซึ่งนับว่าเป็นการดีอย่างยิ่ง

ในฐานะประชาชนคนไทยคนหนึ่ง ข้าพเจ้าสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถและพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ที่ทรงมีพระเมตตาต่อเด็กในถิ่นยากไร้ และขอขอบคุณตำรวจตระเวนชายแดนที่เป็นครูของเด็กเหล่านั้น เพราะเขาเหล่านั้นคือผู้ที่จะต้องเป็นพลเมืองที่เป็นกำลังของชาติไทยต่อไป

“ในการพัฒนาประเทศนั้น สิ่งที่มีความจำเป็นมาก คือ การศึกษา เพราะการศึกษาจะช่วยปลูกฝังให้ประชาชนเข้าใจ ถึงสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบต่อสังคม การศึกษานับ ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญยิ่งประการหนึ่งในการพัฒนาประเทศ ปัจจุบันรัฐบาลมีแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ชัดเจน มุ่งที่จะกระจายการบริหารสังคมออกไปสู่ประชากรที่ยากจน ส่วนใหญ่ของประเทศ ทั้งนี้เพื่อให้ประชากรเหล่านั้นได้พัฒนา ชีวิตของตัวเอง เป็นประชากรที่มีคุณภาพ และพลังสำคัญของ ประเทศ การศึกษาคือเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งที่รัฐใช้ในการ พัฒนาประเทศทุกด้าน ค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่รัฐลงทุนเพื่อการ ศึกษาจึงเป็นการลงทุนเพื่อพัฒนาคุณภาพของพลเมือง ผลที่ ได้จากการลงทุนเพื่อการศึกษา มีค่ามากกว่าผลการลงทุนใน ธุรกิจอื่น ๆ ทุกชนิด เพราะการลงทุนที่ค่อย ๆ เพิ่มเติมลงไปที ละน้อย แต่ทำต่อเนื่องไม่ขาดสายระยะยาว ผลที่ได้คือ ความ มีคุณภาพของคน ประเทศใดก็ตาม มีคนที่มีคุณภาพเป็น พลเมืองประเทศนั้นจะทำการใดก็สำเร็จสมความปรารถนาทั้ง สิ้น”

ดร.ภิญโญ สาธร

อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ผู้เสียสละ

น.ส.ไพเราะ อมพันธ์ุ

กลุ่มรักษาร่องน้ำเจ้าพระยา การท่าเรือแห่งประเทศไทย

ได้

พบเห็นโรงเรียน ตชด. เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๓ สภาพของโรงเรียนเก่าคร่ำคร่า บางแห่งเหมือนโรงงานหรือศาลาวัด โต๊ะนักเรียน โต๊ะครู มีไม้ครบ ต่อกันเองตามมีตามเกิด เด็กๆ ก็ดูขาดแคลนไปเสียทั้งนั้น นักเรียนใส่เสื้อสีขาวแก่ บักอักษระย่อหลายหลากที่บริจาคมา เดินเท้าเปล่า ผู้นจับหนา มอมแมม เพราะค่อนข้างกันดารน้ำ แต่ครู ตชด. ก็จับมานั่งเรียนได้เรียบร้อย อยู่ในระเบียบวินัยน่ารักมาก เมื่อได้รับของแจกซึ่งส่วนมากจะเป็นเครื่องเขียน เสื้อผ้าชุดใหม่ รองเท้าแตะยาง ขนมหเล็กๆ น้อยๆ เขาก็จะมีสีหน้าดีใจเป็นอันมาก แวดตาของเขายิ้มได้ พร้อมทำตามคำสั่งที่ครูได้แนะนำ ชักซ้อมไว้อย่างเต็มใจและอดทน แม้จะถูกสั่งให้ตั้งแถวรอกกลางแดดก็ไม่มีใครบ่น จนเราอดรนทนไม่ได้ต้องขอร้องให้เขาเข้ามาหลบแดดตรอกในร่ม ทำให้เราชื่นชมและตื่นตันแทนต้นสังกัดของครู ตชด. ที่ได้ปลุกฝังจิตสำนึกให้เขารักงานที่ทำ ยอมเสียสละความสบายส่วนตัวทุ่มเททำงานให้กับโรงเรียนที่แสนจะทุรกันดาร และขาดแคลนอุปกรณ์อย่างน่าเห็นใจยิ่งด้วยการเริ่มต้นจากศูนย์บุกเบิกหาวัสดุอุปกรณ์ ด้วยความยากเข็ญ ต้องฝ่าฟันอุปสรรคมากมาย โดยเฉพาะไม่มีงบประมาณจากราชการเพียงพอ อาศัยการบริจาคจากเอกชน เป็นส่วนใหญ่ กิจการโรงเรียน ตชด. จึงงอกงามเติบโตขึ้นมาเรื่อยๆ โดยไม่หยุดยั้ง

ชีวิตครู ตชด. เป็นชีวิตที่เสี่ยงอันตรายอย่างยิ่ง บางท้องที่ที่อยู่ไกลความเจริญ ไม่น่าเชื่อว่าเขาทนใช้ชีวิตอยู่ได้อย่างไร น่าแปลกใจและน่าทึ่งมาก ที่ยืนหยัดอยู่ได้นับเดือนนับปี ไม่น่าเชื่อว่า ตชด. ที่ทำหน้าที่นี้กรบเหล่านี้ จะแปลงสภาพตนเองจากตำรวจมาเป็นครู เป็นหมอ เป็นนักจิตวิทยา เป็นพัฒนากร ในตัวบุคคลเดียวกัน และต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อพัฒนาขีดความสามารถให้ก้าวหน้าทันสมัย ทันเหตุการณ์ไปด้วย และในที่สุดชาวบ้านก็ยอมรับให้ความนับถือ เชื่อถือมากขึ้น และแปรเป็นความไว้วางใจในเวลาต่อมา

พวกเราจึงเห็นใจเขาเป็นอย่างยิ่ง และได้ทราบว่า พวกเขาตั้งใจทำงานอย่างจริงจังไม่ทอดทิ้ง ถวายชีวิต เพราะพระบารมีของล้นเกล้าฯ และพระบรมวงศานุวงศ์ ที่ไม่เคยทอดทิ้งโครงการในรูปแบบต่างๆ ที่ทรงริเริ่มขึ้น เสด็จฯ ทรงเยี่ยมเยียนให้กำลังใจ และพระราชทานคำแนะนำประมาณ ในการสนองพระราชดำริโครงการต่างๆ เช่น การทำแหล่งน้ำ การฟื้นฟู และพัฒนาอาชีพของราษฎร การสาธารณสุข การเกษตรเพื่ออาหารกลางวันนักเรียน ซึ่งเป็นโครงการที่ครู ตชด. ดำเนินงานสืบเนื่องมาอย่างได้ผล โรงเรียนของ สปช. ได้นำโครงการนี้ไปใช้ตาม โรงเรียนต่างๆ แล้ว แม้เราจะเป็นเพียง “คนนอก” กลุ่มเล็กๆ ไม่มีกำลังอำนาจที่จะดลบันดาลสิ่งที่เขาต้องการได้ทั้งหมด แต่เราก็ยินดีที่จะมาอยู่เบื้องหลัง และให้ความสนับสนุนกิจการของโรงเรียน ตชด. ตามกำลัง และตามอัตรภาพ เท่าที่จะทำได้ ด้วยความศรัทธาเชื่อถือไว้วางใจ

ในโอกาสที่โรงเรียน ตชด. ครบรอบ ๔๐ ปี ขอแสดงความยินดีด้วยความจริงใจ และเชื่อว่า ตชด. จะดำรงรักษาและดูแลกิจการนี้ต่อไป เพื่อประโยชน์ของลูกหลานไทยที่อยู่ห่างไกล กันดารและดำเนินงานโครงการตามพระราชดำริต่อไป ด้วยความเข้มแข็ง อดทน กลุ่มรักษา ร่องน้ำเจ้าพระยา จะสนับสนุนกิจกรรมของท่านต่อไปเท่าที่จะทำได้

๕๐ ปี กกับการมีส่วนร่วมพัฒนา โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

น.ส.บัญชา บุษยจันทร์นนท์

ประธานชมรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือรถไฟมักกะสัน

ชชมรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือรถไฟมักกะสัน ได้เริ่มก่อตั้งมาเมื่อปี ๒๕๑๙ โดยมีวัตถุประสงค์ ที่เป็นหลักสำคัญคือ การส่งเสริมช่วยเหลือเยาวชนในด้านการศึกษา และช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนที่ยากไร้ในชนบท ซึ่งแต่ละปีจะทำกิจกรรมตามวัตถุประสงค์เพียง ๑ แห่งเท่านั้น ส่วนมากจะเป็นโรงเรียนตามชนบทในถิ่นทุรกันดาร จนถึงปัจจุบันได้ทำกิจกรรมไปแล้ว ๑๗ โรงเรียน

เดือน มีนาคม ๒๕๖๘ ชมรมฯ ได้ส่งเจ้าหน้าที่ไปสำรวจสถานที่เพื่อทำกิจกรรมประจำปี เป้าหมายโรงเรียนในสังกัด สนง.การประถมศึกษาแห่งชาติ ในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี ในขณะที่เดินทางไปบนรถไฟก็ได้พบ อาจารย์มนัส ผ่องแผ้ว ท่านได้แนะนำให้ลองทำกิจกรรมที่ ร.ร.ตชด. เพราะอยู่ในถิ่นทุรกันดาร ประชาชนยากไร้ ซึ่งน่าจะตรงตามวัตถุประสงค์ของชมรมฯ และท่านกรุณาเขียนหนังสือถึงบุตรชายท่านคือ ร.ต.อ.มุนี ผ่องแผ้ว เป็น ตชด.ปฏิบัติหน้าที่อยู่ที่ ศฝต.๓๐๓

อ.ธาดุพนม มอบให้เจ้าหน้าที่ชมรมฯ เดินทางไปพบ ร.ต.อ.มูนิฯ ได้ส่งเจ้าหน้าที่ดังกล่าวไปที่กองร้อย ตชด.ที่ ๘ กก.ตชด. เขต ๔ ตั้งอยู่ที่บ้านนาพระชัย อ.บ้านแพ่ง จ.นครพนม เป็นกองร้อยที่เพิ่งย้ายมาใหม่ อาคารสถานที่เป็นแบบชั่วคราว บ้านพักของนายตำรวจเป็นกระท่อมไม้ไผ่มุงด้วยแฝก ทางเจ้าหน้าที่กองร้อยได้นำเจ้าหน้าที่ชมรมฯ สืบหาข้อมูลโรงเรียน ตชด. บ้านหาดทรายเพ อ.ท่าอุเทน จ.นครพนม และที่โรงเรียนแห่งนี้มีสภาพที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของชมรมฯ ทุกประการ จึงมีมติทำกิจกรรมประจำปีที่นี่ โดยได้สร้างอาคารเรียนขึ้นเดี่ยวขนาด ๖ ห้องเรียน พร้อมได้มอบอุปกรณ์การศึกษา กีฬา เครื่องอุปโภคบริโภค ให้นักเรียนและชาวบ้านด้วย

นับเป็นจุดเริ่มต้นที่ชมรมฯ ได้มีโอกาสร่วมพัฒนาโรงเรียน ตชด. จบจนถึงปัจจุบันได้ดำเนินการไปแล้ว ๘ โรงเรียน ส่วนมากอยู่ในพื้นที่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งแต่ละแห่งตั้งอยู่ในภูมิประเทศที่แตกต่างกันไป ปัญหาความต้องการที่แตกต่างกัน แต่มีลักษณะใกล้เคียงกันคือ ความขาดแคลนทุกอย่างโรงเรียน ตชด. เหล่านี้ โชคดีอยู่อย่างที่ได้ ตชด. ผู้เสียสละอดทน มีอุดมการณ์อันมั่นคง ทุ่มเทร่างกายแรงใจ เข้าไปพัฒนาพื้นที่ ครู ตชด. เป็นบุคคลหนึ่งที่นำกล่าวถึงเพราะภาระหน้าที่ของท่านมากมายเหลือเกิน ไหนจะต้องปฏิบัติภารกิจหลักของตำรวจคือการข่าว การรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านมวลชน แต่ขณะเดียวกันต้องทำหน้าที่ครูสอนนักเรียน ต้องมีความรู้ทางการเกษตร ด้านสาธารณสุข เพื่อแนะนำชาวบ้านแทนเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปไม่ถึง ยังต้องสนองโครงการต่างๆ ของรัฐอีกมากมาย ชีวิตครู ตชด. น่าเห็นใจ บางคนอยู่ในพื้นที่ป่าเขาตอยสูง ห่างจากลูกเมียพ่อแม่เป็นแรมเดือนกว่าจะได้พบหน้ากันที ความเป็นอยู่อาหารการกินก็อดคัดค้าน ถ้านึกภาพว่าไม่มีครู ตชด. เด็กๆ ที่อยู่ห่างไกลเหล่านั้นอนาคตจะเป็นเช่นไร

เด็กนักเรียนโรงเรียน ตชด. มีชีวิตที่น่าสงสาร เด็กเหล่านี้จะเรียกว่าด้อยโอกาสก็คงจะไม่ใช่ แต่เขาไม่มีโอกาสเสียมากกว่า ทางเลือกของชีวิตแทบไม่มีก็เพราะติดขัดด้วยสภาพพื้นที่เป็นป่าเขาทุรกันดารห่างไกลความเจริญ อย่างกรณีเมื่อปี ๒๕๓๑ ชมรมฯ ได้ทำกิจกรรมที่โรงเรียน

ตชด. บ้านแพะ อ.แม่ระมาด จ.ตาก โดยในชั้นแรกขมรมฯ สร้างอาคารเรียนหลังใหม่เพื่อมอบ
 ตชด. ในวันที่ ๕ ธ.ค. ๓๑ ตัวโรงเรียนตั้งอยู่ห่างจากถนนบ้านตาก-แม่ระมาด ไปตามถนนลูกรังเลาะ
 ดัดเขาอีก ๒๒ กม. ช่วงระหว่างการสร้างปัญหาคือ เหลืออีก ๙ กม. จะถึงโรงเรียน จะต้องข้าม
 ลำน้ำแม่ตื่นกว้างประมาณ ๑๐๐ เมตร ถ้าในฤดูฝนน้ำหลากต้องข้ามแพของเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้
 ถ้าฤดูร้อนต้องค่อยๆ เดินข้าม ถ้าพลาดพลั้งอาจล้มไปกระแทกกับเกาะแก่งหินที่เต็มไปด้วย เมื่อ
 ข้ามน้ำแล้วต้องเดินเท้าเข้าไปอีกประมาณ ๔ ชม. เพราะต้องลัดตามป่าเขาตามทางลูกรัง
 บางช่วงต้องข้ามร่องน้ำ หรือเลาะเลียบบตามลำน้ำ ประมาณเดือนกันยายน ขมรมฯ ส่งเจ้าหน้าที่
 ไปร่วมสร้างอาคารที่ใกล้จะแล้วเสร็จ เมื่อข้ามแพแล้วต้องเดินเข้าไป ด้วยประสบการณ์เข้าออก
 หลายครั้งและพยายามเอาสัมภาระติดตัวให้น้อยและเบาที่สุด ปัญหาอยู่ที่กระดิกน้ำแข็งใบใหญ่มี
 น้ำแข็งยูนิตประมาณ ๕ กก.พร้อมน้ำดื่มบรรจุอยู่ น้ำหนักรวมประมาณ ๘ กก. ทุกคนเกี่ยวกัน
 เอาไป จนครู ตชด.ที่เดินทางออกมารับอาสาแบกเข้าไปให้ เราเสนอให้เทน้ำแข็งและน้ำทิ้งเสีย
 เพราะสถานการณ์เช่นนี้ น้ำแข็งไม่จำเป็นเพราะที่โรงเรียนก็มีน้ำฝนธรรมชาติดื่ม แต่ครูคนนั้นขอ
 ร้องว่าอย่าทิ้งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับเด็กนักเรียนตัวเล็กของเขา เขาทนแบกเดินท่ามกลางสายฝนที่
 ตกพรำตลอดเส้นทาง เมื่อถึงโรงเรียนเป็นเวลาพลบค่ำแล้ว เขาวางกระดิกที่กลางสนามแล้ว
 ตะโกนเรียกเด็กๆ ในหมู่บ้านมากิน "น้ำก้อน" (หมายถึง น้ำแข็ง) เด็กประมาณ ๒๐ คน วิ่งกรู
 มาที่กระดิกน้ำ ล้วงหยิบน้ำแข็งที่ละลายเป็นก้อนเล็กๆ แล้วดูดเสียน้อยๆอย่างอ่อยๆ สำหรับคนไหน
 ตัวเล็ก พวกพี่ๆ จะรีบเอาน้ำแข็งทุบกับพื้นอาคารเรียนแล้วป้อนกิน ชั่วเวลาเพียงไม่ถึง ๕ นาที
 ทั้งน้ำและน้ำแข็งหมดเกลี้ยง นี่เป็นสิ่งที่ไม่มีค่าสำหรับเราจะทิ้งอยู่แล้ว แต่มันกลายเป็นอาหาร
 อันโอชะของเด็กๆ เหล่านั้น

ยังมีสิ่งหนึ่งที่เป็นภาพที่ประทับใจ และฝังอยู่ในความทรงจำของเราทุกคนจวบจนทุกวันนี้ เมื่อสร้างอาคารเรียนเสร็จแล้ว ชมรมฯ จะต้องทำพิธีมอบให้กับ ตชด.ในวันที่ ๕ ธ.ค. ๓๑ แต่ในวันที่ ๓ ธ.ค. ๓๑ ชมรมฯ ได้ส่งเจ้าหน้าที่ประมาณ ๒๐ คน พร้อมด้วยอุปกรณ์การศึกษา เครื่องอุปโภคต่างๆ ใส่รถบรรทุก ๖ ล้อ จำนวน ๒ คัน เดินทางล่วงหน้าเพื่อดำเนินการจัดเตรียมสถานที่พิธีมอบ เมื่อเราเดินทางถึงลำน้ำแม่ตื่น รถยนต์ไม่สามารถข้ามน้ำได้เพราะน้ำยังลึกและไหลเชี่ยวมาก ต้องทิ้งรถให้ ตชด. ฝ่าไว้ คนก็ค่อยๆ เดินข้ามน้ำอย่างลำบาก คนไหนตัวเล็กต้องเกาะคนตัวโตน้ำหนักมากไว้ ถ้าพลาดล้มลงมีหวังโดนกระแสน้ำพัดพากระแทกกับโขดหินร่างกายคงบาดเจ็บแน่นอน เราเดินทางถึงโรงเรียนประมาณ ๒๐.๐๐ น. ได้ปรึกษากับครูและผู้ใหญ่บ้านว่าจะทำอย่างไรกับสัมภาระที่ทิ้งไว้ ครูกับผู้ใหญ่บ้านขอรับไปดำเนินการเอง ลักครู่ได้ยินเสียงตีเกราะประชุมชาวบ้าน ทางชมรมฯ ไม่สามารถทราบรายละเอียดได้เพราะเป็นภาษากะเหรี่ยง จนเช้าวันรุ่งขึ้น ๔ ธ.ค. ๓๑ ประมาณ ๑๐.๐๐ น. ได้ยินเสียงเรือหางยาวแล่นมาหลังโรงเรียนเป็นเรือชาวบ้าน ๒ ลำ ขนอุปกรณ์ที่มีน้ำหนักมากจำพวกเครื่องแสง สี เสียง สมุด หนังสือ ของชมรมฯ ที่ทิ้งไว้ คนขับบอกว่า ใช้เวลาไปกลับกว่า ๒ ชั่วโมงครึ่ง เพราะแล่นเรือลำบาก คอยหลบหลีกเกาะแก่งที่มีอยู่เต็มลำน้ำ ลักพักใหญ่เราได้เห็นภาพที่ตื้นตันใจน้ำตาพวกเราคลอเบ้าคือ ช้าง ๒ เชือก บรรทุกข้าวสาร อาหารแห้งเต็มหลัง เดินนำหน้าชาวบ้านทั้งเด็กผู้ใหญ่หญิงและชายประมาณ ๒๐ คน บนศีรษะเต็มไปด้วยสิ่งของต่างๆ (เป็นการแบกของชาวกะเหรี่ยง) เห็นถุงเสื้อผ้า อุปกรณ์การศึกษา เดินมาลักษณะแถวเรียงหนึ่ง ด้วยที่ตั้งโรงเรียนเป็นเขาสูงทำให้มองเห็นขบวนช้างและชาวบ้านที่เดินตามทางที่คดเคี้ยวตามป่ายาวประมาณ ๑๐๐ เมตร มันเหมือนกับการเดินทัพในสมัยโบราณที่มีแม่ทัพนำขบวนนำหน้าตามด้วยไพร่พลท่ามกลางแสงแดดร้อนจ้า เนื้อตัวชุ่มไปด้วยเหงื่อไคล แต่ทุกคนไม่แสดงอาการเหน็ดเหนื่อย มีแต่รอยยิ้มพูดจาหยอกล้อ ทั้งที่ต้องเลาะลัดตัดป่าเขา ข้ามน้ำบุกป่าฝ่าดง รองเท้าก็ไม่มีใส่ ของที่แบกก็หนัก สอบถามครูได้ความว่า พวกเขาหลงจากหมู่บ้านเมื่อเวลา ๐๕.๐๐ น. โดยห่ออาหารไปกินกลางทางด้วย ชมรมฯ ได้เป็นหนี้บุญคุณพวกชาวบ้านเหล่านี้เป็นอย่างมาก ถ้าไม่เช่นนั้น เราจนปัญญาที่จะนำสิ่งของมาที่โรงเรียนได้

๑๐ ปีที่ผ่านมา ชมรมฯ ได้ประเมินผลของการทำกิจกรรม เราได้ผลสรุปว่าเราเดินถูกทาง ถูกจุดหมายแล้ว แต่จะต้องดำเนินการต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง เพราะยังมีเด็กๆ ชาวบ้านที่ยากไร้ตามชายแดนถิ่นทุรกันดาร รอโอกาสที่พวกเราหรือหน่วยงานอื่นๆ หยิบยื่นให้ ตชด.นับเป็นหน่วยงานที่สำคัญที่พยายามทุ่มเททุกด้าน เพื่อให้คนไทยผู้ขาดโอกาสเหล่านี้ได้พัฒนาคุณภาพชีวิตดีขึ้น ชมรมฯ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือรถไฟมักกะสัน ขอร่วมเรียงเคียงบ่าร่วมฟันฝ่า และเป็นกำลังใจให้ ตชด.ตลอดไป

การพัฒนาบทบาทภารกิจของ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

นายอนันต์ อนันตกุล
อดีตปลัดกระทรวงมหาดไทย

นับตั้งแต่ได้มีการจัดตั้ง กองบัญชาการตำรวจรักษาชายแดนขึ้นในเดือนพฤษภาคม ๒๕๔๖ เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่เช่นเดียวกับทหารในการรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนไทยทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งต่อมาบทบาทภารกิจของหน่วยนี้ได้ขยายขอบเขตความรับผิดชอบออกไปกว้างขวางขึ้น ทั้งในส่วนที่เป็นเรื่องของพื้นที่ปฏิบัติการที่ขยายครอบคลุมไปยังชายแดนของทุกภาค และส่วนที่เป็นภารกิจเสริมในลักษณะของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นทุรกันดาร โดยการให้ความรู้ในรูปของการจัดตั้งโรงเรียนขึ้นมาดำเนินการด้วย โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนได้จัดตั้งขึ้นเพื่อการนี้เป็นครั้งแรกในปี ๒๕๔๙ จากนั้นได้มีการขยายผลการจัดตั้งไปยังท้องถิ่นทุรกันดารทั่วประเทศอย่างต่อเนื่อง ครบ ๔๐ ปี ในปี ๒๕๘๙ นับเป็นการปฏิบัติภารกิจที่เป็นประโยชน์ต่อบ้านเมืองติดต่อกันมาเป็นเวลาอันยาวนาน และปรากฏผลให้เห็นเป็นรูปธรรมชัดเจน อย่างไรก็ตาม จากสภาพสังคมท้องถิ่นที่เปลี่ยนแปลงไปตามภาวะของการเปลี่ยนแปลง ดูเหมือนเป็นความจำเป็นที่หน่วยงานของรัฐที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับประชาชนไม่ว่าจะในบทบาทใดก็ตามจะต้องพิจารณาบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบให้สอดคล้องกับภาวะการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการชักนำให้ราษฎรในท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์โดยตรง ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการใดๆ อันจะมีผลกระทบต่อตนเองและชุมชนที่ตนอาศัย การชักจูงให้องค์กรสาธารณกุศลต่างๆ ของเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดความผูกพันระหว่างกัน หรือแม้แต่การจัดระบบเครือข่ายการประสานงานกับหน่วยงานของรัฐด้วยตนเอง เพื่อให้การทำงานเพื่อประชาชนซึ่งเป็นเป้าหมายร่วมกันได้ดำเนินไปอย่างมีเอกภาพและประสิทธิภาพ ภายใต้ระบบการประเมินผลที่สามารถชี้ให้เห็นทั้งความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรค ของการปฏิบัติงานเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนน่าจะได้พิจารณาเพื่อให้การปฏิบัติภารกิจในหน้าที่ความรับผิดชอบสามารถดำเนินไปสู่เป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ด้วยดี

โรงเรียน ตชด. กกับการพัฒนาชุมชน

พล.ต.ท.โกวิท วัฒนะ

ผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

...นอกจากให้การศึกษแก่เยาวชนตามหลักสูตรการศึกษาภาคบังคับของกระทรวงศึกษาธิการแล้ว โรงเรียนชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคมยังมีลักษณะสำคัญของโรงเรียนชุมชน ประกอบอยู่ในตัวเอง โดยนอกจากจะทำหน้าที่สอนทั้งนักเรียนและประชาชนแล้ว ยังให้บริการประชาชนในบางโอกาสอีกด้วย เช่น ช่วยแนะนำด้านการเกษตรแผนใหม่ การเลี้ยงสัตว์ การวางแผนครอบครัว การอนามัย และการพัฒนาด้านอื่นๆ โรงเรียนชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคมได้เข้ามามีบทบาทในการ “ขจัดความไม่รู้ให้แก่ประชาชน” มีส่วนในการพัฒนาให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจอันถูกต้อง ทั้งในการดำรงชีวิตในเรื่องของชุมชนและชาติบ้านเมือง อันจะเป็นแนวทางไปสู่การพัฒนาประเทศ การให้การศึกษแก่ชุมชนของโรงเรียนชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคม จึงกล่าวได้ว่าเป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน คือ “โรงเรียนได้รวมเอาหน้าที่การสอนประชาชนและการให้บริการชุมชนเข้าด้วยกัน และจัดให้ประสานสัมพันธ์กันไปกับการศึกษาในระบบโรงเรียนก่อให้เกิดเป็นการศึกษาตลอดชีวิต โดยหวังว่าจะเป็นการปลูกฝังให้ทุกคนรู้จักพึ่งตนเอง ศึกษาด้วยตนเอง” ทั้งนี้เพราะการจัดการศึกษาในลักษณะที่ทำให้ประชาชนช่วยเหลือตนเองได้เป็นการพัฒนาทั้งตัวบุคคล กลุ่มชน สภาพแวดล้อม รวมทั้งสภาพเศรษฐกิจและสังคมไปในตัวด้วย...

ตชด.กับการพัฒนาประเทศ

ดร.สมชัย วุฑฒิปรีชา
อดีตนายกกรรมการคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ

การพัฒนาประเทศที่สำคัญยิ่งคือ การพัฒนาคนในชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนของชาติให้เป็นคนที่มีคุณภาพ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้พยายามที่จะให้เด็กไทยทุกคนได้มีโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงทุกท้องถิ่นของประเทศ แต่ในบางท้องถิ่นที่เป็นถิ่นทุรกันดารห่างไกลความเจริญตามแนวชายแดนหรือในเขตของผู้ไม่หวังดีต่อประเทศที่การศึกษาภาคบังคับยังเข้าไปไม่ถึง ตชด.ได้มีส่วนช่วยสนับสนุนการดำเนินงานเป็นอย่างดีตลอดมาในการให้การศึกษแก่บุตรหลานของประชาชนผู้ยากไร้ชาวไทยภูเขาและชนกลุ่มน้อยเผ่าต่างๆ จากการจัดตั้งโรงเรียน ตชด.ขึ้นในท้องถิ่นทุรกันดารที่ใดไม่มีโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจะมีโรงเรียน ตชด.ตั้งอยู่อย่างสง่างามในป่าเขาเพื่อเป็นขวัญของประชาชนและเป็นแสงสว่างของเยาวชนผู้ยากไร้

ในช่วงระยะเวลาอันยาวนานที่ผ่านมาสี่สิบกว่าปี (พ.ศ. ๒๕๔๙) ตชด.ได้มีส่วนร่วมสนับสนุนความเจริญให้แก่ท้องถิ่นเป็นอย่างมาก

"ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้น การศึกษาจัดได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่จะเสริมสร้างคุณลักษณะของประชากรในชุมชน ให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรม จะเป็นหัวใจที่หลอมจิตใจและความเชื่อมั่นของประชากร ให้มีความศรัทธาต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเพื่อให้เกิดความมั่นคงและมั่งคั่งแก่ประเทศสืบไป"

ดร.สุจิต บุญบงการ

เมื่อ ตชด.ไปอยู่ ณ ที่ใดนอกจากจะให้ความคุ้มครอง ความอบอุ่นใจและร่วมทุกข์ร่วมสุขแก่ประชาชนแล้ว ยังช่วยพัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนและเยาวชนผู้ยากไร้มีสภาพความเป็นอยู่มีอาชีพและมีความรู้ที่จะช่วยตัวเองได้ดีขึ้น ครูตชด. และครูสปช. ได้ปฏิบัติงานเคียงบ่าเคียงไหล่ควบคู่กันอย่างใกล้ชิดในอันที่จะช่วยแก้ไขปัญหาของสังคมและส่งเสริมให้เยาวชนได้มีความรู้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ จากการศึกษาที่ผ่านมากลับ ๑๐ ปี สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนได้มีการประสานความร่วมมือช่วยเหลือกันด้วยดีตลอดเวลา ดังจะเห็นได้ว่าตั้งแต่ปี ๒๕๙๙ เป็นต้นมา กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนได้จัดตั้งโรงเรียน ตชด.มาแล้วประมาณ ๖๐๐ โรงเรียนและได้มอบโอนไปให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติแล้วเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งขณะนี้โรงเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบเพียง ๑๘๕ โรงเรียนเท่านั้น

โดยไม่มีปัญหาอุปสรรคแต่อย่างใด ได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมร่วมกันหลายอย่าง เช่น โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน โครงการสนับสนุนช่วยเหลือการเรียนการสอน โครงการอบรมวิทยากรร่วมกัน เป็นต้น จากการที่โรงเรียน ตชด.ได้ร่วมมือร่วมใจกับทุกฝ่ายในการปฏิบัติหน้าที่เป็นอย่างดีโดยเฉพาะในพื้นที่ด้วยความเสียสละอดทนโดยเอาชีวิตและเลือดเนื้อเพื่อความผาสุกของประชาชน เยาวชน และความมั่นคงของชาติจึงทำให้หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐบาลและเอกชนให้การสนับสนุนด้วยดีทุกฝ่าย ทำให้การปฏิบัติงาน ได้เจริญก้าวหน้า บรรลุเป้าหมายด้วยดีเป็นที่ชื่นชมโดยทั่วไป

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน จึงเป็นหน่วยงานที่สำคัญยิ่งหน่วยงานหนึ่งในการพัฒนาประเทศ ทั้งทางด้านสังคม การศึกษา เศรษฐกิจและความมั่นคงของชาติได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติพระราชภารกิจด้วยความเสียสละอดทน เป็นอย่างยิ่งตลอดมา สมกับเป้าหมายของกรมตำรวจ

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

: ศูนย์กลางการศึกษาพัฒนา

ชุมชนในถิ่นทุรกันดาร

นายโกวิทย์ ทองกุล

ผู้อำนวยการโครงการการศึกษาอาชีวศึกษา
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ กรมอาชีวศึกษา

การศึกษาเป็นพื้นฐานการพัฒนาสังคม ชุมชน ในประเทศไทยการจัดการศึกษาของชุมชนส่วนใหญ่จะอยู่ในความรับผิดชอบ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา ในระบบโรงเรียนชนบทตามการศึกษาภาคบังคับ และได้มีพื้นที่ที่จะต้องจัดการศึกษาภาคบังคับเพื่อความมั่นคงของชาติ ตามพื้นที่ถิ่นทุรกันดาร กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนได้จัดตั้งโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนขึ้น โดยให้ตำรวจตระเวนชายแดนเป็นครูสอน ในภารกิจหนึ่งที่จะจัดการศึกษาให้เด็ก เยาวชน ประชาชน ที่อยู่ห่างไกลถิ่นทุรกันดาร ไม่สามารถจัดการศึกษาปกติได้ จุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ การศึกษาจะช่วยให้เด็ก เยาวชน ประชาชน มีความรู้ ความสามารถ ที่เป็นพื้นฐานประการหนึ่งที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต การรู้จักหน้าที่ของพลเมือง การให้ความร่วมมือในการพัฒนาสังคมประเทศชาติ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนได้จัดตั้งมาตามความจำเป็นเป็นเวลาสี่สิบปีถึงปัจจุบันได้วางรากฐานในการพัฒนาไทยที่อยู่ห่างไกลในถิ่นทุรกันดารถึงจะมีการเปลี่ยนแปลงตามการพัฒนาชุมชนได้โอนโรงเรียนให้หน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการ แต่มีชุมชนในพื้นที่ที่อยู่ห่างไกลถิ่นทุรกันดารจะต้องจัดตั้งโรงเรียนขึ้น การพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียน ตชด. ได้มีการพัฒนากิจกรรมการจัดการศึกษาและเป็นศูนย์กลางการศึกษาพัฒนาชุมชนในถิ่นทุรกันดารต่อไป

ในระยะเวลาที่ได้ก่อตั้งโรงเรียน ตชด. เมื่อสี่สิบปีจนถึงปัจจุบัน สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมี พระมหากรุณาธิคุณ ทรงศึกษาพัฒนาด้วยน้ำพระทัยที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก เยาวชน ประชาชน ในถิ่น

ทศวรรษ ๒๕๒๓ เป็นต้นมา โดยมีกิจกรรมการพัฒนากิจการศึกษาศึกษา และกิจกรรมสืบเนื่องในด้านการผลิตอาหาร การประกอบอาหารแก้ปัญหาภาวะทุโภชนาการ ส่งเสริมสุขภาพอนามัย เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมเพื่อคุณภาพที่ดีของเด็กและเยาวชน ประชาชน ในชุมชนถิ่นทุรกันดารที่ตั้งโรงเรียน ตชด. ในการดำเนินกิจกรรม เริ่มต้นในโรงเรียน ตชด. เป็น ศูนย์กลางการศึกษาพัฒนาชุมชน ครู ตชด. ได้แสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานของรัฐและ เอกชนได้ให้การสนับสนุน การปฏิบัติงานกิจกรรมร่วมกับการพัฒนากับประชาชนในชุมชน และได้ กำหนดแนวทางการดำเนินงานสนองพระราชดำริที่ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ ให้จัดทำ “แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พ.ศ. ๒๕๓๕-๒๕๓๙” เพื่อกำหนดโครงการกิจกรรม รูปแบบการพัฒนา ในการประสานประโยชน์ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการพัฒนา ทำให้บทบาทหน้าที่โรงเรียน ตชด. เป็นศูนย์กลางการศึกษาพัฒนาชุมชนในถิ่นทุรกันดาร ดังนั้นการพัฒนาโรงเรียน ตชด. ตามแนวทางบริหารควรเน้นดังนี้

๑. โรงเรียน ตชด. จะต้องมีบทบาทหน้าที่เป็นศูนย์กลางศึกษาพัฒนาแบบเบ็ดเสร็จ ในการ จัดการศึกษา ประสานงาน บริการ ส่งเสริมข้อมูลสนเทศในการพัฒนาชุมชนในด้านต่างๆ

๒. การพัฒนาบุคลากรตำรวจตระเวนชายแดน ให้มีความรู้ความเข้าใจในกิจการของ โรงเรียน ทั้งผู้บริหารทุกระดับ ผู้ปฏิบัติงาน ที่จะต้องทำหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดน ครูปฏิบัติ การสอน ผู้ประสานงาน การฝึกฝนให้มีความรู้ทักษะเฉพาะในการปฏิบัติงานในแต่ละกิจกรรม ที่ จะเป็นส่วนช่วยในการปฏิบัติงานของโรงเรียน ที่ปรึกษาของการพัฒนาชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นเจ้าของหน้าที่ของรัฐที่อยู่ใกล้ชุมชนที่สุด

๓. การจัดระบบการบริหารงานของโรงเรียน ให้เอื้ออำนวยในการดำเนินงาน เป็นศูนย์กลาง การศึกษาพัฒนาชุมชนในถิ่นทุรกันดารอีกหน้าที่หนึ่ง คือ ทำหน้าที่ศูนย์กลางการประสานงาน

แหล่งข้อมูลสนเทศ การบริการ การสนับสนุนงานของหน่วยงานของรัฐและเอกชน ชุมชน ในการพัฒนา

๔. การสร้างสรรค์ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ตชด. ชุมชนในการปฏิบัติงาน สร้างสรรค์กิจกรรม การสร้างความร่วมมือของประชาชน รวมทั้งประชาชนได้ยอมรับให้โรงเรียน เป็นศูนย์กลางดำเนินงานกิจกรรมการพัฒนาของประชาชน ที่สามารถประสานประโยชน์อย่างต่อเนื่อง

๕. การให้ความร่วมมือของโรงเรียน ตชด. เป็นศูนย์กลางการประสานงาน หน่วยงานของรัฐ เอกชน ชุมชน ทั้งภายในและภายนอก รวมทั้งการบริการที่จะเป็นที่พึ่งพา ของผู้ปฏิบัติงาน ประชาชน เป็นที่ยอมรับ เชื่อถือในการช่วยอำนวยความสะดวก ที่เหมาะสม จะช่วยเหลือการพัฒนาชุมชน ในถิ่นทุรกันดาร

ในระยะเวลาสี่สิบปีโรงเรียน ตชด. ได้ปฏิบัติงานที่สำคัญในการพัฒนาชุมชนถิ่นทุรกันดาร ได้มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ด้วยผู้ปฏิบัติงานตำรวจตระเวนชายแดนที่มีอุดมการณ์ เสียสละ สร้างสรรค์งาน ที่อยู่เบื้องหลังการพัฒนาต่อเนื่องที่จะทำให้ เด็ก เยาวชน ประชาชน ได้มีการศึกษา รู้จักหน้าที่ เป็นพลเมืองไทยที่อาศัยในผืนแผ่นดินประเทศไทย มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนา ดำรงชีวิตที่พึ่งพาตนเองให้ความร่วมมือรัฐพัฒนาประเทศชาติให้มีความมั่นคง และโรงเรียน ตชด. เป็นศูนย์กลางการศึกษาพัฒนาชุมชนในถิ่นทุรกันดารตลอดไป

ครู ครู ครู

ถือขอลักระดาน
 ลำบากลำบาก
 บ้านป่ากันดาร
 หัดเด็กเขียนอ่าน
 ครูตีเด็กผิด
 ทำรั้วสร้างบ้าน
 พอเมาสุรา
 อย่างโน้นอย่างนี้
 ตัดไม้ขายป่า
 เป็นสายทางการ
 จึงคิดกำจัด
 โรงเรียนถูกเผา
 ลูกเมียทางบ้าน
 อเนจอนาถ
 เจ้านายมาตรวจ
 อย่าคิดแต่ว่า
 เหตุผลมีมาก
 อย่าคิดว่าเถียง
 อย่างนี้ไม่นาน
 แล้วจะรู้สึก
 ไม่โกรธทั้งนั้น

ตัวฉันคือครู
 ต้องทนเป็นครู
 ต้องการคุณครู
 ตามหลักการครู
 คิดถึงหัวครู
 ออกปากวานครู
 ก็ด่าว่าครู
 จะชวนตีครู
 ก็หาว่าครู
 จึงพาลเอาครู
 มัดมือของครู
 พร้อมเขาคือครู
 รอการกลับครู
 วาสนา ครู
 ก็สวดเอาครู
 ถือว่านายครู
 ลองฟังปากครู
 คิดเลียงย้ายครู
 บ้านป่าขาดครู
 นึกเสียดายครู
 เพราะฉันคือครู

ครูตำรวจตระเวนชายแดน

พล.ต.ท.ไพโรจน์ ปุษะนาวัน

อดีตผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

“ครูเป็นกุญแจดอกสำคัญต่อการดำเนินกิจการของ โรงเรียน ตชด.”

ตำรวจตระเวนชายแดน ที่ทำหน้าที่เป็นครูสอนเด็กชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคม ในระยะเริ่มแรกที่จัดตั้งโรงเรียนเมื่อปีพ.ศ.๒๔๙๙ นั้น ไม่เคยได้รับการศึกษาวิชาครูมาก่อน มีความรู้แต่วิชาตำรวจเท่านั้น เมื่อต้องมาทำหน้าที่ครูจึงจำเป็นต้องปรับพื้นฐาน ความรู้เสียใหม่ให้เหมาะสมกับหน้าที่ของครู ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงได้อนุเคราะห์ช่วยจัดอบรม ครู ตชด. ขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ.๒๕๐๐ ณ ศูนย์ฝึกตำรวจ พิษณุโลก กรุงเทพฯ ต่อมาได้เปิดอบรมพิเศษให้อีกที่ศูนย์อบรมศึกษาผู้ใหญ่ อุบลราชธานี (ศอ.ศอ.) จำนวน ๔๐ นาย

การอบรมครั้งหลังนี้ทำให้ครู ตชด. ได้รับความรู้เกี่ยวกับการอนามัย การช่าง การเกษตรเพิ่มขึ้นด้วย จากความรู้ที่ได้รับมาดังกล่าวแล้วครู ตชด. ได้นำไปพัฒนาช่วยเหลือประชาชน ทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ดีขึ้นกว่าเดิมเป็นอันมาก

ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นครูโรงเรียนชาวเขาและประชาชนไกลคมนานั้น เป็นผู้มีความรู้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ หรือมัธยมปีที่ ๖ ขึ้นไป แต่การมีความรู้วิชาสามัญเพียงเท่านี้ย่อมไม่เพียงพอ ฉะนั้นเพื่อให้ตำรวจเหล่านี้มีทักษะในเรื่องการเรียนการสอนตามหน้าที่ของครูเพิ่มขึ้น

จึงได้จัดให้มีการฝึกอบรมเพิ่มเติมความรู้เป็นประจำทุกปี โดยเชิญอาจารย์จากมหาวิทยาลัย วิทยาลัย และผู้ทรงคุณวุฒิตามลักษณะวิชามาเป็นวิทยากรบรรยาย นอกจากนี้ได้รับความอนุเคราะห์จากคณะนิสิตปริญญาโท แผนกสัตวศาสตร์ศึกษา คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งนำโดย ศจ.สำเนา วรางกูร ได้กรุณาช่วยฝึกอบรมเกี่ยวกับวิชาผลิตอุปกรณ์การสอนให้ พร้อมกับมอบอุปกรณ์ที่คณะนิสิตจัดทำขึ้นให้กับครูไว้ใช้สอนแต่ละโรงเรียนด้วย

หลังจากนั้น ครูโรงเรียนเขาและประชาชนไกลคมนาคม เริ่มเข้ารับการศึกษาระดับสูงขึ้น มีวุฒิทางการศึกษา เช่น พม. เพิ่มขึ้นทุกปี ทั้งนี้เนื่องจากสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาได้กรุณาจัดสรรที่นั่งแก่ครู ตชด. เข้ารับการศึกษาระดับภาคฤดูร้อน (อ.ศ.ร.) ปีละ ๑๕๐ ที่นั่ง และในปัจจุบัน กรมการฝึกหัดครู โดยสถาบันราชภัฏได้สนับสนุนให้ครู ตชด. ได้มีโอกาสเข้าศึกษาอบรมในระดับปริญญาตรี เพิ่มขึ้นอีกจำนวนมาก

ครู ตชด. ที่สอนหนังสือ ให้เด็กในชนบทห่างไกลคมนาคมและถิ่นทุรกันดารนั้นมิใช่มีหน้าที่เพียงสอนหนังสืออย่างเดียว ครูเหล่านั้นยังมีหน้าที่ช่วยเหลือและพัฒนาประชาชนในด้านต่างๆ ด้วย เช่น รักษาพยาบาลประชาชนที่เจ็บป่วยในขั้นต้น และนำส่งสถานอนามัยหรือโรงพยาบาลเมื่อคนไข้มีอาการป่วยร้ายแรง ช่วยแนะนำด้านการเกษตรแผนใหม่ การเลี้ยงสัตว์ การวางแผน ครอบครัว การอนามัย และการพัฒนาด้านอื่นๆ ซึ่งเป็นการปูพื้นฐานความเจริญไปสู่ชนบทห่างไกลในเมืองต้น การที่ตำรวจตระเวนชายแดนมีความรู้เกี่ยวกับวิชาดังกล่าว ก็เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์จากหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ช่วยจัดหลักสูตรฝึกอบรมให้เป็นกรณีพิเศษหรือบางครั้งก็เชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิไปบรรยายเป็นครั้งคราว แม้ว่าตำรวจตระเวนชายแดนจะมีเจตนาดีต่อการพัฒนาท้องถิ่นให้กับประชาชนดังกล่าวก็ตาม ก็ยังมีบุคคลอีกพวกหนึ่ง คือ ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ไม่เห็นด้วยจึงพยายามขัดขวาง

และข่มขู่คุกคามครู ตชด. ตลอดจนประชาชน ในหมู่บ้านหลายครั้งหลายหน เช่น โรงเรียน บ้านตะแวง ตำบลบัวเขต อำเภอสังขะ จังหวัด สุรินทร์ ถูกข่มขู่คุกคามเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๑๙ โรงเรียนบ้านแซไปร ตำบลละลม อำเภอบุขันธุ์ จังหวัดสุรินทร์ ถูกคุกคามเมื่อ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๐๔ โรงเรียน บ้านปากห้วยแดง ตำบลฝางคำ อำเภอพิบูลย์มังสาหาร จังหวัด อุบลราชธานี ถูกคุกคามเมื่อ ๑ ธันวาคม ๒๕๐๒ โรงเรียนลาดเรือ ตำบลชาติตระการ อำเภอ ชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ถูกคุกคามเมื่อ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๑๙ นอกจากนี้ยังมี โรงเรียนอื่นๆ อีกหลายแห่งถูกคุกคามทำนอง เดียวกัน เป็นเหตุให้ราษฎรหวาดกลัวต้อง อพยพครอบครัว หนีภัยไปอยู่ที่อื่น บางครั้งครู ตชด. บางคนยังถูกข่มขู่โดยตรงด้วย เช่น เผา บ้านพักครูโรงเรียนบ้านค้อตำบลโคมประดิษฐ์ อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อ ๑๘ มีนาคม ๒๕๒๑ อาคารเรียนเสียหายเล็กน้อย เข้าทำการยึดทรัพย์สินของครูโรงเรียนเคียงศิริ ตำบลกระหรอ อำเภอท่าศาลา จังหวัดนคร-

ศรีธรรมราช เมื่อ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๒๑ ไป หมดสิ้นรวม ๙ รายการ ยิงบ้านพักครูบ้าน เขาวง ตำบลวังหิน อำเภอทุ่งสง จังหวัดนคร- ศรีธรรมราช และยึดสิ่งของไป ๘ รายการ และที่ทำการอุกอาจที่สุดก็คือ ครูโรงเรียน สังวาลย์วิท ๗ ตำบลบางขัน อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ถูกยิงถึงแก่ความตาย เมื่อ ๔ มีนาคม ๒๕๒๒ โดยมีได้แต่ต้อง ทรัพย์สินแต่อย่างใด สรุปลแล้วโรงเรียนชาวเขา และประชาชนไกลคมนาคม ถูกผู้ก่อการร้าย คอมมิวนิสต์คุกคามด้วยประการต่างๆ จนเป็น เหตุให้ต้องปิดและยุบเลิกไปรวมทั้งสิ้นถึง ๔๙ โรงเรียน แต่ตำรวจตระเวนชายแดนได้พยายาม ก่อสร้างขึ้นใหม่ และขยายเพิ่มเติมอีกอย่างต่อเนื่อง รวม ๖๗๐ โรงเรียน มีการมอบโอนให้กับ สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน ๔๓๖ โรงเรียน ปัจจุบันนี้มีโรงเรียน ตชด. ทั้งสิ้น ๑๘๕ โรง ในพื้นที่ ๓๙ จังหวัด มี ตำรวจตระเวนชายแดน ปฏิบัติหน้าที่ครู ตชด. รวม ๑,๔๖๘ นาย และครูช่วยสอน-ผู้ดูแลเด็ก รวม ๒๔๒ คน

“ท่านต้องทราบตระหนักว่า ฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนส่วนใหญ่ นั้นเป็นรากฐานความมั่นคงของชาติ จะต้องให้ประชาชนส่วนใหญ่กินดีอยู่ดี บ้านเมืองจะดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง และสิ่งที่จะต้องทำก็คือ การให้ความรู้ความเข้าใจในด้านต่างๆ เช่น การรักษาสุขภาพอนามัย การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การใช้วิชาการและอุปกรณ์ประกอบอาชีพที่ทันสมัย เพื่อให้ประหยัดแรงงาน เวลา ทุน แรง และสามารถนำทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละท้องถิ่นมาทำประโยชน์ให้มากขึ้น แต่มีข้อสำคัญที่จะต้องระมัดระวังที่สุด คือ การสอนการแนะนำของท่านจะต้องไม่เป็นการไปเปลี่ยนแปลงหรือลบล้างสิ่งที่ดีงามที่มีอยู่เดิม เช่น วัฒนธรรมประเพณี ศรัทธาเชื่อถืออยู่ในทำนองคลองธรรม งานอาชีพ งานช่าง รวมทั้งเครื่องมือเครื่องใช้และวิธีการเดิมที่ยังมีประโยชน์ มีคุณค่า และเป็นลักษณะเด่นของชนมรณนั้น ซึ่งท่านควรจะต้องถือเป็นหน้าที่อีกอย่างหนึ่งว่า จะต้องช่วยดำรงรักษาไว้มิให้เสื่อมสูญ...”

พระราชดำรัส

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

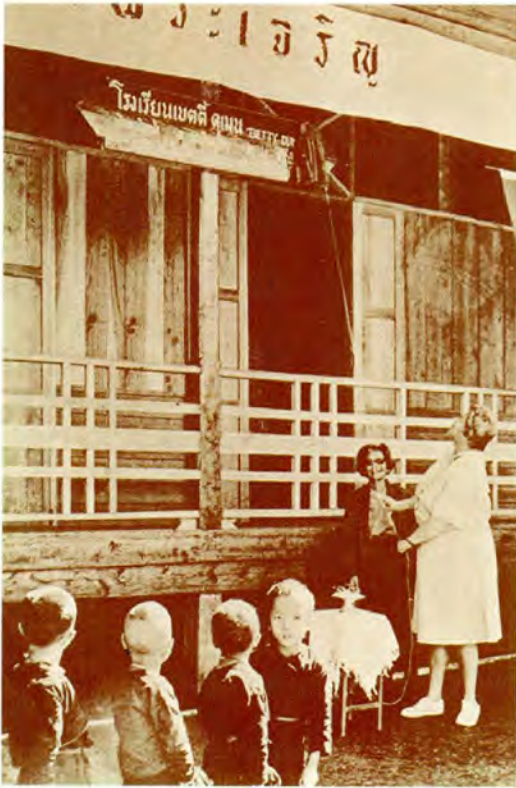
ผกก. เฝ้าโรงเรียน เบตตี้ ดูเมน

โรงเรียน เบตตี้ ดูเมน ตั้งอยู่ที่บ้านแม่หม้อ ต.ผาข้างน้อย อ.ปง จว.เชียงราย (ปัจจุบันขึ้นกับ จว.พะเยา) เป็นหมู่บ้านชายแดนไทยติดกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ภูมิประเทศเป็นป่าเขาสูงชัน พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้ส่งสมาชิกพรรคเข้ามาเคลื่อนไหวปลุกกระดมมวลชนในหมู่บ้านแม่หม้อ โดยได้รับการสนับสนุนกำลังและอาวุธจากภายนอกประเทศ เพื่อต่อสู้ขัดขวางการพัฒนาหมู่บ้านจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ต.ท.ไพโรจน์ ปุษยะนาวิน ผกก.ตชด.เขต ๕ ได้สั่งการให้ มว.ตชด.ที่ ๕๒๐ อ.เชียงคำ จว.เชียงราย ออกลาดตระเวนหาข่าวความเคลื่อนไหวของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ สำรวจความต้องการและให้ความช่วยเหลือประชาชนชาวเขา จึงได้จัดตั้งศูนย์พัฒนาชาวเขาขึ้นที่บ้านแม่หม้อ อ.ปง จว.เชียงราย

แผนที่สังเขปบริเวณที่ตั้งโรงเรียน เบทตี้ ดุเมน

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมหมู่บ้านชาวเขา และประชาชนไกลคมนาคม โดยมีท่านผู้หญิง เบตตี้ ดูเมน พระสหายชาวอเมริกันได้ตามเสด็จ ด้วยเสมอ โดยเฉพาะที่หมู่บ้านแม่หม้อ ซึ่งราษฎรส่วนใหญ่เป็นชาวเขาเผ่าแม้วและมีเด็กอยู่ในวัย เรียนจำนวนมาก ท่านผู้หญิง เบตตี้ ดูเมน จึงบริจาคทรัพย์ส่วนตัวทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เพื่อก่อสร้างโรงเรียน เป็นจำนวนเงิน ๕๑,๖๕๐ บาท เริ่มก่อสร้าง เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๐๙ เสร็จเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๑๐ การก่อสร้างประกอบด้วย อาคารเรียนเป็นอาคารไม้หลังคามุงสังกะสี ขนาด ๓ ห้องเรียน มีโต๊ะครู โต๊ะนักเรียน และได้รับ พระราชทานชื่อว่า "โรงเรียนเบตตี้ ดูเมน" สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เสด็จฯ เป็น องค์ประธานทรงเปิดโรงเรียนโดยมี ท่านผู้หญิง เบตตี้ ดูเมน ตามเสด็จด้วย เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๑๐ กก.ตชด.เขต ๕ ได้ส่งครู ตชด.ไปสอน จำนวน ๒ นาย คือ ส.ต.ท.มูล กองมะลิ และ พลฯ สม เพ็งแป้น มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น ๖๙ คน เป็นชาย ๔๖ คน หญิง ๒๓ คน ต่อมา ส.ต.ท.มูล กองมะลิ ได้ย้ายออกนอกสังกัด พลฯ ประนม บุญญฤทธิ์ ไปเป็นครูแทน

เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๑ พ.ต.ท.ไพโรจน์ ปุษะนาวิน ผกก.ตชด.เขต ๕ ได้เดินทางไปตรวจเยี่ยม มว.ตชด.ที่ ๕๒๐ อ.เชียงคำ จว.เชียงราย จ.ส.ต.เจลา พวงชัยภูมิ ผบ.มว.ตชด.ที่ ๕๒๐ ได้รายงานให้ พ.ต.ท.ไพโรจน์ฯ ทราบว่า ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์มีการเคลื่อนไหวที่บ้านแม่หม้อรุนแรงมากขึ้น เกรงว่าจะมีการลอบโจมตีครู ตชด. โรงเรียนเบตตี้ ดูเมน พ.ต.ท.ไพโรจน์ฯ จึงสั่งการให้ พลฯ กฤษณะ วิสุทธิธาดา และ พลฯ สุรศักดิ์ อารีย์พงษ์ เดินทางไปคุ้มกันเพิ่มอีก ๒ นาย ขณะนั้นทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ได้บรรจุครูไปสอนโรงเรียนเบตตี้ ดูเมน อีก ๒ คน คือ นายทวี สุวรรณกุล และ น.ส.คันทรส ศรีสมบัติ

บันทึกความทรงจำ

ร.ต.อ.สม เพ็งแป้น

อดีตครูใหญ่โรงเรียน เบตตี้ คูเมน

หลังจากที่ได้รับกำลังเพิ่ม ๒ นาย และครูจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอีก ๒ คน ในวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๑ เวลา ๐๖.๐๐ น. ข้าพเจ้า พร้อมพวกรวม ๕ นาย (น.ส.คันธรสฯ ขออนุญาตไม่เดินทางไป) ออกเดินทางจาก มว.ตชด.ที่ ๕๒๐ อ.เขียงคำ จว.เขียงราย โดยเดินทาง เท้าใช้เวลา ๑๑ ชั่วโมง ระหว่างทางใกล้จะถึงโรงเรียน เบตตี้ คูเมน ได้พบราษฎรในหมู่บ้าน แม้วหม้อแจ้งว่า มีราษฎรจำนวนหนึ่งได้อพยพไปอยู่ในป่า และได้ซื้ออาหาร ของใช้ที่จำเป็นติดตัวไปด้วย ราษฎรเหล่านั้นบอกให้พวกเราเดินทางกลับ เกรงว่าจะถูกผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ โจมตี เมื่อเราเดินทางถึงโรงเรียนเบตตี้ คูเมน เวลาประมาณ ๑๗.๓๐ นาฬิกา เข้าพักที่อาคาร ศูนย์พัฒนาชาวเขา มีชุดพัฒนาชาวเขาและราษฎรในหมู่บ้านนำโดย นายเล่ายาน้อย แซ่ซัง หัวหน้าผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์แถบนั้นมาเยี่ยมและนำอาหารมาเลี้ยงพวกเราด้วยจนถึงเวลา ๑๙.๐๐ นาฬิกาเศษ จึงแยกย้ายกันกลับบ้าน พวกเราจึงเข้านอน ที่พักเป็นที่ทำการศูนย์พัฒนาชาวเขา มุงด้วยสังกะสี ฝาขัดแตะด้วยไม้ไผ่ ไม่มีพื้น กันเป็นห้องๆ ใช้ไม้ไผ่ทำเป็นเตียงนอน บริเวณพื้นที่ ลาดชัน ที่พักของพวกเราอยู่ด้านล่างของหมู่บ้าน โรงเรียนเบตตี้ คูเมน อยู่ด้านทิศตะวันออก ด้านล่างลงไปจะเป็นลำห้วยระหว่างที่นอนอยู่นั้นได้ยินเสียงเด็กร้องและมีเสียงตำข้าวอยู่ตลอดเวลา จนกระทั่ง เวลา ๐๓.๐๐ น. ของวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๑ ได้มีผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ประมาณ ๖๐ คน ระดมยิงด้วยอาวุธปืนมายังศูนย์พัฒนาชาวเขาที่พวกเราพักอยู่ เมื่อได้ยินเสียงปืน ข้าพเจ้า ได้พลิกตัวลงนอนราบกับพื้นดินแล้วดึง พลฯ ประนม บุญญฤทธิ์ ลงมาด้านล่างด้วย พอตั่งสติได้แล้ว จึงได้สั่งให้พรรคพวกหลบวิถึกระสุน ทาที่กำบัง และยิงตอบโต้ไปบ้างเป็นบางครั้ง เกรงกระสุนจะหมด ขณะนั้นได้ยินเสียงสั่งการเป็นภาษาไทยเป็นระยะๆ ว่า “จับ จับ จับ”

ยังต่อสู้อยู่ประมาณ ๔๕ นาที ผู้ก่อการร้ายได้ขว้างระเบิดมาที่พักแต่ระเบิดด้าน ข้าพเจ้าพยายามใช้วิถึติดต่อกับ มว.ตชด.ที่ ๕๒๐ แต่ติดต่อก็ไม่ได้อาจจะเพราะสายวิถึที่เชื่อม

ต่อกับสายอากาศถูกกระสุนปืนของผู้ก่อการร้ายขาดทั้งที่ตอนค่านั้น ยังได้ติดต่อรายงานสถานการณ์ให้ ผบ.มว.ตชด.ที่ ๕๒๐ ทราบ และได้รับแจ้งให้ ข้าพเจ้าพร้อมพวกรีบเดินทางกลับ มว.ตชด.ที่ ๕๒๐ ในวันรุ่งขึ้น จากนั้นก็ไม่ได้ติดต่อกันอีกเลย จนกระทั่งผู้ก่อการร้ายเข้าโจมตีเมื่อเสียงปืนฝ่ายตรงข้ามเงียบลง ข้าพเจ้าได้คลานออกมาดูเพื่อนๆ ปรากฏว่าเพื่อนทั้ง ๓ คนถูกกระสุนปืนของผู้ก่อการร้ายบาดเจ็บสาหัสทั้ง ๓ คน ไม่สามารถยิงต่อสู้ฝ่ายตรงข้ามได้ นายทวิสุวรรณกุล เลื้อยถูกกระสุนปืนหลายจุดแต่ไม่ได้รับบาดเจ็บ ส่วนข้าพเจ้าไม่ได้รับบาดเจ็บแต่อย่างใด จึงคลานไปแอบดูที่ช่องหน้าต่าง เห็นผู้ก่อการร้ายยังล้อมที่พักอยู่ และอีกจำนวนหนึ่งอยู่บริเวณหน้าโรงเรียน ที่มองเห็นได้ชัดเพราะเป็นคืนเดือนหงาย และอากาศหนาว จึงได้ตัดสินใจบอกกับเพื่อนๆ ว่า “ถ้าเราอยู่ในนี้ต้องตายแน่ จึงบอกให้พวกเราที่บาดเจ็บคลานออกไปรอที่ประตูด้านหลัง ข้าพเจ้าจะขว้างลูกระเบิดนำทาง ๒ ลูก เมื่อระเบิดแล้วให้พวกเรากระโดดกลิ้งตัวลงไป แล้วรอพบกันที่ลำห้วยด้านล่าง” เมื่อข้าพเจ้าตัดสินใจขว้างระเบิดมือออกไปด้านนอก ๒ ลูก เพื่อเปิดทางหลบหนี พวกเราก็กระโดดออกจากที่พักทันที ข้าพเจ้าเก็บอาวุธปืนของเพื่อนที่บาดเจ็บอีก ๓ กระบอก พาติดตัวไปด้วยพบกับเพื่อนที่บาดเจ็บที่ลำห้วยข้างล่าง ขณะนั้นผู้ก่อการร้ายได้ระดมยิงใส่พวกเราอีกแต่ไม่มีผู้ใดถูกกระสุนปืน พวกเราพากันหลบหนีมาตามลำห้วย ถึงบ้านสะเตต.ฝ่ายกวาง อ.เชียงคำ จว.เชียงราย เมื่อเวลา ๑๘.๐๐ น. ได้พบ ร.ต.ต.คำรณ ลีชะวงษ์ ผบ.มว.คร.ที่ ๕๕๓ พร้อมตำรวจ ตชด. กำลัง อส. และชาวบ้านที่ทราบข่าวมารอรับพวกเรา

จากนั้นได้นำผู้บาดเจ็บส่งโรงพยาบาลเชียงคำ จว.เชียงราย รุ่งขึ้นวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ต.ท.ไพโรจน์ ปุษะนาวิน ได้ส่งเครื่องบินเฮลิคอปเตอร์ตำรวจมารับคนป่วยทั้งหมดไปรักษาตัวที่ โรงพยาบาลนครเชียงใหม่

ผลจากการถูกผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์โจมตีครูโรงเรียนเบตตี้ ดูเมน ดังนี้

๑. พลฯ ประนม บุญญฤทธิ์ ถูกกระสุนปืนที่ไหล่ขวา ๒ แห่งทะลุหลัง
๒. พลฯ กฤษณะ วิสุทธิธาดา ถูกกระสุนปืนที่หน้าอกระหว่างเต้านมทั้ง ๒ ข้าง
๓. พลฯ สุรศักดิ์ อารีย์พงศ์ ถูกยิงต้นขาขวาทะลุ
๔. พลฯ สม เพ็งแป้น ปลอดภัย
๕. นายทวี สุวรรณกุล เสียถูกกระสุนปืนหลายแห่งแต่ไม่ได้รับบาดเจ็บ

สำหรับโรงเรียนเบตตี้ ดูเมน บ้านแม่หัวม้อ หลังจากผู้ก่อการร้ายโจมตีครู ดชด.ได้รับบาดเจ็บแล้วประมาณ ๑ สัปดาห์ต่อมา ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์บุกเข้ายึดเอาเขาพระราชทาน และเผาโรงเรียนได้รับความเสียหายหมด ราษฎรในหมู่บ้านอพยพหนีไปอยู่หมู่บ้านอื่น บ้านแม่หัวม้อกลายเป็นหมู่บ้านร้าง โรงเรียนเบตตี้ ดูเมน จึงถูกยุบเลิกไป

**คำกล่าวถวายรายงานในพิธีเปิดโรงเรียนเบตตี้ ดูเมน
บ้านแม่หม้อ ตำบลผาซำน้อย อำเภอปง จังหวัดเชียงราย
ในวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๑๐**

ขอประทานกราบทูล ทรงทราบใต้ฝ่าพระบาท

ข้าพระพุทธเจ้า พลตำรวจตรี กระจ่าง ผลเพิ่ม รองผู้บัญชาการตำรวจภูธร ขอประทานกราบทูลรายละเอียด และประวัติความเป็นมาของโรงเรียนเบตตี้ ดูเมน ซึ่งจะทรงทำพิธีเปิดในวันนี้โดยสังเขป ดังนี้

โรงเรียนเบตตี้ ดูเมน เป็นโรงเรียนที่สร้างขึ้นใหม่ในหมู่บ้านชาวเขาเผ่าแม้ว บ้านแม่หม้อ ตำบลผาซำน้อย อำเภอปง จังหวัดเชียงราย มีจำนวนชาวเขาเผ่าแม้วรวมทั้งสิ้น ๖๓ หลังคาเรือนเป็นชาวเขา ชาย ๑๓๕ คน หญิง ๓๔๕ คน ชาวเขาในหมู่บ้านนี้เคยได้รับการพัฒนาจากตำรวจชายแดน กองกำกับการตำรวจชายแดนเขต ๕ โดยได้คัดเลือกชาวเขาชาย จำนวน ๕ นาย มารับการอบรมเป็นชุดพัฒนาการชาวเขา และนอกจากนี้ ตำรวจชายแดน ยังได้นำหัวหน้าหมู่บ้านและหัวหน้าชุดพัฒนาการไปทัศนศึกษาจังหวัดพระนคร และเคยได้เข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

จากการดำเนินการพัฒนาการ เป็นเหตุให้ชาวเขามีการตื่นตัว และกระตือรือร้นที่จะได้รับการศึกษาจึงได้ขอร้องให้ตำรวจชายแดนจัดสร้างโรงเรียน เพื่อให้การศึกษาแก่เด็กชาวเขาในหมู่บ้านซึ่งเป็นการพอดิบพอดีที่กองกำกับการตำรวจชายแดนเขต ๕ ได้รับพระราชทานเงินบริจาคการกุศลจากใต้ฝ่าพระบาทซึ่งบริจาคโดยมิส เบตตี้ ดูเมน รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๕๑,๖๕๐ บาท กองกำกับการตำรวจชายแดนเขต ๕ ได้มอบให้ นายสากล วงศ์ใหญ่ เป็นผู้รับเหมาก่อสร้างในวงเงินดังกล่าว ผู้รับเหมาได้เริ่มลงมือก่อสร้าง เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๐๙ และทำการก่อสร้างแล้วเสร็จเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๑๐ การก่อสร้างในสัญญาประกอบด้วยอาคารโรงเรียน โต๊ะครู โต๊ะเรียน กองกำกับการตำรวจชายแดนเขต ๕ ได้มอบหมายให้สิบตำรวจตรีมูล กองมะลิ และ พลฯ สม เพ็งแป้น ตำรวจชายแดน สังกัดหมวดชายแดนที่ ๕๒๓ เป็นครูประจำโรงเรียน มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น ๖๙ คน เป็นชาย ๔๖ คน หญิง ๒๓ คน ซึ่งจะได้เปิดทำการสอนในวันนี้

ข้าพระพุทธเจ้าในนามของกองบัญชาการตำรวจชายแดนรู้สึกซาบซึ้งในกุศลและเจตนาของผู้บริจาคเป็นอย่างยิ่ง ถึงแม้ว่าจะอยู่ห่างไกลกันคนละซีกโลก คนละประเทศก็ตามยังมีจิตใจเสียสละอันเนื่องมาจากการเล็งเห็นความสำเร็จและความจำเป็นของการศึกษาของชาวเขาในประเทศไทย ซึ่งตำรวจชายแดนและชาวเขาในหมู่บ้านนี้จะตระหนักและระลึกในความกรุณานี้โดยมิรู้ลืม ยิ่งไปกว่านั้นโรงเรียนเบตตี้ ดูเมน นี้ยังจะเป็นสัญลักษณ์ในการกระชับมิตรระหว่างประชาชนชาวไทย และประชาชนชาวอเมริกันให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

ข้าพระพุทธเจ้าในนามของตำรวจชายแดนและราษฎรชาวเขาในหมู่บ้านนี้ รู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นเกล้าฯ ที่ใต้ฝ่าพระบาทได้ทรงห่วงใยและทรงเอาพระทัยใส่ ทรงจัดหาทุนมาพระราชทานในการก่อสร้าง และเสด็จฯ มาเป็นองค์ประธานในพิธีเปิดโรงเรียนแห่งนี้ด้วยพระองค์เอง ยิ่งไปกว่านั้นยังได้ทรงพระกรุณา จัดหาเครื่องอุปโภค บริโภค มาประทานให้กับชาวเขา และนักเรียนในหมู่บ้าน พระกรุณาธิคุณนี้จะประทับอยู่ในจิตใจของปวงข้าพระพุทธเจ้าสืบไปชั่วกาลนาน

บัดนี้ ได้เวลาอันเป็นศุภมงคลฤกษ์แล้ว ข้าพระพุทธเจ้าขอประทานกราบทูลใต้ฝ่าพระบาท ทรงกระทำพิธีเปิดโรงเรียนเบตตี้ ดูเมน เพื่อให้เยาวชนของชาติได้รับการศึกษาเล่าเรียนสืบต่อไป

ควรมิควรสุดแล้วแต่จะโปรด

โรงเรียนเบตตี้ ดูเมน หลังใหม่

เมื่อ เดือนกันยายน ๒๕๒๗ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงรับสั่งกับ พล.ต.ท.สมควร หริกุล อธิบดีรองผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ให้สร้างโรงเรียนเพื่อเป็นอนุสรณ์แก่ท่านผู้หญิงเบตตี้ ดูเมน พระสหายของพระองค์ท่าน ซึ่งได้ถึงแก่กรรมแล้ว ในพื้นที่ใกล้เคียงกับโรงเรียนเดิมของท่านผู้หญิง ซึ่งตั้งอยู่ที่บ้านแม่หม้อ ตำบลผาข้างน้อย อำเภอปาง จังหวัดพะเยา ได้ถูกผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์เผาทำลาย ต้องยุบเลิกไปเมื่อปี ๒๕๑๑ และทรงมีพระราชดำริให้โรงเรียนแห่งใหม่นี้ดำเนินการพัฒนาสภาพแวดล้อมของโรงเรียน พัฒนาคุณภาพของเด็ก ตลอดถึงชาวบ้านทุกคนรวมทั้งหมู่บ้าน ด้วยการระดมกำลังจากทุกฝ่ายมาร่วมมือทำพร้อมๆ กันไป โดยมุ่งพัฒนาที่ตัวบุคคลและจิตใจของคนทุกระดับ ฉะนั้นเพื่อเป็นการสนองพระราชประสงค์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ได้สั่งการให้กองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค ๓ และกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๕ สำรวจพื้นที่เพื่อก่อสร้างโรงเรียนเบตตี้ ดูเมน จากการสำรวจพื้นที่ปรากฏว่า บ้างปางพริก หมู่ที่ ๓ ตำบลผาข้างน้อย อำเภอปาง จังหวัดพะเยา เป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ที่ราบสูง

และมีภูเขาล้อมรอบ ลักษณะของหมู่บ้านปลูกตามไหล่เขา มีทั้งหมด ๓๘ หลังคาเรือน รวม ๕๒ ครอบครัว มีประชากร ๔๕๖ คน ราษฎรส่วนใหญ่เป็นชาวเขาเผ่าเย้า มีเด็กอยู่ในวัยเรียน จำนวน ๓๕ คน และมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มมากขึ้น ราษฎรทุกคนมีความประสงค์จะส่งบุตรหลาน เข้าเรียนหนังสือไทย พูดภาษาไทย และศึกษา ขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมไทย ราษฎรในหมู่บ้านยินดีมอบที่ดินให้ทางราชการจัดตั้งโรงเรียน จำนวน ๕ ไร่ หมู่บ้านนี้อยู่ห่างไกลการคมนาคม และไม่มีโรงเรียนของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพะเยา จึงเห็นว่าเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมจะจัดตั้งโรงเรียน ดชด.เบตตี้ ดูเมน เพื่อให้การศึกษาแก่เยาวชนของชาติและพัฒนาหมู่บ้าน ตามพระราชประสงค์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๕ ได้ดำเนินการขออนุมัติจัดตั้งโรงเรียนไปยังสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพะเยา และรายงานให้กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนทราบ เพื่อประสานขอรับการสนับสนุนเงินจากมูลนิธิกองทุนการกุศลสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

...หลังจากที่ ผกค. ได้เผาทำลายโรงเรียนไปแล้ว ความได้ทราบถึงท่านผู้หญิงเบตตี้ ดูเมน พระสหาย ผู้บริจาคเงินสร้างโรงเรียนซึ่งแทนที่ท่านจะมีความโกรธแค้น ผกค. ที่มาเผาโรงเรียนที่ท่านบริจาค ท่านกลับไม่รู้สึกรังเกียจแต่อย่างใด แต่ท่านกลับพูดอย่างอารมณ์ดีว่า “ไม่เป็นไร แล้วฉันจะสร้างให้ใหม่ และเมื่อเขาไม่ชอบฉันก็ไม่ต้องใส่หรือใช้ชื่อฉันไปตั้งเป็นชื่อโรงเรียนก็ได้ฉันไม่ว่า”

เป็นสิ่งที่ข้าพเจ้ารู้สึกประทับใจในความมีน้ำใจไมตรี ความมีเมตตากรุณา และให้อภัย แม้ผู้ที่มาทำลายโรงเรียนที่ท่านได้สร้างให้ชาวป่าชาวเขาที่ด้อยโอกาสแท้ๆ...

พ.ต.ท.บุญชู กาญจนภา

อดีตรองผู้กำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๓

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พระราชทานเงินเพื่อก่อสร้างอาคารเรียน โรงเรียนเบตตี้ ดูเมน ครั้งแรกเป็นเงิน ๑,๓๑๐,๐๐๐ บาท สร้างอาคารเรียน ๑ หลัง ขนาด ๖ ห้องเรียน บ้านพักครู ๑ หลัง ห้องส้วม ๑ หลัง จำนวน ๖ ที่ เริ่มก่อสร้างเมื่อ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๒๘ เสร็จวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๒๘

โรงเรียนเบตตี้ ดูเมน เปิดเรียนเมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๒๘ มีนักเรียนจำนวน ๕๙ คน มีตำรวจตระเวนชายแดนไปทำหน้าที่ครู จำนวน ๕ นาย โดยมี ส.ต.อ.นิพนธ์ วงศ์โกฏ เป็นครูใหญ่

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๒๙ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จฯ เป็นองค์ประธานทรงเปิดอาคารเรียนโรงเรียนเบตตี้ ดูเมน และได้ทรงพระราชทานเงินมูลนิธิกองทุนการกุศลสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เป็นเงิน

๑๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อให้โรงเรียนเก็บดอกผลสำหรับเป็นกองทุนการศึกษาของนักเรียน เงินจำนวนดังกล่าว นำฝากไว้ที่สหกรณ์ออมทรัพย์ ดชด.๓๒ อ.เมือง จว.พะเยา โดยใช้ชื่อบัญชีประจำว่า “ทุนพระราชทานเพื่อการศึกษาโรงเรียนเบตตี้ ดูเมน”

เมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๓๐ โรงประกอบอาหารของโรงเรียนเบตตี้ ดูเมน ถูกพายุพัดพังเสียหายหมด โรงเรียนจึงได้ทำโครงการสร้างอาคารประกอบอาหารหลังใหม่ขึ้น ประกอบกับจำนวนนักเรียนมีจำนวนมากขึ้น อาคารเรียนที่มีอยู่ไม่เพียงพอ มูลนิธิกองทุนสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชินีจึงได้มอบเงินสำหรับพัฒนาโรงเรียนเบตตี้ ดูเมน อีก ๔๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อสร้างอาคารพยาบาลอาคารห้องสมุด อาคารเอนกประสงค์ ห้องรับประทานอาหาร บ้านพักครูเพิ่มอีก ๑ หลัง

วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๓๑ มูลนิธิกองทุนการกุศลสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชินี ได้มอบเงินสำหรับกองทุนการศึกษาให้แก่โรงเรียนโรงเรียนเบตตี้ ดูเมน เพิ่มอีก ๓๐๐,๐๐๐ บาท รวมเป็น ๔๐๐,๐๐๐ บาท

“การพัฒนาผู้เดือดร้อนในที่นี้ เป็นการพัฒนาคนผู้ยากลำบาก ที่อาศัยในถิ่นทุรกันดาร อันเป็นพื้นที่ยากจนห่างไกลความเจริญ ให้มีโอกาสได้รับความเจริญขึ้นบ้าง ซึ่งนั่นก็หมายความว่า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเห็นว่า การพัฒนาประเทศอยู่ที่การพัฒนาคน และคนที่ควรให้ความสำคัญ และมุ่งพัฒนาเป็นการเร่งด่วน ก็คือคนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารที่ด้อยโอกาส...”

ดร.สุรุติ ปัดไธสง

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ท่านผู้หญิง เบตตี้ คูเมน เป็นชาวอเมริกัน เป็นพระสหาย “คู่บารมี” สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ผู้คุ้นเคยรักใคร่ใกล้ชิดมาเป็นเวลายาวนาน ตั้งแต่สมัยทรงศึกษาอยู่ในสหรัฐอเมริกาด้วยกัน ท่านผู้นี้จงรักภักดีต่อสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนียิ่งนัก ได้เคยมาเมืองไทยหลายสิบครั้ง ได้ช่วยเหลือและร่วมกิจกรรมในพระราชานุเคราะห์ตลอดมา บางครั้งตามเสด็จเยี่ยมราษฎรในจังหวัดต่างๆ และได้บริจาคเงินสร้างโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

ในปีการศึกษา ๒๕๓๑-๒๕๓๒ จำนวนนักเรียนเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากนักเรียนชาวเขาจากหมู่บ้านอื่นเข้ามาเรียนในโรงเรียนเบตตี้ คูเมน ด้วย บ้านอยู่ห่างไกลต้องมาอาศัยพักอยู่ในโรงเรียน และได้รับความเดือดร้อนเรื่องที่พักอาศัย จำนวน ๑๐๐ คน โรงเรียนจึงได้ดำเนินการสร้างอาคารที่พักให้กับนักเรียนเหล่านั้น โดยได้รับการสนับสนุนเงินค่าก่อสร้างจากมูลนิธิสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เมื่อ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๓๑ เป็นเงิน ๗๐,๐๐๐ บาท และเมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๓๒ อีก ๓๕๐,๐๐๐ บาท

ผกค.ชุ่มโจอมตี ครู ตชด.

พลฯสมัคร ไกรวุฒิ มุลทา

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๘ พื้นที่ อ.นาแก จว.นครพนม เป็นที่ทราบโดยทั่วไป ว่าเป็นพื้นที่ที่มีการก่อการร้ายจากฝ่ายตรงข้ามอย่างรุนแรง โดยเฉพาะพื้นที่ท่าंगไกลคมนาคม บ้านแก่งนาง บ้านसानแ้ว บ้านคำผักกูด บ้านโคกกุง เป็นกลุ่มหมู่บ้านในเขตตำบลกกตูม อ.นาแก จว.นครพนม ซึ่งตั้งอยู่บนภูเขาที่สลับซับซ้อน เป็นป่าทึบ เป็นเขตรอยต่อระหว่าง อ.เขาวง จว.กาฬสินธุ์ ไม่มีเส้นทางคมนาคม ไปมาหาสู่กันโดยทางเท้า ราษฎรส่วนใหญ่มีเชื้อสาย ญูไท และข่าหรือไส้ มีฐานะยากจน ประกอบอาชีพทำนาทำไร่และหาของป่า ตั้งบ้านเรือนอยู่เป็นหย่อมๆ จากพื้นที่ทุรกันดารและประชาชนมีความยากจน ประสบปัญหานานับประการ จึงเป็นเงื่อนไขอย่างดีที่จะทำให้ ผกค.ขยายงานได้อย่างรวดเร็ว และได้เลือกใช้พื้นที่บางส่วนเป็นที่ตั้งฐานปฏิบัติการ เป้าหมายคือการลกลอบโจมตีสถานปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ชุดคุ้มครองหมู่บ้าน ชุดคุ้มครองตำบล ในพื้นที่ใกล้เคียงทั้งส่วนล่างและส่วนบน ยากที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะทำการปราบปรามให้หมดสิ้นไปโดยสิ้นเชิงได้ และทวีความรุนแรงขึ้นทุกขณะ

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ได้พิจารณาเห็นความสำคัญของพื้นที่ดังกล่าว จึงอนุมัติให้มีการจัดตั้งโรงเรียน ตชด.ขึ้นที่บ้านसानแก้ว เพื่อให้บุตรหลานของราษฎรหมู่บ้านใกล้เคียง ซึ่งมี บ.คำฝักกูด บ.โคกกุง ได้เรียนหนังสือ เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้น ป.๑-๔ มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้นประมาณ ๗๐ คน มีครู ตชด. ทำการสอน ๖ คน คือ พลฯสมัคร ประสาท กองบัญชา ทำหน้าที่ครูใหญ่และหัวหน้าชุด พลฯสมัคร ประสิทธิ์ สายสมบัติ, พลฯสมัคร ไกรวุฒิ มุลหา, พลฯสมัคร สมบูรณ์ เดชชัย, พลฯสมัคร จำรัส อ่อนผิว และพลฯสมัคร สันทัด นิวัฒน์รังสรรค์ ทำหน้าที่เป็นพยาบาลสนาม

การปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ล่อแหลมต่ออันตรายจากการลักลอบโจมตีของ ผกค.นั้น ตชด. ใช้หลักยุทธศาสตร์การเมืองนำการทหาร มุ่งพัฒนาหมู่บ้านให้ราษฎรมีความเป็นอยู่ดี กินดี ให้การศึกษาบุตรหลานของราษฎรในพื้นที่ ตลอดทั้งอบรมผู้ปกครองนักเรียน ให้รู้จักการปกครองในระบบอบประชาธิปไตย ให้ความช่วยเหลือในรูปแบบต่างๆ เช่น การรักษาพยาบาลราษฎรผู้เจ็บป่วย แจกจ่ายยาและเวชภัณฑ์ นำผู้เจ็บป่วยอาการหนักส่งโรงพยาบาลใกล้เคียง โดย กก.ตชด. เขต ๔ และ กองทัพภาคที่ ๒ ส่วนหน้าสกลนคร ให้การสนับสนุน เฮลิคอปเตอร์ เป็นพาหนะ

จากการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายเราที่ใช้หลักการเมืองนำการทหาร สถานการณ์ก็ไม่คลี่คลายลง ผกค. รู้แผนการปฏิบัติในการทำสงครามแย่งชิงประชาชนจึงยึดประชาชนเป็นเป้าหมายฉีกกำลังประชาชนที่ฝึกได้ในลัทธิคอมมิวนิสต์ เข้าโจมตีฐานปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ ทั้งส่วนบนและพื้นราบ จนทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสูญเสียชีวิตกำลังพล อาวุธ ยุทโธปกรณ์ เป็นจำนวนมาก การปฏิบัติการของ ผกค. ครั้งนั้น จะรวมทั้งครู ตชด. ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ที่ บ.सानแก้ว คือเป้าหมายสุดท้ายที่ถูกโจมตีให้ราบคาบ

เมื่อกลางปี พ.ศ. ๒๕๑๕ เหตุการณ์อวสานโรงเรียน ตชด. บ.सानแก้ว ก็เกิดขึ้นในวันนั้น ครู ตชด. จำนวน ๒ นาย คือ พลฯสมัคร ไกรวุฒิ มูลหา และพลฯสมัคร สมบูรณ์ เดชชัย ได้รับมอบหมายให้ออกปฏิบัติหน้าที่ลาดตระเวนหาข่าวรอบที่ตั้งร่วมกับกำลัง อส.อีก ๔ นาย รวม ๖ นาย ขณะเดินทางไปถึงลำห้วย ห่างจากที่ตั้งไปทางทิศตะวันตกประมาณ ๖ กิโลเมตร ได้ถูก ผกค. ไม่ทราบจำนวนดักซุ่มโจมตีขุดลาดตระเวนของฝ่ายเรา ทำให้ครู ตชด. คือ พลฯสมัคร ไกรวุฒิ มูลหา กับ อส.อีก ๒ นาย เสียชีวิตทันทีในที่เกิดเหตุ ผกค.ยึดอาวุธปืน และเครื่องแต่งกายของผู้เสียชีวิตทั้ง ๓ นาย ไปด้วย ส่วน พลฯสมัคร สมบูรณ์ เดชชัย กับ อส.อีก ๒ นาย รอดชีวิตได้ ปะทะกันอยู่นานประมาณ ๕ นาที ฝ่าย ผกค.ก็ถอนตัวหนีเข้าป่าไป

จากเหตุการณ์ดังกล่าวในครั้งนั้น พ.ต.อ.สมควร หริกุล ผกค.ตชด. เขต ๔ เห็นว่า สถานการณ์จากการปฏิบัติการของ ผกค. ไม่มีทีท่าว่าจะคลี่คลายลงได้ เพื่อไม่ให้สูญเสียกำลังพล อาวุธยุทโธปกรณ์ มากไปกว่านี้ จึงสั่งการให้ถอนกำลังพลที่เหลือกลับต้นสังกัด พร้อมกับยุบเลิก โรงเรียน ตชด. แห่งนี้ ตั้งแต่ครั้งนั้นเป็นต้นมา

จ.ส.ต.อุตร ขนานแก้ว

ครู ตชด. ถูก ผกค.ยิงเสียชีวิต

โรงเรียน ตชด. สังกวาลัยวิท ๗ ตั้งอยู่บ้านเคี่ยมงาม ต.บางขัน อ.บางขัน จว.นครศรีธรรมราช สมเด็จพระศรีนครินทร์บรมราชชนนี พระราชทานเงินส่วนพระองค์ให้กับ พ.ต.ท.วิภาส วิบุลากร ผู้กำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๘ เมื่อ ๒๗ กันยายน ๒๕๑๔ เพื่อสร้างอาคารถาวรและบ้านพักครู เป็นเงิน ๗๐,๐๐๐ บาท และเสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีเปิดด้วยพระองค์เอง เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๑๖

โรงเรียน ตชด. สังกวาลัยวิท ๗ ตั้งอยู่ในพื้นที่ทุรกันดาร ภูมิประเทศเป็นป่าเขา มีลำธารและน้ำตกที่สวยงาม มีสัตว์ป่านานาชนิด ราษฎรตั้งบ้านเรือนอยู่กระจัดกระจาย ประมาณ ๕๐ ครอบครัว ส่วนใหญ่อพยพมาจากจังหวัดตรัง กระบี่ นครศรีธรรมราช เพราะมีแนวเขาติดต่อกัน ฤดูฝนเดินทางเข้า-ออก หมู่บ้านลำบากมาก จากโรงเรียนถึงที่ตั้งกองกำกับการฯ ต้องเดินเท้าประมาณ ๑๐ ชั่วโมง ฤดูแล้งพอจะอาศัยรถจี๊ปของชาวบ้านได้บ้าง มีทางเข้า-ออก ได้ ๒ ทาง คือ ทางบ้านห้วยนาง จังหวัดตรัง เดินข้ามเขาประมาณ ๕๖ กิโลเมตร และเส้นทางบ้านบางขัน-บ้านกะปาง อ.ทุ่งสง จว.นครศรีธรรมราช ประมาณ ๔๘ กิโลเมตร

โรงเรียนแห่งนี้เปิดเรียนครั้งแรกเมื่อ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๑๔ มีนักเรียน ๖๔ คน มีตำรวจตระเวนชายแดนไปทำหน้าที่ครู จำนวน ๓ คน มี จ.ส.ต.อุตร ขนานแก้ว ทำหน้าที่เป็นครูใหญ่ โดยทำหน้าที่มาเป็นเวลา ๗ ปีแล้ว ด้วยความขยันขันแข็ง เอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่เป็นอย่างดี มีการติดต่อเข้าถึงเอาชนะจิตใจประชาชนในพื้นที่ โดยยึดถือหลักการทำงานมวลชนของ

ตำรวจตระเวนชายแดน จึงเป็นที่รักใคร่และนับถือของครู นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนเป็นอันมาก นอกจากจะทำหน้าที่เป็นครูใหญ่แล้ว ยังเป็นทนาย เป็นศาล คอยแก้ปัญหาและตัดสินความให้กับราษฎรในพื้นที่ ส่วนใหญ่ก็จะได้รับการยอมรับเชื่อถือและแก้ปัญหาให้กับประชาชนได้เกือบทุกเรื่อง นอกจากนั้นยังได้ช่วยรักษาพยาบาลให้กับประชาชนผู้เจ็บป่วย โดยไม่เคยเรียกرسومเงินทอง ทั้งสิ่งตอบแทนใดๆ

ที่สำคัญที่สุดในการปฏิบัติหน้าที่ของ จ.ส.ต.อุดร ขนานแก้ว ครูใหญ่โรงเรียน ตชด.สังวาลย์วิท ๗ คือ การปลุกจิตสำนึกของประชาชนให้มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ พัฒนาสร้างสรรค์ช่วยเหลือประชาชนจนเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง ประชาชนซึ่งเคยอยู่ภายใต้อิทธิพลของ ผกค. ได้หันมาให้ความร่วมมือช่วยเหลือเป็นประโยชน์ต่อทางราชการ เนื่องจากพื้นที่ป่าเขาทุรกันดาร เป็นเขตอิทธิพลของ ผกค. การปฏิบัติหน้าที่ของ จ.ส.ต.อุดรฯ จึงมีผลกระทบโดยตรงต่อการขยายงานมวลชนของ ผกค. เพราะคอมมิวนิสต์ถือว่าสงครามปฏิวัติจะประสบความสำเร็จขั้นเด็ดขาดได้นั้น ปัจจัยชี้ขาดอยู่ที่ประชาชน ถ้าประชาชนไปเข้ากับฝ่ายใดมาก ฝ่ายนั้นย่อมเป็นผู้ชนะ ผกค. จึงถือว่า จ.ส.ต.อุดรฯ คือ ผู้ขัดขวางการปฏิบัติงานมวลชนของเขา ถ้าปล่อยไว้ในที่สุด ผกค.ก็จะอยู่ไม่ได้ การปฏิบัติภารกิจขั้นรุนแรงของ ผกค. ก็คือ ต้องกำจัด จ.ส.ต.อุดร ขนานแก้ว วันสุดท้ายแห่งการดำรงตำแหน่งครูใหญ่ของ จ.ส.ต.อุดรฯ ก็มาถึง เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๒๒ ผกค. โดยสหายนิกมพร้อมพวกอีก ๔-๕ คน ได้เข้ามายิง จ.ส.ต.อุดรฯ เสียชีวิตทันที ในงานศพราษฎรบ้านเคี่ยมงาม ท่ามกลางประชาชนและลูกศิษย์ ยังความเศร้าสลดใจมาสู่ผู้ปกครองและนักเรียนโรงเรียน ตชด.สังวาลย์วิท ๗ เป็นอย่างยิ่ง ด้วยผลแห่งการประกอบคุณงามความดี เสียสละ ไม่เห็นแก่ความเหนื่อยยาก ขอให้ดวงวิญญาณของ จ.ส.ต.อุดร ขนานแก้ว จงไปสู่สุคติเทอญ

เมื่อผมเป็นครู ตชด.

พ.ต.อ.เรืองศักดิ์ ประทุมจร

ผู้กำกับการ ๔ กองบังคับการ

สนับสนุนตำรวจตระเวนชายแดน

เมื่อ ครั้งผมเป็นเด็กได้เล่าเรียนที่โรงเรียนวัดในชนบทจนจบชั้นประถมศึกษา ผมมีความเลื่อมใสศรัทธาเกิดความประทับใจในตัวของคุณครูที่สอนผมมา เคยคิดอยู่เสมอว่าสักวันหนึ่งจะต้องเป็นครูให้ได้ บังเอิญผมต้องมาเป็นตำรวจก่อนที่จะได้เป็นครูคงจะเป็นเพราะความตั้งใจอยู่เดิม ขณะที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในหมวดสนาม ปี ๒๕๑๑ กก.ตชด. เขต ๓ ได้สอบถามความสมัครใจเพื่อจะไปทำหน้าที่ครูโรงเรียน ตชด. ผมสมัครใจทันที

หมู่บ้านที่ผมจะไปปฏิบัติหน้าที่ ศึกษาจากแผนที่ ทราบว่าตั้งอยู่ที่บ้านผาชัน ตำบลลำโรง อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดอุบลราชธานี และมีข้อมูลเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของขบวนการก่อการร้ายพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยอยู่ในระดับสูง เส้นทางเข้าออกมีเฉพาะทางเท้าและทางเกวียน หน้าฝนเกวียนก็ใช้ไม่ได้ ในขณะนั้นจะมีอุปสรรคใดๆ ผมไม่ถือว่าเป็นปัญหาสำคัญ สิ่งสำคัญเหนืออื่นใดคือ ความเป็นครู

เฮลิคอปเตอร์ควาซากิลำเล็กลงๆ บรรทุกผู้โดยสารได้ ๒ คน คือ ผมและพลฯ เสงี่ยม ชินกลาง พร้อมด้วยอุปกรณ์สำคัญคือ กล้องขอล็อก และถังบรรจุยารักษาโรคลิงโตมุงส์ที่หมายใช้เวลาพอประมาณถึงที่หมายมองเห็นทุ่งนาเขียวขจีพื้นราบวงกว้างพอที่เฮลิคอปเตอร์จะหย่อนตัวลงได้ นักบินค่อยๆ ชลอความเร็วและหย่อนตัวลงห่างพื้นประมาณ ๓-๔ เมตร สั่งให้ผมและพลฯ เสงี่ยมฯ โยนอุปกรณ์ลงพร้อมกับกระโดดตามไป ผมตกลงไปในแอ่งน้ำลึกแค่สะเอวปลอดภัย

ชาวบ้านมามุงดูไม่มากนักเพราะเป็นหมู่บ้านเล็กๆ ๒๘-๓๐ ครอบครัว พฤติกรรมที่แสดงออกต่อเราเขาไม่ดีใจ ไม่ตื่นเต้น เฉยๆ ถามคำตอบคำผมและพลฯ เสงี่ยมฯ ก็ต้องช่วยตัวเองทุกวิถีทาง ที่หมู่บ้านมีวัดและศาลาเก่ามุงหลังคาแฝกจะพังแหล่มีพังแหล่ มีหลวงพ่ोजำพรรษา

อยู่เพียงรูปเดียว ผมถือโอกาสไปกราบนมัสการท่านและแจ้งความประสงค์ให้ท่านทราบ หลวงพ่อชวนให้พักด้วยดูแววดาและการแสดงออกท่านเป็นกันเองกับพวกเรา มาก คินันคุยกันหลายๆ เรื่อง คำพูดของท่านที่ผมจำได้ตราบนานเท่าทุกวันนี้ “โยมอาตมาอยู่ที่นี้มาตั้งแต่เกิดถ้าคิดจะพัฒนาที่นี่ก็ต้องเริ่มที่เด็กๆ ก่อนทุกๆ อย่างจะตามมาเอง วิธีการของโยมเป็นวิธีการที่ถูกต้องและเป็นวิธีการที่จะรักษาประเทศชาติบ้านเมืองของเราไว้ได้ ขอให้เจริญๆ นะโยม”

ผมเริ่มทำการสอนโดยศาลาวัดเก่าๆ มีนักเรียน ๒๔ คน วิธีการสอนมุ่งเน้นความรักความสามัคคี เด็กนักเรียนของผมน่ารัก น่าสงสาร ขาดอาหาร อดมือกินมือ เจ็บป่วยขาดยารักษาโรค ขาดเครื่องนุ่งห่ม ผมทำหน้าที่เหมือนครูที่ให้การศึกษา เหมือนหมอที่คอยให้ยารักษาเท่าที่ทำได้ เป็นพี่เลี้ยงให้กับชาวบ้านในหน้าที่เกษตรกร อีกนานับประการที่ผมจะช่วยเขาได้

กาลเวลาเป็นเครื่องพิสูจน์ ๔ ปีผ่านไป นักเรียนของผมอ่านออก เขียนได้ ความสามัคคีในหมู่บ้านเกิดขึ้น ผมขอความร่วมมือในการพัฒนาหมู่บ้านได้รับการตอบสนองอย่างยิ่ง จากหมู่บ้านแนวชายแดนขณะนี้ได้กลายเป็นที่ตั้งอำเภอไปเรียบร้อยแล้ว ผมได้รับข่าวสารโดยต่อเนื่องจากชาวบ้านผมยังระลึกถึงพ่อแม่พี่น้องและลูกศิษย์ของผมอยู่เสมอ นับเป็นสิ่งที่ผมภาคภูมิใจ ประทับใจซึ่งอยู่ในความทรงจำของผมตลอดมา

อดีตที่ไม่เคยลืม

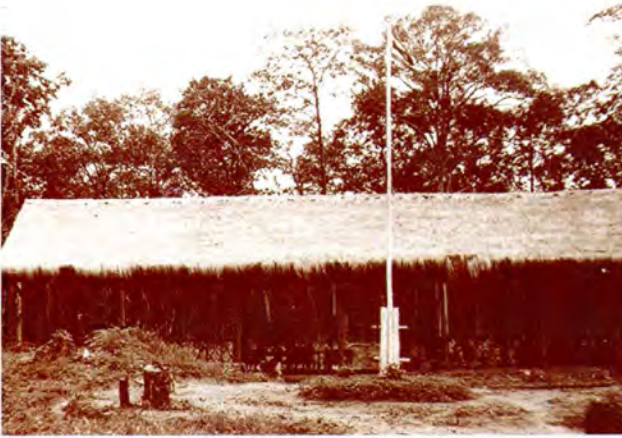
พ.ต.ท.สุเทพ ชวีญเงิน

รองผู้กำกับการข่าว ฝ่ายอำนวยการ กรมตำรวจ

เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๐๘ ข้าพเจ้าขณะนั้นมียศเป็นพลตำรวจ ได้สมัครเป็นครู ตชด. ครั้งแรกที่โรงเรียนถิ่นไทยพัฒนา (โรงเรียน ตชด.จุฬา-ธรรมศาสตร์ ๓) บ.แม่ออกฮู ต.แม่หละ อ.ท่าสองยาง จว.ตาก

เป็นหมู่บ้านชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง มีนักเรียนประมาณ ๒๗ คน ครู ตชด. ๒ นาย เป็นพื้นที่ทุรกันดาร เส้นทางเข้าออกติดต่อกับอำเภอท่าสองยาง และอำเภอแม่ระมาด การเดินทางลำบากมาก ต้องเดินเท้าเท่านั้น ฤดูฝนๆ ตกหนัก ขาดการติดต่อกับภายนอก ต้องอยู่ประจำโรงเรียนประมาณ ๖ เดือน ได้พัก ๑ ครั้ง การกินอยู่หาจากชาวบ้านตามมีตามเกิด โรงเรียนเป็นไม้ไผ่มุงแฝก ต่อมาข้าพเจ้าได้ออกทุนปรับปรุงเป็นอาคารไม้ อาศัยเป็นที่หลบฝน บังแดดได้พอสมควร

ปี พ.ศ. ๒๕๐๙ ข้าพเจ้าได้ย้ายมาเป็นครูใหญ่ที่โรงเรียน ตชด. บ้านน้ำแพ ต.บ้านโคก อ.บ้านโคก จว.อุตรดิตถ์ เขตติดต่อกับประเทศลาว เปิดสอนระดับชั้น ป.๑-ป.๔ ชาวบ้านมีฐานะยากจน อาชีพทำไร่เลื่อนลอย ฤดูฝนชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่มีข้าวกิน ข้าพเจ้าและเพื่อนครู ตชด. อีก ๑ นาย ได้หาทางช่วยเหลือโดยซื้อข้าวสารไปจุนเจือ ช่วงระยะเวลาประมาณ ๑ เดือน จนกว่า

ข้าวไร้ออก ที่บ้านน้ำแพ้นี้เป็นเขตอิทธิพลของ ผกค. เวลาไปสอนที่โรงเรียนต้องแอบเอาปืนไปซ่อนไว้ใกล้ๆ อาศัยที่ชาวบ้านให้ความเคารพเชื่อฟัง และให้ความร่วมมือทุกด้าน ด้วยความจริงใจ ผกค. จึงไม่กล้าปฏิบัติกรใดๆ

จากนั้น ข้าพเจ้าก็ได้ย้ายไปสอนที่โรงเรียน ตชด. อีก ๒ แห่ง ที่โรงเรียน.ตชด. บ.เขาแม่แก อ.บึงสามพัน จว.เพชรบูรณ์ และโรงเรียน ตชด. บ.กกหม่อนแก้ว ต.ห้วยคอม อ.น้ำป่าด จว.อุตรดิตถ์ จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๑๖ รวมเวลาเป็นครู ตชด. ประมาณ ๘ ปี แต่ละแห่งของ โรงเรียน ตชด. มีลักษณะเหมือนกันอยู่ ๓ ประการ คือ เป็นพื้นที่อิทธิพลของ ผกค., ประชาชนยากจน และห่างไกลทุรกันดาร เส้นทางเข้า-ออกต้องเดินเท้าแทบทั้งสิ้น อาศัยความมีใจรัก สร้างความคุ้นเคยกับชาวบ้านตามหลักงานมวลชนของ ตชด. ก็สามารถดำเนินการบริหารโรงเรียน ตชด. ได้ประสบผลสำเร็จ เป็นที่น่าพอใจ เป็นช่วงชีวิตหนึ่งที่ข้าพเจ้าภาคภูมิใจ ที่ได้ทุ่มเทเสียสละช่วยเหลือเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาส ให้ได้พบแสงสว่างแห่งชีวิต สร้างความเป็นปึกแผ่นมั่นคงให้กับสังคมประเทศชาติ และเป็นช่วงชีวิตที่ข้าพเจ้าต้องจดจำไม่มีวันลืมตลอดไป

ชนกลุ่มน้อย กับโรงเรียน ตชด.

จ.ส.ต.อนันต์ วงศ์ษา

ครูใหญ่โรงเรียน ตชด.บ้านนาโต

ราษฎรพลัดถิ่นชาวไทยใหญ่

โรงเรียน ตชด.บ้านนาโต (วปรอ. ๓๔๔ อุปลัดมภ์) ตั้งอยู่ จว.เชียงราย เป็นหมู่บ้านที่อยู่ใกล้ชายแดนประเทศพม่า มีชนกลุ่มน้อยอาศัยอยู่หลายกลุ่ม ในหมู่บ้านก็มีชาวไทยใหญ่ มูเซอ จีนฮ่อ (มีเผ่าลีซออาศัยอยู่เล็กน้อย) แต่ละกลุ่มโดยเฉพาะชาวไทยใหญ่ ซึ่งมีจำนวนครึ่งหนึ่งของหมู่บ้าน จะเดินทางไปมาหาสู่กับญาติพี่น้องที่อยู่ในเขตประเทศพม่าเป็นประจำ ซึ่งชาวไทยใหญ่เดิมได้อพยพมาจากเขตประเทศพม่า เมื่อประมาณ ๒๐ กว่าปีที่ผ่านมามีสาเหตุเนื่องจากทนการปกครองที่เผด็จการของรัฐบาลประเทศพม่าไม่ได้ เช่น เกณฑ์ชาวไทยใหญ่ไปเป็นลูกหาบกระสุนปืน แล้วให้เดินนำหน้าทหารพม่า ทำให้ต้องล้มตายเป็นจำนวนมาก จนผู้ชายแทบไม่มีเหลือ เมื่อหาผู้ชายไม่ได้ก็เกณฑ์ผู้หญิง ถ้าไม่ตายกลับมา ก็ต้องอุ้มท้องกลับมา หรือพระที่บวชอยู่ก็จะดึงผ้าเหลืองออกแล้วไล่ไปเป็นลูกหาบ ร้ายยิ่งกว่านั้นก็คือหาความปลอดภัยไม่ได้ ไม่ว่าเวลาไหนหรืออนันต์ต้องระแวงระวังอยู่ตลอดเวลา สรุปลก็คือ กินก็ไม่อิ่ม นอนก็ไม่หลับสนิท ความตายความพลัดพรากจะมาเยือนได้ทุกเวลา

จึงทำให้ชาวไทยใหญ่อพยพมาอยู่หมู่บ้านนาโตเรื่อย ๆ จนถึงปัจจุบัน แม้ที่อยู่เดี๋ยวนี้ จะอดอยากยากแค้นในเรื่องที่ทำกินบ้าง แต่เขาก็บอกว่าจะขอตายอยู่ที่ประเทศไทยนี้แหละ ถึงเขาจะยากจนอย่างไรเขาไม่ถูกรังแกเขาก็อยู่ได้ ยิ่งเดี๋ยวนี้มีโรงเรียน ตชด. มาตั้งอยู่ที่หมู่บ้านได้ ๔ ปีแล้ว ทำให้ลูกหลานได้มีโอกาสเรียนหนังสือ เขาก็มีความปลื้มปิติเป็นที่สุดแล้ว ซึ่งที่ผ่านมามีชาวไทยใหญ่ได้ให้ความสนใจที่จะให้บุตรหลานของตนได้เข้ามาศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียน ตชด. และงานทุกอย่างที่ทางโรงเรียนได้ร้องขอความร่วมมือก็จะได้รับความร่วมมือ จากชาวไทยใหญ่อย่างพร้อมเพรียงกัน จนทำให้คณะครูและหน่วยงานต่างๆ เกิดกำลังใจที่จะให้ความช่วยเหลือและพัฒนาความเป็นอยู่ให้ดียิ่งๆ ขึ้นต่อไป

พล.อ.ชัยณรงค์ หนูนักดี ประธานรุ่น วปรอ. ๓๔๔ ได้ทำพิธีเปิดป้ายมอบอาคารเรียน และ อุปกรณ์การเรียนการสอนแก่โรงเรียน ตชด. บ้านนาใต้ กิ่ง อ.แม่ฟ้าหลวง จว.เชียงราย เมื่อ ๑ มีนาคม ๒๕๓๙

การจัดกำลัง ตชด. “ชุดเพื่อนครู” คุ้มครองครู สปช.

พล.ต.ต.สมศักดิ์ แขวงโสภา

ผู้บังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค ๔

จากกรณี เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๓๒ ขบวนการโจรก่อการร้าย (ขจก.) อุสมาน กปา กลุ่ม บี.อาร์.เอ็น ได้จับตัวนางฟอง เพชรบุญ อาจารย์ ๑ ระดับ ๔ โรงเรียน นิคมสร้างตนเองภาคใต้ สำนักงานการประถมศึกษา อ.บันนังสตา จว.ยะลา เพื่อเป็นเงื่อนไขในการต่อรองให้ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจปล่อยตัวภรรยาของ ขจก.อุสมาน กปา ซึ่งถูกเจ้าพนักงานตำรวจ สภอ.เมืองยะลา จับกุมในข้อหาร่วมกันกรรโชกทรัพย์ ก่อนเกิดเหตุการณ์จับกุมตัว นางฟอง เพชรบุญ ขจก.อุสมาน กปา ได้เรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ตำรวจปล่อยตัวภรรยา

ของตนแต่เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ยอมปล่อย ขจก.อุสมาน กาบปา กับพวกจึงได้วางเพลิงเผา โรงเรียนบ้านเจาะมือแบ หมู่ที่ ๑ ต.บือมั่ง อ.รามัญ จว.ยะลา เสียหายหมดทุกอาคาร เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๒ เพื่อข่มขู่และบีบบังคับให้เจ้าหน้าที่ทำตามคำเรียกร้อง ก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของครูและประชาชนเป็นอย่างยิ่งจนเป็นเหตุให้ข้าราชการครูในพื้นที่ จว.ยะลา และจังหวัดใกล้เคียงหยุดทำการสอน และเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยกำหนดมาตรการในการป้องกันปราบปราม ขจก.ให้รัดกุมยิ่งขึ้น และสร้างความปลอดภัยให้กับครูในพื้นที่ อ.บันนังสตา จว.ยะลา อย่างแท้จริงแม้ ขจก.ได้ปล่อยตัว นางฟอง เพชรบุญ แล้วก็ตาม ครูบางส่วนก็ยังไม่ทำการสอน เนื่องจากยังไม่มั่นใจในความปลอดภัย และสวัสดิภาพของตนเอง

เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๓๓ พล.ต.ท.ไพโรจน์ ปุษะยะนาวิน ผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน และคณะได้เข้าเฝ้า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ พระตำหนักสวนจิตรลดาธารโหลฐาน เพื่อถวายรายงานรายละเอียด เกี่ยวกับโครงการตามพระราชดำริบางโครงการ ในโรงเรียน ตชด. ในโอกาสแรก สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำรัสถึงปัญหาเรื่องครูสังกัดสำนักงานการศึกษาแห่งชาติ (สพช.) ประท้วงหยุดการสอนในพื้นที่ จว.ยะลา และจว.นราธิวาส เนื่องจากไม่ได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ทำให้เด็กนักเรียนจำนวนมากไม่ได้เรียนหนังสือในขณะนี้ ทรงมีความห่วงใยนักเรียนดังกล่าวและทรงเห็นว่าตำรวจตระเวนชายแดน น่าจะมีส่วนในการเข้าไปช่วยเหลือ เพื่อให้ทุกโรงเรียนสามารถเปิดทำการสอนได้

พล.ต.ท.ไพโรจน์ ปุษะยานาวิน ได้ถวายแนวทางในส่วนที่ ตำรวจตระเวนชายแดน สามารถดำเนินการได้ในขั้นต้น โดยจัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือแนวทางการแก้ไข การสนับสนุน ช่วยเหลือและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เช่น กองทัพภาคที่ ๔ พตท.๔๓ สมาพันธ์ครูภาคใต้และสหพันธ์ครูจังหวัดยะลา สำหรับ ตชด. จัดข้าราชการตำรวจตระเวนชายแดนนอกเครื่องแบบ ไม่พกอาวุธเข้าไปช่วยเหลือโรงเรียนละ ๓ นาย และ ๑ ใน ๓ จะต้องเป็นข้าราชการตำรวจตระเวนชายแดนที่นับถืออิสลาม พร้อมจัดกำลังรักษาความปลอดภัย อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงสามารถสนับสนุนช่วยเหลือได้ เมื่อมีเหตุการณ์ควบคู่กับการดำเนินงาน ด้านมวลชนในพื้นที่ดังกล่าว

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงรับทราบ และมีรับสั่งจะนัด ประชุมโดยนัดหมายหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องอีกครั้งหนึ่ง

ต่อมาผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ได้รายงานการเข้าเฝ้า และพระราชดำริทั้งหมดให้อธิบดีกรมตำรวจทราบ กรมตำรวจได้สั่งการให้ บข.ตชด. และ บข.ภ.๔ จัดกำลัง “ชุดเพื่อนครู” เข้าปฏิบัติงานในพื้นที่ จว.ยะลา โดยประสานการปฏิบัติอย่างใกล้ชิดกับ ผู้ว่าราชการ จว.ยะลา ผู้อำนวยการการประถมศึกษา จว.ยะลา นายอำเภอท้องที่ และหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอต่างๆ ในท้องที่

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนได้สั่งการให้กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๔ จัดกำลัง ตชด. เป็นชุดเพื่อนครู (ขพค.) ชุดละ ๓ นาย รวม ๑๐๕ นาย รับผิดชอบโรงเรียน ในพื้นที่อ.บันนังสตา จว.ยะลา จำนวน ๓๕ โรงเรียน โดยเริ่มปฏิบัติการแต่ ๒๒ มกราคม ๒๕๓๓

กองบัญชาการตำรวจภูธร ๔ โดยกองบังคับการตำรวจภูธร ๑๒ จัดกำลังตำรวจภูธร ๑๘ ชุด ชุดละ ๓ นาย รวม ๕๔ นาย รับผิดชอบ อ.เมือง อ.รามัญ อ.ยะหา จว.ยะลา อำเภอละ ๖ โรงเรียนเริ่มปฏิบัติการแต่ ๓๑ มกราคม ๒๕๓๓

ก่อนการลงมือปฏิบัติ (๔ ม.ค.๓๓) กก.ตชด.๔๔ ได้ประสานงานกับนายอำเภอบันนังสตา หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอบันนังสตา สภ.อ.บันนังสตา และหน่วยงานในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อแจ้งภารกิจและการให้การสนับสนุนในการปฏิบัติงานของชุดเพื่อนครูตลอดจนการปฐมนิเทศ กำลังพลให้มีความรู้ความเข้าใจในภารกิจวิธีปฏิบัติการ บทบาทหน้าที่การเป็นชุดเพื่อนครูอย่างชัดเจน

ภารกิจชุดเพื่อนครู

๑. เป็นเพื่อนครูในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่เพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ
๒. ปฏิบัติการจิตวิทยาและการประชาสัมพันธ์ เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชน
๓. ประสานองค์กรมวลชน พี่นฟูเร่งรื้อให้เข้ามามีส่วนร่วมในการรักษาความปลอดภัยครูและโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรม
๔. หาข่าวเชิงรุกเพื่อป้องกันครูและตนเองให้พ้นจากการคุกคามของ ขจก.
๕. ช่วยเหลือกิจกรรมโรงเรียนตามขีดความสามารถ

การปฏิบัติของชุดเพื่อนครู ต้องแต่งกายนอกเครื่องแบบ ไม่มีอาวุธ นอกจากจะอยู่เป็นเพื่อนครูประจำโรงเรียน แล้วจะต้องออกเยี่ยมเยียน และทำกิจกรรมร่วมกับประชาชน รวมทั้งการช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียนตามขีดความสามารถ

ผลการดำเนินงาน ตั้งแต่วันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๓๓ ถึง ๙ สิงหาคม ๒๕๓๓ รวมระยะเวลาประมาณ ๗ เดือน การปฏิบัติงานของชุดเพื่อนครู (ตชด.) ทำงานได้ผลอย่างมากครู-นักเรียน ผู้ปกครอง และประชาชน ในพื้นที่ อ.บันนังสตา มีขวัญและกำลังใจดีขึ้น โดยเฉพาะครูทุกโรงเรียนมีความมั่นใจในความปลอดภัย สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพไม่มีเหตุการณ์ร้ายแรงหรือกระทบต่อขวัญและกำลังใจของครูในโรงเรียนที่ ตชด. รับผิดชอบแต่อย่างใด องค์กรมวลชนจัดตั้ง และประชาชนในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการ รปภ.ครูและโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น

เมื่อสถานการณ์ได้คลี่คลายในทางที่ดี กก.ตชด.๔๔ ก็ได้ประสานกับนายอำเภอและสำนักงานการประถมศึกษา อ.บันนังสตา ขอถอนกำลังบางส่วนในวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๓๓ คงเหลือไว้เฉพาะโรงเรียนที่ล่อแหลมจริงๆ ในพื้นที่ อ.บันนังสตา จำนวน ๙ โรงเรียน กำลังชุดเพื่อนครู ๙ นาย

นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อมหาที่สุดมิได้ ที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชวินิจฉัยที่เฉียบแหลมลึกซึ้ง เปี่ยมด้วยพระเมตตาต่อครูและนักเรียนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลคมนาคมและล่อแหลม อันตรายต่อการคุกคามของขบวนการโจรก่อการร้าย โดยเฉพาะตชด. ที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นชุดเพื่อนครู เป็นกำลังพลที่ได้รับการคัดเลือกเป็นอย่างดี มีความรู้ความเข้าใจในงานด้านมวลชนสัมพันธ์ การข่าว และงานพัฒนาช่วยเหลือประชาชน อันเป็นคุณสมบัติพิเศษของ ตชด. ที่จะชักจูงผู้ปกครองนักเรียน และประชาชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการรักษาความปลอดภัย ครูและนักเรียนให้สามารถปฏิบัติหน้าที่และอยู่ในพื้นที่ได้อย่างปลอดภัย ซึ่งเป็นเรื่องที่ ตชด. ทำมาตลอดและเป็นสถานการณ์ที่มีความเหมาะสมอย่างยิ่งที่ ตชด. จะต้องช่วยเหลือครู สปช. ในคราวคับขัน เป็นการตอบแทน สปช. ที่ให้การช่วยเหลือโรงเรียน ตชด.มาโดยตลอด นับเป็นการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันของหน่วยราชการในพื้นที่ และไม่ทอดทิ้งกัน เมื่อมีเหตุการณ์ร้ายแรงต้องพระราชประสงค์เป็นอย่างยิ่ง

ข้าพเจ้าเข้ารับราชการ ตชด. เมื่อ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ ชีวิตรับราชการส่วนใหญ่เป็นครู ตชด. การเป็นครู ตชด. นั้นมิใช่เป็นกันง่าย ๆ ต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ มีทั้งพระเดชพระคุณควบคู่กันไป ผลิตผลของการทำงานมีทั้งรูปธรรม-นามธรรม ศิษย์ที่ออกสู่โลกกว้างได้ดิบได้ดีก็มีมากมาย เป็นความภาคภูมิใจของครูทุกคน

ในชีวิตการเป็นครู ตชด. ได้รับคำสั่งโยกย้ายไปสอนโรงเรียน ตชด.หลายพื้นที่แต่ละพื้นที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ห่างไกลคมนาคม แต่ไม่เคยท้อแท้และท้อถอย มุ่งมั่นที่จะพัฒนาทั้งอาคาร สถานที่ และถนนหนทาง แนะนำให้ราษฎรได้ประกอบอาชีพสุจริต มีผลผลิตออกจำหน่ายมีรายได้เพิ่มขึ้น ทุกพื้นที่ที่เข้าไปทำงานเปรียบตัวเองเสมือนรถแทรกเตอร์ บุกป่าฝ่าดง ปรานให้โล่งเตียน แต่งให้สวยงามจากนั้นก็โยกย้ายไปที่อื่นต่อไป

ความประทับใจมีรู้สึกในชีวิตการเป็นครู ตชด.คือเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๓๑ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมโรงเรียน ตชด. บ้านสำนักเขา อ.สะบ้าย้อย จ.สงขลา ข้าพเจ้ามีโอกาสเข้าเฝ้าได้ถวายรายงานเกี่ยวกับการปลูกพืชผักในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน และพระองค์ทรงปรุงอาหารกลางวันผัดผักทองพระราชทานให้เด็กนักเรียนด้วย นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นเกล้าฯ

จากผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา ผู้บังคับบัญชาได้คัดเลือกให้เป็นครูดีเด่น ประจำปี ๒๕๒๙ นับเป็นเกียรติประวัติและความภาคภูมิใจ ในการปฏิบัติหน้าที่ ครู ตชด.เป็นอย่างยิ่ง ข้าพเจ้าเป็นครู ตชด. ด้วยใจรัก และเป็นครูใหญ่โรงเรียน ตชด. จนเกษียณอายุราชการเมื่อ พ.ศ.๒๕๓๖

ร.ต.ต.กลิ่น กาชะวงศ์

อดีตครูใหญ่โรงเรียน ตชด.บ้านสำนักเขา

ข้าพเจ้าย้ายไปปฏิบัติหน้าที่ครูใหญ่ที่โรงเรียน ตชด. บ้านพันวาล ต.รับร่อ อ.ท่าชะชะจว.ชุมพร ซึ่งเปิดสอนครั้งแรกเมื่อ ๑ พฤษภาคม ๒๕๓๒ หลังจากนั้น ๕ เดือน (๔ พฤศจิกายน ๒๕๓๒) ได้เกิดมหันตภัยพายุไต้ฝุ่นเกย์พัดผ่าน จว.ชุมพร ทำให้บ้านเรือนเรือนกระจกบนไร่นาของประชาชนเสียหายทั้งหมด ประชาชนได้รับความเดือดร้อนมาก เป็นเหตุการณ์ที่ตื่นเต้นและเศร้าสลดกับภัยพิบัติที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติที่ข้าพเจ้าได้พบเห็นด้วยตนเอง อาคารเรียนยุบทั้งหมด หลังจากพายุไต้ฝุ่นพัดผ่าน ฝนตกน้ำท่วม สภาพทั่วไปจำแทบไม่ได้ กลุ่มชาวบ้านมาหาข้าพเจ้าที่โรงเรียน บอกว่าครูช่วยพวกผมด้วย พวกผมจะทำอย่างไร ข้าพเจ้าแนะนำให้ชาวบ้านเหล่านั้นกลับไปบ้านก่อน เก็บสิ่งของที่มีค่าเอาไว้ให้เรียบร้อย ช่วยกันสร้างที่กันแดดกันฝนให้เด็ก และผู้หญิงพออยู่อาศัยได้ มีอะไรก็แบ่งกันกิน ส่วนข้าพเจ้าบอกให้เพื่อนครูเก็บรวบรวมสิ่งของต่างๆ ของโรงเรียนไว้ แล้วออกเดินทางไปกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๑ เพื่อรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ ใช้เวลาในการเดินทาง ๒ วัน ขณะนั้นในกองกำกับการฯ ได้จัดตั้งเป็นศูนย์เฉพาะกิจช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากพายุ หลังจากรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบแล้ว ก็ได้รับการสนับสนุนข้าวสารจำนวน ๑๒ กระสอบ และอาหารแห้งซึ่งเป็นของพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไปช่วยเหลือประชาชนกลุ่มโรงเรียน ตชด. บ้านพันวาล โดยเครื่องบิน ฮ.ของกรมตำรวจ ช่วยนำไปส่งให้ที่โรงเรียน ข้าพเจ้าและคณะครูช่วยกันแบ่งปันข้าวสารอาหารแห้งให้กับประชาชน เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนขั้นต้นไปก่อนจากนั้นชุดช่างสนามของ ตชด. ก็เข้าไปช่วยเหลือตัดต้นไม้ที่ล้มขวางเส้นทาง และช่วยซ่อมแซมบ้านให้กับประชาชนที่กำลังเดือดร้อน

หลังจากนั้นชุดช่างของตำรวจตระเวนชายแดนและประชาชนในพื้นที่ได้ช่วยกันสร้างอาคารเรียนให้กับโรงเรียน ตชด. บ้านพันวาล เสร็จแล้วสามารถเปิดเรียนได้ตามปกติ

ภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นจากพายุไต้ฝุ่นในครั้งนี้ ก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินมากมาย อาคารสถานที่ราชการ วัดวาอาราม บ้านเรือนราษฎร สร้างความเสียหายครอบคลุมพื้นที่หลายจังหวัดในภาคใต้ แต่จากเหตุการณ์นี้ ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกภาคภูมิใจที่หน่วยตำรวจตระเวนชายแดนเป็นหน่วยแรก ที่เข้าไปช่วยบรรเทาทุกข์ให้กับประชาชนที่ประสบความเดือดร้อน

ตำรวจตระเวนชายแดน :

คุณครู-ผู้พิทักษ์

...นายสุธรรม ปิ่นประเสริฐ

อดีตเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรง คือ จัดการศึกษาภาคบังคับให้แก่เด็กทุกคนที่มีอายุระหว่าง ๗-๑๕ ปี ไม่ว่าเด็กนั้นจะอยู่ ณ แห่งหนตำบลใดในประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็เด็กในเมือง ในชนบท ตามเกาะแก่ง หรือป่าเขาลำเนาไพร เด็กทุกคนที่อาศัยอยู่ในขอบขัณฑสีมาของประเทศไทย ต้องได้รับบริการการศึกษาระดับประถมศึกษาอย่างทั่วถึงทั้งสิ้น

แต่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ก็ไม่สามารถจัดการศึกษาเพื่อสนองพระราชบัญญัติประถมศึกษานี้ให้แก่เด็กได้อย่างทั่วถึง เพราะมีเด็กจำนวนไม่น้อยที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ทุรกันดารห่างไกล การเดินทางยากลำบาก เด็กบางส่วนต้องอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีเหตุการณ์อันตราย มีโจรผู้ร้ายชุกชุม มีการก่อการร้าย สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติไม่สามารถจัดตั้งโรงเรียนให้ได้ เพราะเป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อชีวิตและทรัพย์สินของครูที่จะต้องไปปฏิบัติหน้าที่ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนซึ่งแท้ที่จริงแล้วมีภารกิจหลักในการรักษาความสงบ และป้องกันประเทศตามบริเวณชายแดน และท้องถื่นห่างไกลทุรกันดาร จึงได้เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาภาคบังคับให้แก่เด็ก ๆ ในถิ่นทุรกันดารด้วยอีกภารกิจหนึ่ง

ในฐานะที่กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนได้เข้ามามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาภาคบังคับให้แก่เด็กไทยมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๙ ความสัมพันธ์ระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ และกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน จึงเป็นไปอย่างแน่นแฟ้นตลอดมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีการก่อตั้งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๓ เป็นต้นมา ได้มีความพยายามร่วมกันในการหาช่องทางที่จะพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน การใช้หลักสูตร การพัฒนาคุณภาพนักเรียนทั้งของโรงเรียน ตชด. และ สปช. ให้เกิดความเจริญอก

งามในทุกๆ ด้าน ในระดับที่ใกล้เคียงกัน กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ร่วมกันจัดทำโครงการต่างๆ เพื่อขจัดปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ตชด. เช่น ปัญหาสุขภาพอนามัยของเด็กนักเรียน ความขาดแคลน ความยากจน ความปลอดภัย โครงการที่จัดขึ้นเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว ได้แก่ โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน การควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน การส่งเสริมและฝึกฝนอาชีพ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และกิจกรรมอื่นๆ อีกมาก ทั้งนี้เพื่อให้เด็กในโรงเรียน ตชด. ได้มีความรู้ ความเข้าใจที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตนเองภายใต้สภาพแวดล้อม และข้อจำกัดที่เป็นอยู่ได้อย่างมีความสุข

โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันและโครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน ซึ่งเป็นโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงมีพระราชประสงค์จะให้เด็กๆ ได้รับประทานอาหารกลางวันที่ครบถ้วนตามหลักโภชนาการ โดยใช้ผลิตผลทางการเกษตรที่ผลิตขึ้นภายในโรงเรียน และแก้ปัญหาโรคคอกพอกเพื่อเสริมการทำงานของกระเพาะอาหารที่ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างทั่วถึง ซึ่งนอกจากจะป้องกันและแก้ปัญหาโรคคอกพอกให้แก่เด็กนักเรียนแล้วยังขยายผลไปยังชุมชนด้วย

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตระหนักอยู่เสมอถึงความเอื้อเฟื้อที่กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เข้ามาช่วยเหลือและแบ่งเบาภาระของ สปช. โดยถือว่ากองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนเป็นผู้มีอุปการะคุณแก่ สปช.เป็นอย่างยิ่ง จึงได้พยายามให้การสนับสนุนแก่กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ในทุกๆ ด้านเท่าที่จะทำได้ อาทิ การพัฒนาบุคลากรในด้านการใช้เทคนิควิธีใหม่ๆ

แม้ว่าการจัดการศึกษาจะมีใช้ภารกิจหลักของกองบัญชาการ
ตำรวจตระเวนชายแดน แต่ผลงานที่ปรากฏต่อสาธารณชนนับตั้งแต่ปี
พ.ศ. ๒๕๔๙ จวบจนปัจจุบันชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนถึงความตั้งใจ
จริงที่จะอุทิศตนเพื่อปกป้องประเทศชาติควบคู่ไปกับการจัดการศึกษา...

การสนับสนุนด้านสื่อการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมใดๆ ก็ตามที่ สปช.จัดให้แก่ครู
และนักเรียนประถมในสังกัด ก็จัดให้แก่โรงเรียน ตชด.ด้วย นอกจากนี้ยังได้ดำเนินการยกย่องให้
เกียรติและสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูและนักเรียน ตชด. โดยจัดให้มีพิธีประกาศเกียรติคุณ และมอบ
รางวัลโรงเรียน ตชด. ดีเด่น ในงานวันประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นประจำทุกปี และเมื่อท้องถิ่น
ทุกท่านدارมีความเจริญ การคมนาคมสะดวกขึ้น มีความสุขสงบปราศจากภัยจากการก่อการร้าย
สปช.ก็รับโอนโรงเรียน ตชด.พร้อมด้วยครูที่มีวุฒิสมาชิกการศึกษามาดำเนินการต่อ ซึ่งปัจจุบัน
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติรับโอนโรงเรียนมาจากกองบัญชาการตำรวจ
ตระเวนชายแดนแล้ว รวม ๔๓๖ โรงเรียน

แม้ว่าการจัดการศึกษาจะมีใช้ภารกิจหลักของกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน แต่
ผลงานที่ปรากฏต่อสาธารณชน นับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๙ จวบจนปัจจุบันชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนถึง
ความตั้งใจจริงที่จะอุทิศตนเพื่อปกป้องประเทศชาติควบคู่ไปกับการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนา
ทรัพยากรบุคคล ซึ่งจะเติบโตเป็นกำลังสำคัญของชาติ ภารกิจทั้งสองประการล้วนเป็นภารกิจอันยิ่งใหญ่
ที่ต้องการผู้มีศักยภาพสูง สามารถปฏิบัติหน้าที่ภายใต้เงื่อนไข คือ ความยากลำบาก และ
อุปสรรคนานัปการให้ประสบความสำเร็จได้จึงถือได้ว่าตำรวจตระเวนชายแดนเป็นทั้งนักรบผู้ยิ่งใหญ่
และเป็นครูที่สามารถในขณะเดียวกัน

ในฐานะที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ปฏิบัติภารกิจจัดการ
ศึกษาร่วมกับกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนมาเป็นเวลานานและผลานความร่วมมืออย่าง
ใกล้ชิดมาโดยตลอด จึงขอยกย่องให้ตำรวจตระเวนชายแดนเป็นทั้งครูและผู้พิทักษ์ที่ไม่มีผู้ใดเสมอ
เหมือน

...ฝากเพื่อนครู ตชด. ...

วรรณิ เหล่าสุวรรณ

สถาบันราชภัฏสงขลา

“คนเกิดก่อนต้องเป็นผู้ให้คนเกิดทีหลัง” คณะครู ตชด. ได้กระทำแล้ว ให้แก่เยาวชนและประชาชนไกลคมนาคมชายแดนประเทศไทยทุกๆ ด้าน “ครูคือปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์” เพื่อนครู ตชด. ทั้งหลายคงทราบและเข้าใจความหมายของคำข้างต้นได้เป็นอย่างดีว่า พี่น้องทุกคนที่อาศัยอยู่แนวชายแดน ล้วนเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าที่สุดของชาติ แต่เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าของสังคมโลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยกระบวนการทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เหล่านั้นให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชาติ และป้องกันชาติให้อยู่รอดปลอดภัย การศึกษาที่ให้นั้นต้องเป็นการศึกษาที่เสริมสร้างความรู้ความคิด ทักษะและทัศนคติที่ถูกต้องให้คนไทยได้รู้จักตนเอง รู้จักชีวิต เข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ตนมีส่วนร่วมอยู่ด้วย และนำความรู้ความเข้าใจมาใช้แก้ปัญหา เสริมสร้างชีวิต และชุมชนให้ดีขึ้น โดยกลมกลืนไปกับธรรมชาติ

“ครู คือ นักปฏิวัติในสนามรบทางการศึกษา” เพื่อนครู ตชด. จงภูมิใจเถิดว่าท่านทั้งหลายเป็นบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งต่อพี่น้องชายแดน ที่จะต้องใช้ความรู้ความสามารถ กลยุทธ์ กลวิธี พันฝ่าอุปสรรค และต่อสู้กับความไม่รู้ที่มีอยู่ให้หมดไป โดยใช้กระบวนการทางการศึกษา หารูปแบบที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น เพื่อสนองพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ให้จงได้

ครู ตชด. ทุกคนมีความสำคัญยิ่งจริงๆ ต่อการจัดการศึกษาของชาติในถิ่นทุรกันดารที่ครูส่วนใหญ่ไปไม่ถึง ขอให้ครู ตชด. ตระหนักและระลึกเสมอว่าครูที่ดี ที่มีความสำคัญนั้นจะต้องมีความรู้ คิดดี พูดดี ทำดี และสอนเขาด้วยตัวอย่างของเรา

ขอให้ท่านทั้งหลายจงมีความมั่นคงทางจิตใจ มีอุดมการณ์ และวิญญูณแห่งการเสียสละที่จะรับใช้ชาติ ด้วยการเป็นครูที่ดี ทั้งความรู้ ความคิด และมีจิตใจกล้าหาญ ในการใช้คุณธรรมนำทางเป็นตัวอย่างที่ดีของประชาชน ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ที่จะใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ทั้งในตัวเองเยาวชน ประชาชน ตลอดถึงชุมชนชายแดน ให้ทุกคนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และมีความมั่นคงปลอดภัยตลอดไป

โรงเรียน ตชด. และ ความผูกพันในชีวิต

ดิรชาติ จันทร์อินทร์

ประมงจังหวัดตาก

ชีวิตรับราชการสังกัดกรมประมง ได้เริ่มต้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๔ ไม่เคยได้รับรู้มาก่อนเลยว่า มีโรงเรียน ตชด. หรือภารกิจของ ตชด. จะต้องทำหน้าที่เป็นครูสอนเด็ก จนกระทั่งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๓ ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยประมงจังหวัดชุมพร ประมาณเดือนสิงหาคม ได้ไปปฏิบัติภารกิจในพื้นที่อำเภอสวี ไปทางทิศตะวันตกเกือบสุดเขตประเทศไทยกันดารมาก ได้พบโรงเรียน ตชด. แห่งแรกในชีวิต คือโรงเรียน ตชด. บ้านน้ำฉา ต.ครน อ.สวี จ.ชุมพร ติดชายแดนไทย-พม่า ได้พบเด็กนักเรียนมีสภาพที่น่าสงสารมาก ร่างกายซูบผอม เสื้อผ้าขาดรุ่งริ่ง ชาวบ้านส่วนใหญ่มีฐานะยากจน กิจกรรมของกรมประมงไม่ได้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับ ประสานงานผูกพันเหมือนปัจจุบันนี้

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ข้าพเจ้าได้เข้ามาดำรงตำแหน่ง ประมงจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้รับทราบรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับโรงเรียน ตชด. มากขึ้น และรู้สึกว่าจะต้องเข้าไปร่วมกิจกรรมกับโรงเรียน ตชด. ด้วยการประสานงานในส่วนราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ระดับหัวหน้า เช่น เกษตรจังหวัด ปศุสัตว์จังหวัด สหกรณ์จังหวัด ประมงจังหวัด ฯลฯ โดยเฉพาะงานประมงเกี่ยวกับการประสานงานโครงการอาหารกลางวันเด็กนักเรียน ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อให้เด็กนักเรียนได้บริโภคอาหารโปรตีนจากสัตว์น้ำ (ปลา) ซึ่งมีราคาถูกและไม่มีไขมัน เป็นโปรตีนที่ย่อยง่าย ได้มีงานวิจัยทางโภชนาการพิสูจน์แล้วว่า โปรตีนจากปลานั้นจะไปบำรุงสมองมากกว่าโปรตีนชนิดอื่น ก็ได้เริ่มเข้าไปช่วยเหลือเต็มตัว และรู้สึกดีใจเป็นอย่างยิ่งที่ได้มีโอกาสถวายงานสนองพระราชดำริของพระองค์ท่าน เพื่อช่วยเหลือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กนักเรียนในถิ่นทุรกันดาร ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ในห้วงระยะเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๔-๒๕๓๗ ได้ช่วยเหลือและกระทำกิจกรรมประมงร่วมกับโรงเรียน ตชด. ที่อำเภอแม่ลาน้อย และอำเภอปางมะผ้า ซึ่งถือว่าเป็นบุญวาสนาของข้าพเจ้า ที่ได้มีโอกาสเข้าเฝ้า ได้กราบบังคมทูลถวายรายงานข้อมูลสถิติต่างๆ ให้พระองค์ได้ทรงทราบ ซึ่งน้อยคนนักที่จะได้มีโอกาส

ในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๓๗ ได้ย้ายมาดำรงตำแหน่งประมงจังหวัดตาก งานแรกที่ได้รับคำสั่งให้ถือปฏิบัติอย่างเร่งด่วน จากผู้ว่าราชการจังหวัด คือ การนำกิจกรรมของกรมประมงเข้าไปร่วมและช่วยเหลือโรงเรียน ตชด. ๓ โรง คือ

๑. โรงเรียน ตชด. บ้านแม่กลองใหญ่ ต.โมโกร อ.อุ้มผาง จว.ตาก
๒. โรงเรียน ตชด. บ้านถ้ำเสือ ต.พระธาตุผาแดง อ.แม่สอด จว.ตาก
๓. โรงเรียน ตชด. บ้านแสมใหญ่ ต.สามหมื่น อ.แม่ระมาด จว.ตาก

ด้วยพระมหากษัตริย์คุณเป็นล้นพ้น ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทำให้ข้าพเจ้าได้มีโอกาสเข้าเฝ้ากราบบังคมทูลถวายรายงานต่างๆ ตลอดจนได้ไปร่วมในงานเลี้ยงพระราชทานที่บริษัทผาแดงฯ เป็นความประทับใจสูงสุดในชีวิตรับราชการของข้าพเจ้า

ทรงสอบถามในวิธีการปฏิบัติ และจะทรงจดข้อมูลรายละเอียดไว้ในสมุดส่วนพระองค์อยู่ตลอดเวลา พระองค์ทรงเป็นอัจฉริยะบุคคลที่มีความทรงจำดีมาก ซึ่งข้าพเจ้าได้ประสบด้วยตนเอง เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๓๗ ที่โรงเรียน ตชด. บ้านถ้ำเสือ อ.แม่สอด ก่อนที่พระองค์ท่านจะทรงปล่อยพันธุ์ปลาลงในบ่อประมงของโรงเรียน ข้าพเจ้าได้กราบบังคมทูลฯ ขอลถวายพระบรมฉายาลักษณ์ของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ซึ่งทรงปล่อยปลาที่อ่างเก็บน้ำห้วยฝายคอ ต.ปางหมู อ.เมือง จว.แม่ฮ่องสอน จำนวน ๕ รูป เพื่อนำไปจำหน่ายนำเงินสมทบมูลนิธิสายใจไทย พระองค์ท่านทรงถามว่า “รูปนี้ได้ให้ไว้ครั้งหนึ่งแล้วที่โรงเรียน ตชด. บ้านปงยาม ไซ้ไหม” ข้าพเจ้าตอบรับ และได้กราบทูลว่ายังมีบางคนที่ต้องการได้สอบถามมาที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน จึงขอถวายอีกครั้ง

ณ โอกาสนี้ ด้วยกุศลผลบุญที่พระองค์ทรงมีต่อพสกนิกรชาวไทยในถิ่นทุรกันดารได้มีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ดีขึ้น ขอให้พระองค์ทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน มีพระพลานามัยที่แข็งแรง ปราศจากโรคภัยตลอดไป

พล.ต.อ.เภา สารสิน

อดีตอธิบดีกรมตำรวจ

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญต่อการรักษาความมั่นคงภายในของประเทศทั้งในยามปกติและในยามที่ชาติบ้านเมืองอยู่ในภาวะคับขัน ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน การปราบปรามจับกุมการกระทำผิด การให้การศึกษา ฝึก และพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของพี่น้องประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ทุรกันดารห่างไกลตามภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศ จนปรากฏชื่อเสียงและผลงานเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปทั้งในวงการทหาร ตำรวจ พลเรือนและประชาชนทั่วไปอย่างกว้างขวาง

จากชื่อเสียงและผลงานตลอดจนความมีระเบียบวินัยของตำรวจตระเวนชายแดนที่ได้สร้างสมมาแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ย่อมเป็นสิ่งยืนยันถึงคุณค่าและเอกลักษณ์ที่จะต้องดำรงรักษาให้คงไว้และยึดมั่นในสิ่งดีงามที่มีอยู่ดังกล่าว ตลอดจนจะต้องพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อหน้าที่ความรับผิดชอบ และนโยบายของชาติที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ของบ้านเมืองอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการและส่วนรวม

เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าการบำเหน็จบำนาญ การพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของพี่น้องประชาชนให้มีความอยู่ดีกินดี มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนการต่อสู้เพื่อเอาชนะการก่อความไม่สงบ รวมทั้งการพัฒนาประเทศ ไม่อาจดำเนินการได้สำเร็จเพียงลำพังแต่โดยหน่วยงานหนึ่งหน่วยงานเดียว หากจำเป็นจะต้องมีการร่วมมือประสานกันทั้งในระหว่างหน่วยงานราชการด้วยกันและภาคเอกชนรวมทั้งประชาชนด้วยเป็นสำคัญจึงจะสามารถบรรลุภารกิจได้อย่างสะดวกราบรื่น จึงขอให้ตำรวจตระเวนชายแดนได้ตระหนักถึงความสำคัญในข้อนี้ให้มากและขอให้มีความภูมิใจในเกียรติยศและศักดิ์ศรีของตนเองและหน่วยงาน ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่อย่างดีที่สุดพยายามรักษามาตรฐาน ชื่อเสียงเกียรติคุณที่ได้สร้างสมมาอย่างมั่นคงตลอดไป

ครูเป็นเพียงนักรบจบแค่นี้
บุกป่าดงพงพีข้ามมาหา
ครูไม่มีทั้งสิ้น “ปริญญา”
ครูมีแต่ศรัทธามาจากใจ
จะจุดเทียนส่องสว่างที่กลางป่า
ไม่เลือกว่าหน้าตาภาษาไทย
ถึงแม้งานจะหนักสักเพียงใด
ด้วยดวงใจของครูจะสู้ทัน

นันทพรศนะ

พล.ต.ต.ปราโมทย์ ปานสกุล

ผู้ช่วยผู้บัญชาการปราบปรามยาเสพติด

ข้าพเจ้าได้มาดำรงตำแหน่ง ผู้บังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค ๒ ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๓๔ รับผิดชอบพื้นที่ ๑๙ จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีโรงเรียน ตชด.อยู่ในความรับผิดชอบจำนวน ๓๐ โรงเรียน กระจายอยู่ตามจังหวัดต่างๆ โดยเฉพาะในพื้นที่ตามแนวชายแดนห่างไกลคมนาคม ในส่วนของโรงเรียน ตชด.นี้ ข้าพเจ้าได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ได้ออกตรวจเยี่ยมเพื่อพิจารณาปรับปรุงและหาแนวทางในการดำเนินการด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ได้กำชับและสั่งการผู้ใต้บังคับบัญชา และผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องทุกคนให้เอาใจใส่ กำกับดูแล โรงเรียน ตชด. ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยเฉพาะในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เฝ้าที่ตรวจสอบในทุก โรงเรียน ตชด. ในพื้นที่รับผิดชอบมีการเปลี่ยนแปลงดีขึ้นเป็นที่น่าพอใจ

เมื่อข้าพเจ้าได้ออกไปตรวจเยี่ยม โรงเรียน ตชด. บ้านโคกแสง และที่โรงเรียน ตชด. บ้านชำปะโต จว.สุรินทร์ พื้นที่รับผิดชอบของ กก.ตชด.๒๑ เขตอีสานตอนใต้ ทั้งสองหมู่บ้านเป็นพื้นที่แนวชายแดนไทย-กัมพูชา อาชีพของราษฎรส่วนใหญ่ ทำนา ทำไร่ และหาของป่า เป็นพื้นที่ยากจน โดยเฉพาะเป็นพื้นที่การสู้รบของ ผกค.ในอดีต รวมทั้งเป็นช่องทางในการลักลอบ ข้ามแดนของเขมรฝ่ายต่างๆ จึงเป็นพื้นที่เต็มไปด้วยกับระเบิด ไม่รู้ว่าเป็นของฝ่ายใด ซึ่งเป็นอันตรายอย่างยิ่งสำหรับชาวบ้านที่เข้าไปหาของป่าหรือล่าสัตว์มาเป็นอาหารเพื่อยังชีพ

ที่โรงเรียน ตชด.ทั้งสองแห่งนี้ ข้าพเจ้าได้พบเห็นเด็กที่น่าสงสารหลายสิบคน ที่กำพร้าพ่อ เพราะเดินเข้าไปหาของป่า แล้วเหยียบกับระเบิดเสียชีวิต ส่วนแม่ก็ไปหารับจ้าง เพื่อให้ได้เงินมา

สัมภาษณ์ ดร. ตชด.

จินตนา ยศสุนทร

ทกคนรู้จักงานและหน้าที่ของ ตชด. หรือตำรวจตระเวนชายแดนได้ไม่ยาก เพราะชื่อก็บอกอยู่แล้ว และคนส่วนมากก็รู้ซึ่งถึงความเสียสละ ความเจียมเหงาเปล่าเปลี่ยวที่ต้องอยู่ไกลระหว่างปฏิบัติหน้าที่ ตำรวจตระเวนชายแดนจึงเป็นภาพของลูกผู้ชายที่อดทน มั่นน้อย และพอใจในความเป็นอยู่ที่โดดเดี่ยว บางครั้งให้ความรู้สึกประหนึ่งว่าลูกลิม

เนื้อเพลง “ตำรวจตระเวนชายแดน” ที่รู้จักกันดีนั้น จะบรรยายภาพของลูกผู้ชายผู้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ห่างไกลถึง “ชายแดน” นี้ได้ดีที่สุด

สำหรับผู้เขียนเองต้องสารภาพว่า ได้เคยสัมผัสกับตำรวจตระเวนชายแดนโดยตรงนั้น เพียงไม่กี่ครั้ง แต่การพบปะครั้งนั้นก็พอจะบ่งบอกบทบาทของพวกเขาได้ ว่ามีอยู่ด้านหนึ่งที่คนส่วนมากไม่มีใครได้ตระหนัก นั่นก็คือ ความรับผิดชอบ (ด้วยสมัครใจ) ในความมุ่งมาดปรารถนาจะใช้เวลาวางในการให้ความเอาใจใส่แก่เหล่าชนผู้อยู่ห่างไกล ตำรวจพวกนี้สร้างโรงเรียนและสอนหนังสือ

ครั้งแรกที่ได้ประจักษ์ก็เป็นเวลานานไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปีมาแล้ว สมัยเมื่อได้รับพระมหากรุณาธิคุณให้ตามเสด็จ ไปถวายพระอักษรระหว่างฤดูร้อน ที่พระราชวังไกลกังวลหัวหิน และได้ตามเสด็จ สมเด็จพระเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ไปกับหน่วยแพทย์อาสา เดินทางโดยเฮลิคอปเตอร์ไปยังหน่วยตำรวจตระเวนชายแดนแห่งหนึ่ง บนทิวเขาเขตแดนระหว่างไทย-พม่า เพื่อให้การรักษาพยาบาล ไม่แต่เพียงแก่ตำรวจตระเวนชายแดนเท่านั้น แต่เพื่อแผ่ไปถึงราษฎรของชาวเขาในละแวกนี้ด้วย

ผู้เขียนจึงได้เรียนรู้ในครั้งนั้นว่า บทบาทสำคัญอีกอย่างหนึ่งของตำรวจตระเวนชายแดน นอกจากการรักษาความปลอดภัยของชายแดนแล้ว คือการดูแลสุขภาพสุขของชาวบ้าน โดยเฉพาะเป็นครู สอนหนังสือและความเป็นไทยให้ คนซึ่งหากปราศจากการสั่งสอนนี้ก็จะไม่มีโอกาสรู้เสียด้วยซ้ำว่าตนเป็นไทย

ในเวลาเดียวกัน ผู้เขียนก็ได้ตระหนักถึงชีวิตอันลำเค็ญของตำรวจตระเวนชายแดน ความเจ็บเหงาเปล่าเปลี่ยว ความมืดและหนาวเย็น และเวลาที่ว่างเปล่ายาวนานกว่าจะได้เปลี่ยน เวกกลับลงจากเขาไป ความเครียดเกิดขึ้นง่ายด้ายกับหัวใจที่ว่างเปล่า ซึ่งตำรวจพวกนั้นนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการสอนหนังสือให้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่

ครั้งต่อมาที่ได้ตระหนักถึงงานในด้านการศึกษาของพวกเขานี้ก็คือ เมื่อสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงทราบว่าพวกเรานักเรียนเก่าโรงเรียนสายปัญญา ได้เคยทำงานในด้านการโอบอุ้มพัฒนาโรงเรียนในถิ่นห่างไกลมาแล้ว เช่น ชายแดนแก่งกระจาน และในอ่างน้ำเขื่อนภูมิพล สมัยเมื่อยังไม่มียอดถนนตัดเข้าไปยังหมู่บ้าน จึงได้พระราชทานเงิน ๒ แสนบาทให้ไปช่วยปรับปรุงโรงเรียนซึ่งตำรวจตระเวนชายแดนสร้างไว้ที่ บ้านโคกเครือ อำเภอนองกุ้งศรี กาฬสินธุ์

โรงเรียนนี้เมื่อหน่วยตำรวจตระเวนชายแดนได้จากไปแล้ว ทั้งโรงเรียนที่สร้างและดำเนินการด้วยน้ำมือและน้ำใจของพวกเขาไว้ มีโรงเรียนหลังคาตองติงกับเสาเรือน ห้องเรียนมีม้ายาวใช้แทนโต๊ะนักเรียน เด็กนักเรียนนั่งเรียนกับพื้น มีนักเรียนไม่กี่สิบคน ปัจจุบันนี้ด้วยเงินพระราชทานได้เริ่มตั้งมีอาคารหลายห้องเรียน กระทรวงศึกษาธิการได้รับไว้เป็นโรงเรียนในสังกัดกระทรวง สภาคมาฯ มีโอกาสได้ช่วยเหลือในด้านอื่นๆ บ้าง เช่น เครื่องครัวทำอาหาร โทรทัศน์ การติดต่อขบอบาบาล

ทุกวันนี้โรงเรียนมีชั้นมัธยมต้น และนักเรียนกว่า ๔๐๐ คน อยู่ในหมู่บ้านที่มีชีวิตสุขสมบูรณ์ดี ทั้งหมดนี้คงจะใช้เวลาอีกนานหากตำรวจตระเวนชายแดนมิได้ทิ้งฝีมือและน้ำใจเอาไว้ให้

“...เท่าที่เห็นในด้านการทำงานนั้น ตชด.ทำงาน
กันแบบที่ว่าค่อยเป็นค่อยไป แม้ว่าจะไม่มี
อุปกรณ์อำนวยความสะดวก...”

ว่าที่ ร.ต.กิตติ ชันฉมิตร

รองผู้อำนวยการโครงการส่วนพระองค์

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

คำว่า ตำรวจตระเวนชายแดน ได้ยืนมานานตั้งแต่เป็นเด็ก คู้หนู และพูดติดปากกันมาตลอดเริ่มทำงานร่วมกับ ตชด. มานานประมาณ ๑๕ ปี แล้ว แต่ที่ได้ทำงานกันอย่างใกล้ชิดจริงๆ ก็ประมาณ ๑๒ ปี โดยร่วมกันในโครงการต่างๆ ได้รู้ และเห็นสภาพ ตชด. ทั้งที่อยู่ตามชายแดน และในส่วกลาง ทั้งที่เป็นกำลังรบ และพัฒนา ตชด. ในปัจจุบันทำงานเข้ากับสถานการณ์บ้านเมืองได้เป็นอย่างดี คือ ทำงานพัฒนาควบคู่กับยุทธการ ซึ่งสอดคล้องตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี แต่เท่าที่เห็นในด้านการทำงานนั้น ตชด.ทำงานกันแบบที่ว่า ทำกันไปก่อน ค่อยเป็น ค่อยไป แม้จะไม่มีเครื่องมืออุปกรณ์อำนวยความสะดวก การสนับสนุนส่งกำลังบำรุงเป็นเรื่องที่พูดกันภายหลัง ผลจากการที่ได้ทำไปแล้วนั่นเอง ปรากฏว่า จะมีเอกชนหรือหน่วยราชการร่วมให้ความช่วยเหลือในโอกาสต่อไป เป็นเพราะการที่ตั้งใจกระทำแม้ว่าในการเริ่มต้นจะไม่มีอะไรเลยสิ่งต่างๆ จะพึ่งพุดตามกันมาเอง อย่างเช่น งานโรงเรียน ตชด.เป็นต้น เริ่มต้นจากไม่มีอะไรเลย นั่งสอนกันได้ต้นไม้ สอนๆ กันไป ก็มีโต๊ะ มีเก้าอี้ อาคาร สนามเด็กเล่น เครื่องกีฬา อุปกรณ์การเรียน การสอนจากผู้มีจิตศรัทธาหรือหน่วยงานภาครัฐบาลและเอกชนให้ความช่วยเหลือแม้แต่การพัฒนาหมู่บ้านก็เช่นกัน จากการที่ได้สัมผัสและทำงานร่วมกัน ในโครงการตามพระราชดำริฯ รู้สึกว่า ตำรวจตระเวนชายแดนทุกคน มีความมุ่งมั่น และเอาใจใส่ในงานที่ได้รับผิดชอบอย่างยิ่ง ตลอดจนช่วยกันพัฒนางานตามโครงการให้เป็นรูปธรรม แม้ว่าจะประสบกับปัญหาอุปสรรคความขาดแคลนในทุกๆ ด้านแต่ก็ยังได้ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ และประชาชนในพื้นที่ ช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปได้เป็นอย่างดี

...ได้ เข้ามาร่วมปฏิบัติงานในสำนักงานโครงการ ส่วนพระองค์สมัยที่ยังเป็นฝ่ายพัฒนาและส่งเสริม ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๒๗ โดยทำหน้าที่เป็นผู้ร่วมในการวางแผน ติดตาม ประเมินผล ในระยะนั้น มีเพียงโครงการเกษตรเพื่ออาหาร กลางวันที่ดำเนินการ ซึ่งในขณะนั้นโรงเรียน ตชด. ยังมี ปัญหาอุปสรรคค่อนข้างมาก...

ในปัจจุบันนี้โครงการพัฒนาของพระองค์ท่านได้ขยายออกไปอย่างกว้างขวางมาก พระองค์ทรงมีพระราชดำริให้จัดทำแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร (พ.ศ.๒๕๓๕-๒๕๓๙) . พร้อมทั้งการจัดทำระบบข้อมูลขึ้น เพื่อช่วยประเมินผลโครงการ ให้ได้ข่าวสารรวดเร็ว ทำให้การทำงานโครงการมีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น แสดงให้เห็นถึงความเอาใจใส่ของ ครู ตชด. หน่วยงานที่สนับสนุนและผู้บังคับบัญชา ที่ได้ช่วยกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด

โดยเฉพาะเมื่อได้ตามเสด็จ เยี่ยมโรงเรียน ตชด. ได้เห็นภาพการพัฒนาโรงเรียนในทุก ๆ ด้าน ในระดับที่ดีมาก อยากจะให้คงสภาพนั้นให้อยู่ต่อไปนาน ๆ เพื่อให้โรงเรียน ตชด. เป็นศูนย์กลาง ในการพัฒนาทั้งของชุมชนใกล้เคียง และโรงเรียนอื่น ๆ ด้วย

ในการดำเนินงานนั้น มีความคิดเห็นว่า จะต้องพัฒนาเป็นลำดับขั้นไปยกตัวอย่าง เช่น โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน เมื่อโรงเรียนสามารถประกอบอาหารได้ครบ ๕ วัน/สัปดาห์แล้ว ก็ควรพัฒนาต่อในเรื่องของคุณภาพของอาหารกลางวัน ทั้งในแง่คุณค่าทางโภชนาการ และความสะอาด การปลูกฝังนิสัยการบริโภคที่ถูกต้องให้แก่เด็ก เพราะเด็กจะเป็นผู้ใหญ่ต่อไปในอนาคต จะได้ช่วยกันถ่ายถอดสิ่งที่ถูกต้องให้แก่ลูกหลานของเขา ซึ่งจะได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพต่อไปด้วย

พ.ท.หญิง ดร.นันทพร วีรวัฒน์

อาจารย์ภาควิชาชีวเคมี วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า
กรมแพทย์ทหารบก ช่างงานโครงการพระราชดำริ

ได้ เข้ามาทำงานที่สำนักพระราชวังในปี พ.ศ.๒๕๒๙ และได้มาเริ่มทำงานพัฒนาเด็กเยาวชน ในปี พ.ศ.๒๕๓๑ ได้มีโอกาสตามเสด็จเยี่ยมโรงเรียน ตชด.บ้าง ในระยะแรกของโครงการ ครู ตชด. ยังมีความรู้เพียงแค่ปลูกผัก มีการเลี้ยงสัตว์เป็นส่วนน้อย ทางสำนักงานโครงการได้ร่วมกับ บข.ตชด. จัดอบรมให้ความรู้แก่ครู ตชด.และทำการรณรงค์ให้ ครู ตชด. และผู้เกี่ยวข้องมีความรู้เพิ่มขึ้นในด้านโครงการทั้ง ๗ โครงการ อย่างถ่องแท้ พร้อมกับให้หน่วยงานต่างๆ มีงบประมาณเข้าสนับสนุนอย่างเต็มที่

ในระยะแรกของโครงการ ปี พ.ศ.๒๕๒๔ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ จัดซื้อเครื่องปรุงอาหารกลางวัน ๖๐ บาท/คน/ปี แก่นักเรียนในโรงเรียน ตชด.ทุกคน และพระราชทานเมล็ดพันธุ์ผัก วัสดุอุปกรณ์การเกษตร พันธุ์ไม้ผล และพันธุ์สัตว์ ที่ทางสำนักพระราชวังได้ผลิตขึ้นมาเอง

ในปี พ.ศ.๒๕๓๕ บข.ตชด. ได้ขอรับการจัดสรรงบประมาณแผ่นดิน ให้จัดซื้อเครื่องปรุงอาหาร บข.ตชด. จึงขอพระราชทานอนุญาต ไม่ขอรับเงินพระราชทานจากพระองค์ท่าน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จึงทรงเปลี่ยนจากเงินจัดซื้อเครื่องปรุงอาหารเป็นอาหารเสริม เช่น นมถั่วเหลือง น้ำตาลทราย เพื่อให้ประกอบอาหารเป็นต้น

พระองค์ท่านได้เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยม โรงเรียน ตชด. ด้วยพระองค์เอง ทรงนำข้อมูลที่ได้รับมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาโครงการ และวางแผนเพื่อให้เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น จะเห็นได้ว่าพระราชดำริในช่วงหลัง พระองค์ท่านทรงเพิ่มรายละเอียดในการดำเนินการ เช่น การจัดที่พักนักเรียนบ้านไกล การปรับปรุงอาคารเรียน การดัดแปลงการประกอบอาหาร เพื่อให้คุณค่าอาหารและรสชาติดีขึ้น

ในด้านการศึกษาช่วงหลัง ทรงมีพระราชดำริให้จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ครบทุกโรงเรียน ตชด. พระราชทานหนังสือสารานุกรม เพื่อเก็บไว้ในห้องสมุดทุกโรงเรียน และทรงรับนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้น ป.๖ เข้าเป็นนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ปีละ ๑๐๐ คนเศษ โดยพระองค์ท่านพระราชทานค่าใช้จ่าย ค่าเล่าเรียนทั้งสิ้น ให้เด็กศึกษาต่อตามขีดความสามารถของแต่ละบุคคล ปัจจุบันมีนักเรียนในพระราชานุเคราะห์จำนวน ๖๓๖ คน กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนต่างๆ ๑๔๒ แห่งทั่วประเทศ

ในโครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน นอกจากพระองค์ท่านจะมีพระราชประสงค์ที่จะลดอัตราการเป็นโรคคอพอก ให้เด็กนักเรียนแล้ว ยังทรงนำข้อมูลมาเป็นกรณีศึกษาเฉพาะ และนำไปเผยแพร่ระดับนานาชาติ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาของประเทศต่างๆ ต่อไป

สำหรับโครงการฝึกอาชีพ ทรงตั้งพระทัยอย่างแน่วแน่ ที่จะให้เด็กและประชาชนในท้องถิ่นได้มีอาชีพเสริม เพิ่มรายได้ โดยใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น เมื่อมีผลผลิตออกมา พระองค์ท่านจะทรงช่วยในการหาตลาดจำหน่าย และพระราชทานอุปกรณ์ ในการประกอบอาชีพ ตามความเหมาะสม

พระองค์สนพระทัยในกิจกรรมสหกรณ์ ทรงมีพระราชประสงค์ ที่จะให้เด็กนักเรียน มีความรู้ ความเข้าใจในหลัก และวิธีการสหกรณ์อย่างถูกต้อง ทรงมีพระราชประสงค์ให้เด็ก ได้เรียนรู้ถึงคุณค่าทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อจะได้รู้จักใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรเหล่านั้นอย่างถูกต้อง โดยจะเห็นได้จากทรงโปรดให้ดำเนินการในโครงการ “ป่าชุมชน” โดย โรงเรียนกับหมู่บ้าน ดำเนินการร่วมกัน

จากที่ผมได้ปฏิบัติงานในสำนักงาน โครงการของพระองค์ท่าน ผมเห็นว่า พระองค์ท่าน ทรงเอาพระทัยใส่ งานพัฒนาเด็ก - เยาวชน ในโรงเรียน ตชด. เป็นอย่างยิ่ง จะเห็นได้ว่าในปี พ.ศ.๒๕๓๗-๒๕๓๘ พระองค์ท่านเสด็จฯ ทรงเยี่ยมโรงเรียน ตชด. ถึง ๕๗ ครั้ง และพระองค์ตั้งพระทัยว่าจะเสด็จฯ ทรงเยี่ยมทุกโรงเรียน ตชด. ในโอกาสต่อไป

นายอภิสิทธิ์ ฝั่งพร นักเกษตร ๕

ทำหน้าที่ หัวหน้างานวางแผน สำนักงานโครงการส่วนพระองค์

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ราตรี วิทวัส (แตน)

ศิษย์เก่าโรงเรียน ตชด. บ้านใหม่ไทยเจริญ

แตน อพยพติดตามพ่อกับแม่มาจากสระบุรี มาอยู่ที่บ้านใหม่ไทยเจริญ อ.สระแก้ว จ.ปราจีนบุรี และได้เข้าเรียนที่โรงเรียน ตชด. บ้านใหม่ไทยเจริญ ในชั้น ป.๓ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๓ และเรียนจบชั้น ป.๔ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ ครูใหญ่ชื่อ ด.ต.สมพร อรัญวาสี นอกนั้นมีครูบุญเลิศ จันทร์ศิริ (จ.ส.ต.บุญเลิศฯ) ครูป้อม (จ.ส.ต.จรรยา ป้อมกฤษณ์) และครูดารา เด่นแสงเพชร

แตนต้องเดินเท้าเปล่าไปโรงเรียนทุกวัน ระยะทางประมาณ ๑ กิโลเมตรครึ่ง ทางเดินเป็นทางรุดสองข้างทางเป็นป่า เวลาหน้าฝนๆ ดกทางมีแต่โคลนตมดินเหนียว โคลนเปื้อนเปรอะ กระโปรงและเสื้อผ้าทุกวัน บางวันมาโรงเรียนด้วยความรีบเร่งเพราะกลัวจะไม่ทันเวลาเข้าเรียน ต้องรีบเดินถึงวิ่งไปกับน้องสาวชื่อ แสงเดือน อายุ ๗ ปี อยู่ชั้น ป.๑ บ่อยครั้งที่สะดุดตอไม้จนล้มหัวแม่เท้าหลุด

ในโรงเรียนมีเพื่อนหลายคนที่สนิทสนมกันมากชื่อ แจ้ว และแห้ว เวลาเข้าแถวที่ไร แจ้ว และแห้วจะอยู่หัวแถวเสมอเพราะตัวสูง ส่วนแตนมักจะอยู่อันดับที่ ๓ เมื่อเข้าแถวเสร็จครูให้นักเรียนตรวจจำนวนด้วยการนับ แตนมักจะนับผิดเสมอ เช่น ๔๙, ๖๐ เพราะมีวแต่คุย แต่ครูใหญ่ก็ใจดี เวลาที่ครูใหญ่ไม่อยู่ ครูป้อม (จ.ส.ต.จรรยา) ก็สอนแทนและแตนก็เคยถูกครูป้อมตีเนื่องจากความซน

แต่ก่อนโรงเรียนมีแต่เสากับหลังคาไม่มีฝาผนัง เวลาฝนตกนักเรียนจะไม่ได้เรียน ต้องไปรวมกันอยู่เป็นกระจุก เนื่องจากฝนสาด พื้นอาคารก็เป็นพื้นดิน น้ำไหลผ่านเปียกหมด

นอกจากนั้นครูเคยช่วยชีวิตพ่อของแดนไว้ เมื่อครั้งที่พ่อของแดนป่วยเป็นไข้ป่า ครูป้อมก็ไปฉีดยาให้พ่อ ครูเป็นทั้งครูและหมอ ครูช่วยแดนและน้องแดน ตลอดจนประชาชนให้รู้หนังสือ อยู่โรงเรียนแบบนี้ทำให้เราอดทนดี ยังกดีที่มี ดชด.มาช่วย ถ้าไม่มี ดชด. แดนคงไม่มีความรู้ แดนภูมิใจมากที่ได้เรียนในโรงเรียน ดชด. ครูสนใจดี ถึงแม้อาคารเรียนจะไม่มีแต่ก็ให้ความรู้เราได้ ทุกวันนี้ยังระลึกถึงอยู่ตลอดมา

ชีวิตเมื่อวัยเด็กลำบากมาก เพราะฐานะยากจน แดนได้เงินไปโรงเรียนวันละ ๕๐ สตางค์ ถ้าวันไหนได้ ๑ บาท จะได้กินขนมอิ่มทั้งวัน แดนชอบท่อข้าวกับไข่เจียวไปโรงเรียนเสมอ ตอนเรียนจบชั้น ป.๔ ใหม่ ๆ แดนยังอยู่ที่บ้านใหม่ไทยเจริญอีก ๑ ปี ช่วยพ่อแม่หารับจ้างทำอะไร ดายหญ้า ปลูกข้าวโพด เผาถ่าน ซึ่งได้ค่าแรงวันละ ๒๐-๒๕ บาท พ่อแม่ก็รับจ้างบ้าง ทำไร่ข้าวโพดบ้าง บางครั้งแดนและพ่อแม่ก็รับจ้างเก็บฝ้าย ระยะเวลาอีก ๑ ปี แดนก็ไปขายนกอยู่ที่สนามหลวง

คุณความดีของครู ดชด. ที่แดนได้รับมานั้น ไม่เคยลืมยังระลึกถึงอยู่เสมอ เพราะการศึกษาทำให้คนมีความรู้ จะไปแห่งใดก็ไม่อายคน

อาคารเรียน รร. บ้านใหม่ไทยเจริญ

คอกหมู รร. บ้านใหม่ไทยเจริญ

ข้าพเจ้าเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร เพราะพระมหากรุณาธิคุณ

โดย...

ร.ต.ต.พิมพ์ อ่อนนิ่ม

ผู้บังคับหมวดปฏิบัติการจิตวิทยา

กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๒๒

ข้าพเจ้าเริ่มเข้ารับราชการเป็นตำรวจตระเวนชายแดน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๐ โดยทำหน้าที่เป็นวิทยากรมวลชนสัมพันธ์ ให้การอบรมมวลชนกลุ่มต่างๆ ในพื้นที่ภาคเหนือ โดยเฉพาะกิจกรรมลูกเสือชาวบ้าน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๕ เป็นต้นมา

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ม.ร.ว.ดิศนัดดา ดิสกุล ราชเลขานุการในพระองค์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้ประสานกับกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๒ ขอตัวให้ข้าพเจ้าไปปฏิบัติหน้าที่เป็นวิทยากรของโครงการพัฒนาอดอยตุง กิ่ง อ.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย ร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ โดยนำเอาหลักการลูกเสือชาวบ้านมาปรับใช้ หลังจากอบรมอาสาพัฒนาอดอยตุง ราชเลขานุการในพระองค์ฯ ได้มอบหมายให้ข้าพเจ้าติดตามผลการปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาอดอยตุง ร่วมกับฝ่ายพัฒนาสังคมจิตวิทยา ของสำนักงานประสานงานโครงการพัฒนาอดอยตุง ปัญหาของประชาชน ๒๗ กลุ่มบ้านในโครงการ คือ ยาเสพติดให้โทษ

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ โครงการพัฒนาอดอยตุงได้จัดตั้งศูนย์บำบัดยาเสพติดขึ้น ที่บ้านผาหมี ตำบลเวียงพางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นวิทยากรประจำศูนย์ฯ มีโอกาสได้เข้าเฝ้าถวายงานสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ ทรงเยี่ยม ศูนย์บำบัดยาเสพติดผาหมี พระองค์ท่านทรงตรัสถามข้าพเจ้าว่า “อยู่ไหนเก่งจังนะ เหนื่อยไหม” และทรงรับสั่งว่า “ขอให้ช่วยงานโครงการฯ ต่อไปและ

ขอให้อดทน” ข้าพเจ้ารู้สึกทราบบ้างซึ่งในพระเมตตาของพระองค์ และตั้งใจจะทำงานถวายพระองค์
ท่านจนสุดความสามารถ

ต่อมาข้าพเจ้าได้ทราบว่า กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนมีหนังสือด่วนที่สุด
เสนอกรมตำรวจ และได้รับการประสานจากราชเลขาธิการในพระองค์ สมเด็จพระศรีนครินทราบ
รมราชชนนี ว่า พระองค์ท่านทรงรับสั่งให้เสนอขอบรรจุแต่งตั้ง ข้าพเจ้าเป็นนายตำรวจชั้น
สัญญาบัตร เพื่อทำหน้าที่เป็นวิทยากรในโครงการพัฒนาอดอยตุง เพื่อถวายงานสมเด็จพระ
ศรีนครินทราบรมราชชนนี กรมตำรวจได้พิจารณาอนุมัติ ข้าพเจ้าจึงได้เข้ารับการอบรม
ร่วมกับนายตำรวจสายครู โรงเรียน ตชด. เมื่อ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๓๖ และได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้
ดำรงตำแหน่งผู้บังคับหมวดปฏิบัติภารกิจจิตวิทยา กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๒๒
กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๒ ข้าพเจ้าได้มีโอกาสเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร
เพราะพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระเจ้าเป็นความรู้สึกลึกซึ้งซึ่งประทับใจสูงสุด ในชีวิตของข้าพเจ้า
ตั้งใจจะทำหน้าที่ของตำรวจตระเวนชายแดนอย่างสุดความสามารถ และถวายงานสมเด็จพระ
เจ้าไปตลอดชีวิตเพื่อสนองพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ท่าน

โรงเรียน ตชด. ในทรศนะของข้าพเจ้า

คาร์ล ทีโอดอร์ มอร์สบัค

“สิทธิเด็ก” เป็นภาระและหน้าที่ของผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่มีหน้าที่ที่จะส่งเสริมให้เด็กได้มีสิทธิสมบูรณ์ที่เด็กมีมาแต่กำเนิด นั่นคือ “การศึกษา” เพื่อวันหนึ่งข้างหน้าเด็กจะได้มีบทบาทอันถูกต้อง และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมมนุษย์ให้ดีขึ้น

ข้าพเจ้าในฐานะที่อาศัย และมีภูมิลำเนาอยู่ที่เมืองไทยมาเป็นเวลาถึง ๒๒ ปี ข้าพเจ้ามีความรู้สึกว่ ข้าพเจ้าเองก็เป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทย โดยเหตุนี้ข้าพเจ้าถือเป็นเรื่องธรรมดาที่ว่า ข้าพเจ้าไม่เพียงแต่รับเอาสิทธิพิเศษ ของกฎหมายต่างๆ ที่จัดขึ้นเพื่อความสะดวกแก่ชาวต่างชาติที่มาทำธุรกิจที่นั่นเท่านั้น แต่ข้าพเจ้าได้แบ่งความรับผิดชอบของข้าพเจ้าที่มีต่อการพัฒนาของประเทศนี้ด้วย

ความสนใจของข้าพเจ้าและเพื่อนๆ เกี่ยวกับการศึกษาของเด็กไทยตามชายแดน ได้เริ่มถูกปลุกขึ้น จากการที่ได้สนทนากับนายตำรวจชายแดนคนหนึ่งซึ่งมาเยี่ยมชมบริษัทของข้าพเจ้า และได้ชักชวนให้ข้าพเจ้าได้เข้าร่วมกับโครงการหนึ่ง จากการให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีของนายตำรวจผู้นี้ทำให้ข้าพเจ้าประทับใจมาก ต่อมาเราจึงได้เริ่มทำงานร่วมกันบ่อยขึ้น จนบังเกิดเป็นการสร้างโรงเรียน ตชด. ที่จังหวัดสกลนคร ซึ่งได้ชื่อว่า “โรงเรียนคอนราตเฮงเคิล”

โดยได้รับการสนับสนุนทางการเงินจาก ดร.เฮงเคล แห่งประเทศเยอรมัน ทำให้โครงการนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ความมุ่งหมายที่เราได้วางไว้ ได้สำเร็จลุล่วงน่าประทับใจอย่างยิ่งในด้านต่างๆ ดังนี้

๑. โรงเรียนที่สร้างขึ้นได้เป็นที่ยอมรับของชาวบ้านอย่างท่วมท้น
๒. โรงเรียนที่สร้างขึ้นได้กลายเป็นความภูมิใจอันใหม่ และขณะเดียวกันก็เป็นสัญลักษณ์ของหมู่บ้าน
๓. ชาวบ้านไม่ต้องพึ่งพาอาศัยความช่วยเหลือจากภายนอก แต่กลับได้พัฒนาโครงการบางโครงการขึ้นเองโดยอาศัยความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง
๔. การดูแลโครงการเป็นไปอย่างเรียบร้อยจนเป็นตัวอย่างและได้รับรางวัลยกย่อง

ในลักษณะเดียวกันนี้ โครงการก่อสร้างโรงเรียนก็ได้เกิดขึ้นอีกหลายโครงการ โดยใช้นามของผู้สนับสนุนโครงการเป็นชื่อโรงเรียน ทุกโครงการที่ตามมาประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี โดยอาศัยความร่วมมือและความช่วยเหลืออย่างไม่ย่อท้อของกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๑๓ จังหวัดกาญจนบุรี และโรงเรียนเทคนิคกาญจนบุรี รวมทั้งพนักงานบริษัทเฮงเคลไทย จำกัด

ตามความคิดเห็นของข้าพเจ้า การที่จะใช้ประโยชน์ของโรงเรียน ดชด. ที่สร้างเสร็จนี้ให้คุ้มค่าที่สุด ควรจะต้องมีการศึกษาโดยถี่ถ้วน ถึงการที่จะดัดแปลงโรงเรียนเหล่านี้ให้เป็นโรงเรียนอาชีพซึ่งเปิดสอนในตอนเย็น หรือวันสุดสัปดาห์ ส่วนวิชาที่จะเปิดสอนนั้นก็ควรจะเป็นวิชาที่เหมาะสมกับความต้องการและความเป็นไปได้ของพื้นที่ และโครงสร้างของชุมชนแถบนั้น

เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าตามเขตชายแดนอันยาวไกลของประเทศไทยยังไม่มีโรงเรียนเพียงพอ โรงเรียนที่ได้สร้างขึ้นมีจำนวนน้อย โดยมีผู้สนับสนุนเพียงไม่กี่คน ไม่สามารถจะตอบสนองในด้านการศึกษาของประชากรในแถบกันดารได้เพียงพอ การกระจายการพัฒนาที่สมดุลของชาติ ทั้งใน

ด้านการศึกษา การเศรษฐกิจ และการคมนาคม จะช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นักลงทุนต่างชาติที่เข้ามาลงทุนทางด้านธุรกิจในประเทศไทย ควรจะได้ตระหนักถึงความรับผิดชอบที่ท่านพึงมีต่อประเทศที่ท่านกำลังลงทุนอยู่ โรงเรียนคอนราตเฮงเคิล และโรงเรียนเฮงเคิลไทยเป็นผลของความรับผิดชอบ ที่นักลงทุนต่างๆ ควรถือเป็นตัวอย่าง

ข้อคิดที่ข้าพเจ้าอยากฝากไว้ให้นักลงทุนทั้งหลายได้พิจารณาคือ “ถ้าท่านหวังการเก็บเกี่ยวระยะยาวจากผืนแผ่นดินใด ท่านก็ควรที่จะหว่านเมล็ดใหม่ลงบนผืนดินนั้นก่อน”

ส่วนข้อคิดที่ข้าพเจ้าอยากฝากไปถึงนักธุรกิจไทย ทั้งธุรกิจขนาดเล็ก และธุรกิจขนาดใหญ่ ข้าพเจ้าเห็นว่าบริษัทมากมายในประเทศไทยมีฐานะทางเศรษฐกิจดี ดังนั้นท่านควรจัดสรรผลกำไรบางส่วนมาใช้ในการพัฒนาสังคมของท่าน โดยจัดทำโครงการร่วมกับตำรวจตระเวนชายแดน ทั้งนี้เพื่อเพิ่มเสถียรภาพ และความมั่นคง เพื่อที่จะได้เป็นรากฐานที่เหนียวแน่นของประเทศไทย ในแถบภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในอันที่จะนำประเทศไทยไปสู่ตำแหน่งทางเศรษฐกิจที่สำคัญในภูมิภาคนี้ และการที่จะบรรลุไปถึงจุดนั้นการศึกษาของชาติในทุกท้องถิ่นควรจะได้มีการจัดให้มีขึ้นทั่วถึง คนทั้งชาติรวมทั้งผู้ที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นทุรกันดารซึ่งอยู่ห่างไกลออกไป ควรได้รับความช่วยเหลือในด้านความต้องการขั้นพื้นฐาน รวมถึงสิทธิของเด็กที่จะต้องได้รับการศึกษาโดยทั่วหน้ากัน

ข้าพเจ้าขอฝากข้อคิดแก่ท่านเจ้าหน้าที่ของคณะรัฐบาลผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องการศึกษาของชาติ ขอได้โปรดพิจารณาถึงปัญหาเหล่านี้ อย่างจริงจัง และหาวิธีช่วยเหลือเด็กๆ ชาวชนบทในแหล่งทุรกันดารโดยเร็ว เพื่ออนาคตของประเทศไทยของเรา

การออกค่ายอาสาพัฒนา โรงเรียน ตชด.

ด.ต.นิพนธ์ หนูสังข์

ผู้บังคับหมู่ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๓

ตั้ง แต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๔ เป็นต้นมา ข้าพเจ้าได้มีโอกาสได้คลุกคลีอยู่กับโรงเรียน ตชด. ในพื้นที่รับผิดชอบของหน่วย ซึ่งอยู่ในถิ่นทุรกันดาร ลักษณะอาคารเรียนชั่วคราวเหมือนเล้าไก่ ที่ชาวบ้านช่วยกันสร้างขึ้นเพื่อกันแดดกันฝนเท่านั้น และยังมีภัยคุกคามจากผู้ก่อการร้าย

ระหว่างที่ข้าพเจ้าปฏิบัติหน้าที่อยู่ที่แผนก ๕ ได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาให้ไปดูแล นักศึกษาอาสาพัฒนาจากสถาบันต่างๆ ซึ่งเข้าไปพัฒนาโรงเรียน ตชด. ทำให้ข้าพเจ้ามองเห็นหนทางในการพัฒนาอาคารเรียน โรงเรียน ตชด. แต่ต้องใช้ความอดทน และมุ่งมั่นที่จะทำงานด้านนี้ ต้องใช้ความสนิทสนมส่วนตัวและต้องมีทุนสำรอง เพราะเมื่อเริ่มดำเนินงานจะต้องประสานติดต่อกับ นักศึกษาตลอดไป จนกว่าจะเสร็จโครงการ เมื่อได้ออกโครงการที่ ๑,๒,๓ และเรื่อยๆ ไป เริ่มเป็นที่รู้จักในกลุ่มนักศึกษาจากสถาบันต่างๆ เช่น กลุ่มอาสาพัฒนาของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคใต้ นักศึกษาแผนกวิชาช่างก่อสร้างสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาลัยครูสงขลา วิทยาลัยเทคนิคสงขลา ชมรมอาสาพัฒนา มศว.สงขลา กลุ่มนักศึกษามุสลิม ชมรมอาสาพัฒนาวิทยาลัยช่างกลปทุมวัน วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี ถ้าคิดเป็นจำนวนเงินแล้ว จะมีมูลค่ามหาศาล

ประสบการณ์ที่ข้าพเจ้าได้รับ คือ การรู้จักคุ้นเคยสนิทสนม เกิดความไว้วางใจ และเอื้ออำนวยประโยชน์แก่กันและกันเหมือนกับญาติพี่น้อง ก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ ในการปฏิบัติงานร่วมกันครั้งแล้วครั้งเล่า จากการทำข้าพเจ้าได้ร่วมกิจกรรมทำงานกับนักศึกษาเหล่านั้น ได้เห็นคนรุ่นใหม่ไฟแรง พวกเขามีแต่ให้ และจากไปอย่างไม่มีสัญญาผูกมัดใดๆ นอกจากความดีมีน้ำใจ และเสียสละที่มอบให้กับเด็กๆ ในถิ่นทุรกันดาร ได้มีอาคารเรียนถาวรในโรงเรียน ตชด. สิ่งเหล่านี้เป็นความสุขใจ ประทับใจข้าพเจ้าตลอดมา และขออุทิศแรงกายแรงใจให้กับงานนี้ตลอดไป

แนวคิดในการบริหาร งานโรงเรียน

ดร.ชัยชนะ โพธิวาระ
สถาบันราชภัฏสวนดุสิต

ปัญหาเรื่องงบประมาณเป็นปัญหาสำคัญข้อหนึ่ง ที่ส่งผลกระทบต่อปัจจัยอื่นๆ ในการพัฒนาการศึกษา โดยเฉพาะที่ประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายกำลังประสบอยู่ การจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาลไม่เพียงพอกับความต้องการ ทำให้การพัฒนาในด้านต่างๆ หยุดชะงักหรือไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

มีบางประเทศที่แก้ปัญหาดังกล่าวโดยให้ทางโรงเรียนหรือสถาบันศึกษาหารายได้เลี้ยงตัวเอง และเป็นสวัสดิการด้านต่างๆ ของครูให้มีชีวิตอยู่ได้อย่างสุขสบายในระดับหนึ่ง ซึ่งนับว่าเป็นทางออกที่พอจะแก้ปัญหาได้บ้าง

ข้าพเจ้าได้มีโอกาสไปเยี่ยมชมโรงเรียนประถมศึกษาหลงหวังเมี่ยว เมืองเฉิงตู มณฑลเสฉวน สาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดกลาง มีครู ๕๖ คน นักเรียน ๘๐๐ คน สอนในระดับประถมศึกษา รับนักเรียนตั้งแต่อายุ ๖-๑๕ ปี ในอดีตนั้นทางโรงเรียนมีปัญหาในเรื่องขาดแคลนงบประมาณมาพัฒนาโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง ต้องขอรับบริจาคจากองค์กรต่างๆ ในท้องถิ่นอยู่เสมอ เมื่อไม่อาจรอนงบประมาณจากทางการได้ ทางโรงเรียนจึงต้องดิ้นรนหาด้วยตัวเอง โดยการตั้งโรงพิมพ์เล็กๆ ขึ้นมา แล้วบริการชุมชนในเชิงกึ่งธุรกิจ คือ รับพิมพ์ใบปลิว นามบัตร การ์ด และเอกสารเล็กๆ น้อยๆ ในราคาที่ถูกกว่าท้องตลาด เพื่อนำกำไรมาใช้จ่ายในการพัฒนาโรงเรียน

ผู้บริหารได้สร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนจนพ่อแม่ผู้ปกครองทั้งหลายเข้าใจว่า เงินกำไรที่ได้มานี้ถูกนำไปใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของลูกหลานพวกเขาเหล่านั้นเอง ทำให้ทุกคนเต็มใจมาอุดหนุนด้วยความยินดีนอกจากนี้หน่วยงานราชการในท้องถิ่นก็ให้การสนับสนุนโดยนำแบบฟอร์ม

คำร้อง รายงาน ฯลฯ มาให้โรงเรียนเป็นผู้พิมพ์ตลอดเวลาทำให้โรงเรียนมีรายได้พอที่จะนำมาพัฒนาด้านต่างๆ ได้

ปัจจุบันโรงเรียนหลวงหวังเมียวเป็นตัวอย่างอันดีในการพัฒนาการศึกษา โดยอาศัยความสามารถของตนเอง ทำให้โรงเรียนอื่นๆ ที่เคยรอดแต่งบประมาณจากรัฐเพียงอย่างเดียวต้องหันมาพึ่งตนเองบ้าง

เมื่อมีความพร้อมทางงบประมาณการบริหารงานด้านต่างๆ ก็ดูจะง่ายเข้า โดยเฉพาะทางด้านวิชาการนั้นโรงเรียนหลวงหวังเมียวได้ชื่อว่ามีชื่อเสียงไม่น้อย การศึกษาที่นี้เน้นหนักในหลักห้าประการเรียงตามลำดับความสำคัญดังนี้ คือ คุณธรรม ความรู้สติปัญญา กีฬา จริยธรรม และความขยันหมั่นเพียร

จะเห็นว่าทางโรงเรียนเน้นเรื่องคุณธรรมมากกว่าความรู้สติปัญญาเสียอีก ทั้งนี้ก็เพื่อจะสร้างสังคมให้น่าอยู่ เพราะถือว่าคนเราถ้ามีคุณธรรมที่ดีแล้ว ก็สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ ผิดกับคนมีสติปัญญา ถ้าขาดคุณธรรมก็จะนำความรู้ความสามารถที่มีอยู่ไปใช้ในทางที่ผิด หรือเอารัดเอาเปรียบสร้างความเดือดร้อนให้กับผู้อื่นได้

การไปชมโรงเรียนแห่งนี้ทำให้พบแนวคิดอยู่สองประการที่น่าจะนำมาพิจารณาหาทางดัดแปลง เพื่อใช้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในบ้านเราบ้าง

ข้อแรก คือ การพึ่งตนเอง

ต้องยอมรับว่างบประมาณด้านการศึกษาของเมืองไทยไม่ว่าระดับใดมักได้รับน้อยกว่าความจำเป็นในการดำเนินการเสมอ เนื่องจากเรายังมิใช่ประเทศร่ำรวยพอที่จะจัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยงานต่างๆ ได้อย่างเพียงพอ จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารในหน่วยงานหรือสถาบันนั้นๆ

ต้องหาทางออกให้ได้มิใช่นั่งรอหรือท้อแท้ แต่รายได้ดังกล่าวนั้นจะต้องไม่ผิดกฎหมายหรือขัดต่อระเบียบต่างๆ

โรงเรียนหลงหวังเมียวเป็นตัวอย่างหนึ่งซึ่งผู้บริหารไม่ได้หยุดนิ่ง แต่พยายามคิดอยู่ตลอดเวลาว่าจะแก้ปัญหาอย่างไรและเขาก็ทำได้สำเร็จ หากเราคิดบ้างก็เชื่อว่าน่าจะหาทางออกจนประสบผลสำเร็จได้เช่นเดียวกัน

ข้อสอง คือ การเรียนการสอนที่เน้นคุณธรรมมาเป็นอันดับแรก

ข้อนี้เป็นเรื่องสำคัญมากเนื่องจากสังคมปัจจุบันมีการแข่งขันสูง หากผู้คนในสังคมขาดคุณธรรมเสียแล้วทุกอย่างก็จะสับสนวุ่นวายไปหมด มีความเห็นแก่ตัวสูง เอารอดเอาเปรียบกันตลอดเวลา และไม่ละอายต่อการทำผิด แบบนี้สังคมและประเทศชาติจะอยู่ได้อย่างไร

ข้าพเจ้าคิดว่าผู้ที่มีส่วนจัดการศึกษาในบ้านเราน่าจะนึกถึงเรื่องนี้ให้มากๆ และบทความนี้คงให้แนวเปรียบเทียบระหว่างการศึกษาในประเทศเพื่อนบ้านกับประเทศของเราว่าเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร เพื่อนำไปพิจารณาสู่แนวทางพัฒนาที่สัมฤทธิ์ผล

อย่างไรก็ตาม ข้าพเจ้ารู้สึกมั่นใจอยู่อย่างหนึ่งที่ทราบว่าเป็นโรงเรียน ดชด. ที่ได้ดำเนินการงาน การให้ความช่วยเหลือทางการศึกษาแก่เด็กในถิ่นทุรกันดารมาเป็นเวลาถึงสี่สิบปี ใน พ.ศ. ๒๕๓๙ นี้ได้ปลูกฝังเรื่องดังกล่าวนี้ตลอดมา โดยเฉพาะความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์นั้นได้มุ่งเน้นเป็นพิเศษเลยทีเดียว และโรงเรียน ดชด. ก็โชคดีอยู่อย่างหนึ่งที่มีโอกาสเป็นผู้ให้การศึกษามือถึงต้นจริง ๆ แก่เยาวชนในเขตชนบท จึงสามารถปลูกฝังสิ่งที่ตั้งมาได้ก่อนใครจึงถือว่าเป็นผู้ให้พื้นฐานทางการศึกษาแก่คนของชาติอย่างแท้จริง

กว่าจะถึงวันนี้

เอนก สิทธิประศาสน์

อดีตปลัดกระทรวงมหาดไทย

ประเทศไทยมีแนวชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน มีความยาวมากกว่า ๕,๐๐๐ กิโลเมตร ครอบคลุมอาณาเขตถึง ๓๐ จังหวัด พื้นภูมิประเทศบริเวณชายแดนทุรกันดารขาดเส้นทางคมนาคมเข้าถึงได้ยาก บริเวณดังกล่าวเป็นที่อยู่อาศัยของชุมชนหลายเผ่าพันธุ์ ไม่มีเจ้าหน้าที่ของรัฐหน่วยใดเข้าไปดูแลอย่างต่อเนื่องมาก่อน นานวันเข้าประชากรบริเวณดังกล่าวเพิ่มมากขึ้น ทั้งโดยการโยกย้ายอพยพ หนีภัยคุกคามจากภายนอกเข้ามาตั้งถิ่นฐานใหม่ สมบัติของกลุ่มชนเหล่านี้คือ ความยากไร้ โรคภัยไข้เจ็บ ปัญหาสุขภาพอนามัย ประชาชนตามแนวชายแดนเหล่านี้ ไม่รู้หนังสือ ไม่สามารถ อ่าน เขียน ให้เข้าใจภาษาไทยได้ นี่คือปัญหาล่อแหลมต่อความมั่นคงของชาติ หน่วยงานที่ทำหน้าที่พิทักษ์แนวชายแดน และได้พบสัมพันธ์กับชุมชนดังกล่าวนี้คือ กองกำลังตำรวจตระเวนชายแดน สิ่งที่สะดุดใจ หมู่ลาดตระเวนที่ได้พบวันแล้ว วันเล่า ก็คือ เด็กๆ ตามหมู่บ้านที่อยู่ในวัยเรียนเป็นจำนวนมากยังไม่ได้เรียนหนังสือ ระบบการศึกษาเข้าไปไม่ถึง ขนบธรรมเนียมและภาษาไม่สามารถสื่อสารกันได้ ความสำคัญของหมู่ลาดตระเวนนี้คือ ปัญหา หากปล่อยทิ้งไว้จะไม่เป็นผลดีต่อประเทศชาติ น่าจะหาทางให้เด็กๆ หมู่บ้านชายแดนได้รู้ภาษาไทยจะได้ติดต่อทำความเข้าใจกันได้สะดวก จะเป็นหนทางพัฒนาความเป็นอยู่ ตลอดจนก่อให้เกิดความมั่นคงในการปกครองอีกด้วย มือที่ถือปืนจึงเปลี่ยนมาจับขอลูก สลัดคราบของนักต่อสู้เพื่อป้องกันอธิปไตย มาเป็นนักต่อสู้เพื่อความยากจนและไม่ไว้วางใจกัน โดยใช้ระบบการศึกษาเป็นสื่อ เขาได้ร่วมกันสร้างเพิงเรียนที่มีแต่หลังคา โต๊ะเรียนม้านั่ง ทำขึ้นเองอย่างง่ายๆ โรงเรียนเขาและประชาชนที่ไกลคมนาคมได้ถือกำเนิดขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ ๗ มกราคม พ.ศ. ๒๔๙๙ มีชื่อว่า โรงเรียน ตชด. บำรุงที่ ๑ ที่หมู่บ้านดอนมหาวัน อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

โรงเรียน ตชด. โรงเรียนแรกในตำบลสงขลาที่นำโดยครูโรงเรียนตชด. อยู่ในหมู่บ้านนี้ และได้รับอนุมัติให้จัด
เป็นโรงเรียนขนาดเล็กและประจำตำบลในสมัยนั้น (เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๓๓) มีครู
ฝึกและ ควบคุมดูแลกิจการโรงเรียนตชด. ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๓ ได้มีงบประมาณ ๒๕๐๐-๓๐๐๐ บาท
(สองแสนบาทถ้วน) ให้สร้างอาคารเรียนแล้วให้ครูสละวิชา ควบคุมโรงเรียนในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระ
ศรีนครินทร์บรมราชชนนี ปรากฏสร้างแล้วเสร็จเมื่อ วันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๓๓

นับแต่วันนั้น โรงเรียน ตชด. ได้เกิดขึ้นจากหมู่บ้านหนึ่ง ไปสู่อีกหมู่บ้านหนึ่ง กระจายไปทั่วทุกภาคของประเทศ โดยมีหลักการที่จะดำเนินการเฉพาะพื้นที่ที่หน่วยงานรับผิดชอบ ด้านการศึกษาพื้นฐาน ไม่สามารถเข้าไปดำเนินการจัดตั้งโรงเรียนได้ รวมทั้งชาวบ้านจะต้องมีส่วนร่วมในการออกแรงสร้างด้วย ไม่เพียงแต่จะสอนให้รู้หนังสือ เด็กๆได้รับการสอนเรื่องดูแลสุขภาพอนามัย การปฐมพยาบาลเบื้องต้น อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการจัดการศึกษามีไขว่หน้าทีโดยตรงของตำรวจตระเวนชายแดน ในระยะเริ่มแรก จึงไม่มีงบประมาณสนับสนุน โรงเรียนส่วนมากมุงแฝก และหลายสิบแห่งอยู่ในพื้นที่ทุรกันดาร ต้องใช้เวลาเดินเป็นวันๆ จึงจะติดต่อกันได้ บางแห่งมีสถานการณ์ก่อการร้ายจากฝ่ายต่างๆ ถึงกับบุกเผาโรงเรียน ครูพลเรือนไม่อาจทำงานได้โดยปลอดภัย ครูตชด.จึงเหมาะสมที่สุด นอกจากจะสอนหนังสือ แล้วยังให้ความคุ้มครองหมู่บ้านอีกด้วย ซึ่งเป็นผลดีต่อการปกครองเป็นอย่างมาก

โรงเรียน ตชด. จึงเกิดขึ้นโรงเรียนแล้วโรงเรียนเล่า ครูก็คือเจ้าหน้าที่ตำรวจที่พอจะมีพื้นฐานพอสอนหนังสือได้นั่นเอง อาสาเป็นครูสอน

การต่อสู้กับผู้ก่อการร้ายเอาชนะไม่ยาก แต่ความยากจนถาวรของประชาชน เป็นปัญหาใหญ่ จวบจนย่างเข้าปีที่ ๑๕ มีโรงเรียนในความรับผิดชอบน้อยร้อย จำนวนนักเรียนนับพัน

การต่อสู้อย่างโดดเดี่ยวเช่นนี้ ไม่ใช่การกระทำที่ฉลาดและจะต้องใช้เวลาอีกยาวนาน กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน จึงจัดให้มีการรณรงค์แสวงหาความร่วมมือขึ้น หน่วยราชการ องค์กรเอกชน สถาบันการศึกษาต่างๆ ได้ตระหนักถึงคุณประโยชน์และความเสียสละของตำรวจตระเวนชายแดน

...พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้ทรงเล็งเห็นกิจกรรมความเสียสละของเหล่าตำรวจตระเวนชายแดนมาโดยตลอด...

พ.ศ. ๒๕๑๔ โรงเรียนศึกษานารี ได้จัดโครงการ โรงเรียนพี่ช่วยโรงเรียนน้องขึ้น มีการบริจาคเสื้อผ้า อุปกรณ์การเรียน หนังสือ สมุด ยารักษาโรค วัสดุอุปกรณ์นักเรียนโรงเรียน ตชด. เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์, เป็นโรงเรียนแรก นับแต่นั้นมาโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร และหัวเมืองหลายต่อหลายแห่ง ก็เริ่มเข้าช่วยเหลือด้วยวัตถุประสงค์เดียวกัน นักศึกษาโครงการค่ายอาสาสมัคร จากสถาบันต่างๆ เช่น ช่างก่อสร้าง บัณฑิตอาสาพัฒนาชนบทหลายวิทยาลัยฯ ต่างเสียสละออกไปช่วยก่อสร้างอาคารถาวร ซ่อมแซมโต๊ะเรียนม้านั่ง มีอาคารเรียนถาวรที่คุ้มแดดคุ้มฝน มีอาคารอเนกประสงค์ สนามเด็กเล่น เด็กๆ เริ่มรู้จักเล่นฟุตบอล มีหนังสือนิทานสนุกๆ อ่าน และมีห้องสมุด พนักงานบริษัทเอกชน ช่วยกันจัดโครงการลุงของขวัญ อุปกรณ์การเรียนการสอน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้ทรงเล็งเห็นกิจกรรมความเสียสละของเหล่าตำรวจตระเวนชายแดนมาโดยตลอด พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์และเงินที่มีผู้ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย โดยเสด็จพระราชกุศลสร้างโรงเรียน ซึ่งมีอาคารถาวรขึ้นหลายสิบแห่ง ทรงรับโรงเรียนชาวเขา และประชนไกลคมนาคมไว้ในพระราชอุปถัมภ์ และได้ทรงพระกรุณาเสด็จพระราชดำเนินทรงทำพิธีเปิดด้วยพระองค์เอง

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๓ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงดำริให้จัดโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน และส่งเสริมคุณภาพการศึกษาขึ้นเป็นครั้งแรกที่โรงเรียน ตชด. จังหวัดกาญจนบุรีและประจวบคีรีขันธ์โดยกรมส่งเสริมการเกษตรเข้าไปพัฒนาความรู้ด้านการเกษตร การโภชนาการ การถนอมอาหาร กรมการฝึกหัดครูก็เข้าไปช่วยพัฒนาคุณภาพการสอน การทำสื่อการสอน และพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เอื้อประโยชน์การเรียนการสอน นอกจากนั้นได้พระราชทานทุนการศึกษาให้แก่นักเรียนโรงเรียน ตชด. ที่เรียนดี ให้ได้ศึกษาเล่าเรียนถึงขั้นสูงสุด ไม่เพียงแต่จบประถมศึกษาปีที่ ๖ เท่านั้น เรียนได้ถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มัธยมศึกษาปีที่ ๖ อาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา

เวลาผ่านไป ๔๐ ปีเศษ โรงเรียน ตชด. ได้ขยายไปทั่วทุกภาคของประเทศ เมื่อได้สอนหนังสือให้กับเด็กๆ ซึ่งเป็นหัวใจของหมู่บ้าน ก่อให้เกิดความเข้าใจ ความไว้วางใจจากชาวบ้าน บทบาทของตำรวจตระเวนชายแดนได้ก้าวไปถึงขั้นการสอนเพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคม เช่น สอนให้เลิกการปลูกฝิ่น ตัดไม้ทำลายป่า เลิกละการทำไร่เลื่อนลอย สนับสนุนให้หน่วยงานอื่นๆ เข้าไปช่วยพัฒนาอาชีพ เช่น ปลูกพืช ผักผลไม้ ดอกไม้เมืองหนาว เพื่อให้ชาวเขาพำนักอยู่กับถิ่น ไม่ต้องอพยพไปทำไร่เลื่อนลอย เช่น ในอดีต รวมทั้งการวางแผนครอบครัวด้วย ในปัจจุบันนี้ เด็กๆ ของโรงเรียนตชด. มีการทำเกษตรกรรมเพื่อให้มีอาหารกลางวันรับประทาน เด็กอยากมาโรงเรียน ร่างกายแข็งแรง หน้าตาแจ่มใส

เป็นผลมาจากครูตชด. ที่เสียสละนั้บร้อยนั้บพันคน ต้องพากเพียร พัฒนาตนเอง ใฝ่หาความรู้เพื่อให้สามารถเรียนรู้กระบวนการสอน ตามหลักวิชาการศึกษา นอกเหนือหน้าที่ตามปกติของตน มีครูตชด. หลายต่อหลายท่านได้รับการคัดเลือกให้เป็นครูดีเด่น แม้แต่องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือที่เรียกว่า UNESCO ก็ได้เห็นความสำคัญ ได้มอบเหรียญรางวัล และใบประกาศเกียรติคุณ ที่สำนักงานใหญ่องค์การ UNESCO ที่กรุงปารีส นอกจากนี้ ผลงานของโรงเรียน ตชด. เป็นที่ยอมรับและได้รับมอบรางวัลด้านการรู้หนังสือ ผลงานที่ได้ทำมายาวนาน ทุ่มเททั้งกำลังกายและกำลังความคิด ด้วยสามัคคีและความมีระเบียบวินัยของกองกำลังตำรวจตระเวนชายแดน บัดนี้ ปรากฏผลเป็นประจักษ์พยานชัดเจน ก่อให้เกิดกำลังใจที่จะร่วมกันสร้างสรรค์สังคมส่วนอื่นต่อไป

ชัยชนะของ ตชด. ในการต่อสู้ กับความไม่รู้หนังสือ

"ตำรวจตระเวนชายแดน ต่างเป็นที่รู้จักกันดีในบทบาทของผู้ปกป้องอธิปไตยของชาติ ณ แนวชายแดน แต่ในอีกบทบาทหนึ่งซึ่งไม่ค่อยเป็นที่รู้จักกันนัก ก็คือ...ขณะที่มือข้างหนึ่งถือปืน มืออีกข้างหนึ่งของตำรวจชายแดนจะถือแท่งชอล์ก อันเป็นอาวุธสำหรับต่อกรกับความไม่รู้หนังสือ และในวันนี้...วันแห่งการรู้หนังสือสากลเป็นวันที่ ตชด. ได้รับรางวัลพิเศษจากองค์การ UNESCO สำหรับผลงานชิ้นนี้"

กว่า ๓๐ ปี ตชด. ได้ปฏิบัติหน้าที่ทั้งในฐานะของผู้ปกป้องรักษาแนวชายแดน และในฐานะของผู้จัดตั้งโรงเรียน (กว่า ๖๐๐ โรงเรียน) เพื่อให้การศึกษาเบื้องต้นแก่เด็ก ๆ นับพัน ๆ คน ควบคู่กันไปอย่างต่อเนื่องตลอดมา

ตลอดเวลาสิบ ๆ ปี จากการดำเนินการอย่างเรียบง่าย ของพวกเขา ก็เป็นที่ประจักษ์ในที่สุด โดยผลก่านัลที่มอบให้แก่ ผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน พล.ต.ท.วิภาส วิบุลากร ในวันนี้

ซึ่งก็คือรางวัลเกียรติยศด้านการรู้หนังสือขององค์การ UNESCO อันเป็นรางวัลที่จัดให้มีการมอบเป็นประจำทุกปี ในวันแห่งการรู้หนังสือสากล

รางวัลด้านการรู้หนังสือขององค์การ UNESCO นี้ เริ่มมาตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๐๓ เป็นรางวัลที่มอบให้กับผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริมการอ่านและเขียน สำหรับประเทศไทย กรมการศึกษานอกโรงเรียนเคยได้รับรางวัลนี้มาเมื่อ ๒ ปีก่อน

“เราทำงานกันมานานนับปี โดยมีความหวังอยู่ว่าความพยายามของเราคงจะเป็นที่ประจักษ์ในผลงานสักวันหนึ่ง และในที่สุดก็เป็นความจริงขึ้นมา นี่นับเป็นครั้งแรกที่การตรากตรำทำงานของเราเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ซึ่งแน่นอนพวกเราทุกคนต่างก็ดีใจและตื่นเต้น” ผู้บัญชาการวิภาสให้สัมภาษณ์ก่อนที่ท่านจะบินไปปารีสเพื่อรับรางวัล

ตชด.รับผิดชอบในการเฝ้าตรวจแนวชายแดน ซึ่งมีความยาวกว่า ๕,๐๐๐ กิโลเมตร ใน ๓๐ จังหวัด และในภูมิภาคทุรกันดารซึ่งเข้าถึงได้ยาก แรกทีเดียวพวกเขาพบว่า ประชาชนในพื้นที่เหล่านี้ล้วนประสบกับปัญหาความยากจน และปัญหาด้านสุขภาพอนามัย เจ้าหน้าที่ ตชด. จึงเห็นว่าเป็นหน้าที่ของพวกเขาที่จะต้องช่วยเหลือ พวกเขาแจกจ่ายเสื้อผ้าและยาเพื่อรักษาผู้เจ็บป่วย

แต่ก็ทำได้ไม่นาน เมื่อพวกเขาพบว่ามีปัญหาอุปสรรคที่ทำทลายยิ่งกว่ารออยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุปสรรคที่สำคัญที่สุดก็คือประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่เหล่านั้นไม่สามารถจะอ่านและเขียนภาษาไทยได้ และในบางพื้นที่ที่อยู่ห่างไกลและทุรกันดารเกินกว่าระบบการศึกษาตามปกติจะเข้าไปดำเนินการได้ ในขณะที่อีกส่วนหนึ่งกลับมีวัฒนธรรมและภาษาที่แตกต่างออกไป อันทำให้ประชาชนเหล่านั้นถูกกีดกันออกจากขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมไทยโดยปริยาย

เมื่อได้พิจารณาแล้วว่านี่คือปัญหาล่อแหลมต่อความมั่นคงของชาติตำรวจตระเวนชายแดนก็ตัดสินใจที่จะอุดช่องว่างเหล่านี้ ไม่มีเวลาจะต้องรื้ออีกต่อไป ไม่ต้องคำนึงถึงงบประมาณว่าจะมีเพียงพอหรือไม่ พวกเขาตกลงใจและริเริ่มดำเนินการโดยอาศัยทรัพยากรเท่าที่มีอยู่ทันที

โรงเรียนถูกสร้างขึ้นมาในรูปของเพิงอันอ่อนแอเพียงเพื่อกันแดดกันฝนให้กับครูและนักเรียนนักเรียนในยุคแรกๆ ไปโรงเรียนในสภาพเสื้อผ้าขาดๆ ปอนๆ และไม่มีรองเท้า

ตชด. ได้ร้องขอภาคเอกชนและองค์การอื่นของรัฐ ให้ช่วยสนับสนุนหนังสือ สมุด อุปกรณ์การสอน และเครื่องแบบนักเรียน ต่อมาเมื่อได้รับความช่วยเหลือดังกล่าว อาคารเรียนถาวรก็ได้รับการก่อสร้างเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ

โรงเรียน ตชด. ที่จัดตั้งขึ้นนั้นมีทุกขนาด ตั้งแต่ขนาดเล็กมีนักเรียน ๓๐ คน ไปจนถึงขนาดใหญ่มีนักเรียน ๘๐๐ คน ในแต่ละปีจะมีเด็กประมาณ ๑,๖๐๐ คน สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเหล่านี้

และเมื่อถึงระยะหนึ่งที่โรงเรียนสามารถดำเนินการไปด้วยความราบรื่น ก็จะถูกมอบโอนไปอยู่ในความดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ

ผู้บัญชาการวิภาสกล่าวตอนหนึ่งว่า “เราประสานโดยใกล้ชิดกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ มาตั้งแต่เริ่มต้น เราจะไม่จัดตั้งโรงเรียน ตชด. ในพื้นที่ที่ สปช. มีแผนจะจัดตั้ง หากเราจะตอบสนองคำเรียกร้องจากประชาชนในหมู่บ้านซึ่งต้องการให้เราตั้งโรงเรียนแทน”

คณะครู ตชด.จะมีจำนวน ๘-๑๒ คน โดยประมาณทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนนักเรียนในแต่ละโรงเรียน แม้ว่าจะเป็นจำนวนน้อยนิด แต่คณะครูเหล่านี้ก็สามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

“ทุกคนได้รับการฝึกฝนในเรื่องเทคนิคการสอนและการรักษาอนามัยพื้นฐาน” ผู้บัญชาการวิภาสกล่าว

ดังนั้น โรงเรียน ตชด.จึงทำหน้าที่เสมือนศูนย์บริการชุมชน เป็นทั้งสถานีดำรวจเพื่อรักษาความสงบ เป็นศูนย์อนามัย เป็นศูนย์เทคโนโลยีในการพัฒนาด้านการเกษตร และเป็นศูนย์กระจายข่าวของรัฐ ด้วยลักษณะและวิธีการเช่นนี้ จะก่อให้เกิดความผูกพันเป็นพิเศษขึ้นในจิตใจของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งพวกเขาเหล่านั้นจะกลายมาเป็นแหล่งข่าวอันมีค่ายิ่ง สำหรับข่าวความเคลื่อนไหวตามชายแดน

“การให้บริการต่อพวกเขาเช่นนี้ เท่ากับทำให้เรามีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น” ผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนกล่าว “กำลังพลของเรานั้นเมื่อเปรียบเทียบกับความยาวของแนวชายแดนแล้ว อยู่ในสัดส่วนที่ต่ำกว่ามาก แต่จากความช่วยเหลือของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ทำให้เราสามารถรับมือได้”

ตามความเห็นของผู้บัญชาการวิภาส การต่อสู้กับความไม่รู้หนังสือนี้ เป็นบันไดสำหรับก้าวไปสู่จุดหมายที่ยิ่งใหญ่กว่า นั่นก็คือความมั่นคงภายในชาติ ด้วยการที่ทำให้ประชาชนในพื้นที่ห่างไกลคมนาคมตระหนักว่า พวกเขาคือคนไทย ซึ่งย่อมมีความรับผิดชอบต่อชาติบ้านเมือง

“ด้วยจุดมุ่งหมายที่มีอยู่ในใจแบบนี้เอง ทำให้ตำรวจตระเวนชายแดนเสียสละและอุทิศตนให้กับการทำงานเราไม่เพียงแต่ทำงานเพื่อสังคม แต่เราทำงานเพื่อเพิ่มความแข็งแกร่งให้กับตัวเราเองด้วย” ผู้บัญชาการวิภาสกล่าว

จากการทำงานในถิ่นที่อยู่ห่างไกลจากสิ่งต่างๆ พวกเขาไม่เคยคิดว่าผลงานการกระทำของเขาจะเป็นที่สังเกตเห็น แต่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงประจักษ์ด้วยพระองค์เองถึงการทำงานของตำรวจตระเวนชายแดน และทรงรับงานนี้ไว้ในพระราชูปถัมภ์ ผู้บัญชาการวิภาสกล่าวถึงตอนนี้ว่า “พระมหากษัตริย์คุณส่วนนี้ทำให้พวกเรามีกำลังใจ ท่วมท้นการทำงานให้หนักยิ่งขึ้น”

และในปี พ.ศ.๒๕๒๓ ก็มีสิ่งที่ทำให้พวกเขามีแรงใจทำงานมากขึ้นไปอีก เมื่อสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำริให้จัดทำโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันขึ้นในโรงเรียน เพื่อแก้ปัญหาทุพโภชนาการและปัญหาด้านสุขภาพอนามัยให้กับเด็ก โครงการดังกล่าวได้ผลเป็นที่น่าพอใจยิ่ง

“ปัจจุบันกว่าร้อยละร้อยโรงเรียน สามารถประกอบเลี้ยงให้กับเด็กนักเรียนได้ ๕ มื้อต่อสัปดาห์ โดยอาศัยพืชผักที่พวกเขาเพาะปลูกและเลี้ยงดูเอง และด้วยความร่วมมือจากผู้ปกครองกับนักเรียน ช่วยกันประกอบอาหาร” ผู้บัญชาการวิภาสกล่าว

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ยังทรงพระกรุณาพระราชทานทุนการศึกษาให้เด็กที่ต้องการจะเรียนต่อสูงขึ้น ปัจจุบันมีนักเรียน โรงเรียน ตชด. หลายคนได้รับการศึกษาถึงขั้นมหาวิทยาลัย และมีบางคนได้รับการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรี

ตชด. ได้ขยายบทบาทเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเบื้องต้นตามหลักสูตรออกไปอีก สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาให้จัดทำโครงการฝึกอาชีพขึ้น โดยอาศัยความร่วมมือจาก ตชด. เพื่อให้คนไทยในท้องถิ่นได้มีงานทำ ขณะเดียวกัน ตชด. ก็ได้เปิดหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ เพื่อตอบสนองต่อนโยบายของรัฐบาลในการขจัดความไม่รู้หนังสืออีกส่วนหนึ่ง

“ทั้งสองกรณีอยู่ในระหว่างขั้นทดลอง” ผู้บัญชาการวิภาสกล่าว “เราจำเป็นต้องศึกษาดูว่าอาชีพใดจะเหมาะกับสภาพท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกันเหล่านั้น แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นเราจะเน้นไปที่การให้พึ่งตัวเองเป็นสำคัญ”

อุปสรรคต่างๆ ถูกขจัดไปโดยการตรากตรำทำงานอย่างไม่ย่อท้อเป็นเวลานานปี ประสิทธิภาพได้รับการปรับปรุงพัฒนาเป็นลำดับ แต่ในขณะเดียวกันค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างและดำเนินกิจการโรงเรียนก็สูงขึ้นมาก “สมัยก่อนเราสามารถหาวัสดุก่อสร้างได้มากมาย แต่ปัจจุบันเราต้องซื้อทุกสิ่งทุกอย่าง” ผู้บัญชาการวิภาสปรารภ

“รัฐบาลเริ่มให้การสนับสนุนงบประมาณในปี พ.ศ.๒๕๑๘ ซึ่งก็ไม่เพียงพอต่อความต้องการ แต่จากการที่ได้รับการสนับสนุนจากแหล่งอื่น ตชด. จึงสามารถดำเนินกิจการโรงเรียนไปได้อย่างราบรื่น”

โครงการที่เป็นประโยชน์ในการให้ความช่วยเหลืออย่างยิ่งคือ โครงการโรงเรียนพี่ช่วยโรงเรียนน้อง อันเป็นโครงการที่องค์การ UNESCO ให้การสนับสนุนโครงการนี้จะให้โรงเรียนใหญ่ๆ ในกรุงเทพฯ เป็นเสมือนพี่ที่คอยให้ความช่วยเหลือสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนกับโรงเรียน ตชด. โครงการนี้เริ่มต้นโดยโรงเรียนศึกษานารีตามมาด้วยโรงเรียนสตรีวิทยา และโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ปัจจุบันมีโรงเรียนมัธยมเป็นจำนวนมากที่ให้การสนับสนุนในลักษณะนี้

ครูนั้น เป็นกุญแจดอกสำคัญต่อการดำเนินกิจการ โรงเรียนของ ตชด.

“ครู ตชด. จะถูกคัดเลือกโดยคณะกรรมการเราจะคัดเลือกคนที่มีความตั้งใจจริงและเสียสละ” พ.ต.ท.ดร ปิ่นเฉลียว ผู้รับผิดชอบด้านโครงการศึกษาของ ตชด.กล่าว

“หลักการพัฒนาคนผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาโดยเฉพาะการให้โอกาสการศึกษาแก่เยาวชนผู้ด้อยโอกาส ซึ่งส่วนใหญ่ได้แก่ เด็กนักเรียนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โครงการสนับสนุนให้ทุนแก่เด็กที่พ่อดีมีสติปัญญาได้มีโอกาสศึกษาต่อชั้นที่สูงขึ้นตามความเหมาะสมแก่ความสามารถของเด็ก การจัดโครงการต่างๆ ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนล้วนแล้ว แต่เป็นโครงการที่สะท้อนพระราชดำริด้านการพัฒนานั้น จะต้องพัฒนาคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา และการพัฒนาคนจะต้องพัฒนาโดยให้การศึกษา แต่การจะให้เด็กมีการศึกษาได้อย่างเต็มสติปัญญา นั้น เด็กจะต้องมีร่างกายพลานามัยที่แข็งแรง คนที่ไม่แข็งแรงอนามัยไม่ดีย่อมพัฒนาได้ยาก...”

จากหนังสือ

สมเด็จพระเทพรัตนฯ กับการศึกษาของผู้ด้อยโอกาส

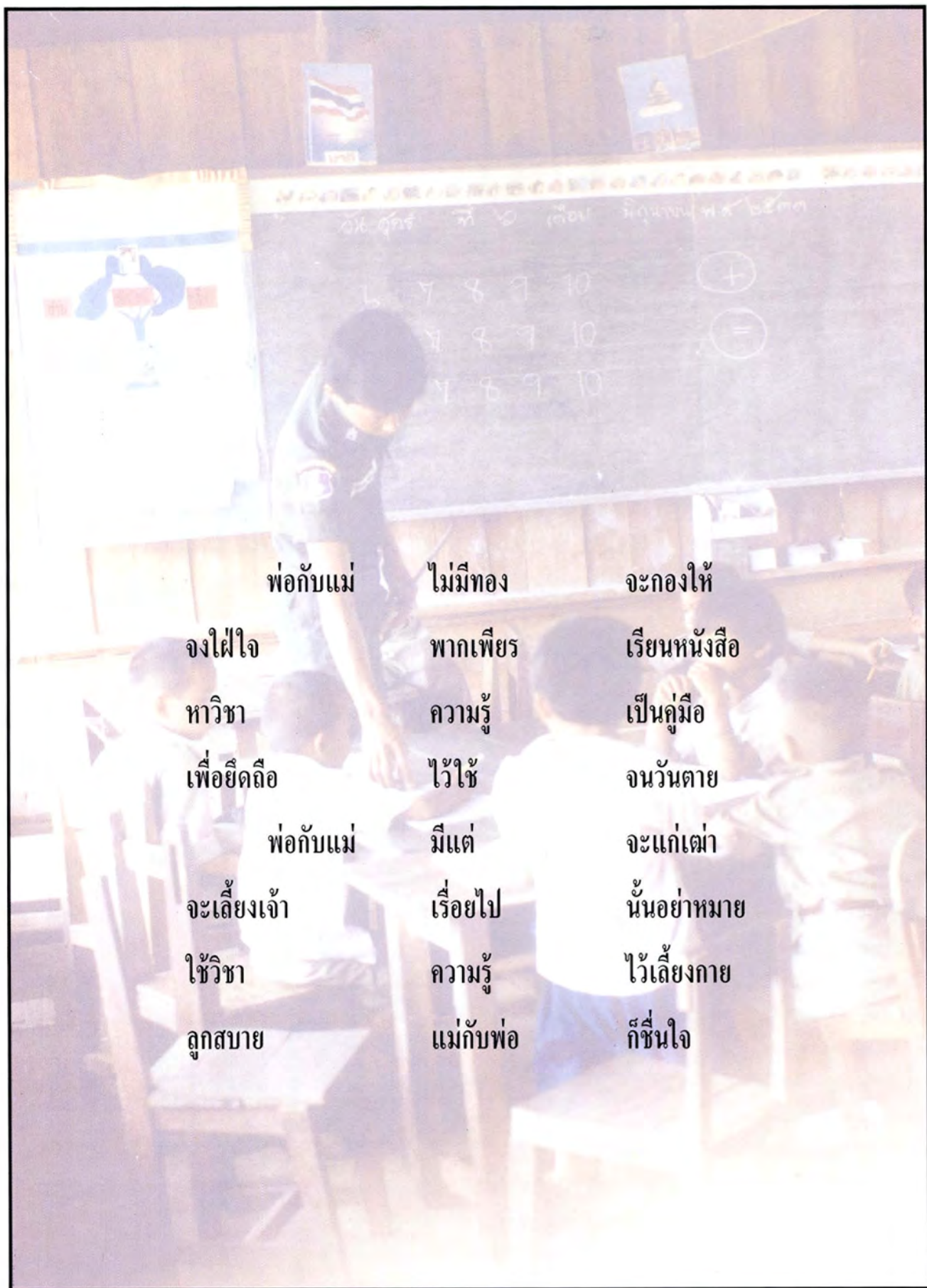
ในปี พ.ศ.๒๕๓๐ โรงเรียน ดชด.สมาคมไทยผลิตยาในจังหวัดสงขลา ได้รับการคัดเลือกเป็นโรงเรียนดีเด่นประจำปี และ ด.ต.พงษ์ศักดิ์ ทิพย์น้อย ครูใหญ่ได้เป็นครูดีเด่น ปีที่แล้ว ด.ต.เดชา ครูเชือก ครูใหญ่โรงเรียน ดชด.บ้านคอกอ้ายเผือก ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้รับปริญญามหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ทางการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหง สำหรับผลงานด้านการจัดการศึกษาของเขา

พูดถึงตำรวจในบังคับบัญชา ท่านผู้บัญชาการวิภาสกล่าวว่า “ยังมีประชาชนในท้องถิ่นห่างไกลอีกมาก ที่ต้องการโอกาสในการพัฒนาคุณภาพชีวิต งานของ ดชด. นี้จะไม่มีวันสิ้นสุด และอุดมการณ์ของเราก็จะไม่มีวันเสื่อมสลาย มันจะถูกถ่ายทอดไปสู่ตำรวจรุ่นต่อๆ ไปเพื่อปฏิบัติงานด้านนี้อย่างต่อเนื่อง”

สาธารณชนสามารถให้ความช่วยเหลืองานของพวกเขาได้ トラบที่เด็ก ๆ ในชนบทเหล่านี้ ยังคงต้องการหนังสือ และเสื้อผ้าอยู่ ขณะนี้ ดชด. กำลังวางแผนรณรงค์ขอรับความช่วยเหลือเป็นการด่วนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองเท้า

จาก นสพ.บางกอกโพสต์ ประจำวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๓๒ คอลัมน์ “OUT LOOK”

รายงานโดย นิโรบล พรพิทักษ์พันธ์

พ่อกับแม่	ไม่มีทอง	จะกองให้
จงใส่ใจ	พากเพียร	เรียนหนังสือ
หาวิชา	ความรู้	เป็นคู่มีมือ
เพื่อยึดถือ	ไว้ใช้	จนวันตาย
พ่อกับแม่	มีแต่	จะแก่เฒ่า
จะเลี้ยงเจ้า	เรื่อยไป	นั้นอย่าหมาย
ใช้วิชา	ความรู้	ไว้เลี้ยงกาย
ลูกสบาย	แม่กับพ่อ	ก็ชื่นใจ

United Nations Educational,
Scientific and Cultural Organization
Nadezhda
K. Krupskaya Prize,
International
Reading Association
Literacy Award,
Noma Prize and
Iraq Literacy Prize
1989

International Reading Association Literacy Award

to the BORDER POLICE PATROL SCHOOLS, THAILAND, for (1) playing since ๑๙๕๕ a significant role in the course of their patrol work by acting as teachers and providing basic education to equip deprived groups, particularly highland minorities and people in remote areas, with the literacy, communication and vocational skills needed to improve quality of life, selfreliance and participation the community; (2) launching in ๑๙๗๑ the "Sister Project", aimed at encouraging the better-equipped schools to assist needy schools; and (3) encouraging voluntary groups from universities, colleges and private organizations to work with the partrolmen on activities ranging from the construction of school buildings, organization of sporting activities to primary health care, and stimulating financial contributions.

องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมสหประชาชาติ (ยูเนสโก) ได้มอบรางวัลเกียรติยศด้านการรู้หนังสือ ของสมาคมการอ่านระหว่างประเทศ ประจำปี ๒๕๓๒ ให้แก่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โดยได้พิจารณาจากเหตุผลสำคัญดังนี้

๑. นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๘ ตำรวจตระเวนชายแดนได้มีบทบาทสำคัญนอกเหนือจากการปฏิบัติภารกิจ ในการลาดตระเวนรักษาแนวชายแดนแล้ว ยังทำหน้าที่เป็นครูสอนให้ความรู้ขั้นพื้นฐานแก่ประชาชนที่อยู่ห่างไกล โดยเฉพาะชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคม ให้สามารถอ่านออก เขียนได้ มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พึ่งพาตนเองได้ และเข้ามามีส่วนร่วมในสังคม

๒. ในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ได้เริ่มโครงการโรงเรียนพี่ช่วยโรงเรียนน้อง โดยการรณรงค์ให้โรงเรียนพี่ที่มีระดับการศึกษาที่ดีกว่า ให้ความช่วยเหลือแก่โรงเรียน ตชด.

๓. รณรงค์ให้กลุ่มอาสาสมัครจากสถาบันการศึกษาต่างๆ และองค์กรเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมกับตำรวจตระเวนชายแดน ด้วยการให้ความช่วยเหลือทั้งในด้านการสร้างอาคารเรียน ส่งเสริมการกีฬาสำหรับนักเรียน และการสาธารณสุขมูลฐาน

เหรียญรางวัล ด้านการรู้หนังสือ ขององค์การยูเนสโก

องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมสหประชาชาติ (ยูเนสโก) ได้จัดให้มีการประกวดเพื่อรับรางวัลนานาชาติด้านการรู้หนังสือ ซึ่งมีรางวัลดังต่อไปนี้

๑. รางวัล Nadezhda K. Krupskaya ของประเทศรัสเซีย
๒. รางวัล International Reading Association Literacy ของสมาคมการอ่านระหว่างประเทศ
๓. รางวัล Noma Prize ของประเทศญี่ปุ่น
๔. รางวัล Iraq Literacy Prize ของประเทศอิรัก

วัตถุประสงค์ของการมอบรางวัลเพื่อการรู้หนังสือนี้ จะมอบให้กับหน่วยงานหรือบุคคลที่อุทิศตนเพื่อจัดการไม่รู้หนังสือจนประสบความสำเร็จ และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปในแต่ละปี ประเทศสมาชิกองค์การยูเนสโก ซึ่งมีกว่า ๑๐๐ ประเทศ ประเทศหนึ่งสามารถส่งผลงานเข้าประกวดได้ประเทศละเพียง ๑ ผลงานเท่านั้น

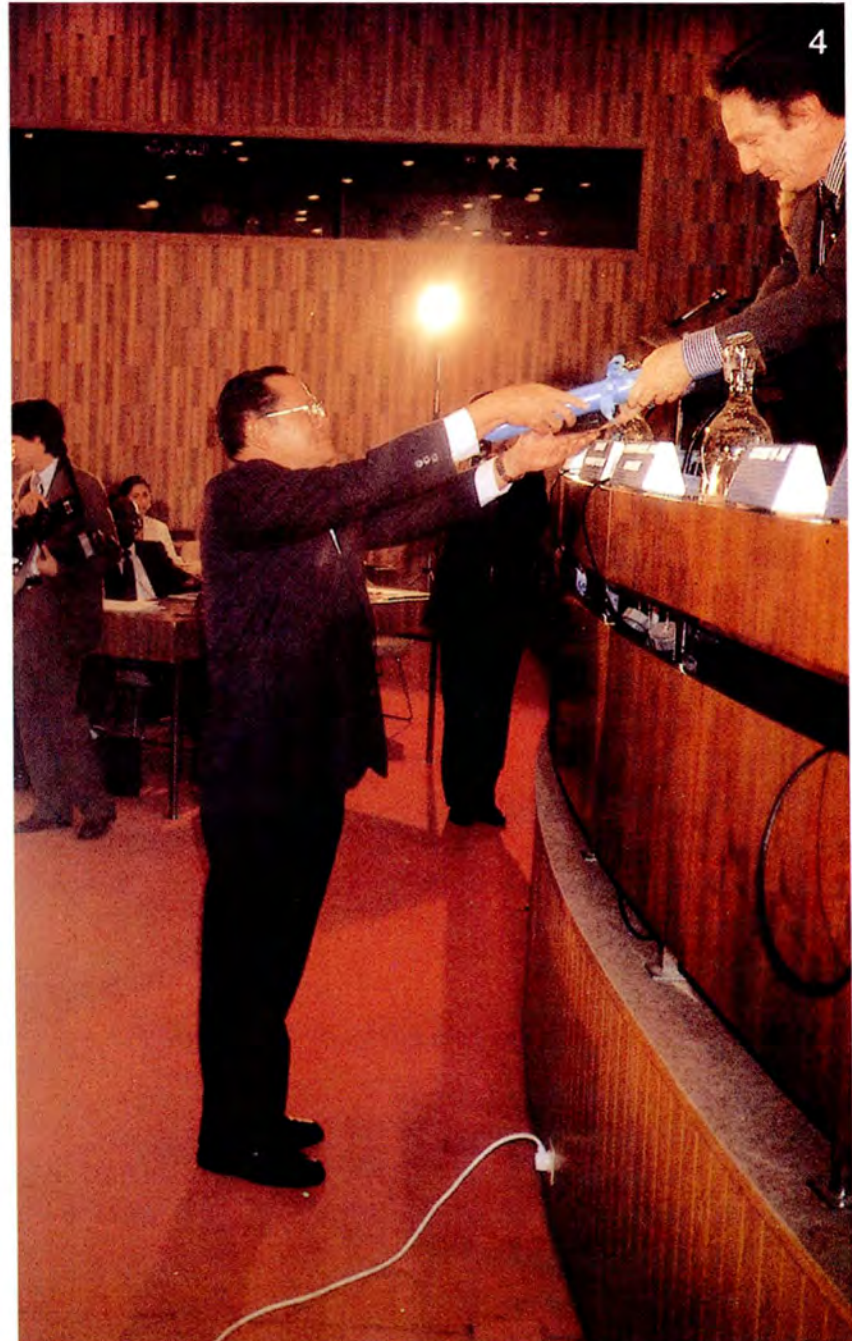
สำหรับประเทศไทย กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานที่รับหน้าที่พิจารณาคัดเลือกผลงานส่งเข้าประกวด ซึ่งผลงานเรื่อง "บทบาทของตำรวจตระเวนชายแดนในการจัดการศึกษาแก่ชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคม" (THE ROLE OF BORDER PATROL POLICE IN THE EDUCATION PROGRAMME FOR HIGHLAND MINORITIES AND PEOPLE IN REMOTE AREAS) ของกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนได้รับคัดเลือกให้เป็นตัวแทนของประเทศไทยส่งเข้าประกวด และได้รับรางวัลเกียรติยศด้านการรู้หนังสือ จากสมาคมการอ่านระหว่างประเทศ องค์การยูเนสโก ในที่สุด

องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก)

มอบรางวัลแก่ ผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

ณ หอประชุม สำนักงานใหญ่องค์การยูเนสโก กรุงปารีส ฝรั่งเศส

๘ กันยายน ๒๕๓๒

รางวัลหน่วยงานดีเด่นของชาติ
สาขาพัฒนาสังคม (ด้านการศึกษา)
ของคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ
สำนักนายกรัฐมนตรี

คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ
สำนักนายกรัฐมนตรี
ขอมอบเกียรติบัตรนี้ให้แก่

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน)
หน่วยงานดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านการศึกษา)

ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๓๕
จึงขอมอบเกียรติบัตรนี้เพื่อเป็นเกียรติ และกำลังใจสืบไป

๒๕๓๕
(นายเกษม ชูรัตนกุล)
รองนายกรัฐมนตรี
ประธานคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ

(Signature)
(นายอนุช สัตติประคัลภ์)
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
ประธานคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๑๑๐/พ ๑๔๓๗๙

คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ
สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๖ สิงหาคม ๒๕๓๕

เรื่อง การประกาศเกียรติคุณและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำปี ๒๕๓๕

เรียน ผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายชื่อบุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำปี ๒๕๓๕ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยคณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ โดยมี นายเอนก สิทธิประศาสน์ เป็นประธานอนุกรรมการ ทำหน้าที่พิจารณาผลงานดีเด่นของบุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติและงานพัฒนา เพื่อเป็นการส่งเสริมและให้กำลังใจแก่บุคคลและหน่วยงานที่มีคุณประโยชน์ต่อประเทศชาติ และเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีที่จะกระตุ้นให้หน่วยงานและประชาชนทั่วไปถือเป็นแบบอย่างและปฏิบัติตามมากขึ้น สำหรับในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ คณะอนุกรรมการฯ ได้พิจารณาคัดเลือกบุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำปี ๒๕๓๕ เสร็จเรียบร้อยแล้ว จำนวน ๓ ราย

คณะอนุกรรมการฯ ได้พิจารณาเห็นว่าโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดของกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อสอนหนังสือแก่ชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคมในพื้นที่ชายแดนที่ได้ลาดตระเวนได้พบเห็นประชาชนไม่ได้เรียนหนังสือ ทางราชการก็ไม่สามารถเข้าไปจัดตั้งโรงเรียนได้ ในการให้ความรู้แก่เยาวชนใช้ตำรวจที่พอจะมีความรู้พื้นฐานเป็นครู ทั้งนี้เพื่อให้เยาวชนชายแดนหรือเด็กชาวเขาได้เรียนรู้ภาษาไทย เพื่อจะได้ติดต่อทำความเข้าใจกันได้สะดวก นับได้ว่าเป็นการเสริมสร้างความมั่นคงในการปกครองอีกด้วย ปัจจุบันโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน มีทุกขนาดตั้งแต่ขนาดเล็ก นักเรียน ๓๐ คน ไปจนถึงขนาดใหญ่ นักเรียน ๘๐๐ คน และเมื่อถึงระยะหนึ่งโรงเรียนสามารถดำเนินการไปด้วยความราบรื่น ก็จะมอบโอนอยู่ในความดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้โอนไปแล้ว ๔๓๐ โรงเรียน

จากผลงานของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ที่ได้ปฏิบัติงานอย่างมีอุดมการณ์ด้วยพลังศรัทธาและการทำงานอย่างอดทนอย่างต่อเนื่อง คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ จึงประกาศยกย่องให้โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เป็นหน่วยงานดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านการศึกษาและพัฒนาจิตใจ) ประจำปี ๒๕๓๕

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอแสดงความชื่นชมยินดีมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายเกษม สุวรรณกุล)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ

สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ

โทร. ๒๘๑-๔๔๕๐, ๒๘๒-๑๓๓๒

โทรสาร ๒๘๒-๖๔๕๑

รายนามบุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ

ประจำปี ๒๕๓๔ จำนวน ๗ ราย

๑. หม่อมกอบแก้ว อภากร ณ อยุธยา บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านบริการสังคม)
๒. ศาสตราจารย์ นายแพทย์ เสม พริ้งพวงแก้ว บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านสาธารณสุข)
๓. นายทวี หอมขง บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๔. นางรัชนี ธงไชย บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านการศึกษาและพัฒนาจิตใจ)
๕. นายวิโรฒ ศรีสุโร บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านศิลปวัฒนธรรม)
๖. โครงการศิลปินแห่งชาติ หน่วยงานดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านศิลปวัฒนธรรม)
๗. กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน) หน่วยงานดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านการศึกษา)

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ได้รับประกาศเกียรติคุณ หน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำปี ๒๕๓๔

คณะกรรมการเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้เริ่มปฏิบัติงานมาตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๕๒๖ เป็นต้นมา ถึงปัจจุบันระยะเวลา ๗ ปี มีหน้าที่คัดเลือกบุคคล และหน่วยงานดีเด่น และเผยแพร่ผลงาน ทางสื่อมวลชนสาขาต่างๆ ซึ่งได้ดำเนินการพิจารณาคัดเลือกมาแล้ว ๔๓ ราย

ในปี ๒๕๓๔ คณะกรรมการเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ ได้พิจารณาคัดเลือกให้ โรงเรียน ตชด. เป็นหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำปี ๒๕๓๔ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านการ ศึกษาและพัฒนาจิตใจ) ซึ่งเป็น ๑ ใน ๗ ราย ที่ได้รับการพิจารณาคัดเลือก นับเป็นเกียรติประวัติ แก่ บข.ตชด. อย่างยิ่ง และในโอกาสนี้ พล.ต.ต. วาริชย์ สุริยกุล ณ อยุรยา รอง ผบข.ตชด. เป็น ผู้แทนหน่วยได้เดินทางเข้าเฝ้า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี รับพระราชทาน เกียรติบัตร เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๓ กันยายน ๒๕๓๕ เวลา ๑๐.๔๕ น. ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ในการนี้ คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ คณะกรรมการเผยแพร่ผลงานดี เด่นของชาติ ได้จัดงานเลี้ยงรับรองประกาศเกียรติคุณ ให้เป็นเกียรติแก่ผู้ได้รับประกาศเกียรติคุณ ในครั้งนี้ด้วย เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๓๕ ณ ดิگสันติไมตรีทำเนียบรัฐบาล โดยมีนาย ก รัฐมนตรีเป็นประธานในพิธี

ครูดีเด่น

ร.ต.ต.เดชา ครูทเผือก

ครูใหญ่โรงเรียน ตชด.บ้านท่าลานทอง

อ.ท่าแซะ จว.ชุมพร

ข้าพเจ้าได้รับการแต่งตั้งให้ไปปฏิบัติหน้าที่ ครูใหญ่ โรงเรียน ตชด. บ้านคอกอ้ายเผือก อ.บางสะพานน้อย จว.ประจวบคีรีขันธ์ เมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๑๘ ขณะนั้นมีครู ตชด. ๒ นาย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๔ มีนักเรียนทั้งหมด ๔๓ คน สภาพอาคารเรียนเป็นอาคารชั่วคราว ซึ่งราษฎรในพื้นที่ร่วมกันสร้างขึ้น ฝาไม้ไผ่ หลังคามุงหญ้าคา เส้นทางคมนาคม ลำบากมาก ไม่มีถนน เป็นลักษณะทางเท้า เต็มไปด้วยป่าไม้ มีลำห้วยหลายแห่ง ฤดูฝนน้ำเซียวกราก เด็กไม่สามารถมาโรงเรียนได้ ครูต้องใช้ม้าเป็นพาหนะเดินทางออกเยี่ยมนักเรียน-ผู้ปกครอง เป็นพื้นที่ชุกชุมด้วยไข้มาลาเรีย นักเรียนส่วนใหญ่มีสภาพร่างกายไม่สมบูรณ์ เนื่องจากเจ็บป่วย โดยเฉพาะไข้มาลาเรีย และโรคขาดสารอาหาร เนื่องจากฐานะครอบครัวยากจนมาก

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๓ คุณกิตติ ชันธมิตร เจ้าหน้าที่จากสำนักพระราชวัง พร้อมคณะได้เดินทางเข้าไปสำรวจข้อมูลนักเรียนและสภาพแวดล้อมอื่นๆ ต่อจากนั้นโรงเรียนได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ให้ดำเนินการโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันในโรงเรียน ผลจากโครงการนี้ ทำให้นักเรียนมีอาหารรับประทาน สภาพร่างกายสมบูรณ์ขึ้นตามลำดับ ส่งผลถึงความพร้อมด้านการศึกษาเล่าเรียนดีขึ้นจากนั้นก็มีการต่างๆ ตามมาทั้งโครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา โครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน เป็นต้น ซึ่งแต่ละโครงการได้สร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่แก่นักเรียนทั้งสิ้น

คณะครู นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนได้สนองโครงการตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้วยความซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณตลอดมา จนกล่าวได้ว่าโรงเรียน ตชด. บ้านคอกอ้ายเผือก ได้ปฏิบัติภารกิจประสบความสำเร็จได้ระดับหนึ่ง นำชื่อเสียงมาสู่กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

ในปี พ.ศ. ๒๕๓๒ โรงเรียนได้ประสบวาตภัย พายุไต้ฝุ่นเกย์ ได้รับความเสียหายเป็นอย่างมาก อาคารเรียน สิ่งก่อสร้าง ไม้ผล ไม้ยืนต้น เสียหายมากมาย ข้าพเจ้าพร้อมกับคณะครู

และราษฎรในพื้นที่ช่วยกันพัฒนาสิ่งต่างๆ และได้รับความอนุเคราะห์จากหน่วยเหนือ ได้สร้างอาคารเรียนถาวรขึ้นมาใหม่ ปัจจุบันโรงเรียน ตชด.บ้านคอกอ้อยเผือก จึงมีความพร้อมในหลายด้าน ทั้งคุณภาพชีวิต คุณภาพการศึกษาของนักเรียน รวมทั้งสภาพเส้นทางคมนาคม นับเป็นความภาคภูมิใจของข้าพเจ้า และคณะครู ตชด. นักเรียน ผู้ปกครองที่ได้ร่วมกันปรับปรุงพัฒนาตลอดมา

ข้าพเจ้ารู้สึกภาคภูมิใจที่ได้มีโอกาสสนองพระราชดำริ ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระมหากษัตริย์คุณของพระองค์ท่านอันหาที่สุดมิได้ ได้สร้างคุณภาพชีวิตแก่นักเรียนในถิ่นทุรกันดาร ขาดโอกาสและยากจน ขาดแคลนในหลายๆ ด้าน ได้มีโอกาสเพราะพระบารมีของพระองค์ท่าน นักเรียนเหล่านี้จะเป็นบุคคลที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นประชากรที่มีคุณภาพของประเทศชาติต่อไป

จากการทุ่มเทอย่างมุ่งมั่น ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะครูและผู้ปกครอง ทำให้โรงเรียน ตชด.บ้านคอกอ้อยเผือก ได้รับการยกระดับให้เป็น โรงเรียน ดีเด่นประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๑ ข้าพเจ้าได้รับรางวัลกิตติคุณสัมพันธ์ "สังข์เงิน" สาขาเสริมสร้างภาพพจน์อันดีต่อสังคมจาก ฯพณฯ พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ณายกรัฐมนตรี ปี พ.ศ. ๒๕๓๒ และรางวัลต่างๆ ของกรมตำรวจอีกหลายรางวัล โดยเฉพาะที่สร้างความภาคภูมิใจให้ข้าพเจ้าคือได้รับพระราชทานปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาศึกษาศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ร.ต.ต.วีระ พรหมชมพู

ครูใหญ่โรงเรียน ตชด.สิริราษฎร์ประดิษฐ์ อ.ละแม จว.ชุมพร

ชีวพเจ้าเกิดเมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๔๘๙ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ได้สมัครสอบคัดเลือกเป็นนักเรียนพลตำรวจที่ค่ายเสนาธิการยุทธ รุ่นที่ ๑ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๑ หลังจากนั้นได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ครูโรงเรียน ตชด. บ้านพังแดง ต.ดงหลวง อ.นาแก จว.นครพนม ซึ่งขณะนั้นมีการคุกคามของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์อย่างรุนแรง

จากประสบการณ์การปฏิบัติหน้าที่ครู ตั้งแต่ผู้สอนจนถึงผู้บริหารโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารด้วยความตั้งใจอย่างแน่วแน่ในการปฏิบัติงานที่ผ่านมาอย่างจริงจัง ผู้บังคับบัญชาได้คัดเลือกให้เป็นผู้บริหารดีเด่น ๓ ครั้ง คือ ปี พ.ศ. ๒๕๒๙, ๒๕๓๒, ๒๕๓๓ ในปีการศึกษา ๒๕๓๔ ได้รับพระราชทานปริญญากิตติมศักดิ์จากวิทยาลัยครูเลย สาขาการบริหารการศึกษา ในปีเดียวกันโรงเรียน ตชด.ห้วยเป้า อ.ปากชม จว.เลย ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนดีเด่นระดับภาค ได้รับรางวัลดีเด่นจากคุรุสภา และรางวัลประกอบอาหารดีเด่น จากรางวัลที่โรงเรียนได้รับทั้งหมดเป็นผลพลอยได้จากการตั้งใจทำงานของคณะครู ซึ่งเป็นเพื่อนร่วมงานที่ดี ได้รับคำแนะนำและกำลังใจจากผู้บังคับบัญชาตลอดมา จึงทำให้การปฏิบัติงานและผลงานออกมาเป็นที่น่าประทับใจของผู้พบเห็น

เมื่อการทำงานประสบปัญหา ก็พยายามแก้ไขตลอดมา เพื่อให้เกิดภาพพจน์ที่ดีแก่ ครู ตชด. ได้ส่งครูในโรงเรียนเข้ารับการอบรมการเรียนการสอน เพื่อนำมาพัฒนาโรงเรียน และเพื่อให้การ

เรียนการสอนของโรงเรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่ดี การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน สหกรณ์โรงเรียน การปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงไก่ เลี้ยงปลา ไม้ผล ซึ่งผลงานที่ผ่านมาเป็นที่พอใจมาก

สิ่งที่ประทับใจในการทำงานคือ การได้รับพระราชทานปริญญาเกิตติมศักดิ์ของวิทยาลัยครูเลย จากสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และได้รับโล่ผู้บริหารโรงเรียน ตชด.ดีเด่น ซึ่งได้รับพระราชทานจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ข้าพเจ้าตั้งใจจะรักษาความดีนี้ไว้เท่ากับชีวิต และจะสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามในการปฏิบัติหน้าที่ครู ตชด. เพื่อสนองโครงการพระราชดำริให้ดียิ่งขึ้นตลอดไปในอนาคต

กิจกรรม

ด.ต.พงษ์ศักดิ์ ทิพย์น้อย

อดีตครูใหญ่โรงเรียน ตชด. สมาคมไทยผลิตยา ๒
ต.ปาดังเบซาร์ อ.สะเดา จว.สงขลา

เข้า พ.เจ้าได้รับการบรรจุเป็น ตชด. สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๙ เมื่อ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๓ ตำแหน่งลูกแถวอยู่หมวดแนวหน้า ออกปฏิบัติการปราบปรามโจรจิ้งคอมมิวนิสต์ในพื้นที่จังหวัดภาคใต้

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ข้าพเจ้าสมัครสอบคัดเลือกให้ไปปฏิบัติหน้าที่ครู สอนที่โรงเรียน ตชด. โรงงานยาสูบ ๒ ต.ปะแต อ.ยะหา จว.ยะลา ซึ่งเป็นโรงเรียนตั้งขึ้นใหม่ มีครู ๓ คน นักเรียน ๙๐ คน เดิมข้าพเจ้าคิดว่าการเป็นครูมีหน้าที่สอนให้เด็กอ่านออกเขียนได้อย่างเดียว แต่เมื่อไปเป็นครู ตชด. ทุกสิ่งทุกอย่างต่างกันสิ้นเชิง ครู ตชด. นอกจากจะสอนเด็กแล้วต้องมีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือส่งเสริมในการประกอบอาชีพ ส่งเสริมสุขภาพอนามัย ชี้นำการต่อต้านการคุกคามการก่อการร้ายในรูปแบบต่างๆ เพราะโรงเรียน ตชด. ส่วนใหญ่จะอยู่ในถิ่นทุรกันดารห่างไกลคมนาคม จะมีแต่ครู ตชด. เท่านั้นที่เป็นตัวแทนของรัฐที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด ข้าพเจ้ามีโอกาสไปสอนโรงเรียน ตชด. หลายพื้นที่ ได้พบปัญหาต่างๆ ทั้งปัญหาความยากจนของประชาชนในพื้นที่ปัญหาการประกอบอาชีพ ภาษาพูด ขนบธรรมเนียมประเพณี

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ได้รับการแต่งตั้งไปทำหน้าที่ครูใหญ่ โรงเรียน ตชด.สมาคมผลิตยา ๒ ตั้งอยู่ชายแดนไทย-มาเลเซีย ราษฎรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม มีปัญหาความไม่เข้าใจกัน

ระหว่างครู ตชด. กับราษฎรในพื้นที่ จากการศึกษาปัญหาแล้วข้าพเจ้าได้พยายามปรับปรุงเรื่องต่างๆ มีการประชุมประจำเดือน ทำความเข้าใจในแต่ละเรื่องและต้องเป็นตัวอย่างที่ดี มีความจริงใจในการทำงาน เมื่อก่อนผู้ปกครองคิดว่างานทุกอย่างของโรงเรียนเป็นหน้าที่ครู ครูต้องรับผิดชอบ จึงต้องทำความเข้าใจกันใหม่ว่า กิจกรรมทุกอย่างของโรงเรียนเป็นผลประโยชน์กับนักเรียน และผู้ปกครอง ฉะนั้นผู้ปกครองจะต้องให้ความร่วมมือด้วย

จากความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานของคณะครู และผู้ปกครอง ทำให้โรงเรียนมีความเจริญก้าวหน้า ทั้งด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอน โครงการต่างๆ ของโรงเรียน เป็นผลให้โรงเรียนได้รับการคัดเลือกเป็นโรงเรียน ตชด.ดีเด่น รับรางวัลจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ๒ ครั้ง ในปี พ.ศ. ๒๕๓๐, ๒๕๓๓ ในปีนั้น ข้าพเจ้าได้รับการคัดเลือกเป็นครู ตชด.ดีเด่น ปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้รับการคัดเลือกเป็นตำรวจตระเวนชายแดนดีเด่น และผู้บริหารโรงเรียน ตชด.ดีเด่น ได้รับพระราชทานโล่เกียรตินิยมจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

โล่รางวัลที่โรงเรียนและข้าพเจ้าได้รับเป็นเสมือนเครื่องหมายแห่งความสำเร็จของงานเป็นสิ่งที่ช่วยให้กำลังใจ ให้ข้าพเจ้ามีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาต่อไป ข้าพเจ้ามีความภูมิใจในการเป็นครู ตชด. โดยเฉพาะอย่างยิ่งการได้แสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ได้ปฏิบัติงานสนองพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งพระองค์ท่านทรงมีพระมหากรุณาธิคุณต่อโรงเรียน ตชด.อย่างยิ่ง การเป็นครู ตชด. จึงเป็นความภาคภูมิใจในชีวิตเป็นช่วงเวลาที่มิคุณค่าและจะจารึกไว้ในความทรงจำของข้าพเจ้าตลอดไป

บทบาทการจัดการศึกษาของ ตำรวจตระเวนชายแดนในอนาคต

ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล
เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการปรับตัวตามกระแสโลกาภิวัตน์อยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว แนวคิดการพัฒนาประเทศจึงได้มีการปรับเปลี่ยน กระบวนทรรศน์ในการวางแผนพัฒนาเสียใหม่ โดยเน้น “คน” เป็นศูนย์กลางหรือจุดมุ่งหมายหลักของการพัฒนา กล่าวคือ การให้ทุกคนในสังคมได้รับการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพ มีภูมิปัญญาความคิดที่จะเป็นผู้ชี้นำ กระแสการพัฒนา มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ เน้นศักดิ์ศรีของความเป็นคน มีจิตสำนึกและรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมและรู้จักวัฒนธรรมไทย โดยมีแนวทางและมาตรการที่สำคัญคือ การปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้และฝึกอบรมให้คิดเป็นทำเป็น มีการเรียนรู้จาก

ประสบการณ์และของจริง ได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องหลากหลาย สนับสนุนให้เกิดความเชื่อมโยงเองความรู้สากลเข้ากับภูมิปัญญาไทยและสร้างแนวการดำรงชีวิตที่ประชาชนรู้เท่าทันการพัฒนาและสามารถรักษาระดับการพัฒนาที่เหมาะสมได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ประชาชน จึงถือเป็นภารกิจสำคัญที่รัฐบาลและหน่วยงานต่างๆ จัดทำขึ้นเพื่อมุ่งหวังให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานเพียงพอที่จะใช้ในการดำรงชีวิต และพัฒนาตนเองและประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าในระยะต่อไป ดังนั้นหน่วยงานต่างๆ โดยเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้พยายามจัดบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่เด็กทุกคนอย่างกว้างขวางและทั่วถึงในทุกภูมิภาคทั่วประเทศ ทั้งในรูปแบบของการศึกษาในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และอื่นๆ ซึ่งประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจในระดับหนึ่ง กล่าวคือ อัตราการอ่านออกเขียนได้ในปี ๒๕๓๓ คิดเป็นร้อยละ ๙๓ ของประชากรทั้งหมด การเร่งรัดขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานจาก ๖ ปี เป็น ๙ ปี เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๘๖ ในปี ๒๕๓๗ ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ นอกจากนั้นยังได้มีการขยายการศึกษานอกโรงเรียนในรูปแบบที่เหมาะสมกับพื้นที่อย่างกว้างขวาง เช่น การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมไทยคมเพื่อช่วยขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่กลุ่มเด็กด้อยโอกาสในเขตชนบทยากจนอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม ในบางพื้นที่ที่มีสภาพภูมิศาสตร์และสภาพสังคมที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเข้าไปจัดบริการการศึกษาในลักษณะปกติได้โดยสะดวกเช่น พื้นที่ทุรกันดารห่างไกลเส้นทางคมนาคมขนส่ง พื้นที่ชายแดนที่มีปัญหาเรื่องความมั่นคง และได้รับผลกระทบจากการสู้รบของประเทศ

เพื่อนบ้านนั้น นับว่าเป็นข้อจำกัดต่อการที่กระทรวงศึกษาธิการจะเข้าไปดำเนินงานจัดบริการการศึกษาให้แก่เด็กและประชาชนในพื้นที่ดังกล่าว ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่นั้นๆ ขาดโอกาสการเข้ารับการศึกษาเล่าเรียน จึงไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ อันเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ประชาชนขาดความรู้ที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและพัฒนาท้องถิ่น รวมทั้งเกิดปัญหาความไม่เข้าใจและไม่ยอมรับในเรื่องวัฒนธรรมประเพณี ตลอดจนปัญหาการอพยพย้ายถิ่นและการประกอบอาชีพที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การค้ายาเสพติด การซื้อขายโสเภณี เป็นต้น ซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้มีผลกระทบโดยตรงต่อความมั่นคงทั้งภายในและภายนอกประเทศ

รัฐบาลได้ตระหนักถึงปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาประชาชนในพื้นที่ดังกล่าว จึงมีการจัดทำแผนพัฒนาพื้นที่ชนบทยากจนในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ เป็นต้นมา โดยมีการกำหนดแนวทางมาตรการเพื่อเพิ่มพื้นฐานทางการศึกษาให้แก่ประชาชนในชนบท โดยเฉพาะพื้นที่ห่างไกลความเจริญ เช่น พื้นที่ชายแดน พื้นที่สูง เป็นต้น รวมทั้งการเพิ่มศักยภาพในการพึ่งตนเองของประชาชนให้มากขึ้นอีกด้วย ทั้งนี้ได้มีการใช้ระบบการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น การใช้ภาษาไทย ความเข้าใจในวัฒนธรรมการเมือง และความมั่นคงของชาติ เพื่อเป็นประโยชน์ในการให้ความร่วมมือกับทางการได้เป็นอย่างดี ซึ่งหน่วยงานต่างๆ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบจัดการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนแก่กลุ่มเป้าหมายดังกล่าวนี้ ได้พยายามดำเนินการจัดบริการการศึกษาในรูปแบบต่างๆ เช่น กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้จัดตั้งศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน และการจัดการศึกษาเพื่อชุมชนในเขตภูเขา กองบัญชาการทหารสูงสุดจัดตั้งโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน รวมทั้งโครงการในพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี เป็นต้น

เมื่อประชาชนในถิ่นทุรกันดารไกลคมนาคมได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ มีความรู้ ความสามารถก็จะสามารถทำงานเพิ่มพูนรายได้ให้มากขึ้น มีความกินดีอยู่ดี ทำให้มีร่างกาย แข็งแรง พร้อมทั้งจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของภาครัฐ เป็นการเสริมสร้างพื้นฐานให้ การปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดมีความสุข อันจะเป็นพื้นฐานของการพัฒนาสังคม ทั้งท้องถิ่นที่ตนอยู่ และของสังคมโดยรวม คือ ประเทศชาติสืบต่อไป

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จึงได้ถือกำเนิดจากพื้นฐานของปัญหาดังกล่าว ซึ่ง ปัญหาแต่ละด้านจะมีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน หรือที่เราเรียกกันว่า "วัฏจักรแห่งความ ยากจน" ได้แก่ ความไม่รู้ ความเจ็บป่วย และความยากจน

พล.ต.อ.สุรพล จุลละพราหมณ์

โดยทั่วไป กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนเป็นหน่วยที่สร้างขึ้นให้มีลักษณะพิเศษ ๓ ประการ คือ สามารถทำการรบได้อย่างทหาร สามารถป้องกันปราบปรามอาชญากรรมได้ ตามหน้าที่ตำรวจ และสามารถดำเนินการพัฒนาและช่วยเหลือประชาชนได้อย่างเดียวกับ ข้าราชการพลเรือน จึงอาจกล่าวได้ว่าตำรวจตระเวนชายแดน ต้องทำหน้าที่เป็นทั้งตำรวจ ที่ ปกป้องของชาวบ้าน พัฒนาการ ป่าไม้ ครู หมอ ช่าง ทนายความ ผู้พิพากษาและอื่นๆ เพื่อให้ ความช่วยเหลือและพัฒนาประชาชนและท้องถิ่นให้ดีขึ้น ขณะเดียวกันยังเป็นหน่วยงานกระจาย ข่าวสารความรู้ของทางราชการให้ประชาชนได้รับทราบ ตลอดจนจัดบริการพื้นฐานทางสังคมเพื่อ ลดช่องว่างระหว่างรัฐกับประชาชนอีกด้วย

สำหรับบทบาทการจัดการศึกษาของตำรวจตระเวนชายแดนที่เริ่มดำเนินการเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๙ ที่บ้านดอนมหาวัน อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย นั้น ในระยะที่ผ่านมาได้มีการดำเนินการจัดตั้งโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเพิ่มขึ้นในจังหวัดต่างๆ รวม ๓๙ จังหวัด ๑๘๕ โรงเรียน นักเรียนประมาณ ๒๕,๐๐๐ คน นับว่าสามารถดำเนินการได้ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เป็นอย่างดี โดยมีโครงการในพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม- ราชกุมารี ที่สำคัญๆ ๗ โครงการ ได้แก่ โครงการเกษตรอาหารกลางวัน โครงการแก้ความคุ มขาดสารไอโอดีน โครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา โครงการนักเรียนทุนในพระราชานุเคราะห์

โครงการอนุรักษ์ทรัพยากร โครงการร้านค้าสหกรณ์และโครงการฝึกอาชีพ ซึ่งโครงการต่างๆ เหล่านี้เป็นโครงการที่มุ่งสนับสนุนให้โรงเรียน ดชด. แต่ละแห่งสามารถดำเนินการได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิผลมากขึ้น ทั้งในเรื่องการเรียนการสอนแก่เด็ก การสงเคราะห์ เด็กและครอบครัว และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน นอกจากนี้ยังมีโครงการโรงเรียนพี่ช่วยโรงเรียนน้อง ซึ่งเป็นโครงการที่โรงเรียน ดชด. ได้รับการช่วยเหลือจากโรงเรียนที่อยู่ในถิ่นที่เจริญ และมีความต้องการให้ความช่วยเหลือในลักษณะของโรงเรียนต่อโรงเรียน

ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า การที่ตำรวจตระเวนชายแดนเข้ามามีบทบาทจัดการศึกษาให้แก่เด็กและประชาชนที่อยู่ห่างไกลความเจริญนั้น เป็นการนำยุทธวิธีการรักษาความมั่นคงตามแนวชายแดนและพื้นที่เป้าหมายด้านความมั่นคงอันเป็นภารกิจหลักของตำรวจตระเวนชายแดนใช้ควบคู่ไปกับยุทธวิธีเชิงรุกที่จะจัดบริการพื้นฐานทางด้านสังคมแก่ประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวด้วย นับว่าเป็นวิธีการเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ที่มีปัญหาได้อย่างเหมาะสมที่สุด และมีส่วนสนับสนุนส่งเสริมส่วนราชการที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษาโดยตรงแต่ไม่สามารถเข้าไปจัดบริการในลักษณะปกติได้ โรงเรียน ดชด. จึงเป็นหน่วยงานสำคัญที่จะช่วยเหลือประชาชน กลุ่มผู้ด้อยโอกาสที่ไม่สามารถเข้าถึงบริการของรัฐให้สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้ดีขึ้น ขณะเดียวกันการดำเนินงานของตำรวจตระเวนชายแดนดังกล่าวยังเป็นประโยชน์ในการประสานเชื่อมโยงข่าวสารและความเข้าใจระหว่างหน่วยงานภาครัฐและประชาชน เพราะสามารถเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี ทำให้ได้รับความร่วมมือจากประชาชนในการปฏิบัติภารกิจรักษาความมั่นคงภายในและภายนอกประเทศ รวมทั้งภารกิจอื่นๆ ด้วย

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาสภาพการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งแนวคิดใหม่ในการพัฒนาประเทศที่มุ่ง “พัฒนาคน” ให้เต็มศักยภาพนั้น กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนบทบาทการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาดังกล่าว โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนขั้นพื้นฐานที่ได้ดำเนินการอยู่ให้มีคุณภาพมากขึ้นและกำหนดวิธีการบริหารจัดการที่เหมาะสม นับตั้งแต่การจัดสรรครูตชด.ที่มีความรู้ความสามารถและสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ในแต่ละพื้นที่ การฝึกอบรมทักษะครูตชด.อย่างต่อเนื่องให้สามารถปรับเปลี่ยนวิถี การเรียนการสอนให้ทันสมัย และสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมการศึกษานอกโรงเรียน กองทัพบก กรมการฝึกหัดครู กรมการพัฒนาชุมชน ฯลฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องมีการประสานงานและประสานความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งการพัฒนาให้เด็กและประชาชนมีความสามารถในการเลือกรับและกลั่นกรองข่าวสารข้อมูลผ่านสื่อต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมตลอดจนสามารถไตร่ตรองเลือกสรร แก้ปัญหาและพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างชุมชนที่รักษาคุณค่าของวัฒนธรรมและค่านิยมที่ดีตามเอกลักษณ์แบบไทย ควบคู่ไปกับการมีโลกทัศน์ข้ามวัฒนธรรมเพื่อปรับตัวเข้าสู่ระบบสากลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภารกิจใดๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาคนเป็นเรื่องที่กระทำได้ยาก เนื่องจากการพัฒนาคนต้องประกอบด้วยมิติต่างๆ อย่างครบถ้วน ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ดังนั้นกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนจำเป็นต้องอาศัยการทุ่มเททั้งกำลังกายและกำลังใจ เพื่อสามารถดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ และบังเกิดประโยชน์แก่ประชาชนให้มากที่สุด ซึ่งตำรวจตระเวนชายแดนทุกนายได้ร่วมกันกระทำสำเร็จมาแล้วอย่างน่าภูมิใจ

โรงเรียน ตชด. อดีต-ปัจจุบัน-อนาคต

โดย

พล.ต.อ.สุรพล จุลละพราหมณ์

อดีตอธิบดีกรมตำรวจ

โรงเรียน ตชด.เกิดขึ้นภายหลังจากการจัดตั้ง บข.ตชด. และเป็นกิจการที่ดำเนินการเพียงคู่กันมาแต่ต้นจนบัดนี้ และจักเป็นเช่นนี้ตลอดไปในอนาคต

พูดถึงโรงเรียน ตชด. ก็ต้องกล่าวถึงชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคมควบคู่กันไป ประชากรทั้งสองประเภทนี้อาศัยอยู่ตามชายแดนห่างไกล ทुरกันดารยากที่จะเข้าถึงได้โดยง่ายเหมือนประชาชนพื้นราบทั่วไป อาจกล่าวได้ว่า พวกเขาอยู่อย่างเป็นอิสระไม่ได้พบปะติดต่อกับชาวเมือง การปกครองของรัฐเอื้อมมือเข้าไปไม่ถึง

เมื่อรัฐบาลไทยมีมติให้จัดตั้ง ตชด. ขึ้นนั้นก็ด้วยความหวังในความมั่นคงปลอดภัยทางชายแดนของประเทศ เพราะขณะนั้นปรากฏมีภัยคุกคามเกิดขึ้นจากฝ่ายตรงข้าม ทั้งภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันตก และภาคใต้

ตชด.ตระหนักในภัยคุกคามเหล่านี้ เพราะต้องเผชิญหน้าอยู่โดยตรงไม่ต้องการให้เกิดศึกสองหน้า คือ ทั้งจากภายนอกและภายใน ภัยจากภายในอยู่ใกล้ตัวกว่า ถ้าสามารถตัดให้ขาดจากการถูกชักจูงไปร่วมมือกับพวกที่มาจากภายนอกได้ ก็จะเพิ่มประสิทธิภาพในการทำลายล้างศัตรูจากภายนอกได้ดีขึ้น

แต่จะทำอย่างไรได้เพราะยังไม่รู้ว่า พวกที่อยู่ภายในนั้นเป็นพวกใดบ้าง อยู่ที่ไหน จำนวนเท่าใด มีอาชีพอะไร มีภาษาพูด และขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นอย่างไร พอมีข้อมูลอยู่บ้างเล็กน้อยเลือนลาง ไม่อาจตรวจสอบความถูกต้องแน่นอนได้ เพราะโดยมากเป็นวิทายานีพันธ์ของชาวต่างชาติบ้าง คำบอกเล่าของหมอสอนศาสนาบ้าง

เมื่อเกิดปัญหาหรือทุกข์เกิดขึ้นเช่นนี้ก็ต้องหาหนทางดับปัญหาหรือหนทางดับทุกข์ให้จงได้ ก่อนอื่นต้องทราบถึงเหตุแห่งปัญหา (สาเหตุแห่งทุกข์) นั้นเสียก่อน จึงจะพิจารณาหาหนทางที่จะดับปัญหา (ทุกข์) ได้

วิธีที่ทำได้ดีที่สุดในขณะนั้น คือ การสำรวจประชากรชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคม (ครอบคลุมถึงทางเศรษฐกิจ ภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี รวมทั้งแยกแยะให้รู้ว่า พวกใดจะเป็นภัย พวกใดอยู่ใกล้ อันอาจถูกชักจูงจากภายนอกได้บ้าง)

จะเข้าไปถึงคนเหล่านี้ได้อย่างไร โดยรวดเร็วที่สุด ปลอดภัยที่สุด ก็คงจะไม่พ้นการโดดร่มลงเป็นจุดๆ ด้วยการวางแผนอย่างรอบคอบ ให้สามารถไปพบกันได้ระหว่างชุดปฏิบัติการต่างๆ เครื่องบินมีอยู่แล้ว พลร่มก็พร้อมแล้วหลังจากการบริฟจนเป็นที่เข้าใจตรงกันแล้ว ก็เริ่มปฏิบัติการตามแผน

เมื่อลงไปถึงที่หมายแล้ว ก็เข้าไปพบปะเยี่ยมเยียนถึงบ้าน พลพยาบาลก็ผูกมิตร ด้วยการรักษาพยาบาลผู้เจ็บป่วย มีความยุ่งยากทางภาษาแน่นอน แต่ได้บอกไปล่วงหน้าแล้วว่า ใช้ภาษายืมภาษาใบ้ ภาษาคำเมือง เข้าช่วย ในขณะเดียวกันชุดสำรวจก็ถามให้รู้ว่าเป็นเผ่าใด ใครเป็นหัวหน้า มีกี่หลังคาเรือน แล้วตรวจนับยอด ชายหญิง เด็ก เน้นที่เด็กเป็นพิเศษ เพราะเข้าถึงจิตใจได้ง่ายกว่า เร็วกว่า ทำความเข้าใจกันง่ายกว่า และต่อไปเด็กจะได้เป็นสะพานทอดไปถึงผู้ใหญ่ได้ด้วย

ชุดสำรวจรวบรวมข้อมูลรายละเอียดต่างๆ ไว้มากที่สุด และตรวจสอบชื่อหมู่บ้านที่ถูกต้อง กับดูไปโดยรอบว่ามีทางเผาถางทำลายป่าไม้ ทำไร่เลื่อนลอย ปลูกฝิ่นปนไปกับพืชอื่นๆ อยู่บริเวณใดบ้าง มีขอบเขตกว้างขวางเพียงใด แล้วลงจุดพิกัดที่ถูกต้องลงในแผนที่ เพื่อประโยชน์ของผู้อื่นที่จะตามมาต่อไป

“สภาพในขั้นต้น ยังไม่มีโรงเรียน กก.ตชด.เขต จัดครูจาก ตชด.ไปสอน บางแห่งก็ต้องเรียนตามธรรมชาติไปก่อน เช่น ตามโคน ต้นไม้ หรือลานบ้าน เพื่อความสะดวก และเป็นการจูงใจทั้งเด็ก และพ่อแม่ของเด็กให้เกิดความสนใจใคร่เรียนรู้เสียก่อน.....”

ก่อนการไปครั้งนั้น ชุดสำรวจมียาและเสบียงอาหารไปพร้อม นอกจากเพื่อดำรงชีพแล้ว ยังเพื่อเป็นการผูกมิตรไปด้วยทำการรักษาพยาบาลการแบ่งปันอาหารให้ชาวบ้านเหล่านั้นตามสมควร ได้กำชับมิให้รบกวนพวกเขาโดยเด็ดขาด ทั้งให้ระมัดระวังความปลอดภัย การปฏิบัติ มิให้เป็น การกระทบกระเทือนจิตใจพวกเขา

เมื่อกลับถึงที่ตั้ง มีการประชุมร่วมกันทุกชุดปฏิบัติการรวมทั้งนักบินด้วย เพื่อรวบรวม ประมวลข้อมูล แยกเป็นเผ่าต่างๆ ที่ตั้ง จำนวนประชากร หญิง ชาย เด็ก อาชีพ สภาพความเป็น อยู่ทั่วไป รวมทั้งบริเวณป่าที่ถูกทำลาย ไร่ผืนที่ตรวจพบ ที่สำคัญที่สุด คือ การจัดลำดับความ ล่อแหลมจากภัยที่จะเกิดขึ้นจากเขาเหล่านั้น แยกพวกที่เป็นภัยไว้ต่างหาก ส่วนพวกที่ไม่เป็นภัย จะได้พิจารณาปรับเข้าให้ถึงก่อนที่จะกลายเป็นภัยต่อไป

เป็นที่ตกลงกันว่า จำเป็นที่สุดที่ต้องเอาเด็กไว้เป็นพวกให้ได้ก่อน และโดยเร็วที่สุด ต้อง แก้ปัญหาเรื่องภาษาพูด เพื่อทำความเข้าใจกันได้ มีหนทางเลือกปฏิบัติอยู่ที่ให้การศึกษา พื้นที่ ที่ตรวจพบ พบชาวเขามากที่สุดในขณะนั้น คือ กก.ตชด.เขต ๕ และเขต ๖

กก.ตชด.เขต ๕ ในขณะนั้น มี พ.ต.อ.ศรีสุข มหินทรเทพ เป็น ผกก. (เป็น ผกก.ภ. จว.เชียงใหม่ อีกตำแหน่งหนึ่ง) มี พ.ต.ท.จิตต์ ลีลายุทธ เป็น รอง ผกก. ส่วน กก.ตชด.เขต ๖ ขณะนั้น พ.ต.ท.เรณณรงค์ ทวีโภค เป็น ผกก.ทั้งสองเขตได้รับนโยบายเรื่องการจัดตั้งโรงเรียนชาวเขาไปปฏิบัติ

สภาพในขั้นต้นยังไม่มีโรงเรียน กก.ตชด.เขต จัดครูจาก ตชด.ไปสอน บางแห่งก็ต้อง เรียนตามธรรมชาติไปก่อน เช่น ตามโคนต้นไม้ หรือลานบ้าน เพื่อความสะดวก และเป็นการจูงใจ ทั้งเด็ก และพ่อแม่ของเด็กให้เกิดความสนใจใคร่เรียนรู้เสียก่อน ต่อมา ผบ.มว.ตชด. ก็นำ ตชด. ไปช่วยกันสร้างโรงเรียน จากวัสดุที่ได้จากธรรมชาติในแต่ละแห่ง ส่วน ไต๊ะ เก้าอี้ กระดานดำ ก็จัดทำขึ้นอย่างง่าย ๆ พอให้ ครู ตชด. มีโรงเรียนสอนเด็กได้ ส่วนอุปกรณ์การเรียนการสอนนั้น

จัดให้ไปจาก กก.ตชด.เขต ตามที่ได้ปรึกษาหารือ กับเจ้าหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการในท้องที่ จัดให้เพียงเท่าที่จำเป็น

ต่อมาชาวบ้านเห็นความสำคัญของโรงเรียน ก็ได้ร่วมมือกับครู ตชด. ช่วยกันสร้างให้มีความมั่นคงแข็งแรงยิ่งขึ้น

เมื่อได้ดำเนินการจัดตั้งโรงเรียนชาวเขาใน กก.ตชด.เขต ๕ และเขต ๖ ได้รวม ๖ โรงเรียน ก็ได้ พ.ต.ต.ถวิล อยู่เย็น เป็นหัวหน้าจัดทำรายงานเป็นรูปเล่ม มีภาพโรงเรียน ครู นักเรียน อุปกรณ์การสอนการเรียน และชาวบ้านที่มาดูอยู่ห่างๆ รายงานนี้เสนอถึง รัฐบาล รัฐสภา กระทรวงศึกษาธิการ การตอบสนองจากกระทรวงศึกษาธิการได้ให้บทเรียนอันมีค่าว่าการจัดตั้งโรงเรียนสอนเด็กเกิน ๗ คน ต้องได้รับความอนุญาติจากเจ้าหน้าที่ศึกษาธิการในท้องที่เสียก่อนจึงจะดำเนินการต่อไปได้ ซึ่ง บข.ตชด.ก็รีบให้ กก.ตชด.ทั้งสองเขตขออนุญาตให้ถูกต้องทันที

ส่วนทางด้านรัฐบาลนั้น ได้รับการตอบสนองอย่างยิ่ง โดยที่นายกรัฐมนตรี บัญญาให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนโครงการนี้ให้เป็นปึกแผ่นมั่นคงต่อไป ทั้งยังได้มอบนโยบายเกี่ยวกับการดำเนินการให้ความช่วยเหลือสงเคราะห์ชาวเขาตามความจำเป็น

กระทรวงมหาดไทยสั่งจังหวัดและอำเภอที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนตามหน้าที่และตามคำขอ ทั้งสั่งให้กรมประชาสงเคราะห์ดำเนินการให้ความช่วยเหลือสงเคราะห์ชาวเขาตามความจำเป็น

รัฐบาลได้จัดตั้งกรรมการสงเคราะห์ชาวเขาขึ้น หลังจากที่ได้ส่งคณะกรรมการชุดหนึ่งออกไปตรวจสอบ ตามรายงานนี้ถึงที่ตั้งโรงเรียน (ยังมีภาพยนตร์ขาวดำเกี่ยวกับรายละเอียดในการตรวจเยี่ยมครั้งนี้อยู่ที่ บข.ตชด.)

กิจการโรงเรียนชาวเขาย้ายตัวออกไปอย่างกว้างขวาง จนทั่วถึงทุกเขตของ ตชด. ที่ไม่ใช้ชาวเขา ก็เรียกว่า ประชาชนไกลคมนาคม ดังกล่าวข้างต้นแล้ว เริ่มการสร้างโรงเรียนโดยไม่ใช้

งบประมาณแผ่นดิน อาศัยความร่วมมือระหว่างครูโรงเรียน ตชด. กับชาวบ้าน ณ ที่นั้นๆ โรงเรียนที่ ตชด.สร้างเองต่อมาเรียกว่าโรงเรียน ตชด. บำรุง ให้หมายเลขเรียงกันไปตามลำดับ ส่วนโรงเรียนที่มีชาวบ้านช่วยสร้างหรือบริจาคเงิน วัสดุสิ่งของช่วยเหลือ ก็เรียกว่าโรงเรียน ตชด. สงเคราะห์ โรงเรียนใดที่กระทรวงศึกษาธิการให้ความอุปการะโดยตรง ก็เรียกว่า โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ถ้ามีการแสดงหรือหาเงินบริจาคมาสร้างเป็นโรงเรียนก็เรียกว่า “โรงเรียน มิตร ตชด.บำรุง” ส่วนโรงเรียนที่ผู้บริจาคเงินสร้าง ก็ตั้งชื่อตามชื่อนามสกุลผู้บริจาค สำหรับโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ โรงเรียนเจ้าแม่หลวงอุปถัมภ์โรงเรียนในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ตั้งชื่อตามที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พระราชทานพระราชทรัพย์มาให้สร้างโรงเรียน

พอจะแบ่งการขยายตัวของกิจการโรงเรียน ตชด.ออกได้เป็น ๓ ยุค ยุคบุกเบิก ก็เป็นดังเช่นได้กล่าวแล้วข้างต้น คือ ผกก. และ รอง ผกก.ตชด.เขต ๕ กับ ผกก.ตชด.เขต ๖ ควรได้รับการยกย่อง ยุคต่อมาเป็นยุคขยายกิจการ ก็มี พ.ต.อ.ไพโรจน์ ปุษยนาวิน ผกก.ตชด.เขต ๕ พ.ต.ต.มนัส ขันธทัตบำรุง พ.ต.อ.ทวีป ดำรงสัตย์ ได้เป็นหัวแรงในการวางแผนขยายกิจการ ร่วมกับ ผกก.ตชด.ทุกเขตของ ตชด. ยุคปัจจุบันเป็นยุคแห่งการวางรากฐานอันมั่นคง และดำเนินกิจการภายในโรงเรียนจนครบวงจร ก็คือรวมเขย ผบช.ตชด., รอง ผบช.ตชด. และผู้ช่วย ผบช.ตชด.ที่เกี่ยวข้อง ผบก.ตชด.ภาค และ ผกก.ตชด.เขต ทุกเขต

สรุปยอดโรงเรียนที่ ตชด. จัดตั้งขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๙๙ ถึงปัจจุบัน ๖๗๐ โรงเรียน ยุบเลิกไป ๔๙ โรงเรียน โอนให้กระทรวงศึกษาธิการรับไปดำเนินการ ๔๓๖ โรงเรียน จึงมีโรงเรียน ตชด. ปัจจุบัน ๑๘๕ โรงเรียน นักเรียนรวม ๒๕,๘๙๔ คน มีครู ตชด. ๑,๔๖๘ นาย ครูช่วยสอน ๓๓ คน เฉลี่ยจำนวนเด็กเรียนรู้ภาษาไทยปีละ ประมาณ ๒,๐๐๐ คน

การผูกมิตรกับเด็กมีความสำคัญมากก่อนที่เด็กจะจากบ้านจากพ่อแม่พี่น้องไปเข้าโรงเรียนได้ ต้องใช้เวลาพอสมควร ใช้ความอดทน เสียสละ เริ่มจากเรียนรู้ชีวิตจิตใจของเด็กเหล่านั้น ซึ่งไม่เหมือนกับเด็กไทยตามพื้นราบทั่วไป

การผูกมิตรกับเด็กมีความสำคัญมากก่อนที่เด็กจะจากบ้านจากพ่อแม่พี่น้องไปเข้าโรงเรียนได้ ต้องใช้เวลาพอสมควร ใช้ความอดทน เสียสละ เริ่มจากเรียนรู้ชีวิตจิตใจของเด็กเหล่านั้น ซึ่งไม่เหมือนกับเด็กไทยตามพื้นราบทั่วไป เด็กชอบเล่น สนุกสนาน ร้องรำทำเพลง รวมกันเป็นหมู่คณะ เมื่อจะชักจูงเด็กก็ต้องเริ่มจากการทำตามสิ่งที่เขาชอบ ทำตัวเป็นเด็ก ร้องรำทำเพลงสนุกสนานกับพวกเขา จนมีความรู้สึกเป็นกันเอง ครู ตชด. ต้องรักเด็กก่อน เด็กจึงจะรักครู

เมื่อสนิทสนมกันแล้วก็ค่อยๆ สอดแทรกอุปกรณ์การสอนการเรียนที่น่าสนใจให้เด็กดู เช่น รูปภาพสีสวยสดงดงาม เป็นรูปภูเขา ป่าไม้ ลำธาร บ้านเรือน ไปจนถึงรูปภาพประกอบอักษรไทย ก.ไก่ ข.ไข่ ฯลฯ ภาพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ ภาพที่เด็กไม่เคยพบเห็น เช่น รถยนต์ รถไฟ เครื่องบิน เรือ ภาพถนน ภาพทะเล ภาพทิวทัศน์สวยงามในจังหวัดต่างๆ เหล่านี้ เป็นต้น ซึ่งความจริงก็เป็นการแฝงไว้ซึ่งความเจริญของเมืองไทย ชักจูงให้เกิดความสนใจอยากเรียนรู้ภาษาไทย ชักชวนเด็กให้ไปที่โรงเรียน ขีดเขียนสิ่งที่เด็กอยากเขียนตามใจชอบ พลิกดูหนังสือต่างๆ ตามใจชอบ ทั้งรู้สึกแปลกใจ เพราะไม่เคยเห็นมาก่อน ครู ตชด.พร้อมที่จะสอน แต่จำเป็นต้องแสวงหาความยินยอมพร้อมใจจากพ่อแม่ ผู้ปกครองเด็กเสียก่อน โดยเชิญให้มาดูลูกหลานขณะสนุกสนานอยู่ที่โรงเรียน เมื่อเห็นว่าเด็กๆ ได้รับการดูแลและเอาใจใส่ดี มีความปลอดภัยก็ยินดีเต็มใจให้เด็กๆ เข้าโรงเรียนได้

ถึงขั้นนี้ ความอดทน ความเสียสละของครู ตชด. ก็สัมฤทธิ์ผล ในที่สุดก็มีโรงเรียน มีชื่อโรงเรียน มีครู มีนักเรียน มีโต๊ะ เก้าอี้ กระดานดำ หนังสือตำรา สมุด ดินสอ ไม้บรรทัด ฯลฯ มีอุปกรณ์การเรียนการสอนพร้อม เด็กๆ ไม่ต้องรบกวนผู้ปกครองเสียค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น ตชด.จัดหามาให้เอง ครู ตชด. นั้น ได้รับการคัดเลือกมาเป็นอย่างดี ดัดขาดจากที่ตั้งเดิม อยู่รวมกับชาวเขามีชีวิตเหมือนกับชาวเขาเผ่าอื่นๆ

ก่อนที่จะไปเป็นครู ตชด.ก็ได้รับการอบรม ความรู้ในหน้าที่ครู เทคนิคการสอน การบริหาร โรงเรียน จากเจ้าหน้าที่กระทรวงศึกษาธิการในท้องที่ ที่เกี่ยวข้องก่อนแล้ว เมื่อหยุดเทอมก็ไปรับการฝึกอบรมเพิ่มเติม เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพิ่มพูนความรู้ยิ่งขึ้น บางครั้งในเทอมปลาย มีการฝึกอบรมสัมมนาจากผู้ทรงคุณวุฒิ บางครั้งนอกจากการฝึกอบรมสัมมนาแล้ว ยังมีการผลิตอุปกรณ์การสอนการเรียนด้วย เช่น การสัมมนาที่ครูสัมมนาคารกรุงฯ

นี่เป็นการตอบคำถามจากผู้สงสัยว่า ตชด.จะเป็นครูได้อย่างไร เคยแต่จับปืน ฝึกอาวุธ ยุทธวิธี การรบแบบกองโจรมาแล้วให้จับขอล์สอนหนังสือเด็ก ทั้งที่บางแห่งยังไม่รู้ภาษาไทยด้วยซ้ำไป แต่จากผลการประเมินของวงการภายนอก ตชด. ปรากฏว่า ตชด.เป็นครูได้ดี เป็นครูที่ดีเป็นที่รักของนักเรียนและผู้ปกครอง ทั้งๆ ที่เป็นคนแปลกหน้า ในชั้นต้นพูดภาษาถิ่นไม่รู้เรื่อง แต่กลับเข้ากันได้อย่างสนิทสนมกลมกลืน ไม่มีประวัติว่าครู ตชด.แห่งใดมีปัญหากับชาวบ้าน

เป็นที่น่ายินดีที่ ครู ตชด.สามารถเข้าสอบเทียบวุฒิตามมาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการได้ ครูสัมมนาจารย์ได้ให้โควต้าแก่ครู ตชด.เข้ารับการศึกษาอบรมภาคฤดูร้อน ปีละ ๑๕๐ นาย เคยมีครู ตชด.บางนาย ได้รับปริญญาหมาบัณฑิตกิตติมศักดิ์

ยิ่งกว่านั้น ทราบว่ากรมตำรวจตระหนักถึงความลำบากตรากตรำ ความเสียสละ และอุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของชาติ จึงได้ขออนุมัติ ก.ตร.ให้ตำแหน่งชั้นสัญญาบัตร (ร.ต.ต.) แก่ครู ตชด. ๖๕ ตำแหน่ง โดยให้สอบคัดเลือกจากครู ตชด.ด้วยกัน ซึ่งจะเป็นกำลังใจแก่ครู ตชด.ทั่วประเทศเป็นที่สุด

“...อาจจะมองเหมือนหนึ่งว่า นักเรียนที่ช่วยอยู่ในโครงการนี้มีเพียง ๑๗๐ โรงเรียน และนักเรียนที่ได้รับทุนไปนั้นมีเพียง ๕๐๐ คน แต่ว่าใน ๑๗๐ โรงเรียน หรือว่า ๕๐๐ คนนั้น ก็ช่วยให้เรามีความรู้ความคิดขั้นที่จะทำยังไงที่จะขยายผลไปถึงคนเป็นจำนวนมากขึ้นทุกทีๆ และในขณะนั้นก็ก็มีผู้ที่สนใจที่จะช่วยเหลือมากขึ้น พุดง่าย ๆ ก็คือ ทุนรอนของเราก็มีมากขึ้น ก็สามารถจะใช้ไปในการช่วยให้นักเรียนในโครงการมีสุขภาพที่แข็งแรงยิ่งขึ้น ให้มีอาหารดีขึ้น หรือว่าขยายโอกาสให้คนได้รับทุนได้มากขึ้น ในอนาคตก็ต้องเป็นเรื่องที่ค่อยเป็นค่อยไป...”

พระราชดำรัส

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ครู ตชด.มิได้อยู่โดดเดี่ยวแล้ว แม้แต่โรงเรียนในกรุงเทพฯ ก็มีความเห็นใจโรงเรียน ตชด. ถึงกับตั้งโครงการโรงเรียนพี่ช่วยโรงเรียนน้อง เริ่มจากสองสามโรงเรียน ต่อมาโรงเรียนเข้าร่วมโครงการ ทั้งจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ถึง ๖๗ โรงเรียน ให้ความอุปการะ ทั้งหนังสือ สมุด อุปกรณ์การเรียน การสอน เครื่องแต่งกาย บางครั้งก็ออกไปเยี่ยมเยียนถึงที่ตั้ง บางโรงเรียนจัดผู้ทำหน้าที่ ครูช่วยสอน ไปช่วยครู ตชด.อีกด้วย “อันความกรุณาปรานี จะมีใครบังคับก็หาไม่ หลังมาเองเหมือนฝนอันชื่นใจ จากฟากฟ้าสุราลัยสู่แดนดิน...”

ในที่สุดโรงเรียน ตชด. ก็กลายเป็นศูนย์ชุมชน ศาลาประชาคม เป็นที่แพร่ข่าวสารของทางราชการสู่ชาวบ้าน ในเวลาเดียวกันก็รับฟังทุกข์สุขความเดือดร้อนของชาวบ้าน รายงานหน่วยเหนือเพื่อแจ้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องพิจารณาแก้ไขช่วยเหลือต่อไป

ครู ตชด. นอกจากสอนหนังสือแล้วยังทำหน้าที่พลพยาบาลรักษาผู้เจ็บป่วย ให้ความรู้ทางด้านสุขศึกษา อนามัย แนะนำการเพาะปลูกพืชอย่างอื่นโดยเอาเมล็ดพันธุ์ผักไปแจกให้ ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ซึ่งชาวเขาทำอยู่แล้ว ให้ถูกสุขลักษณะยิ่งขึ้น จะได้ไม่เกิดโรคติดต่อระบาด ลูกกลมลงไปถึงพื้นราบ เพราะมีการซื้อขายกันด้วย เวลาพบปะสนทนากันก็พยายามชักจูงให้เป็นพลเมืองดี งดเว้นอบายมุขโดยเฉพาะอย่างยิ่งการสูบบุหรี่ และขอมิให้ปลูกฝิ่นอีกต่อไป

“เมื่อเริ่มมีโครงการ พอ.สว. ก็ได้อาศัยโรงเรียน ตชด. เป็น
ฐานปฏิบัติการหลายแห่ง ต่อมา มีโครงการ พอ.สว. ทางอากาศก็ไปตั้งอยู่ใกล้ๆ
โรงเรียน ตชด. ...”

เมื่อเริ่มมีโครงการ พอ.สว. ก็ได้อาศัยโรงเรียน ตชด. เป็นฐานปฏิบัติการหลายแห่ง
ต่อมา มีโครงการ พอ.สว. ทางอากาศก็ไปตั้งอยู่ใกล้ๆ โรงเรียน ตชด. เมื่อกรมประชาสัมพันธ์
จัดตั้งกองส่งเคราะห์ชาวเขาขึ้นก็ได้อาศัยข้อมูลจากโรงเรียน ตชด. เป็นส่วนใหญ่ แม้จนกระทั่งจัด
ตั้งนิคมส่งเคราะห์ชาวเขาขึ้น ก็ได้ครู ตชด. ช่วยในขั้นเตรียมการหลายแห่งเช่นกัน

ข่าวคราวเรื่องโรงเรียน ตชด. แพร่ออกไปถึงต่างประเทศ มีชาวต่างชาติไปทำ
วิทยานิพนธ์เรื่องชาวเขาเผ่าต่างๆ ถึงถิ่นชาวเขาก็ได้อาศัยครู ตชด. ช่วยเหลือให้ข้อมูล แต่เดิม
พวกเขาจะขออนุญาต ที่ บข.ตชด. ก่อน ต่อมา มีจำนวนมากขึ้นทุกที เกินความสามารถที่จะ
ควบคุมดูแลได้ จึงขอร้องให้กรมประชาสัมพันธ์รับผิดชอบดำเนินการต่อไป ในที่สุดได้ไปจัดตั้ง
ศูนย์วิจัยชาวเขาขึ้นที่จังหวัดเชียงใหม่เป็นแหล่งกลางมีข้อตกลงกับคนเหล่านั้นว่า ต้องไม่ทำการ
ใดๆ อันจะกระทบกระเทือนถึงความมั่นคงแห่งชาติไทย และไม่เป็นภัยต่อสัมพันธ์ภาพอันดีกับ
ประเทศเพื่อนบ้าน จะไม่ติดต่อกับกลุ่มการเมือง กลุ่มทหารต่างชาติใดๆ ก่อนเดินทางกลับต้อง
มอบวิทยานิพนธ์ดังกล่าวไว้เป็นสมบัติของทางราชการด้วย

ระยะนั้น องค์การ สปอ.(ซีโต้) สนใจเรื่องชาวเขาได้มอบทุนให้ก้อนหนึ่ง สำหรับทำ
ภาพยนตร์ สี เสียง เรื่องชาวเขาเผ่าต่างๆ ในประเทศไทย เพื่อประโยชน์ทางด้านการศึกษาต่อไป

บช.ตชด. ได้รับความร่วมมือจาก “ยูซิส” จัดการถ่ายทำภาพยนตร์ดังกล่าวขึ้นทางภาคเหนือเสร็จแล้ว บช.ตชด.ได้มอบให้องค์การ สปอ.หนึ่งชุด พร้อมด้วยตุ๊กตาชาวเขาเผ่าต่างๆ ใส่ตุ๊กกระจกเรียบร้อยนำดู น่าชมมาก ภาพยนตร์ชุดนี้มีอยู่ที่ บช.ตชด.หนึ่งชุด

ต่อจากนั้นปรากฏว่ามีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนชาวต่างประเทศสนใจทำภาพยนตร์ ชีวิตชาวเขากันมาก ต่อมาก็ได้มีหนังสือชุดชาวเขาเผ่าต่างๆ ออกมาหลายเล่มเล่มละ ๑ เผ่าเป็นหนังสือที่มีประโยชน์มาก

นายชิตพงษ์ สยามเนตร ข้าราชการกรมประชาสัมพันธ์ในกิจการชาวเขา ได้ทำวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับชาวเขา ซึ่งทางราชการได้ใช้เป็นเอกสารอ้างอิง ต่อมาภายใน บช.ตชด.เองก็มี พ.ต.ต.มนัส ชันธทัตบำรุง ทำวิทยานิพนธ์ เรื่องชาวเขาและท่านผู้นี้ก็ได้เป็นหลักในการวางแผนดำเนินงานสงเคราะห์ชาวเขาให้แก่ บช.ตชด.สืบมาจนเกษียณอายุ

เมื่อรัฐบาลจัดตั้งคณะกรรมการสงเคราะห์ชาวเขาระดับชาติและระดับจังหวัด บางจังหวัดในภาคเหนือ งานด้านสงเคราะห์ชาวเขาก็แพร่หลายกว้างขวางยิ่งขึ้น เจ้าหน้าที่จากส่วนราชการหลายกระทรวง ทบวง กรม ออกไปให้การช่วยเหลือถึงถิ่นที่อยู่โรงเรียน ตชด. ก็ได้รับการตอบสนองด้วยดียิ่งขึ้น

องค์การสหประชาชาติได้กำหนดนโยบายให้ชาวเขาในภาคเหนือเลิกปลูกฝิ่น โดยปลูกพืชอื่นๆ เป็นการทดแทน รัฐบาลได้ตั้งกรรมการขึ้นคณะหนึ่งรับผิดชอบเรื่องนี้โดยเฉพาะ โดยมีผู้เชี่ยวชาญจากองค์การสหประชาชาติเข้าร่วมให้คำแนะนำด้วย กิจการได้เริ่มจากการปลูกพืชทดแทนและเลี้ยงสัตว์ จนชาวเขาเลิกปลูกฝิ่นกันเป็นส่วนใหญ่

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงริเริ่มโครงการหลวงขึ้นที่บ้านข้างเคียน จังหวัดเชียงใหม่ โดยส่งเสริมให้ชาวเขาปลูกพืชเมืองหนาวและดอกไม้ตัดดอกขาย ซึ่งขณะนั้นมีตลาดรองรับอยู่แล้ว มีรถไปรับขนส่ง มีการซื้อขายถึงที่ ชาวเขามีกำลังใจยิ่งขึ้น จึงเข้าร่วมโครงการมากมาย ครู ตชด.

ก็ได้มีบทบาทในการสอนเด็กให้ไปช่วยกันชักจูงให้ชาวเขาเลิกปลูกฝิ่น ไปปลูกพืชทดแทนในโครงการหลวง และโครงการขององค์การสหประชาชาติดังกล่าวแล้วด้วย

ระยะนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงส่งเสริมให้ชาวเขาประกอบอาชีพเสริมตามความถนัดอยู่แล้ว เช่น การทอผ้า ปักผ้า ทำเครื่องประดับด้วยเงิน และของชำร่วย สำหรับจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว ทรงจัดการเรื่องการค้าให้โดยพระราชทานพระราชทรัพย์ ตั้งร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชาวเขาขึ้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ต่อมาสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงช่วยจัดสถานที่จำหน่ายในกรุงเทพฯ เริ่มจากวังสระปทุม ต่อมาจึงขยายออกไปตามร้านโรงแรมหลายแห่งเมื่อมีร้านจิตรลดาขึ้น ก็ช่วยจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชาวเขาแก่นักท่องเที่ยวเช่นกัน บทบาทของครู ตชด.ในเรื่องนี้ ก็คือ ส่งเสริมให้เด็กใช้เวลาว่างช่วยผู้ปกครองผลิตสิ่งของเหล่านั้นเป็นการฝึกงานและสืบทอดแทนกันต่อไป มิให้ฝีมือดีๆ เสื่อมสูญไป ทั้งเป็นการเพิ่มพูนรายได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

นอกจากนั้นด้านการเลี้ยงสัตว์ได้พระราชทาน ไม้ สุก ร โคพันธุ์นม ให้ชาวเขาเลี้ยง โดยมีเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ให้การแนะนำด้วย เช่น สุขอนามัย วิธีการเลี้ยง การให้อาหารสัตว์ เป็นการช่วยเหลือในขั้นต้น ครู ตชด. ก็สอนเด็กให้ช่วยเหลือผู้ปกครองในการเลี้ยงสัตว์ การทำความสะอาด การให้อาหาร ฯลฯ เป็นการเรียนรู้ไปด้วย และต่อไปก็สามารถรับภาระแทนผู้ปกครองได้

"คุณภาพของคนนั้นเป็นสิ่งที่สามารถสร้างเสริมได้ด้วยการศึกษา กล่าวคือ ต้องมีการจัดระบบให้การศึกษาที่ถูกต้องเหมาะสม และเป็นพื้นฐานเพียงพอที่บุคคลเหล่านั้นได้นำไปพัฒนาการดำรงชีวิตให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ การให้การศึกษาที่ดีแก่ประชาชนจึงเป็นพื้นฐานและปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนา เพราะประชาชนที่ได้รับการศึกษาและมีคุณภาพสูงเหล่านั้น จะเป็นพลังที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศให้ดำเนินไปในทิศทางที่พึงประสงค์ได้"

ดร.ลิขิต ชีรเวทิน

ตัวอย่างการดำเนินงานครบวงจรตั้งแต่การแนะนำการผลิต การให้เมล็ดพันธุ์พืช สัตว์เลี้ยง การให้เจ้าหน้าที่ช่วยเหลือระหว่างดำเนินการผลิต การขนส่ง การตลาด การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้ชาวเขาเข้าร่วมในโครงการมากขึ้นนี้ ทำให้ บข.ตชด. ส่งการให้ครู ตชด.มีความคิดริเริ่มดำเนินการให้ครบวงจร เจริญรอยตามพระยุคลบาท ตลอดมาจนบัดนี้

ถึงขั้นนี้เด็กนักเรียนและผู้ปกครองก็พร้อมใจกันส่งเสริมให้ลูกหลานเข้าโรงเรียนด้วยความเต็มใจ เพราะตนเองก็มีทั้งอาชีพหลัก อาชีพเสริม มีรายได้ดีขึ้น และเป็นประโยชน์ของการศึกษาเล่าเรียน เพราะนักเรียนเมื่อสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียน ตชด.แล้ว บางคนไปศึกษาต่อสูงขึ้น บางคนได้รับทุนการศึกษา บางคนได้อนุปริญญา ปริญญา บางคนรับราชการในหน่วยงานที่ช่วยสงเคราะห์ชาวเขา บางคนก็ไปเป็นผู้ประกาศของสถานีวิทยุกระจายเสียงภาษาชาวเขา ในอนาคตคงมีโอกาสให้นักเรียนเก่ารุ่นพี่กลับไปสอนนักเรียนรุ่นน้องก็ได้

ขวัญและกำลังใจของครู ตชด. และนักเรียนหลายโรงเรียนดีขึ้นมาก เมื่อสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และบางครั้งสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จฯ ไปเยี่ยม นอกจากการเยี่ยมให้กำลังใจแล้ว สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ยังได้ทรงแนะนำเทคนิคการเรียนการสอนสมัยใหม่ให้ครูและนักเรียนช่วยทดลองปฏิบัติด้วย ครู ตชด. ก็ได้นำวิธีการที่ทรงแนะนำไว้ไปสอนเด็กนักเรียนต่อไป

โรงเรียน ดชด.เริ่มเป็นที่รู้จักแพร่หลายไปทั่วประเทศยิ่งกว่าแต่ก่อน เมื่อมีข่าวทางโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียง ในโอกาสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ทรงเยี่ยมโรงเรียน ดชด.เป็นเนืองนิตย์ หลังจากที่ทรงรับมอบพระราชภารกิจช่วยเหลือโรงเรียน ดชด. จากสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงทราบข้อมูลรายละเอียด รวมทั้งจุดอ่อน จุดแข็ง ของโรงเรียน ดชด. ทั้งที่เกี่ยวกับโรงเรียน ครู นักเรียน วัสดุอุปกรณ์การสอน การเรียน และการให้การสนับสนุนจากหน่วยต่างๆ สิ่งแรกที่ทรงแก้ปัญหา คือ อาหารกลางวัน ของนักเรียน ตลอดทุกวันเรียนในแต่ละสัปดาห์ เพื่อให้เลี้ยงตัวได้ ทรงแนะนำให้ปลูกพืชเลี้ยงสัตว์ ที่ใช้ประกอบอาหารได้ทุกโรงเรียน แล้วทรงแก้ปัญหาการขาดแคลนสารไอโอดีน ทั้งนักเรียนและผู้ปกครอง

ทรงริเริ่มโครงการต่างๆ ขึ้น ดังเช่น โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน โครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา โครงการนักเรียนในพระบรมราชานุเคราะห์ โครงการฝึกอาชีพ โครงการศูนย์ฝึกอาชีพนักเรียนเก่าโรงเรียน ดชด. โครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน โครงการส่งเสริมสหกรณ์ โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โครงการหน่วยแพทย์พระราชทาน เป็นต้น

ทรงเอาพระทัยใส่ตรวจตราการปฏิบัติถึงที่ตั้งด้วยพระองค์เอง ทรงแนะนำให้แก้ไขสิ่งขาดตกบกพร่องต่างๆ ให้หมดสิ้นไป นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างล้นพ้นแก่โรงเรียน ดชด.

เมื่อเร็วๆ นี้ ทรงโปรดให้ครู ดชด. ดีเด่นทั่วประเทศ รวม ๘ นาย เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานโล่รางวัล ครูดีเด่น นับว่าเป็นครั้งแรกที่ครู ดชด.ได้รับเกียรติอย่างสูงยิ่งในชีวิต

เกียรติประวัติของโรงเรียน ดชด. เเด่นขึ้นอีกครั้งหนึ่งในเมื่อองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม (ยูเนสโก) ได้มอบรางวัลด้านการรู้หนังสือของสมาคมนานาชาติระหว่างประเทศ ให้แก่โรงเรียน ดชด. โดย ผบช.ดชด. ในขณะนั้นไปรับแทนที่สำนักงานใหญ่ กรุงปารีส ฝรั่งเศส เมื่อวันที่ ๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๒ ซึ่งถือเป็นวันที่ระลึกแห่งการรู้หนังสือ

“การเปิดโรงเรียนสอนชาวเขามิใช้งานที่จะสำเร็จลุล่วงไปได้ในวันนี้พรุ่งนี้ แต่ต้องมีการวาง
โครงการ และปฏิบัติการอย่างรอบคอบรัดกุม พิจารณาถึงปัญหาต่างๆทุกแง่ทุกมุมเพื่อจัดให้หมดสิ้นไป
พร้อมกันจะต้องได้รับความร่วมมือ อย่างจริงจัง จากส่วนราชการต่างกระทรวง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
กระทรวงศึกษาธิการ จากการศึกษาที่ ศษค. ได้ดำเนินการมาเป็นเวลาถึง ๕๐ ปีนั้น ได้พิสูจน์แล้วว่างาน
โรงเรียน ศษค. ได้อำนวยคุณประโยชน์อย่างใหญ่หลวงให้แก่พี่น้องร่วมชาติของเรา”

พลโท ชาญ อังสุโชติ

บัดนี้โรงเรียน ศษค. ดำเนินการมาครบ ๕๐ ปีแล้ว กำลังเติบโตแข็งแรงมั่นคง แต่ต้องไม่
พอใจเพียงแค่นี้ ต้องก้าวไกลไปข้างหน้าด้วยการวางแผนระยะยาว อย่างน้อยเป็นโครงการ ๕ ปี
แล้วปรับปรุงให้ดีขึ้นเป็นโครงการ ๕ ปีต่อๆ ไป โดยไม่ทอดทิ้ง เพราะที่ทำมาแล้วแท้จริงยัง
เป็นการเริ่มต้นเท่านั้น ถ้าจะเปรียบก็เพียงเดินได้ ต่อไปต้องวิ่งได้ บข.ศษค.เก่งในทางกำหนดโครง
การติดตามการปฏิบัติและประเมินผลอยู่แล้ว ไม่ต้องกล่าวอะไรอีก ประสบการณ์ก็มีอยู่มากมาย
การสนับสนุนก็ดีเหลือหลาย แต่ต้องระลึกไว้เสมอถึงเรื่อง อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ต้องไม่ประมาท
อย่าหวังพึ่งวงการภายนอกให้มากนัก บางครั้งอาจมีการเปลี่ยนแปลงปรวนแปรไปได้ ต้องคิดถึง
การพึ่งตนเอง ตามหลักพระพุทธศาสนา ต้องทำให้โรงเรียน ศษค. สามารถเลี้ยงตัวเองได้ แม้จะ
ขาดการช่วยเหลือในบางระยะอะไรที่พอจะช่วยกันผลิตเองได้ เพื่อใช้ในกิจการโรงเรียน ศษค. ก็
พึงกระทำ ต้องหาทุนสำรองไว้แก้ปัญหาในยามขาดแคลนให้ได้ เพื่อให้การสอนการเรียนได้ดำเนิน
การต่อไปอย่างต่อเนื่อง อย่าลืมนว่ายี่งขยายกิจการออกไปมากเท่าใด ความต้องการการสนับสนุน
ด้านต่างๆ ก็ทวีมากขึ้นเป็นเงาตามตัว ทั้งยังต้องมองในแง่ประหยัด การซ่อมบำรุงอาคาร สถานที่
วัสดุอุปกรณ์ ให้คงทนอยู่เสมอ อย่าคิดแต่จะใช้ ต้องคิดถึงการบำรุงรักษาด้วย

สิ่งสำคัญที่สุดที่ผู้บังคับบัญชาของ ศษค. ที่เกี่ยวข้องในกิจการโรงเรียน ศษค. นี้จะต้อง
ระลึกอยู่เสมอ ก็คือ ความสำคัญของครู ศษค. ต้องคิดถึง ขวัญ กำลังใจ สวัสดิการ การเพิ่มพูน
วิทยฐานะ การได้มีที่พักอาศัยเป็นกิจลักษณะ อย่าลืมนว่าคนเรานั้นสำคัญที่ใจ ใจเป็นนายเป็น
ประธาน ถ้าใจเสียอย่างเดียว ความหวังให้อนาคตของกิจการโรงเรียน ศษค. เจริญก้าวหน้า
อย่างไม่หยุดยั้งนั้น อยู่ใกล้ชนิดเดียว เพียงแค่มือเอื้อมเท่านั้น และมือ นั่นคือ มือแห่งความเมตตา
กรุณา เห็นอกเห็นใจ ยกย่องส่งเสริม ให้เกียรติ ให้เกิดขวัญกำลังใจดี

แล้วอนาคตอันแจ่มใสของโรงเรียน ศษค. ย่อมเป็นที่หวังได้จริง

แนวการร่วมมือจัดโรงเรียนตำรวจชายแดน เพื่อให้นักศึกษาแก่เด็กที่ไกลคมนาคม

เนื่องจากมีท้องที่บางแห่งอยู่ไกลคมนาคม เด็กยังไม่มีโอกาสได้ศึกษาเล่าเรียน ตำรวจชายแดนได้ไปปฏิบัติหน้าที่อยู่ในท้องที่เหล่านั้น กรมตำรวจจึงเห็นสมควรจะจัดตั้งโรงเรียนตำรวจชายแดนขึ้น ด้วยความร่วมมือของกรมสามัญศึกษา เพื่อให้การศึกษาแก่เด็กในท้องที่ดังกล่าว

เพื่อสะดวกในการปฏิบัติงาน และประสานงานร่วมกันระหว่างตำรวจชายแดนและเจ้าหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ กรมตำรวจและกรมสามัญศึกษาด้วยความเห็นชอบของกระทรวงศึกษาธิการ จึงตกลงวางแผนการร่วมมือจัดโรงเรียนตำรวจชายแดนไว้ดังต่อไปนี้

๑. การจัดตั้งโรงเรียน ตำรวจชายแดนควรช่วยสำรวจและดำเนินการจัดตั้งโรงเรียนในท้องที่ที่ไม่มีโรงเรียนประชาบาล ในกรณีนี้ตำรวจชายแดนควรแจ้งให้อำเภอเจ้าของท้องที่ได้ทราบ เพื่อได้ร่วมพิจารณา และให้ความร่วมมือตั้งแต่ระยะเริ่มแรก

๒. ทะเบียนบัญชี โรงเรียนตำรวจชายแดนควรจัดให้มีทะเบียนบัญชี และเอกสารต่างๆ เหมือนโรงเรียนประชาบาล แต่อย่างน้อยควรมีทะเบียนนักเรียน บัญชีเรียกชื่อ และสมุดหมายเหตุรายวัน สิ่งต่างๆ เหล่านี้ให้เบี่ยงจากจังหวัดหรืออำเภอสุดแต่ความสะดวก

๓. วันปิดเปิดเรียน โรงเรียนตำรวจชายแดนควรปิดเปิดประจำสัปดาห์ กำหนดภาคเรียนและหยุดเรียนอนุโลมตามโรงเรียนประชาบาล และความเหมาะสมของท้องที่

๔. การจัดเด็กเข้าเรียน ตำรวจชายแดนเป็นผู้จัดเด็กเข้าเรียนในโรงเรียน โดยถือความสมัครใจของผู้ปกครองไม่มีการบังคับ

เด็กที่จะเข้าเรียนในโรงเรียนตำรวจชายแดน ควรจะมีอายุระหว่าง ๖ ปีบริบูรณ์ จนถึง ๑๔ ปีบริบูรณ์

ในท้องที่บางแห่งมีโรงเรียนประชาบาลอยู่แล้ว แต่เด็กบางคนต้องไปเข้าเรียนโรงเรียนประชาบาลเดินไกลมากเกินไป ไม่สะดวกแก่เด็ก เมื่อตำรวจชายแดนจัดตั้งโรงเรียนขึ้น ผู้ปกครองของเด็กปรารถนาจะให้บุตรหลานของตนเข้าเรียนในโรงเรียนตำรวจชายแดน ในกรณีเช่นนี้ตำรวจชายแดนควรจะติดต่อกับโรงเรียนประชาบาลของเด็กนั้น และแจ้งให้อำเภอเจ้าของท้องที่ทราบด้วย

๕. การจัดชั้นเรียน ตามปกติให้มีการจัดชั้นเรียนตามแบบโรงเรียนประชาบาลทั่วไป แต่ถ้าปรากฏว่าเด็กคนใดมีอายุและปัญญาสูงพอที่จะเรียนข้ามชั้นได้ ทางโรงเรียนตำรวจชายแดนอาจจัดให้เด็กนั้นเข้าเรียนในชั้นที่สูงขึ้นก็ได้

๖. แนวการสอน โรงเรียนตำรวจชายแดนควรดำเนินการสอน ดังนี้

ก. ในท้องที่หรือในโรงเรียนที่เด็กพูดภาษาไทย โรงเรียนควรจัดการการสอนตามหลักสูตรชั้นประถมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

ข. ในท้องถิ่นหรือในโรงเรียนที่เด็กมิได้พูดภาษาไทย โรงเรียนควรจัดการสอนตามรายละเอียดของชั้นเริ่มเรียนและชั้นกลาง ซึ่งได้ประชุมอบรมกัน ณ โรงเรียนพญาไท จังหวัดพระนคร เมื่อวันที่ ๑๕-๓๑ พฤษภาคม ๒๕๐๑ เมื่อเด็กสามารถพูดไทยได้บ้าง และพอจะเรียนต่อไปได้แล้ว จึงจัดการสอนตามหลักสูตรชั้นประถมศึกษาต่อไป

๗. การวัดผลการเรียน ตำรวจชายแดนจัดการวัดผลการเรียน เพื่อเลื่อนชั้นประจำปีของเด็กในโรงเรียนของตน ยกเว้นชั้นประถมปีที่ ๔ ซึ่งเป็นตัวประโยค ให้โรงเรียนตำรวจชายแดนส่งเด็กสมทบสอบกับโรงเรียนประชาบาลที่อยู่ใกล้เคียง ในกรณีที่โรงเรียนตำรวจชายแดนอยู่ห่างไกล ให้ศึกษาธิการอำเภอดำเนินการจัดการสอบด้วยความร่วมมือจากตำรวจชายแดน

๘. ใบรับรอง ในกรณีที่เด็กออกจากโรงเรียนตำรวจชายแดน ซึ่งจัดการสอนตามหลักสูตรชั้นประถมศึกษา ให้โรงเรียนออกใบรับรองให้ตามแบบของโรงเรียนประชาบาลโดยอนุโลม

๙. การรับโอนโรงเรียน โรงเรียนตำรวจชายแดนแห่งใดอยู่ในสภาพที่อำเภอพร้อมที่จะรับโอนมาจัดตั้งเป็นโรงเรียนประชาบาล ตามพระราชบัญญัติประถมศึกษาได้ ให้ทางตำรวจชายแดนติดต่อกรมสามัญศึกษาเพื่อแจ้งจังหวัดรับโอน พร้อมทั้งทะเบียนบัญชีตามที่ระบุไว้ในข้อ ๒ และขอจัดตั้งเป็นโรงเรียนประชาบาลต่อไป

๑๐. การเลิกล้มโรงเรียน โรงเรียนตำรวจชายแดนแห่งใดต้องเลิกล้มไป ตำรวจชายแดนควรแจ้งให้อำเภอเจ้าของท้องที่และกรมสามัญศึกษาทราบด้วย

ในกรณีนี้ตำรวจชายแดนควรส่งมอบทะเบียนบัญชีตามที่ระบุในข้อ ๒ เพื่อเก็บรักษาไว้เป็นหลักฐานทางอำเภอ

๑๑. ความร่วมมือของอำเภอและจังหวัด ให้อำเภอและจังหวัดร่วมมือในการจัดตั้งโรงเรียนตำรวจชายแดนตามแนวการร่วมมือจัดโรงเรียนที่ได้กำหนดไว้นี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับงานวิชาการของโรงเรียน ให้เจ้าหน้าที่ศึกษาธิการจังหวัดและอำเภอได้ช่วยอบรมครูที่สอนในโรงเรียนตำรวจชายแดนแนะนำการสอนในโรงเรียนและพิจารณาหาทางช่วยเหลือด้วยประการอื่นๆ เพื่อให้งานวิชาการของโรงเรียนได้ระดับตามหลักสูตร

การดำเนินงานตามนัยดังกล่าวมานี้ ให้อำเภอและจังหวัดรายงานกระทรวงศึกษาธิการทราบด้วย

๑๒. การติดต่อกับกระทรวงศึกษาธิการ ตำรวจชายแดนควรแจ้งให้กระทรวงศึกษาธิการทราบในเมื่อได้ปฏิบัติงานไปแล้วตามข้อ ๑, ๙ และ ๑๐ นอกจากนี้ควรให้ทราบถึงความเคลื่อนไหวของโรงเรียนตำรวจชายแดนโดยส่วนรวมเป็นระยะๆ ตามโอกาสอันควร โดยเฉพาะในเรื่องสถิติ สภาพ และผลของการดำเนินงาน

แนวการร่วมมือจัดโรงเรียนตำรวจชายแดนเพื่อให้การศึกษาแก่เด็กที่ไกลคมนาคมนี้เป็นข้อตกลงร่วมระหว่างกรมตำรวจกับกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้จัดทำขึ้นหลังจากการประชุมอบรมครูโรงเรียนตำรวจชายแดน ณ อาคารสุภัทมนาคาร โรงเรียนพญาไท กทม. ระหว่างวันที่ ๑๕-๓๑ พฤษภาคม ๒๕๐๑

โรงเรียน ศษค.ที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีพระราชทานเงินให้ ก่อสร้างอาคารเรียน
และเสด็จฯ ทรงประกอบพิธีเปิด

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน ศษค.	สถานที่ตั้งโรงเรียน				ค่าก่อสร้าง	พระราชทาน วัน เดือน ปี	พระราชทาน / มูลเกล้าฯ	ทรงประกอบพิธี เปิดอาคารเรียน วัน เดือน ปี
		บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด				
๑.	เจ้าแม่หลวงอุปถัมภ์ ๑	ปางกาย	แม่่งอน	ฝาง	เชียงใหม่	๑๓,๕๐๐	๑๐ เม.ย. ๐๕	สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ	๑ พ.ย. ๑๐
๒.	เจ้าแม่หลวงอุปถัมภ์ ๒	หนองหอย	โป่งแยง	แมริม	เชียงใหม่	๒๐,๐๐๐	๓ ก.พ. ๐๙	สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ	๒๓ ม.ก. ๑๐
๓.	เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑	คอยบูน	บ้านปาง	หางดง	เชียงใหม่	๓๐,๐๐๐	๑ ก.พ. ๐๖	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	๒๗ พ.ย. ๐๗
๔.	เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๒	แม่ละงอง	น้ำแพร่	พร้าว	เชียงใหม่	๓๐,๐๐๐	๒๕ ก.พ. ๐๖	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	๕ พ.ค. ๐๘
๕.	เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๓	หินแตก	ป่าซาง	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย	๓๐,๐๐๐	๕ ก.พ. ๐๖	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	๑๕ พ.ย. ๐๗
๖.	เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๔	หัวแม่คำ	ป่าซาง	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย	๓๐,๐๐๐	๑๕ ต.ค. ๐๗	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	๑ ม.ก. ๐๘
๗.	เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๕	คางหมี่	แม่สาย	แม่สาย	เชียงราย	๓๐,๐๐๐	๙ ก.พ. ๐๖	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	๑๕ ก.พ. ๐๗
๘.	เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๖	ปางกบ	บั่ว	บั่ว	น่าน	๓๐,๐๐๐	๑ พ.ค. ๐๖	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	๓ พ.ย. ๐๖
๙.	เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๗	แม่สาใหม่	โป่งแยง	แมริม	เชียงใหม่	๕๐,๐๐๐	๒๑ ม.ก. ๑๓	คณะนายทหารม้า	๕ ก.พ. ๑๔
๑๐.	เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๘	ปางป่าคา	แมริม	แมริม	เชียงใหม่	๕๐,๐๐๐	๗ ม.ก. ๑๕	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	
๑๑.	เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑๐	บ้านเปี	แม่สะเรียง	แม่สะเรียง	แม่ฮ่องสอน	๑๐๐,๐๐๐	๑๖ มี.ย. ๑๗	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	
๑๒.	สังวาลย์วิท ๑	ห้วยสะอาด	ศรีชมพู	โพธิพิสัย	หนองคาย	๒๐,๐๐๐	๒๑ ต.ค. ๐๙	สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	๑๕ พ.ย. ๐๙
๑๓.	สังวาลย์วิท ๒	เขาวงป้าง	ทุ่งหมอก	สะเคา	สงขลา	๕๐,๐๐๐	๑๘ พ.ย. ๐๙	สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	๗ ก.พ. ๑๐
๑๔.	สังวาลย์วิท ๓	ศาลาเมืองน้อย	เวียงเหนือ	ป่าย	แม่ฮ่องสอน	๓๕,๐๐๐	๑๖ พ.ค. ๐๙	สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	๒๕ ม.ก. ๑๐
๑๕.	สังวาลย์วิท ๔	วังไทร	แม่หวาด	ธราโค	ยะลา	๕๐,๐๐๐	๘ พ.ย. ๐๙	สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	๑๗ มี.ก. ๑๐
๑๖.	สังวาลย์วิท ๕	จันทร์รัตน์	ยะรม	เบตง	ยะลา	๘๐,๐๐๐	๖ มี.ย. ๐๙	สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	๒ มี.ก. ๑๐
๑๗.	สังวาลย์วิท ๖	วังยาว	ทรายขาว	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	๗๐,๗๐๐	๔ มี.ก. ๑๒	สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	๒๓ ต.ค. ๑๔
๑๗.	สังวาลย์วิท ๗	เคี่ยมงาม	ลำนาว	ทุ่งสง	นครศรีฯ	๗๐,๐๐๐	๒๗ ก.ย. ๑๔	สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	๑๘ มี.ย. ๑๖
๑๙.	สังวาลย์วิท ๘	จะลอม	เทอดไทย	กิ่ง อ.แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย	๑,๕๐๐,๐๐๐	๑๓ ส.ค. ๒๔	สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	๑๒ ม.ก. ๓๔
๒๐.	กัลยาณีวัฒนา ๑	ร่องกอก	นาบัว	นครไทย	พิษณุโลก	๓๐,๐๐๐	๒๒ ต.ค. ๐๘	สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ	๙ พ.ย. ๐๙
๒๑.	กัลยาณีวัฒนา ๒	ดงเกษม	ชมพู่พร	บึงกาฬ	หนองคาย	๒๐,๐๐๐	๒๖ เม.ย. ๐๙	สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ	๒๖ ก.ค. ๑๐
๒๒.	มหาราช ๑	น้ำเขียว	เขาแดง	สะบ้าย้อย	สงขลา	๕๐,๐๐๐	๘ พ.ย. ๐๙	มูลนิธิมหาราช	๗ ก.พ. ๑๐
๒๓.	มหาราช ๒	เขาโคก	เวียงสระ	เวียงสระ	สุราษฎร์ฯ	๕๐,๐๐๐	๑๒ ต.ค. ๐๙	มูลนิธิมหาราช	๒๕ ก.พ. ๑๐
๒๔.	มหาราช ๓	ไล่ใหญ่	ไล่ใหญ่	ทุ่งสง	นครศรีฯ	๕๐,๐๐๐	๑๒ ต.ค. ๐๙	มูลนิธิมหาราช	๒๕ ก.พ. ๑๐
๒๕.	มหาราช ๔	โคกขลุ่ยสุข	ปรีอ	ปราสาท	สุรินทร์	๕๐,๐๐๐	๕ มี.ย. ๐๙	มูลนิธิมหาราช	๒๐ ธ.ค. ๑๑
๒๖.	มหาราช ๕	เหมืองท่า	ริมเหนือ	แมริม	เชียงใหม่	๑๕๐,๐๐๐	๒๓ พ.ย. ๐๙	มูลนิธิมหาราช	
๒๗.	มหาราช ๖	ห้วยผักไผ่	ม่อนปิ่น	ฝาง	เชียงใหม่	๕๐,๐๐๐	๕ มี.ย. ๐๙	มูลนิธิมหาราช	ก.ย. ๑๒
๒๘.	มหาราช ๗	แก้มอัน	ด่านทับตะโก	จอมบึง	ราชบุรี	๕๐,๐๐๐	๕ มี.ย. ๐๙	มูลนิธิมหาราช	๑๗ ก.พ. ๑๑
๒๙.	เพชรรัตน์	โคกระกา	ทัพเสด็จ	คาพระยา	ปราจีนบุรี	๕๐,๐๐๐	๒๕ ต.ค. ๑๐	สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ	๒๑ พ.ย. ๑๑
๓๐.	นราธิป-สร้อยสุพิน	โคกคะแบง	ดงเย็น	มุกดาหาร	นครพนม	๕๐,๐๐๐	๑๓ มี.ก. ๑๕	พระวรวงศ์เธอฯ และหม่อมสร้อยสุพิน	๒๔ มี.ก. ๑๖
๓๑.	รวาวัฒนา	โคกกรักษ์	กุดโบสถ์	นางรอง	บุรีรัมย์	๗๐,๐๐๐	๒๗ เม.ย. ๑๖	สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ	๑๖ ม.ก. ๑๗
๓๒.	อานันท์	ป่าละอู	หนองพลับ	หัวหิน	ประจวบฯ	๖๐,๐๐๐	๓๐ ธ.ค. ๐๗	สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	๑๙ พ.ค. ๐๙
๓๓.	สระปทุม	ทับพริก	คลองน้ำใส	อรัญประเทศ	ปราจีนบุรี	๕๐,๐๐๐	๒ มี.ก. ๐๘	สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	๑ พ.ย. ๐๙
๓๔.	มหิดล	สวนขาม	เขาแดง	สะบ้าย้อย	สงขลา	๕๐,๐๐๐	๒๒ เม.ย. ๐๘	สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	๗ ก.พ. ๑๐
๓๕.	สว่างวัฒนา	กระดี่	ตะมะยูง	วือเสาะ	นราธิวาส	๕๐,๐๐๐	๒๒ เม.ย. ๐๘	สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	๑๑ ก.พ. ๑๐
๓๖.	จักรพงษ์	ห้วยเทียน	ป่าขม	ป่าขม	เลย	๕๐,๐๐๐	๑๑ พ.ค. ๑๔	สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	๕ ก.ค. ๑๔
๓๗.	สมเด็จพระราชชนนี	แก่งเรือ	นาจะหลวย	นาจะหลวย	อุบลฯ	๖๐,๐๐๐	๓๐ พ.ค. ๐๘	สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	๖ ต.ค. ๑๐
๓๘.	สมเด็จพระราชชนนี	โคกคะเคียน	กาบเชิง	กาบเชิง	สุรินทร์	๖๐,๐๐๐	๒๖ ธ.ค. ๑๘	สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	

หมายเหตุ ร.ร.เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๙ สังกัด สปช.

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน คชค.	สถานที่ตั้งโรงเรียน				ค่าก่อสร้าง	พระราชทาน วัน เดือน ปี	พระราชทาน/มูลนิธิ	ทรงประกอบพิธี เปิดอาคารเรียน วัน เดือน ปี
		บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด				
๓๙.	สุทธสิริโสภา	โนนคู้	โพนแพง	โพนพิสัย	หนองคาย	๕๐,๐๐๐	๕ มี.ย. ๑๒	พระบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสุทธสิริโสภา	๒๗ เม.ย. ๑๒
๔๐.	อนุสรณ์	กม.๑๕	ตาดเมะแมะระ	เบตง	ยะลา	๕๐,๐๐๐	๙ มี.ย. ๑๒	พระบรมวงศ์เธอพระองค์เจ้า อนุสรณ์	๑๗ พ.ค. ๑๓
๔๑.	บริพัตร	ลาดค่าง	ลาดค่าง	ภูเรือ	เลย	๕๐,๐๐๐	๒๑ ม.ก. ๑๓	พระบิดา พระโอรสกรมหมื่นนครสวรรค์	๕ ก.ค. ๑๔
๔๒.	วัลย์	ไร่บน	หนองพลับ	หัวหิน	ประจวบฯ	๕,๐๐๐	๓๐ ธ.ค. ๐๗	สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	๑๙ พ.ค. ๐๙
๔๓.	เสาวนิต	วังแซ	โพธิ์ไทร	เขมราฐ	อุบลฯ	๖๕,๐๐๐	๕ ก.พ. ๑๘	พระบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสุทธสิริโสภา	๓๐ ม.ก. ๑๓
๔๔.	รสริน ทศฉางค์	ท่าทรายโสก	เขม	โซพิสัย	หนองคาย	๓๐,๐๐๐	๒๓ ก.ค. ๐๙	ม.ร.ว.รสริน ทศฉางค์	๒๖ พ.ค. ๑๐
๔๕.	ทัศนาวลัย	กาโหล	ร่อนพิบูลย์	ร่อนพิบูลย์	นครศรีฯ	๕๐,๐๐๐	๒๒ มี.ค. ๑๑	สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	๒๐ มี.ค. ๑๓
๔๖.	ติสฎ	หนองตากยา	พังคร	ท่าม่วง	กาญจนบุรี	๕๐,๐๐๐	๗ ก.ค. ๐๙	หม่อมเจ้าดิศราภุณี ติสฎ	๒๗ ก.ย. ๑๐
๔๗.	เบตคุดูแมน	แม่หัวมอ	ผาซำงน้อย	ปง	เชียงราย	๕๑,๖๕๐	๘ มี.ย. ๑๐	ท่านผู้หญิงเบตคุดูแมน	๑๘ ม.ก. ๑๐
๔๘.	อาโอยมา	คอบปากา	ม่อนปิ่น	ฝาง	เชียงใหม่	๒๕,๐๐๐	๒๐ ธ.ค. ๑๐	มร.คิโยซึชิ อาโอยมา	๑๐ ม.ก. ๑๑
๔๙.	อาโอยมา ๒	ด่านศรีสุข	โพธิ์ตาก	ศรีเชียงใหม่	หนองคาย	๓๐,๐๐๐	๑๓ มี.ค. ๑๕	มร.คิโยซึชิ อาโอยมา	-
๕๐.	รพีปอร์ต	สันป่าเกี๊ยะ	บ่อแก้ว	สะเมิง	เชียงใหม่	๑๐๐,๐๐๐	๑ ส.ค. ๑๘	มร.รพีปอร์ต	๒๑ เม.ย. ๒๑
๕๑.	อ.ลิ่งค์	วังวน	สองพี่น้อง	ท่ายาง	เพชรบุรี	๕๐,๐๐๐	๖ พ.ค. ๑๒	นายและนางลิ่งค์	๑๐ มี.ค. ๑๔
๕๒.	บิกรัม	คลองทับจันทร์	เมืองไผ่	อรัญประเทศ	ปราจีนฯ	๕๐,๐๐๐	๒๑ มี.ย. ๑๓	นายและนางลิ่งค์	๘ ม.ก. ๑๔
๕๓.	เบตคุดูแมน	บางพริกใต้	ผาซำงน้อย	ปง	พะเยา	๒,๖๖๕,๕๒๕	๒๕ พ.ค. ๓๒	มูลนิธิกองทุนการกุศล สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	๒๗ ก.พ. ๓๔
๕๔.	เพ็ทก้อค็อก	ทุ่งพร้าว	แม่สาย	แม่สาย	เชียงราย	๕๐,๐๐๐	๒๑ พ.ค. ๑๓	เพ็ทก้อค็อก	๑ ก.พ. ๑๔
๕๕.	คิมาร์กาเร็ดฟูลเลอร์	ร่วมโพธิ์ทอง	กุยบุรี	กุยบุรี	ประจวบฯ	๙๖,๘๕๐	๔ ก.พ. ๑๘	นายและนางฟูลเลอร์	๗ ก.ค. ๑๘
๕๖.	กลุ่มนักข่าวหญิง ๑	ป่าเคบ	นาอุดม	นิคมคำสร้อย	นครพนม	๕๐,๐๐๐	๑๓ มี.ค. ๑๕	กลุ่มนักข่าวหญิง	๒๒ มี.ค. ๑๖
๕๗.	กลุ่มนักข่าวหญิง ๒	บ่อหวี	คะนาวารี	กิ่ง อ.สวนผึ้ง	ราชบุรี	๖๓,๒๕๐	๑๓ มี.ค. ๑๕	สมาคมนักข่าวหญิง	๑๙ มี.ย. ๑๘
๕๘.	กลุ่มนักข่าวหญิง ๓	ไหล่นา	หนองลู	สังขละบุรี	กาญจนบุรี	๙๘,๖๕๐	๔ ก.พ. ๑๘	กลุ่มนักข่าวหญิง	๒๒ มี.ย. ๑๘
๕๙.	สมาคมเลขานุการสตรี ๑	ทุ่งเคสิ๊ด	นาหูกวาง	ทับสะแก	ประจวบฯ	๕๕,๐๐๐	๑๓ มี.ค. ๑๖	สมาคมเลขานุการสตรี	๓๑ ก.ค. ๑๖
๖๐.	สมาคมเลขานุการสตรี ๒	ห้วยไค้ค้อ	ธงชัย	บางสะพาน	ประจวบฯ	๖๐,๐๐๐	๑๓ มี.ค. ๑๖	สมาคมเลขานุการสตรี	๒๖ ก.ค. ๑๖
๖๑.	สมาคมเลขานุการสตรี ๓	ปลักแคด	สาคร	กิ่ง อ.ท่าแพ	สตูล	๑๑๑,๒๐๐	๑๓ มี.ค. ๑๕	สมาคมเลขานุการสตรี	๓ ส.ค. ๑๗
๖๒.	เบญจมา ๑	คอบสามหมื่น	เมืองแหง	เวียงแหง	เชียงใหม่	๒๐,๐๐๐	๒๕ พ.ค. ๐๘	สมาคมเบญจมาพิตร	๒๕ มี.ค. ๑๐
๖๓.	เบญจมา ๒	น้ำรู	เมืองนะ	เชียงดาว	เชียงใหม่	๑๐,๐๐๐	๒๘ ส.ค. ๐๙	สมาคมเบญจมาพิตร	๒๓ ม.ก. ๑๐
๖๔.	มิตรมวลชน ๑	เขจจันทร์	ป่าบอน	ปากพูน	พัทลุง	๘๐,๐๐๐	๑๓ มี.ค. ๑๕	ชมรมมิตรมวลชน	๑๗ พ.ค. ๑๖
๖๕.	มิตรมวลชน ๒	ดินคก	เขาโจด	ศรีสวัสดิ์	กาญจนบุรี	๖๑,๑๕๐	๑๓ มี.ค. ๑๕	ชมรมมิตรมวลชน	๑๑ ก.ค. ๑๖
๖๖.	มิตรมวลชน ๓	น้ำว่า	หมอมือง	แม่จิม	น่าน	๗๔,๕๕๐	๔ ก.พ. ๑๘	ชมรมมิตรมวลชน	-
๖๗.	เดอะไพบูลย์ ๑	กุดสิก	รัตนาวปี	โพนพิสัย	หนองคาย	๗๕,๐๕๐	๔ ก.พ. ๑๘	เดอะไพบูลย์	-
๖๘.	เดอะไพบูลย์ ๒	ห้วยทราย	นาขุง	น้ำโสม	อุดรฯ	๙๙,๙๕๐	๔ ก.พ. ๑๘	เดอะไพบูลย์	๔ ธ.ค. ๑๙
๖๙.	ศึกษานารีอนุสรณ์ ๑	แม่เมืองน้อย	แม่บาวาง	แม่อาข	เชียงใหม่	๗๒,๐๐๐	๒๐ มี.ย. ๑๕	ร.ร.ศึกษานารี	๒๕๑๖
๗๐.	ศึกษานารีอนุสรณ์ ๒	แม่สะลัก	แม่อาข	แม่อาข	เชียงใหม่	๔๐,๐๐๐	๑๘ ก.ค. ๒๑	ร.ร.ศึกษานารี	-
๗๑.	ศึกษานารีอนุสรณ์ ๓	ห้วยส้าน	แม่บาวาง	แม่อาข	เชียงใหม่	๑๑๓,๐๐๐	๒๖ ก.ย. ๒๓	ร.ร.ศึกษานารี	-
๗๒.	ประเสริฐ-น้อย รุจิรวงศ์ ๑	สองพี่น้อง	โคกสูง	ตาพระยา	ปราจีนบุรี	๔๕,๐๐๐	๑๓ มี.ค. ๑๕	พล.ต.อ.ประเสริฐ รุจิรวงศ์	๑๕ ม.ก. ๑๗
๗๓.	ประเสริฐ-น้อย รุจิรวงศ์ ๒	ซันเจริญ	ทรายขาว	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	๕๐,๐๐๐	๑๓ มี.ค. ๑๕	พล.ต.อ.ประเสริฐ รุจิรวงศ์	๔ พ.ย. ๑๖
๗๔.	สมาคมไทยผลิตยา ๑	นาค้อง	โคกค้อง	บึงกาฬ	หนองคาย	๒๐,๐๐๐	๑๓ มี.ค. ๑๕	สมาคมผลิตยาแผนปัจจุบัน	๑ เม.ย. ๑๖
๗๕.	สมาคมไทยผลิตยา ๒	บ้านนา	ทุ่งหมอ	สะเดา	สงขลา	๘๐,๐๐๐	๑๓ มี.ค. ๑๕	สมาคมผลิตยาแผนปัจจุบัน	๑ พ.ค. ๑๖
๗๖.	ไทยเสรีอุตสาหกรรม	กกหม่อนแก้ว	น้ำไผ่	น้ำป่าด	อุดรคิตต์	๙๘,๖๕๐	๔ ก.พ. ๑๘	บริษัท ส.ไทยเสรีอุตสาหกรรม	๖ พ.ย. ๑๘
๗๗.	ส.ไทยเสรีอุตสาหกรรม ๒	ทุ่งขนาน	ทรายขาว	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	๙๘,๖๕๐	๔ ก.พ. ๑๘	บริษัท ส.ไทยเสรีอุตสาหกรรม	๖ พ.ย. ๑๘
๗๘.	ส.ไทยเสรีอุตสาหกรรม ๓	ป่าไร่	ท่าข้าม	อรัญประเทศ	ปราจีนบุรี	๑๐๘,๘๑๐	๔ ก.พ. ๑๘	บริษัท ส.ไทยเสรีอุตสาหกรรม	๑๕ ม.ก. ๑๙
๗๙.	หะอบ ณ นคร ๑	ช้องคันแยง	สำโรง	เขมราฐ	อุบลฯ	๕๐,๐๐๐	๙ มี.ย. ๑๒	คุณหะอบ ณ นคร	๓๐ ม.ก. ๑๓
๘๐.	หะอบ ณ นคร ๒	นาจะหลวย	นาจะหลวย	นาจะหลวย	อุบลฯ	๕๐,๐๐๐	๒๑ ม.ก. ๑๓	คุณหะอบ ณ นคร	๘ ก.พ. ๑๕

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน ศษค.	สถานที่ตั้งโรงเรียน				ค่าก่อสร้าง	พระราชทาน วัน เดือน ปี	พระราชทาน/ทูลเกล้าฯ	ทรงประกอบพิธี เปิดอาคารเรียน วัน เดือน ปี
		บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด				
๘๑.	จุฬา-ธรรมศาสตร์ ๑	ปางมดแดง	ทุ่งร่อ	เชียงคำ	เชียงราย	๕๐,๐๐๐	๒๒ มี.ค. ๑๑	สมาคมจุฬารธรรมศาสตร์	
๘๒.	ธรรมศาสตร์-จุฬา	ลำทะ	บาโฮย	สะบาย้อย	สงขลา	๕๐,๐๐๐	๑๐ มี.ค. ๑๒	สมาคมจุฬารธรรมศาสตร์	๒๖ เม.ย. ๑๔
๘๓.	ธรรมศาสตร์-จุฬา	ทุ่งแหลม	ป่าหวาย	กิ่ง อ.สวนผึ้ง	ราชบุรี	๕๐,๐๐๐	๒๑ มี.ค. ๑๓	สมาคมจุฬารธรรมศาสตร์	๗ ก.ค. ๑๔
๘๔.	จุฬา-ธรรมศาสตร์ ๒	สระทอง	บักไถ	ปราสาท	สุรินทร์	๕๐,๐๐๐	๒๑ มี.ค. ๑๓	สมาคมจุฬารธรรมศาสตร์	๑๕ มี.ค. ๑๕
๘๕.	จุฬา-ธรรมศาสตร์ ๓	แม่อกฮู	แม่หละ	ท่าสองยาง	ตาก	๑๗,๐๐๐	๒๘ มี.ค. ๑๕	สมาคมจุฬารธรรมศาสตร์	๗ ก.ย. ๑๕
๘๖.	ธรรมศาสตร์-จุฬา ๒	หัวยี่เตือ	ท่าลี่	ท่าลี่	เลย	๕๐,๐๐๐	๑๓ มี.ค. ๑๕	สมาคมจุฬา-ธรรมศาสตร์	
๘๗.	รักบี้ จุฬา-ธรรมศาสตร์	ดอนยาง	สวนหลวง	เข็ญใหญ่	นครศรีฯ	๗๐,๐๐๐	๑๓ มี.ค. ๑๖	รักบี้จุฬา-ธรรมศาสตร์	๑๘ มี.ย. ๑๖
๘๘.	ศิษย์เก่าพยาบาลศิริราช	บ้านดง	แม่ลาน้อย	แม่ลาน้อย	แม่ฮ่องสอน	๕๐,๐๐๐	๒๖ ก.พ. ๑๔	สมาคมศิษย์เก่าพยาบาลศิริราช	มี.ค. ๑๖
๘๙.	ทหารม้าอนุสรณ์	วังคิน	แม่่นาวาง	แม่เอย	เชียงใหม่	๕๐,๐๐๐	๒๑ มี.ค. ๑๓	คณะนายทหารม้าและทหารม้า	๑ ก.พ. ๑๔
๙๐.	ไทยทพ	สันตันคู่	แม่เอย	แม่เอย	เชียงใหม่	๕๐,๐๐๐	๑๐ มี.ค. ๑๒	ธนาคารไทยทพ	๒ ก.พ. ๑๔
๙๑.	โซติคุณเกษม ๑	ใหม่ร่มเย็น	เจดีย์คำ	เชียงคำ	เชียงราย	๕๐,๐๐๐	๙ มี.ย. ๑๒	คุณโชติ คุณเกษม	๑๑ ก.พ. ๑๔
๙๒.	โซติ คุณเกษม ๒	เมืองงาม	แม่เอย	แม่เอย	เชียงใหม่	๕๐,๐๐๐	๒๑ พ.ค. ๑๓	ทายาทคุณเกษม	๓ ก.พ. ๑๔
๙๓.	เสียง ไทยธำรงค์	ปทุมเงินใน	แม่เอย	แม่เอย	เชียงใหม่	๕๐,๐๐๐	๑๐ มี.ค. ๑๕	นางเสียง ไทยธำรงค์	๓๐ มี.ค. ๑๖
๙๔.	หุดิยะโพธิ์อนุสรณ์	จนะ	แม่เอย	แม่เอย	เชียงใหม่	๕๐,๐๐๐	๑๓ มี.ค. ๑๕	คุณหญิงจิววิหวัง หุดิยะโพธิ์	๑๕ ก.พ. ๑๖
๙๕.	วิทยาลัยครูธนบุรี แม่สะลาบ สัมพันธ	แม่สะลาบ	แม่คง	แม่สะเรียง	แม่ฮ่องสอน	๑๙,๑๖๘	๑-๑๕ พ.ค. ๑๖	วิทยาลัยครูธนบุรี	
๙๖.	วิทยาลัยครูธนบุรีอนุสรณ์	บวกจัน	โป่งแยง	แมริม	เชียงใหม่	๖๖,๒๑๗	๒ พ.ค. ๑๗	วิทยาลัยครูธนบุรี	
๙๗.	กมล-เรียม สุโกศล	ผาดี	แม่เอย	แม่เอย	เชียงใหม่	๘๑,๕๐๐	๒ พ.ค. ๑๗	วิทยาลัยการค้า	
๙๘.	ประสิทธิ์ทวีสิน	สะโระ	ป่าสัก	เชียงแสน	เชียงราย	๕๐,๐๐๐	๒๖ ก.พ. ๑๔	นางมาวิสา ทวีสิน	๑ มี.ค. ๑๖
๙๙.	สุกสิทธิ มหาคุณ	ปางแก้ว	แม่สรวย	แม่สรวย	เชียงราย	๕๐,๐๐๐	๒๑ พ.ค. ๑๐	ทายาทคุณเกษม มหาคุณ	๑ ก.พ. ๑๒
๑๐๐.	ศรีสมวงศ์	สามคี่เก้	เทอดไทย	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย	๓๐,๐๐๐	๑๖ ส.ค. ๐๙	นางบุญสม ศรีสมวงศ์	๑๘ มี.ค. ๑๐
๑๐๑.	สมณวิถ จินตมัย	หัวยี่แล้ง	ท่าข้าม	เวียงแก่น	เชียงราย	๕๐,๐๐๐	๑๓ มี.ค. ๑๕	นายแสวง น.ส.พิวง พิศาภาอุทัย	๖ มี.ย. ๑๖
๑๐๒.	ศษค. บำรุงที่ ๔๑	คองล้าน	แม่สรวย	แม่สรวย	เชียงราย	๑๐๕,๒๗๒	๑๕ ก.ค. ๑๗	ร.ร.พัฒนวิชาการ	๑๕ พ.ค. ๒๐
๑๐๓.	ชนัดดี ปิยะอูย	คองเข้า	ปอ	เชียงของ	เชียงราย	๑๐๓,๕๕๐	๔ ก.พ. ๑๘	นางชนัดดี ปิยะอูย	
๑๐๔.	ประภัก เวชศักดิ์	ขุนสถาน	สันทะ	น่าน้อย	น่าน	๕๐,๐๐๐	๙ มี.ย. ๑๒	คุณหลวงประภัก คุณสุดสงวน เวชศักดิ์	๑๒ ก.พ. ๑๔
๑๐๕.	สมาคมพยาบาลไทย	ถ้าเวียงแก	นาไร่หลวง	เชียงกลาง	น่าน	๕๐,๐๐๐	๒๖ ก.พ. ๑๔	สมาคมพยาบาลไทย	๙ มี.ค. ๑๖
๑๐๖.	บริษัทค้าวัสดุก่อสร้าง (บ.ค.ส.)	ก้อแสนใจ	แม่สองเงิน	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย	๕๐,๐๐๐	๒๑ มี.ย. ๑๒	บริษัทค้าวัสดุก่อสร้าง	๒ ก.ค. ๑๒
๑๐๗.	บริษัทค้าวัสดุก่อสร้าง ๒ (บ.ค.ส.๒)	ป่าเต็ง	สองพี่น้อง	ท่ายาง	เพชรบุรี	๒๓,๐๐๐	๑๒ ก.ย. ๑๒	บริษัทค้าวัสดุก่อสร้าง	
๑๐๘.	สายสมร	เขาแม่แก้ว	ท่าข้าม	ชนแดน	เพชรบูรณ์	๕๕,๑๑๒.๕๐	๑ เม.ย. ๑๙	วิทยาลัยการศึกษาปทุมวัน	
๑๐๙.	ลูกจันทร์ ปิยะอูย	เขาน้อย	ท่าข้าม	ชนแดน	เพชรบูรณ์	๕๖,๘๐๐	๑๕ มี.ค. ๑๖	นางลูกจันทร์ ปิยะอูย	๒๕ เม.ย. ๑๘
๑๑๐.	บุญธรรม-บุญพริ้ง	หัวยี่ไผ่	ม่วงเจ็ดต้น	ปากท่า	อุตรดิตถ์	๖๒,๐๐๐	๒๐ ก.ค. ๑๖	บุญธรรม-บุญพริ้ง	๑๕ พ.ย. ๑๖
๑๑๑.	ลาดเรือ	ลาดเรือ	ลาดเรือ	ชาติตระการ	พิษณุโลก	๗๕,๕๕๐	๔ ก.พ. ๑๘	สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	
๑๑๒.	อาทรอุทิศ	โป่งสอ	นครชุม	นครไทย	พิษณุโลก	๕๐,๐๐๐	๑๐ มี.ค. ๑๒	นายพูนเพิ่ม ไกรฤกษ์	๙ มี.ค. ๑๖
๑๑๓.	จารุจินดา	ดินธาตุ	แม่จะเรา	แม่ระมาด	ตาก	๓๐,๐๐๐	๓๐ มี.ย. ๐๙	สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	๑๓ พ.ค. ๑๐
๑๑๔.	กนอมภักดิจักร	หัวหินผ่น	แม่ปะ	แม่สอด	ตาก	๕๐,๐๐๐	๒๘ ต.ค. ๐๙	ฯพณฯ จอมพลถนอมฯ	๑๓ พ.ค. ๑๐
๑๑๕.	อรุณเมธา	ซอโอ	ช่องแคบ	พบพระ	ตาก	๓๐,๐๐๐	๓ ส.ค. ๐๙	คุณหญิงอรุณเมธาอินทียา	๑๓ พ.ค. ๑๐
๑๑๖.	ค่ายพระเจ้าตาก ๒ (ขอนแก่นกรุงเทพฯ ๒)	เพชรเชียงทอง	เชียงทอง	เมือง	ตาก	๑๕๐,๐๐๐	๒๓ ส.ค. ๒๓	สมาคมขอนแก่นกรุงเทพฯ	
๑๑๗.	ภิรมย์ภักดี	หัวยี่เตือ	ธาตุ	เชียงคาน	เลย	๕๐,๐๐๐	๑๐ มี.ค. ๐๘	นางสำเนียง ภิรมย์ภักดี	๑๕ พ.ค. ๐๘
๑๑๘.	สตรีวิทยาสมาคม	จะยอง	คำน	สังขะ	สุรินทร์	๓๐,๐๐๐	๑๖ ส.ค. ๐๙	ร.ร.สตรีวิทยา	๑๖ พ.ย. ๑๒
๑๑๙.	ชนะ ไขกิจการ	ตามูล	ซำ	กันทรลักษ์	ศรีสะเกษ	๓๐,๐๐๐	๒๘ ต.ค. ๐๙	คุณชนะ ไขกิจการ	๖ ส.ค. ๑๐
๑๒๐.	อัครวัฒนาอนุสรณ์	หัวยี่เตือ	กลางใหญ่	บ้านผือ	อุดรฯ	๑๒๒,๕๐๐	๒๙ ส.ค. ๑๘	คุณอัคร วัฒนา	๙ พ.ย. ๑๘

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน คชด.	สถานที่ตั้งโรงเรียน				ค่าก่อสร้าง	พระราชทาน วัน เดือน ปี	พระราชทาน/ทูลเกล้าฯ	ทรงประกอบพิธี เปิดอาคารเรียน วัน เดือน ปี
		บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด				
๑๒๑.	ศิษย์เก่าวังหลังวัฒนา	โลกสะอาด	ตาแก้ว	เดชอุดม	อุบลฯ	๕๐,๐๐๐	๙ เม.ย. ๑๑	ศิษย์เก่าวังหลังวัฒนา	๒๐ ธ.ค. ๑๑
๑๒๒.	สยามกลการอนุสรณ์	หนองแปน	หัวข่า	บุญศรี	อุบลราชธานี	๓๐,๐๐๐	๒๘ ต.ค. ๐๙	ร.ร.สยามกลการ	๒๖ ม.ค. ๑๑
๑๒๓.	สมาคมจักรยานสมัครเล่น ๒	คำใต้	ศรีเชียงใหม่	ศรีเชียงใหม่	หนองคาย	๕๐,๐๐๐	๒๑ ม.ค. ๑๓	สมาคมจักรยานสมัครเล่น	
๑๒๔.	สมาคมจักรยานสมัครเล่น ๑	ผาชัน	ลำโพง	เขมรราษฎร์	อุบลฯ	๕๐,๐๐๐	๙ มี.ย. ๑๒	สมาคมจักรยานสมัครเล่น	๓๐ ม.ค. ๑๓
๑๒๕.	ประวัตร	หนองบัว	หนองเคี่ยน	บึงกาฬ	หนองคาย	๕๐,๐๐๐	๑๓ มี.ค. ๑๕	ม.ร.ว.ประวัตร และบุตรีธิดา	๒๓ ม.ค. ๐๓
๑๒๖.	ฉันทนาวันฉัตร	หัวข่า	บ้านฝาง	เมือง	หนองคาย	๒๐,๐๐๐	๑๓ มี.ค. ๑๕	กันยายนามย์ ฉันทนาวันฉัตร	๑๖ ม.ค. ๐๕
๑๒๗.	โรงเรียนยาสูบ	โคกก่อ	ศรีชมภู	โซพิสัย	หนองคาย	๕๐,๐๐๐	๗ มี.ย. ๑๒	คณะโรงเรียนยาสูบ	๒๓ เม.ย. ๑๒
๑๒๘.	คชด.สงเคราะห์ ๑	นาขาง	รัตนวาปี	โพนพิสัย	หนองคาย	๑๓,๕๐๐	๒๕ ก.พ. ๐๘	คุณหญิงแสร์ วิชิตวงศ์วุฒิ ไกร	๒๐ พ.ค. ๐๙
๑๒๙.	คชด.สงเคราะห์ ๖	สามห้อง	โซพิสัย	โซพิสัย	หนองคาย	๑๓,๕๐๐	๑๕ ก.พ. ๐๘	นายชื้อ จ้อเหล็ก	๒๐ พ.ค. ๐๙
๑๓๐.	ล้อมวลชนคารา	ภูแฝงม้า	นิคมคำสร้อย	นิคมคำสร้อย	นครพนม	๕๐,๐๐๐	๙ มี.ย. ๑๒	สมาคมล้อมวลชนคารา	๑๕ ก.ค. ๑๒
๑๓๑.	ล้อมวลชนกีฬาสมัครเล่นคารา	หนองแวงใน	ปากคาด	โพนพิสัย	หนองคาย	๔๕,๒๔๘	๑๓ มี.ค. ๑๕	สมาคมผู้สื่อข่าวกีฬาสมัครเล่นคารา	๕ เม.ย. ๑๖
๑๓๒.	บ้านหนองเคี่ยม	หนองเคี่ยม	นาทัพไทย	โพนพิสัย	หนองคาย	๕๐,๐๐๐	๑๖ ก.ย. ๒๒	นายชลิศ รุ่งแสง	
๑๓๓.	บ้านคำเจริญ	คำเจริญ	เขม	โพนพิสัย	หนองคาย	๕๐,๐๐๐	๑๕ ต.ค. ๒๒	นายชลิศ-สุวิมล รุ่งแสง	
๑๓๔.	รุจี จินตกานนท์	ยางชุม	โพนแพง	โพนพิสัย	หนองคาย	๓๐,๐๐๐	๑๖ ส.ค. ๐๘	คุณหญิงรุจี จินตกานนท์	๒๗ เม.ย. ๑๒
๑๓๕.	เลิศสิน	คำนาดี	โนนสมบูรณ์	บึงกาฬ	หนองคาย	๓๐,๐๐๐	๑๒ ก.ย. ๐๙	คุณหญิงเลิศศักดิ์ สมบัติศิริ	๒๒ เม.ย. ๑๒
๑๓๖.	คณะเทศบาลนครกรุงเทพฯ ๓	ทรายทอง	นาอุดม	นิคมคำสร้อย	นครพนม	๕๐,๐๐๐	๒๒ มี.ค. ๑๑	นายชำนาญ อุบุญรัตน์	
๑๓๗.	เตรียมทหารรุ่น ๑๓ อนุสรณ์	คำนาดี	นาออก	นิคมคำสร้อย	นครพนม	๕๐,๐๐๐	๑๓ มี.ค. ๑๕	คณะเตรียมทหารรุ่นที่ ๑๓	๒๒ มี.ค. ๑๖
๑๓๘.	ปึงป้อเวียงาลัย	ท่าแค	ไชยบุรี	ท่าอุเทน	นครพนม	๗๕,๒๓๐	๔ ก.พ. ๑๘	บริษัทผู้ผลิตลูกปึงป้อ	๑๗ ธ.ค. ๑๙
๑๓๙.	บ้านนาโสกน้อย	นาโสกน้อย	โพนทราย	มุกดาหาร	นครพนม	๒๐๐,๐๐๐	๘ ต.ค. ๒๒	นายวิฑูรย์ กัทรเลาหะ	
๑๔๐.	กลาโหมราชเสนา	หม่องวา	เขเน้อ	แม่ระมาด	ตาก	๕๐,๐๐๐	๑ ส.ค. ๑๐	คุณหญิงกลาโหมราชเสนา	๑๑ ธ.ค. ๑๒
๑๔๑.	กลาโหมราชเสนา ๒	นาสนวน	บัวเขต	สังขะ	สุรินทร์	๕๐,๐๐๐	๒๑ ม.ค. ๑๓	คุณหญิงกลาโหม	๑๙ ม.ค. ๑๕
๑๔๒.	หาลถวิลวิทยา	จะบก	กาบเชิง	กาบเชิง	สุรินทร์	๖๕,๐๐๐	๔ ก.พ. ๑๘	คุณหวล ทุกิยะโพธิ์และลูก	๑๕ ธ.ค. ๑๘
๑๔๓.	ขอนแก่น-อุดร	คุนสาด	หนองโก	กระนวน	ขอนแก่น	๗๕,๐๐๐	๒๘ เม.ย. ๑๘	สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	๑๒ พ.ย. ๑๘
๑๔๔.	พิทักษ์ประชาราษฎร์วิทยา	หัวม่วง	โพนทอง	ชุมแพ	ขอนแก่น	๑๑๘,๕๙๐	๒๓ ก.ค. ๒๔	คุณจริยา ประพันธ์เนติวุฒิ	
๑๔๕.	เคียงศิริ	โพธิ์ทอง	ละลม	ขุขันธ์	ศรีสะเกษ	๑๐๖,๐๐๐	๑๓ มี.ย. ๑๘	นายเชวง เคียงศิริ	๑๐ ธ.ค. ๑๘
๑๔๖.	บ้านท่าพุทธ (เคียงศิริ)	ท่าพุทธ	กะหอร	ท่าศาลา	นครศรีฯ	๑๐๔,๐๕๐	๔ ก.พ. ๑๘	นายเชวง เคียงศิริ	๖ ก.ค. ๒๐
๑๔๗.	สหธนาคารกรุงเทพฯ	เวียงกะดี	หนองลู	สังขละบุรี	กาญจนบุรี	๕๐,๐๐๐	๙ มี.ย. ๑๒	นายบรรเจิด นางฉวี ชลวิจารณ์	๗ ม.ค. ๑๕
๑๔๘.	สิริสิงห์ ทวีสิน	ลุ่มลุ่ม	ลุ่มลุ่ม	ไทรโยค	กาญจนบุรี	๕๐,๐๐๐	๙ มี.ย. ๑๒	พ.ท.ศรี สิริสิงห์ ทวีสิน	๑๑ ม.ค. ๑๕
๑๔๙.	ไทยได้อรอันต์สตรี	ทุ่งก้างย่าง	ไทรโยค	ไทรโยค	กาญจนบุรี	๕๐,๐๐๐	๒๑ พ.ค. ๑๓	บ.ไทยได้อรอันต์สตรี	๔ ก.ค. ๑๖
๑๕๐.	หลุ่งกั้ง	หัวข่าง	ลุ่มลุ่ม	ไทรโยค	กาญจนบุรี	๓๕,๐๐๐	๑๒ มี.ค. ๑๕	สมาคมหลุ่งกั้ง	๒๓ ส.ค. ๑๕
๑๕๑.	สมาคมหลุ่งกั้ง ๒	โคกสว่าง	พะทาย	ท่าอุเทน	นครพนม	๕๐,๐๐๐	๑๓ มี.ค. ๑๕	สมาคมหลุ่งกั้ง	๗ เม.ย. ๑๖
๑๕๒.	สุนทรเวช	สะเน่พ่อง	ไร่ไร่	สังขละบุรี	กาญจนบุรี	๔๙,๖๔๗	๑ พ.ค. ๑๖	สกุลสุนทรเวชและคณะครุฑคาราคาม	๑๕ พ.ค. ๑๖
๑๕๓.	เสนาอนุสรณ์	กุดจะโล	หนองลู	สังขละบุรี	กาญจนบุรี	๖๐,๐๐๐	๑๑ มี.ย. ๑๖	ทายาทของนายเสนาะ จุลจัน	๑ ก.ค. ๑๖
๑๕๔.	เมตตาจิตต์	หนองบัวหึ่ง	คอนแอสบ	พนมทวน	กาญจนบุรี	๑๐๒,๓๘๑	๑ เม.ย. ๑๗	ว.ส.ปฐมวันรับเงินพระราชทานค้ำเนนการ	๑๕ มี.ย. ๑๘
๑๕๕.	วิเศษกุล	ไร่ป่า	ปิล็อก	ทองผาภูมิ	กาญจนบุรี	๘๐,๐๐๐	๑ ก.พ. ๑๖	ร.ร.คาราคาม	๒๗ มี.ย. ๑๘
๑๕๖.	เสรี-สมใจ	โป่งช้าง	หนองรี	บ่อพลอย	กาญจนบุรี	๗๕,๐๐๐	๑๗ พ.ค. ๑๗	คุณเสรี-คุณสมใจ	๑๕ มี.ย. ๑๘
๑๕๗.	สมาคมไทย-ออสเตรเลีย	ศรีมงคล	ศรีมงคล	ไทรโยค	กาญจนบุรี	๑๓๐,๐๐๐	๒๕ พ.ค. ๒๑	สมาคมไทย ออสเตรเลีย	๒๒ พ.ค. ๒๒
๑๕๘.	พัฒนพงษ์	ลำพาร	จระเข้เผือก	เมือง	กาญจนบุรี	๕๐,๐๐๐	๑๗ ส.ค. ๐๙	สมาคมนักเรียนเก่าราชินี	๒๗ ก.ย. ๑๐
๑๕๙.	สมาคมศิษย์เก่าราชินี	ป่าเขอ	หนองบัว	เมือง	กาญจนบุรี	๕๐,๐๐๐	๒๕ ก.ค. ๐๙	สมาคมนักเรียนเก่าราชินี	๒๗ ก.ย. ๑๐
๑๖๐.	คุรุสภา	หัวข่าง	หัวข่าง	ทองผาภูมิ	กาญจนบุรี	๕๐,๐๐๐	๒๘ ก.ค. ๐๙	สมาคมคุรุสภา (สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ เสด็จแทน)	๑๖ ม.ค. ๑๑
๑๖๑.	สวัสดี โอสถานเคราะห์	ท่ามะขาม	สวนผึ้ง	กิ่ง อ.สวนผึ้ง	ราชบุรี	๓๐,๐๐๐	๓ มี.ย. ๐๘	คุณสวัสดิ์ โอสถานเคราะห์	๑ เม.ย. ๐๙

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน คชศ.	สถานที่ตั้งโรงเรียน				ค่าก่อสร้าง	พระราชทาน วัน เดือน ปี	พระราชทาน/กุลเกล้าฯ	ทรงประกอบพิธี เปิดอาคารเรียน วัน เดือน ปี
		บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด				
๑๖๒.	เขื่อนบ้านเพ็ญ	บ้านบ่อ	สวนผึ้ง	กิ่ง อ.สวนผึ้ง	ราชบุรี	๓๐,๐๐๐	๓ มี.ย. ๐๘	คุณเอื้อ จือเหลียง	๑ เม.ย. ๐๙
๑๖๓.	บ้านทุ่งศาลา	ทุ่งศาลา	ป่าหวาย	กิ่ง อ.สวนผึ้ง	ราชบุรี	๒๐๓,๗๔๙	๒๙ ก.ค. ๒๓	สมาคมศิษย์เก่าเขนทร์เบ็ญ	
๑๖๔.	สมนึก วิศวกรรม	วังน้ำเขียว	สวนผึ้ง	สวนผึ้ง	ราชบุรี	๖๐,๐๐๐	๑๐ มี.ค. ๑๒	พ.ญ.โสภี วิศวกรรม	๘ มี.ค. ๑๔
๑๖๕.	พร้อม หงสกุล	ทุ่งนาโกกรน	ศรีมิ่งคล	ไพรโยก	กาญจนบุรี	๕๐,๐๐๐	๑๐ มี.ค. ๑๒	นายประพันธ์ หงสกุล	๑๑ มี.ค. ๑๔
๑๖๖.	ประพันธ์-อารีย์ หงษ์สกุล	ห้วยหลวง	แม่อาข	แม่อาข	เชียงใหม่	๕๐,๐๐๐	๑๓ มี.ค. ๑๕	นายประพันธ์ คุณหญิงอารีย์ หงษ์สกุล	๒๒ ก.ย. ๐๖
๑๖๗.	สุคันตานนท์ ชลัปปิ	สุคันตานนท์	คานาเนแะระ	เบตง	ยะลา	๘๐,๐๐๐	๖ มี.ย. ๑๐	พล.ต.วิเชียร สุคันตานนท์ ดร.ชลัปปิ	๓๐ มี.ค. ๑๒
๑๖๘.	การบินไทย	กุคโคน	ไพรเคียว	วัดนานคร	ปราจีนบุรี	๒๔๐,๐๐๐	๑๓ ธ.ค. ๒๔	วิทยาลัยครูพระนคร	๒๓ ก.พ. ๒๕
๑๖๙.	กรงไทย	ไผ่ล้อม	คลองน้ำใส	อรัญประเทศ	ปราจีนบุรี	๕๐,๐๐๐	๑๑ ส.ค. ๐๙	ธนาคารกรุงไทย	๒ ส.ค. ๑๐
๑๗๐.	สหัส-หรั่ง มหาคุณ	ผาสุข	โคกสูง	คาพระยา	ปราจีนบุรี	๘๕,๐๐๐	๒๙ มี.ย. ๐๘	คุณศุภสิทธิ์ มหาคุณ	๒ ส.ค. ๑๐
๑๗๑.	สมาคมไดออนส์	อ่างศิลา	โคกสูง	คาพระยา	ปราจีนบุรี	๕๐,๐๐๐	๙ มี.ย. ๑๒	สโมสรไดออนส์	๑๔ เม.ย. ๑๔
๑๗๒.	ศึกษาศรณะ ๒ (ชด.บัวรุ่ง)	ผ่ายแคก	ท่าข้าม	อรัญประเทศ	ปราจีนบุรี	๕๐,๐๐๐	๒ มี.ค. ๐๘	สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	
๑๗๓.	ใจวินทะ	ท่าใหม่	ทรายขาว	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	๑๒๐,๐๐๐	๓ มี.ย. ๑๘	นายอดิศร ใจวินทะ	
๑๗๔.	บ้านสมเด็จพระเจ้าพระยาอุปกัมภ์	มหาเจริย	ทรายขาว	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	๑๐๐,๐๐๐	๓๐ เม.ย. ๑๔	ว.ค.บ้านสมเด็จพระเจ้าพระยา	
๑๗๕.	อัมพร จินตกานนท์	คลองขวาง	ช้างพลู	เขาสมิง	ตราด	๘๕,๕๐๐	๕ มี.ย. ๐๙	พล.ท.อัมพร จินตกานนท์	๕ ก.ย. ๑๑
๑๗๖.	เสริมรุฬหานิววิทยา	สองแกลลอน	คลองวาฬ	เมือง	ประจวบฯ	๕๐,๐๐๐	๓๑ พ.ค. ๑๑	กระทรวงสาธารณสุขและพ่อค้า	๒๘ พ.ย. ๑๑
๑๗๗.	ไตรภพทศดำนนท์	สามชุม	ธงชัย	บางสะพาน	ประจวบฯ	๖๐,๐๐๐	๑๓ มี.ค. ๑๖	พ.อ.กิตติ นางกนิณลักษณ์ ทศดำนนท์	๒๘ ก.ค. ๑๖
๑๗๘.	อุดมราชภัคดี	หนองน้ำขาว	คลองวาฬ	เมือง	ประจวบฯ	๖๐,๐๐๐	๒๔ พ.ย. ๑๓	บุตร-ธิดา และสภ. พระยาอุดม	๗ ก.ค. ๑๔
๑๗๙.	มูลนิธิศึกษา	โป่งท่า	บางสะพาน	บางสะพาน	ประจวบฯ	๖๐,๐๐๐	๒๗ ก.ย. ๑๔	ฯพณฯ พจน์ สารสิน	๔ ส.ค. ๑๖
๑๘๐.	ธนาคารออมสิน ๑	เกาะชายฉิม	ร้อนทอง	บางสะพาน	ประจวบฯ	๕๐,๐๐๐	๕ มี.ย. ๐๙	ธนาคารออมสิน	๕ มี.ย. ๑๐
๑๘๑.	โรดรี กรุงเทพา	หนองช้อยอ่วม	หนองพลับ	หัวหิน	ประจวบฯ	๗๕,๐๐๐	๑๓ มี.ค. ๑๖	สโมสรโรดรีกรุงเทพา	๑๔ ก.ค. ๑๔
๑๘๒.	ซุนหะวีน	ทุ่งยุง	เขาปี่	ความขนุน	พัทลุง	๕๐,๐๐๐	๙ มี.ย. ๑๒	พล.ต.ชาติชาย ซุนหะวีน	๑๗ พ.ค. ๑๕
๑๘๓.	อายุรภิกิจโกศล	ปลายคลอง	ปลักหนู	นาทวี	สงขลา	๕๐,๐๐๐	๑๘ พ.ค. ๑๓	คุณหญิงยุพา อายุรภิกิจโกศล	๒๕ เม.ย. ๑๔
๑๘๔.	ทองอยู่ นุดกุล	ปลักดี	ประคอบ	นาทวี	สงขลา	๕๐,๐๐๐	๑๘ พ.ค. ๑๓	นายแพทย์ประเสริฐ นุดกุล	๒๕ เม.ย. ๑๔
๑๘๕.	เข็ญพิศอบบุตร	ช่อนทอง	ทับช้าง	นาทวี	สงขลา	๕๐,๐๐๐	๒๔ ต.ค. ๑๔	คุณหญิงเข็ญ	๑ พ.ค. ๑๖
๑๘๖.	ล้อมวลชนกพิทา	หัวควน	สำนักแก้ว	สะเตา	สงขลา	๘๐,๐๐๐	๑๓ มี.ค. ๑๕	คณะกรรมการสมาคมสื่อข่าวสมาพันธ์	๑ พ.ค. ๑๖
๑๘๗.	ประสิทธิ์ ทวีสิน ๒	ทุ่งสัง	ประคอบ	นาทวี	สงขลา	๘๐,๐๐๐	๑๓ มี.ค. ๑๕	นางมารีสา ทวีสิน	๑ พ.ค. ๑๖
๑๘๘.	ชาติตระการโกศล	บางควาย	ทุ่งหมอ	สะเตา	สงขลา	๕๐,๐๐๐	๘ พ.ย. ๐๙	หลวงชาติตระการโกศล	๑๑ ก.พ. ๑๐
๑๘๙.	โรงงานยาสูบ ๒	สะป่อง	ปะแค	ยะหา	ยะลา	๕๐,๐๐๐	๒๙ ต.ค. ๑๔	โรงงานยาสูบ	๒๕ พ.ค. ๑๖
๑๙๐.	มาลา ศรีตะจิตต์	อัยเซอร์เบอจิง	ชะรม	เบตง	ยะลา	๑๐๐,๐๐๐	๑๕ มี.ค. ๑๕	น.พ.มาลาศรีตะจิตต์	๑๘ พ.ย. ๑๓
๑๙๑.	เพลินพิศ	จาแบควอ	ค่ายคละ	แฉ่ง	นราธิวาส	๕๐,๐๐๐	๒๕ พ.ย. ๑๔	นายเพลินพิศ วงศ์เล็ก	๒๕ พ.ค. ๑๖
๑๙๒.	หอการค้าอเมริกันอุทิศ	ป่าหวาย	สุโหงป่าตี	สุโหงป่าตี	นราธิวาส	๑๐๓,๒๐๐	๑๓ มี.ค. ๑๕	หอการค้าอเมริกัน	๑๗ ก.ย. ๑๖
๑๙๓.	สม-สรร	ไสลัว	วังหิน	ทุ่งสง	นครศรีฯ	๕๐,๐๐๐	๒๑ พ.ค. ๑๓	นายสรร-นางสมจิตต์	๒๒ เม.ย. ๑๔
๑๙๔.	โสตทัศนศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ทุ่งอินทนิล	บางขัน	ทุ่งสง	นครศรีฯ	๗๐,๐๐๐	๑๓ มี.ค. ๑๕	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๕ ก.ค. ๑๘
๑๙๕.	ภูเก็คอุทิศ	ท่าประจะ	ชะอวด	ชะอวด	นครศรีฯ	๗๒,๐๐๐	๗ ก.ย. ๑๐	ราษฎรชาวภูเก็ค	๒๐ มี.ค. ๑๑
๑๙๖.	บ้านสองแพรก (ราชเวชพิศาล)	สองแพรก	กุแหระ	ทุ่งใหญ่	นครศรีฯ	๕๗,๗๕๐	๔ ก.พ. ๑๘	สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	๗ ก.ค. ๒๐
๑๙๗.	เจริญรัชดาภย์	บางขัน	บางขัน	ทุ่งสง	นครศรีฯ	๕๐,๐๐๐	๑๖ พ.ค. ๑๑	นอ.เจริญ รัชดาภย์	๒๒ เม.ย. ๑๔
๑๙๘.	วรรณสาร	ทุ่งขี้มัน	ทุ่งหว้า	ทุ่งหว้า	สตูล	๘๐,๐๐๐	๑๓ มี.ค. ๑๕	น.ส.บุญสูง วรรณสาร	๑๗ พ.ค. ๑๕

ทำเนียบโรงเรียน คชด. ที่มอบโอนให้กระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ
ในพื้นที่รับผิดชอบของกองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค ๑

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน คชด.	ที่ตั้งโรงเรียน				วัน เดือน ปี		จำนวนนักเรียน			เชื้อชาติ
		บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	จัดตั้ง	มอบโอน	ชาย	หญิง	รวม	
๑	บ้านคลองจาก	คลองจาก	คลองใหญ่	คลองใหญ่	ตราด	๑ พ.ศ. ๐๑	๑ มี.ย. ๐๕	๔๔	๓๒	๗๖	ไทย
๒	ศึกษาสงเคราะห์ ๓	บ่อพลอย	บ่อพลอย	เขาสมิง	ตราด	๑๙ มี.ศ. ๐๔	๑๑ เม.ย. ๑๑	๔๗	๓๓	๘๐	ไทย
๓	บ้านเนินตาล	เนินตาล	คลองใหญ่	คลองใหญ่	ตราด	๑ พ.ศ. ๐๖	๑ พ.ศ. ๑๗	๓๔	๒๒	๖๗	ไทย
๔	อัมพร จินตกานนท์	คลองขวาง	ช้างตน	กิ่ง, บ่อไร่	ตราด	๕ ก.ย. ๑๑	๑ เม.ย. ๑๘	๔๙	๓๑	๘๐	ไทย
๕	คาเวียง	คาเวียง	ทรายขาว	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	๒๑ เม.ย. ๐๑	๕ เม.ย. ๑๕	๔๑	๓๑	๗๒	ไทย
๖	สังวาลย์วิท ๖	วังยาว	ทรายขาว	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	๕ มี.ศ. ๑๒	๔ มี.ศ. ๑๗	๓๘	๒๘	๖๖	ไทย
๗	ส.เสริอุตสาหกรรม ๒	ทุ่งขนาน	ทรายขาว	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	๑๕ มี.ศ. ๑๕	๑๕ มี.ศ. ๒๑	๔๙	๓๘	๘๗	ไทย
๘	สมเด็จพระยาอุปกัมภ์	มหาเจริญ	ทรายขาว	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	๑๙ พ.ศ. ๑๔	๒๗ มี.ย. ๒๑	๕๑	๔๔	๙๕	ไทย
๙	ประเสริฐ-น้อย รุจิรวงศ์ ๒	ชัยเจริญ	ทรายขาว	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	๑๙ พ.ศ. ๑๕	๑๕ มี.ศ. ๒๐	๔๒	๓๘	๘๐	ไทย
๑๐	หนองมะค่า	หนองมะค่า	ทรายขาว	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	๑ พ.ศ. ๑๗	๒๖ มี.ย. ๒๑	๓๕	๒๙	๖๔	ไทย
๑๑	โจวินทะ	ท่าใหม่	ทรายขาว	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	๑๖ พ.ศ. ๑๘	๒๖ มี.ย. ๒๑	๔๑	๓๘	๗๙	ไทย
๑๒	บ้านชัยคีรี	ชัยคีรี	ปะตง	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	๒๖ มี.ย. ๒๓	๑๖ พ.ศ. ๒๘	๕๕	๕๐	๑๐๕	ไทย
๑๓	บ้านคลองแจรง	คลองแจรง	ทรายขาว	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	๑๐ พ.ศ. ๒๔	๑๖ พ.ศ. ๒๘	๘๕	๕๕	๑๔๐	ไทย
๑๔	นเรศวร	หนองปรือ	ผ่านศึก	อรัญประเทศ	ปราจีนบุรี	๕ มี.ย. ๙๙	๔ พ.ศ. ๐๕	๓๒	๒๘	๖๐	ไทย
๑๕	สันติราษฎร์บำรุง	กุดหิน	คลองน้ำใส	อรัญประเทศ	ปราจีนบุรี	๒๕ พ.ย. ๙๙	๔ พ.ศ. ๐๕	๓๗	๒๘	๖๕	ไทย
๑๖	พิทักษ์บำรุงราษฎร์	โลกไหล	ทัพราช	คาพระยา	ปราจีนบุรี	๒๕ ก.พ. ๐๐	๕ พ.ศ. ๐๖	๓๗	๑๘	๕๕	ไทย
๑๗	ศุภมิตรวิทยา	เจริญสุข	ทัพราช	คาพระยา	ปราจีนบุรี	๑๘ พ.ย. ๐๐	๑๒ ก.พ. ๐๗	๒๘	๑๙	๔๗	ไทย
๑๘	พิทักษ์รัตนวิทยา	รัตนะ	ทัพไทย	คาพระยา	ปราจีนบุรี	๒๕ มี.ศ. ๐๑	๑๗ ก.พ. ๐๗	๒๘	๒๐	๔๘	ไทย
๑๙	บ้านนางาม	นางาม	คาพระยา	คาพระยา	ปราจีนบุรี	๕ มี.ย. ๐๑	๑๕ พ.ศ. ๐๕	๓๒	๑๘	๕๐	ไทย
๒๐	กุศลราชเขตแดน	โคกแขวง	ทัพเสด็จ	คาพระยา	ปราจีนบุรี	๑๓ ต.ค. ๐๒	๑๙ ก.พ. ๐๗	๒๐	๑๕	๓๕	ไทย
๒๑	สันติราษฎร์นุกุล	ปึงแลน	ฟ้าก้วย	อรัญประเทศ	ปราจีนบุรี	๑๘ พ.ศ. ๐๓	๓ ต.ค. ๐๕	๕๐	๒๑	๗๑	ไทย
๒๒	ห้วยพระปรุง	ห้วยพระปรุง	โนนหมากเค็ง	วัฒนานคร	ปราจีนบุรี	๕ ส.ค. ๐๔	๑๙ ก.พ. ๐๗	๕๒	๔๐	๙๒	ไทย
๒๓	สามัคคีสันติราษฎร์บำรุง	หนองหมากฝ้าย	หนองหมากฝ้าย	วัฒนานคร	ปราจีนบุรี	๕ ส.ค. ๐๔	๒๐ ก.พ. ๐๗	๘๐	๕๘	๑๓๘	ไทย
๒๔	เขาน้อย	เขาน้อย	คลองน้ำใส	อรัญประเทศ	ปราจีนบุรี	๑๕ ส.ค. ๐๕	๗ มี.ศ. ๐๗	๔๑	๓๐	๗๑	ไทย
๒๕	ศึกษาสงเคราะห์ ๑	คลองน้ำใส	คลองน้ำใส	อรัญประเทศ	ปราจีนบุรี	๑ มี.ย. ๐๖	๒ มี.ศ. ๑๘	๘๖	๗๐	๑๕๖	ไทย
๒๖	ท่าสะตือ	ท่าสะตือ	ทุ่งโพธิ์	กบินทร์บุรี	ปราจีนบุรี	๑๑ พ.ศ. ๐๗	๑๔ พ.ศ. ๑๔	๓๒	๓๐	๖๒	ไทย
๒๗	ศึกษาสงเคราะห์ ๒	ฝายแตก	ท่าข้าม	อรัญประเทศ	ปราจีนบุรี	๓ ก.ย. ๐๗	๒๑ มี.ย. ๑๔	๗๕	๗๐	๑๔๕	ไทย
๒๘	สระปทุม	ทับพริก	คลองน้ำใส	อรัญประเทศ	ปราจีนบุรี	๓ ก.ย. ๐๗	๒๑ มี.ย. ๑๔	๘๕	๗๐	๑๕๕	ไทย
๒๙	กรุงไทย	ไผ่ล้อม	คลองน้ำใส	อรัญประเทศ	ปราจีนบุรี	๓ พ.ศ. ๐๘	๒๙ พ.ศ. ๑๖	๕๓	๔๐	๙๓	ไทย
๓๐	เพชรรัตน์	โคกระกา	ทัพเสด็จ	คาพระยา	ปราจีนบุรี	๑ มี.ย. ๐๘	๑๐ ส.ค. ๒๑	๔๗	๓๗	๘๔	ไทย
๓๑	ประเสริฐ-น้อย รุจิรวงศ์ ๑	สองพี่น้อง	โคกสูง	คาพระยา	ปราจีนบุรี	๒๐ ส.ค. ๐๘	๕ พ.ศ. ๑๘	๓๐	๒๗	๕๗	ไทย
๓๒	สหัส-หงษ์ มหาคุณ	ผาศุข	โคกสูง	คาพระยา	ปราจีนบุรี	๒๐ ส.ค. ๐๘	๒๖ พ.ศ. ๑๖	๕๒	๓๑	๘๓	ไทย
๓๓	ส.ไทยเสริอุตสาหกรรม ๓	ป่าไร่	ท่าข้าม	อรัญประเทศ	ปราจีนบุรี	๑๕ พ.ศ. ๑๐	๑๒ ก.ย. ๑๕	๔๔	๓๘	๘๒	ไทย
๓๔	สมาคมไลออนส์	อำเภิลา	โคกสูง	คาพระยา	ปราจีนบุรี	๒๐ พ.ศ. ๑๐	๑๑ มี.ศ. ๑๗	๓๘	๓๐	๖๘	ไทย
๓๕	กุดแต่	กุดแต่	คลองน้ำใส	อรัญประเทศ	ปราจีนบุรี	๕ มี.ย. ๑๑	๑๑ มี.ศ. ๑๘	๓๘	๓๐	๖๘	ไทย
๓๖	หนองเข้	หนองเข้	คลองน้ำใส	อรัญประเทศ	ปราจีนบุรี	๕ มี.ย. ๑๑	๑๑ มี.ศ. ๑๘	๖๐	๔๑	๑๐๑	ไทย
๓๗	บักกิม	คลองทับจันทร์	เมืองใหม่	อรัญประเทศ	ปราจีนบุรี	๑๑ มี.ย. ๑๑	๒๖ มี.ศ. ๑๘	๗๐	๖๕	๑๓๕	ไทย

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน คชค.	ที่ตั้งโรงเรียน				วัน เดือน ปี		จำนวนนักเรียน			เชื้อชาติ
		บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	จัดตั้ง	มอบโอน	ชาย	หญิง	รวม	
๓๘	ทัพเขียม	ทัพเขียม	หนองแวง	คาพระยา	ปราจีนบุรี	๑ มี.ย. ๖๖	๔ ส.ค. ๒๑	๕๑	๔๕	๙๖	ไทย
๓๙	บ้านทับยาง	ทับยาง	เมืองไผ่	อรัญประเทศ	ปราจีนบุรี	๑ มี.ย. ๖๖	๑๖ พ.ค. ๒๑	๓๔	๓๐	๖๔	ไทย
๔๐	หนองหมูน้อย	หนองหมูน้อย	เมืองไผ่	อรัญประเทศ	ปราจีนบุรี	๑ พ.ค. ๑๗	๒๖ ส.ค. ๑๙	๕๒	๔๙	๑๐๑	ไทย
๔๑	หนองผักแว่น	หนองผักแว่น	คาพระยา	คาพระยา	ปราจีนบุรี	๑ พ.ค. ๑๘	๑๖ ส.ค. ๒๖	๔๘	๓๕	๘๓	ไทย
๔๒	บ้านคลองหาด	คลองหาด	ท่าเกวียน	วัฒนานคร	ปราจีนบุรี	๔ มี.ย. ๑๘	๑๔ พ.ค. ๒๑	๔๒	๓๘	๘๐	ไทย
๔๓	เขาพรหมสุวรรณ	เขาพรหมสุวรรณ	ช่องกุ่ม	วัฒนานคร	ปราจีนบุรี	๓ ก.ค. ๑๘	๔ พ.ค. ๑๙	๓๗	๓๒	๖๙	ไทย
๔๔	ห้วยไคร้	ห้วยไคร้	ท่าเกวียน	วัฒนานคร	ปราจีนบุรี	๙ ส.ค. ๑๙	๑๗ พ.ค. ๒๑	๖๕	๕๗	๑๒๒	ไทย
๔๕	บ้านวังใหญ่	ลุ่มลุ่ม	ลุ่มลุ่ม	ไทรโยค	กาญจนบุรี	๒๒ ก.ค. ๐๐	๑ ก.ย. ๑๐	๓๙	๓๐	๖๙	ไทย
๔๖	ห้วยเขย่ง	ห้วยเขย่ง	ทองผาภูมิ	ทองผาภูมิ	กาญจนบุรี	๓ มี.ย. ๐๓	๒ ก.ค. ๑๔	๔๒	๒๒	๖๔	ไทย, กะเหรี่ยง
๔๗	พร้อม หงสกุล	ทุ่งนาโคกรน	ศรีมิ่งกล	ไทรโยค	กาญจนบุรี	๑๑ พ.ค. ๐๘	๑๐ พ.ค. ๒๐	๑๐๓	๑๒๘	๒๓๑	ไทย
๔๘	ศิริ-สิงห์ ทวีสิน	ลุ่มลุ่ม	ลุ่มลุ่ม	ไทรโยค	กาญจนบุรี	๑ มี.ย. ๐๙	๑๑ พ.ค. ๒๐	๕๙	๕๑	๑๑๐	ไทย
๔๙	หลุงกิ่ง	ห้วยยาง	ลุ่มลุ่ม	ไทรโยค	กาญจนบุรี	๑ มี.ย. ๐๙	๖ มี.ย. ๒๑	๔๕	๓๗	๘๒	ไทย
๕๐	คิสกุล	หนองตากยา	พังครุ	ท่าม่วง	กาญจนบุรี	๑ พ.ค. ๑๐	๑๔ ก.ย. ๑๔	๗๕	๖๗	๑๔๒	ไทย
๕๑	พัฒนาพงษ์	ลำหาร	จระเข้เผือก	เมือง	กาญจนบุรี	๑๗ พ.ค. ๑๐	๒๐ ก.ย. ๑๖	๗๙	๗๐	๑๔๙	ไทย
๕๒	บ้านห้วยน้ำขาว	ห้วยน้ำขาว	จระเข้เผือก	เมือง	กาญจนบุรี	๑๖ พ.ค. ๑๔	๑๗ พ.ค. ๑๕	๖๕	๕๕	๑๒๐	ไทย
๕๓	เสนาอนุสรณ์	กุยจะไถ	หนองลู	สังขละบุรี	กาญจนบุรี	๙ ธ.ค. ๑๔	๑๘ พ.ค. ๒๕	๓๕	๒๕	๖๐	ไทย
๕๔	วิเศษกุล	ไร่ป่า	บิล็อก	ทองผาภูมิ	กาญจนบุรี	๑ ก.พ. ๑๖	๑๘ พ.ค. ๒๕	๒๑	๑๖	๓๗	กะเหรี่ยง
๕๕	สมาคมนักเรียนเก่ารชช	ป่าเข่อ	หนองบัว	เมือง	กาญจนบุรี	๑๕ พ.ค. ๑๖	๕ ก.ย. ๑๖	๔๗	๓๓	๘๐	ไทย
๕๖	กลุ่มนักข่าวหญิง ๓	ไห่สน้ำ	หนองลู	สังขละบุรี	กาญจนบุรี	๑๗ พ.ค. ๑๖	๑๘ พ.ค. ๒๕	๒๒	๒๑	๔๓	ไทย
๕๗	เมตตาดิกร	หนองบัวหึ่ง	คอนแสลม	พนมทวน	กาญจนบุรี	๑๗ พ.ค. ๑๗	๑๕ มี.ค. ๒๐	๔๐	๓๐	๗๐	ไทย, กะเหรี่ยง
๕๘	เสรี-สมใจ	โป่งช้าง	หนองรี	บ่อพลอย	กาญจนบุรี	๑๗ พ.ค. ๑๗	๒๗ มี.ย. ๒๓	๕๕	๔๕	๑๐๐	ไทย
๕๙	บ้านหนองเก่า	บ้านเก่า	บ้านเก่า	เมือง	กาญจนบุรี	๒๐ พ.ค. ๑๗	๔ เม.ย. ๒๐	๕๘	๕๐	๑๐๘	ไทย
๖๐	บ้านพุพรหม	พุพรหม	หนองกุ่ม	บ่อพลอย	กาญจนบุรี	๑๙ พ.ค. ๑๙	๒๗ มี.ย. ๒๓	๕๙	๕๐	๑๐๙	ไทย
๖๑	ท่าแค	ท่าแค	ด่านมะขามเดี่ย	เมือง	กาญจนบุรี	๓๐ พ.ค. ๑๙	๒๗ มี.ค. ๒๒	๔๒	๓๘	๘๐	ไทย
๖๒	ไทยตรีอันคัสตรี	ทุ่งก่าง่าง	ไทรโยค	ไทรโยค	กาญจนบุรี	๑ มี.ย. ๑๙	๑๐ พ.ค. ๒๐	๓๘	๓๕	๗๓	ไทย, กะเหรี่ยง
๖๓	ห้วยกะแตก	ห้วยกะแตก	ศรีมิ่งกล	ไทรโยค	กาญจนบุรี	๒๒ ก.ย. ๒๐	๗ ส.ค. ๓๐	๘๕	๖๗	๑๕๒	มอญ, กะเหรี่ยง
๖๔	ทุ่งศาลา	บ้านเก่า	บ้านเก่า	เมือง	กาญจนบุรี	๑ มี.ย. ๒๑	๙ พ.ค. ๒๕	๕๘	๕๐	๑๐๘	ไทย
๖๕	สมาคมไทยออสเตรีย	ศรีมิ่งกล	ไทรโยค	ไทรโยค	กาญจนบุรี	๓๐ พ.ค. ๒๑	๑๗ พ.ค. ๒๖	๗๐	๖๕	๑๓๕	ไทย, กะเหรี่ยง
๖๖	หนองกวาง	พลูพิง	บ้านเก่า	เมือง	กาญจนบุรี	๑๙ ก.ค. ๒๑	๑๗ พ.ค. ๒๖	๕๐	๔๗	๙๗	ไทย
๖๗	ทุ่งมิ่งกะหร่า	ห้วยกระเจา	พนมทวน	พนมทวน	กาญจนบุรี	๑ ก.ย. ๒๑	๑๗ พ.ค. ๒๖	๔๙	๔๕	๙๔	ไทย
๖๘	ทุ่งยาว	ทุ่งยาว	จระเข้เผือก	เมือง	กาญจนบุรี	๑๗ มี.ย. ๒๒	๑๗ พ.ค. ๒๖	๖๕	๕๐	๑๑๕	ไทย
๖๙	ช่างกลปทุมวันอนุสรณ์ ๓	หนองหวาย	ด่านมะขามเดี่ย	เมือง	กาญจนบุรี	๔ ก.ย. ๒๒	๑ พ.ค. ๒๙	๗๕	๗๐	๑๔๕	ไทย
๗๐	วัดพุน้อย	วัดพุน้อย	บ้านเก่า	เมือง	กาญจนบุรี	๒๒ มี.ย. ๒๖	๑ พ.ค. ๒๙	๖๘	๖๐	๑๒๘	ไทย
๗๑	บ้านหนองจอก	หนองจอก	หนองพันซ์จันทร์	สวนผึ้ง	ราชบุรี	๑๒ มี.ย. ๐๘	๕ ธ.ค. ๓๐	๙๘	๘๘	๑๘๖	ไทย

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน ตชด.	ที่ตั้งโรงเรียน				วัน เดือน ปี		จำนวนนักเรียน			เชื้อชาติ
		บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	จัดตั้ง	มอบโอน	ชาย	หญิง	รวม	
๗๒	เอื้อบำเพ็ญ	บ้านบ่อ	สวนผึ้ง	สวนผึ้ง	ราชบุรี	๙ เม.ย. ๐๙	๘ ต.ค. ๑๑	๔๙	๔๐	๘๙	ไทย, กะเหรี่ยง
๗๓	สวัสดิ์ โอสถานุเคราะห์	ท่ามะขาม	สวนผึ้ง	สวนผึ้ง	ราชบุรี	๑ พ.ค. ๐๙	๑๕ มี.ค. ๒๒	๔๔	๓๘	๘๒	ไทย, กะเหรี่ยง
๗๔	อนุเคราะห์ที่ ๗	ห้วยผาก	สวนผึ้ง	สวนผึ้ง	ราชบุรี	๑๕ ส.ค. ๐๙	๘ ต.ค. ๑๑	๔๒	๓๐	๗๒	ไทย
๗๕	มหาราช ๗	แก้มอ่อน	ทับสะแก	จอมบึง	ราชบุรี	๗ ก.พ. ๑๑	๘ ต.ค. ๑๑	๔๑	๔๐	๘๑	ไทย
๗๖	สมนึก วิเทศการ	วังน้ำเขียว	สวนผึ้ง	สวนผึ้ง	ราชบุรี	๑๕ มี.ย. ๑๓	๑๕ มี.ย. ๑๗	๔๒	๓๐	๗๒	ไทย
๗๗	ธรรมศาสตร์-จุฬา	ทุ่งแหลม	ป่าหวาย	สวนผึ้ง	ราชบุรี	๓ ก.ย. ๑๓	๑๕ มี.ย. ๑๗	๓๙	๓๐	๖๙	ไทย
๗๘	บ้านไทรงาม	ไทรงาม	สวนผึ้ง	สวนผึ้ง	ราชบุรี	๕ ก.ย. ๑๖	๑๕ ก.ย. ๑๗	๔๑	๔๒	๘๓	ไทย, กะเหรี่ยง
๗๙	ห้วยศาลา	ห้วยศาลา	ยางหัก	ปากท่อ	ราชบุรี	๙ ก.ค. ๑๗	๑๕ มี.ค. ๒๒	๕๑	๔๗	๙๘	ไทย
๘๐	สงเคราะห์ที่ ๘	โป่งกระทิง	บ้านบึง	สวนผึ้ง	ราชบุรี	๑๕ ส.ค. ๑๗	๘ พ.ค. ๒๑	๔๓	๔๐	๘๓	ไทย, กะเหรี่ยง
๘๑	บ้านทุ่งศาลา	ทุ่งศาลา	ป่าหวาย	สวนผึ้ง	ราชบุรี	๒ ก.ย. ๑๗	๑๘ มี.ย. ๓๕	๓๑	๒๕	๕๖	กะเหรี่ยง
๘๒	หนองหม้อข้าว	หนองหม้อข้าว	ป่าหวาย	สวนผึ้ง	ราชบุรี	๑๖ พ.ค. ๑๘	๑๐ มี.ย. ๒๐	๕๙	๓๑	๙๐	ไทย, กะเหรี่ยง
๘๓	น้ำตกห้วยสวนพลู	ห้วยสวนพลู	บ้านบึง	สวนผึ้ง	ราชบุรี	๒๗ พ.ค. ๒๑	๒๕ มี.ค. ๒๓	๔๗	๔๕	๙๒	ไทย, กะเหรี่ยง
๘๔	อนุเคราะห์ที่ ๓	หนองสันตะวา	คลองวาฬ	เมือง	ประจวบคีรีขันธ์	๑๔ ก.ค. ๐๓	๑๖ ก.ค. ๑๕	๔๗	๒๘	๗๕	ไทย
๘๕	ธนาคารอสมสิน	เกาะยายจิม	ร่อนทอง	บางสะพาน	ประจวบคีรีขันธ์	๑๓ ต.ค. ๐๗	๑๕ ต.ค. ๑๔	๙๒	๘๐	๑๗๒	ไทย
๘๖	วลัย	ไร่บน	หนองพลับ	หัวหิน	ประจวบคีรีขันธ์	๑๙ พ.ค. ๐๙	๑๘ พ.ค. ๑๔	๓๕	๒๘	๖๓	ไทย
๘๗	เศรษฐพานิชวิทยา	แสงแกลลอน	คลองวาฬ	เมือง	ประจวบคีรีขันธ์	๑๕ พ.ค. ๑๐	๑๔ ก.ย. ๑๔	๗๘	๗๒	๑๕๐	ไทย
๘๘	อุดมราษฎร์กิติ	หนองน้ำขาว	คลองวาฬ	เมือง	ประจวบคีรีขันธ์	๑๗ พ.ค. ๑๐	๑ ส.ค. ๑๖	๖๘	๕๘	๑๒๖	ไทย
๘๙	ไตรภพ ทัดตานนท์	สามมุข	ธงไชย	บางสะพาน	ประจวบคีรีขันธ์	๓๑ ส.ค. ๑๓	๒๕ พ.ค. ๒๑	๖๖	๔๕	๑๑๑	ไทย
๙๐	โรดริ์กรุงเทพฯ	หนองยายอ่วม	หนองพลับ	หัวหิน	ประจวบคีรีขันธ์	๑๔ ก.ย. ๑๓	๑๗ มี.ค. ๒๕	๓๓	๒๓	๕๖	ไทย
๙๑	มูลนิธิศึกษา	โป่งข่า	บางสะพาน	บางสะพาน	ประจวบคีรีขันธ์	๗ ก.ย. ๑๔	๒๕ พ.ค. ๒๑	๖๙	๕๗	๑๒๖	ไทย
๙๒	สมาคมเลขานุการสตรี ๑	ห้วยไคร้ค้อ	ธงไชย	บางสะพาน	ประจวบคีรีขันธ์	๗ ก.ย. ๑๔	๒๕ พ.ค. ๒๑	๘๘	๗๑	๑๕๙	ไทย
๙๓	สมาคมเลขานุการสตรี ๒	ทุ่งนาเกลือ	นาหูกวาง	ทับสะแก	ประจวบคีรีขันธ์	๑๗ พ.ค. ๑๕	๒๔ มี.ค. ๒๓	๕๕	๕๐	๑๐๕	ไทย
๙๔	ราษฎร์พัฒนา	วังน้ำเขียว	ร่อนทอง	บางสะพาน	ประจวบคีรีขันธ์	๑๗ พ.ค. ๑๖	๒๕ พ.ค. ๒๑	๕๑	๔๑	๙๒	ไทย
๙๕	บ้านดอนสูง	ดอนสูง	ธงไชย	บางสะพาน	ประจวบคีรีขันธ์	๑๓ พ.ค. ๑๗	๑๐ มี.ค. ๒๓	๖๑	๕๕	๑๑๖	ไทย
๙๖	คิมก้าเร็ดฟูลเลอร์	รั่มโพธิ์ทอง	กุยบุรี	กุยบุรี	ประจวบคีรีขันธ์	๑๗ พ.ค. ๑๗	๒๐ มี.ค. ๒๐	๕๑	๔๙	๑๐๐	ไทย
๙๗	หนองไม้แก่น	หนองไม้แก่น	เกาะหลัก	เมือง	ประจวบคีรีขันธ์	๑๘ พ.ค. ๑๗	๒๔ มี.ค. ๒๓	๔๗	๔๐	๘๗	ไทย
๙๘	บ้านหนองมะค่า	หนองมะค่า	อ่างทอง	ทับสะแก	ประจวบคีรีขันธ์	๑๙ พ.ค. ๑๘	๒ เม.ย. ๒๓	๕๕	๔๐	๙๕	ไทย
๙๙	บ้านละเมาะ	ละเมาะ	หนองพลับ	หัวหิน	ประจวบคีรีขันธ์	๑ พ.ย. ๒๒	๑๖ ธ.ค. ๒๔	๔๕	๔๐	๘๕	ไทย
๑๐๐	ล.ส.สังข์	วังวน	สองพี่น้อง	ท่ายาง	เพชรบุรี	๕ มี.ย. ๑๓	๒๑ เม.ย. ๑๗	๕๑	๔๔	๙๕	ไทย

ทำเนียบโรงเรียน ดชด. ที่มอบโอนให้กระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ
ในพื้นที่รับผิดชอบของกองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค ๒

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน ดชด.	ที่ตั้งโรงเรียน				วัน เดือน ปี		จำนวนนักเรียน			เชื้อชาติ
		บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	จัดตั้ง	มอบโอน	ชาย	หญิง	รวม	
๑	บ้านโคกกระชาย	โคกกระชาย	โนนเจริญ	บ้านกรวด	บุรีรัมย์	๑๗ ม.ก. ๐๑	๕ พ.ค. ๐๑	๔๑	๒๑	๖๒	ไทย
๒	บ้านส้มป่อย	ส้มป่อย	ประจักษ์	ระหานทราย	บุรีรัมย์	๑ ม.ก. ๐๒	๑๐ พ.ค. ๐๕	๒๘	๒๒	๕๐	ไทย
๓	ถนนขาด	ถนนขาด	โนนเจริญ	บ้านกรวด	บุรีรัมย์	๑ ส.ก. ๐๒	๑๕ พ.ค. ๐๕	๒๙	๒๕	๕๓	ไทย
๔	บ้านหัว	หัว	โนนเจริญ	บ้านกรวด	บุรีรัมย์	๑๗ ส.ก. ๐๒	๑๕ พ.ค. ๐๕	๔๗	๒๑	๖๘	ไทย
๕	ระหอกตะแบง	ระหอกตะแบง	โนนเจริญ	บ้านกรวด	บุรีรัมย์	๔๑ เม.ย. ๐๓	๑๑ ก.ย. ๐๗	๒๘	๒๐	๔๘	ไทย
๖	บ้านปากช่อง	ปากช่อง	ค้าง	ระหานทราย	บุรีรัมย์	๕ ต.ค. ๐๕	๙ พ.ค. ๐๕	๗๐	๖๗	๑๓๗	ไทย
๗	บ้านหนองกรด	หนองกรด	ระหานทราย	ระหานทราย	บุรีรัมย์	๑๑ มี.ย. ๐๕	๙ พ.ค. ๐๕	๓๑	๒๘	๕๙	ไทย
๘	บ้านหินลาด	หินลาด	โนนเจริญ	บ้านกรวด	บุรีรัมย์	๒ ก.ค. ๐๕	๑๑ พ.ค. ๐๙	๒๕	๒๘	๕๓	ไทย
๙	ถนนน้อย	ถนนน้อย	โนนเจริญ	บ้านกรวด	บุรีรัมย์	๑๗ ก.ค. ๐๕	๙ พ.ค. ๐๕	๓๘	๓๐	๖๘	ไทย
๑๐	วารวิพัฒนา	โคกกรักษ์	กุศโลบาย	นางรอง	บุรีรัมย์	๒๒ พ.ค. ๑๒	๖ พ.ค. ๒๑	๔๔	๓๕	๗๙	ไทย
๑๑	บ้านบระณะ	บระณะ	ค้าง	ระหานทราย	บุรีรัมย์	๑ พ.ค. ๐๕	๑๕ พ.ค. ๒๒	๔๙	๔๖	๙๕	ไทย
๑๒	บ้านโจรก	โจรก	ด่าน	สังขะ	สุรินทร์	๑ ก.ค. ๐๑	๑๐ ม.ก. ๐๖	๒๗	๒๕	๕๒	ไทย
๑๓	บ้านโชค	โชค	บัวเขต	สังขะ	สุรินทร์	๑๐ ก.ค. ๐๑	๑๐ ก.พ. ๐๖	๒๑	๑๕	๓๖	ไทย
๑๔	บ้านโคกกลาง	โคกกลาง	บักได	ปราสาท	สุรินทร์	๖ ก.ค. ๐๒	๑๕ ก.ย. ๐๒	๓๒	๑๘	๕๐	ไทย
๑๕	บ้านโสน	โสน	สะเดา	สังขะ	สุรินทร์	๑๐ มี.ค. ๐๓	๑๑ มี.ค. ๐๕	๕๑	๓๐	๘๑	ไทย
๑๖	บ้านนิคม	นิคม	ปราสาท	ปราสาท	สุรินทร์	๑๕ ม.ก. ๐๕	๑๒ ก.ย. ๐๙	๕๖	๔๗	๑๐๓	ไทย
๑๗	บ้านตะนา	ตะนา	ด่าน	สังขะ	สุรินทร์	๑๒ มี.ค. ๐๕	๑๕ พ.ค. ๐๐	๓๑	๒๕	๕๖	ไทย
๑๘	บ้านปลัด	ปลัด	หนองใหญ่	ปราสาท	สุรินทร์	๒๓ พ.ค. ๐๕	๖ พ.ค. ๑๒	๓๒	๓๐	๖๒	ไทย
๑๙	บ้านโคกตะเคียน	โคกตะเคียน	กาบเชิง	กาบเชิง	สุรินทร์	๑ ก.ย. ๐๖	๒๓ มี.ค. ๐๙	๙๕	๘๐	๑๗๕	ไทย
๒๐	กลาโหมราชเสนา	นาสวนวน	บัวเขต	สังขะ	สุรินทร์	๒๒ มี.ย. ๐๗	๑๕ ก.ย. ๑๘	๔๗	๔๐	๘๗	ไทย
๒๑	สตรีวิทยาสมาคม	ชยอง	ด่าน	สังขะ	สุรินทร์	๑๗ ก.ค. ๐๙	๑๒ มี.ย. ๑๖	๕๑	๓๕	๘๖	ไทย
๒๒	บ้านโคกมะขุมสุข	โคกมะขุมสุข	ปรือ	ปราสาท	สุรินทร์	๑ ก.ย. ๐๙	๔ ก.ค. ๑๙	๓๕	๓๐	๖๕	ไทย
๒๓	บ้านละเอะ	ละเอะ	บักได	ปราสาท	สุรินทร์	๑ ก.ย. ๑๐	๓ พ.ค. ๑๕	๖๑	๓๘	๙๙	ไทย
๒๔	บ้านจิกแดด	จิกแดด	บักได	ปราสาท	สุรินทร์	๒๐ ก.ย. ๑๐	๓ พ.ค. ๑๕	๕๘	๕๕	๑๑๓	ไทย
๒๕	จุฬา-ธรรมศาสตร์ ๒	สระทอง	บักได	ปราสาท	สุรินทร์	๒๖ พ.ค. ๑๒	๒๑ ก.ค. ๒๑	๕๑	๔๒	๙๓	ไทย
๒๖	หวลฉวีวิทยา	จะบก	กาบเชิง	กาบเชิง	สุรินทร์	๒๑ พ.ค. ๑๓	๒๔ ส.ค. ๒๒	๔๒	๓๐	๗๒	ไทย
๒๗	บ้านโนนทอง	โนนทอง	กาบเชิง	กาบเชิง	สุรินทร์	๘ มี.ย. ๑๙	๒๔ ส.ค. ๒๒	๖๙	๕๒	๑๒๑	ไทย
๒๘	บ้านภูมิซลอน	ภูมิซลอน	บึงมะลู	กันทรลักษ์	ศรีสะเกษ	๑ ม.ก. ๐๐	๑๑ เม.ย. ๑๐	๒๕	๒๐	๔๕	ไทย
๒๙	บ้านสวนกล้วย	สวนกล้วย	สังเม็ก	กันทรลักษ์	ศรีสะเกษ	๑ พ.ค. ๐๐	๑๐ เม.ย. ๐๒	๓๕	๒๑	๕๖	ไทย
๓๐	บ้านหนองหิน	หนองหิน	สังเม็ก	กันทรลักษ์	ศรีสะเกษ	๑๐ ม.ก. ๐๑	๑๐ มี.ค. ๐๒	๓๐	๒๘	๕๘	ไทย
๓๑	บ้านตาแท่น (บึงกริม)	ตาแท่น	บึงมะลู	กันทรลักษ์	ศรีสะเกษ	๑๕ ม.ก. ๐๑	๒๑ มี.ย. ๑๖	๓๙	๓๒	๗๑	ไทย
๓๒	บ้านตาเครือ	ตาเครือ	สังเม็ก	กันทรลักษ์	ศรีสะเกษ	๑๖ ม.ก. ๐๑	๑๖ ม.ก. ๐๒	๔๒	๓๙	๘๑	ไทย
๓๓	บ้านนารังกา	นารังกา	สังเม็ก	กันทรลักษ์	ศรีสะเกษ	๑๗ ม.ก. ๐๑	๕ มี.ค. ๐๕	๓๕	๒๒	๕๖	ไทย
๓๔	บ้านหนองบัว	หนองบัว	บักคอง	ขุนหาญ	ศรีสะเกษ	๒๓ ม.ก. ๐๑	๒๕ ม.ก. ๐๑	๓๘	๒๒	๖๐	ไทย
๓๕	บ้านศาลา	ศาลา	ปรือใหญ่	ขุนันธุ์	ศรีสะเกษ	๑ ก.ย. ๐๑	๑๐ มี.ย. ๐๗	๓๐	๒๕	๕๕	ไทย
๓๖	บ้านโนนเขา	โนนเขา	บึงมะลู	กันทรลักษ์	ศรีสะเกษ	๑ ม.ก. ๐๒	๒๐ มี.ค. ๐๒	๓๑	๒๘	๕๙	ไทย
๓๗	บ้านโนนสำโรง	โนนสำโรง	หนองหัว	กันทรลักษ์	ศรีสะเกษ	๒๘ เม.ย. ๐๒	๑๕ ม.ก. ๐๓	๓๑	๒๙	๖๐	ไทย
๓๘	บ้านหนองเก่า	หนองเก่า	พราน	ขุนหาญ	ศรีสะเกษ	๑๗ พ.ค. ๐๒	๑๗ พ.ค. ๑๔	๓๕	๒๕	๖๐	ไทย
๓๙	นิคม อ่อนไถาส	นิคม	ปรือใหญ่	ขุนันธุ์	ศรีสะเกษ	๑๐ มี.ย. ๐๒	๒๔ ก.ค. ๐๒	๒๙	๑๘	๔๗	ไทย
๔๐	บ้านดอนเขี้ยว	ดอนเขี้ยว	หนองหัว	กันทรลักษ์	ศรีสะเกษ	๒๕ เม.ย. ๐๓	๑๕ ม.ก. ๐๗	๓๙	๑๕	๕๓	ไทย
๔๑	บ้านทุ่งโพธิ์	ทุ่งโพธิ์	สังเม็ก	กันทรลักษ์	ศรีสะเกษ	๓๐ พ.ค. ๐๓	๖ ม.ก. ๐๕	๓๐	๒๕	๕๕	ไทย
๔๒	บ้านตาเสร็จ	ตาเสร็จ	บักคอง	ขุนหาญ	ศรีสะเกษ	๑๒ ก.ค. ๐๓	๑๕ พ.ค. ๐๖	๔๐	๓๘	๗๘	ไทย

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน ศษค.	ที่ตั้งโรงเรียน				วัน เดือน ปี		จำนวนนักเรียน			เชื้อชาติ
		บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	จัดตั้ง	มอบโอน	ชาย	หญิง	รวม	
๕๓	บ้านนาคราว	นาคราว	บรีอใหญ่	ชุมชน	ศรีสะเกษ	๑๕ มี.ย. ๐๔	๘ พ.ค. ๑๔	๕๕	๕๐	๑๐๕	ไทย
๕๔	หนองสูง	หนองสูง	สังเม็ก	กันทรลักษ์	ศรีสะเกษ	๒๑ ม.ค. ๐๗	๗ มี.ย. ๑๐	๖๘	๖๕	๑๓๓	ไทย
๕๕	บ้านตะแบก	ตะแบก	โสน	ชุมชน	ศรีสะเกษ	๑๒ พ.ค. ๐๘	๑๕ มี.ย. ๑๖	๕๘	๔๐	๙๘	ไทย
๕๖	ชนะใช้กิจการ	ตามูล	ชำ	กันทรลักษ์	ศรีสะเกษ	๑๕ พ.ย. ๐๔	๒๕ มี.ย. ๑๗	๕๙	๒๘	๘๗	ไทย
๕๗	บ้านชำคาโคง	ชำคาโคง	พราน	ชุมชน	ศรีสะเกษ	๑๕ พ.ค. ๑๐	๕ ก.ย. ๑๖	๙๐	๗๑	๑๖๑	ไทย
๕๘	เคียงศิริ	โพธิ์ทอง	ละลม	ชุมชน	ศรีสะเกษ	๑๐ ธ.ค. ๑๘	๒๙ เม.ย. ๓๐	๑๒๗	๑๗๘	๓๐๕	ไทย
๕๙	บ้านหัวเหว	หัวเหว	โขงเจียม	บ้านคำ	อุบลราชธานี	๑ มี.ย. ๐๐	๑๙ มี.ย. ๐๒	๒๕	๒๑	๔๖	ไทย
๕๐	บ้านป่าเค็ด	ป่าเค็ด	คอนสน	บุณฑริก	อุบลราชธานี	๑๒ พ.ย. ๐๐	๑๕ ก.ย. ๐๒	๓๒	๒๘	๖๐	ไทย
๕๑	บ้านหนองเม็ก	หนองเม็ก	ฝางคำ	พิบูลมังสาหาร	อุบลราชธานี	๑๗ พ.ย. ๐๐	๓๐ มี.ย. ๐๑	๒๑	๑๘	๓๙	ไทย
๕๒	บ้านทุ่งหนองบัว	ทุ่งหนองบัว	ฝางคำ	พิบูลมังสาหาร	อุบลราชธานี	๑๓ มี.ก. ๐๑	๑๗ พ.ค. ๐๗	๔๗	๔๑	๘๘	ไทย
๕๓	บ้านนาแมค	นาแมค	ขามป้อม	เขมราฐ	อุบลราชธานี	๑ เม.ย. ๐๑	๒๐ มี.ย. ๐๔	๓๙	๓๐	๖๙	ไทย
๕๔	บ้านหนองผือ	หนองผือ	นาโพธิ์กลาง	เขมราฐ	อุบลราชธานี	๒๐ เม.ย. ๐๑	๒๐ มี.ค. ๐๒	๕๐	๔๕	๙๕	ไทย
๕๕	บ้านนาคายน	นาคายน	โคมประคิษฐ์	น้ำยืน	อุบลราชธานี	๒ มี.ย. ๐๑	๘ พ.ค. ๑๔	๒๐	๑๙	๓๙	ไทย
๕๖	โป่งเป้า	โป่งเป้า	สำโรง	เขมราฐ	อุบลราชธานี	๑๑ ก.ย. ๐๑	๒๑ เม.ย. ๐๕	๓๗	๒๘	๖๕	ไทย
๕๗	บ้านนิคม	นิคม	หนองข่า	ขามน	อุบลราชธานี	๑ ธ.ค. ๐๑	๑๐ พ.ค. ๐๗	๓๕	๒๐	๕๕	ไทย
๕๘	บ้านห้วยหมากใต้	ห้วยหมากใต้	โขงเจียม	โขงเจียม	อุบลราชธานี	๒๓ ธ.ค. ๐๑	๒๐ ธ.ค. ๐๕	๒๕	๑๙	๔๔	ไทย
๕๙	บ้านป่าข่า	ป่าข่า	หนองผือ	เขมราฐ	อุบลราชธานี	๑๐ ก.ค. ๐๒	๑๒ พ.ค. ๑๘	๔๕	๒๕	๗๐	ไทย
๖๐	บ้านคมขุย	คมขุย	ห้วยยาง	บ้านคำ	อุบลราชธานี	๑๔ ส.ค. ๐๒	๒๒ ส.ค. ๐๔	๒๑	๒๐	๔๑	ไทย
๖๑	บ้านทุ่งนาเมือง	ทุ่งนาเมือง	นาโพธิ์กลาง	บ้านคำ	อุบลราชธานี	๒๕ มี.ค. ๐๓	๒๑ ส.ค. ๐๔	๔๔	๒๒	๖๖	ไทย
๖๒	หนองซอน	หนองซอน	โคมประคิษฐ์	น้ำยืน	อุบลราชธานี	๓๐ เม.ย. ๐๓	๗ พ.ค. ๑๗	๔๐	๓๒	๗๒	ไทย
๖๓	บ้านพุทธรักษา	พุทธรักษา	โคกกำ	ขามน	อุบลราชธานี	๑๓ พ.ค. ๐๓	๑ พ.ค. ๑๗	๔๗	๒๗	๗๔	ไทย
๖๔	ผอบ ณ นคร ๑	อ่องคันแยง	สำโรง	โพธิ์ไทร	อุบลราชธานี	๖ มี.ย. ๐๓	๑๐ มี.ย. ๒๕	๓๙	๒๒	๖๑	ไทย
๖๕	บ้านปังกอม	ปังกอม	หนองผือ	เขมราฐ	อุบลราชธานี	๑๖ ส.ค. ๐๔	๘ มี.ย. ๓๐	๕๙	๔๘	๑๐๗	ไทย
๖๖	บ้านแก้งเรือง	แก้งเรือง	นาจะหลวย	นาจะหลวย	อุบลราชธานี	๒๒ ก.ย. ๐๔	๙ พ.ค. ๑๔	๘๘	๖๘	๑๕๖	ไทย
๖๗	บ้านชะขอม	ชะขอม	นาโพธิ์กลาง	บ้านคำ	อุบลราชธานี	๑๐ พ.ค. ๐๖	๒๕ เม.ย. ๑๗	๕๘	๕๐	๑๐๘	ไทย
๖๘	บ้านแปดอ้อม	แปดอ้อม	โคมประคิษฐ์	น้ำยืน	อุบลราชธานี	๒๒ ก.ย. ๐๗	๗ พ.ค. ๑๔	๗๒	๗๐	๑๔๒	ไทย
๖๙	คณะศิษย์เก่าวังหลังวัดนาโลกสวาอด	คาเถา	น้ำยืน	อุบลราชธานี	๑๓ มี.ค. ๐๔	๑๑ มี.ย. ๒๕	๔๗	๒๙	๗๖	ไทย	
๗๐	สยามกถารอนุสรณ์	หนองแปน	ห้วยข่า	บุณฑริก	อุบลราชธานี	๙ เม.ย. ๐๙	๗ พ.ย. ๑๗	๕๑	๔๐	๙๑	ไทย
๗๑	เสาวนิต	วังแซว	โพธิ์ไทร	โพธิ์ไทร	อุบลราชธานี	๒๕ เม.ย. ๐๙	๑๐ มี.ย. ๒๕	๓๗	๓๐	๖๗	ไทย
๗๒	บ้านปะโท	ปะโท	ห้วยยาง	โขงเจียม	อุบลราชธานี	๘ มี.ย. ๐๙	๒๕ พ.ค. ๒๕	๕๑	๔๕	๙๖	ไทย
๗๓	ห้วยสะคาม	ห้วยสะคาม	โขงเจียม	บ้านคำ	อุบลราชธานี	๑๒ ก.พ. ๑๐	๑๐ ก.ค. ๑๖	๕๙	๓๒	๙๑	ไทย
๗๔	สมาคมจักรยานสมัครเล่น	ผาชัน	สำโรง	โพธิ์ไทร	อุบลราชธานี	๒๖ เม.ย. ๑๑	๑๐ เม.ย. ๒๕	๕๐	๔๔	๙๔	ไทย
๗๕	ผอบ ณ นคร ๒	นาจะหลวย	นาจะหลวย	นาจะหลวย	อุบลราชธานี	๒๖ มี.ย. ๑๒	๕ มี.ย. ๑๗	๕๙	๓๖	๙๕	ไทย
๗๖	บ้านค้อ	ค้อ	โคมประคิษฐ์	น้ำยืน	อุบลราชธานี	๗ พ.ค. ๑๓	๑ พ.ค. ๒๒	๓๓	๒๓	๕๖	ไทย
๗๗	บุญจิราธร	นาห้าง	สำโรง	โพธิ์ไทร	อุบลราชธานี	๑ พ.ค. ๑๕	๑๐ มี.ย. ๒๕	๕๕	๓๙	๙๔	ไทย
๗๘	ทองพูนพิทยา	นาสะแบง	หนองผือ	เขมราฐ	อุบลราชธานี	๑ พ.ค. ๑๖	๑ พ.ค. ๒๒	๔๑	๓๑	๗๒	ไทย
๗๙	เกษตรสมบูรณ์	เกษตรสมบูรณ์	บุเปือย	น้ำยืน	อุบลราชธานี	๑ มี.ย. ๒๒	๘ มี.ย. ๓๐	๗๐	๖๐	๑๓๐	ไทย
๘๐	บ้านโค้งอร่าม	โค้งอร่าม	คำโพธิ์	ขามน	อุบลราชธานี	๗ มี.ย. ๒๒	๘ มี.ย. ๓๐	๕๘	๕๑	๑๐๙	ไทย
๘๑	รัชมังคลาภิเษก	โนนป่าเลา	ยาง	น้ำยืน	อุบลราชธานี	๑ พ.ค. ๒๘	๑๕ เม.ย. ๓๑	๕๙	๕๑	๑๐๐	ไทย
๘๒	สันติราษฎร์สงเคราะห์	คำแสดคง	ดงเย็น	ธาตุพนม	นครพนม	๑๐ ธ.ค. ๐๐	๖ มี.ย. ๑๐	๒๘	๒๘	๕๖	ไทย
๘๓	สงเคราะห์ ๒	หนองแขง	เรณู	เรณูนคร	นครพนม	๑๐ ธ.ค. ๐๐	๑๙ ธ.ค. ๑๐	๓๔	๓๔	๖๘	ไทย
๘๔	สงเคราะห์	นาหนองบก	ไชยบุรี	ท่าอุเทน	นครพนม	๑๓ ธ.ค. ๐๐	๖ มี.ย. ๑๐	๑๐	๑๘	๒๘	ไทย
๘๕	สันติราษฎร์บำรุง ๒	คำเฉลิม	พระนอน	ท่าอุเทน	นครพนม	๑๓ ธ.ค. ๐๐	๖ มี.ย. ๑๑	๔๑	๓๓	๗๔	ไทย
๘๖	ชายแดนอนุสรณ์	โนนสา	โนนสา	ธาตุพนม	นครพนม	๒๗ พ.ค. ๐๑	๑๙ ธ.ค. ๑๐	๑๙	๑๘	๓๗	ไทย
๘๗	พิทักษ์สันติราษฎร์วิทยา ๒	คำเฉลิม	พระนอน	ท่าอุเทน	นครพนม	๒๖ พ.ย. ๐๓	๑๖ มี.ย. ๐๗	๑๔	๑๓	๒๗	ไทย

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน ศษค.	ที่ตั้งโรงเรียน				วัน เดือน ปี		จำนวนนักเรียน			เชื้อชาติ
		บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	จัดตั้ง	มอบโอน	ชาย	หญิง	รวม	
๘๘	สงเสริมวิทยา	ป่าหวาน	หนองแก	บางแหง	นครพนม	๒๕ ค.ศ. ๐๔	๑๗ ค.ศ. ๑๑	๑๗	๙	๒๖	ไทย
๘๙	สงเคราะห์	ห้วยบงน้อย	เรณูนคร	เรณูนคร	นครพนม	๑๒ พ.ศ. ๐๕	๑๕ พ.ศ. ๑๐	๓๕	๓๓	๖๘	ไทย
๙๐	พิทักษ์สันติราษฎร์วิทยา ๓	ดอนคู่	ไชยบุรี	ท่าอุเทน	นครพนม	๔ ก.ย. ๐๖	๑๒ เม.ย. ๓๑	๘๗	๘๐	๑๖๗	ไทย
๙๑	คณะเทศบาลกรุงเทพฯ	ทรายไหลแก้ง	นาอุดม	นิคมคำสร้อย	นครพนม	๒๒ มี.ค. ๑๐	๑๕ ธ.ค. ๒๕	๘๘	๗๒	๑๖๐	ไทย
๙๒	กลุ่มนักข่าวหญิง	ป่าเคย	นาอุดม	นิคมคำสร้อย	นครพนม	๑๐ มี.ย. ๑๐	๒๕ เม.ย. ๒๐	๖๖	๖๕	๑๓๑	ไทย
๙๓	อุดมบุกุล (ฝั่งแดง)	ฝั่งแดง	กอกุด	นาแก	นครพนม	๑๗ ก.ค. ๑๐	๕ ธ.ค. ๒๐	๕๒	๔๗	๙๙	ไทย
๙๔	สีอมวลชนคารา	ภูเมงม้า	นิคมคำสร้อย	นิคมคำสร้อย	นครพนม	๒๗ พ.ศ. ๑๑	๑๒ พ.ศ. ๒๐	๗๙	๖๒	๑๔๑	ไทย
๙๕	สมาคมหญิง	โคกสว่าง	พระทาย	ท่าอุเทน	นครพนม	๑๐ มี.ย. ๑๕	๒ พ.ศ. ๒๒	๑๕	๒๕	๖๐	ไทย
๙๖	เตรียมทหารรุ่น ๑๐	คำนาย	นากอก	นิคมคำสร้อย	นครพนม	๑๓ มี.ย. ๑๕	๖ พ.ศ. ๒๐	๔๗	๕๔	๑๐๑	ไทย
๙๗	ปึงปองวิทยาลัย	ท่าแต่	ไชยบุรี	ท่าอุเทน	นครพนม	๑๕ ธ.ค. ๑๕	๓ พ.ศ. ๑๙	๓๕	๓๘	๗๓	ไทย
๙๘	ชูศรีศึกษา	น้อยหลวงมอ	พระทาย	ท่าอุเทน	นครพนม	๓ ธ.ค. ๑๖	๑๙ มี.ค. ๓๐	๓๗	๓๕	๗๒	ไทย
๙๙	โนนอุดม	โนนอุดม	นาทม	บ้านแพง	นครพนม	๑ มี.ย. ๒๐	๑๙ มี.ค. ๓๐	๖๐	๕๘	๑๑๘	ไทย
๑๐๐	หนองปลาคุก	หนองปลาคุก	บ้านดิ่ง	เมือง	นครพนม	๑๕ มี.ย. ๒๕	๒ พ.ศ. ๒๖	๑๔๙	๑๔๘	๒๙๗	ไทย
๑๐๑	บ้านนาสามัคคี	นาสามัคคี	นาทม	บ้านแพง	นครพนม	๑๕ มี.ค. ๒๘	๑๙ มี.ค. ๒๐	๕๑	๔๗	๙๘	ไทย
๑๐๒	ศูนย์พัฒนาการ	เหล่าหนาด	พระนอน	ท่าอุเทน	นครพนม	๒๙ พ.ย. ๑๘	๒ พ.ศ. ๑๙	๒๕	๒๑	๔๖	ไทย
๑๐๓	หนองน้ำเที่ยง	หนองน้ำเที่ยง	นากอก	มุกดาหาร	มุกดาหาร	๖ พ.ย. ๐๓	๑ ก.ย. ๐๘	๒๓	๒๕	๔๘	ไทย
๑๐๔	นเรธิป สร้อยสุพิน	โคกสะแบง	ดงเย็น	มุกดาหาร	มุกดาหาร	๑๐ มี.ย. ๐๕	๖ พ.ศ. ๐๘	๕๗	๕๒	๑๐๙	ไทย
๑๐๕	อู่ปลื้ม	นาอุดม	นาอุดม	มุกดาหาร	มุกดาหาร	๑๖ พ.ศ. ๑๒	๘ พ.ศ. ๑๓	๑๒๙	๙๒	๒๒๑	ไทย
๑๐๖	บ้านป่าหวาย	ป่าหวาย	บ้านโคก	เมือง	มุกดาหาร	๖ ค.ศ. ๑๙	๑๑ พ.ศ. ๒๖	๘๔	๗๙	๑๖๓	ไทย
๑๐๗	บ้านนาหัวภู	นาหัวภู	นาโสก	เมือง	มุกดาหาร	๑ มี.ย. ๒๐	๑๙ มี.ค. ๓๐	๕๕	๔๕	๑๐๐	ไทย
๑๐๘	บ้านโสกน้อย	นาโสกน้อย	โพนทราย	เมือง	มุกดาหาร	๒๑ มี.ย. ๒๑	๑๓ พ.ศ. ๒๖	๔๘	๓๗	๘๕	ไทย
๑๐๙	บ้านห้วยน้ำเที่ยง	ห้วยน้ำเที่ยง	คูสะคาม	วานรนิวาส	สกลนคร	๑ พ.ศ. ๑๙	๑๐ มี.ค. ๒๙	๖๔	๕๐	๑๑๔	ไทย
๑๑๐	สามแยกพิทักษ์	สามแยกพิทักษ์	ม่วง	บ้านม่วง	สกลนคร	๑๒ ก.ค. ๒๐	๒๘ มี.ย. ๒๓	๘๕	๖๒	๑๔๗	ไทย
๑๑๑	บ้านโคกกลาง	โคกกลาง	โคกเคียว	หนองกุ้ง	กาฬสินธุ์	๔ พ.ศ. ๒๕	๑ พ.ศ. ๒๕	๘๔	๖๕	๑๔๙	ไทย
๑๑๒	บ้านนาคำน้อย	นาคำน้อย	นาคำน้อย	หนองกุ้ง	กาฬสินธุ์	๑๖ พ.ศ. ๒๕	๑๕ พ.ศ. ๒๕	๖๖	๖๙	๑๓๕	ไทย
๑๑๓	บ้านน้อยหนองกบ	น้อยหนองกบ	โคกเคียว	หนองกุ้ง	กาฬสินธุ์	๒๐ พ.ศ. ๒๕	๑๓ พ.ศ. ๒๕	๑๐๔	๙๔	๑๙๘	ไทย
๑๑๔	รสลิน คัดนางค์	ท่าโคก	เซิม	โซพิสัย	หนองคาย	๑๒ พ.ศ. ๐๐	๑๙ ก.ย. ๑๐	๕๙	๔	๖๓	ไทย
๑๑๕	สงเคราะห์ ๑	นาขาง	รัตนวิปี	โพนพิสัย	หนองคาย	๒๐ พ.ศ. ๐๐	๑๕ พ.ศ. ๑๐	๓๙	๓๓	๗๒	ไทย
๑๑๖	สงเคราะห์ ๓	หนองคาย	ชุมพล	โพนพิสัย	หนองคาย	๒๑ พ.ศ. ๐๐	๒๑ ก.ย. ๐๕	๕๒	๕๙	๑๑๑	ไทย
๑๑๗	ศึกษาสงเคราะห์ ๒	โคกสว่าง	บึงกาฬ	บึงกาฬ	หนองคาย	๒๒ ก.ย. ๐๐	๗ ค.ศ. ๐๑	๒๘	๒๖	๕๔	ไทย
๑๑๘	ชาญอุทวิทย	ท่ากระถิน	พรานพร้าว	ศรีเชียงใหม่	หนองคาย	๒ ธ.ค. ๐๐	๑๖ มี.ย. ๐๑	๑๓	๑๒	๒๕	ไทย
๑๑๙	สงเคราะห์ ๖	สามหนอง	โซพิสัย	โซพิสัย	หนองคาย	๕ ธ.ค. ๐๐	๑๕ ธ.ค. ๑๐	๗๒	๗๒	๑๔๔	ไทย
๑๒๐	อู่ปลื้ม	นาตาล	ทุ่งหลวง	โพนพิสัย	หนองคาย	๑๐ ธ.ค. ๐๐	๘ ก.ย. ๐๑	๑๙	๑๖	๓๕	ไทย
๑๒๑	พิทักษ์สันติราษฎร์บำรุง	นาตะไค้	โพนทราย	เซกา	หนองคาย	๑๐ ธ.ค. ๐๐	๑ ธ.ค. ๐๑	๑๔	๑๓	๒๗	ไทย
๑๒๒	ศึกษาสงเคราะห์	บึงกาฬ	บึงกาฬ	บึงกาฬ	หนองคาย	๒๒ ธ.ค. ๐๐	๗ ก.ศ. ๐๑	๒๘	๒๖	๕๔	ไทย
๑๒๓	พิทักษ์บำรุง	นาโสก	แก้งไถ่	สังคม	หนองคาย	๒๕ ธ.ค. ๐๐	๒๔ มี.ย. ๐๑	๒๒	๒๔	๔๖	ไทย
๑๒๔	ท่าคำบง	ท่าคำบง	ชุมพล	โพนพิสัย	หนองคาย	๗ พ.ศ. ๐๑	๑๒ มี.ย. ๐๕	๔๘	๔๔	๙๒	ไทย
๑๒๕	สันติราษฎร์ ๔	ดอนวังแคม	โคกก่อ	บึงกาฬ	หนองคาย	๑ มี.ย. ๐๑	๒๑ พ.ศ. ๐๗	๒๖	๒๕	๕๐	ไทย
๑๒๖	ประวิทย์	หนองบ่อ	หนองเติน	บึงกาฬ	หนองคาย	๒๒ มี.ค. ๐๓	๒๐ พ.ศ. ๐๗	๖๙	๗๗	๑๔๖	ไทย
๑๒๗	ฉันทาวรรณรส	ห้วยทราย	บ้านฝาง	เมือง	หนองคาย	๑๖ มี.ค. ๐๕	๒๗ พ.ศ. ๑๘	๔๒	๓๒	๗๔	ไทย
๑๒๘	สมาคมจักรยานสมัครเล่น ๒	คำไผ่	ศรีเชียงใหม่	ศรีเชียงใหม่	หนองคาย	๒๕ มี.ย. ๐๖	๒๒ มี.ค. ๑๖	๑๔๙	๑๔๗	๒๙๖	ไทย
๑๒๙	เสนิษฐ์วิทย	ป่องเป็ลือ	หนองงิ้ว	บึงกาฬ	หนองคาย	๒๕ มี.ย. ๐๖	๑๖ ก.ย. ๑๑	๘๗	๘๒	๑๖๙	ไทย
๑๓๐	สุทธศรีโสภ	โนนคู่	โพนแพง	โพนพิสัย	หนองคาย	๖ พ.ศ. ๐๗	๑๒ มี.ย. ๑๕	๑๕๙	๑๕๑	๓๑๐	ไทย
๑๓๑	สมาคมไทยผลิตยา	บ้านดิ่ง	โคกก่อ	บึงกาฬ	หนองคาย	๑๒ มี.ค. ๐๘	๒๑ พ.ศ. ๑๘	๕๓	๖๒	๑๑๕	ไทย

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน ศชต.	ที่ตั้งโรงเรียน				วัน เดือน ปี		จำนวนนักเรียน			เชื้อชาติ
		บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	จัดตั้ง	มอบโอน	ชาย	หญิง	รวม	
๑๓๒	ก้อยธานีวัฒนา	ดงเกษม	ชมพูนุท	บึงกาฬ	หนองคาย	๘ พ.ค. ๐๘	๑๕ พ.ย. ๑๑	๗๐	๖๑	๑๓๑	ไทย
๑๓๓	สังวาลย์วิท ๑	ห้วยสะอาด	สีชมพู	โซ่พิสัย	หนองคาย	๑๔ พ.ค. ๐๘	๒ พ.ค. ๒๒	๑๐๓	๑๒๘	๒๓๑	ไทย
๑๓๔	เลิศสิน	คำนาดี	โนนสมบูรณ์	บึงกาฬ	หนองคาย	๑๐ พ.ค. ๑๐	๒๕ พ.ค. ๑๔	๑๘๖	๑๔๓	๓๒๙	ไทย
๑๓๕	โรงงานยาสูบ	โลกก่อง	สีชมพู	โพนพิสัย	หนองคาย	๗ มี.ย. ๑๐	๑๙ พ.ค. ๑๗	๒๑๖	๒๔๙	๔๖๕	ไทย
๑๓๖	รุจี จินตกานนท์	ยางชุม	โพนแพง	โพนพิสัย	หนองคาย	๑๗ มี.ย. ๑๒	๒๐ พ.ค. ๑๙	๗๕	๖๘	๑๔๓	ไทย
๑๓๗	โพนทอง	โพนทอง	ชุมพล	โพนพิสัย	หนองคาย	๗ มี.ย. ๑๓	๒๕ มี.ค. ๑๕	๓๕	๓๖	๗๑	ไทย
๑๓๘	โนนประเสริฐ	โนนประเสริฐ	สีชมพู	โซ่พิสัย	หนองคาย	๗ ส.ค. ๑๔	๒ พ.ค. ๒๒	๒๕	๔๐	๖๕	ไทย
๑๓๙	อโถยมา	คำนครีสุข	โพธิ์ตาก	ศรีเชียงใหม่	หนองคาย	๕ มี.ค. ๑๕	๙ พ.ค. ๑๘	๔๓	๔๐	๘๓	ไทย
๑๔๐	บ้านท่าหนองพันทา	ท่าหนองพันทา	เจิม	โพนพิสัย	หนองคาย	๒๐ เม.ย. ๑๕	๑ พ.ค. ๒๒	๘๕	๘๖	๑๗๑	ไทย
๑๔๑	ล้อมวลชนสมัครเล่น	หนองแจ้งใน	หนองยอง	โพนพิสัย	หนองคาย	๑๖ ธ.ค. ๑๕	๒๕ ธ.ค. ๑๙	๔๔	๓๑	๗๕	ไทย
๑๔๒	เคหะไพบุลย์	กุดลึก	รัตนวาปี	โพนพิสัย	หนองคาย	๙ ส.ค. ๑๗	๒๐ พ.ค. ๐๙	๓๗	๓๐	๖๗	ไทย
๑๔๓	บ้านหนองเค็ม	หนองเค็ม	นาทับไฮ	โพนพิสัย	หนองคาย	๖ พ.ค. ๑๘	๒๑ ก.ค. ๒๖	๕๘	๕๖	๑๑๔	ไทย
๑๔๔	บ้านนาอ่าง	นาอ่าง	โพธิ์หมากแข้ง	เซกา	หนองคาย	๑๐ มี.ย. ๑๙	๒๓ ก.ค. ๒๖	๖๙	๖๖	๑๓๕	ไทย
๑๔๕	บ้านคำเจริญ	คำเจริญ	บ้านโพธิ์	โพนพิสัย	หนองคาย	๒๙ ก.ย. ๑๙	๒๑ ก.ย. ๒๖	๗๙	๗๓	๑๕๒	ไทย
๑๔๖	บ้านพรสวรรค์	พรสวรรค์	ปากคาด	โพนพิสัย	หนองคาย	๑ มี.ย. ๒๐	๒๒ ก.ค. ๒๖	๕๕	๕๒	๑๐๗	ไทย
๑๔๗	ภิมย์ภักดี	ห้วยสีดา	ธาตุ	เซียงคาน	เลย	๑๔ พ.ค. ๐๐	๒๒ พ.ค. ๑๖	๓๖	๓๕	๗๑	ไทย
๑๔๘	บริพัณฑ์	ลาดค่าง	ลาดค่าง	ภูเรือ	เลย	๑ ธ.ค. ๐๐	๓ พ.ค. ๑๙	๒๗	๗	๓๔	ไทย
๑๔๙	ศชต. ๒	ปากโป่ง	นาดี	คำชะอี	เลย	๑๐ ธ.ค. ๐๐	๑๐ ก.ย. ๐๑	๓๒	๒๑	๕๓	ไทย
๑๕๐	สงเคราะห์	กกหมาก	เซียงคาน	เซียงคาน	เลย	๑๐ ธ.ค. ๐๐	๒๒ พ.ย. ๑๕	๒๓	๒๒	๔๕	ไทย
๑๕๑	สันติราษฎร์อุปถัมภ์	ห้วยค้อ	น้ำแคม	ท่าลี่	เลย	๑๐ ธ.ค. ๐๐	๔ ธ.ค. ๑๔	๑๗	๑๐	๒๗	ไทย
๑๕๒	อนุเคราะห์	โคกขี้	ปากชม	ปากชม	เลย	๑๓ ธ.ค. ๐๐	๑๘ มี.ย. ๐๑	๑๕	๑๕	๓๐	ไทย
๑๕๓	พิทักษ์สันติราษฎร์บำรุง	ขี้สี้	โนนสูง	คำชะอี	เลย	๑ ก.ย. ๐๓	๑๖ มี.ย. ๐๗	๓๒	๒๖	๕๘	ไทย
๑๕๔	ศชต. ๓	ป่าทอย	กกสะทอน	คำชะอี	เลย	๑๙ ต.ค. ๐๔	๑๗ มี.ย. ๑๑	๓๒	๒๑	๕๓	ไทย
๑๕๕	ธรรมศาสตร์ จุฬา ๒	ห้วยเคื่อ	ห้วยเคื่อ	ท่าลี่	เลย	๑ ธ.ค. ๐๔	๓ พ.ค. ๑๙	๗	๙	๑๖	ไทย
๑๕๖	สันติราษฎร์พัฒนา	ขี้เต้า	กกสะทอน	คำชะอี	เลย	๑ มี.ค. ๐๕	๑๗ มี.ย. ๑๑	๔๖	-	๔๖	ไทย
๑๕๗	พิทักษ์ประชาอุปถัมภ์	ห้วยหินขาว	ปากชม	ปากชม	เลย	๒๕ พ.ค. ๐๕	๑๘ มี.ย. ๑๕	๕๑	๒๑	๗๒	ไทย
๑๕๘	สงเคราะห์ ๓	ปากชม	ปากชม	ปากชม	เลย	๒๕ มี.ย. ๐๕	๒๕ มี.ย. ๑๕	๓๕	๓๔	๖๙	ไทย
๑๕๙	นาซากอุปถัมภ์	นาซาก	แสงพา	นาแก้ว	เลย	๓๐ ก.ย. ๐๕	๒๘ มี.ค. ๒๓	๔๒	๓๗	๗๙	ไทย
๑๖๐	อุปถัมภ์	วังอานช้าง	เขาแก้ว	เซียงคาน	เลย	๑ พ.ย. ๐๙	๕ ส.ค. ๑๔	๑๖	๑๒	๒๘	ไทย
๑๖๑	บ้านห้วยผักกูด	ห้วยผักกูด	เซียงลม	ปากชม	เลย	๒๕ พ.ค. ๑๐	๒๒ มี.ย. ๒๕	๒๗	๒๒	๔๙	ไทย
๑๖๒	จักรพันธ์	ห้วยเทียน	ปากชม	ปากชม	เลย	๕ ก.ค. ๑๕	๑ พ.ค. ๑๙	๒๐	๔๔	๖๔	ไทย
๑๖๓	บ้านผากลางดง	ผากลางดง	บ้านธาตุ	เซียงคาน	เลย	๑ พ.ค. ๒๔	๑๐ พ.ค. ๒๖	๓๐	๓๗	๖๗	ไทย
๑๖๔	สันติราษฎร์วิทยานุกูล	วังเลา	นาเยือง	น้ำโสม	อุดรธานี	๖ มี.ค. ๐๗	๑๑ พ.ย. ๑๑	๑๙	๑๔	๓๓	ไทย
๑๖๕	ไชยศิริ	นาคำ	นาเยือง	น้ำโสม	อุดรธานี	๑๙ ธ.ค. ๐๙	๓ ก.ย. ๒๐	๕๙	๖๒	๑๒๑	ไทย
๑๖๖	เคหะไพบุลย์ ๒	ห้วยทราย	นาเยือง	น้ำโสม	อุดรธานี	๑๗ มี.ย. ๑๐	๓ มี.ย. ๒๑	๗๐	๕๗	๑๒๗	ไทย
๑๖๗	ชายแดนประชาสรรค์	จำปาศักดิ์	นาเยือง	น้ำโสม	อุดรธานี	๑๗ มี.ย. ๑๑	๒ ส.ค. ๒๒	๑๖	๓๓	๔๙	ไทย
๑๖๘	อุดรวัฒนาอนุสรณ์	ห้วยศิลาผาสุข	กลางใหญ่	บ้านผือ	อุดรธานี	๙ พ.ค. ๑๘	๓ มี.ย. ๒๑	๒๙	๒๓	๕๒	ไทย
๑๖๙	บ้านคองหวาย	คองหวาย	บ้านจันท	บ้านดุง	อุดรธานี	๑๙ พ.ค. ๒๔	๘ พ.ค. ๒๙	๘๘	๗๙	๑๖๗	ไทย
๑๗๐	บ้านภูเงินสามัคคี	ภูเงินสามัคคี	นางงาม	โนนสะอาด	อุดรธานี	๒๕ มี.ย. ๒๖	๘ พ.ค. ๒๙	๓๐	๓๒	๖๒	ไทย
๑๗๑	ขอนแก่น-อุดร	คูนสาด	หนองโก	กระนวน	ขอนแก่น	๑๒ พ.ค. ๐๘	๒๒ พ.ค. ๒๒	๘๘	๘๐	๑๖๘	ไทย
๑๗๒	พิทักษ์ประชาราษฎร์วิทยา	ห้วยม่วง	โนนคอม	กึ่งภูผาม่าน	ขอนแก่น	๒๖ มี.ย. ๒๐	๒๗ ก.ย. ๒๖	๑๑๖	๑๐๗	๒๒๓	ไทย
๑๗๓	บ้านวังขอนแก่น	วังขอนแก่น	วังเพิ่ม	สีชมพู	ขอนแก่น	๒๐ ก.ค. ๒๐	๙ พ.ค. ๒๓	๑๑๑	๑๑๓	๒๒๔	ไทย
๑๗๔	ทรัพย์สมบูรณ์	ทรัพย์สมบูรณ์	โนนคอม	กึ่งภูผาม่าน	ขอนแก่น	๑ พ.ค. ๒๑	๗ ก.พ. ๒๖	๑๔๕	๑๙๖	๓๔๑	ไทย
๑๗๕	บ้านชำจำปา	ชำจำปา	วังเพิ่ม	สีชมพู	ขอนแก่น	๑ พ.ค. ๒๑	๙ พ.ค. ๒๓	๑๖๖	๑๕๑	๓๑๗	ไทย

ทำเนียบโรงเรียน ดชด. ที่มอบโอนให้กระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ
ในพื้นที่รับผิดชอบของกองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค ๓

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน ดชด.	ที่ตั้งโรงเรียน				วัน เดือน ปี		จำนวนนักเรียน			เชื้อชาติ
		บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	จัดตั้ง	มอบโอน	ชาย	หญิง	รวม	
๑	ไทยเสรีอุตสาหกรรม	ภกหมอนแก้ว	น้ำไผ่	น้ำปาด	อุดรศักดิ์	๒๗ มี.ย. ๐๗	๒๔ มี.ย. ๒๔	๖๕	๕๐	๑๑๕	ไทย
๒	น้ำแพ	น้ำแพ	บ้านโคก	บ้านโคก	อุดรศักดิ์	๑ ก.ก. ๐๐	๑๒ เม.ย. ๒๖	๖๙	๕๕	๑๒๔	ไทย
๓	กัลยาณวัฒนา ๑	ร่องกอก	นาบัว	นครไทย	พินิจโลก	๑๒ พ.ค. ๐๘	๒๔ มี.ก. ๒๑	๔๑	๓๒	๗๓	ไทย
๔	นาชุมคำ	นาชุมคำ	นครชุม	นครไทย	พินิจโลก	๗ มี.ย. ๑๗	๒๒ เม.ย. ๒๖	๔๑	๔๐	๘๑	ไทย
๕	บุงผลำ	บุงผลำ	น้ำกุ่ม	นครไทย	พินิจโลก	๒๘ มี.ก. ๒๖	๒๔ เม.ย. ๒๗	๗๒	๖๗	๑๓๙	ไทย
๖	ลูกจันทร์ปิยะอุย	เขาน้อย	ท่าข้าม	ชนแดน	เพชรบูรณ์	๗ ก.ย. ๐๘	๒๓ มี.ก. ๒๔	๔๑	๓๕	๗๖	ไทย
๗	เตรียมอุดมศึกษา ๑	ถ้ำแก้ว	ลาดแค	ชนแดน	เพชรบูรณ์	๑ มี.ย. ๑๖	๒๔ ส.ก. ๓๑	๕๙	๔๘	๑๐๗	ไทย
๘	สายสมร	เขามะแม่	ลาดแค	ชนแดน	เพชรบูรณ์	๑ พ.ค. ๑๘	๒๕ ส.ก. ๓๑	๓๗	๒๗	๖๔	ไทย
๙	ชัยสำราญ	ชัยสำราญ	ชัยไม้แดง	บึงสามพัน	เพชรบูรณ์	๑ พ.ค. ๑๙	๒๕ เม.ย. ๒๖	๔๑	๓๒	๗๓	ไทย
๑๐	บ่ารุงที่ ๑	คอนมหารวัน	เวียง	เขื่องของ	เขื่องราย	๗ มี.ก. ๙๙	๒๐ พ.ค. ๐๖	๑๔	๑๕	๒๙	ไทย
๑๑	ประสิทธิ์ทวีสิน (ดชด. บ่ารุงที่ ๒) สะมิ๊ะ		ป่าสัก	เขื่องแสน	เขื่องราย	๒๔ มี.ก. ๙๙	๗ พ.ค. ๒๒	๒๖	๒๒	๔๘	อี๊กอ
๑๒	บ่ารุงที่ ๓	ผาแตก	แม่สาย	แม่สาย	เขื่องราย	๖ ก.พ. ๙๙	๖ พ.ย. ๐๐	๒๔	๙	๓๓	อี๊กอ
๑๓	บ่ารุงที่ ๔	ถ้ำ	โป่งผา	แม่สาย	เขื่องราย	๑๕ มี.ก. ๙๙	๓ ก.ย. ๓๐	๙๘	๙๗	๑๙๕	จีนฮ่อ
๑๔	บ่ารุงที่ ๕	ก้อแสนใจ	ป่าซาง	แม่จัน	เขื่องราย	๒๗ ธ.ค. ๙๙	๑๕ ก.ค. ๐๗	๘	๖	๑๔	อี๊กอ
๑๕	บ่ารุงที่ ๑๒	หัวมะหินผิน	แม่จัน	แม่จัน	เขื่องราย	๖ มี.ก. ๐๑	๑๕ มี.ย. ๐๖	๒๕	๒๐	๔๕	ไทย
๑๖	บ่ารุงที่ ๑๖	หัวสาม	แม่กอน	แม่สรวย	เขื่องราย	๒๖ มี.ก. ๐๑	๑๒ มี.ก. ๐๖	๑๘	๑๖	๓๔	ไทย
๑๗	บ่ารุงที่ ๒๕	เวียงแก้ว	ป่าสัก	เขื่องแสน	เขื่องราย	๘ พ.ค. ๐๑	๒๐ พ.ค. ๐๔	๓๐	๓๓	๖๓	ไทย
๑๘	บ่ารุงที่ ๒๗	ม่วงคำ	เกาะช้าง	แม่สาย	เขื่องราย	๑๒ มี.ก. ๐๒	๘ มี.ย. ๐๗	๕๗	๔๓	๑๐๐	ไทย
๑๙	บ่ารุงที่ ๓๑	เลาซี	แม่จัน	แม่จัน	เขื่องราย	๒๔ พ.ค. ๐๒	๑๕ ก.ค. ๐๘	๒๕	-	๒๕	เข้า
๒๐	บ่ารุงที่ ๓๘	สบกก	บ้านแซว	เขื่องแสน	เขื่องราย	๒ มี.ก. ๐๓	๑๒ ต.ค. ๐๖	๑๐	๑๙	๒๙	ไทย
๒๑	บ่ารุงที่ ๔๓	ทุ่งเกียง	เกาะช้าง	แม่สาย	เขื่องราย	๔ มี.ย. ๐๓	๘ มี.ย. ๐๔	๔๑	๕๓	๙๔	ไทย
๒๒	บ่ารุงที่ ๔๔	สันนา	เกาะช้าง	แม่สาย	เขื่องราย	๑ ก.ค. ๐๓	๘ มี.ย. ๐๙	๖๓	๕๓	๑๑๖	ไทย
๒๓	บ่ารุงที่ ๔๖	หัวลึก	ม่วงยาย	เขื่องของ	เขื่องราย	๘ ก.ค. ๐๓	๒๒ ก.ค. ๐๘	๑๙	๑๗	๓๖	ไทย
๒๔	เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๕	ผาหมี	แม่สาย	แม่สาย	เขื่องราย	๑ ต.ค. ๐๓	๒๔ ต.ค. ๑๘	๑๖	๙	๒๕	อี๊กอ
๒๕	บ่ารุงที่ ๖๑	หัวไร่	แม่คำ	แม่จัน	เขื่องราย	๘ มี.ย. ๐๗	๓ ก.ย. ๒๐	๑๑๕	๗๔	๑๘๙	จีนฮ่อ
๒๖	ศึกษาสงเคราะห์ ๔	คอยช้าง	แม่สรวย	แม่สรวย	เขื่องราย	๒ ก.พ. ๐๘	๑๓ มี.ก. ๑๕	๕๑	๒๑	๗๒	ลื้อ
๒๗	จุฬา-ธรรมศาสตร์	บางมดแดง	ทุ่งร่อ	เขื่องคำ	เขื่องราย	๑ มี.ย. ๐๙	๘ ต.ค. ๑๔	๗๖	๖๖	๑๔๒	เข้า
๒๘	ศุภสิทธิ์ มหาคุณ	ป่ากัว	แม่สรวย	แม่สรวย	เขื่องราย	๑๕ ก.ค. ๐๙	๘ พ.ค. ๒๒	๓๘	๒๗	๖๕	เข้า
๒๙	บ่ารุงที่ ๗๑	ปางขาววี	แม่สรวย	แม่สรวย	เขื่องราย	๒๒ ก.ย. ๐๙	๘ ต.ค. ๑๕	๑๖๒	๑๕๒	๓๑๔	จีนฮ่อ
๓๐	โชติคุณเกษม ๑	ใหม่รมย์	เจดีย์คำ	เขื่องคำ	เขื่องราย	๑๓ ก.ย. ๑๑	๘ ต.ค. ๑๕	๗๘	๖๕	๑๔๒	เข้า
๓๑	เพ็ญกสิศกสิศ	ทุ่งพร้าว	แม่สรวย	แม่สรวย	เขื่องราย	๑ ก.ค. ๑๓	๑๕ พ.ค. ๒๒	๔๓	๓๖	๗๙	กะเหรี่ยง
๓๒	บ่ารุงที่ ๙๕	หนองदान	ปงน้อย	แม่จัน	เขื่องราย	๑๙ ก.พ. ๑๔	๑๙ ก.พ. ๒๖	๖๕	๕๒	๑๑๗	ไทย, กะเหรี่ยง
๓๓	บ่ารุงที่ ๙๗	ป่าคิง	บ้านแซว	เขื่องแสน	เขื่องราย	๓ ส.ก. ๑๕	๓ ก.พ. ๒๐	๖๐	๕๖	๑๑๖	ไทย
๓๔	ส.ไทยเสรีกุลวณิช ๔	ขุนแม่บง	ปงน้อย	แม่จัน	เขื่องราย	๑ ก.พ. ๑๗	๒๘ ก.พ. ๓๑	๖๕	๕๒	๑๑๗	กะเหรี่ยง
๓๕	บ่ารุงที่ ๑๐๑	ทุ่งคำ	ม่วงยาย	เขื่องของ	เขื่องราย	๒ เม.ย. ๑๗	๖ ก.ค. ๒๒	๑๑	๑๐	๒๑	ไทย
๓๖	บ่ารุงที่ ๑๐๔	สันตันเปา	บ้านแซว	เขื่องแสน	เขื่องราย	๑ มี.ย. ๑๘	๘ พ.ค. ๒๒	๔๓	๔๑	๘๔	ไทย
๓๗	ศึกษานารีอนุสรณ์ ๔	ป่าฮ้อยะ	ปงน้อย	แม่จัน	เขื่องราย	๑๐ ก.ค. ๑๘	๒๘ ก.ค. ๓๐	๘๘	๖๗	๑๕๕	ไทย
๓๘	บ่ารุงที่ ๑๑๓	แม่ควาวัง	ทรายขาว	พาน	เขื่องราย	๒๑ พ.ค. ๒๒	๒๕ พ.ค. ๒๔	๓๑	๒๖	๕๗	ไทย
๓๙	บ่ารุงที่ ๒๔	น้ำไคร้	ขม	ท่าวัง	น่าน	๑ พ.ค. ๐๑	๒ ส.ก. ๐๐	๑๒	๒๐	๓๒	ไทย
๔๐	บ่ารุงที่ ๓๓	หัวนา	น้ำมวบ	สา	น่าน	๑๕ มี.ย. ๐๒	๑๕ พ.ย. ๐๔	๑๒	๑๔	๒๖	ไทย
๔๑	บ่ารุงที่ ๓๔	ท่าเลอ	อ้านนาไล	สา	น่าน	๑๑ ก.ย. ๐๒	๑๕ พ.ย. ๐๔	๒๔	๒๒	๔๖	ไทยใหญ่
๔๒	บ่ารุงที่ ๓๕	หาดไร่	น้ำมวบ	สา	น่าน	๑๕ ก.ย. ๐๒	๑๕ พ.ย. ๐๔	๑๗	๓๑	๔๘	ไทย
๔๓	บ่ารุงที่ ๓๖	ผาน้ำน้อย	เขื่องกลาง	ทุ่งช้าง	น่าน	๒๗ ก.ย. ๐๒	๑๖ ก.ย. ๐๔	๑๑	๑๔	๒๕	ไทย

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน คชค.	ที่ตั้งโรงเรียน				วัน เดือน ปี		จำนวนนักเรียน			เชื้อชาติ
		บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	จัดตั้ง	มอบโอน	ชาย	หญิง	รวม	
๔๔	บำรุงที่ ๓๙	จะเข้รุ่ม	อานนาไล	สา	น่าน	๒ ม.ก. ๐๓	๑๕ พ.ย. ๐๔	๓๘	๒๔	๖๒	ไทย
๔๕	บำรุงที่ ๔๒	น้ำยาว	ขม	ทำวังผา	น่าน	๑๗ พ.ก. ๐๓	๒ ส.ก. ๑๐	๑๕	๒๔	๓๘	ไทย
๔๖	บำรุงที่ ๔๙	สวนดอก	บ้านแขว	เชียงแสน	น่าน	๑๐ ก.ก. ๐๓	๒๖ เม.ย. ๑๕	๓๖	๔๐	๗๖	จีนฮ่อ
๔๗	ประภคิ เวชศักดิ์	ขุนสถาน	สันตะ	น่าน้อย	น่าน	๑๗ พ.ก. ๐๕	๓ พ.ก. ๑๘	๒๙	๒๗	๕๖	ไทย
๔๘	สมาคมพยาบาลไทย	ถ้ำเวียงแก	นาไร่หลวง	เชียงกลาง	น่าน	๒๐ พ.ก. ๐๘	๒ พ.ก. ๑๘	๖๐	๔๕	๑๐๕	ม้ง
๔๙	ศึกษาสงเคราะห์ ๖	สะเคิน	ยอด	เชียงกลาง	น่าน	๑๕ พ.ก. ๐๙	๒๑ ส.ก. ๒๒	๓๘	๑๘	๕๖	เข่า
๕๐	บำรุงที่ ๗๖	สาสี่	น่านมวบ	สา	น่าน	๑๐ ค.ค. ๐๙	๑๒ มี.ค. ๐๙	๑๕	๑๒	๒๖	ไทย
๕๑	มิตรมวลชน ๓ (บ้านน้ำว้า)	น้ำว้า	หมอเมือง	แมริม	น่าน	๑ มี.ย. ๑๘	๑๔ มี.ก. ๒๑	๘	๖	๑๔	ไทย
๕๒	บำรุงที่ ๘๘	ใหม่ปางคำ	ผาซางน้อย	ปง	พะเยา	๑ ก.ก. ๑๐	๒๖ เม.ย. ๒๒	๓๑	๑๙	๕๐	เข่า
๕๓	สงเคราะห์ ๑	ถ้ำดัดเค้า	ปงคำ	ฝาง	เชียงใหม่	๕ พ.ก. ๐๐	๑๒ มี.ย. ๑๑	๑๗	๑๗	๓๔	ไทย
๕๔	ศึกษาสงเคราะห์ ๑	แม่เมะ	แม่แรม	แมริม	เชียงใหม่	๒๔ พ.ก. ๐๐	๕ มี.ย. ๑๑	๘	๘	๑๖	ไทย
๕๕	ศึกษาสงเคราะห์ ๓	แม่ป้าม	เมืองงาย	เชียงดาว	เชียงใหม่	๑๙ ธ.ก. ๐๐	๖ มี.ย. ๑๑	๒๙	๒๕	๕๓	ไทย
๕๖	สงเคราะห์ ๒	บางคันเคือ	แม่ฮาย	แม่ฮาย	เชียงใหม่	๒๐ ธ.ก. ๐๐	๕ มี.ย. ๐๔	๒๘	๔๘	๗๖	ไทย
๕๗	บำรุงที่ ๙	สภากาย	กิดช้าง	แม่แดง	เชียงใหม่	๒๐ ธ.ก. ๐๐	๕ มี.ย. ๐๔	๑๐	๑๙	๒๙	ไทย
๕๘	ศึกษาสงเคราะห์ ๒	แม่เลา	ป่าเป็	แม่แดง	เชียงใหม่	๓ ม.ก. ๐๑	๑๒ มี.ย. ๑๑	๒๖	๒๙	๕๕	ไทย
๕๙	สงเคราะห์ ๓	แม่สูน	แม่สูน	ฝาง	เชียงใหม่	๓ ม.ก. ๐๑	๕ มี.ย. ๐๔	๓๓	๒๕	๕๗	ไทย
๖๐	สงเคราะห์ ๕	ปางมะเยา	เมืองงาย	เชียงดาว	เชียงใหม่	๓ ม.ก. ๐๑	๖ มี.ย. ๑๑	๒๘	๒๕	๕๓	ไทย
๖๑	บำรุงที่ ๑๐	เมืองนะ	เมืองนะ	เชียงดาว	เชียงใหม่	๖ ม.ก. ๐๑	๖ เม.ย. ๒๐	๒๔	๒๓	๔๗	ไทยใหญ่
๖๒	สงเคราะห์ ๖	ถ้ำดัดเค้า	ปงคำ	ฝาง	เชียงใหม่	๙ ม.ก. ๐๑	๑๒ มี.ย. ๑๑	๑๗	๑๗	๓๔	ไทย
๖๓	บำรุงที่ ๑๗	ยาง	แม่ฮอน	ฝาง	เชียงใหม่	๒๖ ม.ก. ๐๑	๙ พ.ก. ๑๘	๑๕๙	๑๒๐	๒๗๙	จีนฮ่อ
๖๔	บำรุงที่ ๑๘	เวียงหวาย	ม่อนปิ่น	ฝาง	เชียงใหม่	๒๖ ม.ก. ๐๑	๙ พ.ก. ๒๑	๓๖	๔๐	๗๖	จีนฮ่อ
๖๕	บำรุงที่ ๑๙	แม่หาด	เมืองแหง	เชียงดาว	เชียงใหม่	๒๖ ม.ก. ๐๑	๑๘ ค.ค. ๑๗	๓๖	๑๗	๕๓	กะเหรี่ยง
๖๖	สงเคราะห์ ๙	บ้านใหม่	แม่สูน	ฝาง	เชียงใหม่	๒ ก.พ. ๐๑	๕ มี.ย. ๐๔	๑๐	๑๙	๒๙	ไทย
๖๗	โชติ คุณเกษม ๒	เมืองงวม	แม่ฮาย	แม่ฮาย	เชียงใหม่	๒ ก.พ. ๐๑	๕ ก.ย. ๑๖	๖๐	๓๓	๙๓	กะเหรี่ยง
๖๘	สงเคราะห์ ๒๑	หัวฝาย	ปงคำ	ฝาง	เชียงใหม่	๒๑ ส.ก. ๐๑	๕ มี.ย. ๐๔	๒๑	๓๐	๕๑	ไทย
๖๙	บำรุงที่ ๒๖	ป่าฮ้าง	แม่ทะ	เชียงดาว	เชียงใหม่	๑ ค.ค. ๐๑	๘ ค.ค. ๑๗	๗	๙	๑๖	ไทย
๗๐	เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๑	ดอยปู่ย	บ้านปง	หางดง	เชียงใหม่	๔ ก.พ. ๐๒	๓ เม.ย. ๒๓	๑๑๐	๕๕	๑๖๕	ม้ง
๗๑	บำรุงที่ ๓๐	บ้านเฟือง	เมืองงาย	เชียงดาว	เชียงใหม่	๙ ก.พ. ๐๒	๒๘ พ.ก. ๑๕	๒๘	๒๗	๕๕	ไทย
๗๒	บำรุงที่ ๕๑	โป่งอาง	แม่ทะ	เชียงดาว	เชียงใหม่	๑๘ ก.ก. ๐๓	๕ ก.ย. ๑๖	๓๒	๑๖	๔๘	ไทยใหญ่
๗๓	บำรุงที่ ๕๓	แม่ก่อนโน	เมืองงาย	เชียงดาว	เชียงใหม่	๑๘ ก.ก. ๐๓	๑๘ ก.ก. ๑๗	๒๐	๓๐	๕๐	ไทยใหญ่
๗๔	ไทยทูน	สันตันคู้	แม่ฮาย	แม่ฮาย	เชียงใหม่	๒๔ พ.ก. ๐๔	๖ ก.ก. ๑๖	๙๘	๗๕	๑๗๓	ไทย
๗๕	บำรุงที่ ๕๔	ปู่หมื่นนอก	เวียง	ฝาง	เชียงใหม่	๑๕ มี.ย. ๐๔	๒๑ มี.ก. ๒๑	๓๓	๒๙	๖๒	จีนฮ่อ
๗๖	เจ้าแม่หลวงอุปถัมภ์ ๑	ปางควาย	แม่ฮอน	ฝาง	เชียงใหม่	๑ พ.ก. ๐๖	๑๑ มี.ย. ๒๒	๕๙	๕๑	๑๐๐	เข่า
๗๗	เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๗	แม่สาใหม่	โป่งแยง	แมริม	เชียงใหม่	๑๐ ค.ค. ๐๙	๒๐ พ.ก. ๑๙	๒๓	๑๓	๓๖	ม้ง
๗๘	เจ้าแม่หลวงอุปถัมภ์ ๒ (คชค. สงเคราะห์ ๑๔)	หนองหอย	โป่งแยง	แมริม	เชียงใหม่	๒๓ ม.ก. ๑๐	๒๐ พ.ก. ๑๙	๒๘	๕	๓๒	ม้ง
๗๙	เบญจมา ๒	น้ำรุ	เมืองนะ	เชียงดาว	เชียงใหม่	๒๓ ม.ก. ๑๐	๖ ก.ย. ๑๖	๑๘	๓๗	๕๕	ไทย
๘๐	ศึกษาสงเคราะห์ ๘	ทับเคือ	อินทขิล	แม่แดง	เชียงใหม่	๕ พ.ก. ๑๐	๑๒ มี.ย. ๑๑	๓๒	๑๗	๔๙	ไทย
๘๑	บำรุงที่ ๗๘	หนองบัว	ปงคำ	ฝาง	เชียงใหม่	๑ มี.ย. ๑๐	๕ พ.ก. ๒๐	๓๐๑	๑๙๒	๔๙๓	ไทย
๘๒	มหาราช ๖	ห้วยผักไผ่	ม่อนปิ่น	ฝาง	เชียงใหม่	๑๒ ส.ค. ๑๐	๕ ก.ย. ๑๗	๑๙	๑๕	๓๔	มูเซอ
๘๓	บำรุงที่ ๙๑	ปู่ก้างเสาเสือ	แม่เม็ก	แม่แจ่ม	เชียงใหม่	๒๖ ส.ค. ๑๐	๑ พ.ก. ๒๐	๓๔	๘	๔๒	ม้ง
๘๔	ทหารมอญสุรณี	วังคิน	แม่ทาวาง	แม่ฮาย	เชียงใหม่	๘ ธ.ค. ๑๑	๑๕ พ.ก. ๒๐	๒๘	๒๐	๔๘	มูเซอแดง
๘๕	เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๘	ปางป่าคำ	แมริม	แมริม	เชียงใหม่	๑๒ ค.ค. ๑๒	๒๑ ส.ค. ๑๖	๑๙	๒๕	๔๔	กะเหรี่ยง
๘๖	ประพันธ์-อารีย์ หงสกุล	ห้วยหลวง	แม่ฮาย	ฝาง	เชียงใหม่	๙ มี.ย. ๑๓	๑๖ มี.ย. ๒๐	๖๑	๕๓	๑๑๔	มูเซอ
๘๗	ศึกษานารีอนุสรณ์ ๑	แม่เมืองน้อย	แม่ทาวาง	แม่ฮาย	เชียงใหม่	๗ ธ.ค. ๑๕	๑๖ พ.ก. ๒๐	๓๗	๑๘	๕๕	กะเหรี่ยง

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน ศษค.	ที่ตั้งโรงเรียน				วัน เดือน ปี		จำนวนนักเรียน			เชื้อชาติ
		บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	จัดตั้ง	มอบโอน	ชาย	หญิง	รวม	
๘๘	วิทยาลัยครูธนบุรีอนุสรณ์	บวกจั่น	โป่งแยง	แมริม	เชียงใหม่	๑ พ.ศ. ๑๙	๑๘ เม.ย. ๒๑	๓๑	๔	๓๕	ไทย, ม้ง
๘๙	บำรุงที่ ๑๐๒	แม่ตะละ	ขังเมิน	สะเมิง	เชียงใหม่	๑ ก.ศ. ๑๙	๑ พ.ศ. ๒๘	๓๖	๑๓	๔๙	ม้ง
๙๐	กมล-เรียม สุโกศล	ผาใต้	แม่นาวาง	แม่อาข	เชียงใหม่	๑ ก.ศ. ๑๙	๑๖ พ.ศ. ๒๐	๕๖	๔๕	๑๐๑	มูเซอแดง
๙๑	ศึกษานารีอนุสรณ์ ๒	แม่สลัก	แม่นาขาว	แม่อาข	เชียงใหม่	๕ ศ.ศ. ๑๙	๒๐ ศ.ศ. ๓๐	๔๓	๓๖	๗๙	จีนฮ่อ
๙๒	บำรุงที่ ๑๑๑	บ้านหลวง	แม่งอน	ฝาง	เชียงใหม่	๑๘ ม.ศ. ๒๐	๑๘ พ.ศ. ๒๐	๒๔	๒๓	๔๗	มูเซอ
๙๓	บำรุงที่ ๖	สลาเชียงคอง	แม่ง	แม่สะเรียง	แม่ฮ่องสอน	๑ ก.ศ. ๐๐	๑๙ ศ.ศ. ๐๙	๑๔	๔	๑๘	ไทยใหญ่
๙๔	บำรุงที่ ๗	หัวปอน	เมืองปอน	ขุนยวม	แม่ฮ่องสอน	๑ ศ.ศ. ๐๐	๙ มี.ศ. ๐๖	๑๔	๓	๑๗	กะเหรี่ยง
๙๕	บำรุงที่ ๑๓	หัวขี้ดินนุ่น	แม่เงา	ขุนยวม	แม่ฮ่องสอน	๗ มี.ศ. ๐๑	๙ มี.ศ. ๐๖	๑๔	๓	๑๗	กะเหรี่ยง
๙๖	บำรุงที่ ๑๔	ประตูเมือง	แม่เงา	ขุนยวม	แม่ฮ่องสอน	๗ มี.ศ. ๐๑	๒๖ พ.ศ. ๑๔	๑๔	๑๔	๒๘	กะเหรี่ยง
๙๗	บำรุงที่ ๑๕	แม่ป่าง	แม่ลาหลวง	แม่ลาน้อย	แม่ฮ่องสอน	๗ มี.ศ. ๐๑	๕ พ.ศ. ๑๘	๑๖	๑๖	๓๒	กะเหรี่ยง
๙๘	บำรุงที่ ๒๒	กองแป	แม่สะเรียง	แม่สะเรียง	แม่ฮ่องสอน	๕ ก.พ. ๐๑	๑๒ ศ.ศ. ๐๗	๒๒	๑๒	๓๔	กะเหรี่ยง
๙๙	บำรุงที่ ๔๗	แม่สะลาบ	แม่ง	แม่สะเรียง	แม่ฮ่องสอน	๒ ก.ศ. ๐๓	๖ มี.ย. ๒๐	๑๗	๑๒	๒๙	กะเหรี่ยง
๑๐๐	บำรุงที่ ๔๘	ป่าแป	แม่สะเรียง	แม่สะเรียง	แม่ฮ่องสอน	๑๒ ก.ศ. ๐๓	๑ พ.ศ. ๑๘	๒๖	๒๙	๕๕	ลัวะ
๑๐๑	ศิษย์เก่าพยาบาลศิริราช	แม่ลาเกะ	แม่ลาน้อย	แม่ลาน้อย	แม่ฮ่องสอน	๑ ก.พ. ๐๕	๒ พ.ศ. ๑๘	๔๐	๒๘	๖๘	ลัวะ
๑๐๒	บำรุงที่ ๖๐	แมงา	แม่เงา	ขุนยวม	แม่ฮ่องสอน	๓๐ มี.ย. ๐๖	๑๒ มี.ศ. ๓๒	๒๐	๒๖	๔๖	กะเหรี่ยง
๑๐๓	บำรุงที่ ๗๐	ขุนหัวเคื่อ	ผาบ่อง	เมือง	แม่ฮ่องสอน	๒๕ ก.พ. ๐๙	๑๒ ศ.ศ. ๓๐	๑๓	๑๘	๓๑	เข่า, จีนฮ่อ
๑๐๔	บำรุงที่ ๗๓	ท่าศาลิ่ง	แม่ยวม	แม่สะเรียง	แม่ฮ่องสอน	๑๐ ธ.ศ. ๐๙	๘ เม.ย. ๒๙	๒๐	๑๒	๓๒	กะเหรี่ยง
๑๐๕	บำรุงที่ ๗๔	แม่ลานา	ปางมะหา	เมือง	แม่ฮ่องสอน	๑๓ ธ.ศ. ๐๙	๒๖ ก.ศ. ๑๔	๒๒	๑๒	๓๔	ไทยใหญ่
๑๐๖	สังวาลย์วิท ๓	ศาลาเมืองน้อย	เวียงเหนือ	ป่าข	แม่ฮ่องสอน	๒๕ มี.ศ. ๑๐	๒๒ พ.ศ. ๑๘	๓๕	๑๙	๕๔	กะเหรี่ยง
๑๐๗	ถนนม กิตติจร	หัวหินฝน	แม่ปะ	แม่สอด	ตาก	๒๕ มี.ย. ๐๘	๑๒ มี.ย. ๑๘	๘๕	๗๒	๑๕๗	กะเหรี่ยง
๑๐๘	กลาโหมราชเสนา	หม่องวา	คะเนจื่อ	แม่ระมาด	ตาก	๘ ศ.ศ. ๐๘	๙ มี.ศ. ๒๒	๓๙	๓๕	๗๔	กะเหรี่ยง
๑๐๙	ป่าไม้อุทิศ ๔	เล่าขั่ง	ศิริราษฎร์	พบพระ	ตาก	๑๖ ธ.ศ. ๑๗	๒๕ ก.ศ. ๒๓	๔๘	๒๙	๗๗	ม้ง
๑๑๐	ค่ายพระเจ้าตาก ๒	เพชรชมพู	เชียงทอง	เมือง	ตาก	๙ เม.ย. ๑๙	๒ พ.ศ. ๒๙	๕๙	๔๒	๑๐๑	ไทย
๑๑๑	ไทยราษฎร์ศิริ	ศิริราษฎร์	ช่องแคบ	พบพระ	ตาก	๑ มี.ศ. ๒๒	๑๐ พ.ศ. ๓๑	๕๒	๔๗	๙๙	ไทย
๑๑๒	วังทอง	วังทอง	หนองบัว	หนองบัว	นครสวรรค์	๒๓ พ.ย. ๑๙	๓ ก.ย. ๒๕	๔๕	๔๐	๘๕	ไทย
๑๑๓	วังเงิน	ดงขี้ม	วังน้ำลัด	ไพศาลี	นครสวรรค์	๔ ก.พ. ๒๔	๙ มี.ศ. ๓๑	๕๘	๕๕	๑๑๓	ไทย
๑๑๔	มอร์เจริญ	มอร์เจริญ	คลองขลุ้ง	คลองขลุ้ง	กำแพงเพชร	๑ ก.ศ. ๒๐	๖ พ.ศ. ๒๖	๕๗	๕๐	๑๐๗	ไทย
๑๑๕	บ้านคลองมดแดง	คลองมดแดง	โป่งน้ำร้อน	คลองลาน	กำแพงเพชร	๒๕ ก.ย. ๒๘	๗ พ.ศ. ๓๖	๗๘	๖๒	๑๔๐	ไทย

ทำเนียบโรงเรียน ตชด. ที่มอบโอนให้กระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ
ในพื้นที่รับผิดชอบของกองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค ๔

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน ตชด.	ที่ตั้งโรงเรียน				วัน เดือน ปี		จำนวนนักเรียน			เชื้อชาติ
		บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	จัดตั้ง	มอบโอน	ชาย	หญิง	รวม	
๑	มหาราช ๒	เขาโคก	เวียงสระ	เวียงสระ	สุราษฎร์ธานี	๒๕ ก.พ. ๑๐	๑ ก.ก. ๑๔	๕๑	๔๘	๙๙	ไทย
๒	บ้านคลองโยน	คลองโยน	บางสวรรค์	พระแสง	สุราษฎร์ธานี	๑๐ พ.ค. ๒๘	๑ ธ.ค. ๒๙	๗๑	๖๕	๑๓๖	ไทย
๓	บ้านน้ำจา	น้ำจา	ครน	สวี	ชุมพร	๑ มี.ย. ๑๙	๑๒ ธ.ค. ๒๙	๕๘	๔๗	๑๐๕	ไทย
๔	บ้านธรรมเจริญ	ธรรมเจริญ	ห้วยเจริญ	ท่าแซะ	ชุมพร	๕ พ.ค. ๒๗	๑ มี.ย. ๓๓	๖๙	๕๒	๑๒๑	ไทย
๕	ราษฎร์พิทักษ์	พรเจริญ	สมประสงค์	ท่าชนะ	ชุมพร	๗ ก.ค. ๒๙	๑ มี.ย. ๓๓	๘๑	๖๒	๑๔๓	ไทย
๖	มหาราช ๓	ไสใหญ่	ถ้าใหญ่	ทุ่งสง	นครศรีธรรมราช	๒๕ ก.พ. ๑๐	๑๒ ก.ค. ๑๔	๖๕	๕๙	๑๒๔	ไทย
๗	ภูเก็ตรามฎรอุทิศ	ท่าประจะ	ชะอวด	ชะอวด	นครศรีธรรมราช	๒๐ มี.ค. ๑๑	๓๐ มี.ค. ๑๓	๖๙	๕๘	๑๒๗	ไทย
๘	ทัศนาวลัย	กาให้	ร้อนพิบูลย์	ร้อนพิบูลย์	นครศรีธรรมราช	๒๐ มี.ค. ๑๒	๑๖ มี.ค. ๑๕	๗๑	๕๕	๑๒๖	ไทย
๙	เจริญรัชชกาลย์	บางชัน	บางชัน	ทุ่งสง	นครศรีธรรมราช	๒๐ เม.ย. ๑๔	๑๗ มี.ค. ๑๗	๖๕	๕๕	๑๒๐	ไทย
๑๐	สมสรร	ไสลัว	วังหิน	ทุ่งสง	นครศรีธรรมราช	๒๐ เม.ย. ๑๔	๒ มี.ย. ๒๐	๕๑	๔๑	๙๒	ไทย
๑๑	บ้านเขาวง	เขาวง	วังหิน	ทุ่งสง	นครศรีธรรมราช	๑๗ พ.ค. ๑๔	๑๗ เม.ย. ๒๕	๘๑	๕๒	๑๓๓	ไทย
๑๒	รักบุ้ญา-ธรรมศาสตร์	ดอนยาง	สวนหลวง	เข็รใหญ่	นครศรีธรรมราช	๑๖ มี.ย. ๑๖	๑๐ เม.ย. ๓๐	๔๐	๓๑	๗๑	ไทย
๑๓	สังวาลย์วิท ๗	เคี่ยมงาม	ถ่านาว	ทุ่งสง	นครศรีธรรมราช	๑๘ มี.ย. ๑๖	๑๙ ส.ค. ๒๔	๖๑	๕๐	๑๑๑	ไทย
๑๔	โสภณศึกษา	อินทนิล	บางชัน	ทุ่งสง	นครศรีธรรมราช	๒๓ ก.ค. ๑๖	๑๐ มี.ย. ๒๔	๕๗	๔๗	๑๐๔	ไทย
๑๕	ราชเวศพิศาล (บ้านสองแพรก)	บ้านสองแพรก	กุ้พระ	ทุ่งใหญ่	นครศรีธรรมราช	๒๐ ก.ค. ๑๗	๑๑ มี.ย. ๒๔	๖๐	๕๐	๑๑๐	ไทย
๑๖	เคียงศิริ (บ้านท่าพุทธ)	ท่าพุทธ	กะหรอ	ท่าศาลา	นครศรีธรรมราช	๒ มี.ย. ๑๘	๑๒ มี.ย. ๒๔	๕๕	๔๐	๙๕	ไทย
๑๗	ชายแดนอนุสรณ์	บ้านไร่	ทุ่งหมอ	สะเดา	สงขลา	๑ ก.ย. ๐๓	๕ ก.ค. ๐๕	๘๗	๖๙	๑๕๖	ไทย
๑๘	ชาติตระการโกศล	หมู่ที่ ๘	ทุ่งหมอ	สะเดา	สงขลา	๑๗ พ.ค. ๐๔	๑๕ ก.ย. ๑๕	๗๕	๖๕	๑๔๐	ไทย
๑๙	ชายแดนสงเคราะห์	ยางเกาะ	บรีก	สะเดา	สงขลา	๑๒ ธ.ค. ๐๕	๘ ธ.ค. ๐๙	๒๕	๒๙	๕๔	ไทย
๒๐	ศึกษาสงเคราะห์ ๒	ช้างให้	ปลักหนู	นาทวี	สงขลา	๗ ส.ค. ๐๖	๒๕ ส.ค. ๑๒	๕๒	๔๗	๙๙	ไทย
๒๑	สังวาลย์วิท ๒	เขาปู่ช้าง	ทุ่งหมอ	สะเดา	สงขลา	๑๗ พ.ค. ๐๘	๑๙ ก.พ. ๑๖	๑๗๘	๑๖๐	๓๓๘	ไทย
๒๒	มหิดล	สวนซาม	เขาแดง	สะบ้าย้อย	สงขลา	๒ ก.ย. ๐๘	๑๕ ก.ย. ๑๕	๕๒	๕๙	๑๑๑	ไทย
๒๓	อายุรภิกโกศล	ปลายคลอง	ปลักหนู	นาทวี	สงขลา	๗ ก.ย. ๐๘	๑๗ พ.ค. ๑๗	๓๒	๓๐	๖๒	ไทย
๒๔	ธรรมศาสตร์-จุฬา	ถ้ำยะ	บาโฮย	สะบ้าย้อย	สงขลา	๑๗ พ.ค. ๑๐	๑๕ ธ.ค. ๑๗	๔๘	๔๓	๙๑	ไทย
๒๕	ทองอยู่ นุดกุล	ปลักดี	ประกอบ	นาทวี	สงขลา	๑๗ พ.ค. ๑๑	๑๙ พ.ค. ๑๖	๔๘	๔๘	๙๖	ไทย
๒๖	ประสิทธิ์ ทวีสิน	ทุ่งสัง	ประกอบ	นาทวี	สงขลา	๑๗ พ.ค. ๑๕	๒๕ พ.ค. ๑๙	๕๕	๑๔	๖๙	ไทย
๒๗	สมาคมไทยผลิตยา ๒	บ้านนา	ทุ่งหมอ	สะเดา	สงขลา	๑ มี.ค. ๑๖	๑๙ พ.ค. ๑๖	๓๗	๔๔	๘๑	ไทย
๒๘	ทุ่งไม้คั่น ๑	ทุ่งไม้คั่น	ป่าดงเขารัง	สะเดา	สงขลา	๑๓ มี.ย. ๒๐	๑๙ พ.ค. ๑๖	๖๓	๗๐	๑๓๓	ไทย
๒๙	ชุมชนะวัน	ท่ายูง	เขาปู่	ควนขนุน	พัทลุง	๑๗ พ.ค. ๐๙	๑๗ พ.ค. ๑๙	๔๗	๔๘	๙๕	ไทย
๓๐	มิตรมวลชน	เขาจันทร์	ป่าบอน	ป่ากพูน	พัทลุง	๑๗ พ.ค. ๑๖	๒๒ พ.ค. ๑๘	๔๗	๔๘	๙๕	ไทย
๓๑	บ้านให้ลิ้ท่อมราษฎร์	โหล๊ะท่อม	ป่าพยอม	ควนขนุน	พัทลุง	๖ มี.ย. ๑๘	๒๘ พ.ค. ๒๒	๓๑	๕๓	๘๔	ไทย
๓๒	บ้านเนินทราย	เนินทราย	ป่าพยอม	ควนขนุน	พัทลุง	๔ เม.ย. ๑๙	๒๘ พ.ค. ๒๒	๕๗	๔๑	๙๘	ไทย
๓๓	หัสคุณ	หัสคุณ	ตะพาน	กิ่ง.ศรีสาคร	พัทลุง	๑๕ ต.ค. ๑๙	๒๘ พ.ค. ๒๒	๒๒	๒๒	๔๔	ไทย
๓๔	ควนหินแท่น	ควนหินแท่น	โลกทราย	กิ่ง.ป่าบอน	พัทลุง	๓๐ พ.ค. ๒๒	๑๒ มี.ค. ๒๒	๙๖	๙๒	๑๘๘	ไทย
๓๕	สมาคมเสนาธิการสตรี	ปลักแรด	สาคร	ท่าแพ	สตูล	๑ ก.ค. ๑๔	๒๗ มี.ย. ๒๑	๕๑	๔๕	๙๕	ไทย
๓๖	วรรณสาร	ทุ่งขมิ้น	ทุ่งหว้า	ทุ่งหว้า	สตูล	๑๙ มี.ย. ๑๕	๒๐ พ.ค. ๑๘	๓๙	๕๐	๘๙	ไทย
๓๗	ควนพระ	โต๊ะเหลง	ควนโดน	กิ่ง.ควนโดน	สตูล	๒๕ พ.ค. ๒๒	๒๖ พ.ค. ๓๐	๘๓	๖๐	๑๔๓	ไทย
๓๘	ลักษณะเวช พัทธภัยปาลี	ปาลี	จะแหน	ระแงะ	นราธิวาส	๒๒ มี.ย. ๐๐	๑๗ พ.ค. ๑๕	๕๙	๕๕	๑๑๔	ไทย
๓๙	สันติบ้านยะอ	ยะอ	จะแหน	ระแงะ	นราธิวาส	๕ ต.ค. ๐๑	๒๕ มี.ย. ๐๕	๑๙	๑๕	๓๔	ไทย
๔๐	พิทักษ์วิทยากุมง	กุมง	จะแหน	ระแงะ	นราธิวาส	๓๐ เม.ย. ๐๕	๑๗ มี.ค. ๑๓	๕๑	๔๘	๙๙	ไทย
๔๑	พิทักษ์ประชาสงเคราะห์	บางปู่โต๊ะ	เรียง	วือเสาะ	นราธิวาส	๑ พ.ค. ๐๕	๕ มี.ค. ๑๕	๓๗	๔๒	๗๙	ไทย
๔๒	สว่างวัฒนา	กระดี	กะมะงูยง	วือเสาะ	นราธิวาส	๔ ก.ค. ๐๖	๑๐ มี.ย. ๑๐	๔๘	๔๐	๘๘	ไทย
๔๓	เพ็ญพิศ	จาแคววอ	กายุคละ	แว้ง	นราธิวาส	๒๒ มี.ค. ๑๕	๒๒ มี.ค. ๒๒	๓๑	๒๐	๕๑	ไทย
๔๔	หอการค้าอเมริกันอุทิศ	ป่าหวาย	สุโหงป่าตี	สุโหงป่าตี	นราธิวาส	๑๗ ก.ย. ๑๘	๖ ก.ย. ๒๑	๕๙	๕๗	๑๑๖	ไทย
๔๕	สังวาลย์วิท ๕	จันทร์คัน	ยะรม	เบตง	ยะลา	๑๐ ก.พ. ๐๗	๗ มี.ย. ๑๗	๔๗	๔๕	๙๒	ไทย
๔๖	มาลา ศรีระจิตต์	อัยเออร์เบอร์จิง	ยะรม	เบตง	ยะลา	๑๘ มี.ค. ๑๐	๒๘ มี.ค. ๒๒	๕๙	๕๕	๑๑๔	ไทย

ทำเนียบโรงเรียน ดชด. ที่ยุบเลิก

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน ดชด.	ที่ตั้งโรงเรียน				วัน เดือน ปี		จำนวนนักเรียน			เชื้อชาติ
		บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	จัดตั้ง	ยุบเลิก	ชาย	หญิง	รวม	
๑	บ้านเขรไปร	เขรไปร	โสน	ซุซันต์	ศรีสะเกษ	๑ มี.ค. ๐๐	๑๐ มี.ค. ๐๑	๑๒	๙	๒๑	ไทย
๒	บ้านระหาร	ระหาร	โสน	ซุซันต์	ศรีสะเกษ	๓ มี.ค. ๐๐	๑๗ เม.ย. ๑๒	๑๑	๘	๑๙	ไทย
๓	บ่ารุงที่ ๘	แม่ตะ	บ้านกาด	แม่สะเรียง	แม่ฮ่องสอน	๕ ส.ค. ๐๐	๑๕ มี.ค. ๑๔	๓	๕	๘	กะเหรี่ยง
๔	บ่ารุงที่ ๑๑	ป่าง่า	เจดีย์คำ	เชียงคำ	พะเยา	๖ มี.ค. ๐๑	๑๑ ก.พ. ๑๑	๑๙	๓๘	๕๗	เข่า
๕	บ่ารุงที่ ๒๐	แม่แหลง	แม่ฮอย	แม่ฮอย	เชียงใหม่	๒๗ มี.ค. ๐๑	๕ ธ.ค. ๐๑	๙	๖	๑๕	มูเซอ
๖	บ้านปากห้วยหลวง	ปากห้วยหลวง	ฝางคำ	พิบูลย์มังสาหาร	อุบลราชธานี	๑๑ มี.ย. ๐๑	๑ ต.ค. ๑๒	๙	๘	๑๗	ไทย
๗	บ้านกาบเชิง	กาบเชิง	กาบเชิง	กาบเชิง	สุรินทร์	๑๑ พ.ย. ๐๑	๓๐ เม.ย. ๐๓	๗	๕	๑๒	ไทย
๘	บ่ารุงที่ ๒๘	ผาแล	ปอ	เชียงของ	เชียงราย	๕ มี.ค. ๐๒	๑๑ ก.ค. ๑๑	๑๕	๑๘	๓๓	ไทย
๙	บ่ารุงที่ ๒๙	แม่สังกะ	เมืองปอน	ขุนยวม	แม่ฮ่องสอน	๙ ก.พ. ๐๒	๒๒ ก.ค. ๐๖	๙	๕	๑๔	กะเหรี่ยง
๑๐	สงเคราะห์ ๑๐	ริมใต้	ริมใต้	แมริม	เชียงใหม่	๑๖ เม.ย. ๐๒	๑๒ ก.ค. ๑๕	๖	๗	๑๓	ไทย
๑๑	บ่ารุงที่ ๓๒	ห้วยเมือง	เชียงแวง	เชียงคำ	พะเยา	๑๕ มี.ย. ๐๒	๑๑ ก.พ. ๑๑	๑๙	๓	๒๒	เข่า
๑๒	บ่ารุงที่ ๓๗	ป่างอ้ง	แม่เนะ	เชียงดาว	เชียงใหม่	๑ ต.ค. ๐๒	๑๖ มี.ค. ๓๖	๒	๔	๖	ไทย
๑๓	บ่ารุงที่ ๔๐	สบกอน	เชียงกลาง	ทุ่งช้าง	น่าน	๒ มี.ค. ๐๓	๑๕ ก.พ. ๐๔	๑๗	๗	๒๔	ไทย
๑๔	สงเคราะห์ ๑๒	ทุ่งขัวะ	กีดช้าง	แม่แดง	เชียงใหม่	๑๓ มี.ค. ๐๓	๑๖ มี.ย. ๐๗	๕	๖	๑๑	ไทย
๑๕	หนองบัว	หนองบัว	โป่งน้าร้อน	โป่งน้าร้อน	จันทบุรี	๒๓ พ.ค. ๐๓	๑ เม.ย. ๑๓	๖	๔	๑๐	ไทย
๑๖	สงเคราะห์ ๑๓	คอยฟ้าคำ	กีดช้าง	แม่แดง	เชียงใหม่	๕ มี.ย. ๐๓	๒๘ พ.ค. ๑๒	๓	๔	๗	มูเซอคำ
๑๗	บ้านสมบูรณ์	สมบูรณ์	คำน	สังชะ	สุรินทร์	๓ มี.ค. ๑๐	๑ พ.ค. ๑๒	๑๕	๑๒	๒๗	ไทย
๑๘	นเรศวรอุปถัมภ์	सानแก้ว	กกคุด	นาค	นครพนม	๒๕ มี.ย. ๐๓	๑๔ ก.ค. ๑๖	๓๑	๒๓	๕๔	ไทย
๑๙	บ่ารุงที่ ๕๗	ก้างฮอ	สถาน	บัว	น่าน	๑๒ มี.ค. ๐๔	๑๒ ก.พ. ๑๑	๓๓	๓	๓๖	ม้ง
๒๐	บ่ารุงที่ ๕๘	ซ้อฮ้อ	และ	ทุ่งช้าง	น่าน	๑ พ.ค. ๐๔	๑ มี.ย. ๐๘	๓๓	-	๓๓	ม้ง
๒๑	เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๖	ป่ากบ	บัว	บัว	น่าน	๕ ก.พ. ๐๖	๑๓ ก.พ. ๑๓	๑๙	๑๑	๓๐	ม้ง
๒๒	บ่ารุงที่ ๖๒	แม่ฮะ	แม่ฮะ	ปาย	แม่ฮ่องสอน	๒๑ ส.ค. ๐๗	๒๒ ก.พ. ๑๑	๑๒	๑๒	๒๔	มูเซอแดง
๒๓	มิตรดีรางวัลบ่ารุง ๑	ขุนคอง	เมืองคอง	เชียงดาว	เชียงใหม่	๒๒ ส.ค. ๐๗	๑๓ มี.ย. ๑๕	๑๐	๑๔	๒๔	ลีซอ
๒๔	มิตรบ่ารุง ๓	จะจูลามา	ป่าซาง	แม่จัน	เชียงราย	๒๕ ส.ค. ๐๗	๒๓ พ.ย. ๑๙	๖	๓	๙	มูเซอ
๒๕	บ่ารุงที่ ๖๕	คอยเอียน	คัมค้ำ	เทิง	เชียงราย	๑ ก.ย. ๐๗	๑๒ ก.พ. ๑๑	๒๓	๘	๓๑	เข่า
๒๖	บ่ารุงที่ ๖๗	ผาแดง	เจดีย์คำ	เชียงคำ	พะเยา	๒ ก.ค. ๐๘	๑๒ ก.พ. ๑๒	๑๓	๑	๑๔	เข่า
๒๗	โคกค้ำหวง	โคกค้ำหวง	ทัพเสด็จ	คาพระยา	ปราจีนบุรี	๒๘ ก.ค. ๐๘	๑ เม.ย. ๑๓	๑๑	๙	๒๐	ไทย
๒๘	มิตรบ่ารุงที่ ๔	ห้วยค	ปอ	เชียงของ	เชียงราย	๑๒ ส.ค. ๐๘	๗ เม.ย. ๑๑	๓๑	๑	๓๒	ม้ง
๒๙	บ่ารุงที่ ๖๘	คอยคัว	คาลซุม	ท่าวังผา	น่าน	๕ ก.พ. ๐๙	๑๒ ก.พ. ๑๑	๒๔	๗	๓๖	ม้ง
๓๐	อานันท์	ป่าละอู	หนองพลับ	หัวหิน	ประจวบคีรีขันธ์	๑๙ พ.ค. ๐๙	๑๓ มี.ย. ๒๓	๑๙	๑๐	๒๙	กะเหรี่ยง
๓๑	ศึกษาสงเคราะห์ ๕	เล้าอู	คัมค้ำ	เทิง	เชียงราย	๙ มี.ค. ๑๐	๑๒ ก.พ. ๑๑	๕๔	-	๕๔	ม้ง
๓๒	บ่ารุงที่ ๘๐	หนองค้ำ	ปง	ปง	พะเยา	๑๕ มี.ย. ๑๐	๑๒ ก.พ. ๑๑	๒๓	๑๙	๔๒	ม้ง
๓๓	บ่ารุงที่ ๘๑	หนองหลวง	สบบง	เชียงคำ	พะเยา	๑๕ มี.ย. ๑๐	๑๒ ก.พ. ๑๑	๒๑	๑๙	๔๐	เข่า
๓๔	บ้านค้ำน	ค้ำน	ค้ำน	สังชะ	สุรินทร์	๓ มี.ค. ๑๐	๑ พ.ค. ๑๒	๑๕	๘	๒๓	ไทย
๓๕	เบ็ดค้ำคุดเนน	แม่หัวม้อ	ผาซ้างน้อย	ปง	พะเยา	๑๓ มี.ค. ๑๐	๑๔ ก.พ. ๑๑	๔๘	๒๓	๗๑	ม้ง
๓๖	ป่าค้ำ	ป่าค้ำ	สองพี่น้อง	ท่ายาง	เพชรบุรี	๒ ก.ค. ๑๓	๙ ก.ค. ๒๓	๑๓	๙	๒๒	กะเหรี่ยง
๓๗	มะร้อโบออก	กุ่มป้อ	มะร้อโบออก	ระแงะ	นราธิวาส	๒๓ มี.ย. ๑๔	๒๐ มี.ย. ๒๒	๖	๕	๑๑	ไทย
๓๘	บ้านหาค้ำ	หาค้ำ	น้ำแสม	ท่าสี่	เลย	๑๓ ต.ค. ๑๔	๒ ก.ค. ๒๔	๓	๖	๙	ไทย
๓๙	บ้านคระเวง	คระเวง	จรัส	สังชะ	สุรินทร์	๑๓ ต.ค. ๑๔	๒ ก.ค. ๒๔	๕	๙	๑๔	ไทย
๔๐	อาจารย์จรรยาบ่ารุง	อาจารย์จรรยา	ป่าไร่	อรัญประเทศ	ปราจีนบุรี	๑ พ.ค. ๑๘	๑๖ พ.ค. ๓๕	๓	๙	๑๒	ไทย
๔๑	วงเดือน	ห้วยหลวง	ท่าสองยาง	ท่าสองยาง	ตาก	๗ พ.ค. ๑๕	๑ พ.ค. ๒๒	๑๐	๙	๑๙	กะเหรี่ยง
๔๒	ค้ำเจ้าพระยาตาก ๓	ค้ำเจ้าพระยา	หนองหลวง	อ้อมผาง	ตาก	๗ พ.ค. ๑๖	๓ พ.ค. ๑๗	๙	๘	๑๗	กะเหรี่ยง
๔๓	บ่ารุงที่ ๑๐๖	อ่างขาง	ม่อนปิ่น	ฝาง	เชียงใหม่	๑ มี.ย. ๑๘	๑๘ มี.ค. ๒๐	๙	๗	๑๖	มูเซอคำ
๔๔	เบาะหูกวาง	เบาะหูกวาง	ซ้องกุ่ม	วัฒนานคร	ปราจีนบุรี	๓ ก.ค. ๑๘	๑๖ เม.ย. ๒๓	๑๑	๙	๒๐	ไทย
๔๕	คะเคียนคู้	คะเคียนคู้	ศรีมงคล	ไทรโยค	กาญจนบุรี	๗ ก.ย. ๑๙	๙ มี.ย. ๒๓	๙	๘	๑๗	กะเหรี่ยง, มอญ
๔๖	บ้านหนองแวง	หนองแวง	ศรีมงคล	ไทรโยค	กาญจนบุรี	๗ ก.ย. ๑๙	๑๐ ก.ค. ๒๒	๑๐	๙	๑๙	กะเหรี่ยง, มอญ
๔๗	นัรฐราชบูรณูเคราะห์	หน้าซ้อง	ยางหัก	ปากท้อ	ราชบุรี	๑๕ ส.ค. ๒๓	๓ ต.ค. ๒๕	๑๑	๘	๑๙	ไทย
๔๘	บ้านชำนวม	ชำนวม	วังเพิ่ม	สีชมพู	ขอนแก่น	๑๕ เม.ย. ๒๔	๘ พ.ค. ๓๐	๓๕	๒๔	๕๙	ไทย
๔๙	บ้านปิ้งคัม	ปิ้งคัม	ปอน	ทุ่งช้าง	น่าน	๓ ธ.ค. ๒๕	๕ มี.ค. ๓๖	๑๓	๑๐	๒๓	ลาว

บัญชีรายชื่อโรงเรียน ตชด. ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ๒๕๓๙

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน ตชด.	วัน เดือน ปี จัดตั้ง	สถานที่ตั้ง				ชื่อชาติ	จำนวนนักเรียน			สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ (เสด็จฯ ทรงเยี่ยม (วัน เดือน ปี))		
			หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		ชาย	หญิง	รวม	ครั้งที่ ๑	ครั้งที่ ๒	ครั้งที่ ๓
๑	บ้านน้ำแดง	๒๗ ก.พ. ๒๕	น้ำแดง	บางขัน	คลอง	จันทบุรี	ไทย	๖๒	๖๐	๑๒๒	๑๓ พ.ค. ๓๙		
๒	บ้านคลองมะลิ ประเวศวิทย	๓๐ ก.ค. ๒๙	คลองมะลิ	อ่างศิระ	มะขาม	จันทบุรี	ไทย	๓๗	๓๑	๖๘	๒๐ ส.ค. ๓๖		
๓	บ้านหนองบอน	๓ มี.ค. ๓๐	หนองบอน	ทุ่งขนาน	สอยดาว	จันทบุรี	ไทย	๘๑	๙๑	๑๗๒	๑๐ เม.ย. ๓๘		
๔	บ้านบ่อชะอม	๑๑ เม.ค. ๓๕	บ่อชะอม	พวา	แก่งหางแมว	จันทบุรี	ไทย	๖๕	๔๙	๑๑๔	๑๐ เม.ย. ๓๘		
๕	บ้านหางแมว	๑๕ มี.ค. ๓๕	หางแมว	ขุนซ่อง	แก่งหางแมว	จันทบุรี	ไทย	๖๕	๔๗	๑๑๒	๑๐ เม.ย. ๓๘		
๖	บ้านท่ากุ่ม	๒๖ ก.ย. ๓๖	ท่ากุ่ม	ท่ากุ่ม	เมือง	ตราด	ไทย	๒๐	๒๙	๔๙			
๗	บ้านเขาสารภี	๕ มี.ย. ๑๕	เขาสารภี	ทับพริก	อรัญประเทศ	สระแก้ว	ไทย	๒๐	๓๐	๕๐	๑๒ ก.ค. ๓๙		
๘	บ้านใหม่ไทยเจริญ	๑๓ มี.ย. ๒๐	ใหม่ไทยเจริญ	คลองหาด	คลองหาด	สระแก้ว	ไทย	๒๙	๓๕	๖๔	๙ พ.ค. ๓๖		
๙	บ้านทุ่งกบินทร์	๑๓ มี.ย. ๒๐	ทุ่งกบินทร์	วังใหม่	วังน้ำเย็น	สระแก้ว	ไทย	๙๐	๗๙	๑๖๙	๒๕ พ.ค. ๓๙		
๑๐	บ้านวังศรีทอง	๒๕ ต.ค. ๒๐	วังศรีทอง	วังสมบูรณ์	วังน้ำเย็น	สระแก้ว	ไทย	๒๕	๒๗	๕๒			
๑๑	บ้านคลองเจริญสุข	๖ ส.ค. ๒๓	คลองเจริญสุข	วังสมบูรณ์	วังน้ำเย็น	สระแก้ว	ไทย	๑๕๖	๑๕๐	๓๐๖	๒๕ มี.ค. ๓๘	๒๕ พ.ค. ๓๙	
๑๒	ประชารัฐบำรุง ๑	๑๖ ส.ค. ๒๓	หนองหญ้าปล้อง	ป่าไร่	อรัญประเทศ	สระแก้ว	ไทย	๘๕	๘๖	๑๗๑	๑๒ ก.ค. ๓๙		
๑๓	การบินไทย	๘ ก.ย. ๒๓	กุศดิโน	โทรเตียว	คลองหาด	สระแก้ว	ไทย	๑๑๙	๑๑๒	๒๓๑	๑๒ เม.ย. ๓๘		
๑๔	บ้านดากฟ้า	๘ ก.ย. ๒๓	ดากฟ้า	ข้ามะการุด	คลองหาด	สระแก้ว	ไทย	๒๖	๑๗	๔๓	๒๕ พ.ค. ๓๙		
๑๕	บ้านโคกน้อย	๑๖ ธ.ค. ๒๓	โคกน้อย	วังสมบูรณ์	วังน้ำเย็น	สระแก้ว	ไทย	๑๕๘	๑๖๙	๓๒๗	๑๒ เม.ย. ๓๘		
๑๖	บ้านน้ำอ้อม	๙ มี.ก. ๒๕	น้ำอ้อม	เขาลงกรรจ์	เมือง	สระแก้ว	ไทย	๕๕	๗๖	๑๒๑	๑๒ เม.ย. ๓๘		
๑๗	บ้านคลองตะเคียนชัย	๑๖ ธ.ค. ๒๕	คลองตะเคียนชัย	คาหลังโน	วังน้ำเย็น	สระแก้ว	ไทย	๖๕	๗๑	๑๓๕	๒๕ มี.ค. ๓๘		
๑๘	บ้านคลองชล	๑ มี.ย. ๓๕	คลองชล	วังสมบูรณ์	วังน้ำเย็น	สระแก้ว	ไทย	๕๙	๕๖	๑๑๕			
๑๙	บ้านนายาว	๒๕ พ.ค. ๒๕	นายาว	ท่ากระดาน	สนามชัยเขต	ฉะเชิงเทรา	ไทย	๕๕๒	๕๖๖	๑๑๑๘	๒ มี.ย. ๓๗	๑ ธ.ค. ๓๘	
๒๐	บ้านน้ำอีสาน	๑๒ ต.ค. ๓๗	น้ำอีสาน	ท่ากระดาน	สนามชัยเขต	ฉะเชิงเทรา	ไทย	๗๓๘	๕๑	๗๘๙	๑ ธ.ค. ๓๘		
๒๑	สุนทรเวช	๑๓ มี.ค. ๒๕๐๐	สะเนทอง	ไร่ไร่	สังขละบุรี	กาญจนบุรี	กะเหรี่ยง	๕๙	๓๗	๙๖	๑๕ ธ.ค. ๓๘		
๒๒	กุรุสภา	๑๗ พ.ค. ๑๐	ห้วยปากคอก	ห้วยเขย่ง	ทองผาภูมิ	กาญจนบุรี	ไทย	๑๑๒	๘๕	๑๙๗	๑๑ มี.ค. ๓๕		
๒๓	สหอนาคารกรุงเทพ	๑๗ พ.ค. ๑๐	เวียงคีรี	หนองลู	สังขละบุรี	กาญจนบุรี	กะเหรี่ยง	๑๑๒	๘๕	๑๙๖	๑๐ มี.ย. ๓๖		
๒๔	มิตรมวลชน ๒	๑๕ ส.ค. ๑๕	ดินตัก	เขาโจด	ศรีสวัสดิ์	กาญจนบุรี	กะเหรี่ยง	๓๒	๕๒	๘๔	๑๗ ส.ค. ๓๕		
๒๕	วิจิตรวิทยาคาร	๒๐ ต.ค. ๑๘	อู่	บิล็อค	ทองผาภูมิ	กาญจนบุรี	พม่า ไทย	๖๖	๕๓	๑๑๙	๑๕ ธ.ค. ๓๕		
๒๖	บ้านบ้องตี้ล่าง	๙ มี.ย. ๒๐	บ้องตี้ล่าง	บ้องตี้ล่าง	ไทรโยค	กาญจนบุรี	ไทย กะเหรี่ยง	๗๒	๘๒	๑๕๔	๖ ก.พ. ๓๓		
๒๗	ประดู่ด่าน	๗ ก.ย. ๒๐	ประดู่ด่าน	บ้านเก่า	เมือง	กาญจนบุรี	ไทย	๓๕	๒๖	๖๑	๑๗ ส.ค. ๓๕		
๒๘	บ้านแม่บ้านน้อย	๓๐ ก.ย. ๒๐	แม่บ้านน้อย	ไทรโยค	ไทรโยค	กาญจนบุรี	ไทย มอญ กะเหรี่ยง	๕๕	๕๕	๑๑๐	๕ ก.พ. ๓๓		
๒๙	เสงคีรีไทย	๒๙ เม.ย. ๒๖	มะเขือย่อ	บ้องตี้	ไทรโยค	กาญจนบุรี	ไทย	๗๗	๙๓	๑๖๐	๖ ก.พ. ๓๓	๑๑ มี.ย. ๓๖	
๓๐	ต้นมะม่วง	๒๙ ธ.ค. ๓๑	พู่	วังกระแจะ	ไทรโยค	กาญจนบุรี	ไทย	๘๓	๗๒	๑๕๕	๖ ก.พ. ๓๓	๑๑ มี.ย. ๓๖	
๓๑	บ้านเรดาห์	๑ พ.ย. ๓๗	เรดาห์	ปริงผล	สังขละบุรี	กาญจนบุรี	ไทย กะเหรี่ยง	๑๐๕	๙๓	๑๙๘			
๓๒	กลุ่มนักข่าวหญิง ๒	๑๕ ธ.ค. ๑๕	บ่อหวี	คะนาวารี	สวนผึ้ง	ราชบุรี	กะเหรี่ยง	๖๐	๕๖	๑๑๖	๑๑ มี.ค. ๓๕		
๓๓	วังส้มป่อย	๑๒ มี.ย. ๑๘	ห้วยคลุม	สวนผึ้ง	สวนผึ้ง	ราชบุรี	ไทย กะเหรี่ยง	๓๗	๓๕	๗๒	๒๕ ส.ค. ๓๕		
๓๔	บ้านโคกเปิดทอง	๑๕ ธ.ค. ๒๐	โคกเปิดทอง	สวนผึ้ง	สวนผึ้ง	ราชบุรี	ไทย พม่า กะเหรี่ยง	๗๗	๕๒	๑๒๙	๗ มี.ย. ๓๙		
๓๕	บ้านถ้ำหิน	๑๕ ก.พ. ๒๗	ถ้ำหิน	สวนผึ้ง	สวนผึ้ง	ราชบุรี	ไทย กะเหรี่ยง	๕๒	๕๖	๑๐๘	๗ มี.ย. ๓๙		
๓๖	ตะโกกลาง	๘ พ.ย. ๓๓	ตะโกกลาง	สวนผึ้ง	สวนผึ้ง	ราชบุรี	ไทย พม่า	๑๓๓	๙๓	๒๒๖	๒๕ มี.ค. ๓๕		
๓๗	นเรศวรห้วยโสภ	๑๖ พ.ค. ๒๕	ห้วยโสภ	ป่าเต็ง	แก่งกระจาน	เพชรบุรี	ไทย	๙๙	๙๑	๑๙๐	๒๒ มี.ค. ๓๕		
๓๘	บ้านคอกอ้ายเหือก	๑๕ พ.ค. ๑๕	คอกอ้ายเหือก	ไชยราช	บางสะพานน้อย	ประจวบคีรีขันธ์	ไทย	๑๕๘	๑๕๐	๓๐๘	๒๓ มี.ค. ๓๕		
๓๙	ช่างกลปทุมวันอนุสรณ์ ๑	๑๗ ธ.ค. ๒๐	ห้วยใหญ่	คลองวาฬ	เมือง	ประจวบคีรีขันธ์	ไทย	๖๐	๖๐	๑๒๐			
๔๐	เนินแก้ววิทยาคาร	๒๐ พ.ค. ๒๑	ชุมชนมะละกอ	อ่าวน้อย	เมือง	ประจวบคีรีขันธ์	ไทย	๕๓	๕๒	๑๐๕			
๔๑	บ้านเขาเจ้า	๑๒ มี.ย. ๒๑	เขาเจ้า	หนองตาเค็ม	ปราณบุรี	ประจวบคีรีขันธ์	ไทย	๕๘	๕๕	๑๑๓			

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน ศษค.	วัน เดือน ปี จัดตั้ง	สถานที่ตั้ง				ชื่อชาติ	จำนวนนักเรียน			สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (วัน เดือน ปี)		
			หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		ชาย	หญิง	รวม	ครั้งที่ ๑	ครั้งที่ ๒	ครั้งที่ ๓
											ครั้งที่ ๑	ครั้งที่ ๒	ครั้งที่ ๓
๔๒	นเรศวรหัวฝั้ว	๑๕ พ.ศ. ๒๓	หัวฝั้ว	หัวฝั้วใหญ่	หัวฝั้ว	ประจวบคีรีขันธ์	ไทย	๑๐๔	๘๓	๑๘๗	๙ พ.ย. ๒๖		
๔๓	บ้านย่านซื่อ	๒๓ มี.ย. ๒๖	ย่านซื่อ	หาดขาม	กุยบุรี	ประจวบคีรีขันธ์	ไทย	๘๙	๘๒	๑๗๑	๒๓ มี.ก. ๓๘		
๔๔	นเรศวรป่าละอู	๑๓ ต.ก. ๒๖	ป่าละอู	หัวฝั้วใหญ่	หัวฝั้ว	ประจวบคีรีขันธ์	ไทย เกาะเทโพ	๕๕	๕๗	๑๑๑	๒๙ พ.ก. ๓๐		
๔๕	บ้านโลกแสง	๑ พ.ศ. ๓๑	โลกแสง	คาเมียง	พนมดงรัก	สุรินทร์	ไทย	๘๓	๗๕	๑๕๘	๑๗ เม.ย. ๓๖		
๔๖	บ้านชำปะโค	๑ พ.ศ. ๓๑	ชำปะโค	อาโพน	บัวเชด	สุรินทร์	ไทย	๖๒	๗๗	๑๓๙	๑๗ เม.ย. ๓๖		
๔๗	บ้านโคกป่าจิก	๙ มี.ย. ๓๘	โคกป่าจิก	บรีอ	ปราสาท	สุรินทร์	ไทย	๑๒๕	๙๕	๒๒๐			
๔๘	บ้านคาคุม	๓๐ ม.ก. ๓๙	คาคุม	คาคุม	สังขะ	สุรินทร์	ไทย	๗๗	๗๕	๑๕๒			
๔๙	บ้านรุน	๓๐ ม.ก. ๓๙	รุน	อาโพน	บัวเชด	สุรินทร์	ไทย	๑๐๕	๑๐๒	๒๐๗			
๕๐	บ้านปากลา	๕ พ.ศ. ๐๖	ปากลา	นาโพธิ์กลาง	โขงเจียม	อุบลราชธานี	ไทย	๓๗	๕๑	๘๘	๑๐ เม.ย. ๓๕	๑๙ เม.ย. ๓๖	๒๓ ธ.ค. ๓๗
๕๑	บ้านคาเอิม	๘ ส.ก. ๒๓	คาเอิม	คาเอิม	น้ำยืน	อุบลราชธานี	ไทย	๖๓	๖๒	๑๒๕	๘ ต.ก. ๓๕		
๕๒	บ้านท่าแสนคุณ	๑๙ ต.ก. ๒๕	ท่าแสนคุณ	โคมประดิษฐ์	น้ำยืน	อุบลราชธานี	ไทย	๓๖	๒๙	๖๕	๘ ต.ก. ๓๕		
๕๓	บ้านคำสะอาด	๒๑ ก.ย. ๒๕	คำสะอาด	บางใหญ่	น้ำยืน	อุบลราชธานี	ไทย	๕๑	๙๒	๑๔๓	๘ ต.ก. ๓๕		
๕๔	บ้านแก่งศรีโคตร	๑๙ ก.ย. ๒๙	แก่งศรีโคตร	โนนก่อ	สิรินธร	อุบลราชธานี	ไทย	๕๓	๑๐๑	๑๕๔	๒๐ ส.ก. ๓๕		
๕๕	บ้านป่าไม้	๒๗ ส.ก. ๓๖	ป่าไม้	คอแลน	บุญศรี	อุบลราชธานี	ไทย	๖๒	๕๔	๑๑๐	๒๒ ธ.ค. ๓๗		
๕๖	บ้านศรีสวัสดิ์	๖ ก.ย. ๒๕	ศรีสวัสดิ์	ศรีแก้ว	เลิงนกทา	ยโสธร	ไทย	๕๒	๕๓	๑๐๕	๒๑ ส.ก. ๓๕		
๕๗	บ้านเทพเจริญ	๖ พ.ศ. ๒๕	เทพเจริญ	ไทยเจริญ	เลิงนกทา	ยโสธร	ไทย	๓๕	๓๕	๖๙	๒๑ ส.ก. ๓๕		
๕๘	บ้านป้าก่อ	๒๗ พ.ศ. ๒๗	ป้าก่อ	โคกม่วง	ชานุมาน	อำนาจเจริญ	ไทย	๑๕๖	๑๕๕	๓๑๑	๗ ส.ก. ๓๕		
๕๙	บ้านหัวฝ้อง	๑๙ ก.ย. ๒๙	หัวฝ้อง	โคกม่วง	ชานุมาน	อำนาจเจริญ	ไทย	๑๐๓	๑๐๒	๒๐๕	๗ ส.ก. ๓๕		
๖๐	บ้านหนองมะเขาว	๑ พ.ศ. ๒๒	หนองมะเขาว	นาวัง	เมือง	อำนาจเจริญ	ไทย	๓๕	๓๒	๖๖	๑๕ ก.ก. ๓๗		
๖๑	บ้านหนองใหญ่	๒๕ ก.พ. ๓๘	หนองใหญ่	รุง	กันทรลักษ์	ศรีสะเกษ	ไทย	๗๑	๕๕	๑๒๖			
๖๒	บ้านนาหัวภู	๑ มี.ย. ๒๐	นาหัวภู	นาโสก	เมือง	มุกดาหาร	ไทย	๓๙	๒๖	๖๐	๓๐ พ.ย. ๓๖		
๖๓	ชุมชนศึกษา	๓ ธ.ค. ๑๖	น้อยหลวงมอง	พระทาย	ท่าอุเทน	นครพนม	ไทย	๗๕	๗๗	๑๕๒	๒๙ พ.ย. ๓๕	๒๘ พ.ย. ๓๗	
๖๔	ช่างกลปทุมวันอนุสรณ์	๑๐ มี.ย. ๑๙	โนนอุดมดี	คอนเคย	นาทม	นครพนม	ไทย	๓๐	๓๗	๖๗	๒๙ พ.ย. ๓๕		
๖๕	บ้านหาดทรายเพ	๑๓ ต.ก. ๒๐	หาดทรายเพ	พระทาย	ท่าอุเทน	นครพนม	ไทย	๒๓	๗	๓๐	๒๙ พ.ย. ๓๕		
๖๖	บ้านหนองคู	๑ ส.ก. ๒๓	หนองคู	นาโ	กิ่งโพธิ์สวรรค์	นครพนม	ไทย	๙๒	๘๕	๑๗๗	๒๗ พ.ย. ๓๓	๒๘ พ.ย. ๓๗	
๖๗	บ้านนาสามัคคี	๑๐ พ.ศ. ๒๘	นาสามัคคี	นาทม	นาทม	นครพนม	ไทย	๑๖	๑๖	๓๒	๖ มี.ก. ๓๖		
๖๘	คอนрадเสงเค็ด	๖ ต.ก. ๓๒	ท่าสะอาด	นาโ	กิ่งโพธิ์สวรรค์	นครพนม	ไทย	๓๘	๒๖	๖๔	๒๗ พ.ย. ๓๓	๒๘ พ.ย. ๓๗	
๖๙	เฉลิมราษฎร์บำรุง	๓๐ พ.ย. ๐๙	หัวลาด	นาดี	คำนาชัย	เสย	ไทย	๒๓	๒๒	๔๕	๒๐ ธ.ค. ๓๕		
๗๐	บ้านหัวเป่า	๑ ก.ย. ๒๐	หัวเป่า	ปากชม	ปากชม	เสย	ไทย	๕๗	๕๕	๑๑๒	๑๑ ก.พ. ๓๙	๒๙ พ.ย. ๓๗	
๗๑	อิลมร์พนาบิต	๒๒ ต.ก. ๒๓	เหมืองทอง	เชิงกลม	ปากชม	เสย	ไทย	๓๒	๓๙	๗๑	๑๑ ก.พ. ๓๙		
๗๒	บ้านนาบิต	๕ พ.ศ. ๒๙	นาบิต	หัวบ่อหิน	ปากชม	เสย	ไทย	๓๘	๕๓	๙๑	๑๑ ก.พ. ๓๙		
๗๓	บ้านหนองแคน	๒๕ ส.ก. ๓๒	หนองแคน	นาด้วง	กึ่งนาด้วง	เสย	ไทย	๓๐	๒๑	๕๑	๕ มี.ก. ๓๖		
๗๔	บ้านวังชมพู	๑๕ มี.ย. ๓๘	วังชมพู	ทรัพย์ไพรวัลย์	วังสะพุง	เสย	ไทย	๓๒	๓๒	๖๔			
๗๕	บ้านนาปอ	๓๐ มี.ก. ๓๙	นาปอ	แสงภา	นาแก้ว	เสย	ไทย	๒๑	๑๖	๓๗			
๗๖	บ้านหัวดอกไม้	๒๙ ก.ย. ๒๕	หัวดอกไม้	วิสัยชัย	บึงกาฬ	หนองคาย	ไทย	๒๙	๓๒	๖๑	๒๒ พ.ย. ๓๗		
๗๗	บ้านโนนสำราญ	๒๕ เม.ย. ๑๘	โนนสำราญ	โสกก้าม	เซกา	หนองคาย	ไทย	๑๓๐	๑๑๕	๒๔๕	๒๓ พ.ย. ๒๗	๒๒ พ.ย. ๓๗	
๗๘	บ้านหนองตะไก่อ	๑๐ ธ.ค. ๓๘	หนองตะไก่อ	หนองแจ้ง	บึงกาฬ	หนองคาย	ไทย	๒๕	๓๓	๖๑			
๗๙	บ้านนาแวง	๑๕ ส.ก. ๓๘	นาแวง	นาสวรรค์	บึงกาฬ	หนองคาย	ไทย	๒๖	๒๕	๕๑			
๘๐	บ้านนาขมภู	๑๕ ส.ก. ๓๘	นาขมภู	บ้านก้อง	นาขม	อุดรธานี	ไทย	๒๐	๒๒	๔๒			
๘๑	บ้านสมประสงค์	๒๕ ก.ย. ๒๓	สมประสงค์	โนนทอง	นาขม	อุดรธานี	ไทย	๗๕	๗๙	๑๕๔	๑๗ พ.ย. ๓๕	๒๙ พ.ย. ๓๗	
๘๒	บ้านหัวเวียงงาม	๒๒ ต.ก. ๒๓	หัวเวียงงาม	นาขม	นาขม	อุดรธานี	ไทย	๕๐	๓๕	๘๕	๑๗ พ.ย. ๓๕		
๘๓	บ้านเมืองทอง	๑๑ ก.ย. ๓๒	เมืองทอง	โนนทอง	นาขม	อุดรธานี	ไทย	๓๕	๒๘	๖๓	๒๖ มี.ย. ๓๕		
๘๔	บุญธรรม-บุญพริ้ง	๑ พ.ศ. ๐๑	หัวไผ่	บ่อเบี้ย	บ้านโลก	อุดรดิษฐ์	ไทย	๕๒	๕๓	๑๐๕	๓๐ พ.ศ. ๓๕		
๘๕	ยอดโพธิ์ทอง ๑	๑๒ ส.ก. ๓๐	ภูค่าง	บ่อเบี้ย	บ้านโลก	อุดรดิษฐ์	ไทย	๒๖	๒๙	๕๕	๓๐ พ.ศ. ๓๕		

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน คชค.	วัน เดือน ปี จัดตั้ง	สถานที่ตั้ง				เชื้อชาติ	จำนวนนักเรียน			สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สวรรคต ทรงเยี่ยม (วัน เดือน ปี)		
			หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		ชาย	หญิง	รวม	ครั้งที่ ๑	ครั้งที่ ๒	ครั้งที่ ๓
๘๖	บ้านลาดเรือ	๒๒ ค.ศ. ๑๖	ลาดเรือ	บ่อภาค	ชาติตระการ	พิษณุโลก	ไทย	๓๖	๔๒	๗๘	๒๙ ก.ศ. ๓๓		
๘๗	อาทรอุทิศ	๑๘ ส.ศ. ๒๒	โป่งสอ	น้ำกุ่ม	นครไทย	พิษณุโลก	ไทย	๒๐	๒๓	๔๓	๒๘ ธ.ศ. ๓๖		
๘๘	บ้านรักไทย	๑๖ พ.ศ. ๓๔	รักไทย	บ่อภาค	ชาติตระการ	พิษณุโลก	ไทย	๓๕	๒๒	๕๗	๒๘ ธ.ศ. ๓๖		
๘๙	บ้านนุชเทียน	๑๕ ธ.ศ. ๓๕	นุชเทียน	บ่อภาค	ชาติตระการ	พิษณุโลก	ไทย	๔๓	๓๕	๗๘	๒๗ ธ.ศ. ๓๘		
๙๐	ธาราศิริ	๑๕ พ.ศ. ๒๐	คลองบน	ลาดแค	ชนแดน	เพชรบูรณ์	ไทย	๕๓	๕๔	๑๐๗	๒๒ มี.ศ. ๓๙		
๙๑	บ้านโป่งตะแบก	๑๖ พ.ศ. ๒๐	โป่งตะแบก	พุดบาท	ชนแดน	เพชรบูรณ์	ไทย	๒๙	๒๖	๕๐	๒๒ มี.ศ. ๓๙		
๙๒	บ้านรุ่งที่ ๔๑ (คอกล้าน)	๒๘ มี.ศ. ๐๓	คอกล้าน	วาวิ	แม่สรวย	เชียงราย	ลีซอ	๗๐	๖๖	๑๓๖	๑๕ มี.ศ. ๓๙		
๙๓	เจ้าพ่อหลวง อุปถัมภ์ ๓	๑๕ พ.ศ. ๐๗	แม่สลองใน	แม่ฟ้าหลวง	แม่จัน	เชียงราย	อีเก้อ	๑๖๓	๑๖๕	๓๒๘	๒ มี.ศ. ๓๗		
๙๔	ศรีสมวงศ์	๑๘ มี.ศ. ๑๐	สามัคคีเก่า	เทอดไทย	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย	อีเก้อ	๘๒	๗๐	๑๕๒	๗ ก.พ. ๓๙		
๙๕	สมลิวจินตมัย	๑๒ มี.ย. ๑๐	ห้วยแล้ง	ท่าข้าม	กึ่งเวียงแก่น	เชียงราย	ม้ง	๗๐	๘๗	๑๕๗	๘ ก.พ. ๓๙		
๙๖	ช่างกลปฐมวัน อนุสรณ์ ๙	๑ ก.ศ. ๑๐	ป่าไร่หลวง	บ้านแฉว	เชียงแสน	เชียงราย	เฮ้า	๑๕๒	๑๑๙	๒๖๑	๑๕ พ.ย. ๐๗		
๙๗	บ้านรุ่งที่ ๘๗	๙ ก.ศ. ๑๒	อาถู	เทอดไทย	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย	อีเก้อ	๓๕	๓๑	๖๖	๗ ก.พ. ๓๙		
๙๘	ชนคดีปิยะอุย	๙ ก.ศ. ๑๒	คอนเจดีย์ทอง	ป้อ	กึ่งเวียงแก่น	เชียงราย	ม้ง	๖๑	๖๕	๑๒๕	๘ ก.พ. ๓๙		
๙๙	บริษัทวิศวก่อสร้าง (บคส.)	๑๒ ส.ศ. ๑๒	ก้อแสนใจ	แม่สลองใน	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย	อีเก้อ	๑๕๐	๑๓๓	๒๘๓	๒ มี.ศ. ๓๗		
๑๐๐	เจ้าพ่อหลวง อุปถัมภ์ ๔	๑๕ มี.ย. ๑๔	ห้วยแม่คำ	แม่สลองใน	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย	ลีซอ	๘๘	๖๕	๑๕๓	๒๙ มี.ศ. ๓๘	๗ ก.พ. ๓๙	
๑๐๑	บ้านรุ่งที่ ๑๑๒	๑ ก.ศ. ๒๒	โป่งไฮ	แม่สลองใน	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย	อีเก้อ	๘๙	๖๔	๑๕๓	๒๙ มี.ศ. ๓๘		
๑๐๒	เทคนิคสุลิต	๑๕ ก.ย. ๒๙	ห้วยसान	ห้วยชมพู	เมือง	เชียงราย	ลีซอ	๕๕	๕๑	๑๐๖	๒๕ ต.ศ. ๓๗		
๑๐๓	อาชีวศึกษา เชียงราย-พะเยา	๘ พ.ศ. ๓๐	กัวกาญจน์	ริมโขง	เชียงของ	เชียงราย	ม้ง	๘๕	๕๙	๑๔๔	๑ ก.พ. ๓๘		
๑๐๔	สังวาลย์วิท ๘	๕ ก.พ. ๓๒	จะล่อ	เทอดไทย	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย	อีเก้อ	๑๑๓	๑๒๗	๒๔๐	๒๕ ต.ศ. ๓๗		
๑๐๕	บ้านนาไค้	๑๙ ก.พ. ๓๔	นาไค้	แม่สลองใน	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย	ไทยใหญ่	๑๒๕	๑๐๑	๒๒๖	๑๕ พ.ย. ๓๗		
๑๐๖	เขตคู้เคม	๑๗ ธ.ศ. ๒๘	ปางพริกใต้	ผาซังน้อย	ปาง	พะเยา	เฮ้า	๑๒๑	๑๒๒	๒๔๓	๑๗ ก.พ. ๓๗		
๑๐๗	ผ.อ.อุกเสือกไฟ มักกะสัน	๒๓ ธ.ศ. ๒๘	ห้วยเลา	ชนแดน	สองแคว	น่าน	ลีวะ	๔๐	๒๗	๖๗	๒๐ ก.พ. ๓๗		
๑๐๘	บ้านรุ่งที่ ๔๘	๑๗ ค.ศ. ๑๕	น้ำปี้	น้ำมวบ	เวียงสา	น่าน	ไทย	๓๐	๓๙	๖๙	๑๑ ก.พ. ๓๘		
๑๐๙	บ้านสว่าง	๒๓ พ.ศ. ๓๘	สว่าง	น้ำพาง	แม่จัน	น่าน	ไทย	๔๐	๔๐	๘๐			
๑๑๐	ฮาโธยาม่า	๑๐ มี.ย. ๐๔	ป่าคา	ม่อนปิ่น	ฝาง	เชียงใหม่	มูเซอ	๕๓	๕๕	๑๐๘	๒๓ ก.พ. ๒๗		
๑๑๑	เสียงไทยธรรมา	๙ ส.ศ. ๐๔	ปู้หมื่นใน	แม่อาว	แม่อาว	เชียงใหม่	มูเซอ	๗๑	๕๙	๑๒๙	๖ ก.พ. ๓๘		
๑๑๒	เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๒	๑ ก.ย. ๐๗	แม่สลอง	น้ำแพร่	พริ้ว	เชียงใหม่	กะเหรี่ยง	๕๙	๗๐	๑๒๙	๒ ก.พ. ๓๐		
๑๑๓	เบญจมา ๑	๑๐ พ.ศ. ๐๙	สามหมื่น	เมืองแหง	กึ่งเวียงแหง	เชียงใหม่	ลีซอ	๗๐	๕๗	๑๒๗	๖ ก.พ. ๓๘		
๑๑๔	บ้านรุ่งที่ ๑๐๕	๑ มี.ย. ๐๙	แก่น้อย	เมืองนะ	เชียงดาว	เชียงใหม่	ไทย มูเซอ จีนฮ่อ	๙๗	๑๒๒	๒๑๙	๒๖ มี.ศ. ๒๗	๓ ก.พ. ๓๗	
๑๑๕	รับป่าปอรัศ	๑๙ พ.ย. ๑๓	ป่าเกี๊ยะ	บ่อแก้ว	สะเมิง	เชียงใหม่	ม้ง กะเหรี่ยง	๙๙	๑๑๙	๒๑๘	๓๑ มี.ศ. ๒๗		
๑๑๖	หุดิยะโพธิ์อนุสรณ์	๑๕ มี.ย. ๑๓	จะนะ	แม่อาว	แม่อาว	เชียงใหม่	มูเซอ	๕๒	๕๑	๑๐๓	๒๓ ก.พ. ๓๗		
๑๑๗	บ้านรุ่งที่ ๑๐๗	๕ มี.ศ. ๑๘	ห้วยจะคำน	ปิ้งคั้ง	เชียงดาว	เชียงใหม่	มูเซอ	๑๒๓	๑๒๘	๒๕๑	๑๓ มี.ศ. ๒๗	๖ ก.พ. ๓๐	
๑๑๘	ศึกษานารีอนุสรณ์ ๓	๑ พ.ศ. ๑๘	ห้วยล้าน	ท่าคอง	แม่อาว	เชียงใหม่	ลีซอ	๕๕	๖๕	๑๒๐	๒๓ ก.พ. ๓๐		
๑๑๙	ไลออนส์มหาจักร์ ๘	๒๐ ก.ย. ๑๙	น้ำยอน	ท่าคอง	แม่อาว	เชียงใหม่	ไทย	๑๓๖	๘๖	๒๒๒	๒๓ ก.พ. ๓๐		
๑๒๐	บ้านแม่ทอง	๑๗ พ.ศ. ๒๗	แม่ทอง	บ้านทับ	แม่แจ่ม	เชียงใหม่	กะเหรี่ยง	๕๗	๕๗	๑๑๔	๘ ก.พ. ๓๗		
๑๒๑	สนิมสรวิไลอันสร รัตนโกสินทร์	๑ พ.ศ. ๓๒	ห้วยหอย	แม่วิน	กึ่งแม่วาง	เชียงใหม่	กะเหรี่ยง	๗๘	๖๖	๑๔๔	๑๕ ก.พ. ๓๗		

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน ศษท.	วัน เดือน ปี จัดตั้ง	สถานที่ตั้ง				เชื้อชาติ	จำนวนนักเรียน			สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สเด็จฯ ทรงเยี่ยม (วัน เดือน ปี)		
			หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		ชาย	หญิง	รวม	ครั้งที่ ๑	ครั้งที่ ๒	ครั้งที่ ๓
๑๒๒	บ้านใหม่พัฒนาสันติ	๕ ธ.ค. ๓๘	ใหม่พัฒนาสันติ	แม่นาจร	แม่แจ่ม	เชียงใหม่	กะเหรี่ยง	๔๐	๓๑	๗๑	๙ ก.พ. ๓๘		
๑๒๓	โลตอนสัมพันธ์จักร ๙	๑๘ พ.ค. ๓๕	บ้านข้าวหลาม	กิดช้าง	แม่แตง	เชียงใหม่	กะเหรี่ยง	๔๒	๕๒	๙๔	๑๓ ก.พ. ๓๘		
๑๒๔	ชมรมอนุรักษ์ทรัพยากร-ศิลปะไทย ๑	๑ มี.ย. ๑๐	แสนคำลือ	ถ้ำลอค	กิ่งปางมะผ้า	แม่ฮ่องสอน	มูเซอ	๖๑	๓๔	๙๕	๑๑ มี.ย. ๓๗		
๑๒๕	บ้านแม่ลำงัว	๑๕ พ.ค. ๒๕	แม่ลำงัว	แม่ลำน้อย	แม่ลำน้อย	แม่ฮ่องสอน	กะเหรี่ยง	๒๙	๑๙	๔๘	๑ มี.ค. ๓๖		
๑๒๖	บ้านคุณ	๑๖ พ.ค. ๒๖	บ้านคุณ	ห้วยฮ่อม	แม่ลำน้อย	แม่ฮ่องสอน	ลัวะ	๒๒	๒๓	๔๕	๙ ก.พ. ๓๘		
๑๒๗	ชมรมอนุรักษ์ทรัพยากร-ศิลปะไทย ๒	๓ มี.ย. ๓๘	ปungยาม	นาปู่ป้อม	ป่าวมะผ้า	แม่ฮ่องสอน	ไทยใหญ่	๖๑	๓๔	๙๕	๒ มี.ค. ๓๖		
๑๒๘	ศึกษานานาชาติ ๕	๑ ก.ย. ๒๕	ชัยใหญ่	หินลาด	ปางศิลาทอง	กำแพงเพชร	ไทย	๕๕	๕๗	๑๑๒	๓๐ ก.ค. ๓๓		
๑๒๙	บ้านมอเกอร์	๑ มี.ค. ๑๑	มอเกอร์ผาง	พหพระ	พหพระ	ตาก	กะเหรี่ยง	๑๖๕	๑๔๒	๓๐๗	๒๙ ธ.ค. ๓๕	๒๘ ธ.ค. ๓๘	
๑๓๐	บ้านแม่ออกสุ	๑ พ.ค. ๑๑	แม่ออกสุ	วาเล่ย์	พหพระ	ตาก	กะเหรี่ยง	๑๐๑	๙๐	๑๙๑	๓๐ มี.ย. ๓๕		
๑๓๑	ศึกษาศงเคราะห์ ๒	๑ พ.ค. ๑๑	โกชัย	แม่กุ	แม่สอด	ตาก	กะเหรี่ยง	๓๗	๓๔	๗๑	๒๙ ธ.ค. ๓๕		
๑๓๒	จุฬารธรรมศาสตร์ ๓	๒๐ พ.ย. ๐๗	แม่ออกสุ	แม่หละ	ท่าสองยาง	ตาก	กะเหรี่ยง	๓๓	๒๓	๕๖	๒๘ ธ.ค. ๓๕		
๑๓๓	จากุรุจินลา	๑๗ ส.ค. ๐๗	คินฮาคู	แม่จะเรา	แม่ระมาด	ตาก	กะเหรี่ยง	๕๘	๕๖	๑๑๔	๓๐ มี.ย. ๓๕		
๑๓๔	บ้านแพะ	๒๙ มี.ย. ๒๕	แพะ	แม่ตัน	แม่ระมาด	ตาก	กะเหรี่ยง	๗๐	๕๗	๑๒๗	๒๙ ธ.ค. ๓๕	๓๐ ธ.ค. ๓๖	
๑๓๕	บ้านกามาหาใต้	๑๔ ก.ย. ๒๖	กามาหาใต้	แม่หละ	ท่าสองยาง	ตาก	กะเหรี่ยง	๗๘	๕๒	๑๓๐	๓๐ ธ.ค. ๓๕		
๑๓๖	เทคนิคอาสา ๑	๑ พ.ค. ๒๘	ปะน้อยอยู่	แม่ตัน	ท่าสองยาง	ตาก	กะเหรี่ยง	๖๑	๖๘	๑๒๙	๒๘ ธ.ค. ๓๕		
๑๓๗	บ้านแม่กลองที่	๒๓ ก.พ. ๒๕	แม่กลองที่	โมโกร	อุ้มผาง	ตาก	กะเหรี่ยง	๙๒	๑๐๖	๑๙๘	๒๙ มี.ย. ๓๕	๒๙ ธ.ค. ๓๕	
๑๓๘	บ้านแม่กลองใหญ่	๒๖ ส.ค. ๓๑	แม่กลองใหญ่	โมโกร	อุ้มผาง	ตาก	ม้ง	๙๗	๗๕	๑๗๒	๓๐ ธ.ค. ๓๕		
๑๓๙	บ้านถ้ำเสือ	๑๕ ก.พ. ๓๗	ถ้ำเสือ	พระธาตุผาแดง	แม่สอด	ตาก	กะเหรี่ยง	๓๕	๓๙	๗๔	๒๘ ธ.ค. ๓๗		
๑๔๐	บ้านแสงใหญ่	๔ ก.ค. ๓๗	แสงใหญ่	สามหมื่น	แม่ระมาด	ตาก	กะเหรี่ยง	๗๓	๖๔	๑๓๗	๒๙ ธ.ค. ๓๗		
๑๔๑	บ้านน้ำจาล	๑๕ มี.ย. ๑๙	น้ำจาล	ครน	สวี	ชุมพร	ไทย	๕๑	๓๙	๙๐			
๑๔๒	ท่าลานทอง	๑ มี.ย. ๓๐	ท่าลานทอง	คูริง	ท่าชะ	ชุมพร	ไทย	๗๐	๖๖	๑๓๖			
๑๔๓	สันตินิมิตร	๑๓ มี.ย. ๓๐	สันตินิมิตร	รับร้อง	ท่าชะ	ชุมพร	ไทย	๑๔๘	๑๕๒	๒๙๐			
๑๔๔	สิริราษฎร์ประดิษฐ์	๑๓ พ.ค. ๓๑	สระขาว	ละแหม	ละแหม	ชุมพร	ไทย	๑๑๐	๙๖	๒๐๖			
๑๔๕	บ้านห้วยเหมือง	๑๕ ก.ค. ๑๑	ห้วยเหมือง	นาขา	หลังสวน	ชุมพร	ไทย	๘๗	๗๕	๑๖๒			
๑๔๖	บ้านในหุบ	๑ พ.ค. ๓๒	ในหุบ	เจ้าค่าย	สวี	ชุมพร	ไทย	๑๐๘	๙๔	๒๐๒			
๑๔๗	บ้านพันवाल	๑ พ.ค. ๓๒	พันवाल	รับร้อง	ท่าชะ	ชุมพร	ไทย	๑๕๖	๑๖๐	๓๑๖			
๑๔๘	บ้านสวนเพชร	๑๗ ก.ค. ๓๒	สวนเพชร	ละแหม	ละแหม	ชุมพร	ไทย	๑๐๒	๗๘	๑๘๐			
๑๔๙	บ้านสวนสามัคคี	๑๕ มี.ย. ๓๖	บ้านสวนสามัคคี	ครน	สวี	ชุมพร	ไทย	๒๘	๑๗	๔๕			
๑๕๐	บ้านโนนวง	๑๓ พ.ค. ๓๑	โนนวง	ละอุ่นเหนือ	ละอุ่น	ระนอง	ไทย	๙๕	๑๒๕	๒๒๐			
๑๕๑	เทคนิคมีนบุรีอนุสรณ์	๖ ก.ค. ๓๐	บางเตา	บางสวรรค์	พระแสง	สุราษฎร์ธานี	ไทย	๑๒๘	๘๘	๒๑๖			
๑๕๒	บ้านคลองวาย	๒ ก.ย. ๓๑	คลองวาย	ตะกุกเหนือ	วิภาวดี	สุราษฎร์ธานี	ไทย	๖๒	๕๕	๑๑๗	๒๕ ธ.ค. ๓๕		
๑๕๓	บ้านกวนมีชัย	๒๓ ส.ค. ๒๗	กวนมีชัย	วังอ่าง	ชะอวด	นครศรีธรรมราช	ไทย	๑๑๖	๑๑๐	๒๒๖	๑๓ ก.พ. ๓๕		
๑๕๔	ช่างกลปทุมวัน อนุสรณ์ ๑๐	๑๐ พ.ค. ๒๘	เหนือโค่น	ลำนาว	กิ่งบางชัน	นครศรีธรรมราช	ไทย	๑๗๑	๑๖๒	๓๓๓			
๑๕๕	บ้านท่าข้าม	๑๐ พ.ค. ๒๘	ท่าข้าม	ควนหนองหงส์	ชะอวด	นครศรีธรรมราช	ไทย	๑๖๓	๑๖๕	๓๒๘	๕ ส.ค. ๓๗		
๑๕๖	บ้านไร่ยาว	๑๐ พ.ค. ๒๘	ไร่ยาว	บางชัน	กิ่งบางชัน	นครศรีธรรมราช	ไทย	๗๕	๗๐	๑๔๕	๒๕ ส.ค. ๓๖		
๑๕๗	บ้านขุนงาม	๑๐ พ.ค. ๒๘	ขุนงาม	บางชัน	กิ่งบางชัน	นครศรีธรรมราช	ไทย	๑๒๒	๙๙	๒๒๑	๒๕ ส.ค. ๓๖		
๑๕๘	บ้านเขาวัง	๗ พ.ค. ๓๙	เขาวัง	หินตก	ร่อนพิบูลย์	นครศรีธรรมราช	ไทย	๒๒	๒๐	๔๒			
๑๕๙	ส้อมวลชนกีฬา	๑๒ ส.ค. ๐๒	หัวควน	สำนักแก้ว	สะเดา	สงขลา	ไทย	๑๕๒	๑๑๘	๒๖๐	๓๐ ก.ย. ๓๗		
๑๖๐	มหาราช ๑	๑๐ มี.ค. ๑๐	น้ำเขี้ยว	เขาแดง	สะบ้าย้อย	สงขลา	ไทย	๗๐	๕๕	๑๒๕	๖ ส.ค. ๓๓		
๑๖๑	เชษฐพิศอบุร	๑๐ พ.ค. ๑๓	ซอนทอง	ทับช้าง	นาทวี	สงขลา	ไทย	๗๙	๖๖	๑๔๕	๑ ส.ค. ๓๑		
๑๖๒	บ้านสำนักเกาะ	๑๕ มี.ย. ๑๘	สำนักเกาะ	เขาแดง	สะบ้าย้อย	สงขลา	ไทย	๑๕๒	๑๕๒	๓๐๔	๑ ส.ค. ๓๑		

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน คชด.	วัน เดือน ปี จัดตั้ง	สถานที่ตั้ง				เชื้อชาติ	จำนวนนักเรียน			สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (วัน เดือน ปี)			
			หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		ชาย	หญิง	รวม	ครั้งที่ ๑	ครั้งที่ ๒	ครั้งที่ ๓	
๑๖๓	บ้านทุ่งสวายใจ	๕ มี.ย. ๒๐	ทุ่งสวายใจ	ทุ่งหอม	สะเตา	สงขลา	ไทย	๔๑	๕๔	๙๕	๓๐ ก.ย. ๓๗			
๑๖๔	ทุ่งไม้ดั้น ๒	๒๕ มี.ย. ๒๐	ชยควาน	ป่าดงเบงขาร์	สะเตา	สงขลา	ไทย	๘๖	๘๗	๑๗๓				
๑๖๕	บ้านหาดทราย	๑๗ พ.ค. ๒๖	หาดทราย	ธารคีรี	สะบ้าย้อย	สงขลา	ไทย	๘๑	๗๙	๑๖๐	๓๐ ก.ย. ๓๗			
๑๖๖	บ้านประกอบออก	๙ มี.ย. ๒๙	ประกอบออก	ประกอบ	นาทวี	สงขลา	ไทย	๑๕๖	๑๔๘	๓๐๔				
๑๖๗	ประชารัฐบำรุง ๒	๑ มี.ย. ๒๒	ค้ำปรัง	เกาะเต่า	กิ่งป่าพยอม	พัทลุง	ไทย	๘๖	๗๒	๑๕๘	๑๓ ก.พ. ๓๕			
๑๖๘	บ้านควนนกหว้า	๑๐ พ.ค. ๒๘	ควนนกหว้า	ทหารหา	ปากพะยูน	พัทลุง	ไทย	๗๕	๖๔	๑๓๙	๑๓ ก.พ. ๓๕			
๑๖๙	บ้านควนคะแบก	๒๒ พ.ค. ๓๓	ควนคะแบก	เกาะเต่า	กิ่งป่าพยอม	พัทลุง	ไทย	๔๖	๔๘	๙๔	๑๗ ส.ค. ๓๖			
๑๗๐	บ้านทุ่งคะเช็งพัฒนา	๑๐ เม.ย. ๒๒	ทุ่งคะเช็ง	ทุ่งกระบือ	ย่านคาขาว	ศรีง	ไทย	๓๕	๓๙	๗๔				
๑๗๑	สันติราษฎร์ ประชารัฐบำรุง	๒๐ เม.ย. ๒๘	เจ้าพระ	ปะเหลียน	ปะเหลียน	ศรีง	ไทย	๗๒	๗๕	๑๔๗	๑๓ ม.ค. ๓๕	๒๔ พ.ค. ๓๖		
๑๗๒	บ้านหินจอก	๒ พ.ค. ๓๑	หินจอก	ลิพัง	ปะเหลียน	ศรีง	ไทย	๕๓	๕๖	๑๐๙	๑๓ ม.ค. ๓๕			
๑๗๓	กลุ่ม ๕ ประชารัฐ	๑ ก.ย. ๒๔	กลุ่ม ๕	ควนกาหลง	ควนกาหลง	สตูล	ไทย	๕๒	๖๘	๑๒๐	๒๘ ก.ย. ๓๕			
๑๗๔	ยูงทอง (รัฐประชาสรรค์)	๒๖ ส.ค. ๒๕	ลำปาด	ควนกาหลง	ควนกาหลง	สตูล	ไทย	๕๒	๔๓	๙๕	๒๘ ก.ย. ๓๕			
๑๗๕	สุคันตานนท์ชลัปปิ	๑ ก.ย. ๐๙	สุคันตานนท์	คาแนะแม่เราะ	เบตง	ยะลา	ไทย	๒๘	๓๔	๖๒	๒๘ ก.ย. ๓๕			
๑๗๖	สังวาลย์วิท ๔	๑๐ ก.ย. ๑๐	วังไทร	แม่หวาด	ธารโต	ยะลา	ไทย	๓๘	๔๙	๘๗				
๑๗๗	อนุสรณ์	๑๑ มี.ย. ๑๓	กม.๑๕	คาแนะแม่เราะ	เบตง	ยะลา	ไทย	๒๗	๒๙	๕๖	๒๘ ก.ย. ๓๕			
๑๗๘	โรงงานยาสูบ ๒	๒๔ พ.ค. ๑๖	สะปือ	ปะแค	ยะหา	ยะลา	ไทย	๙๘	๙๔	๑๙๒	๒๖ ก.ย. ๒๗	๒๑ ก.ย. ๓๗		
๑๗๙	นิคมพิทักษ์ราษฎร์	๑๒ ก.ย. ๒๖	บากูปุเต๊ะ	บ้านแห	ธารโต	ยะลา	ไทย	๔๓	๓๙	๘๒	๓๑ พ.ค. ๓๓			
๑๘๐	บ้านป่าใจแม่เราะ	๑ มี.ย. ๓๑	ป่าใจแม่เราะ	แม่หวาด	ธารโต	ยะลา	ไทย	๒๒	๒๗	๔๙				
๑๘๑	บ้านไอร์บือแค	๑๘ มี.ย. ๓๓	ไอร์บือแค	ช้างเผือก	จะแนะ	นราธิวาส	ไทย	๕๗	๓๗	๙๔	๒๐ ส.ค. ๓๕	๒๘ ก.ย. ๓๖	๒๗ ก.ย. ๓๗	
๑๘๒	บ้านคืองอช่างกล ปฐมวันอนุสรณ์ ๑๓	๒๕ ก.ค. ๓๔	คืองอ	ศรีบรรพต	ศรีสาคร	นราธิวาส	ไทย	๑๖๕	๑๗๐	๓๓๕	๒๐ ส.ค. ๓๕	๒๙ ก.ย. ๓๕	๒๑ ก.ย. ๓๗	
๑๘๓	บ้านละโอ	๑๘ พ.ค. ๓๖	ละโอ	ศรีบรรพต	ศรีสาคร	นราธิวาส	ไทย	๗๘	๘๓	๑๖๑	๒๐ ก.ย. ๓๕	๒๑ ก.ย. ๓๗		
๑๘๔	บ้านลิแนนท์	๑๕ มี.ย. ๓๖	ลิแนนท์	สุคีริน	สุคีริน	นราธิวาส	ไทย	๓๓	๔๓	๗๖		๒๗ ก.ย. ๓๗		
๑๘๕	บุกาสะแลแม	๑ ค.ค. ๓๘	บุกาสะแลแม	ปะโต	มาบอ	ปัตตานี	ไทย	๕๕	๓๑	๘๖				
			รวม				๓๙		๑๓,๓๙๘	๑๒,๔๙๖	๒๕,๘๙๔			

ครู	คชด.	๑,๕๖๘ คน
	ช่วยสอน (ลูกจ้างประจำ)	๓๓ คน
	ผู้ดูแลเด็ก	๒๐๙ คน
รวม		๑,๗๑๐ คน

“เด็กไทยคืออนาคตของชาติ
การสร้างเด็กให้มีคุณภาพ
คือการสร้างอนาคตของชาติให้เจริญ”

ศ.นพ.ทวี ทั้งสุขบุตร
อดีตรองอธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น

เพลงครู ตชด.

คำร้อง ทำนอง

ด.ต.สากร อุ่นกลม

จังหวะ โบลัวร์

จ.ส.ต.จินดา วิชาธรรม ขับร้อง

ครู ตชด. ไม่เคยย่อท้อสู้ทน
เมื่อยามคำคืนยืนยามให้ความปลอดภัย
ครู ตชด. ไม่เคยย่อท้อต่องาน
ทั้งพิพากษาปัญหาให้กับประชาชน
จากวันเป็นเดือนจากเดือนเป็นปี
สอนเด็กเล็ก ๆ เมื่อยามเด็กเจ็บป่วยไข้
ครู ตชด. มอขอไม้ ไม้ไม่หุ
เสี่ยงอันตรายพาดภัยรอบกายไม่หวั่น

กรำแดดกรำฝนสอนเด็กกลางดงพงไพร
กลางวันสอนเด็กเรื่อยไปลำบากเพียงไหนไม่บ่น
รักษาพยาบาลชาวบ้านส่วนใหญ่ยากจน
ปราบผู้ก่อการร้ายและโจรยอมสู้ทนเพื่อชนชาวไทย
เสาร์อาทิตย์ไม่มีเพราะหน้าที่ครูมีมากมาย
ต้องเฝ้าระวังรักษาให้ ห่วงใยด้วยใจผูกพัน
ไร้แฟนสุดแสนอดสู ตรอมอยู่ในแดนกันดาร
เพื่อเด็กผู้นำสงสาร ขอทำงานจวบจนชีพวาย

ท้ายเล่ม

หนังสืออนุสรณ์ “๕๐ ปี โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน” เล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ ที่ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณต่อโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในวโรกาสมหามงคลยิ่งที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงครองสิริราชสมบัติเป็นปีที่ ๕๐ ตามดำริและความมุ่งมั่นของ พลตำรวจโท โกวิท วัฒนะ ผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือมีความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของ พระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ และรวบรวมประวัติความเป็นมาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ตั้งแต่เริ่มต้น เมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๓๙ จนถึงปัจจุบัน ตลอดจนเผยแพร่ผลงานของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ครบรอบ ๕๐ ปี

การจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี โดยท่านผู้มีเกียรติ ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งภาครัฐและเอกชน อดีตผู้บังคับบัญชาทุกท่านที่ได้อนุเคราะห์ให้ คำขวัญ สาร บทความ บทสัมภาษณ์ ข้อคิดเห็น หลักฐานอ้างอิง ประกอบเรื่อง เกียรติประวัติและกิจกรรมสำคัญ เรื่องราวและเหตุการณ์ที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ นำลงพิมพ์ตรงตามเจตนารมณ์และความปรารถนาที่ตั้งไว้

ความดีของหนังสือเล่มนี้ ขอมอบให้กับทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการบริหาร กิจการโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในรอบ ๕๐ ปีที่ผ่านมา และผู้มีอุปการะคุณทั้งที่ปรากฏนามและไม่ปรากฏนาม หากมีข้อบกพร่องอื่นใด กองอำนวยการจัดทำหนังสือยินดีน้อมรับไว้ด้วยความเคารพ

สุดท้ายนี้ คณะทำงานจัดทำหนังสือขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนในการจัดทำหนังสือนี้ และขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่ท่านนับถือตลอดจนพระบารมีแห่งองค์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จงดลบันดาลให้ท่านทั้งหลายจงประสบสุขเกษมสันต์ด้วยจตุรพิธพรชัย ทั้ง ๔ ประการ คือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ จงทุกประการ

พลตำรวจตรี

(ศิริวัฒน์ ถมพิทักษ์)

รองผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
ประธานคณะกรรมการจัดทำหนังสือ

คณะกรรมการอำนวยการจัดทำหนังสือ

๑. พล.ต.ท.โกวิท	วัฒน์	ประธาน
๒. พล.ต.ต.มนัส	ชันท์ตบำรุง	ที่ปรึกษา
๓. พล.ต.ต.วาริชัย	สุริยกุล ณ อยุธยา	กรรมการ
๔. พล.ต.ต.ชลิต	วิเศษธาร	กรรมการ
๕. พล.ต.ต.ป้อมเพชร	นาคน	กรรมการ
๖. พล.ต.ต.ศิริวัฒน์	ถมพิทักษ์	กรรมการ
๗. พล.ต.ต.เสน่ห์	ธารากิจ	กรรมการ
๘. พล.ต.ต.นเรศร์	คุณวัฒน์	กรรมการ
๙. พล.ต.ต.คำรณ	ลียะวณิช	กรรมการ
๑๐. พล.ต.ต.สาโรจน์	ปัญญา	กรรมการ
๑๑. พล.ต.ต.ปราโมทย์	บุรณะพิมพ์	กรรมการ
๑๒. พล.ต.ต.จง	จันทร์	กรรมการ
๑๓. พล.ต.ต.ปราโมทย์	ปานสกุล	กรรมการ
๑๔. พล.ต.ต.วิริยะ	ตุ้มสุนทร	กรรมการ
๑๕. พล.ต.ต.จรณ	พงษ์สัมพันธ์	กรรมการ
๑๖. พล.ต.ต.ศรีศักดิ์	ภมรบุตร	กรรมการ
๑๗. พล.ต.ต.ขจร	สัยวัตร	กรรมการ
๑๘. พล.ต.ต.สุชาติ	อุไรเลิศ	กรรมการ
๑๙. พล.ต.ต.ฉัตรพล	ศักดิ์โนภาส	กรรมการ
๒๐. พล.ต.ต.สมศักดิ์	บุบผาสุวรรณ	กรรมการ
๒๑. พล.ต.ต.สมศักดิ์	แขวงโสภา	กรรมการ
๒๒. พ.ต.อ.สุเทพ	สุขสงวน	กรรมการ
๒๓. พ.ต.อ.ดิเรก	พงษ์ภมร	กรรมการ
๒๓. พ.ต.อ.ดร	ปิ่นเฉลียว	กรรมการ/เลขานุการ

คณะทำงาน

ข้าราชการและนักวิชาการสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

❖ พิมพ์ที่ โอ.เอส.พรินติ้ง เฮ้าส์ ❖

113/13 ซอยวัดสุวรรณคีรี (วัดชัยเหล็ก) ถนนพระบรมราชชนนี เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700
โทร.424-6944, 424-7292

นายประสิทธิ์ สันติวัฒนา ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา 2539

รัฐบาลฯ เวลาผ่านไป
 ลานเกษตรโต
 หวังผลดี รวดเร็ว
 ปลูกไว้ในมือ
 ผลิตจากบ้าน
 ปลูกพืชไร่ดี

ปลูกเรื่องพัฒนาสินค้า
 ผลิตอะไรก็ได้เจอเจอ
 ปลูกได้มากขึ้นไม่ปลูกแต่ดอ
 ปลูกอย่างมากมายสิ่งดี
 ปลูกกับใครจะดี
 ปลูกดีอย่างของดี

๔๐ ปี โรงเรียน คชค.